

λίωες. καὶ μῦθοι καὶ τοῖς Τιωδαρίδας θεοῖς ἄ
 ἐκάλεισαν Ἑλλίωες, καὶ Διοσκύρουσι ὠνό-
 μασαν, καὶ Ἐφεστῖοις, καὶ Ἀνακας. καὶ πεμέ-
 νων ὅσκι ὃν Σπέρθη μόνον, ἀλλὰ ἔ Ἀθλιώας
 πύτοις ἡξίωσαν. καὶ τούτοις μέμνηται Δημο-
 σθένης ὁ ῥήτωρ, οὕτωσὶ λέγων. ὃν τὰς πύμ-
 δοχίῳ τὰς πύμδοξας Διοσκυρίῳ. καὶ ὁ Λεω-
 κέριον δὲ, τῷ Λεῳ θυγατέρων ὄσιν ἱερόν. ἔ
 ἄλλοις ἢ παμπόλλοις ἀθλοῖσι καὶ τρισαθλοῖσι
 ἐθεοποίησαν αἰθεροπίστοις, καὶ δημοσιονίαις
 ἐπίμησαν. ἔ γὰρ ὁ Πύθιος μᾶτις Κλεομή-
 δη τὸν Ἀστυπαλαγέα τὸν πύκτιον, θείου γέρωσ
 ἀπολαύειν ἐκέλευσε. ἔ τὸνδε ἀείειλε τὸν ῥη-
 σμὸν ἡ Πύθια.

Υσατος ἡρώων Κλεομήδης Ἀστυπαλαγέ.
 Οὐ θυσιῶσι ἡμέθ', ὡς ὅσκέτι θυητὸν ἔόν-
 τα.

ἵνα δὲ γῶτε καὶ ὑμεῖς, ὢν δὴ εἵνεκα τὰς
 Διὶ ἔ τοῖς ἄλλοις ζῶμεταῖρη, ἔ αὐτὸς ἐγῶ
 πὰ πᾶσι τῶδε ἐρῶ διηγήματα. ὅσ' πύκτις
 ὢν, τὸν ἀστυπαλαγῆν μᾶ πατῆρας πληγῆ,
 ἀέωξε μὲ αὐτὸ πύμδοξάν, ἐμβαλὼν δὲ
 εἶσα πύμδοξῳ, τῷ ἐγκέτων ἐλάβετο. εἶ-
 τα τῷ ἀθλοῦ τῷ ἀφ' αὐτῶ τῆς ὠμότητος
 χαλεπιωαῖτων ἰσχυροῦ, καὶ ἡμίμα
 ὀπιθέτων, ἀεχάρησε μὲ βαρυθυμῆν.
 πύριων δὲ ἀφ' αὐτῶ τῆς ἀρετῆς, ἕνα τῷ ἐρει-
 δόντων τὸν ὄροφον ἐφελκυσάμενος κλονά,
 ζυμμοείδην μετράχιων κατέχωσεν, ὡ τὰς
 διδασκάλῳ πρῶσθερῶσιν αὐτόνι ζῶέσται-
 νεν. πύτων αὐτὸν εἵνεκα τῷ καπορτωμέ-
 των ὁ Πύθιος σῶεταξε τοῖς θεοῖσι. καὶ Ἀ-
 θριανὸν δὲ τὸν Ρωμῆων βασιλέα Φασίν, Ἀν-
 πίνοον, παῖδα ἡρόμῳν αὐτῶ, θεὸν ἀγαγο-
 ρῶσται, καὶ νεῶν οἰκοδομήσται, ἔ θείας ἀ-
 ξιοῦσται πύμδοξῳ τῷ ἰσχυροῦ πρῶσται
 ἡμῆς. ἔ τὰ ὑακίνθια δὲ οἱ Σπέρθηται ἐορ-
 τῶν μεγίστην ἔ δημοσιονίῳ ἐνόμιζον. τί δὴ-
 ποτε τῶνι, οἱ ποσῦτοις νεκροῖς ὠνομαχό-
 τες θεοῖς, νεμεσῶτε ἡμῖν, οὐ θεοποιούσιν, ἀλ-
λαὲ ἡμῶσι τοῖς μῦρτυρας, ὡς θεοὶ γε μῦρτυ-
ρας ἔ ὄνοις θεοῖσιν; αὐθ' ὅπου δὴ μολυ-
 σμοῦ ἴανος μετράχων νομίζετε τ' αὐτῶ θήκας
 τῷ τεθνεῶτων πελάζοντα; αἰσῶσται γῶ ταῦτα καὶ
 αἰματίας ἐχάσται. καὶ γῶ Ἀθλιώσιν, ὡς Ἀντί-
 ρος ὢν τῆ ἐνάτη γέρωσται ἰσχυρία, αἰσῶσται γῶ
 τῆ ἀροπόλῃ, Κέχροπὸς ὄσιν ἄφοσ πύμδοξῳ τ' Ἰο-

siebant. Quin & Tyndaridas Deos
 vocarunt Græci, & Dioscuros, &
 Ephestios, & Anacas nominarunt, &
 sacris adibus illos non Spartiatæ so-
 lum, sed Athenienses quoque digna-
 ti sunt. Horúmque mentionem De-
 mosthenes facit his verbis, *In publico*
hospitio quod est iuxta adem Dioscu-
rorum. Leocorion verò templum
 est Lei filiabus dicatum. Alios item
 complures infelices ac miseros ho-
 munciones in Deos retulerunt, pu-
 blicúmque illis epulum decreuerunt.
 Pythius enim vates Cleomedi Asty-
 palæensi pugili diuinos honores de-
 ferri iussit, & hoc Pythia edidit ora-
 culum:

Vltimus heroum Cleomedes Astyra-
leus:
Quem sacris colite, hand etenim mor-
talis habendus.

Vt autem sciatis & vos, cuius rei gra-
 tia Ioui & Diis aliis annumeratus
 sit, narrabo & ipse quæ de illo me-
 moriæ prodita sunt. Hic pugil cum
 esset, vnóque ietu antagonistam
 perculisset, latus eius aperuit, & ma-
 nu iniecta eius viscera cōprehendit.
 Ludorum autem præfectis ob nimiam
 crudelitatem grauitè commotis,
 multámque decernentibus, ille in-
 dignabundus inde se subduxit, pér-
 que forum transiens columnam ex
 iis quæ testum porticus fulciebant,
 impulsam euertit, eaque ruina vni-
 uersum adolescentiũ cœtum oppres-
 sit, qui eò fortè cum magistro con-
 uenerat. Ob hæc illum tam præcla-
 ra facinora Pythius Diis adiunxit.
 Sed & Hadrianum Romanorũ Im-
 peratorem ferunt Antinoum puerũ
 Deũ renunciaisse, templúmque illi ex-
 truxisse, & diuino à subditis honore
 coli præcepisse. Hyacinthia verò
 Spartiatæ, solemnitatè maximã &
 epulum publicũ celebrabant. Quid
 vos igitur, qui tot numero mortuos
 homines Deos appellastis, nobis suc-
 censetis, qui non Deos facimus, sed
 honoramus Martyres, tanquam Dei
 testes, seruósque amantissimos? Cur
 inquinari polluique eum censetis,
 qui ad defunctorum loculos acce-
 dat? Amentia namque sunt ista,
 summæque ignorantia. Athenis e-
 nim, sicut Antiochus in nono Hi-
 storix suæ libro testatur, in arce ipsa
 sepulcrum est Cecropis iuxta Mi-

neruam custodem ciuitatis. Et in A Larissa quoque Thessaliae, in templo Mineræ, Acrisium conditum esse aiunt. Et Mileti Cleomachum intus in Didymo templo situm esse auctor est Leander: & Lycophronem apud Magnesiã in Dianæ fano sepultam refert Zeno Myndius. Apollinis denique aram, quæ apud Telmesum est, Telmesij cuiusdam vatis monumentum esse ferunt. Ceterum neque qui tunc sepelierunt, polluerse aras arbitrati sunt: neque qui postea sacrificarunt, piaculum inde vllum se contrahere existimarunt. Soli autem vos in hac opinione versamini, cum antiqui tale nihil suspicati fuerint. Homerus namque in Iliade sua describit Achillem Pelei filium, ab Æaco, à Thetide, ab Ioue ipso, vt asseritis, prognatum, Patrocli cadaver vlnis amplectentem, & cum Myrmidones in accensam pyram illud efferrent, caput detondentem, tum pyram extinguentem, & ossa colligentem, eaque aureæ phialæ indita intrò in tentorium suum deferentem. Thucydides etiã eorum qui bello Peloponesiaco ceciderant præmia commemorat: & quo pacto inuenta corpora propinquorum singuli sepelierint, quantumque illis quæ inuenta non fuerant honorem excogitarint, cupressinos loculos fabricantes, atque hos pariter omnes, alij præcedentes, alij sequentes & subsequentes, & sepulcrum ingens struentes iis, qui ab auiibus, vel à canibus ferisque absumpti fuerant. Quo etiam modo eos honestarunt, qui pugnantes in campis Marathoniis occubuerant. Quod autem etiam libamina mortuis offerrent, scitis & vos, qui noctu contra leges id facere non dubitatis. Sed & Homerus quoque testatur, Laertæ filium ostendens, iuxta Circes præcepta, & terram effodisse, & libamina infudisse, atque hæc Alcinoo commemorasse,

Hic ego diripui vagina interritus enses,

Effodisque solum spatium non amplius vlnæ.

Manibus ac circum stygiis libamina sacra,

Mulsa quidem primò, dehinc dulcia vina Lyæi,

λιούχρον αὐτῶν· καὶ ὁ Λαρίσση τῆ Θεσσαλικῆ πάλιν, ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀθηνᾶς, τὸν Ἀκρίσιον τεθάρθῃαι φησὶν· ἐν δὲ Μιλήτῳ τὸν Κλεόμαχον ἐνδὸν ἐν τῷ Διδύμῳ κείσθαι εἶρηκε Λέανδρος· τῶν δὲ Λυκοφρόνῳ ἐν τῷ ἱερῷ τῆ Ἀρτέμιδος ἐν Μαγνησίᾳ Ἐαφίῳ, Ζῶων ὁ Μιῶδιος ἔφη. τὸν ἐν Τελμησῷ δὲ βωμὸν τῆ Ἀπόλλωνος μῆμα εἶ) Τελμησέως τῆ μούτεως ἰσορροπῶν. ἄλλ' ὁμοῦ οὔτε οἱ τιμικὰ δὲ θάρσυντες, μαινὴν ἕσπελαβον τοῖς βωμοῖς, οὔτε οἱ ὑπερὸν θύοντες, ἀγροὺς ἐκείθεν μετὰ λαχρόν ἐνόμιζον. τοπαίσετε δὲ τῷτο μόνον ὕμεις· οἱ δὲ παλαοὶ, τούτων ἑσθὲν ἕσπελαβον. καὶ γὰρ δὴ καὶ Ὀμηροῦ δείκνυσιν ἐν τοῖς ἔπεισι τὸν Ἀχιλλεῦ, τὸν Πηλέως, τὸν Αἰακίδῳ, τὸν ἐν Θέτιδος, τὸν ἐν Διὸς καθ' ὑμᾶς, ἑσπεπυσομόμων νεκρὸν τῆ Παῖδος Ὀσῶμα, καὶ ἰωίκα τῷτο τῆ πυρᾶ, ἑσπεσέφερον οἱ Μυρμηδόνες, τῶν κεφαλῶν κείροντα· εἶτα τῶν πυρᾶν κατὰ σεννιῶτα, καὶ τὰ ὅσα ἔσυλλέγοντα, καὶ ταῦτα ἐν χρυσοῖ φιάλῃ πθέντα, ἑ ἐνδὸν εἰς τῶν εἰσῶν σκηνῶν κομίζοντα. καὶ ὁ Θουκυδίδης τῶν ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ τετελευτηκότων διηγεῖται ὁ γέρας· καὶ ὅπως μὲν τὰ δὲρεθέντα σώματα τῶν ἑσπεσικόντων ἕκαστος ἠξίῃ Ἐαφῆς, ἠλίκῳ ἢ τοῖς ἠκιστα δὲρεθείσιν ἐμψυχοῦντο ὑμῶν, κυπρίστας μὲν κατασπυράζοντες ἄρνακας, κοινῇ ἢ πρῶτες, οἱ μὲν ἠγρόμῳ τοῦτων, οἱ δὲ ἐπόμῳ καὶ πρῆπόμῳ, καὶ τὰ φον κατὰ σπυράζοντες μέγιστον τοῖς ἑσπεσίωνων ἢ κωῶν ἢ θῶων δαπαρηγεῖσιν. οὕτω καὶ τῶν ἐν Μαραθῶνι ἑσπεσέφατων τοῖς τετελευτηκότας ἐτίμησαν. ὅτι δὲ καὶ χρᾶς τοῖς τεθνεῶσι ἑσπεσέφερον, ἴτε μὲν καὶ ὕμεις, οἱ νύκτωρ ταῦτα ἑσπεσέφαται νόμοις πολμῶντες.

Μῦρτυρεὶ δὲ καὶ Ὀμηροῦ, τὸν Λαέρτου δὲκνῆς, κατὰ γὰρ τὰς ἑσπεσικῶν τῆς Κίρκης, καὶ τὸν βόθρον ὀρύσσαστα, καὶ τὰς χρᾶς ὅπι τετελευκότα, καὶ ταῦτα γὰρ διηγούμενοι τῷ Ἀλκίνοῳ.

Εἰ γὰρ, φησὶν, ἀορὸς ἑρυσάμῳ κατὰ μῆροσ·

Βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυρῶσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·

Ἀμφ' αὐτῶν δὲ χολῶν χρομῶν πᾶσι νεκύεσσι,

Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἠδέϊ οἴνω·

Τὸ πείνον αὐθ' ὕδατι ἔπι δὲ ἀλφίτα λυ- A
καὶ πάλυα.

Πολλὰ δὲ γυνούμιον νεκῶν ἀμυλῶν κα-
ρίων,

Ελθὼν εἰς Ἰθακίω, σείραν βοῶν, ἠΐς ᾄρησι,
Ρέξην ἐν μεγάροισι, πυρῶν τ' ἐμπλοσέμεν
ἐσθλῶν.

Τήρεσσι δὲ ἀπορύβθην ὄϊν ἱερβυσέμεν οἴω
Παμμέλαν, ὅς μήλοισι μέλασφρέπῃ ἡμέ-
τεροισι.

Τὸς δὲ ἔπι ἀχρῶσι λίῃσι τε ἔθνεα νεκρῶν
Ελισάμην. Ἐπὶ μὴλα λαβῶν, ἀπεδύροτο-
μῆσα

Εἰς βόθρον ἔρρη δὲ αἷμα κελαμεφές. αἶ
δὲ ἀγέροντο

Ψυχὰ ὑπὲρ ἔρεβος νεκῶν καλεῖται θνήσκοντα.

Εἶτα ἐξηγεῖται, ὅπως ὁ τῆς ψυχῶν ζωέ-
θρον ὄμιλος, καὶ μεταλαβεῖν ἠπείλετο τῆς
χρῶν. καὶ τί λέγω τὸν ποιητὴν; Αἰσοκλῆς
γὰρ ὁ Περιπατητικὸς, Λύκωνα Φάναϊ τὸν Πυ-
θαγόρειον ἔφη, ὡς Αἰσοτέλης ὁ Νικομά-
χου, θυσιᾶν τετελευτηκίᾳ τῇ γυναικὶ ποιαύ-
τιω εἰώη παρεσφέρην, ὅποιον Ἀθλιῶμοι τῇ
Δήμητρει. ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες, οὔτε θυσίας, C
οὔτε μὴν χάσ ποῖς μῦτυσιν ἀπονέμομεν, ἀλλ'
ὡς θεοῖς ἔσοφιλεῖς γεραίρομεν αὐδρας. οὐτὼ
γὰρ τῶ πεποιηκότος καὶ οἰσικότος ἠεραθισθῆναι,
ὡς πῶν ἑσφ' αὐτῶ σφραγῶν ἑσφραβεῖν
ἀξίερατον. εἰ δὲ ἀγαθῆτως αὐτοῖς ἔχην
τῆς γηγομένων νομίζετε, ἔ μὴ θείας ἑνὸς
καὶ τεισοβίας ὄντως λήξεως ἀπολαύσαι,
Πίνδαρος ὁ λυρικὸς τῶν τῶν ὑμῶν ἐκβαλ-
λέτω πῶν δόξαν, λέγων ὡδί. Ψυχὰ δὲ ὕ-
σεβῶν, ἐν οὐρανοῖς ναίουσαι, μαλπαῖς μά-
κασε μέγαν ἀείδοισιν ἐν ὕμνοισι. εἰ δὲ τῆς
ὕσεβως βεβιωκότων οὐρανὸς ἐνδιατήμα, D
τῶν τῶν ἐχρῶσι πῶν λῆξιν οἱ μῦτυρες. τούτων
γὰρ ὁδὸν ὕσεβέστερον. ἔ Εμπεδοκλῆς δὲ ὁ Α-
κρεγαντῖνος, οὐτὼ φησίν.

Εἰς δὲ τέλος μᾶν τεις τε, καὶ ὕμνοπόλοι, καὶ ἱ-
εῖσι,

Καὶ παρ' ἡμῶν αἰθροῖ ποιοῖσι ἔπι ἄρνοιοισι πέ-
λοισι.

Εἰθ' ἀναβλασάνοισι θεοὶ τῆμῃσι φέρισσι.

εἰ ἡ μᾶν τεις καὶ ἱεῖσι ποσαύτης ἔφησεν ἐκείνος
ἀξιοδοταῖ μῆς, πᾶν εἴποι τις παρ' ἡμῶν ποσαύ-
τιω ἔπι δὲ ξαμῶν ἑσφ' ὕσεβείας αἰθροῖαν,

Mox & aqua lavices, & adorea mu-
nera fudi.

Votaque suppliciter voti volitantibus
umbris:

Si teneam portus Ithaca, redolentia
propter

Ligna pyra, lecta ac ferilis bonis ex-
ta daturum:

Tiresia soli pecudem nigrantibus
atram

Velleribus, qua prima gregis sit glo-
ria nostri.

Ast ubi iam manes precibus sacrif-
que litani,

Tergora diripui pecudam, iugulosque
reclusi.

Tum niger in foueam cecidit cruor,
iuit & una

Ex Erebo superas animarum caetus
ad auras.

Narrat deinde, quo pacto animarum
turba concursu magno festinarit ad
ea libamina percipienda. Quid ego
autem Poëtam profero? Aristocles
enim Peripateticus Lyconem Py-
thagoricum testem citat, Aristote-
lem Nicomachi filium eo ritu mor-
tuae vxori rem diuinam facere solitum,
quo Athenienses deæ Cereri
faciebant. At nos, ὁ viri, nec hostias
Martyribus, nec libamina deferi-
mus, sed vt sanctos Deique amantes
honoramus. Tāto enim amore crea-
torem seruatorémque prosequuti
sunt, vt mortem illius causa susce-
ptam optabilem duxerint. Quodd si
fortè existimatis eos sine sensu nunc
esse, nec diuina potiùs ac felicissima
sorte quadam frui, Pindarus Lyri-
cus hanc à vobis opinionem extru-
dat, cùm ait: *Anime piorum celos co-
lentes, cantu beatum & magnum in
hymnis canunt.* Quodd si cælum sedes
illorum est qui piè vitam duxerunt,
hanc profectò Martyres sortem ob-
tinent, quibus pium magis esse nihil
potest. Empedocles quoque Agri-
gentinus sic loquitur:

Hymnidici vates, artis medicaque
periti,

Mortales cunctos primi post terga
relinquunt,

Sunt ubi dij superi magnis in ho-
ribus aucti.

Quodd si vatibus ac medicis tantum
ille honoris tributum perhibet, quid
de illis dicendum sit, qui tantam pro
religione fortitudinè ostenderunt,

quorum res gestæ non solum fortitudinis, sed & iustitiæ, & temperantiæ, ac prudentiæ fidem faciunt? Quid enim illis temperatius, qui ab iis quæ principio recta esse iudicaverunt, abduci se passi non sunt? Quid illis iustius, qui diuina beneficia cæde sua compensarunt, suâque ipsi corpora pro eo tradiderunt, qui corpus suum pro nobis cruci tradidit? Quid illis prudentius, aut sapientius, qui de his consilium hoc inierunt, & inferiora ista contempserunt, ut quæ firmum & stabile nihil habeant, illa verò adamarunt, quæ verbis exprimi non possunt? Quid denique illis fortius, qui multis variisque cruciatibus restiterunt, tortorésque suos animi constantia vicerunt? Hi sunt verè hominum duces & propugnatores, & auxiliores, malorumque depulsores, damna quæ à dæmonibus infliguntur, procul arcetes. Heraclitus profectò etiã eos qui in bello occisi essent, omni dignos honore existimat. *A Marie occisos*, inquit, *Dij & homines honore prosequuntur.* & iterum: *Soli enim maiores maiorem sortem nanciscuntur.* At hanc illius orationem haud equidem admitto. Quamplurimi enim, qui scelestè vitam egerant, violentam mortem perpessifunt. Si ergo omnes qui in bello cæsi sunt, honorari conueniat, reliquum est ut Oedipi quoque filiis honor hic tribuatur, qui patre per contemptrum neglecto, tyrannidem affectantes, mutua in se rabie, alter alterius sanguine dextras cruentarunt. Honore item affiendi erunt & Pisistratidæ, ab Harmodio & Aristogitone iure interfecti. Sed contrà fecere Athenienses, qui percussoribus statuas æreas posuerunt, eorum posteris tributorum immunitate concessa. Non sunt itaq; omnibus ferro peremptis, ut Heraclitus ait, honores dandi, sed iis profectò, qui pietatis causa necè alacres exceperunt. Hi namq; soli, ut ipse loquitur, maiores sunt, ideòque maiori sorte fruuntur, & à cunctis hominibus honore nunc affiuntur, immortalésq; coronas expectant. Heracliti verò dictum illud valdè admiror, *Manere morientes homines ea, quæ neque sperant, neque expectant.* Quòd autem Sanctoim animæ beatæ vitæ statum iu-

A οἷς τοῦ ἔργου οὐ μόνον ἀνδρείαν, ἀλλὰ καὶ δικαιοσύνην, καὶ σωφροσύνην, καὶ σφιδά, καὶ φρόνησιν μάρτυρεῖ; τί γὰρ, σωφρονέστερον ἢ οὐχ αἰαρομύρων ἐκείνων ἐκείνην, ἀπὸ δὲ ἀρχῆς οὐ ἔχον ἡρώελατον; τί δὲ δικαιοτέρον ἢ τῆς θείας ἀεργείας ἀμφιμαμύρων σφραγῆ, καὶ τὰ σώματα ἐκδεδωκότων ἡρώ τῆς ὄσῳμα ἡρώδεδωκότος εαυρῶ; τί ὅ φρονημώτερον, ἢ σφώτερον, ἢ οὐτὼ ταῦτα βουλοσαμύρων, ἔ ἢ μὴ τῆδε κατὰπεφρονηκότων, ὡς βέβαιον οὐδὲν ἐχόντων, οὐδὲ μόνιμον, ἐραδέντων δὲ ἐκείνων, ἀ λόγος ἐρμυβίην οὐ δυνάται; τί ὅ ἀνδρειώτερον ἢ ἀνταγωνισαμύρων πρὸς πολλὰ παθήματα καὶ ἀφύφορα, καὶ τοὺς κολαζόντας νενικηκότων τῆ καρτερίᾳ τῆς γνώμης; τοιγάρτοι οὐτοὶ γὰ εἰσιν ἀπεχρῶς πρὸς αἰδέσπων, καὶ πρὸς μαχοι, ἔ ἔπίκουροι, καὶ ἢ κακῶν ἀποτροπαιοι, τῆς ἡρώ δαμύων ἐπιφρομηρίας ἀποδοπομπούμοιοι βλαβῆς. ὁ δὲ γὰρ Ηρακλῆτος, ἔ τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις ἀναρεθίντας πάσης ἀξίους ἡπολαμβαίῃ ἡμῆς. Ἀρηιφάτοις γὰρ, φησιν, οἱ θεοὶ ἡμῶσι καὶ ἀθεοποι. καὶ πάλιν, Μόνοι γὰρ μείζονες μείζονος μοίρας λαχόντοισιν, ἀλλὰ τὸνδε τὸν λόγον ἔγωγε οὐ πρὸςίεμαι. πλείσοι γὰρ δὴ, παμπόνηρον ἀασασάμοιοι βίον, τὸν βίον ἡρώ μείναν θάνατον. εἰ τὸντω τοὺς ἀρηιφάτοις ἀπύτας πρὸςσῆκῆ ἡμῶν, ὡρα ὑμῖν καὶ τοῖς Οιδίπου παιοὶ τὸδε ἀπονεῖμαι ὅ γέρας, οἱ τὸν πατέρα μὴ κατέλιπον ἀτημέλητον, ἐνεκα ὅ τυραννίδος κατ' ἀλλήλων λυτήσῃτες, τὰ ἀλλήλων ἀματῆ τῆς οἰκείας ἐφοίνιξαν δδξίας. ἡμητέον ὅ ἀρα καὶ τοὺς Πρσιπρατίδας ἡρώ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογίτονος ἐν δίκως ἀναρεθίντας. ἀλλὰ τοῦ ἀντιπένδρα εἰ Ἀθηνῶιοι, τοὺς γὰρ ἀνελόντας χολχῆς εἰκόσιν ἐπίμησῃ, καὶ τὰ ἡρώ τούτων ἀτέλεσῃ ἐδωρησῃτο. οὐκῆω πῶτας ἀρηιφάτοις κατ' ἢ Ηρακλῆτον ἡμητέον, ἀλλ' ἐκείνοισι ὅσοι τ' ἡρώ τ' ἔπιβεβείας ἀασασίως κατεδέξῃτο θάνατον. ἐκείνοι γὰρ ἀληθῶς, κατὰ γὰρ τῆτον αὐτὸν, μόνοι μείζονες. οὐ δὴ εἶνεκα καὶ μείζονος ἀπολαούοισι μοίρας, καὶ νῦν ὅ ἡρώ πῶτων ἀνδρῶπων κομίζονται γέρας, καὶ τοὺς ἀνώνιοις τεφῶοισι πρὸςσμένοντες. ἐκείνο δὲ τῆ Ηρακλείτου μάλα θαυμάζω, ὅτι μὴ καὶ τοὺς ἀνδρῶποις ἀποδίνῃσῃτας, ὅσα οὐκ ἔλπονται, ἐδὲ δδκέοισι. ὅτι ὅ καὶ θείας λήξεως ἀπολαούοισιν

αἱ τῶν ὁσίων ψυχῶν, ἃ ὁ Πλάτων δεδήλωκεν ἐν τῷ Φαίδωνι, λέγων ὡςδε Οἱ ὅτι δὴ αὐτὸν δόξωσι ἀφ' αὐτοῦ πρὸς τὸ ὁσίως βεβιωκέναι παρεκκρίσασθαι, οὗτοι εἰσὶν οἱ τῶνδε μὲν τῶν ἐν τῇ γῆ ἀπαλαττόμενοι ὡς τῶν δεσμωτηρίου, αὐτὸν δὲ εἰς καθαράν οἰκῆσιν ἀφικνούμενοι. παρετέθηκε δὲ μετ' ὀλίγα ἔταῦτα· Καὶ εἰς οἰκῆσιν ἐπὶ τούτων κληθῆσιν ἀφικνουῦνται· αἳ ἔτι ῥάδην δηλώσαι, ἔτι ὁ χρόνος ἰσχυρὸς ἐν τῷ πρῶτοντι. ἵνα δὲ μὴ τις, τούτων ἀκούσας, ἃ τῆς θείας ἐκείνης ἀγαθῆς ἐραδείς, βίαιος ὑπολάβῃ τὸ βία πνίξαι αὐτὸν ἐνταῦθα ἄδικα, ἀναγκάσας ἐπιγράψαι· Οὐδεὶς δ' ἐαυτὸν ἐκ ταύτης λύσῃ, ὡς δὲ ἀποδιδράσκῃ, καὶ ξυμμελῶντι εἰπεῖν, κακῶς λογίζεσθαι πῶς ὕλιον· λέγει δὲ καὶ ὡς αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἡ ψυχὴ ἡγουμένη, διώκεται τῆς ἀληθινῆς σοφίας, καὶ κρείττονος τῆς ἀνθρώπινος διωάμεως, μεταλαβεῖν, ὅταν αὐτὴν ὁ ἐνθένδε ἔρωσιν εἰς οὐρανὸν πηρώσῃ ἀφ' αὐτῆς φιλοσόφου ἀγωγῆς, εἰς τὸ τῆς ἐλπίδος τέλος ἀφικνούμεναι, ἀλλὰ βίου αἰδίου ἄρχῃ λαμβάνουσαν. καὶ αὐτὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἀφελῶν φησὶ, Μετὰ ἀγαθῆς μὲν ἐλπίδος τὰ καλὰ ψυχῶν ἐνθένδε ἀπέναι· οἱ πονηροὶ δὲ, ζῶσι φησὶ, μὲν κακῆς ἐλπίδος. Ἐπὶ καὶ πῶς φιλοσοφίαν θανάτου μελέτῃ ἐκάλει· κινδυνόλοισι γάρ, φησιν, ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπὸ τῶν φιλοσοφίας, λεληθεναι τοὺς ἄλλοις· ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἔπιτηδύλοισιν αὐτοῖς, ἢ ἀποθνήσκῃν καὶ τεθνήσκειν. ταῦτα μὲν οὖν ἀπάντα ἐν τῷ Φαίδωνι γέγραφε· ἐν δὲ τῷ δεκάτῳ τῆς Πολιτείας ἕτω φησὶ. Τῶν δὲ δὴ ἀποθανόντων ἔπι φρατείαις ὅς αὐτὸν βύδουκμήσας τελευτήσῃ, ἄρ' ἔτι ἔτι μὲν τῶν χρυσοῦν ἡμῶν ἐπὶ φησὶ μὲν; πάντων μάλιστα. καὶ μετ' ὀλίγα· Τί ὅτι; οὐ μέλλομεν τὸν λοιπὸν χρόνον, ὡς δαίμονας γερονότας, οὕτω θεραπέδῃ τε καὶ ἰατρικῇ αὐτῶν τὰς ψυχὰς; τὰ αὐτὰ δὲ νομοῦμεν ἃ ὅταν τις γῆρας, ἢ πνίξαι ἄλλω πρὸς τὴν τελευτήσῃ, τῶν ὁσίων ἀφ' αὐτοῦ πρὸς τὸ ὁσίως βεβιωκότων κριθῶσι. καὶ τῷ Κρατύλῳ δὲ τοῖς δὲ τὸν λόγον διηύρωμεν. ἐπαμείνῃ γὰρ τὸν Ἡσίοδον, ἃ τοῖς ἄλλοις γὰρ ποιηταῖς, εἰρηκότας ὡς ἐπειδὴ μὴ τις ἀγαθὸς ὢν τελευτήσῃ, μεγάλῃ μοιραν καὶ ἡμῶν ἐκεῖ ἔχει, ἃ γίγνεται δαίμων καὶ πῶς τῆς φρονήσεως ἐπωνυμία. ταύτη οὖν

cundissimum obtineant, Plato quoque in Phædone ostendit. ait enim: Qui autem visi fuerint viam sanctitate praeceteris egregij fuisse, hi sunt qui terrenis malis veluti quodam carcere liberantur, ad supernam verò puram illam habitationem perveniunt. Paulò verò mox & hæc addit: Ad habitacula verò multo his quoque pulchriora perveniunt: quæ neque facile ostendi possunt, neque ad hæc explicanda nunc tempus datur. Ne quis verò hæc audiens, desiderio illius divinæ vitæ succensus, æquum sanctumque existimaret, violentas sibi manus inferendo, se ipsum de hac vita extrudere, conuenienter addidit: Nefas est autem sese ipsum quemquam de hoc solvere habitaculo, fugamque hinc arripere, atque, ut paucis dicam, malam esse materiam arbitrari. Ait verò posse animam, cum ad seipsam se receperit, veram consequi sapientiam, maioremque humana vim & facultatem, quando amor hinc eam subuolare fecerit, per Philosophicam vitam ad terminum suæ spei profectam, ubi alterius vitæ sempiternæ principium capiat. Rursusque in eodem Dialogo dicit, Optima quidem cum spe bonas hinc animas proficisci: at qui mali sunt, pessima, inquit, cum spe viuunt. Idem quoque Philosophiâ mortis meditationem esse dixit. Qui rectè, inquit, Philosophiam attingunt, in eo sunt ut homines alios lateant: quandoquidem nihil aliud curant, studentque, nisi ut moriantur, mortuique iam sint. Hæc itaque omnia in Phædone scripsit: in decimo autem Reipublicæ libro sic loquitur: Ex iis autem qui in expeditionibus perierant, quicumque laudatus interiit, nonne primum aurei generis esse dicemus? Omnino. Paulòq; mox, Quid autè? at non in posterum, perinde ac si daemones illi facti fuerint, sic eorum colamus sepulcra, & adorabimus? idemque faciendum existimabimus, etiam cum senio quispiam, vel alio modo obierit, ex iis qui in vita egregie bonitatis habitati sunt? Sed & in Cratylo sententiam hanc latius explicuit. Laudat enim Hesiodum Poëtâsque alios, qui dicunt bonum hominem vita perfunctum, eximia fortis gradum, maximosque honores ibi accipere, ac dæmonem fieri, hoc est scientem, ducto à prudentia cognomine. Hoc igitur in loco

scientem quoque hominem collo- co. Hesiodus verò de aurei generis hominibus ita cecinit :

At postquam genus hoc terra mors obruit alta,

Dæmones hi sancti terrestres ritè vo- cantur,

Custodes hominum, nostra hæc quibus omnia cura.

Quòd si Poëta, & bonos, & malorum depulsores, & custodes mortalium vocavit eos, qui optimè vixerunt, deinde mortui sunt, eíusque sen- tentiam Philosophorum præstan- tissimus confirmavit, atque horum sepulcra colenda & adoranda cen- suit, quæ à nobis fiunt, optimi viri, cur damnatis? Nos enim pari modo, eos qui pietate claruerunt, próque ea cæsi sunt, malorum depulsores, & medicos nominamus, Dæmonas non appellamus, (absit à nobis hic furor,) sed Dei amicos seruosque be- neuolos, libertate vtentes, bono- rumq; copiam nobis promittentes. Quod ipsum etiam Philosophorum princeps in Epinomide declaravit.

Haud sanè dixerim posse homines beatos ac felices euadere, paucis exceptis. Donec viuimus, ita decerno: bona est autem mortuo spes omnia consequendi. Quod

quidem affine prorsus est iis quæ in sacra Scriptura dicuntur: *Ne beatum quemquam feceris ante obitus sui diem: & Vsq;æquaque lumen iustis: & Iu- storum anima in manu Dei sunt: & quæ his similia. Quòd autem etiam iustos in hac vita iniuriis, & contumeliis, plagisque ac verberibus addixerit omnium rector, idem Plato in Re- publica testatur: Iustus enim, inquit, ita praparatatus, cadetur, torquebitur, col- ligabitur, oculos eruetur: cunctaque de- nique perpeffus, postremò etiam suspen- detur. An non itaque miserrimi qui his damnis afficiunt, felicissimi verò qui patiuntur? Possè autem sanctorum animas, etiam cùm extra corpus fuerint, hominum curare negotia, Plato idem in vndecimo Legum li- bro his verbis affirmat: Opportunè igitur ea quæ superius tractata sunt loquuti videmur, animas videlicet defunctorum, postquam ex hac vita excesserint, vim quandam habere, ac de rebus humanis curã gerere. Sermones verò qui de his re- bus habentur, veri quidè sed longi sunt. Credendum est autem & aliis quoque*

Α *Ὁ θεὸς καὶ τὸν δαίμονα αἰετα. ὁ δὲ γε Ἡσίο-δος πρὸς τὸ χρυσοῦ ἄνθρωπος ταῦτα ἔφη. Αὐτὰρ ὅτι ἔτι ἄνθρωπος ἐστὶ μοῖρ' ἐκάλυψεν, Οἱ μὲν δαίμονες ἀγνοοῦντες ὅτι φθόνιοι καλέονται, Εὐδαίμοι, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν αἰ-θερόπων.*

είποιμι καὶ ὁ ποιητὴς καὶ εὐδαίμοι, καὶ ἀλεξίκακοι, καὶ φύλακες θνητῶν αἰ-θερόπων, τοὺς ἀεὶ βε-βιωκότας, εἴτα τελευτήσαντας, πρὸς τὸν θεὸν ἐκέραιε καὶ τὸν δὲ τὸ λόγον τῶν φιλοσόφων ὁ ἀει-σος, ἔχων αἰετὸν καὶ θεοπαθέων τούτων καὶ πρὸς-κυωθῶν τὰς θήκας. τί δὴ τὰ μέμφοσθε τοῖς πρὸς ἡ-μῶν γνησίων, ὡς βέλτεροι, τοὺς γὰρ ἐν βίῳ βέλτε-ρα μὲν ἴσθαι, καὶ ἔσθαι τούτων τὸ σφαιρῶν δόξα-μῶν, ἀλεξίκακοι ἡμεῖς καὶ ἰατροὶ οἰομα-ζομεν οὐ δαίμονας καλοῦντες. μὴ οὕτω λυπή-σαιμεν. ἀλλὰ θεοῦ φίλοι καὶ βίῳ θεοποιῶντες. πρὸς τὴν ἀγαθῶν ἡμῶν ἐ-παγγέλλομεν τὴν φρονίαν. τὸ γὰρ δὴ καὶ τῶν φι-λοσόφων ἡμῶν ὁ χρυσοῦς ἐν τῇ Ἐπινομίδι δε-δήλωκεν. ἔφη γὰρ. Οὐ φημι εἶ) δυνάμει αἰ-θεροποιῶν, μακαρίοι τε καὶ οὐ δαίμοσι γινώσκοντες, πλὴν ὀλίγων. μέγιστον αὐτῶν ζῶντων, ἔτι δὲ ζῶντων. ἀτεχνῶς δὲ γε τὸ εἶοιχε τοῖς ἔσθαι τῶν θεῶν εἰρησίων γραφῆς. Μὴ μακαρίους αἰετα πρὸς τελευτῆς αὐτῶν. καὶ, Φῶς δικαίους ἀφαιρητῶν καὶ, Φυλακῶν δικαίων ἐν χεῖρὶ θεοῦ. καὶ τὰ τοῦτο πρὸς τὸν θεόν. ὅτι καὶ τοῖς δικαίοις ὕβρις, καὶ λαι-δορέας, καὶ ἀκίαι, ἔχεται ἡμῶν καὶ τὸν βίον ζῶντων κληρώσει τῶν ὄλων ὁ ἄριστος, καὶ ὁ Πλά-των ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἐξηγήσατο. Οὕτω γὰρ, φησὶ, ἡμεῖς κείνομεν ὁ δικαίος, ἀκιοδῆσεν, ἐρεβλω-θῆσεν, δεθήσεται, ἐκκεπήσεται τῶν ὀφθαλμῶν τελευτῶν, πᾶντα τὰ κακὰ παθῶν, αἰασιν-δαλυθήσεται. ὁ δὲ οὐκ ἀθλοῖ μὲν οἱ ταῦτα ποιῶντες, τρισάθλοιοι δὲ οἱ πάροντες; ὅτι καὶ ὅτι μελεῖσθαι τῶν αἰθεροπίνων δυνάμει πρὸς τὸν θεόν αἰετῶν ὁσίων ψυχῶν, ἔχεται τῶν σώματος ἐκ-πέρας ἄνθρωποι, ὁ Πλάτων καὶ τὸ γὰρ ἐν τῇ ἐνδεκά-τω τῇ Νόμῳ ἐδίδαξε. λέγει ὅτι οὕτως. Εἰς ἕνα γὰρ οὕτω μοι κερθὸν φαινόμηναι τοῖς ἐμπεροσθεν λό-γοις διεξελθεῖν, ὡς ἀεὶ αἰετῶν τελευτήσαντων ψυχῶν δυνάμει ἐχέσει ἕνα τελευτήσαι-σθαι, καὶ τῶν αἰθεροπίνων πρὸς τὸν θεόν ὅτι με-λωῦνται. ταῦτα δὲ ἀληθεῖς μὲν, μακροὶ δὲ εἶσι πρὸς τὸν θεόν. περὶ δὲ ταῦς τε ἀλλοίως

φήμης χρεῶν ἀεὶ τὰ τοιαῦτα, ἔτω πολλὰς ἔσθ' ἄνθρωποι παλαιῶν οὐσας· πιστεύειν δὲ αὐτοῖς νομοθετοῦσι τῶν οὕτως ἔχον. ἀλλ' ὁ μὲν φιλόσοφος κελύβη ἔστι τῆς φήμης πιστεύειν· ὑμεῖς δὲ, οὐ μόνον ἡμῖν ἀπιθεῖτε, ἔτι τῆς ἰσχυρῶν φωνῆς βοῶσης ἐπαίθη οὐ βέλτετε, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ὑμετέρων πιστεύειν ἐθέλετε φιλόσοφον, ἀπικρυς λέγοντι, ὡς αἱ τῶν ὁσίων ψυχῶν, τῶν σωμάτων ἀπαλλαγείσασιν, τῶν κατ' ἀδελφοῖς ὅτι μελωῦνται ἰσχυρῶν. τοῖς δὲ οὕτως ἀμόγητος τῶνδε τῶν γέρας τυχεῖν, ὡς τοῖς ἠγαπητοῖς μὲν ἐκθύμως τὰ θεῖα, μεμνημένοι δὲ μέγιστοι τέλους οἷς ἐξ ἀρχῆς περιείλοντο, ἔτι τῶν ἄξιον, ἐν ἡσυχίᾳ ἔταξαν, ὅσα ἀγαθῶν κατελιπεῖν. τῶν δὲ γε ἔτι ὁ Πλάτων ἐν τῇ ἀπολογία κεραυνοῦ τὸν λόγον. φησὶ δὲ οὕτως· Οὕτω γὰρ ἔχον, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ· Οὐδ' αὖ τις ἐαυτὸν ἄξιον ἠγασάμενος βέλτερον ἔστι, ἢ ἡσυχῶν ἀρχὸν ἀρχῆς, ἐν τῶν δεινῶν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μὴδὲν κινδυνεύειν, μηδὲν ἀπολογίζομενος, μήτε θάνατον, μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸς τῶν ἀγαθῶν. καὶ πάλιν μετ' ὀλίγα· Τὸ γὰρ τοι θάνατον δεδιέναι, ὡς ἄνδρες, οὐδὲν ἄλλο ἔστιν, ἢ δοκεῖν σοφὸν ἔστι μὴ ὄντα. ἔτι αὖτις μὲν βραχέα. πρὸς τοῦ τῶν κακῶν, ὧν οἶδα ὅτι κακὰ ἔστιν, ἀ μὴ οἶδα, ἐπὶ καὶ ἀγαθὰ ὄντα τυχερῶς, οὐ φοβηθήσομαι, οὐδὲ φθίξομαι. ἔτι πάλιν· Τὰ τε γὰρ ἄλλα ἀδαιμονέστεροι εἰσὶν οἱ ἐκείνῳ τῶν ἐνθάδε, ἔτι ἤδη, ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀθάνατοι εἰσὶν. αὐτῶν δὲ, ὡς φίλοι ἄνδρες, ἔτι τῶν ταῦτα· Εἰ μὲν γὰρ οὐδὲν βλάβησιν αὐτῶν οὔτε Μελίτωνος, οὔτε Ἀνυτοῦ. οὐδὲ γὰρ αὐτῶν διώκονται. οὐ γὰρ οἶμαι θεμιτὸν ἔστι βελτίονι ἀνδρῶν ἑσθ' ἢ τῶν χειρότερος βλάβησιν. ἀποκτείνετε μὲν τ' αὐτοὺς ἴσως ἢ ἔξελείψεν, ἢ ἀπέμειψεν· ἀλλὰ τῶν ταῦτα οὐ μὴ ἴσως οἴεται ἔστι, ἔτι ἄλλος τις που, μέγιστος κακῶν· ἐγὼ δὲ οὐκ οἶμαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ποιεῖν ἢ ἑσθ' ἢ νικῶν ποιεῖν, ἀνδρῶν ἀδικῶς ἐπιχρῶν ἀποκτείναν. τοιαῦτα μὲν οὖν ὁ Σωκράτης καὶ ἐν αὐτῶν γὰρ τῶν ἀγῶνι πεφίλοσοφηκεν, ὡς ὁ Πλάτων γε μεμνημένον· ἀλλ' ὁμοίως τῶν μνηστῶν ἡμῶν οὐ τετύχηκεν. οὐτε γὰρ σικὸν ἐκείνῳ ἐδείξαντο, οὐτε τέλειος ἀφίερωσαν, οὐτε πρηνέως ἀπεκλήρωσαν, οἱ τ' ἐκείνους λόγων μετέληγότες· ἀλλὰ ἔτι

A narrationibus qua haec nobis tradunt, cum adeo & antiquae & multae sint. *C*redendum praeterea & iis qui leges tulerunt, ita haec se habere. Itaque Philosophus etiam rumoribus credendum censet. vos vero non solum nobis fidei nil habetis, clamantemque euentorum vocem audire non vultis: sed ne vestro quidem Philosopho credendum existimatis, qui liquidò affirmat, sanctorum animas, corporibus solutas, humanarum rerum curam gerere. Decet autem profectò hoc honoris eos adipisci, ut qui res diuinas totis praecordiis adamarint, & quae ab initio amplexi fuerant, in his ad finem usque perstiterint, neque passi sint eam cui se addixerant stationem relinquere. Hunc Plato sermonem etiam in Apologia confirmat. sic enim ait: Ita profecto res habet, o viri Athenienses. quo se loco quispiam collocarit, arbitratius optimum illum esse, aut in quo a principe fuerit constitutus, in eo, ut equidem sentio, permanere illum oportet, nullum animo reputantem, nec morte nec ab alia re vlla maius discrimen, quam a turpitudine. Paulòque post: Mortem enim timere, o viri, aliud nihil est, quam sapientem videri qui re ipsa non sit. Rursusque paulò post: Prae illis autem malis qua scio penitus mala esse, non timebo, nec fugiam ea, quae haud satis scio an & bona sint. Et iterum: Quòd ad cetera pertinet, beatiores sunt qui illam, quam qui hanc incolunt regionem, ac iam, & reliquo tempore sunt immortales. Eiusdem verò sunt, amici, etiam ista. *M*ibi enim neque Melitus, neque Anytus quicquam nocebunt: neque enim poterunt. fas enim esse non puto, ut qui melior est, a peiore detrimentum accipiat. *I*nterficiet me ille forsasse, aut civitate exiget, aut in contemptum adducet. Verum haec ipse quidem forsasse, & alius quispiam magna putat esse mala: ego autè non puto, sed multo magis ea facere, quae hic nunc facit, hominem iniuste aggrediens occidere. Haec igitur Socrates in ipso vitae discrimine philosophatus est, sicut Plato commemorat: neque tamen honorè Martyribus parè est consequutus. Nam nec illi templum extruxerunt, nec locum aliquem consecrarunt, nec solemnem festiuitatem indixerunt, qui illius interfuerunt sermonibus. sed inhonoratum

esse passus sunt, quamvis sapientem fortemque hominem. Iniusta ille quidem nece sublatus est, haud tamen vera nec pura pietate praeditus fuit. permixta enim illi ex recepto & vulgari tunc errore plurima erant. Vnde factum puto, ut vita functus nullo dignus honore habitus sit. Sed neque Anaxarchus ille, qui cum pistillis ferreis tunderetur, *Tunde*, ut ferunt, aiebat, *tunde Anaxarchi capsam: neque enim tundis Anaxarchum*, hoc honoris est consequutus: nec Zeno Eleates, qui cum arcana quadam prodere cogeretur, constantissime tormentis omnibus restitit, nihilque est effatus, atque ut Eratosthenes in libro de malis bonisque scripsit, timens ne victus excessu tormentorum efferrer aliquid ex iis de quibus condixerant, conficiósque coniurationis proderet, linguam dentibus abscissam in tyranni faciem conspuit. Quod ipsum & Theodorum Pythagoricum fecisse aiunt, & Paulum Lacydæ familiarem, ut testis est Timotheus Pergamenus in libro de Philosophorum fortitudine, idemque Achaicus in Ethicis libris affirmat. Nullus tamen istorum honore Martyrum dignus est habitus. Neque item illi, qui illustria & celeberrima trophæa excitarunt, non Miltiades, non Cimón, non Pericles, non Themistocles, non Aristides Lysimachi filius, quamvis non fortis modò, sed etiam iustus est habitus. At tamen neque hic, neque Spartanus Brasidas, non Agesilaus, non Lysander, qui Atheniensium evertit imperium, non Pelopidas Bœotorum princeps, non Epaminondas, qui Laonicam devastavit, & Spartam obsidere ausus est, non Romanorum præclarissimi duces, non Scipio maior, non alter illius nomen referens, non Cato, non Sylla, non Marius, non Pompeius, non Cæsar ipse. Hi enim singuli ductandis exercitibus egregiæque in bellis virtute claruerunt, honore tamen, quo Martyres, affecti non sunt. Quid ego autem bellicos duces commemoro, cum nec ipsi reges terræ, ita nunquam honestati fuerint? non Cyrus, non Darius, non Xerxes, non Philippi filius Alexander, (insignes enim dumtaxat

Ἀσφοδὸν ἠυόμυρον καὶ ἀνδρείον, ἀγέραςον εἰασσάρ· καίτοι ἀδικόν γε καὶ κείνος γε ὑπομυμυμυμυμ σφραγί· ἀλλ' ὅσα εὐρίστη γε εἶχε καὶ ἀκραιφνή τιμὴ δισέβαν. ἀναμύμυμτο γὰρ ταύτη τῷ πινυκᾷδε κατεργασκόςτος πλαιού πολλά· ὅθεν δὴ οὔτε τῆς μὲν τιμῆς τελευτῆς ἠξιώθη ἡμῆς· ὁδὸν γε Ἀνάξαρχος ἐκείνος, ὃς ὑπάρχεις πιασόμενος σιδηρεῖς, ἐλεῖται, ὡς φασίν, Ἰβίασε πῖασε τὸν Ἀνάξαρχου θύλακον· Ἀνάξαρχον γὰρ οὐ πῖασεις, τῷδε τῷ γέρας τετύχηκε· ὁδὸν Ζιζών ὁ Ἐλεάτης, ὃς ἀναλκασκόςτος κατεπέιν τι τῆς ἀπορρήτων, αἰτέχε πωρὸς τὰς βασιλείας, ὁδὸν ἐξομολογούμυμνος· ὡς δὲ φησὶν Ἐρατοθένης, ἐν τῷ Περὶ ἀγαθῶν ἔ κεινῷ, δεισας εἶπαι μὴ τῆς παθῶν ὑπάρβολῆ βιασθεῖς ἐξείπη τι τῆς συλκειμυμῶν, καὶ τοῖς σασιώτας μινύση, τιμὴ γλώτῃαν τοῖς ὁδοδοσι τερμῶν, πωρὸς ἐπίπυσε τῷ τυραννίω. ταυτὸ δὲ τῷτο κ' Θεοδόδοτον φασὶ ποιῆσαι τὸν Πυθαγόρην, καὶ Παύλον τὸν Λακύνδου γώριμον, ὡς Περγαμηνὸς Τιμόθεος ἐν τῷ Περὶ τῆς τῆς φιλοσόφων ἀνδρείας ξινέγραφε. ξινμυμυμτυρεῖ δὲ πούτω καὶ Ἀχαικὸς ἐν τοῖς Ἡθικαῖς. ἀλλ' ὅμως πούτων ὁδοδοσι τῆς τῆς μύμυμῶν ἠξιώθη ἡμῆς. ἔτε μιν ἐκείνοι, οἱ τὰ λαμωρὸ καὶ πολυδρύνλητα εἰσδρυτες ἔσπαμα· οὐ Μιλτιάδης, οὐ Κίμων, οὐ Περικλῆς, οὐ Θεμιστοκλῆς, ὅσα Αρειείδης ὁ Λισιμάχου, καίτοι εἶπαι ὅσα ἀνδρείος μόνον, ἀλλὰ καὶ δικμος ἐνεόμυμτο· ἀλλ' ὅμως οὔτε εἶπαι, οὔτε Βερασίδης ὁ Σπέρβιατης, ὅσα Ἀγισίλαος, οὐ Λύστροδος ὁ τιμὴ διωασείας κατελύσας τῆς Ἀθηνῶν, οὐ Πελοπίδας ὁ Βοιωτάρχης, ὅσα Ἐπαμινώνδας ὁ τιμὴ Λακωνικῆς ἀπιδάμυμνος, καὶ τῆ Σπέρβτη πωρὸς πνελεκεῖν τιμὴ στρατιᾶν πολυμύσας· οὐχ οἱ Ρωμύων πωρὸς φαρέσαστοι στρατηγῆ, ὁ Σικυπίων ὁ πωρὸς, ὁ ἐκείνου ὁμύμυμνος, ὁ Κάτων, ὁ Σύλλας, ὁ Μάριος, ὁ Πομπηῖος, ὁ Καῖσρ αὐτός. πούτων γὰρ ἕκαστος ἐν μὴ ταῖς στρατηγίαις ἔ ταῖς ἐν πολέμοις ἀνδραγαθίαις διέπωρεψε, τῷ δὲ τῆς μύμυμῶν ἔ μετέλαχε γέρας. ἔ τί λέγω τοῖς στρατηγῆ; ἔτε γὰρ οἱ οἰκουμυμνῆς βεβασιδυμκόςτος ταύτης ἀπῆλασσορ τῆς ἡμῆς· ἔ Κύρος, ἔ Δαρείος, ἔ Ξέρξης, ὅσα Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου· ρεῖς γὰρ ὁδοδοσιμυμ κατελέ-

γὰρ μόνους ὡς Αὐγούστου, ὡς Οὐεσπασια-
 νός, οὐ Τραϊανός, ὡς Αδριανός, ὡς
 Αντωνίνος. Ἄλλ' οὗτοι πρῶτες, ζῶντες μὴ
 ἦσαν ἀέβλεπτοι, καὶ τοῖς βαρβαροῖς ἐπί-
 κων, καὶ μὴ τὰς νίκας πομπαῖς ἐπετέλειον
 ἔορτας ὅτι δὲ ἐτελεύτησαν, ὥσπερ τῶν
 πολλῶν ἀφ' ἑρσίων. οὔτε γὰρ τάφοις ἔχου-
 σιν ὀπίσθιαι, οὔτε δημοσίου ἐπισημασίαις γε-
 ραίονται. τίς γὰρ δὴ οἶδε τὸν Ξέρξου γε τῶ-
 φον, ἢ τὸν Δαρείου; τίς δὲ τὸν Αλεξάν-
 δρου, τῶ ποσούτων ἐθνῶν ἐν ὀλιγοτάτῳ γε
 χρόνῳ κρατήσατος; καὶ τί λέγω τοῖς πα-
 λαίμοις; οὐδὲ γὰρ ὁ Αὐγούστου σῆμα δῆ-
 λον εἶναι, ἢ τῶν ἄλλων, ὅσοι μὴ τῶτον τι
 Ρωμαίων ἰσχυρῶν βασιλείῳ, ἢ ἡρώσῳ τὸν
 τῶντος δοτῆρα καὶ χορηγόν. μόνων δὲ τῶν
 ἀσέβων βασιλέων οἱ τάφοι δῆλοι ἔτι γινώσκου-
 μοι. οἱ δὲ τῶν μέγα δυναστῶν βεβασι-
 λυκότων, φαίνονται μὴ, τιμῆς δὲ οὐδὲ
 σμικρᾶς ἀπολαύουσι. οὐ μόνον γὰρ τῆς
 βασιλικῆς ἀπεστέρωται τιμῆς, ἀλλὰ καὶ
 ἢς οἱ τῶν ἰδιωτῶν μετεγήκεσιν. καὶ τοὶ ἕντες
 τῶν αἰσθητῶν, καὶ τοῖς σφᾶς ἀνηρόδοτον,
 καὶ ναοῖς ἐαυτοῖς ἐδομήσατο. καὶ γὰρ Αν-
 τίοχος ἐπεκλήθη θεός. ἔτι Γάιος ὁ Τιβερίου
 ἀφ' ἑδου, καὶ Οὐεσπασιανός, καὶ Αδρια-
 νός, μεγίστοις ἐαυτοῖς νεῶς ἀκοδόμησαν.
 Ἄλλὰ ζῶν τῆ ζωῆ καὶ τῶν δυναστῶν ἡμῶν
 ἀφῆρησαν. οἱ δὲ γε τῶν κεκλιμένων μάρτυ-
 ρων σμικρῶν, λαμπρῶν καὶ ἀέβλεπτοι, καὶ
 μεγάλῃ ἀφῆρηται, καὶ πρῶτον πε-
 ποικιλμένοι, ἔτι κέλλοις ἀφιέντες μάρτυ-
 ρας. εἰς δὲ τοῖς οὐχ ἀπαξ ἢ δις γε τῶ
 ἔπος ἢ πεντάκις φοιτῶμεν. ἀλλὰ πολλάκις
 μὴ πρῶτον ὅτι πελοδοκῶν, πολλάκις δὲ
 ἔτι ἡμέρας ἐκείνης τῶν πύτων δεσπότη τοῖς
 ἕμμοις προσφέρομεν. ἔτι οἱ μὴ ὑγιαίνοντες,
 αἰτῶσι τὴν ὑγείαν τῶν φυλακῶν. οἱ δὲ τῶν νό-
 σων παλαίοντες, τῶν τῶν παθημάτων ἀπαλ-
 λαγῶν. αἰτῶσι δὲ καὶ ἀγνοοῦναι παῖδας, ἔτι σέ-
 ρειφαι τῶν ἀκαθάρτων ἡμέρας μητέρας. ἔτι οἱ τῶν
 δὲ δωρεᾶς ἀπολαύουσαντες, αἰτῶσιν ἄρτια σφί-
 σι φυλακῶν αἰτῶναι δωρεᾶς καὶ οἱ μὴ εἰς ἕνα ἀποδη-
 μίαν τελλόμενοι, λιπῶσιν αἰτῶναι τῶν δωρεῶν
 ἡμέρας, καὶ τὴν ὁδοὺν ἡγεμόνας. οἱ δὲ τῶν ἐπιδόδου
 τετυχηκότες, τῶν τῶν χεῖριος ὁμολογῶν προσφέ-
 ρουσι. οὐχ ὡς τοῖς αἰσθητοῖς προσπίοντες, ἀλλ' ὡς

A refero,) non Augustus, non Vespasianus, non Traianus, non Hadrianus, non Antoninus. Sed hi omnes, cum viuerent, illustres conspicique erant, & barbaros vincebant, & post victorias triumphos ducebant, solemnitatesque celebrabant: mortui autem à plebeis nihil differunt. Neque enim conditi sunt insignibus monumentis, neque annui epuli solennibus honorantur. Quis enim est, qui sepulchrum Xerxis Darii uenit? quis Alexandri, qui tot gentes breuissimo tempore perdomuit? Sed quid antiquos commemoro, cum nec Augusti sepulchrum sit cognitum, nec aliorum, quotquot post illum Romano imperio potientes, eius auctorem datorumque ignorarunt? Soli uero piorum Imperatorum tumuli noti sunt & celebres. Quod si qui hos inter impiè regnarunt, eorum quidem extant monumenta, sed nullo prorsus in honore sunt. Non enim honore solum carent imperiali, sed illo etiam qui priuatorum sepulcris obtigit. Et tamen stultiores quidam fuerunt, qui & Deos sese pronuntiarint, sibi que ipsis templa construxerint. Nam & Antiochus Deus uocatus est, & Caius qui Tiberio successit, Vespasianus quoque & Hadrianus, ingentia sibi templa excitarunt: sed impio simul honore cum uita priuati sunt. Victorum uero Martyrum templa clara & conspicua cernuntur, magnitudinèque, præstantia, & omni ornatus genere illustria, & pulchritudinis splendorem late fundentia. Neque ad hæc nos semel bis uel aut quinquies quotannis accedimus, sed frequentes conuentus celebramus, sæpè etiam diebus singulis horum domino laudes decantamus, & qui integra sunt ualitudine, hanc sibi conseruari, qui autem morbo quoquam conflictantur, hunc depelli petunt. Petunt & liberos qui his carent, & quæ steriles sunt rogant ut matres fiant: qui donum adepti sunt, saluum id sibi seruari postulant. Qui peregrinationem aliquam auspicantur, ab his petunt, ut uia sibi comites sint, ducèsque itineris: qui sospites redierunt, gratias referunt. non illos adeuntes ut Deos, sed tanquam di-

intercessores

uinos homines eos orantes, interces-
 sorēsq; sibi vt esse velint postulātes.
 Quod verò votorū compotes fiant
 qui fideliter petunt, palām testan-
 tur illorum donaria, curationem in-
 dicantia. Alij enim oculorum, alij
 pedum, alij manuum simulacra sus-
 pendunt, ex argento aurōve con-
 fecta. Accipit enim horum domi-
 nus etiam parua, pretiique exigui,
 pro ferentis facultate donum me-
 tiens. Hæc autem morborum de-
 pulsionem indicant, cui testandæ
 ab iis posita sunt qui sanitatem re-
 ceperunt. Eadem ibi sepulorum
 virtutem prædicant: horum porro
 virtus, horum Deum verum esse
 Deum declarat. Examinemus enim
 quinam fuerint, & vnde orti, qui
 hac gratia donati sunt. Num clari
 forsitan & illustres quidam, qui se
 generis nobilitate iactarent, aut di-
 uitiarum copia circumfluere, aut
 potentatu aliquo celebres facti es-
 sent? Minimè gentium, ô viri. Ni-
 hil horum illi habuerunt, sed pri-
 uati homines gregariique fuerunt.
 Nonnulli verò ipsorum famuli etiā,
 & ancillæ, quæ infirmis in corporib;
 generosè certarunt: aliæ matrimo-
 nij iugum castè trahentes, aliæ nu-
 ptias nondum expertæ. Audio ego
 verò nonnullos etiam in scena edu-
 catos, repente in athletarum ordi-
 nem transisse, victorēsq; factos
 coronam esse consequutos, & post-
 quam renuntiati fuerunt, magno
 demonas terrore concussisse, quibus
 olim subditi fuerant. Multi quinetiā
 sacerdotes & neocori contra impie-
 tatem trophæa sustulerunt. Ex ta-
 libus ergo viris ac feminis Martyrū
 chori constituti sunt. Ac Philoso-
 phi quidem, & Oratores, obliuioni
 dati sunt, Imperatorum verò ac ma-
 gnorum ducum ne nomina quidem
 plerique hodie norunt: Martyrum
 autem nomina notiora sunt omni-
 bus, quàm familiarium. Quin & na-
 scentibus filiis horum vocabula im-
 ponere student, securitatem inde
 ipsis tutelamque comparantes. Sed
 quid ego Philosophos, & Imperato-
 res, ducēsq; commemoro, cum eo-
 rum quoque, qui passim Dij fereban-
 tur, memoriam è mente hominum
 aboleuerint? Horum namque tem-
 pla sic destructa sunt, vt ne figura-

Αἰεὶ οὖν αἰδεσφόροις αἰτιολογούμετες, καὶ ἡμέ-
 ραι παρεσβύτα ὑπὸ σφῶν ἀδικησάντων
 ὅτι δὲ τυχεροῖσιν ὡν ἂν ἀγῆσιν οἱ πι-
 τῶς ἐπαγγέλλοντες, αἰαφαιδὸν μῦρτυρεῖ τὰ
 τούτων ἀναθήματα, πλὴν ἰατρείῳ διδασκῶ-
 τα. οἱ μὲν γὰρ ὀφθαλμοῖσι, οἱ δὲ ποδῶν, ἄλ-
 λοι δὲ χερῶν παροσφύροισιν ἐκτυπώματα.
 καὶ οἱ μὲν ἐκ χρυσοῦ, οἱ δὲ ἕξ ὕλης ἑργάρον
 πεποιημένα. δέχεται γὰρ ὁ τούτων διαπότης
 καὶ τὰ σμικρὰ τε καὶ ἄνωγα, τῆ τῶ παροσφύρο-
 τος διωάμει ὁ δῶρον μετῶν. δηλοῖ δὲ ταῦτα
 Β παροκείμενα τῶν παθημάτων πλὴν λύσιν, ἧς
 ἐστέτη μνημεῖα ὡς τῶν ἑργῶν γενησέμε-
 νων. ταῦτα δὲ κηρύττει τῶν κειμένων πλὴν διωά-
 μιν. ἢ δὲ τούτων διωάμεις, τὸν τούτων θεὸν ἀ-
 ληθινὸν ἀποφαίνε θεόν. ὄξετάστω δὲ ἕνεκα καὶ
 ποθεν οἱ ταῦτης ἀξιοῦντες τῆς χάριτος. ἀρε-
 τινές ἐπίσημοι καὶ περὶ φανείς, ἢ ἡρώς αὐχρῶ-
 τες λαμπρότητα, ἢ τοῖς τῶ πλοῦτου περιέρρο-
 μέθοι ῥόδοισιν, ἢ ἐκ διωασείας πρὸς ἡρό-
 μέθοι γνώμοι; οὐδαμῶς, ὡ ἀνδρες. ταῦ-
 των γὰρ ὁσδεῖός μετετρέχησιν. ἀλλ' ἰδὼται ἡ-
 σῶν, ἢ στραπῶται πινές δὲ αὐτῶν καὶ οἰκέται γε-
 γῶνται, καὶ θεοπαίιδες, ἐν ἀσθενέσι δὲ ἀγαν-
 σάμασι ἡνωσῶς ἀγωνισάμενοι καὶ αἱ μὲν, σω-
 φρονῶς ἔλκυσσιν τὸν τῶ γάμου ζυγόν. αἱ δὲ,
 ἐπὶ γάμοις ἐκ ἐπιτάμενοι. ἀκούω δὲ ἐργαζέ-
 νας καὶ τῆ σκητῆ ζωτραπεύτας, καὶ ἕξ ἀπίνης
 τοῖς ἀγωνιστῶς ζωτραπεύτας, καὶ ἀξιοῖνοις γε-
 γνησέμοις, ἔ τῶν περὶ τῶν τετυχηκότας καὶ μὲν
 τὴν ἀνάρρησιν σφόδρα δεδιπομένους τοῖς δαίμο-
 νας, οἷς ἡσῶν ὑποχέριοι πάλα. πολλοὶ δὲ καὶ
 ἱερεῖς, ἔ νεωκόροι, τὰ χεῖ τῆς ἀσεβείας ἀνέστησαν
 ἕσπαμα. ἐκ τοιούτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν
 ζωέσθησαν οἱ τῶν μῦρτύρων χοροί. ἔ φιλοσό-
 φοι μὲν καὶ ῥήτορες ὡς ἀδέδονται λήθη, καὶ βασι-
 λέων καὶ στρατηγῶν ὁσδεῖ τῶ παροσηγείας γινώ-
 σκωσιν οἱ πολλοὶ τὰς δὲ τῶν μῦρτύρων παροσηγ-
 είας μάλλον ἴσασιν ἀπῶντες, ἢ τῶ τῶν φιλιπ-
 των ὀνόματα. καὶ τοῖς παισὶ δὲ τὰς τούτων
 παροσηγείας ἐπιτίθεναι σπουδάζουσιν, ἀσ-
 φάλλαν αὐτοῖς καὶ φυλακῶν ἐντεῦθεν μηχαν-
 νόμοι. ἔ τί λέγω φιλοσόφοις, καὶ βασιλέας,
 καὶ στρατηγῶν; καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν κελυμῶ-
 νων τῶν πλὴν μνήμων ἐκ τῆς τῶν αἰδεσφόρων
 ὄξε ἡλφῶν ἀφαινοῖας. τὰ μὲν γὰρ ἐκείνων οὐτω
 πῶν τελευτῶς διελύθη τεμένη, ὡς μηδὲ τὴν γενη-

των ἀγαθῶν τῶν εἰδῶν, μηδὲ τῶν βλαβερῶν τῶν
τύπων τοῖς νῦν ἀνθρώποις ἐκτίσασθαι· αἱ δὲ
τούτων ἕλας καθωσιώησαν τοῖς τῶν μάρτύρων
σκηνοῖς. τοῖς γὰρ οἰκείοις νεκροῖς ὁ δεσπότης ἀντει-
σῆξε τοῖς ὑμετέροισι θεοῖς· ἔτι μὲν φερόμενος ἀ-
πέφλυε, τοῖς τοῖς τὰ ἐκείνων ἀπένειμε γέγρα-
μμένῳ γὰρ δὴ τῶν Παυλῶν, καὶ Διασίων, καὶ Διο-
νυσίων, καὶ τῶν ἄλλων ὑμῶν ἑορτῶν, Πέτρου, καὶ
Παύλου, καὶ Θωμᾶ, καὶ Σεργίου, καὶ Μαρ-
κέλλου, καὶ Λεοντίου, καὶ Παντελεήμονος, καὶ
Αντωνίνου, καὶ Μαυριλίου, καὶ τῶν ἄλλων μάρ-
τύρων, ἐπιτελοῦνται δημοθιμίαι· καὶ ἀπὸ τῆς Β
πάλας πομπείας, καὶ ἀγροουργίας, καὶ ἀγρορρη-
μοσιῶν, σάφερονες ἐορτάζονται πρηνηγύρας,
οὐ μέθην ἐχουσαι, καὶ κῶμοι, καὶ γέλωτα, ἀλλ'
ὑμνοὺς θεοῖς, καὶ ἱερῶν λογίων ἀκρόασιν, καὶ
προσευχῶν ἀξιοπαύνοις κοσμουμνῶν δα-
κρυοῖς ὀρώντες τῶν τῶν μάρτύρων τιμῆς
τῶν ὀφελίμων, φέρτε, ὡ φίλοι, τῶν δαμνῶ-
νων τὸν πλοῦτον· καὶ τοῖς φωστῆσι ἔτι ποδηγῆσι
καχημένοι, τὴν πρὸς θεὸν ἀγροσῶν πορείαν
ὀδοῦσατε· ἵνα τῆς τούτων χορείας ἐν τοῖς αἰω-
λέθροισι αἰῶσι μετὰχητε.

rum quidē permanferit, species, nec
ararum formā huius sæculi homines
fciant: harum autem materia omnis
Martyrū fanis dicata est. Suos enim
mortuos dominus Deus noster in
templa pro Diis vestris induxit: ac il-
los quidē cassos vanosq; reddidit, his
autem honorem illorū attribuit. Pro
Pandiis enim Diasiisque, ac Diony-
sifis, & aliis festis vestris, Petri, & Pau-
li, & Thomæ, & Sergij, & Marcelli, &
Leontij, & Panteleemonis, & Anto-
nini, & Mauricij, aliorumq; Marty-
rum solemnitates peraguntur, & pro
illa veteri pompa, turpiq; rerum ac
verborum obscenitate, modestæ ce-
lebrabantur festiuitates, non ebrie-
tatem, & iocos risusque exhibentes,
sed diuina cantica, sacrorumque ser-
monum auditionem, & preces lau-
dabilibus lacrymis ornatas. Cūm
igitur ex honore Martyribus delato,
quid vtilitatis proueniat cernatis, fu-
gite, amici, dæmonum errorem, præ-
uiāque illorum face atque ductu,
viam capeffite, quæ ad Deum per-
ducit, vt in immortalī xuo illorum
choris & præsentia perfruamini.

*Letitiam
Honorum
Aurum*

ΠΕΡΙ ΝΟΜΩΝ.

DE LEGIBVS.

Θ'.

SERMO IX.

ΥΜΕΙΣ μὲν, ὡ ἀνδρες, κεκαλλιε-
πημένοι ποιεῖτε λόγον ἀκούειν, ἔτι
τούτοις κατὰ κληθεῖσιν ζητεῖτε. οὐ
δὲ αὐ τοῖς μὴ ἴσασιν, γα-
λάτε καὶ κωμῶδεῖτε, καὶ τὰς ἀκοὰς βύετε, καὶ τ'
λεγομένων ἐπαίειν οὐ βούλεσθε. ἔδδ' ἔτι σιωπεῖν, D
ὡς τὰ πολλὰ τῶν ἀγῶν ἡμιώτατων ἐλύτροις
ὄυτε λέσι κἀγύπτε· καὶ γὰρ τ' πολυτελῆ μὲν γάρ-
τιν, ἔτι τοῖς πλεῖστοις τειρόμενοι, ὡς ἀφ' ἑρῶν
τὸν ὄρεον καὶ πικτεῖ καὶ τρέφει, καὶ μὲν τοῖς κατὰ
κρῦπτι· οἱ ἔτι τῶν ἀνθρώπων, χροσίων διδόντες ὅτι
μάλιστα πλεῖστον, χαίρειν ἑῶσι τὸ ὄρεον. ἔτι δὲ δι-
αυγῆσι ἔτι λιθίοις ἐκείνοις, ἀπὸ βασιλικῶν ὄρε-
καμῆ κεφαλῶν, ἑτέροις λίθου φύσις ἐξωθεν
περικεῖται πρὸς ἀπασιν ἀχρηστος· οἱ ἔτι τῶ ποιοῦδε
κόσμου δημιουργοὶ, τούτου τῶ περικεῖται καὶ ἀ-
χρηστων περικεῖται τε καὶ ἀποξύνοντες, τῶ
ἀφαιρῶν λίθων ἐκείνων γυμνοῦσι τὸ κάλλος.

Vos quidem, ὦ viri, ele-
gantes comptosq; ser-
mones audire cupitis,
atque his quàm maxi-
mè permulceri quaerit-
is: vbi verò tales non inueneritis,
risu effuso incessitis, aurisque ob-
struitis, & quæ dicuntur audire non
vultis. Considerare autem vos oport-
tebat, pleraque eorum quæ maximi
sunt pretij vilibus inuolucris obte-
gi. Pretiosum enim vnionem, & à
diuitibus expetitur, aspernabilis
testa parit & nutrit, simulque occul-
tat. Qui verò hunc emunt, auri plu-
rimum persoluentes, testam missam
faciunt. Et pelluentes illas gem-
mas, quæ regium caput ornant, a-
liud genus lapidis extrinsecus ambit
inutile. qui verò has gemmas expo-
liunt, quod superfluum est & inutile
amputantes abradentisque, lucen-
tium lapillorū nitorem patefaciunt.

Aurum quoque, quod vulgò amant omnes, & argentum, & as, & ferrum, terra tegitur & arena: sed qui auri argentique venas rimantur, metalla quidem effodiunt, sed ramenta colligunt. Sed & signatum aurum, Imperatorisque imagine impressum, non aurum extrinsecus, sed coriacei aut lignei feruant loculi. Iure igitur veram de diuinis humanisque rebus traditionem, non illustres eloquentia tumidique sermones, sed simplices humilesque ac omnibus noti prædicant, magnumque aded & ineffabilem thesaurum viles thecæ circumferunt. Quantum autem hi roboris ac virtutis habeant, facile is perspiciet, qui Græcorum ac Romanorum legislatores in medium protulerit, & cum hisce piscatores nostros ac publicanos compararit. Inueniet enim illos ne finitimis quidem persuasisse, vt ad suas leges vitam instituerent: contra autem Galilæos, non solum Romanos Græcosque, verum etiam barbaras nationes vniuersas ad legem Evangelicam traduxisse. Ac Minos quidem, qui Ioue genitum iuxta fabulam se iactat, eiusque antrum, vt fabulantur, frequentando leges edidit, Cretensium quidem legislator fuit: nec Siculos autem, nec Carthaginenses, nec Græcos induxit, vt ex ipsius legibus viuerent, sed solam Insulam, cuius ipse rex erat, ad eas leges accipiendas coëgit, neque hoc ad perenne tempus, ex quo enim Romani rerum potiti sunt, illorum & ipsi legibus reguntur. Charondam rursus primum Italiæ Siciliæque legislatorem fuisse ferunt. Verum is, nec Tyrrenis, nec Celtis, nec Iberis, nec Celtiberis, quamquam finitimis, persuadere potuit, vt latas à se leges acciperent. Quid ego autem finitimos dico? nam ne ij quidem qui tunc leges illas coluerunt, admiratique sunt, iisdem nunc legibus viuunt? Romanarum quippe legum iugum hi quoque subierunt. Zaleucus verò Locrensis leges tulit, harum scientiam à Minerua consequutus, vt illi aiunt qui fingendis fabulis delectantur. Sed neque Acarnanes, neque Phocenses, neque Locrenses alij, huius leges admiserunt, tametsi haud procul habita-

αὐτὸν χρυσὸν ὃ, τὸ τοῖς πολλοῖς ἀξίεσθαι, καὶ μέγιστον ἐπὶ τὸν ἄργυρον, ἐπὶ τὸν χαλκόν, ἐπὶ τὸν σίδηρον, ψάμμος ἐπὶ τὴν συλβαλύπτοιον. ἄλλ' οἱ τὰς χειρὶδας ἐπὶ ἀργυρείδας διεβδυνώμενοι φλέβας, θορύβουσι μὲν τὰ μέταλλα, συλλέγουσι δὲ τὰ ψήγματα. ἐπισημον δὲ χρυσόν τὸ βασιλικὸν δόξα μὲν χρυσαυτῆρα, οὐ χρυσὸς ἐξώθεν, ἀλλ' ἡ σκῆπτρα ἢ ξύλινα φυλάττοισι θῆκη. εἰκότως οὖν ἄρα, ἐπὶ τὴν ἀληθῆ πρὸς τὸ θεῶν καὶ τὸ ἀνθρώπων δόξαν, οὐ λαμπροί τινες ἐὼν ἔχοντες, ἀλλ' ἀπλοῖ ἐπεὶ ἐπὶ πᾶσι γνώεμοι κηρύττοισι λόγοι, καὶ τὸν μέγαν ἐπὶ ἄρρητον θησαυρὸν ὑπελείπειν φέροισι θῆκη. ὅσπιν δὲ γε οὗτοι ῥώμῳ καὶ δυνάμει ἔχουσι, ῥάστα αὖ τις ξυλίδι, τοῖς Ἑλλήνων ἐπὶ Ῥωμαίων νομοθέτας πρὸς ἀγαθῶν, ἐπὶ τοῖς τοῖς ἡμετέροις ἀλίεας καὶ τελώνας πρὸς ἐξεπάσας. διήσθη γὰρ τοῖς μὲν, ὅτι τὸς ὁμοίους πείσθηται καὶ τοῖς σφῶν πολιτεύεσθαι νόμοις τοῖς ὅ Γαλιλαίοις, οὐ μόνον Ῥωμαίοις πεπεφκότας καὶ Ἑλλήνας, ἀλλὰ ἐπὶ ἀπύρτα τῶν βαρβάρων τὰ φύλα, πῶν διαγγελικῶν νομοθεσίᾳ ἀσπασάσθαι. καὶ Μίνως μὲν, ὃς αὐχεῖ καὶ τὸν μῦθον πατέρα τὸν Δία, καὶ πατέρα τῆς ἐκείνου γε αἵτησιν, ὡς μυθολογοῦσι, φοιτήσας, τὰς τῶν νόμων ἔλαβεν ἀφορμας, Κρητῶν μὲν νομοθέτης ἐγένετο. ὅτε ἔπεισε δὲ οὐτε Σικελιώτας, οὐτε Καρχηδονίους, οὐτε μὲν τοῖς Ἑλλήνας, καὶ τοῖς αὐτῶν πολιτεύεσθαι νόμοις. ἀλλὰ μόνον πῶν ἠῶσιν ἐκείνῳ ἢ εἰς ἀσπίδα, ἔρξατο τοῖς νόμοις ὑπὸ ἀλκασε, καὶ οὐδὲ τούτοις τὸν αἰεὶ χρόνον. ὅτι γὰρ Ῥωμαῖοι τῆς οἰκουμένης ἐκράτησαν, καὶ τοῖς τούτων καὶ ἔποι πολιθῶν) νόμοις. πᾶσιν δὲ τὸ Χαρώνδου πατρὸς Ἰθαλίας καὶ Σικελίας νομοθέτην ἡμέτερος φασίν. ἀλλὰ εἰδὲ ὅτι Τυρρῶνας ἐπέσειν, ἢ Κηρύτις, ἢ Ἰβηρας, ἢ Κηρύθρας, καὶ τῶν ὁμοίων γε ὄντας ἐπὶ ἀλκασε, τοῖς ὑπὸ αὐτῶν τεθέντας καταδέξασθαι νόμοις. καὶ τί λέγω τοῖς ὁμοίοις; εἰδὲ γὰρ οἱ πῶν ἀδὲ τούτοις θαυμασθῆτες καὶ ἔρξασθαι καὶ τούτοις καὶ πολιθῶν). τὸ γὰρ τοῖς Ῥωμαῖοις νόμων ὑπὸ ἠλθον καὶ ἔποι ξυρῶν. Ζηθῶκος δὲ Λοκροῖς τέθηκε νόμοις, πρὸς γὰρ τὸ Αθῶνας τὸ τούτων ἐπισημῶν δόξα μὲν, ἢ φασίν οἱ τοῖς μύθοις ἀπὸ πλάττην φιλοῦντες. ἀλλ' ὅτε Ακαρναῖες οὐτε Φωκεῖς, οὐτε μὲν οἱ ἄλλοι Λοκροί, τὸ τούτων νομοθεσίας ὑπέχρησεν καὶ τῶντα, οὐ μακρὸν οἰκῶν

τες, ἀλλ' ἀστυγείτορες ὄντες. τὸν δ' Λυκούργον ἄρεν-
 λέγοισιν οἱ σεμνολογαῖν τοῖς ἔθδε νόμοις ἑσπου-
 δακότες, εἰς Δελφὸς μὲν ἀφικέσθαι, καὶ τὸ Πυ-
 θιον, ἐμπυθιάσθαι δὲ πρὸ ἐκείνου, καὶ λαῖνα Λα-
 κεδαιμονίοις τοῖς νόμοις. λέγουσι δὲ καὶ τὸ χρησμὸν,
 ὃν τῷδε πέρι οὐ Πύθιος ἔρησεν. ἔσι δ' οὕτως.

Ηκεῖς, ὦ Λυκούργε, ἐμὸν ποτὶ πίονα μηδόν,
 Ζηνὶ φίλος, καὶ πᾶσιν ὀλύμπια δώματ'
 ἔχουσι.

Δίξω ἢ σε θεὸν μηδὲ βύσσομαι, ἢ ἐκείνου ἀν-
 δρα.

Ἀλλ' ἐπὶ καὶ μᾶλλον θεὸν ἔλπομαι, ὦ Λυ-
 κούργε.

Ηκεῖς βυνομίλῳ διζήμιδος. ἀντάρ ἐγώ τοι
 Δώσω.

ποδοτος μὲν δὴ οὕτως καὶ ὁ αἰεὶ τοῦτου χρη-
 σμὸς. ἀλλ' οὔτε οὗ πολὺ τῶ νομοθέτου κλέος,
 οὔτε τῆς Σπάρτης ἢ περὶ φαίφα, οὔτε οὗ τῶ
 Πυθίου χρησμὸς, ἠδ' ἄλλασεν Ἀργείοις, ἢ Τε-
 γεάταις, ἢ Μαντινέαις, ἢ Κορινθίοις, μᾶλλον
 πλησίον οἰκιστῶν, πᾶσι Λακεδαιμονίων κα-
 τὰ δέξασθαι πολιτείας. καὶ τί λέγω τοῖς ἄλ-
 λους; Φιλιάσοι γὰρ, πόλις μὲν οἰκισ-
 σι μικρὸν, αἰεὶ δὲ πᾶσι Λακεδαιμονίων ἠγε-
 μονίαι ἠγάπησάν, καὶ τούτων ἠσάν ἑσπο-
 σπονδοῖ. ἀλλ' ἠγῆντο μὲν ἑσπὸν ἐκείνων καὶ
 ξυεπολέμου αἰεὶ, τοῖς δὲ ἐκείνων οὐκ ἔρη-
 σμῶ νόμοις. καὶ ἵνα τοῖς ἄλλοις νομοθέτας
 πρῶτον, Ἀπιν τῶν Ἀργείων, ἔπειτα Μνήσωνα τῶν
 Φωκίων, ἔπειτα Κυρῆναιων Δημόφρακτα, καὶ
 Παγώνιδον τῶν Ἀχαιῶν, ἔπειτα Κνιδίων Ἀρ-
 χίδου, καὶ Εὐδοξοῦ τῶν Μιλησίων, καὶ Φιλόλαον τῶν
 Θεβαίων, ἔπειτα Πιπτακὸν τῶν Μιτυληναίων, καὶ Νέ-
 στωρα τῶν Πυλίων, ἔπειτα τοῖς λόχοις μέλιτος γλυκυτέ-
 ρους ἐκδήσεν Ὀμηροῦ. ἵνα δὲ τούτοις, καὶ τοῖς τῶν
 ἄλλων ἐθνῶν νομοθέτας πρῶτον, Σόλων ὁ πολυ-
 δρῦλλητος, καὶ Δρακὼν, καὶ Κλεισθένης, νομοθέται
 Ἀθηναίων ἐγῆντο. ἀλλ' ἔπειτα Μεγαρέας, ἔπειτα
 Εὐβοέας, ἔπειτα Θεβαίους, ὁμοῦ γὰρ ὄντας καὶ
 ἄλλων πλησιοχώρους, τοῖς τῶν Σόλωνος, ἢ τῶν Δρα-
 κωντος, ἢ τῶν Κλεισθένους ἑσποσπονδοῦ νόμοις
 ἔπεισάν Ἀθηναῖοι. καὶ αὐτοὶ δὲ Ἀθηναῖοι,
 τούτοις ἐρρῶσθαι φερόμενοι, καὶ μὲν οὐ καὶ
 Λακεδαιμόνιοι, καὶ Λοκροὶ, καὶ Θεβαῖοι,
 καὶ ἄλλοι δὲ Ἕλληες, καὶ τοῖς Ῥωμαίων πο-
 λιτέονται νόμοις. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ, τοῖς πρῶ-
 τῶν Ἑλλήων ἐβαρβαροῖς ξυεποσπονδοῦ νόμοις,

arent, sed propinqui admodum ef-
 sent. Lycurgum porro aiunt qui
 auctoritatem conciliare illius legi-
 bus student, Delphos se ad Pythium
 contulisse, ab eoque afflatum leges
 Lacedæmoniis tulisse. Oraculum
 etiam, quod de illo Pythius edidit,
 proferunt huiusmodi,

*Qui me a nuper adis hac pinguis tem-
 pla; Lycurge;*

*Care Ioni, & superas cunctis habi-
 tantibus arces;*

*Sis uter inquirō, Deus an mortalis
 habendus.*

*Sed magis esse Deum credo, qui limi-
 na nostra*

*Aduenias, legum cupidus, iustique
 tuendi.*

Protinus ipse tibi leges dabo.

Tale hoc de illo fuit oraculum. Sed
 neque illustri legislatoris gloria, nec
 Sparta splendor, nec Pythij respon-
 sum, coëgit vel Argiuos, vel Tegea-
 ras, vel Mantineos, vel Corinthios,
 valde omnes vicinos, ut Lacedæ-
 monum legibus uterentur. Quid
 alios autem dico? Nam Phliasij op-
 pidum quidem habitant perexiguū,
 Lacedæmonum autem rempubli-
 cam semper adamarunt, & fœderati
 cum illis fuerunt: ceterum sub illis
 quidem merebant, unaque milita-
 bant, illorum tamen legibus usi non
 sunt. Iam ut alios legumlatores præ-
 termittam, Apin Argiuorum, &
 Mnesona Phocensium, & Demo-
 nacta Cyrenensium, & Pagondam
 Achæorum, & Cnidiorum Archiam,
 & Eudoxum Milesiorum, & Philo-
 laum Thebanorum, & Pittacum
 Mitylenensium, & Nestorem Py-
 liorum, cuius verba melle dulciora
 Homerus esse dixit: ut hos, inquam,
 ceterarumque gentium legumlato-
 res prætermittam, celebratissimus ille
 Solon, & Draco, & Clisthenes, A-
 theniensium legislatores fuerunt: neque
 tamen vel Megarensibus, vel Euboicis,
 vel Thebanis, cōterminis ac propin-
 quis suis, ut Solonis, aut Draconis,
 aut Clisthenis legibus parerent,
 persuadere Athenienses potuerunt.
 Quin ipsi quoque Athenienses, his
 omissis, & Lacedæmonij, & Lo-
 crenses, & Thebani, & ceteri Græci
 Romanorum legibus viuunt. Ro-
 mani verò, Græcorum Barbarorumque
 legibus in vnum collectis, quæ

optimæ videbantur, à singulis legis-
latoribus mutuari, subditas sibi na-
tiones his legibus seruire coegerunt.
Illos tamen qui ab ipsis regi nolue-
runt, nec vi nec suasionibus adeg-
erunt vt Romanis legibus viuerent.
Quin & multi eorum qui seruitutis
frenum acceperunt, viuere tamen
illorum legibus recusant. Neque
enim Æthiopes Ægyptiis Thebis
contermini, neque Ismaeliticæ plu-
rimæ gentes, non Lazi, non Sanni,
non Abasgi, non cæteri barbari, qui
Romanorum gaudent dominatu,
ex Romanis legibus conuentiones
mutuas incunt. At piscatores nostri,
& publicani, sutórque, cunctis na-
tionibus leges Euangelicas intule-
runt. Neque solùm Romanos, qui-
que sub illorum viuunt imperio,
sed & Scythicas ac Sarmaticas gen-
tes, & Indos, & Æthiopas, & Per-
fas, & Seras, & Hyrcanos, & Ba-
ctrianos, & Britannos, & Cimbros,
& Germanos, atque, vt semel di-
cam, omne hominum genus, natio-
nésque omnes induxerunt vt Cru-
cifixi leges acciperent, non armis
usi, non infinita vi militum delecto-
rum, non immanitatis Persicæ vio-
lencia, sed verbis suadentes, legum-
que vtilitatem ostendentes: nec sine
variis periculis hoc agentes, sed fre-
quentes in singulis vrbibus iniurias
perferentes, & flagella passim à quo-
uis hominum genere sustinentes, &
torti, vinctique, & supplicij genus
omne subeuntes. Benefactores e-
nim suos, & seruatores, & medicos,
tanquam insidiosos & inimicos, alij
eiiciebant, alij lapidibus impete-
bant, alij manicis ac pedicis con-
stringebant, & quosdam illorum fu-
stibus cæciderunt, alios palis infix-
erunt, alios bestiarum dentibus ob-
iectarunt. Verùm illi legislatores
quidem confoderunt, at legum vim
abolere non potuerunt. Multo enim
valentiores post illorum necem ap-
paruerunt. Ad Persas enim, & ad Scy-
thas, barbarasque alias gentes, post il-
lorum mortem leges penetrarunt, om-
nibusque contra reluctantibus, non
solùm barbaris, sed etiam Romanis,
in eodem illæ robore permanse-
runt: omnemque funem, quod dici
solet, commouentibus Romanis,
vt piscatorum futorisque memo-

Α Ἐ ποὺ εἰσετα κείσθαι δδξάντας, πρὸ ἐκείνου
νομοθέτου λαβόντες, ὅσα τῶν ἔθνη τὸν πούτων
πρὸ σπλήθε ζυγόν, δουλεύειν τοῖςδε τοῖς νόμοις
ἠνάγκασθη τοῖς ἢ πρὸ αὐτῶν οὐ βουληθέν-
τας ἰθύνεσθαι, οὐτ' ἐπεισθῆναι, ἔτ' ἠνάγκασθη
πῶ σφῶν πολιτείας ἀσπάζεσθαι. πολλοὶ δὲ
καὶ τὸν τ' δουλείας δδξάμενοι χαλινόν, βιοτεύειν
καὶ ποὺ τούτων ὅσα ἀνέχονται νόμοις. ἔτε γὰρ
Αἰθιοπες οἱ Θεβῶν τῶν Αἰγυπτίων ὁμοτέρμονες,
ἔτε πὰ πάμπολλα φύλα τῆς Ἰσραήλ, οὐ Λά-
ζοι, ἔ Σάνιοι, ὅσα Ἀβασγοὶ, ἔχοι ἄλλοι βαρ-
βάροι ὅσοι τ' Ρωμῶν ἀσπάζονται δεσποτίας,
καὶ τοῖς Ρωμῶν νόμοις τὰ πρὸς ἀλλήλους
ποιοῦνται ζυμβόλαμα. οἱ δὲ ἡμέτεροι ἀλιεῖς, ἔ
οἱ τελευτῶναι, καὶ ὁ σκυτοτόμος, ἀπασιν ἀν' Ἰερσόπολις
τοῖς Ὀναρχελικαῖς πρῶσενῶρασι νόμοις. καὶ ἔ
μόνον Ρωμῶν, καὶ τοῖς ἑσὸ τούτοις τελευτῶναι,
ἀλλὰ καὶ τὰ Σκυθικὰ, καὶ τὰ Σαυροματικὰ
ἔθνη, ἔ Ἰνδοὶ, ἔ Αἰθιοπας, ἔ Πέρσας, καὶ
Σήσας, ἔ Ὑρανοὶ, καὶ Βακτριανοὶ, ἔ Βρετ-
τῶνοὶ, ἔ Κίμβροες, ἔ Γερμανοὶ, ἔ ἀπαξα-
πλάως πᾶν ἔθνος καὶ γένος ἀν' Ἰερσόπολις, δεξα-
σθαι τῶ σαυρωθέντος τοῖς νόμοις ἀνέπεισθῆναι. ἔχ
ὄπλοισι χρῆσάμενοι, καὶ πολλὰς μυριάσι λο-
γάδων, ὅσδ' ἐτῆ τῆς Περσικῆς ὁμότητος
χρῶμενοι βία, ἀλλὰ πειθόντες, καὶ δεικνύ-
ντες ὀνησιφόρους τοῖς νόμοις καὶ οὐδὲ δίχα κιν-
δύων τῆτο ποιοῦντες, ἀλλὰ πολλὰς μὲν
καὶ πόλιν ἑσπομῶντες πρὸ νοτίας, πολλὰς ἢ
καὶ τῶ τῶν τυγόντων δεχόμενοι μάστιγας,
καὶ σρεβλοῦμενοι, καὶ κερήρῶμενοι, ἔ πᾶ-
σθῆναι ἰδέσθαι κολασθῆναι δεχόμενοι. ἀεργέ-
τας γὰρ τοῖ ὄντας, ἔ Ἰσθῆσας καὶ ἰάτρους, ὡς
ὄπιθεύλους καὶ πολεμίοις, οἱ μὲν ἔξήλαυον,
οἱ ἢ ἔ κρετέλθον, οἱ δὲ πέδασις ἔ ποδοκλακας
ἐδέσμου. ἔ τοῖς μὲν αὐτῶν ἀπετυμπήσθῆναι,
D τοῖς δὲ ἀνεσχολόπισθῆναι, τοῖς ἢ θηείοις πρὸ ἐ-
δδσθῆναι. ἀλλὰ τοῖς μὲν νομοθέτας κερήκόντις, ὅ
ἢ τ' νόμον ἔ κερτέλυσθῆναι κερῶτος. πολλῶν γὰρ ἰχυ-
ρότεροι μὲν πῶ ἐκείνων ἀπεφαιήσθῆναι τε-
λευτῶναι. πρὸς γὰρ τοῖ Πέρσας, ἔ Σκύθας, καὶ
τὰ ἄλλα βαρβάρων ἔθνη, μὲν τ' ἐκείνων οἱ νό-
μοι διέβησθῆναι τελευτῶναι. καὶ πᾶντων πολε-
μοῦντων, ἔ μόνον βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν
γε Ρωμῶν, διέμειναν ὅ ἴσον ἔχοντες κερῶ-
τος. καὶ πᾶντα κέρων οἱ Ρωμῶν κινήσθῆναι
ὡς τε τῶ ἀλιέων καὶ τῶ σκυτοτόμου κερῶλῶσαι

πῶ μὴ μὲν, λαμπροτέραν αὐτῶν ἔπει-
 φανερέραν ἀπέφλωαν. καὶ τοὺς μὲν Λυκούργου καὶ
 Σόλωνος καὶ Ζαλευτοῦ καὶ Χαρώνου καὶ Μίνωος
 καὶ τῶν ἄλλων νομοθετῶν ἄργεῖν προσέταξαι νό-
 μοις, καὶ αἰτεῖτε τῶν ἑσπερίων πολιτευομέ-
 νων ὁδοί. ἀλλ' ὁ λόγος ἐγένετο νόμος. καὶ ἀ-
 πεσβέσθη μὲν τῶν πολυθρυσλήτων νομοθετῶν
 ἢ μνήμη, οἱ δὲ Ρωμῶν νόμοι τῶν Ἑλλη-
 νων ἰθύνοσι πόλεις. καὶ ἄργεῖ μὲν πρὸς Ἀθη-
 ναίους ὁ Ἄρφος πάρος, ἔτι ἡ Ἡλιαία, ἔτι δὲ τῆς
 Δελφίνης δικαστήριον, ἔτι ἡ τῆς πεντακισίων
 βουλῆς, ἔτι οἱ ἑνδεκά, ἔτι οἱ θεσμοθεταί, καὶ ὁ πο-
 λέμωρχος, ἔτι οἱ τῶν ἑκατὸν ἄρχων ὠνόμα-
 τα ἄλλως ἔστιν ὀλίγοις κρημνῶν γνῶριμα, τοῖς
 ἀναγνώσκον ἐθέλοσι τὰ τοῖς παλαμοῖς συγ-
 γραμμένα. τῶν δὲ Ἰακεδαμονίους ξενισ-
 σίας οὐκ ἔστιν ἰδεῖν, οὐδὲ πῶ τῶν εἰλώτων δου-
 λείαν, οὐδὲ τοὺς νεοδαμῶνας, οὐδὲ πῶ ἔτι
 τῶν Λυκούργου νόμων τῆς παιδεύσεως ἀδελφῶν,
 οὐδὲ τῶν ἑνόμοις εἰς τοὺς γάμοις τῶν ἄνο-
 μίας, ὁ γὰρ τοῦ Λυκούργου, τῶν νομοθετῶν ὁ ἄρι-
 στος, ὡς δοκεῖ τοῖς τῶν Ἑλλήνων σοφοῖς, διηγή-
 ρησεν ἐν τοῖς νόμοις, ὡς οἱ πῶ Ἰακεδα-
 μονίων πολιτείᾳ συγγραφοῦτες φασὶν, ἐ-
 ξεῖναι καὶ ἀνδράσι καὶ γυναιξίν, ἢ δὲ δόξα-
 μῶσι πῶ τῶν γάμου ζυγόν, ταῖς μὲν, ἔτι
 ἄλλων ἀνδρῶν, τοῖς δὲ, ἐκ γυναικῶν ἐπέ-
 ροις ἀνδράσι ξυμμεζυγμένων, παῖδας ποιεῖ-
 σθαι, ἀδελφῶν μιγνυμένων. ἔτι πύτοις τελευ-
 μακε τοὺς νόμοις ὁ Γράτων, ἔτι πῶ ἑσπε-
 ρίως ἀφ' ἑσπερίων πόλιν καὶ πύτοις προ-
 σέταξε πολιτεύεσθαι. ἀλλὰ πῶν φιλόσοφον,
 ὡς φιλόσοφον, ἔτι τῶν νομοθετῶν ἔτι σεμνω-
 μῶν ἄριστον, φυλάξωμεν ἕχατον. νῦν δὲ
 τῶν Πυθίων νόμων ὁδοὶ γὰρ ἀφ' ἑσπερίων Πυ-
 θίοις ἢ Λυκούργείοις καλεῖν. διελέγξωμεν
 πῶ ἀσθενῶν. ἅμα τὲ γὰρ προσέταξαι οἱ
 Ρωμῶσι πύτοις ἄργεῖν, καὶ τοὺς σφετέρας
 κρατεῖν, ἔτι διελύθη τῶν Λυκούργου τῶν ἄμαχον
 κράτους. τῶν δὲ ἀλιέων τὴν καὶ τελευτῶν καὶ τῶν σκη-
 νοπόρου τοὺς νόμοις, οὐ Γάιος ἴχρυσεν, ἢ Κλαύ-
 διος κατέλασσε, οὐ Νέρων ὁ μὲν ἑσπερίων
 καὶ ταῦτα, δύο τῶν νομοθετῶν τοὺς ἄριστοις κα-
 τακρήσας. ἔτι γὰρ πῶν Γέτρον ἑσπερίων καὶ πῶν
 Παῦλον ἀπέειλεν. ἀλλ' οὐ ξυμμεῖλε τοῖς νομο-
 θεταῖς τοὺς νόμοις. οὐκ Οὐεσπασιανός, ἢ Τίτος,
 ἢ Δομετιανός, καὶ ταῦτα, πολλοῖς κατ' αὐτῶν καὶ

Ariam extinguerent, illustriorem
 illam clarioremque reddiderunt.
 Ac Lycurgi quidem, & Solonis, &
 Zaleuci, & Charondæ, & Minois,
 aliorumque legislatorum cessare leges
 iusserunt, nullisque eorum qui illo-
 rum parebant imperio reluctari est
 ausus, sed pro lege vox fuit, & ce-
 leberrimorum quondam legistato-
 rum memoria prorsus extincta est,
 Romanæ autem leges Græcorum
 ciuitates moderantur. Cessâtque a-
 pud Athenienses Areopagus, & He-
 liaea, & iudicium quod in Delphinio
 habebatur, quingentorumque se-
 natus, & Undecimviri, & Thesmo-
 theta, & Polemarchus, & annuus
 Archon, quorum alioqui nomina
 paucis admodum cognita sunt, qui
 in veterum scriptorum monumen-
 tis versantur. Sed neque apud La-
 cedæmonios videre est patrio ritu
 hospites è finibus pelli, non Helo-
 tarum seruitutem, non Neodamodes,
 non pæderastia denique ex Lyeur-
 gi legibus impunitatem, neque li-
 citos nuptiarum illicitos abusus. Ly-
 curgus enim ille, Græcorum sapien-
 tium iudicio legislatorum præstan-
 tissimus, suis in legibus scriptum re-
 liquit, ut aiunt qui de republica La-
 cedæmoniorum scripserunt, licere
 tum viris tum feminis coniugatis, il-
 lis quidem ex alienis vxoribus, his
 verò ex alienis matris sibi filios
 libera mixtione procreare. Et has
 leges admiratus est Plato, & institu-
 tam à se ciuitatem his legibus guber-
 nari iussit. Sed nos Philosophum, ut
 Philosophum, & qui eorum qui le-
 ges tulerunt optimum se iactat esse,
 in vltimum locum referuimus: nunc
 verò Pythiarum legum, (nihil enim
 refert Pythiasne an Lycurgicas li-
 beat appellare,) infirmitatem refel-
 lamus. Simul enim Romani has
 cessare iusserunt, & suas regnare:
 solutaque est Lycurgi legum vis inex-
 pugnabilis. Piscatorum verò, & pu-
 blicanorum, tentoriorumque; opificis
 leges, non Caius, non Claudius dis-
 soluere potuerunt, nec illorum suc-
 cessor Nero. hic enim, tametsi duos
 optimos legislatores sustulerit, (Pe-
 trum namque & Paulum interfici iussit,)
 at leges cum legislatoribus non sustu-
 lit. Non Vespasianus, non Titus, non
 Domitianus, quamquam multis ac

variis machinationibus eas oppugnari. Multos enim, qui se legibus illis addixerant, de medio sustulit, omne tormentorum genus in eos intendens. Traianus insuper, atque Hadrianus, vehementer contra has leges insurrexerunt. At Traianus Persarum quidem imperium subuertit, Armeniósque Romanorum fræno subiecit, & Scythicas nationes sceptris suis parere compulit: Piscatorum tamen futurisq; leges abolere non potuit. & Hadrianus urbem eorum qui Iesum crucifixerunt, funditus euertit: sed eos qui in illum crediderunt abducere ab eius seruitute non potuit. Antoninus quoque, qui Hadriano successit, & Verus eius filius, multa & præclara deuictis barbaris trophæa excitauit, suóq; iure uiuentibus populis iugum Romanæ ditionis imposuerunt: neque tamen eos qui salutaris crucis iugum adamarunt, aut vi aut suasionibus impulerunt, ut missum facerent quod adamarant, quamuis illos & magnis minis terrent, & plurimos suppliciis cruciarét. Atque ut Commodum Maximinumque omittam, ceterosq; omnes qui ad Aurelianum usque, & Carum, Carinumq; regnarunt, quis Diocletiani, & Maximiani, Maxentij, Maximini, Licinijq; contra Christianam pietatem furor fuerit, quis ignorat? Neque enim singulos isti binosue aut ternos è Christianis impetebant, sed plurimos gregatim, & millenos simul & decies millenos trucidabant. Quibusdam etiam in urbibus plenas uiris & feminis & pueris Ecclesias incenderunt: atque in ipso salutiferæ passionis die, in quo & passionis & resurrectionis Dominicæ memoriam celebramus, omnes Ecclesias, quæ in Romani imperij finibus erant destruxerunt. Verum illi lapidum quidem structuram compagémque demoliti sunt, animarum uerò pietatē non subuerterunt. Qualia autem aduersum Christianos Iuliani temporibus tentata sunt, norunt ætate prouectiores: audiuius & nos Tragœdiam illam narrantes eos qui uiderat. Ceterum hi omnes, tot numero cum fuerint, & tantum imperium rexerint, & tot barbarorum audaciam fregerint, bellicisque

A πρυποδα ποῖς χρησάμενος μηχανήμασι. πολλοὺς γὰρ δὴ τοῦτοις ἀσαστομένοις τὰς θανάτους πρὲπέμψε, πρυποδαπαῖς κολασθεῖων ιδέαις χρησάμενος. καὶ Τραϊανὸς δὲ, & Ἀδριανὸς, σφόδρα καὶ τῶνδε τῶν νόμων πρὸς ἐξάπτω. ἀλλὰ πῶ μὲν Περσῶν ὁ Τραϊανὸς διωσασιδὸν κατέλυσε, & Ἀρμενίους τῶν Ῥωμαίων ὑπέταξε χαλιναῖ, καὶ μὲντοι καὶ τὰ Σκυθικὰ ἔδθη τοῖς σκηπητοῖς ὑποκύπτειν ὑπὸ ἄγκυρασι. πῶ δὲ τῶν αἰλιέων & τῶ σκυποτόμου καταλύσασιν νομοθεσίαν ὄσκη ἴχουσε. & Ἀδριανὸς, τῶ μὲν τὸν Ἰουδαίου ἐξουρωκότων ἀρδῶν πῶ πόλιν κατέλυσε. τοῖς δὲ τοῦτω πεπιστευκότας ἀφείναι πῶ ἐκείνου δουλείαν ὄσκη ἔπεισε. & Ἀντωνῖνος δὲ ὁ μετ' ἐκείνου, καὶ Βῆρος ὁ δὲ ἐκείνου, πολλὰ μὲν καὶ λαμπερὰ καὶ βαρβαρῶν ἔσπαμα ἐσπασάτω, & αὐτόνομον βίον ἀσαστομένοις τὸν τῆς διωσασιδὸς ἐπέθηκατῶν ζυγὸν τοῖς δὲ τὸν τῶ σπυθελίου σπυροδὸ ζυγὸν φέρειν ἠγάπηκότας, ὅτε ἐπισάτω, οὔτε ὑπὸ ἄγκυρασι καταλιπεῖν ὄν ἠγάπησαν. & ταῦτα, πολλὰς μὲν ἀπειλαῖς δεδῶξάμενοι, παμπόλλας δὲ τίμωσιαις χρησάμενοι. & ἵνα Κόμοδον καταλείπω, & Μαξιμῖνον, & τοῖς ἄλλοις ἀπῶντας, τοῖς ἀγχοῖς Αὐρηλιανοῦ καὶ Κάρου & Καρίτου βεβασιλευκότας, τίς ἀγχοῖς Διοκλητιανοῦ, καὶ Μαξιμιανοῦ, καὶ Μαξεντίου, & Μαξιμῖνου, & Δικινίου, πῶ καὶ τῆς θύσεβείας μαίνιδου; οὐ γὰρ καθ' ἕνα γε οὔτοι, οὔδὲ καὶ δύο ἢ τρεῖς, τοῖς τὰς Χριστῶν πεπιστευκότας, ἀλλ' ἀγελῆδον κατακόντιζον, καὶ καὶ χιλίους καὶ μυρίους αἰήσων. ἐν δὲ ποῖ πόλεσι, & τὰς ἐκκλησίας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παίδων πληρωμένους ἀνέσπασαν καὶ κατ' αὐτῶν γε πῶ τῶ σωθελίου πάθους ἡμέροισιν, ἐν ἧ' & τῶ πάθους & τῆς δεσποτικῆς ἀγασάσεως πῶ μνήμην πρηνυρίζομεν, ἀπάσας τὰς ἐν τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ κατέλυσαν ἐκκλησίας. ἀλλὰ τὰς μὲν τῶν λίθων ἀρμονίας διέλυσαν, πῶ δὲ τῶν ψυχῶν θύσεβείαν οὐ κατέλυσαν. ὅποια δὲ καὶ Χριστιανῶν κατὰ τῆ Ἰουλιανοῦ τετόλμηται βασιλείᾳ, ἴσασιν μὲν οἱ γενησκότες, ἀκηκόαμεν δὲ & ἡμεῖς διηγουμένων τῶν πῶ τραγωδῖδον ἐκείνῶν ἐσπαστότων. ἀλλ' οὔτοι ἀπῶντες, ποσούτοι γε ὄντες, καὶ ποσάτω ἰθύναντες βασιλείδου, καὶ ποσούτων βαρβαρῶν καταλύσαντες θράσους, & λαμπεροῖς ἐν πολέμοις

μοις κλειψυκότες, ἀποχρησθέντων αἰδεσ-
 των καὶ ἀχρηστικῶν καὶ πενίᾳ ξυζώντων, καὶ γυ-
 μαρχῶν ἐκ παρασκευῆς ποιηζομένων τῶν
 βίων, μυρίαις χρησάμενοι μηχαναῖς ὥστε
 ἐκράτησαν. καὶ τί λέγω ἀνδρας τὴν γυναικας,
 οὐδὲ γὰρ μυριαχίων, τῶν τὰ πρῶτα σοιχεῖα πε-
 παιδευμένων, τὰς αὖτε τῶν θεοῦ ἔθνητος ἡ-
 μῶν ἐκβαλεῖν ἠδυνήθησαν δόξας, ἔκ κορυ-
 βαπᾶντες, καὶ λυτήντες, καὶ τεχνάσμασι καὶ
 σοφίσμασι κεχρημένοι μυρίοις, τοῖς τῶν ἀλιέων
 οὐ κατέλυσαν νόμοις, ἀλλ' ἰχθυοτέροις πολ-
 λῶν πολεμουῶντες ἀπέφθικαν· καὶ ἀτεχνῶς ἐφ-
 κεισαν τοῖς σθεννώμα μὴ ἐτέλοισι φλόγα,
 ἔλαμον δὲ τῶν πρῶτων πρῶτοι, καὶ σφοδρότεραν
 ἐργαζομένοις. ἔ γὰρ δὴ ἔ οὐτε τὰς χεῖρας ἄσε-
 βείας πολέμῳ κατὰλληλον εἰργάσαντο τῆς ἀ-
 ληθείας ὁ κρείτος, καὶ κατὰ τὴν πάλαι πτω-
 βάτον ἐκείνῳ χεῖρον ὁ πῦρ οὐ κατέκαμιν· ἔ-
 τως τοῖς πολεμουμένοις τὰ τῶν πολεμουῶντων
 ὥστε ἀνήλισκε βέλη. ἀλλ' ὡς τὴν δρυτόμον
 πρὸ δένδρον τεμνοντων, πολλῶν πλείους τῶν τε-
 μνονομένων ἐκ τῶν ριζῶν πρῶτα φασάδες βλα-
 σάνοισιν· οὕτω δὴ τῶν πτωκῶν τῶν ἀσεβῶν
 αἰμαρομένων πολλαπλάσιοι τῆς τῶν ἀσεβῶν
 διδασκαλία πρῶτος, καὶ αἶμα τῶν ἐκ-
 τμηθέντων ἔρδεια τοῖς νεοφύτοις ἐγένετο.
 καὶ μῦρτυρὶ τὰ ὀρώμενα. μυριοπλάσιοι γὰρ
 τῶν πάλαι πεπιστευκῶν οἱ νῦν τῶν πῆς πί-
 στωος ὀνόματι καλλυόμενοι. τῶν γὰρ πολε-
 μίων οἱ παῖδες, πτω τῶν πατέρων βδελυξά-
 μενοι λύθησαν, εἰς πτω τῶν πολεμουμένων
 μετέβησαν φάραγα. ἔ φροσδα μὴ τὰ τῶν Ἑλ-
 λιών, ἔ πρῶτος τῶν πρῶτων ἀδελφῶν λήθη. τέ-
 θηκε ἡ τὰ τῶν ἀλιέων, ἔ ὁ πρῶτος τούτων
 κηρυχόμενος, θεὸς εἶ) τῶ ὄλων πεπίστευται.
 καὶ τῶν αὐτῶν φρονοῶντων, πλήρεις μὲν
 αἱ πόλεις, πλήρεις δὲ αἱ κῶμαι, ἐλδ-
 θερα δὲ τῶ πλάου τὰ ὄρη. αὐτὴ γὰρ τῶν
 βωμῶν ἐκείνων, καὶ τῆς παλαγᾶς ἔξαπά-
 τῆς, οἱ τῶν ἀσκητῶν αὐτῶν οἰκοδοσι χ-
 ροῖ, τῶν ἐταρωμένων ὑμνοῦντες, καὶ τὸν
 ἐκείνου πατέρα, ἔ ὁ ἄγιον πνῶμα. εἰ δὲ
 τις ἔπειληφε πτω τῶν βασιλέων ὁσέβειαν
 κερτιῶν τῶ ἀλιέων τὰ δόγματα, ἔ τῶν
 δείκνυσι πτω τῶν πτωκῶν δόγματων ἰχθυῶν. οὐ
 γὰρ αὐτὴ καὶ νόμον παλαγᾶν κατεφρόνησαν,
 καὶ ξυχομαμάτων ἔρχαίων, καὶ ἔθους μα-

A facinoribus claruerint, manuales
 tamen opifices, rudésque & pauper-
 rimos, mulierésque lana & tela vi-
 ctum sibi quærentes, innumeris vti
 machinis minimè vicerunt. Quid
 autem grandiores natu viros dico
 ac mulieres? Nam ne puerulos qui-
 dem primis elementis eruditos ab iis
 quæ de Deo & seruatore nostro di-
 dicerant summouere potuerunt; &
 Corybantum more infanientes ac
 furentes, technas licet atque fallac-
 cias adherent innumeras, pisca-
 torum leges non aboleuerunt, sed
 B validiores oppugnando reddide-
 runt: planèque illis perfimiles in-
 uenti sunt, qui flammam restinguere
 cupientes, oleū infundunt, & arden-
 tiorè illam efficiunt. Sic enim hi
 quoque, bello contra pietatè susce-
 pto, veritatis robur manifestiùs de-
 clararunt. Ac veluti quondã rubum
 illum ignis vrebatur, nō perurebat, ita
 bello appetitos impetentiū tela non
 consumebant: quin potiùs, sicut lig-
 natoribus siluam cædentibus, mul-
 to plures ab radicibus pullulant ra-
 mi, quàm qui inciduntur: ita tunc
 quoque, cùm occiderentur Christiani,
 C multo plures ad doctrinam Eu-
 angelicam accedebant, cruorèque
 ille cæforum, irrigatio quædam erat
 neophytorum. Fidémque ea faciunt
 quæ videmus. Infinito enim spatio
 piscorum fidelium numerum ex-
 cedunt, qui fidei titulo nunc ornantur.
 Hostium siquidem filij, parentum
 rabiem detestati, ad eorum
 quos oppugnabant castra transie-
 runt: & euauerunt Græcanici ri-
 tus, sempiternæque obliuioni tradi-
 ti sunt: piscatorum verò doctrina
 effloruit, & quem illi prædicabant,
 vniuersorum Deus est habitus. Ho-
 minūmque ista credentium plenæ
 sunt vrbes, plenique sunt pagi: li-
 beri etiam ab errore montes. Pro-
 aris enim illis, & vetere impostura,
 Monachorum in his habitant chori,
 Crucifixum laudantes, eiusque Pa-
 trem, & Spiritum sanctum. Quod si
 quis existimat, fidem Christianam
 Imperatorum robur piscatorum do-
 gmatibus addidisse, vel hoc ipso
 quanta dogmatum illorum vis fue-
 rit ostendit. Neque enim & anti-
 quas leges, & maiorum scripta mo-
 numenta, & inolitam consuetudi-

nem, & patria instituta contemp-
 sissent, nisi illorum admirati essent
 veritate, & istorum odium conce-
 pissent. Cur autem memoria non
 repetitis illata Ecclesiae bella? Inde
 enim profecto opinionem istam fac-
 ile diluetis. Si enim tot tantique
 Imperatores, omni contentione
 contra Ecclesiam pugnantes, cur-
 etis illatis machinis, ne minimam
 quidem concussionem illius mœni-
 bus attulerunt, stolidus profecto
 ac plane stupidus homo sit, qui non
 diuinam putat esse piscatorum vir-
 tutem, sed hanc Imperatorum po-
 tentia auctam fuisse opinatur. Quod
 vt vobis clariùs illucescat, audite,
 obsecro, qualia Persae nuper sint ausi.
 Quod enim supplicij genus in Chri-
 stianos non est excogitatum? non
 excoriationes, non manuum pedum-
 que abscissiones, non aurium nar-
 iumque mutilationes, & ad dolo-
 ris excessum comparata vincula, &
 foueae acuratissimè oblitae, muri-
 busque maximis refertae, qui collig-
 atos deuorent? Et tamen, cum tan-
 tos cruciatus atque his similes con-
 tra Christianos exercent, concidunt
 quidem illi corpora, & obtruncant,
 penitusque destituunt, fidei autem
 thesaurum diripere non possunt.
 Atque aliis quidem suis legibus suc-
 cumbere subditos suos cogunt: at
 piscatorum leges vt eiurent, fideli-
 bus non persuadent. Persae itaque,
 qui ex Zaradae olim legibus viuen-
 tes, & matribus, & sororibus, & fi-
 liabus quoque suis miscebantur, &
 rem iniustissimam iustae legis loco
 habebant, postquam piscatorum le-
 ges audierunt, Zaradae leges vt ne-
 farias proculcarunt, & Euangeli-
 cam continentiam amplexi sunt.
 Et qui ab eodem mortuos canibus
 & volucribus exponere didicerant,
 nunc vt id faciant adduci fideles
 non possunt: sed illos terra condunt,
 & leges, quae id fieri vetant, contem-
 nunt, nec tortorum sauitiam perti-
 mescunt. Christi enim iudictum ma-
 gis reformidant, & visibilia cernen-
 tes acidentes, ea quae non viden-
 tur animo reputant, & timent. Atq;
 has leges à Galilaeis hominibus ac-
 ceperunt: Romanorumque potentiam
 nihil veriti, vltro se Crucifixi impe-
 rio subdiderunt. Neque illos, vt Ro-

A χρού, & παρειών δογματων αρχαιών, ει μη
 τῶν ἐθαύμασον τῶν ἀλήθων, τῶν ἰσθῶ-
 δος ἐμίσουσαν. Ἦ δὴ ποτε δὲ μὴ τοὺς παλαγοὺς
 τῆς θυσσείας ἐν θυμείατε πολέμοις; ὠπεταὶ
 γὰρ μάλα ταύτω ἀφελύσσετε δι' ἐκείνων πῶ
 δόξαν. εἰ γὰρ ποσὸδοι βασιλεῖς, καὶ τηλικόδοι,
 καὶ τῆς ἐκκλησίας πᾶσι ἀνὲν ᾧ ᾠραταξάμε-
 νοι, ἔ μνηστὰς παρσενεῖκόντες πᾶσι ποδαπᾶς,
 οὐδὲ βραχίω τοῖς ταύτης παρὶ βόλοισ ἐφρα-
 σμῶτο κλόνον, ἠλίθιος ἀρε, ἔ πᾶσι τελαὶ ἐμ-
 πληκτικὸς, ὁ μὴ θείαν ὑπολαμβάνων τῶ ἀ-
 λιών πῶ δυνάμιν, ἀλλ' ἐκ βασιλικῆς ταύ-
 τῶ πῶ ἡθῶτα διωαφείας νομίζων. ἵνα ἡ τῆτο
 ὑμῖν ἐκδηλότερον γήνηται, ᾧ ᾠρα Πέρσων
 νῶ πολμῶμα καταμάθετε. ποῖον γὰρ τοῖ ἐι-
 δος σφαγῆς καὶ τῶ ἀσεβοῦτων ὅσα ὀτινενοή-
 ται τοῖτο; ὅσα ἐκδραῖ, ὅσα ἐκ τῶ καὶ χραῶν
 καὶ ποδῶν, καὶ ὠτων καὶ ῥινῶν καλοβώσης, καὶ δεσμοῖ
 παρὶς ὑποβολῶν ὀδυνῆς ἐξυρημῶμοι, καὶ
 ὀρῶματα κεχρησμένα μὲ εἰς ἀκρίβησαν, μῶδων
 ἡ τῶν μεγάλων ἀνάπλεα, τοῖς δεδεμῶμοις τῶ-
 ναζομῶδων; ἀλλ' ὅμως, ποσῶπας καὶ τοῖτων
 ᾠρα πησιῶς καὶ τῶν ἀσεβοῦτων τιμωρείας
 ἐξυρηκότες, ἀκίζονται μὲ ἔ κολοβοῦσι τὰ σώ-
 ματα, ἔ πᾶσι ποδαπᾶσι ἀφελύσεισι, τὸν δὲ γὰ
 τῆς πίστεως οὐ λησέουσι θησαυρόν. καὶ τοῖς μὲ
 ἀλλοῖς αὐτῶν νόμοις ἀπᾶσι ὑποκῶπῶν τοῖς
 ὑποκῶμοις καταμαγαζέουσι, τοῖς δὲ τῶν ἀλιέων
 ἐξαρνηθῶναι τοῖς πεπιφευκῶτας οὐ πειθῶσιν.
 ἀλλὰ καὶ τοῖς Ζαράδου πάλαι Πέρσαι πολι-
 θυομῶμοι νόμοις, καὶ μητρᾶσι, καὶ ἀδελφῶς ἀ-
 δεῶς, καὶ μῶδοι ἔ θυγατρᾶσι μῶμῶμοι, καὶ νό-
 μονένομον τῶ ᾠρανομίαι νομίζοντες, ὅτι τῶ τῶ
 ἀλιέων νομοθεσίας ὑποήκουε, τοῖς μὲ Ζαρά-
 δου νόμοις ὡς ᾠρανομίαι ἐπάτηε, τῶ διαγγελι-
 κῶν ἡ σωφροσῶν ἡγάπηε. καὶ κῶσι καὶ οἶωνοῖς
 τοῖς νεκροῖς παρὶ θῆναι πᾶρ ἐκείνῃς μεμνησῶ-
 τες, νῶ τῆτο δόξαν οἱ πιστεύοντες ὅσα ἀνέχονται.
 ἀλλὰ τῆ γῆ κατακρύπτοισι, καὶ τῶ τῶ δόξαν ἀπα-
 γρῶδόντων ἡ φρονησῶσι νόμων, οὐδὲ πεφείκα-
 σι τῶ τῶ κολαζόντων ὠμότητα. πλέον γὰρ που δε-
 δόικασι ὅ τῶ Χριστῶ δικασῶσιον. καὶ τὰ ὀρώμα
 ὀρανῶτες ἔ γελανῶτες, ὀφροπολοῦσι τὰ μὴ φαι-
 νόμα, καὶ ἀμῶμοι. καὶ τοῖς δὲ τοῖς νόμοις πᾶρ
 ἀνδρῶν Γαλιλαίων ἐδόξαντο. καὶ πῶ μὲ Ρω-
 μῶν διωαφείας ὅσα ἐδόσαν, τῶ ἡ τῶ σαυρωθέν-
 τος ὑποεπάγησαν βασιλεία. καὶ καὶ μὲ τοῖς Ρω-

μῶν πολλὴν ἔσθαι νόμοις, οὔτε Αὐγούστου, οὔτε Τραϊανῶν, οὔτε Πέτρου, καὶ Παύλου, καὶ Ἰωάννου, καὶ Ματθαίου, καὶ Λουκᾶ, καὶ Μάρκου ξυγγραμματα, ὡς οὐρανόθεν κημιόθεντα γραφεῖσι. καὶ οἱ ἰθαυγεῖς τοῖς τῶν ξένων καὶ ἐπιηλύδων ὑπεράσθησιν νόμοις. καὶ Μασσαγέται δὲ τεισαθλίους ἠγύμνηροι πάσαι τοῖς ἄλλως πῶς καὶ μὴ ἀφ' σφραγῆς τελευτῶντας, καὶ τούτου εἵνεκα τοῖς γενησκότας θύειν καὶ θοινᾶσαι ποιησάμενοι νόμον, ὅτι τῶν αἰλιθιπικῶν καὶ σωτοτομικῶν ἐπιηκροσῶν νόμον, ἐβδελύξαντο πῶς μὴ ἄσφραγῶν ἐδωδῶν καὶ σφραγῶν. καὶ Τιβάρηνοι τοῖς πρεσβύτας καὶ κρημῶν βαθυτάτων εἰθικότες ὡθεῖν, τὸν παμπόνηρον τῶν κατέλυσιν νόμον, τὸν διαχελικῶν ἐπακούσῶντες νόμον. ἔκ ἐπὶ δὲ οὔτε Υρκανοὶ, οὔτε Κασπιοὶ, τοῖς κώας τοῖς τῶν τεθνεώτων ἐκτρέφοισι σώμασιν οὔτε Σκύθαι τοῖς τετελευτηκῶσι συκαστορῶσι ζῶντας οἱ ἠγάπων ἐκείνοι. ῥωσῶντιν εἰργασῶν τῶν ἐθῶν μεταβολῶν τῶν αἰλιέων οἱ νόμοι. καὶ οὗτοι μὲν, καὶ τὰ βαρβάρων ἐθῶν, καὶ τοῖς σφῶν ἐπιεσῶν πολλὴν ἔσθαι νόμοις. Πλάτων δ', τῶν φιλοσόφων ὁ ἄριστος, νόμοις γεγραφῶς, οὔδ' Ἀθωαῖοις ἐπέσειε τοῖς οἰκείοις πολίταις, καὶ τῶν τούτων ὑποθήκας πῶς πολιτείῶν ρυθμίσει. καὶ μέγα γὰρ εἰκότως. μέγα γὰρ εἰσι κατὰ γέλαστοι. καὶ ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ μεσυκοφαντεῖν τὸν φιλόσοφον, ἀκούσατε, ὡς ἀνδρες, ὧν ἐκείνος νενομοθέτηκε. κελύσας γὰρ καὶ τὰς γυναῖκας, οὐ μόνον τὰς νέας, ἀλλὰ καὶ τὰς γενησκότας γυμνάσθαι. εἶτα γελῶντας τοῖς πρεσβυτέρωσιν ἰδῶν, ὑπολαβῶν ἔφη. Ο δὲ γελῶν ἀνὴρ ὅτι γυμναῖς πῶς γυναῖξί, τῶν βελίσιου ἕνεκα γυμνασθῶσιν, ἀπεδὴ ἀφ' τῶν γελῶν σοφίας δρεπόμῶσιν καρπὸν, οὔδ' οἶδεν, ὡς ἔοικεν, ἐφ' ὧ γελᾷ. καὶ πάλιν. Ταῦτα δὲ καὶ πρὸς θηλειῶν ὁ ἐμὸς λόγος ἀν εἰποι πῶς ὅσα πρὸς καὶ πρὸς τῶν ἄρρένων. ἴσα καὶ τὰς θηλειῶν ἀσκεῖν δεῖ. καὶ οὐδὲν φοβηθεῖς εἰποιμι ἀν τῶν τῶν λόγον, οὔτε ἰπποκῆς, οὔτε γυμναστικῆς, ὡς ἀνδράσι μὲν πρὸς ἀν εἶη, γυναῖξί δὲ αὐτῶν ἀν πρὸς ἀν. καὶ τίς οὐκ ἀν εἰκότως τούτων ἀκούων γελᾶσθαι; ἢ μὲν γὰρ φύσις ἀπένεμῶν ἐκατέρωθεν ἡμεῶν πρὸς ἄσθῶσιν. γυναῖξί

A manis legibus viverent, adigere potuit Augustus, neque Traianus, qui eorum regnum subvertit: Petri autem, & Pauli, & Ioannis, & Matthæi, & Lucæ, & Marci scripta tanquam cælitus allata venerantur, & indigenæ aduenarum atque externorum subiecti legibus viuunt. Masfagetæ rursus, qui miserimos olim homines arbitrabantur, qui violenta nece non occumberent, quibusque propterea fenæs mactare & comedere lex erat, postquam piscatorum futurumque leges audierunt, abominabiles illas dapes cædesque detestati sunt. Tibareni quoque, fenæs olim soliti ab altissimis rupibus dare præcipites, Euangelica lege accepta, iniquissimam hanc legem resciderunt. Neque verò amplius Hyrcani, neque Caspij, canes alunt hominum cadaveribus. Neque Scythæ vnâ cum mortuis viuos infodiunt, quos illi dilexerant. Tantâ gentium mutationem piscatorum leges effecerunt. Atque hi quidem barbaras nationes, vt legibus à se traditis viverent, adduxerunt: Plato autem, Philosophorum optimus, legibus à se conscriptis, ne Atheniensibus quidem ciuibus suis persuasit, vt ex illarum institutis rempublicam gubernarent. ac meritò quidem. sunt enim leges risu dignissimæ. Ac ne quis me arbitretur tantum Philosophum calumniari, audite, viri, quænam ille suis legibus constituerit. Cum enim præcepisset feminas quoque, non iuniores modò, sed ad fenilem ætatem prouectas, in gymnasio nudas exerceri, animaduertens in risum solui colloquentes, hæc verba subiecit. *Vir autem, qui ridet ob nudas mulieres, quæ tamen optima rei causæ sese exercent, cum ex rebus ridiculis sapientiæ fructum sit accepturus, nescit quantum mihi videtur, qua de re rideat.* Etrursus: *Hæc autem omnia & de feminis nostra oratio disseret, quæ de maribus dici conuenit. Pari enim modo & feminas exerceri oportet. Nihilque veritus affirmare hoc ausim, neque equitandi artem, neque gymnasticam facultatem, ita solos decere masculos, vt feminas quoque non deceant.* Et quis cum hæc dici audit, non meritò irideat? Natura enim vtrique sexui distribuit sua munera, feminis qui-

dem lanam facere, viris autem agrum colere, & bellum gerere. Hoc sane rerum discrimine & Homerus vitur. Inducit enim Hectorem sic uxorem Andromachem alloquentem:

*Ipsa domum perge, & que sunt tua munera cura,
Telas atque colus, ancillis pensa in-beto,
Bella viri curent, merito quis bella gerenda.*

At Philosophus ne Poëtarum quidem videtur diuisionem sciuisse, sed nudas mulieres exerceri atque equos agitare iussit. Quæ autem apud Platonem subsequuntur, superioribus sunt consentanea. Sic enim ait: *Iudex verò inspiciens iudicet quenam etas celebrandis nuptiis conueniat: eamque ob rem nudos mares, nudasque umbilico tenus feminas inspiciat. Qui verò hæc sanxit, Candaulæ regis vxor olim quid dixerit, non videtur meminisse. Illa enim, à viro iussa nudum corpus ostendere, prudenter admodum respondit, Mulierem cum tunica simul & pudorem exuere. Quare Philosophus pudore sponfas exuit, & impudentiam docet. In decimo etiam Legum libro, consona scripsit. Huius, inquit, rei causa oportet disciplinam constitui, ut iam pueri quàm puella choreas celebrent, spectentque ac spectentur. Cùmque ratione & etate, que habeat opportunas ac probabiles causas, & hos & illas nudari permittimus, usque dum singulorum pudor modestiæque seruetur. Ego verò magnam hinc suboriri perniciem video, commodum verò nullum cū illa prouenire. Non modò enim ad impudentiam erudiebantur nudatæ, nudasque viros spectantes, sed multas inuicem incontinentiæ occasiones præbebant. Nudorum enim corporum aspectus ad nefarios amores & viros & feminas prouocabat. Sed ne manatè ex his legibus perniciem omni ex parte reuelantes, conuiciari potiùs Philosopho videamur, quàm eum refellere, ad præclaras connubiorum leges transeamus, moderatis reprehensionibus vten-tes. Audiamus itaque in Republica sic loquentem: *Horum omnium virorum communes esse uxores, nulli verò propriam sub eodem tecto habitare: filios**

μὴ ἀλαστοίαν, ἀνδρῶσι δὲ γεωργίαν καὶ πολεμικῶν ἐμπειρίαν. ταύτη γὰρ δήπου τῆ διαίρεσι καὶ Ὀμηροῦ κέχρηται. πεποίηκε γὰρ ἐν τοῖς ἔπεισι τῆ Ἀνδρομάχῃ τὸ Ἐκπορεῖ λέγοντα.

Ἀλλ' εἰς οἶκον ἵδουσα, τὰ σαυτῆς ἔργα κόμμιζε,
Ἴσον τ' ἠλακκῆτιν τ' ἠδὲ ἀμφιπόλοισι κέ-
λδου

Ἐργον ἐποίχραζ· πόλεμος δ' ἀνδρασι με-
λήσῃ.

ὁ δὲ φιλόσοφος, ὅσα δὲ πῶν τῶν ποιητῶν διέγνω διαίρεσιν· ἀλλὰ καὶ γυμνάζεσθαι τὰς γυναῖκας γυμνάς, καὶ ἵππευθῆν ἐκέλευσε. καὶ τὰ ἐξῆς δὲ ἑνωμολογεῖ τοῖς παροτέροις. λέγει δὲ οὕτως. Πῶν δὲ τῶν γάμων χρόνου ἑνωμοτείδου δικασθῆς σκοπῶν κρινέτω, γυμνοὺς μὲν τοῖς ἀρρένας, γυμνάς δὲ ὀμφαλοῦ μέγεθω γυναικῶν. ὁ δὲ ταῦτα νομοθετῆς, οὐδὲ τῶν τῆς Κανδαυλοῦ γυναικῶν λόγων ἐμνήσθη. ἐκείνη γὰρ τοι, τῶ ἀνδρῶν γυμνοὶ οἱ δεῖξαι τὸ σῶμα κελεύσαστος, μαλα εἶπεν ἄφρονως, ὅτι ἀποδυομένη τὸν χιτῶνα, ἑνωαποδύεται καὶ πῶν αἰδῶ ἢ γυνή. τὸ γὰρ οὐκ ὁ φιλόσοφος τὰς νυμφουδάνας γυμνοὺς τῶν αἰδοῦν, καὶ ἀναιδῆσαν ἐκιδιδάσκει. καὶ πῶν δεκῆται ὅ τῶν νόμων τὰ πῶν πλησία γέγραφε. τῆς γὰρ ποιούτης, φησὶ, αὐτοῦδῆς ἐνεκα, χρῆ καὶ τὰς παιδάνας ποιεῖσθαι, χορβουδάς τε καὶ χορβουδάς, κόρας τε καὶ κόρας, καὶ ἀμαδὴν θεωρωτάς καὶ θεωρουδάνας, ἔ μὲν λόγου τε ἔ ἡλικίας ἑνὸς ἐχούσας εἰκοθῆς παρῶν, γυμνοὺς τε καὶ γυμνάς, μέγεθω αἰδοῦν σῶφρονος ἐκάτων. ἐγὼ δὲ πῶν μὲν ἐν τεύθειν φυομένην λῶβω ὄρω, κέρδος δὲ οὐδὲν ἑνω ταύτη φυομένην. οὐ γὰρ που μόνον εἰς ἀναιδῆσαν ἐπαυδοτελοῦντο γυμνούμεναι, καὶ γυμνούμεναι ἀνδρας θεωρεῖν, ἀλλὰ ἔ πολλὰς ἀλλήλοισι ἀφορμὰς παροῦξένου ἀκολασίας. τῶν γὰρ δὴ γυμνῶν σωμάτων ἡ θεωρία, καὶ τοῖς ἀνδρας, καὶ τὰς γυναῖκας εἰς ἔρωτάς ἐκτόποις ἠρέθηζεν. ἀλλ' ἵνα μὴ παντελῶς τὸ ἐκ τῶν δὲ τὸ νόμων φυομένην ἀπογυμνοῦντες βλάβω, λοιδορῆσθαι τὸν φιλόσοφον δὲ ξωμῶν, ἐκ ἐλέγχῃν, ὅτι τοῖς πατῆράσιν τῶν γάμων μετὰ βῶν νόμοις, μετελοῖς τοῖς ἐλέγχουσι ποιούμενοι. ἀκούσασθαι τῶν ἐν Πολιτεία λέγοντος. Ἀνδρῶν τούτων ἀπύτων πάσας εἶ) γυναῖκας κοινὰς, ἰδίαι δὲ μηδὲ μῆδιν μηδενὶ ἑνωικεῖν καὶ τοῖς παιδάσιν

αὐτοὶ κρίνοιν· καὶ μήτε γονεῖα ἔκθρονον εἰδέναι τὸν αὐτὸ παῖδα, μήτε παῖδα πατέρα τὸν αὐτὸ γονεῖα. εἶτα ἔπισημασίη· Σὺ μὲν γυναικῶν, ὡς ἐγὼ, ὁ νομοθέτης αὐτοῖς, ὡς ἄρ' τοῖς ἀνδράσιν, οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας ἐκλέξας, ὡς ἀδελφούς, καὶ ἰσοσπονδίου τε, ὁμοφρεῖς· οἱ δ' αὖτε δὴ οἰκίας τε καὶ ξυνοίτια κοινῇ ἔχοντες, ἰδίᾳ δ' ὁσθένος ὁσθένι ποιοῦτον κεκτημένων, ὁμοῖ δὴ ἔσονται, καὶ ὁμοῖ δὴ δῶα μεμιγμένων, καὶ ἐν γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ἑσφῆ, ὡς ἀδελφῆς οἰμα τῆς ἐμφύτου ἑπιθυμίας, ἄξονται πρὸς πῶ ἀλλήλων μίξιν. ἢ ὅτι ἀδελφῆα σοὶ δεκά λέγῃ; Οὐ γεωμετρικῆς γε, ἢ δ' ὅς, ἀλλ' ἐρωτικῆς ἀδελφῆς, αἱ κινδυνόουσι ἐκείνων δριμύτεραι εἶ) πρὸς τὸ πείθῃν τε καὶ ἔλκειν τὸν πολὺν λεών. ὅτι μὲν οὖν ὁ φιλόσοφος κρινάσ' εἶ) τὰς γυναῖκας ἐκέλευσε, μακρῶν οὐ δεῖ λόγων εἰς ἔλεγχον. αὐτὸς γὰρ τοὶ ἀφ' ἑρῆδῶν νομοθέτηκε, καὶ τῆς κοινῆς ξυνοίτιας πρὸς ἀδελφῆν ἑπιανεῖνθε. Κοινῇ γὰρ, ἔφη, οἰκοῦντες, καὶ κοινῇ ἐσιώμενοι καὶ γυμναζόμενοι, ὡς τῆς ἐμφύτου ἑπιθυμίας πρὸς πῶ ἀλλήλων μίξιν ὠθήσονται. καὶ τῆτο δὴ κοινοὶ τοῖς πικτομάτους ἀποφαίνῃ, ἀδελφῆς ἐκείνου τῆς πρῶτου νομοθέτου τὰ ὡς τούτων πικτομάτα. τῆτο τοὶ νεονκῶς ὁ πρῶτος ἀφ' ἑρῆδῶν, τῆ Σωκράτους εἰρηκῶτος, Ἡ ὅτι ἀδελφῆα σοὶ δεκά λέγῃ; ἐπήγαθον, Οὐ γεωμετρικῆς γε ἀλλ' ἐρωτικῆς ἀδελφῆς, αἱ κινδυνόουσι ἐκείνων δριμύτεραι εἶ) πρὸς τὸ πείθῃν καὶ ἔλκειν τὸν πολὺν λεών. ἐγὼ δὲ πῶ νῦν τὰ Πλάτωνος ἐρμηνεύειν ἐτερόντων, μάλλον δὲ πρῶτον πειρωμένων, θαυμάζω πρὸς ἀναδελφῶν. Φασὶ γὰρ αὐτὸν μὴ ξυνοίτια νομοθετήσαι κοινῶν, ἀλλὰ φιλικῶν κοινωνίαν καὶ ὅτι ἀκούουσι λέγοντος, Καὶ οἰκῆσεων, καὶ συμποσίων, καὶ γυμνασίων κρινωνοῦντες ἀλλήλοις, ὡς ἀδελφῆς τῆς ἐμφύτου ἑπιθυμίας ἄξονται πρὸς πῶ ἀλλήλων μίξιν. ἀλλ' ἴσως ἐρρωθιῶντες ἐπὶ τοῖς κατὰ γράμματα τῆ φιλοσόφου νόμοις, ξυκαλύπτειν πρῶτον τῆ διδασκαλῆς πρὸ ἀμύρτατα· ἀλλ' ἔδδ' γε πῶ ἐκείνου λόγων ἀναμνησθῆναι, ὅτι φίλος μὲν ὁ ἀνὴρ, φίλη δὲ ἡ ἀλήθεια.

A item omnibus omnes communes esse: ita ut neque pater sciat quem ex se filium progenuerit, neque filius ex quo natus sit patre. Deinde adiungit: Tu igitur, inquam ego, ipsis legislator quemadmodum viros elegisti, ita & mulieres eligens praebebis, quoad fieri potest, consimiles inter se ingenio. Illi autem ita coniuncti, ut & communes domos habeant, & communi mensa utantur, nihil earum rerum proprium sibi ac suum aliquo possidente, simul continuè vicinabunt. Promiscuè verò ita conserti, tum in gymnasiis, tum verò & aliis in officiis, ex necessitate inditi à natura appetitus, ad mutuam agentur commixtionem. An non tibi, quae so, videor necessaria demonstrare? Necessariis, inquit ille, demonstrationibus, non Geometricis, sed amatoris, multo quam ille potentioribus ad faciendam populo fidem, trahendumque quò velint. Quòd igitur communes esse uxores praeceperit Philosophus, longa oratione ad probationem non est opus. Ipse enim apertè sanxit, & promiscui concubitus necessitatem excogitavit. Communi enim domo, inquit, & communi mensa gymnasiòque videntes, ab insitio naturae appetitu, ad mutuam impellentur commixtionem. quod quidem communes omnibus liberos facit; cum in quacumque quis incidit, cum ea liberè misceatur, próque suo habiturus sit quidquid inde nascatur. Hoc intelligens qui colloquebatur, cum eum interrogasset Socrates, An non necessaria tibi videor loqui? respondit, Non Geometricis, sed amatoris necessitatibus, quae multo quam ille valentiores solent esse ad faciendam populo fidem, trahendumque quò velint. Ego autem eorum miror impudentiam, qui hae Platonis verba nunc interpretari volunt, aut potius detorquere ac depravare conantur. Aiunt enim, illum nequaquam communem coitum instituisse, sed amicam quandam benevolentiae societatem. Neque audiunt dicentem, Quòd si domo, mensa, gymnasiòque in commune omnes utantur, necessitate insitii appetitus ad mutuam impellentur commixtionem. Sed fortasse ridiculas Philosophi leges dum erubescunt, errorem magistri occultare nituntur. Atqui illius verborum meminisse oportebat, Amicum quidem hominem, sed & amicam esse veritatem.

ambo verò cum amica sint, magis amicam esse veritatē. Sed alias quoque Platonis leges audiamus. Eius enim sunt & istæ: *Mulierī cōgruere dixerim ego, ut à vigesimo etatis anno usque ad quadragesimū civitati liberos pariat, viro autem, ut postquā summum sui cursus florē transierit, exinde filios procreet, usque ad quintum supra quinquagesimum annum.* Sed hæc quidē apertam pernitiē nullam continēt: quæ verò insequuntur, non risu solūm, sed & lacrymis digna sunt, & igni, qui præclaras leges absumat. Sic enim ait: *Vbi autem viri ac mulieres gignendi tempus excesserint, liberos eos sinemus conuersari ut velint: hoc solūm cauere præmonentes, ne quem ampliùs conceptū fætū in lucem edant. Si quis autem institutum hoc ita violari, ut fætum ad partum perducatur, ita eum denique exponat, ut omni prorsus alimonia careat. Quis Echerus, vel Phalaris, tales leges tulit? quis tam cruentas cædes, ut legitimas, patrauit vnquam? Nam qui prohibet fætus in lucem edi, abortitiis profectò pharmacis infantes necari iubet. Eos autem, qui leralis poculi vim superarint, in lucemque editi sint, ita exponi, ut nec minima illorum cura geratur, sed fame gelūve intereant, aut ferarum dentibus discerpantur, quem excessum crudelitatis non superat? Hæc igitur de nuptiis, deque liberis procreandis, in Legibus suis cauit. Qualia verò sint, quæ de alio incontinentiæ genere docet, pronum est volentibus perdiscere. Illos enim, qui contra naturam libidinem confectantur, & beatissimos hîc esse opinatus est, & vbi ex hac vita excesserint, beatos item fore affirmavit, *Haud enim exiguum*, inquit, *amatoris premium ferunt: neque vlla lex iubet ad tenebras iterque subterraneum eos pergere, qui sub caelesti via detinentur, sed ut illustrem vitam agentes beati sint, simulque proficiantur coaligeri & conuolucres sui amoris causa.* Tum post hæc ita concludit: *Opuer, ita tibi diuina munera largietur amatoris benevolentia.* Hæc autem, non de castis amatoribus, sed de impuris obscenisque dixit: quod ex ipsius dialogis planè cognosci potest. Talem verò legem neque Romanorum spurcissimus Imperator Nero, neque Assy-*

A ἀμφοῖν ὃ ὀνομαζομένων φίλων, φίλτερον ἢ ἀλήθεια. ἀτὰρ οὗτω καὶ τῶν ἄλλων ἐπακούσωμεν νόμων. αὐτὸς γὰρ δὴ καὶ οὗτοι. Γνωσκί μὲν, ἐὼς δὲ ἐγὼ, ἑξήσατο δὲ τὸ εἰκοσαετίδος πικτεῖν τῆ πόλι. ἀφ' οὗ δὲ, ἐπειδὴ πλεὺ ἔξυτάτω δρόμου ἀκμὴν πρὸς, ὅτι ἀπὸ τοῦτου ἡμεῶν τῆ πόλι μέγιστον πεντεκαπεντηκονταετῆς ἀλλὰ ταῦτα μὴ οὐ μάλα δήλιον ἔχει πλεὺ βλαβῆ. τὰ δὲ ἐξῆς, οὐ γέλωτος, ἀλλὰ ἐξ ἡνωμένων ἀξια, καὶ πρὸς τῷ παλαιῶν ἀγαθότητος νόμοις. λέγει γὰρ ταῦτα Ὅταν δὲ αἱ γυναῖκες, οἳ τε ἀἰσρες, τῷ ἡμεῶν ἐκβάσι πλεὺ ἡλικίαν, ἀφῆσονται πού ἐλάττωσιν αὐτοὺς ἐπιγίγνασθαι, ὡς αὐτὸ ἐτέλωσι. ἀφαικλυσάμενοι παρῶν μεῖοσθαι μάστιγα, μὴ εἰς φάσιν ἐκφέρειν κήματα μὲν. εἰ δὲ τις βιάσθαι, οὕτω πῆλαια, ὡς εἰς οὐσῆς ἑσθῆς παρ τοιούτων. τίς ἐχέτος ἢ φάλαξις τοιαῦτα νενομητέθηκε; τίς δὲ τοιαύτας μαυφοῖας, ὡς ἐνομοθεγε δρῶν, τετόλμηκε πώποτε; ἀφαικλυσάμενος γὰρ μὴ ἐκφέρειν εἰς φάσιν, ἀμβλωθριδοῖς δὴ πού ἀφαικλυσάμενος παρ βρέφῃ πρὸς γὰρ. τὰ δὲ γε ἐξ τῷ δηλητηρίου C φαρμάκου παρῶν ἡμεῶν ἐπικτόμενα, οὕτω πῆλαια, ὡς μὲν δὲ τῆς τυχεύσης ἀπολαύσασθαι κηδεμονίας, ἀλλ' ἢ λιμῶν ἢ κρυμῶν ἀφαικλυσάμενοι, ἢ θηρίων ἡμεῶν βορῆν, ποῖον ταῦτα ὡμότητος ἑσθῆς καὶ ἀλείπει; τοιαῦτα μὴ δὲ παρ γάμου καὶ παιδοποιίας ἐνομοθετέσθαι. ὅποια δὲ καὶ παρ τῆς ἀλλῆς ἀκαλασίας διεξέσθαι, ἀπὸ τῆς παρ βουλομένη κατὰ ματῆν. τοῖς γὰρ παρ πλεὺ φύσιν ἀσελεῖν ἀσπασζομένησιν, καὶ τῆδε μακαρίοις ἑσθῆς, καὶ ἐκδημησάμενος ἐν τεύχεσιν, ἀδύναμον ἐσθῆς εἶρηκεν. οὐ μικρὸν γὰρ, φησὶν, ἀθλον τὸ ἐρωτικῆς φέρουται. εἰς γὰρ σκότον, καὶ πλεὺ ἑσθῆς πορείαν, οὐ νόμος ἐστὶν ἐπὶ ἐλθεῖν τοῖς κατὰ ἡμεῶν ἢ δὴ τῆς ἑσθῆς πορείας. ἀλλὰ φωνὸν βίον ἀφαικλυσάμενος ἀδύναμονεῖν μετ' ἀλλῆλων παρβουλομένησιν, καὶ ὁμοπῆρους ἐρωτος χάριν. τοῦτοισι δὲ ὅτι λέγει ταῦτα. Ὁ παρ, καὶ οὕτω σοι γαῖα δωρήσεται ἢ παρ ἐρωτοῦ φιλία. καὶ ταῦτα οὐ παρ τῶν παρβουλομένησιν, ἀλλὰ παρ τῶν ἀκαλασίας ἐρωτικῶν ἐσθῆς καὶ γὰρ ἀθλον ἐκ τῶν ἐκείνου ἀφαικλυσάμενος ταῦτα ματῆν. τοιοῦτον δὲ νόμον οὐτε Νέρων ὁ Ρωμαίων ἀγροῦτατος βασιλεὺς, οὐτε Σαρδα-

νάπαλος ὁ Αἰούριος, ὁ ἐν ἡδοναῖς καὶ τρυ-
 φαῖς διαβόητος, οὔτε ἐγραφε, οὔτε ἐπή-
 κεισε πώποτε. ἐγὼ γὰρ αἴμα, καὶ τοὶς λίαν ταῖς
 ἡδουπαθείαις δουλοῦντας, οὐκ ἐπαρνεῖν ὁ
 πάτος, ἀλλὰ δουλοῦν τῷ χρόνῳ, ὅ ἐθος
 ἔστιν ἐργασαμένοις. καὶ τί δεῖ λέγειν ὅσα ἔ-
 ποθεν φόνων παρὰ νόμους ἐνομοθέτησεν; ἀθῶον
 μὲν γὰρ εἶναι καλεῖται τὸν ἴδην ἀγαρευῶτα οἰ-
 κέτιν· τὸν δὲ θυμῷ τὸν ἀλλότριον σφάτιον-
 τα, πῶς ἡμῶν μόνῳ ἐκτίθειν· τὸν δὲ θυμῷ τὸν
 ἐλευθερον κτείναντα, δύο μόνῳ φύλακιν ἔτη
 διαγροῦν· τὸν δὲ ἔμοι' ὅτι βουλήσιν ἀνε-
 λόντα, τεία ἔτη παρὰ νόμους φύλακιν· τὸν δὲ
 γε ἔμοι' πῶς φυγῶν τὰ αὐτὰ δεδρακότα,
 ἀειφυγία ζημιῶν μόνῳ παρὰ νόμους ἔτη, καὶ πα-
 τράσι παῖδας ἀελοῦσι, ἔμοι' πατέρας
 ἀπεκτονέουσι, καὶ ἀνδράσι γυναῖκας, ἔμοι'
 ζῆν ἀνδρας, νομοθετήσιν. ἀλλ' ὁ μὲν φιλόσο-
 φος τοιοῦς δὲ νόμους ἐπιτέθεικε, ἔμοι' ὅτι
 πέπεικε τῶν ἀνθρώπων, οὐ πολίτην, οὐ ξέ-
 νον· οὐκ ἄσπον, οὐ χωρητικόν· οὐχ Ἑλλῆνα,
 καὶ βαρβάρων· οὐ δούλον, οὐκ ἐλευθερον· οὐκ ἀν-
 δρα, οὐ γυναῖκα· οὐ νέον, οὐ παρὰ νόμους· καὶ
 λόγῳ ἐντετραμμένον, καὶ λόγῳ ἀμύητον,
 καὶ τοῖς δὲ βιάσθαι τοῖς νόμοις. ἐγὼ δὲ λοιπὸν,
 οἷός οἱ ἀλκιεῖς, καὶ οἱ τελευτῶν, ἔμοι' ὁ σκυτοτόμος,
 ἀπασιν ἀνθρώποις παρὰ νόμους, ἀναγνώ-
 σμα νόμους. ὑμεῖς δὲ, τοῖς κακίοις ἐκ
 παρὰ νόμους γένετες, τὰς θεοταπεινῶν
 ἀκτίνας θαυμάσατε. ὁ μὲν οὖν φιλόσοφος,
 καὶ πῶς ἀκόλαστον παιδεύσασθαι ἐθαύμασε,
 καὶ τὰ τελοῦντα ταύτης ἐπιτέθεικεν ἄλλα· ὁ
 δὲ σωτὴρ ὁ ἡμέτερος, οὐ μόνον πῶς ἀκόλα-
 στον παρὰ νόμους, ἀλλὰ καὶ πῶς ὄψιν πῶς τοιαύ-
 τῳ κολάζει. Ὁ ἐμβλέψας γὰρ ἔφη, γυναῖ-
 κὴ παρὰ νόμους ὅτι θυμῶσιν αὐτῶν, ἡδὴ ἐμοί-
 χουσιν αὐτῶν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. ἔμοι' ὁ μὲν,
 ἀδελφῶν καὶ ταῖς ἀλλοτρίαις κρινωμένῳ ἐνομο-
 θέτησε γυναῖκῶν· ὁ δὲ τῆς φύσεως ποιητῆς,
 ὅτι ἔμοι' ἔμοι' δημιουργῶν τῶν ἀνθρώπων πῶς φύ-
 σιν, ἕνα ἕξ ἀρχῆς ἀνδρα, καὶ μίαν γυναῖκα
 διέπλασε, ἔμοι' ὅτι διαλύειν ἀπαγορεύει τὸν
 γάμον· μίαν δὲ μόνῳ ἀφορμῶν διαλύ-
 σιως ἔδωκε, πῶς ἀλλήτῳ διασώσασθαι ἢ ζῆ-
 γλιω. Πᾶς γὰρ, φησὶν, ὁ ἀπολύων πῶς γυναῖ-
 κα αὐτῶν, πῶς ἐκ τῶν λόγων πορείας, ποιεῖ αὐ-
 τῶν μοιχῶν· καὶ ὁ ἀπολελυμένῳ γα-

rius Sardanapalus, voluptatibus ac
 deliciis notissimus, nec scripsit, nec
 laudavit unquam. Ego enim puto,
 vel eos qui valdè voluptatibus ser-
 uunt, animi morbum nequaquam
 laudare, sed tempori seruire, cùm
 ex consuetudine habitum contraxe-
 rint. Quid autem commemorare o-
 pus est, quàm nefarias de cædibus ac
 paricidiis leges condiderit? Inson-
 tem enim innoxiumque haberi iu-
 bet, qui proprium seruum occidat:
 eum verò, qui iracundia succensus,
 alienum seruum de medio tollat,
 multam solùm persolvere. At eum
 qui liberum hominem per iracun-
 diã enecet, biennio tantùm exulare
 iubet: qui verò per insidias perimat,
 triennio extorrem fieri. Eum porrò,
 qui post exilium eadem committat,
 perpetuo solùm exilio damnat. Eas-
 dem verò pœnas decreuit & patri-
 bus qui filios, & filiis qui parentes,
 & viris qui coniuges, & vxoribus
 quæ maritos occidant. Verùm hu-
 iusmodi quidem leges Philosophus
 tulit, at nulli hominum vt his viue-
 rent legibus persuasit, non ciui, non
 extraneo, non urbano, non rustico,
 non Græco, nō barbaro, non seruo,
 non libero, non viro, non mulieri,
 non iuueni, non seni, non litterato,
 non rudi & indocto. Ego verò dein-
 ceptus quas piscatores, & publicani,
 & tutores cunctis hominibus leges
 promulgarunt recitabo. Vos & has
 & illas inuicem cōparantes diuinos
 istarum radios admiramini. Philoso-
 phus ergo flagitiosam pæderastiam
 laudauit, & beatissima huius præmia
 ostendit. Seruator autem noster,
 non lasciuum tantùm actum, sed
 ipsum quoque intuitum eiusmodi
 puniendum decernit. *Qui enim, in-*
quit, viderit mulierem ad concupiscen-
dum eam, iam mæchatus est eam in
corde suo. Et ille quidem, impunè
 ac licenter alienis vxoribus misceri
 instituit. At naturæ opifex, quia hu-
 manam creans naturam, vnum prin-
 cipio virum, & feminam vnã for-
 mauit, etiam solui matrimonium
 vetat, vnicamque huius dirimendi
 causam adsignauit eam, quæ mari-
 talem copulam verè diuellit. *Omnis*
enim, ait, qui dimittit uxorem
suam, excepta fornicationis causa, fa-
cit eam mæchari: & qui dimissam du-

ixerit, adulterat. Quibus verbis ce-
 tera vxoris vitia ferri iubet, seu lo-
 quax sit illa, seu temulenta, seu con-
 uitiiosa: sin verò nuptiarum leges
 tranfiliat, in aliùmque procax inten-
 dat, tunc denique copulam solui iu-
 bet. Confimiles rursus & per futu-
 rem leges fanxit, & Epistolam ille
 ad Corinthios scribens has omnibus
 hominibus proposuit. *Bonum enim,*
inquit, est homini mulierem non tan-
gere: propter fornicationem autem,
vnusquisque suam uxorem habeat, &
vnusquisque suum virum habeat. Vi-
 detisne quanta inter futoris ac Phi-
 losophi leges sit differentia? Hic e-
 nim vnicique mulieri, vt suum vi-
 rum habeat, & vnicique viro, vt
 suam uxorem, imperauit: ille autem
 mulieres omnes viris omnibus esse
 communes. *Quin & vbi seruan-*
dæ continentia dat præcepta, ne-
que vxori permittit vt viri sui con-
gressum fugiat, nisi hoc ille consen-
tiat: neque viro, vxore non com-
probante. *Mulier, inquit, sui corpo-*
ris potestatem non habet, sed vir. Simi-
liter autem & vir sui corporis potestatem
non habet, sed mulier. Nolite fraudare
 inuicem, nisi forè ex consensu. Putat
 enim se fraudari sua potestate, qui
 præter animi votum seruat conti-
 nentiam. Tum paulatim ad ea quæ
 sunt perfectiora perducens, addidit:
Ad tempus, vt vacetis ieiunio & ora-
tionibus: & verum reuertimini in idipsum.
 Sic itaque leges natura mensus, præ-
 cepti causam subiunxit: *Ne, inquit,*
tentet vos Satanas. Et vt doceret, il-
 lum tentandi nostrî sumere à nobis
 occasionem, subiunxit: *Propter in-*
continentiam vestram. De cælibatu
 autem, non leges quidem, sed con-
 siliium dans, ostendit quanta sit in eo
 vitæ statu utilitas. *Qui sine uxore est,*
inquit, sollicitus est eorum quæ sunt Do-
mini, quomodo placeat Deo. Qui autem
cum uxore est, sollicitus est eorum quæ
sunt mundi, quomodo placeat vxori. Ea-
 dem & de mulieribus dixit, docens
 virginitatem vitam conferre quæ
 curarum sit immunis. Admiramini,
 ô viri, futoris linguam, eumque qui
 per hanc locutus est, adorete. Quod
 si placeat, leges etiam de cædibus ac
 paricidiis latas audite. Philosophus
 enim ne patris quidem interfecto-
 rem talionis pœnæ subiecit. At Sal-

Αἰσῶν, μοιχᾶται. Ἀφ' ἧς τούτων πρόστα φέρει
 κελύβη τὰ τῆς γυναικὸς ἐλαττώματα, καὶ λα-
 λος ἢ, καὶ μέθυσος ἢ, καὶ εἰς λοιδορίαν πορ-
 χησάτη. εἰ δὲ τῆς γάμου ὡραλύσοι τοὺς νόμους,
 καὶ πορὸς ἕτερον ἴδιον, τίτω καὶ τὰ λυβὴν κελύβη
 τὴν ζύγλιον. τοιαῦτα ἧς πάλιν καὶ ἀφ' ἧς τῆ
 σκυτοτόμου νενομοθέτηκε. ἡ Κοοειθίους ἔπι-
 γέλλων ἐκεῖνος, πᾶσιν ἀνδράποιοι τοὺς νόμους
 πορσῆνεγκε. Καλὸν γὰρ, ἔφη, γυναικὸς
 μὴ ἀπτεῖσθαι. ἀφ' ἧς τῆς πορνείας, ἐκάστος
 τὴν ἑαυτοῦ γυναικᾶ ἐχέτω, καὶ ἐκάστη τὸν ἴδιον
 Β ἀνδρα ἐχέτω. ὁρᾶτε ὅσον τῆς τῆς φιλοσόφου,
 καὶ τῆς τῆς σκυτοτόμου νόμον ἔστι δὲ ἀφ' ἧς πο-
 ρον; ὁρᾶτε μὴ γὰρ καὶ ἐκάστη γυναικὶ τὸν ἴδιον
 ἀνδρα ἐχέτω, καὶ ἐκάτω ἀνδρὶ τὴν ἴδιαν γυ-
 ναῖκα πορσῆταξεν. ἐκεῖνος ἧς τῆς ἀνδρῶν ἀ-
 πύπτων ἀπάσας εἶ) τῆς γυναικᾶς κοινὰς.
 καὶ πορὸς ἐγκρατείας ἧς νόμους ἡθεῖς, οὔτε
 τῆ γυναικὶ ζυγχερεῖ τὴν τῆς ἀνδρὸς ὁμιλίαν
 φέλλει, ἐκεῖνος τῆτο μὴ φέρωντος. οὔτε τὸν
 ἀνδρα, μὴ συμφωνούσης τῆς γυναικὸς. Η
 γυνὴ γὰρ, φησὶ, τῆ ἰδίου σώματος ὅρα ἔξου-
 σιάξ, ἀλλ' ὁ αἰὴρ ὁμοίως ἧς καὶ ὁ αἰὴρ τῆ ἰδίου
 C σώματος ὅρα ἔξουσίαξ, ἀλλ' ἡ γυνὴ. Μὴ ἀπο-
 φερεῖτε φησὶν ἀλλήλοισ, εἰ μὴ τὴν αὐτὴν συμ-
 φώου. φερεῖσθαι γὰρ ὑπολαμβανῆς τῆς ἔξου-
 σίας ὁ πορὸς γάμω μὴ τὴν τὴν ἐγκρατείας.
 εἶτα κατ' ὀλίγον ἔπι τὰ τέλεια ποδηγῶν, ἐπή-
 γαγε, Πρὸς κατὸν, ἵνα γοράσσητε τῆ νηθεία, καὶ
 τῆ πορσυχῆ. καὶ πάλιν ἔπι δὲ αὐτὸ σκυτέρχ-
 δε. οὔτω ἧς μετεήσας τῆ φύσῆ τοὺς νόμους, λέ-
 γη καὶ τὴν αἰπᾶν. Ἰνα μὴ περὶ ἧς ὑμᾶς ὁ Σα-
 τῆρας. καὶ διδάσκων, ὡς πρὸ ἡμῶν ἐκεῖνος λαμ-
 βανῆς τῆς ἀφορμας, ἐπήγαγε. Διὰ τὴν ἀκρα-
 σίαν ὑμῶν. καὶ πορὸς ἀγαμίας ἧς οὐ νόμους, ἀλλὰ
 πρὸ φανέρους εἰσινεγκῶν, ἐδῆξε καὶ τῆς ἀγα-
 D μίας δὲ γρησίμον. Ὁ ἀγαμος γὰρ, φησὶ, με-
 ειμῆ τὰ τῆς κυρίου, πῶς φρέσῆ τὰς κυρίω.
 ὁ ἧς γαμήσας μεειμῆ τὰ τῆς κόσμου, πῶς
 φρέσῆ τῆ γυναικὶ. ταῦτα ἧς καὶ πορὸς γυναι-
 κῶν ἔφη, διδάσκων ὡς ἡ πρὸ φανέρους πορξε-
 νεῖ βίον φρονῆδων ἐλβῆτερον. γαμῆσατε,
 ὡ ἀνδρες, τῆ σκυτοτόμου τὴν γλωτῆν, καὶ τῆ
 ἀφ' ἧς τῆς φτεγξάμῆρον πορσικωῆσατε. εἰ δὲ
 βύλασθε, καὶ τοὺς φονικῶς κατῆματῆτε νόμους. ὁ
 μὴ γὰρ φιλόσοφος, ἔδῆ τ' ἀποκτείνοντα πατέρα,
 τὴν ἴσῆν ὑποχρεῖν ἡμῶν ἐκ ἐλδου. ὁ ἧς τῆ

lerunt. Non minus autem & eos laudari par est, qui susceperunt: quòd nihil illustre, nihilque conspicuum in præconibus cernentes, sed piscatorum futurumque linguas, summamque egestatem, (quippe qui nec ad victum necessariis abundabant. vnde enim haberent, qui cogitare de craftino prohibiti erant?) non solum iis quæ dicebantur crediderunt, sed leges, quibus ad eam diem vixerant, contempserunt, & patrios mores abdicarunt, & cum periculis ipsi quoque reliquam vitam duxerunt, pari modo cum magistris prædicantes, pari modo conuitiis & ludibriis affecti, & per eisdem turbines fluctuque incedentes. Tanta autem in veneratione illos qui ad mortem vsque in periculis versati sunt, & habuerunt illi, & habent passim omnes, vt eorum loculos thesauros esse putent, vnde bona omnia derivetur Legum ergo istarum potentiã, ô viri, perspicite. Has enim & Romani, & Persæ, & qui extra illorum ditionem sunt positi, abolere pro viribus conati, suam quidem imbecillitatem prodiderunt, harum verò vim illustriorem effecerunt. Lycurgi verò Solonisq; legibus bellum nemo indixit, sed sua sponte corruerunt, & neque Pythius, neque Minerua custos vrbis, quas ipsi leges tulerant, perpetuò conseruauerunt: sed simul atque Romani iusserunt, extinctæ sunt. Ostendat quispiam vestrum, ô viri, vel Spartiatam vnum, qui pro Lycurgi legibus, aut vnum Atheniensem, qui pro Solonis, Locrensem, qui pro Zaleuci, Cretensem, qui pro Minois, mortem subire paratus fuerit. Nemo enim vestrum id ostendere poterit. Nos verò virorum ac mulierum myriades multas ostendimus, qui pro piscatorum futurisque legibus vltro mortem oppetierint. Testes sunt Martyrum excitata templa, quæ & vrbes exornant, & illustrent regiones, & magna tum externis, tum indigenis emolumenta suppeditant. Quando igitur & legum ipsarum & legislatorum ex comparatione compertum est quanta sit vtrorumque differentia, atque alia quidem humanarum cogitationum inuenta visa sunt, alia diuinitus

θήματα. Ὅθεν δὲ ἦσαν καὶ τοὺς δόξανδρους διφημήσασιν παροσκή. ὅτι ὡς οἱ τοῖς κήρυξιν ὁθεν ὡσεὶ φανὲς ὄραντες, ὁθεν ὡσεὶ βλεπόν, ἀλλὰ γλώττης ἀλιούτιχας τε καὶ σκυτοπομικας, καὶ πενίαν ἐχάτην. Ὅθεν γὰρ τῆς ἀναγκῆς νύπορσιον ἔφῃς. ποθεν γὰρ δὴ τῶντιν εἶχον, οἱ γε καὶ ὁ μεριμνῶν ὡσεὶ τῆς αὐριον νόμου κεκαλυμμένοι; οὐ μόνον τοῖς λεγομένοις ὅτι τευσαμ, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῖς πολιτευομένων κατεφρόνησιν νόμων, καὶ τῶν ἐγὼν τῶν πατρῶων ἐξέστησιν, ἔμψ κινδύων ἔ αὐτοῖς τὸν λοιπὸν ἐβίωσιν χρόνον, ὁμοίως μὲν τοῖς διδασκαλοῖς κηρύττοντες, ὁμοίως δὲ πρῶτονόμοι, ἔ παροσηλακίζόμενοι, καὶ ἀφ' ἧν ἴσων κλυδωνίων ὁδύοντες. ποσοῦτο δὲ σέβας τῶν μέγρι θανάτου κεκινδυνυκότων εἶχον ἐκεῖνοι, ἔ μὲν δὴ καὶ ἐχρῖσιν ἀπορτες, ὡς τὰς ἐκείνων γε θήκας ἡσαιαρες ἕσπολαμδαίν, ἀγαθῶν πομποδοπιῶν χρηρηγί. ἀδρήσατε οὖν, ὦ ἀνδρες, τῶνδε τῶν νόμων τιμὴν διδάμιν. τούτοις γὰρ καὶ Ρωμάοι, καὶ Γέρσαι, καὶ οἱ τῆς τούτων ἡγεμονίας ἐξωτελιώτες, καὶ ἀλδύσαι λίαν ἐσπουδακότες, ἔ τιμὴν οἰκείαν ἀσθένειαν ἐδίδξαν, τιμὴν δὲ τούτων ἰσχυρὸν ἐκδηλοτέρων ἀπέφωσαν. τοῖς δὲ Λυκούργου καὶ Σόλωνος ὁδοῖς ἐπολέμησε νόμοις, ἀλλ' αὐτόματα κατελύθησιν καὶ οὔτε ὁ Πυθιος, οὔτε ἡ Πολιάς, τοῖς ἕσπο σφῶν πεθίνας ἐκράττωσαν νόμοις. ὁδοῖς δὲ γε Ρωμάων παροστέαχότων ἐσβέσθησιν. δεῖξάτω τις ὑμῶν, ὦ ἀνδρες, ἐναρηῶν Σπέρπατιν ἕσπο τῶν Λυκούργου νόμον ἀποθανεῖν ἀναγκάμων, ἢ Αθιωῶν ἕσπο τῶν Σόλωνος, ἢ ἕσπο τῶν Ζαλάκου Λοκρὸν, ἢ Κρήται ἕσπο τῶν Μίνωος. ἀλλ' ὁθεν αὐτὸς τις ὑμῶν τῆτο γε δεῖξειεν· ἡμεῖς δὲ δεινυμῶν ἕσπο τῶν ἀλιούτιχῶν καὶ σκυτοπομικῶν νόμων, πολλὰς καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀναγκάμων ἀποθανεῖν μυριάδας· καὶ μῆρυτες οἱ τῶν μῆρυτων σπκοῖ, καὶ πόλεις λαμπαρώνοντες, καὶ χῶρες φαμδρώνοντες, καὶ ξένοις, ὁμοῦ καὶ ἐγχωροῖς τιμὴν ὡφέλειαν παροσφύροντες. ὅτι τῶν τῶν καὶ τῶν νόμων, καὶ τῶν νομοθετῶν κατὰ δὴλον ἐκ συγκρίσεως γαγένηται ὁ ἀφῶροσιν, καὶ τὰ μὲν ὡφθη λογισμάτων ἀποροπίνων ἀρήματα, τὰ δὲ τῶν

δοτα καὶ ἑσπέρεια, δεξάσθε, ὡ ἀνδρες, τὰ
καπνίσια δῶρα, καὶ τὸν μεγαλόδωρον καὶ
φιλοδωρον μὴ ἀτίμασθε χρηρῶν. εἴσαθε
ἢ αὐτῶν ὅ θεοφρεπές ἀκριβέστερον, εἰ πούποις
εἰτύχοιτε, τίω πονηρῶν τῆ ψυχῶν ἐξελα-
σμητες πρὸ ἑλπίων.

A data, & salutaria, suscipite, ὁ vi-
ri, munera divina, munificumque
ac liberalem donatorem ne spreue-
ritis. Eximiam autem illorum di-
gnitatem certiùs cognoscetis, si pes-
sima ex animis vestris opinione de-
pulsâ, hæc nostra euoluatis.

ΠΕΡΙ ΧΡΗΣΜΩΝ ΑΛΗΘΙΝΩΝ
τε ἔ ψαδῶν. I.

DE VERIS ET FALSIS
Oraculis.

B

SERMO X.

Ι τυραννίδος ἐράντες, τίω οὐ-
δαμόθεν αὐτοῖς προσήκουσθαι
ἀρπάξοισι διωασίαν. ἀλλὰ ὅ
μὴ τῆς βασιλείας ἐπιήθηται
ῥῆμα, τίω ἀλευργίδα, τὸν γέφανον, τὸν θρό-
νον, ὅ ζῶντος, τοῖς δορυφόροις τὸ βασιλικὸν
ζηλωτὸν ἐπέλασι ἔσπον. οὐ γὰρ ἦπιοι πο-
θοῦσι καλεῖσθαι πατέρες, ἀλλὰ δεσπόται πι-
κροί ὅσδε κηδεμόνες φιλάνθρωποι, ἀλλ' ἠγε-
μόνες παχάλεποι. τὰς τοὶ πολλάκις μὲ αὐτοῖς
οἱ ἔνομοι κατελύουσι βασιλεῖς, τοῖς ἑσπ-
αὐτῶν ὁρῶνομουμῶν οἰκτερόντες· πολλά-
κις ἢ καὶ ἐραλίσται καὶ δῆμοι γυμνοῦσι τῆς
διωασίας, ὅ θράσος οὐ φέροντες. τῆτο
καὶ δεδράκασι καὶ πεποιήσιν οἱ παμπόνηροι
δαίμονες. τίω γὰρ δὴ ἄξιον κατελιπόντες
ἡ ἐλάσαν, καὶ τίω ἡμερωπᾶτιω τῆς πεποιη-
κότος ἀποδράσμητες δεσποτεῖων, ἠρπασθῆ
μὴ τίω τυραννίδα, ὅ ἢ θεῖον ὄνομα σεσυλη-
κότες, θεοῖς σφας αὐτοῖς προσηγρόσθαι, καὶ
ὅ θεῖον σέβας σφίσι προσσφέρειν τῆ αἰδεσ-
των τοῖς ἀνόητοις ἀπέσφθαι. εἶτα κρατυῶν
τίω διωασίαν ἀποσφᾶζοντες, καὶ προσγινώσκων
τὰ μέλλοντα καὶ προσλάσαν ἀνεανιδόσθαι, τῶ-
τημῶν τῶν βύδω τοῖς ἀνθρώποις ὁρῶα κρο-
μῶνοι. ἀλλὰ τοῖς ἔτο πῶντα χροῦ γῆσῶ τὸ ἀπάτης
καπεσκόσθαι ἐργασίαι, ἔ τῶν μῶνικας ἐπε-
νόησῶ μαγασίας, τοῖς ἀλθρομῶν τῶν, καὶ ἐρνο-
μαῖ τῶν, καὶ νεκυομαῖ τῶν, καὶ τὸ Κασαλίας πηγῶν,
καὶ ὅ Κολοφῶνιοι ῥῆσθαι, καὶ τὸ ἱεροῦν δρωῦ, καὶ ὅ
Δωδωναῖον χροῦσθαι, καὶ τὸ Κιρρῶνιοι τῶν ποδα, καὶ
τὸ Θεσπρωτικὸν λέσθαι καὶ ἐν Λιβύῃ μὲ ὅ μῶν-
τεῖον τὸ Ἀμμωνος, ἐν δὲ γε Δαδῶνῃ ὅ τὸ Διός·
ἐν ἢ Βραχίχιδας, ἔ Δήλω, καὶ Δελφοῖς, καὶ Κο-
λοφῶνι, τῶ Κλαεῖου, καὶ Πυθίου, καὶ Δηλῆς, καὶ Δι-

Vi tyrannidem affe-
ctant, nullo sibi iure
competentem potesta-
tem inuadunt. Sed re-
gium illi quidem appa-
raturum vsurpant, purpuram, coro-
nam, sellam, currum, & satellites:
mores autem regios imitari nolunt.
Nec enim mansueti patres audi-
re cupiunt, sed acerbi domini: nec
beniuoli curatores, sed durissimi
duces. Quo fit, vt sæpè illos legitimi
reges profligent, quos ab his oppres-
sorum subit miseratio: sæpè etiam
milites & populi, superbiam eorum
non ferentes, tyrannide illos exuâr.
Idem pessimi quoq; dæmones & fe-
cere, & passî sunt Relicta enim quam
fortiti fuerant statione, & micissî-
mū creatoris fugientes dominatum,
tyrannidem rapuerunt, diuinumq;
nomen inuolantes, Deos sese ipsi ap-
pellarunt, & diuinum sibi cultum vt
tribuerent, stultis hominibus per-
suaserunt. Deinde vt arreptam ty-
rannidem confirmarent, futura e-
tiam se nosse ac prædicere gloriati
sunt, faciles captu homines hac po-
tissimum ratione in fraudem impel-
lentes. Quam ob rem fallaciæ offi-
cinas vbique terrarum erexerunt, &
diuinatorias præstigias excogita-
runt, eorum qui ex farina, ex pecto-
re, ex mortuis vaticinantur, & Ca-
staliæ fontem, & Colophonium
fluentum, & sacram quercum, &
Dodonæum tintinabulum, & tripo-
dem Cirrhæum, & Thesprotium le-
betem. Ac in Libya quidem Am-
monis oraculum, Iouis autem in Do-
dona, & in Branchidis, & Delo, &
Delphis, & Colophone, Clarij,
& Pythij, & Delij, & Didymæi A-

pollinis: tum in Lebadia quidem A Trophonij, in Oropo Amphiaraj, in Tyrhenorum fimbis & Chaldaorum, necromantiae antea obscurissima: & alibi quidem Amphilocho, alibi Glauci, alibi Mopsi, aliorumque quorundam famosorum hominum. Fuisse verò hæc oracula malignorum dæmonum, qui Dei sibi nomen vsurpant, satis magno est argumēto taciturnitas qua nunc premuntur. Etenim postquam Seruator noster in carne apparuit, fugam arripuerunt qui hos dolos hominibus inuexerant, diuini luminis splendorem ferre non valentes. Testatur autem hoc apertissimè Plutarchus Charoneus, vir non Hebræus, sed Græcus & gente & lingua, Græcanicisque additus opinionibus, & quàm dolosa fuerint oracula probè conscius. Neque enim procul distant à Charonea Delphi, Lebadia, & Oropus, sed communes & vicinos fines habent. Hic itaque & alia multa conscripsit, (fuit enim vir multæ doctrinæ atque experientiæ,) inter cætera verò scripsit & de oraculis nonnulla, titulūque libro dedit, *De oraculis que defecerunt*. Hoc igitur in libro præter alia multa hæc ait, *Presidere autem oraculis, non Deos, quos à terrenis locis decet expeditos esse, sed dæmonas Deorum ministros, haud malè mihi dici posse videtur. At qui Empedoclis versibus abruptè sumptis, hos dæmonas scelestos, noxios, dolosōsque autumet, ac postremò etiam velut homines morti subiciat, hunc ego audaciùs ac magis barbarè dicturum puto.* Hæc verba, non Propheta noster, non Apostolus protulit, nec alius quisquam eorum qui illis crediderunt, illorumque sententias sequi studuerunt, sed vir in omni quidem disciplina versatus, sed qui antiquo Philosophorum errore tenebatur. Is ergo ait, primùm quidem, eos qui responsa dabant dæmonas fuisse, nō Deos. Tum deinde horum neocoros & sacerdotes, ab iisdem arreptos, & furore afflatos, venalitia oracula reddere solitos. Nihil autem veri prædicere: sed de iis ipsis, quorum insidere sibi spiritum gloriantur, multa grauiā & dura effari, non solumdamna & dolos, sed etiam in-

Α δυμοῦ. Ἐὶ Λεβαδία μὲν Τροφωνίου, Ἐρωπῶ δ' Ἀμφιάρεως, ἐν δ' τῇ Τυρρηνῶν Ἐχαιδῶν, τῆς νεκρομαντείας τὰ ζωώτατα αἴττια καὶ ἀλλαχού μ' Ἀμφιλόχου, ἀλλαχού δ' Γλαύκου, Ἐπέρωσι Μόψου, Ἐἄλων Ἰνῶν δυσανούμων αἰθερόπων. ὅτι δ' παμπονήρων ἰωδαμόνων ταῦτα χρησθεῖα, πῶς θεῶν προσήκουσάν σουληκότων, ἰχμὴ μ' πεκμησιώσαι καὶ ἠνιῶ αἰθεῖς ἐπιχειρήσειν. μὲν γὰρ δὴ πῶς τῶ σωτήρος ἠμῶν ἐπιφανέων, ἀπεδραστῶν οἱ πῶς δὲ πῶς ἕξαπάτην τοῖς αἰθερόποις προσφέροντες, τῶ θεοῦ φωτὸς οὐκ ἐνείκοντες πῶς ἀγγέλιον μὲν τυρρῶν ἀφ' ἑρῆδων καὶ Γλαύταρχος ὁ Χαϊρωνιάς, αἴηρ ἔχ' Ἐβραῖος, ἀλλ' Ἑλλῆν καὶ ὁ γῆρος ἔπῳ γλώσσει, Ἐμῆτοι καὶ τ' Ἑλλῆνικῆς δόξας δεδουλωμένος, καὶ τ' τῶν χρησθειῶν ἀκριβῶς ἐπιστάμενος πλανῶν. ἢ πόρρω γὰρ ποῦ τ' Χαϊρωνείας Δελφοὶ, Ἐλεβαδία, καὶ Ἐρωπὸς, ἀλλ' ὁμοροῖ τε Ἐπλησιόχωροι. ὅσα ποικίλα μ' καὶ ἀλλαξιώερα φε πολυμαθῆς γὰρ ὁ αἴηρ, καὶ μάλα πολυπέρος ξιώερα φε δ' ἔπει τῶν μαυτείων Ἰνῶν, Ἐτόδε δ' ἐξ ἰσχυροῦ Γεεῖ τ' ἐκλειροπότων χρησθειῶν ἐκάλεισεν. ἐν τούτῳ ὅτι νῦν πρὸς πολλοῖς ἐπέροις καὶ ταῦτα ἔφη. Τὸ μὲν οὖν ἐφεσῆναι τοῖς χρησθειοῖς, μὴ θεοῖς, οἷς ἀπηλλάχθη τῶν πρὸς γῆν προσήκον ὅτιν' ἀλλὰ δαίμονας ὑποκρίτας θεῶν, ἢ δοκῆ μοι κακῶς ἀξιούσθαι. ὅ δ' τῶν δαίμοσι τούτοις, μονονοῦ καὶ ῥαγδίως λαμβάνοντας ἐκ τῶν ἐπῶν τῶν Ἐμπεδοκλέους, ἀμύβλιας καὶ ἄτας ἔπλαίνας θεηράτοις ἐπιφέρῃν, τελευτήτας δ' καὶ θανάτοις, ὡς περ αἰθερόπων, ὑποκρίσθαι, θρασύτερον ἠγούμαι, καὶ βαρβαρικώτερον. ταῦτα ἢ προσφῆτης ἡμέτερος, οὐδ' ἀπόστολος εἶρηκεν, ὅδε τις ἄλλος τ' ἐκείνοις πεπιτυκώτων, καὶ τὰ ἐκείνων δόξασθαι ἐσπουδακότων. ἀλλ' αἴηρ, πᾶσιν μ' ἠσημημένος παιδείας, τῆ δ' παλαῆ τῶν φιλοσόφων ἕξαπάτη δουλώων, οὕτως ἔφη. προσῆτον μὲν, οὐκ εἶπ' τοῖς χρωῖντας θεοῖς, ἀλλὰ δαίμονας. ἐπέφη δὲ, τοῖς τούτων νεωκόροις, καὶ ὑπο τούτων κατειλημμένοις, καὶ ἀναβεβακχυμένοις, ὅτι μισθῶ χρησιμολογοῖν. προσέφη δὲ οὐδὲν ἀληθές. ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτων, ὡν τὸν ἀτμὸν καὶ πῶς ἐπιπνοῖαν ἔχον νεανιόονται, πολλὰ δὴν καὶ χαλσπα προσάγγελλειν, οὐ μόνον ἄτας καὶ πλάνας, ἀλλὰ καὶ θανάτοις

νάποις αἰθεροποις ὡραπλησίως ἐν τῇ ἐπιπέδῳ, ὅτι ἐκ τῆς Ἐμπεδοκλέους συλλογῆς λέγειν, ἀλλ' ἐκ τῆς Ἐμπεδοκλέους συλλογῆς ποίησεως. καὶ τὰ ἐξῆς δὲ πῶς αὐτῶν ἐχθρῶν ἀφ' ἑαυτῶν λέγει γὰρ. Καὶ πάλιν τῆς μυστικῆς, ἐν οἷς τὰς μεγάλας ἐμφάνσεις λαμβάνειν ὅτι τῆς πάλιν δαυμόνων ἀληθείας, ὅτι μοι κείδω, καὶ Ἡρόδοτον. ἑορτάς δὲ καὶ θυσίας, ὡς περὶ ἡμέρας ἀποφραγῶν καὶ σκυθισμῶν, ἐν αἷς ὡμοφαγίας καὶ ἀφασασμοί, νηστείας τε καὶ κοπετοί, πολλὰ γὰρ ἢ πάλιν ἀφρολογίας πρὸς ἰερείας, μάλιστα τε ἀλλὰ ὀνειδιζόμενων ῥιψαύχων σὺν κλόνῳ, θεῶν ὁσδὲν, δαυμόνων δὲ πονηρῶν ἀποφραγῶν ἕνεκα, φήσασιν αὐτῶν τελεῖσθαι, ὡραμυθίας τῆς παλαμῶν ποιουμένων αἰθεροποιῶν. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἐμπεδοκλέους δὲ ἀφασασμοῖς ἐφη, μὴ εἶναι τὰ μάλιστα θεῶν, ἀλλὰ δαυμόνων. ὁσδὲν δὲ, τούτοις καὶ πονηροῖς ἀφρολογίαις, τελευτήσονται ἐναρξασάτοις τοῖς ἑαυτῶν δρωμένοις χρησάμενος. ἵνι γὰρ που ἀφρολογίαι ὡμοφαγίας ἔσονται ἀφασασμοί, ἀφρολογίαι τε καὶ ἀφρολογίαι, καὶ μάλιστα ὀνειδιζόμενων, καὶ ῥιψαύχων σὺν κλόνῳ, ἢ δαυμοσι παμπονήροις, ὅτι τῆς αἰθεροποιῶν πημάνοις ἄλλοι; οἱ πάλιν μὲν, οἷα δὲ ἀφρολογίαι, τῆς πημάνοις ἀφρολογίαι σφραγῆς ἐτέρων. ὅτι δὲ βδελυξάμενοις εἶδον τοῖς αἰθεροποιῶν πῶς ἀφρολογίαις ἐκείνῳ καὶ μαυροῖς πῶς ἀφρολογίαις ἀφρολογίαι, καὶ παυσαμένους τῶν μύσων, τὰς ἀφρολογίαις καὶ ὡμοφαγίας, καὶ τὰς ἄλλας ἐπιπέδων τελετάς. καὶ τῶντα δὲ τοῖς εἰρημίοις ἀφρολογίαις. Παυσαμένου ἢ τῶν Ἀμμωνίου, Μάλλον, ἐφω ἐγὼ, πάλιν τῶν μάλιστα διελθεῖν ἡμῖν, ὡς Κλεόμβροτε. μεγάλη γὰρ ἡ παλαμῶν δόξα τῆς ἐκείνῳ ἰσότητος. τὰ δὲ νῦν εἰσὶν ἀφρολογίαι. τῶν δὲ Κλεόμβροτου σιγῶντος, καὶ κείτω βλέποντος, ὁ Δημήτριος ὁσδὲν ἐφη δεῖν πάλιν τῆς ἐκείνῳ πημάνοις, καὶ ἀφρολογίαι πῶς ἐκείνῳ τῆς χρησάμενων ἀφρολογίαι, μάλλον δὲ, πῶς ἐνός ἢ δυοῖν, ἀφρολογίαι ἐκείνῳ ὁσδὲν. ταῦτα μὲν πῶς τῶν θεῶν καὶ σωτήρος ἡμῶν ὅτι φαίνεται ὁ Πλούταρχος ἐγραφε. πημάνοι ὁ χρόνος δηλοῖ τῆς τῆς χρησάμενων ἐκείνῳ πῶς αἰτίας. καὶ ὁ Πτολεμαῖος δὲ, ἐν τῇ πάλιν τῆς ἐκείνῳ λόγων φι-

teritus quales homines patiuntur. Versus autem non furore vlllo diuino afflatuque nouos edere, sed ab Empedoclis poematibus compilare. Eiusdemque sunt sententia ea quæ sequuntur, cum ait, De mysticis etiam, ex quibus duci possunt maxima indicia, & argumenta veritatis de demonum natura, os, ut cum Herodoto loquar, se contincat. Festa verò & sacrificia, seu dies nefastos & horribiles, in quibus caro cruda comeditur, & distractiones corporum fiunt, ieiuniisque & planctibus, multis autem in locis, & obscena verba, alique fiunt insaniam agentium se cum turbatione ceruicisque iactatu, nulli Deorum consecrari dixerim, sed malis demonibus auertendis peragi, ut solatio sint, pro cæde hominum, qua illis quondam sacrificabatur. In superioribus ergo proximè discussis, non Deorum aiebat esse illa oracula, sed dæmonum: hinc autem malignos etiam hos appellauit manifestissima signa ex eorum actibus desumens. Cui enim crudæ dapes, & membrorum dilaceratio, turpésque actus, furorésque tumultuantium, & cum strepitu ceruices iactantium, nisi dæmonibus malis conueniant, qui humanum genus infestant? Qui olim quidem, ut scelestissimi, cæde miserorum hominum gaudebant: postquam verò senserunt homines eiusmodi cædes abhorreere, quas illi appetebant, ab iisque abstinere, flagellationes, crudasque epulas, aliósq; huiusmodi ritus commentii sunt. Superioribus autem hæc quoque adiecit: Cum autem loqui desisset Ammonius, De oraculo potius, inquam ego, dic nobis aliquid, Cleombrote. Magna enim ibi diuinitatis quondam fama fuit, nunc verò prorsus videtur emarsuisse. Tacente autem Cleombrote, atque in humum despiciente, Haud oportet, inquit Demetrius, de illius loci rebus interrogare, neque ambigere, an ibi euauerit oraculum, cum, vno alteróve exceptis, omnia passim defecisse oracula videamus. Hæc autem scripsit Plutarchus post Dei & seruatoris nostri aduentum. Ipsum itaque tempus causam manifestè ostendit, cur oracula cessarint. Sed & Porphyrius in eo libro, quem de Philosophia ex

oraculis conscripsit, hæc etiam ait: *Verum & ipsius quoque interitus exactam cognitionem, quæque de his rebus differuntur, censemus non posse ab hominibus percipi: neque ab his solum, sed à nonnullis quoque demonum sciri non posse. Ex quo fit, ut multis de rebus interrogati, mendaces sæpenumero inveniuntur. Quando igitur nobis, ô viri, vestra oracula differentibus habere fidem non vultis, illi saltem qui nobis infestissimus est, vobis autem amicissimus, credite. Implacabilis enim nobis hic aduersarius, qui manifestum contra religionem Christianam bellum susceperat: is tamen mentiri ait dæmonas, qui oraculis quæ vocantur præsent. Quod verò eos etiam Deos vocet, illisque Astrologiam potius tribuat, quàm diuinam vllam præsentionem, in eodem libro testatur. scilicet enim ait: *Quæcumque enim Dei loquuntur, si modo ita loquuntur, ut quæ fato proueniunt, ipsi cognoscant, cuncta de astrorum motu significant: atque hoc fermè omnes prodiderunt, qui mendaces Dei non sunt. Verum quos hoc loco Deos appellat, Deos rursus negauit esse: neque hoc alibi, sed in eodem libro. Etenim cum Apollinis oraculum exposuisset, quod docet quo ritu terrestribus inferisque Diis sacrificandum sit, quo item marinis, superque caelestibus & ætheriis: hoc ille oraculum refellit tanquam infullsum, *Deos dicens non esse existimandos, qui sibi animalia immolari gaudeant. esse enim huiusmodi sacrificia rem iniustissimam, impiam, abominabilem, noxiam, idcircoque nec Diis gratam. Tum & Theophrastum inducit affirmantem, Diis non congruere cætorum animalium sacrificia, sed dæmonibus. Subsannat etiam prificas hominum immolationes, multasque apud multos vsurpatas commemorat. Deinde cum malorum dæmonum iussu hæc fieri solita docuisset, subiicit, *Idcirco prudens temperatûsque vir cauebit uti eiusmodi sacrificiis, quibus dæmonas ad se trahat. Studebit autem modis omnibus animam suam purgare. purgatam namque animam non aggrediuntur. At contra iis quæ Porphyrio videntur, legibus suis Pythius instituit. Iubet enim, ut qui ab oraculo responsum petit, malo dæmoni dona quædam****

λοσοφίας, καὶ ταῦτα ἔφη. ἀλλ' ἤδη καὶ πλὴν γινώσκιν τῆς φθορᾶς πλὴν ἀκριβοῦν, καὶ τὰς ἐκ τούτων διηγήσεις, ἀκαταλήπτους εἶ) αἰθεροποις καὶ οὐ μόνον τούτοις, ἀλλὰ καὶ πῶς τῶν δαίμωνων. ὅθεν καὶ ψάλλονται πρὸς πολλῶν ἐρωτηθέντες. ῥόκου, ὧ ἀνδρες, ἐπειδὴ ἔφη ἡμῖν πρὸς τῶν ὑμετέρων χρησθειῶν λέγεισιν ἀπειθεῖτε, τὰ ἡμῖν μὲν ἔρχεται, ὑμῖν δὲ πρὸς φιλεσάτω, πειθεύσατε. ἀσπονδὸς γὰρ ἡμῶν ῥαῖ πολέμιος, πλὴν πρὸς φωνῆ καὶ τῆς βίσεβείας ἀναδιδάμνος μάχην. ῥαῖ δὲ ψάλλεσθαι εἰρηκε τοῖς τοῖς καλυμμένοις μαρτυροῖς πρὸς σερβούτας δαίμονας. ὅτι δὲ τοῖς αὐτοῖς καὶ θεοῖς ὀνομάζει, ἔ ἀστρολογίαν μᾶλλον αὐτοῖς ἢ θεῖαν πρὸς γνώσιν ἐμρτύρησεν, ὅς αὐτὰ δεδήλωκε τὰς ξυγκέματι. λέγει δὲ ταῦτα. Α γὰρ λέγεισιν οἱ θεοί, εἴ ἔφη τὰ μεμοισμαῖνα γνώσκοντες λέγουσιν, ἀπὸ τῆς τῶν ἀστρον φορᾶς δηλοῦσι καὶ τῆτο σχεδὸν ἀπάρτες ἐξέφωσαν οἱ ἀψυδοῖς τῶν θεῶν. ἀλλ' οἷς ἐπὶ τῶν θεοῖς πρὸς σπέρβουσε, πάλιν ἔφη μὴ εἶ) θεοῖς, ἐν τούτω γέ, καὶ ὅτι ἐν ἀλλῶ τῶ ξυγκέματι. τῆ γὰρ τοῖ Α πόλλωνιος τεθῆκώς τὸν χρησμόν, ὅς διδάσκει καὶ πῶς χρῆ τοῖς ἐπιτηδίοις, πῶς δὲ τοῖς ὑποληθίοις θύειν θεοῖς καὶ πῶς μὲν τοῖς ἐναλίοις, πῶς δὲ τοῖς ἐπουρανόις καὶ αἰθεροῖς. διελέγχε τῆτον ὡς ὅτι ἐχόντα τὸν χρησμόν. μὴ χρῆσθαι φάσκων θεοῖς ὑπολαμβάνειν, τοῖς ταῖς ἀφ' ἑῶν θυσίας χέροντας. εἶ) γὰρ πῶντων ἀδικώτατον ὁ ζωοθυτεῖν, καὶ αἰόσον, καὶ μωθρόν, καὶ βλαβερόν. καὶ ἀφ' τῆτο μηδὲ θεοῖς πρὸς φιλέ. εἴτα τὸν Θεόφραστον εἰσάγει λέγοντα, ὡς θεοῖς οὐχ ἀρμόζουσιν, ἀλλὰ δαίμοσιν, αἱ ἀφ' ἑῶν θυσίας. κωμωδεῖ δὲ καὶ τὰς τῶν παλαιῶν αἰθεροποθυσίας, καὶ διηγείτα παμπόλλας πρὸς πολλῶν γεγενημῶν. ἐπειτα διδάξας ὡς οἱ πονηροὶ ταῦτας τελείσθαι ἐκέλευον δαίμονες, ἐπήγαγε. Διὸ σμυετὸς αἰθρ καὶ σώφρων βίβληθησ) τοιαύταις χρῆσθαι θυσίας, δι' ὧν ἐπιπασσεται πρὸς ἑαυτὸν τοῖς τοιοῦτοις. σπουδασθ' ἡ καθαίρει πλὴν ψυχῶν πῶντοῖς. καθαρά γὰρ ψυχῆ ὅτι ἐπιτήνεται. ἀλλ' ὁ Πυθιος τῶν ταῦτα τὰς Πορφυρεῖα νομοθετεῖ κελύει γὰρ τὰς χρησμόν δέσποτιῶν, λυτράλινα δδιδῶναι τὰς πονηροῖς

δαίμονι, χρασί, κὺ πυρίω, κὺ αἷμα κελαϊνόν, κὺ οἶνον
παμμέλανα· ἔποιᾶντα ἀπὸ παλαιῶν, ἔτι
διχλῶ, ἡ δὲ θύοντα προσενεγκεῖν, ἔξ επαύδουσε·
Δαίμον ἀλίθρονόων ψυχῶν ἀφάδημα λελογ-
χῶς,

Ἡερίων ἡσπένεργε μυχῶν, ἡθονίων δ' ἐφύ-
σθη.

Ἐταῦτα ὅ οὐ Πορφύριος ἐν αὐτῷ γὰρ ἐξυμμά-
ματι τέθηκε, τῶτον διελέγchon ὡς οὐκ ὄντα θεόν,
τὸ ὅ οὐκ εἶον κρατιῶν λόγον, ὡς οὐκ εἰσὶ θεοὶ τῶ
θυσίαις οἱ χαίροντες· ἵνα ὅ μὴ τις ἡσπολάθη
ταῦτα ψυδῶς αὐτὸν δὲ πλάτην, ὅρκον ποροτέ-
θηκε τῶ ἐξυμμάματος· Τοὺς θεοὺς γὰρ ἔφη, ἀφ-
μῆρτορ ὡς οὐδὲν ἔτε ποροτέθηκε, ἔτε ἀ-
φθρον τῶ χροαδένιον νομῆ, εἰ μὴ πλάξιν ἡ μῆρ-
τημῆν ἢ διώρθωσα, ἢ παρὸς ὅσα φέτερον με-
ταβέβληκα, ἢ ὅ μέτρον ἐλλείπον ἀεπλήρωσα.
δὲ ὅ τούτων κὺ ἀμαθίας τῶ Πυθίου κρητηροφ. ἔ
γὰρ μόνον τῶ ἡμῆρτημῆς διώρθωσε λέξας, κὺ
αφθῶς τῶ ἀμφιβόλοισ ἀπέφωεν· ἀλλὰ κὺ τῶ ἐ-
πῶν τῶ χροαδένια ἰάσατο, ἡ ὅ Πυθίος ἀφ' ἡμῶν
ἡσποθητῶν ἀπεφθῆξασατο. Ἐ Διοχρησιανὸς δὲ
τῶ χροαδένιον θεῶν διελέγχε τῶ ψυδῶς. λέ-
χε ὅ οὕτως· Οὐ τῶ ἀποτυχόμεται τὰ πολλὰ τοῖς
καλευμένοις μῆρτεςιν, ὅ πᾶς τῶν ἀφθῶπων
βίος μῆρτες ἀεῖ εἶη, ἔ οὗτοι γὰρ αὐτοῖ, οἱ τῶ μῆρ-
πικῶ ἐπαχελόμῆροι τέχνη. Ἐ μετ' ὀλίγα.
Νῦν ὅ ποσούτων τοῖς εἰρημῆροισ παροαθήσω, ὅτι
μάλιστα μὲ τῶ ἀληθεύει ποτέ τοῖς καλευμένοις
μῆρτες ἐν τῶ παροαροφῶσειν, οὐκ ὅτισημης,
ἀλλὰ τυχηρῶς αἰτίας ἔργον ἀεῖ εἶη. οὐ γὰρ ὅ μῆρ-
δέποτε τῶ ποροφῶμῆς τυχερῶν, ἀλλὰ ὅ μῆρ πῶ-
ποτε, μῆρ ὡς ὅτιποπλῆσον, μῆρ ὡς ὅτιση-
μης, ὅτι πῶ κὺ ποτέ τυχερῶν, τυχηρῶς ἔργον κα-
λῶ παροφῶφῶμῆ, οἱ διφληφῶτες τῶς ὕφ' ἔκα-
σον ὄνομα τεπαγμένῶς ἐνεργεῖς ἐνοίας ἑαυτῶν.
ὅτι ὅ κὺ ἀναγκασμῶν ἡσπ' ἀφθῶπων κὺ
τοῖς χροαδένιον θεοῖς παρολέγχε φησὶν ὅ Πορ-
φύριος ἀ παρολέγχεσιν, ἀπετές ὅ βαλομῆρ
μαθῆν ὅ κείνη αὐτῶ τῶ ἐξυμμάματος, ὅ παρὸς τῶ
ὅκ λογιῶν φιλοσοφίας ἐπέγραψον. κὺ αὐτῶς γὰρ
ὅ κείνος πῶρ ἔθηκε τῶν θεῶν τῶς φωνῶς. λέχε γὰρ
τῶ Ἐκάτῶ παρὸς τοῦ κληθεῖσθαι εἰπεῖν

Ἡλυθον εἰσαγούσα τεῆς πολυφροσῶδμονος
δὲ χῆς·

Ἡν θνητῶν φύσις ἡῦρε, θεῶν ἡσποθημο-
στώσι.

B. Theod. Tom. IV.

persoluat : libamina videlicet, py-
ramque, & atrum cruorem, nigrum-
que vinum. aliisque id genus adie-
ctis, preces etiam docuit, quæ à sa-
crificante proferri debent.

*Damon, qui nactus peccantium regna
animarum,*

*Conuexum celi subter, terra ἔ su-
per orbem.*

Atque hæc Porphyrius in eodem li-
bro scripsit, hunc ostendens Deum
non esse, suamque illam sententiam
comprobans, Deos non esse qui sa-
crificiis gaudeant. Ne quis autem
suspiciari possit, falsò hæc illum fin-
gere, iusiurandum verbis apposuit.

*Deos testor, inquit, neque addidisse me
quicquam, neque dempsisse de oraculo-
rum sententia : nisi forte alicubi mendo-
sum verbum correxi, aut immutando
clarius feci, aut quod deficiebat metrum
supplevi.* Quibus verbis ignorantia
quoque Pythium accusat. Non so-
lum enim dictionum errores corre-
xit, & quæ obscuriores erant clario-
res reddidit, sed claudicantes etiam
versus suffulcit, quos Pythius per
suos vates protulerat. Quin & Dio-
genianus itidem Deorum oracula
fundentium falsitatem redarguit.

Quin & Dio-
genianus itidem Deorum oracula
fundentium falsitatem redarguit.
sic autem ait : *Multa autem verum
euentia frustrari eos qui vates vocantur,
testari potest omnis hominum vita, illi-
que ipsi qui diuinandi artem profitentur.*
Et post pauca : *Nunc verò tantum hoc
superius dictis adiiciam, quod si quan-
do verum dicant in suis predictionibus
qui vates appellantur, non scientia, sed
fortuite cause opus id fuerit. Neque e-
nim propositum sibi finem nunquam as-
sequi, sed non semper, nec ut plurimum,
ἔ circa scientiam, si quis aliquando as-
sequatur, fortune opus appellandum cen-
suimus, distinguentes singulis nomini-
bus attributas animi nostri conceptiones.*

Quòd autem Porphyrius idem affir-
met, ea quæ diuinarores Dij prædi-
cunt, coactos illos ab hominibus præ-
dicere, pronum est volenti ex eodè
eius libro perdiscere, quem de Phi-
losophia ex oraculis inscripsit Ipsa
enim Deorum verba inseruit. Ait
ergo, Hecatē ab homine quodam
accitam sic respondisse :

*Adueni, nostras tua vox scita appulit
aures,*

*Quam mortale genus docuit sapientia
Diuina.*

G. G. g. ij

Eadem rursus vocantem increpans: *A*

*Quid tibi opus nostrū est, inquit,
Hecatem fatalibus ut me
Sub tua tecta Deam vinculis sit adire
necessum?*

Apollo etiam exclamat:

*Audi ea que inuisus dicam tibi, que
que coactus.*

Et rursus:

*Solvite iam, Diuum mortalis non tenet
vllus.*

His itaque verbis ostendit Porphyrius, atque illi ipsi qui sibi Dei nomen usurparunt, potentiores ipsis esse humanas artes, quæ illis etiā necessitatē imponant. E supernis enim locis eos deducūt, atq; in inferioribus cohibent, ita ut priusquam solvantur ab hominibus, abire non possint. Aliaverò innumera est apud eundem scriptorem invenire, quæ dæmonum infirmitatem ostendant. Quanta verò mala eorum diuinationes apportent, qui hæc nostra legerit, facilè cognoscet. Fame enim Athenienses urgente, Pythius responsum dedit, eam prius desitutam non esse, quàm septem virgines totidemq; adolescentes Minoi Athenienses mactarent. Oraculorū porrò perplexa ambages multis pernitiē attulerūt. Aristomachus enim, cum *Stenygra* quid esset non intelligeret, fretum triremisque reliquit, perque Isthmum hostiliter ingressus, clade accepta extinctus est. Decuit autem vaticinantem Deum, si futuri conscius erat, obscuritatis caligine oraculum non involuere: sed vafre anticipem prædictionem dedit, ne falsitas deprehendi posset. Idem ipsum Cræsum quoque ad calamitatem perduxit.

*Cræsus, enim, ait, Alyn penetrans,
magnam perueriet opum vim.*

Vtram verò perditurus esset, suamne, an inimicorum, non prodidit, ut seu vinceret, seu vinceretur, vatem accusare non posset. Atque ita Pythius se gessit, cum ab illo pretiosissima dona accepisset. Duorum ergo alterum necesse est, ut vel arrogans, vel ingratiſſimus habeatur. aut enim ea quæ nescit, præsentire se iactat, aut futurorum conscius, vltro iniuria eos afficit, qui eum colere studuerunt. Eisdem quoque ambagibus Iuliano vsus est, cum

ὅτι πάλιν ἀπὸ αὐτοῦ τὸν κεκληκώτα, τίνος δὲ, Φησὶ, χαρίζων

Σεῖο δὲ μοις Ἐκείτω μο θεῶ ἐπέδησας αἰάλας;

καὶ ὁ Ἀπόλλων δὲ βοᾷ.

Κλυθῆ μοι ὅτι ἐθέλωντος, ἐπί μ' ἐπέδησας αἰάλας.

καὶ πάλιν

Λύετε λοιπὸν ἀνάκτα θεὸν βροτῶν ἐκ ἐπὶ χερσῶν.

Ἄρα δὲ τούτων ἐδήλωσεν ὁ Πορφύριος, καὶ αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ θεῖον ὄνομα κεκλοφότες, ὡς δυνατώτεροι αὐτῶν αἱ τῶν αἰθερῶν ὀπίσσω, καὶ αἱ μεμηχανημένα αἰάλας. καὶ γὰρ αἰῶθεν αὐτοὶ κατέλοιοι, καὶ κέτωθεν δεσπόιοι. καὶ ἀναχωρεῖν ὅτι ἰσχύιοι, ὡρὶν αὐ οἱ αἰθερῶν λύσσοι. καὶ ἄλλα δὲ μυρία ποιαῦτα ἐστὶν εἶρεῖν ὡς τὰ τὰ δὲ τὰ ξυγγραφεῖ, τὴν ἀδένειαν αὐτῶν διελέγχοντα. ὅσης δὲ αὐτῶν καὶ λώβης μετὰ τὰ ματεύματα, πύτοις αὐ πῆς ἐντυχὸν πεισμένοι ῥαδίως. λιμοῦ γὰρ ποτε Ἀθηνῶν ἐπισκήψατος, ἔχρησεν ὁ Πύθιος, μὴ πωτέραν τῆτον παύσασθαι, ὡρὶν αὐ ἐπὶ ἀπὸ πέρηνους, ἐποσούτοις ἡγήτοις, Ἀθηνῶν σφάξωσι τὰ Μίνωι. καὶ τῶν χρησμάτων ὅτι ὁ λόξον πολλοῖς ὀλέθροις πωροξένησε. καὶ γὰρ Ἀριστόμαχος, οὐκ ἐνοικῶς τὴν τεχνύριον, τὸν μὲ πορθμὸν καὶ τὰς τελερῆς κατέλιπε. Ἄρα ὅτι ἰαδμοῦ πωροβαλῶν, τὸν βίον κατέλευσεν. ἔδδ δὲ τὸν χρησμολόγον μὴ ζῶφα τὸν χρησμοῦν ξυγκάλασαι, εἰσὶν ἄρα ὁ ἐσόμενον ἡδὲ. ἀλλὰ κακουργῶς ἀμφίβολον τὴν πωρορῆσιν δίδωκεν, ἵνα μὴ ὁ ἴσθδδς ὀφώρατον γῆνται. τῶν δὲ τῶτο καὶ τὰ Κροῖσω πωροξένησε τὴν ξυμοφορίαν.

Κροῖσος γὰρ, ἔφη, Ἀλίου ἀφῆρας, μεγάλην ἄρχην κατέλευσεν.

πωτέραν δὲ, οὐ δεδήλωκεν, ἥτοι τὴν οὐκείαν, ἢ τὴν τῶν πολεμίων. ἵνα καὶ ἡγήταις καὶ νικήσαις, μὴ κατηγρήσῃ τῶ μαύτεως. καὶ τῶτα ὁ Πύθιος δέδρακε, πολλὰ λαχόντα πρὸ ἐκείνου δέξασθαι δῶρα. δυοῖν τοίνυν ταῦτερον, ἢ ἀλαζῶν ἐστὶν, ἢ ἀλάειτος. ἢ γὰρ αὐ μὴ οἶδεν, εἰδέναι βρενθῆται. ἢ ὀπίσσω, ἐκὼν γε ἀδικήτοις θεορῶσιν ἐσπουδακώτας. ὡς πᾶσι τὸν δὲ πὶ δέδρακε ἔτι ἰουλιανῶν τῶ

ὄρμῳ ἔχοντες ἤ τ' Ἀσυρίων. Νῦν γάρ, ἔφη, πύρρες ὠρμήθημεν θεοὶ ὡς ἄνθεος ποταμῶν, νίκης Ἑσπῆα χαρίσασθαι. ὑπῶν ἐγὼ ἡγεμονίῳσθαι ἡδὲ πολέμοι κλονος Ἀρης. ὡροσῶμοιοι δὲ τί ἐστι ἔπι Ἀθηνῶν πεποιήκε. τῷ γὰρ δὴ Ξέρξου μὲν πολλῶν μυριάδων ἔπι στρατεύσαντος, ἔδραμον μὲν πρὸ αὐτῶν τῶν Ἀθηνῶν οἱ θεοὶ. ὁ δὲ τῶν χρησμῶν οὕτως ἤρξατο.

Ω μέλεοι, τί κἀγαθῆς; τῆτο ἔξ ἀφ' ἧρῆδῶν αὐτῶν διελέγχετο πῶν ἀγνοίῳν εἰ γὰρ ἀληθῶς ὡρογενῶς πῶν νίκῳν, οὐ μέλεοις ἀν' αὐτοῖς δῆπουθεν, ἀλλὰ τεισῶλοῖοις ἐκάλεσε. Ἀφροσίῳς γὰρ τοῖς ὡροσῶ τῶν τεισῶλοῖοις τεισῶλοῖοις, καὶ τεισῶλοῖοις ἀνδρῶν ἐνίκησαν μυριάδας. νικηφόροι ποίῳν, καὶ λῆσῶν ὀνομασῶτατοι, ἀλλ' οὐ μέλεοι ἐπεισῶλοῖοι, οἱ ἀοίδιμοι καὶ πολυδρῶλοῖοι ἀγαθῶν τῶν Ἑσπῆων. εἶπε φυγεῖν αὐτοῖς πρὸ ἡγεμονίας, πῶν τῆς πολιοῦχου ὡρομῶλοῖοις ἀσῶν ἔσθῶν.

Οὐ δῶναται γάρ, ἔφη, Παλλάς Δι' ὀλύμπιον ἐξίλῶσασθαι,

Λισομῶν πολλοῖοις λόροιοι. ὑπῶν γὰρ ἀντικρῶ ἐναντίον τῶν ἐφεξῆς. εἰπῶν γὰρ, ὡς ὁ Ζεὺς οὐ πείθετα ποτῶν ἡμῶν τῆ Ἀθηνῶν, ὡς ὡρο μεταμῶλοῖοις ἔφη πάλῶν.

Τεῖχος Τεισῶλοῖοις ξύλοῖοις διδοῖ δρῶσῶν Ζεὺς.

ἔπι τοῖς ὡροσῶ ἀκμῆς ἔροιοι τῶν ἐλπῶλοῖοις, ὡρο ἐπέδῶξε ἐξ ὡροσῶ σαφῶν ἡνὰ ποροῖοις ὡροσῶν. ἀλλὰ πῶν οἰκείῳ ἀμῶλοῖοις τῶν τῶν χρησμῶν ἐξ ὡροσῶ ἀμῶλοῖοις, τῶν ὡροσῶ τῶν φῶλοῖοις ἀμῶλοῖοις. Παροσῶλοῖοις δὲ ἐπὶ αὐτῶ τῶν χρησῶμοις τῶν τέλος.

Ω θεῶα Σαρομῶις, ἀπολοῖοις δὲ οὐ τέκῶα γῶαμῶν.

Ἡ ποσῶλοῖοις Δημῶλοῖοις, ἡ σῶλοῖοις.

ἡγῶλοῖοι γὰρ ποσῶ, ὡς ἔδειξε, τοῖς τεθῶλοῖοις, εἶτε Πέροσῶ εἶεν, εἶτε Ἀθηνῶοι. Ἀφ' ἧρῶ γῶαμῶν ἐμῶλοῖοις μῶλοῖοις, τῶν δὲ ὑπῶν ἔθῶο ἐσίγησε. ἐπὶ τῶ σῶλοῖοις δὲ Δημῶλοῖοις, ἡ σῶλοῖοις, ἀγῶλοῖοις ὡρο πῶρο τῶλοῖοις τῶν νίκῶς χαροῖοις. ἀλλ' ἐπὶ μῶλοῖοις ὡρο.

B. Theod. Tom. IV.

A in Persas duceret exercitum : Nunc, inquit, *Dij omnes appulimus ad fluuiū fera nomine insigniū, relaturi trophæa victoria.* *Horn ego dux ero acer belliturbō Gradinus.* Simile quiddā & Atheniensibus fecit. Nam cū Xerxes infinita hominū millia duxisset, venire ab Atheniensibus legati, qui oraculum consulerent : Pythius autem responsum sic exorsus est :

Otia quid miseri trahitis, sequeſque sedetis ?

Quod quidem similiter manifestam eius ignorantiam arguit. Si enim victoriam reuera præsciuisset, non eos vtrique miseros, sed felicissimos appellasset. Superarunt enim illi ducentas supra ter mille Persarum naues, ac ter decies centena hominum millia. Victores itaque & fama clarissimi fuerunt, non miseri & infelicissimi, qui immortalis gloriæ celeberrimum trophæum crexerunt. Adde quòd eos ad fugam hortatus est, custodis vrbis Deæ imbecillitatem prænuntians,

Hand potis est, inquit, Pallas magnū placare tonantem,

Supplicibus quamquam verbis effusa precetur.

Quibus sanè verbis apertè contraria sunt quæ sequuntur. Cū enim dixisset Iouiē Mineræ precibus minimè inflecti, velut dictum reuocans, mox addit,

Iuppiter altitonans dat lignea habere Mineræ

Mænia.

Neque iis, quorum spes erant in acie nouacula, expeditam aliquam salutis viam ostendit: sed imperitiam suam responsi ambiguitate occultaui, mendax timens deprehendi. Similis verò est oraculi quoque finis:

O Salamis, tu mulierum pignora perdes,

Aut cū lecta Ceres coit, aut cū spargitur agris.

Ignorabat enim, vt ostendit, vtrū casuri essent, Persæne an Athenienses: atque idcirco mulieres dumtaxat nominauit, illarum verò gentem patriamque subticuit. Illa præterea,

Aut cū lecta Ceres coit, aut cū spargitur agris,

verba sunt victoriæ tempus penitus ignorantis. Cæterum hîc quidem

Themistocles prudentia & fortitudine sua effecit, ne oraculi falsitas aperte nosceretur: non tamen miseros Athenienses, sed felices ostendit. Lacedæmonis verò, & Cnidiis, eiusdem oracula, aliis cladem, aliis seruitutem attulerunt. Idemque Lycurgo legislatori se leges illas crudelissimas obscenissimasque dictasse gloriatur. Delphos enim profecto hæc cecinit:

*Salve nostra subis qui pingua templa, Lycurge,
Subdubito, Deus, an mihi sis mortalis habendus:*

Cave Ioui, & superis, qui cali tecta B *frequentant.*

*Sed magis esse Deum spero, qui sancta, Lycurge,
Iura petas. tibi iura dabo legesque libenter.*

Quales verò leges hic tulerit, in superiore sermone ostendimus. Hospites enim finibus pelli præcepit, puerorumque lasciuos amores, & illicitos congressus cum feminis permisit, & leges nuptiales euertit. Sapientissimusque, & musicæ peritissimus vates, harum se legum inuentorem prædicat, Deumque appellat qui eas promulgauit, & ignorare se confitetur, Deumne an hominem illum vocet: quòdque honorabilius erat dare illi cum vellet, non dedit tanquam Deus, sed *spero* dixit, ut homo. Hic idem & Lacænas mulieres laudat, licenter se cum quibuslibet viris commiscens. ait enim:

Vrbibus in cunctis Argi laudantur:
equarum

Thracia fert palmam, mulierum terra *Lacorum,*

Laudanturque viri qui potant fontem *Arethuse.*

Idem quoque Archilochum, qui obscenissimus fuit Poëta, celeberrimum vocauit, & immortalem, patrique illius hoc responsum dedit:

*Immortalis erit tibi filius, ô Telesicles,
Mortales inter celeberrimus usque futurus.*

Homerum autem sic affatus est: *o idem felix, idemque miserrime.* hoc quidem, propter cæcitatæ casum, illud autem propter poësim ab eo compositam, quam exactissimam opinatus est, ob quam cum censuit Plato, hircundinum modo, vnguento asper-

A *Θεμιστοκλῆς, ἔξω ἐσθ' ἔ ἀνδρεία χρῆσά μιν, ὅτι ἕκαστε τῶ χρῆσμοῦ πρὸς τὴν δειλίαν ὄψιδος. οὐ μὲν ἔ μὲν ἔ μέλειος τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλ' ὀδύμονας ἔδδξε. Πακεδαμονίοις δ', καὶ Κνιδίοις, οἱ τοῦτου χρῆσμοι, τοῖς μὲν ἦσαν, τοῖς δὲ δουλείᾳ πρὸς ὑξένησιν. Λυκούργω δ' τὰ νομοθετῆ τοῖς ὠμοτάτοις ἐκείνοις ἔ ἀγροτάτοις νόμοις δὲ δωκέναι φιλοφρονεῖται. εἰς γὰρ Δελφοῦς ἀφικουμένη τῶτα ἔφη·*

*Ηκεις, ὦ Λυκούργε, ἐμὸν ποτὶ πίονα νηὸν,
Ζωὴ φίλος, ἔ πᾶσιν ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.*

*Δίξω ἢ σε θεὸν μαρτυρούσμαι, ἢ ἔ ἀνδρα.
Ἀλλ' ἐπὶ ἔ μὲλλον θεὸν ἔ λπομαι, ὦ Λυκούργε,*

Ηκεις ὀνομίλω διζήτημος· αὐτὰρ ἐγὼ τοι Δώσω.

ὁποῖους δ' ἔστ' ἔ τῆκε νόμοις, ἐν τῇ πρὸς τῶτης δεδηλώκαμεν ἀφ' ἀλέξφ. Ξενηλασίας γὰρ ὀνοματέτησε, καὶ παιδῶν ἔρωτας ἀκράτους, καὶ γυναικῶν ὀμιλίας ἀθέστοις· καὶ τοῖς γαμηλίοις ἀνατέτραφε νόμοις. ἀλλ' ὀ σφώτατος καὶ μοισκώτατος μάρτης, αὐτὸς ἔ φη τοῦταις δὲ δωκέναι τοῖς νόμοις, ἔ θεὸν καλεῖ τὸν τῶτα νομοθετήσαντα, καὶ ἀγνοεῖν ὀμολογεῖ, πότερον χρῆ θεὸν αὐτὸν καλεῖν, ἢ ἀνδρα· καὶ ὀ τίμωτερον δειλίαν θελήσας, οὐ δὲ δωκεν ὡς θεός, ἀλλ' ἔ λπομαι εἶπεν, ὡς ἀνδρα· ὅτι ἔ καὶ Πακεδαμονίων ἔ παμνεῖ γυναικῶν, ἀδελῶς οἷς ἀνέτελωσι μηρυμύνας, καὶ φησί.

Γαῖης μὲ πάσης δ' Πελασγικὸν Ἀργεῖ ἀμεινον,

Ἰπποὶ Θρηίκια, Πακεδαμονία δὲ γυναικες,

Ἀνδρες δ', οἱ πίνοισιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης.

D *ὅτι ἔ καὶ τὸν Ἀρχίλοχον ἀγροτάτον γυρόμνον παιητῶ, ἀοίδιμον πρὸς ἡρῶν, ἔ ἀθάνατον· ἔ πρὸς τὸν τῶ δὲ ἔ φη πατέρει,*

Ἀθάνατός σοι πάις, ἔ ἀοίδιμος, ὦ Τελεσίχλης,

Εστέ ὦ ἀνδραποῖς.

καὶ τὰς ὀμῆρα ἔ φη, ὀλβιε καὶ δειδάμων· ὀ μὲν, ἀφ' ἔ τῶ ὀπιγρομύλων τυφλότητα· ὀ δὲ, ἀφ' ἔ τῶ ποίησιν, ὡ καὶ πᾶσι δὲ ἔ χην ἔ πῆλαβε, δι' ὡ αὐτὸν ὀ Πλάτων, μύρω καὶ τὰς χελιδόνας ἀλεί-

φας, τῆς ἑσπερίας αἰτῆς ζυωτεθείσης ἀπέπεμφε Ἄ-
 κλομεδῆν. ὅστις καὶ Κλεομήδη τὸν πύκτιν γείας
 ἐκέλευσεν ἀξιόδοσασθαι ἡμῶν.

Υσατος ἡρώων, Φησί, Κλεομήδης Ἀστυπα-
 λαίδης,

Ὀν θυσίας ἡμᾶσδ', ὡς ἔκ' ἐπὶ θνητὸν εἶντα.
 ὅσας ὅστις μαγφονίας τετόλμηκεν, ἦδη παρ-
 ὄθεν εἰρήκαμην. καὶ Μεθυμναίοις δὲ τῆτον
 ἔδωκε τὸν χρησμόν.

Ἀλλὰ ἔ Μεθύμνης ναέταις πολὺ λάϊον
 ἔσαι,

Φαλλίων ἡμᾶσι Διουόσιο κέρλιον.

καὶ ὅτι ἐρυθρία τῆς θεῶν ὁ σφώτατος, ὃν
 ἐκέρρον οἱ ποιηταὶ παρσωνόμαζον, ὡς δὴ
 ἀγνὸν καὶ ἀμίλντον, τῆ Διουόσου ὅ ἀχρο-
 πώδιον ἡμᾶσθαι χρησμοφθήσας. ὅστις ἐμ-
 πιπαρσολύφ μὲ ὅτι ἐπήμυσε παρ οἰκίφ
 νεῶ. ἔφη ὅ τῆτον παρ τῆς Μοιρῶν εἰληχέ-
 ναι τὸν κληροῖν καὶ μονοφίδην ἦσε, ὅ πα-
 ρος ὄλοφουφθῆμος. ἐγὼ δὲ τῆτης ὅ τέλος
 ἐραφ.

Τέπλαθ Μοιρῶν ἀμετάτροπα δύνεα
 θυμῶ.

Ταῖσι γὰρ οὐρανόδαο Διὸς κατένδουσε κέρ-
 λιον,

Ὅτι κε δινήσωσι, μένφ ἀσάλντον, ἀτρα-
 κτοίς.

Ἄϊσα γδ ἡ δολιχοῖσι χρόνοις παρκαλλέα
 σικόν

Πυρσῶν ἀφώρησι διπτετέεσι δαμνῶαι.

Ἐ ἔτερε δὲ μυεία ἐστὶν ὄρεῖν ἐν τοῖς πούτυ
 χρησμοῖς κατὰ γέλασα. σιωήγαγε δὲ τούτοις,
 οὐ μόνον ὁ Πορφύρειος ἐν τοῖς παρ τῆς ἐκ λο-
 γίων φιλοσοφίας, ἀλλὰ καὶ ὁ κωνικός Οἰνό-
 μαος, διελέγχων τῆς χρησμοφθῶν ὅ φθ-
 δος. Οἰνομάσ δὲ, καὶ Πορφυρίου, καὶ Πλου-
 τάρχου, καὶ Διογνιανοῦ, ἔ τῆς ἄλλων, ὑμῶν
 ἐνεκα ἐπεμνήσθην. ἐπειδήφ ὑμῖν πα ὑμέ-
 τερα λέγοντες εἰσὶν ἀξιόχρεοί. ἡμῖν δὲ
 ἔρχεῖ τῆς παρκαμάτων ἡ μῆρτυεία, γεω-
 νοπάτη καχρημῆ φωνῆ, καὶ ὅ τῆς χρη-
 σμῶν διελέχουσα φθῶδος. παρ μὲ γδ δὴ
 τῆς τῆ σωτήρης ἡμῶν ὄπιφανείας, οἷον που ἡ-
 νὸς ζῶφου πῶ οἰκουμῆν κατέχοντος, κατὰ-
 φρ ἡνες λησαι καὶ λωποδύται, οἱ τ' αἰθρο-
 πων ἀλάστρες, οἱ παμπόνηροί δαίμονες, καὶ λο-
 χοίς ἐχρῶντο, ἔ πάγασι, καὶ ἔρχουσι πῶ παδα-

sum è ciuitate sua exigendum esse.
 Hic & pugilem Cleomedem diui-
 nis honoribus affici iussit:

*Vltimus, inquit, heroum Cleomedes
 Astypalensis,
 Sacris quem colite: haud etenim mor-
 talis habendus.*

Quantas autem cædes hic Cleome-
 des patrarit, suprâ ostendimus. Sed
 & Methymnæis responsum hoc de-
 dit,

*Hoc Methymnæis præstabis ciuibus
 inquam,
 Vt tua summissi præputia, Liber, ado-
 rent.*

Neque pudet Deorum sapientissim-
 um, & quem Poëta procul arcen-
 tem, vt pote castum & impollutum,
 appellabant, oraculo suo Methym-
 næos ad Bacchi præputium adoran-
 dum hortari. Hic est, qui ardenti
 delubro suo suppetias non rulit, sed
 Parcarum decreto sortem hanc illi
 contigisse testatus est, nœniâmque
 cecinit qua incendium illud defle-
 uit. Ego autem eius carminis finem
 proferam,

*Parcarum consulta feras, qua uertere
 non est.*

*His etenim certus promissis Iuppiter
 auctor,*

*Quod fufis uoluant, inconcussum
 fore semper.*

*Hoc itaque in fatis erat, vt uoluenti-
 bus annis*

*Ab Ioue demisso hæc arderent ful-
 mine templa.*

Alia quoque propè innumera in hu-
 ius oraculis inuenire est risu dignissi-
 ma. Hæc autem collegit, non solùm
 Porphyrius in libro de Philosophia
 ex oraculis, sed Oenomaus quoque
 Cynicus, oracula fundentium men-
 dacia redarguens. Oenomai au-
 tem, & Porphyrij, & Plutarchi,
 & Diogeniani, aliorumque, ve-
 stra maximè causa memini: quando
 fidem apud vos merentur qui vestra
 vobis commemorant. Nobis verò
 sufficit rerum ipsarum testimonium,
 quod quidem vocalissimum est, ora-
 culorumque falsitatem apertè con-
 uincit. Ante aduentum quippè Sal-
 uatoris nostri, quadam veluti nebu-
 la terram obtegente, infesti homini-
 bus maligni dæmones, velut sicarij
 quidam grassatoresque, insidiis ac
 laqueis utebantur, omni retium

genere naturam humanam captantes. Postquam verò lux veritatis exorta est, in fugã se dederunt vniuersi, & sua deseruerunt oracula. Itaque

Math. 8. 29. cum apparuisset, exclamarunt: *Sine, quid nobis & tibi, Iesu fili Dei? venisti hic ante tempus torquere nos.* Alij verò rursus obtestabantur eum, ne ipsos in abyssum mitteret. Philippis autem Pythonis spiritus, de

A. & 16. 17. *Hi homines serui sunt Dei altissimi, qui annuntiant vobis viam salutis.* Videntes itaque præconium veritatis per omnes terras diffundi, transfugarum militum more, cum magnis atque horrendis facinoribus perpetratis, instare regis præsentiam sentirent, fugam arripuerunt, & vacua insidiarum loca deseruerunt. Vniuersorum autem rex illorum stationes funditus destruxit. Nullæ proinde diuinationes ad Castaliæ aquas fiunt, nullæ ad Colophonium fontem: nihil prædicit lebes Thesprotius, nihil tripus Cirrhæus, nec Dodonæum æs garrit, nec vulgatissima illa quercus: sed tacet Dodonæus, tacet & Colophonius, & Delius, & Pythius, & Clarius, & Didymæus, & Lebadia, & Trophonij antrum, & Amphilochnus, & Amphiaræus, & Ammon, Chaldæorumque ac Thyrrhenorum per mortuos diuination. Silentium enim illis imperauit, qui, ut ait Propheta, increpat abyssum, eamque exsiccatur: qui dicit abyssum, *Relinquæris deserta, & flumini tuos exsiccabo.* Daphnæus autem Apollo, cum effecisset ut ossa mortui nostri aliò transferrentur, incusso cælitus fulmine ictus est. Neque enim patiebatur Crucifixi Martyr ab eo quicquam prædici, hominesque solitis præstigiis irretiri: verum sicuti magnus Paulus spiritum Pythonis increpuit, ita & Martyris huius cineres frenum vari mendacissimo iniecerunt. Cuius itaque modi fuerint Dæmonum vestrorum oracula, è vestris Philosophis accepistis. Qualia verò prædixerit opifex mundi Deus, & quàm utilia, vitæque hominum conducibilia sint illa, & veritatis luce radiantia, licebit ei qui volet cognoscere, si diuinas litteras euoluerit. Ego

A ποῖς, ἀγροῦντες τῆ ἀφροσύνης πλὴν φύσιν· ἐπεὶ ἢ ἀέρα τῆς ἀληθείας ὁ φῶς, ἐδραπέτευον ἀπὸ αὐτοῦ, ἔτι τοὺς οἰκίους κατέλιπον χρησιμοῦς πάντοι ἐβόων αὐτίκα φανέντος, Ἐα, τί ἡμῖν ἔσσι, ὑὲ τῷ θεοῦ; ἠλθες ὠδε παρῆ καὶ ἐβασίλευσεν ἡμᾶς. καὶ ἕτεροι δὲ πάλιν ἄρκωσαν αὐτὸν, ἵνα μὴ ἀβύσσῳ εἰς πλὴν ἀβυσσῶν πέμψῃ. ἐν δὲ Φιλιπποῖς, ὁ πρῶτον μα τῷ Πύθωνος παρῆ τῶν ἀποστόλων ἐβόα· Οὗτοι οἱ ἀφροῦνοι δούλοι τῷ θεοῦ τῆ οὐρανίου εἰσίν, οἱ ἕνεκα καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. θεασάμενοι τὸν πῶντα ἀφροῦνον ἀφροῦνον τῆς ἀληθείας ὁ κήρυγμα, κατὰ τὸν γραπτόντα φυγάδες, πολλὰ θύματα καὶ ἀφροῦνον δεδρακότες, εἶπα τῆς τῆ βασιλείας ἀφροῦνοι προσηΐας, ἀπέδρασαν, ἔτι γυμνάς τὰς ἐνέδρας κατέλιπον. ὁ ἢ τῶν ὅλων βασιλεύς, τὰ πύτων κατέλυσε ὁρμητήρια· καὶ οὐτε τῆς Κασταλίας παρῆ ἡ δὲ ὕδωρ, οὐτε Κολοφῶνος ἡ πηγή παρῆ ἡ δὲ ὕδωρ, οὐχ ὁ Θεσπρωτίος λέβης μετετέταται, οὐχ ὁ τείποις ὁ Κιρραῖος χρησιμολογῆσαι οὐδὲ Δωδωναῖον χαλκεῖον ἀδδλεγεῖ, οὐχ ἡ πολυδρῦλλητος φθέρηται δρυς· ἀλλὰ σιγᾶ μὴ ὁ Δωδωναῖος, σιγᾶ δὲ ὁ Κολοφῶνιος, καὶ Δῆλιος, καὶ Πύθιος, καὶ Κλάριος, καὶ Διδυμῆος, ἔτι ἡ Λεβηδία, ἔτι ὁ Τροφῶνιος, καὶ ὁ Ἀμφίλοχος, καὶ ὁ Ἀμφιάραος, καὶ ὁ Ἀμμων, καὶ ἡ τῶν Χαλδαίων καὶ Τυρρῶων νεκρία. σιγᾶν γὰρ ἀβύσσῳ ἐκέλευσε ὁ ὁπτιμῶν ἀβύσσῳ, καὶ τὸν παρῆ πλὴν, καὶ ξηραῖων αὐτῶν· ὁ λέγων τῆ ἀβύσσῳ, Ἐρημοποίησεν, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηραῖα. καὶ ὁ Δαφνῆος Ἀπόλλων τὸν ἡμέτερον παρῆ σκιδάσας μεπατετέταται νεκρὸν, οὐρανόθεν ἐδέξατο τὸν σκηπτόν. οὐ γὰρ εἶα παρῆ λέγειν αὐτὸν, καὶ ξηρῆτας ἀποβουκλεῖν τοὺς ἀφροῦνους τῆ σαυρωθέντος ὁ μῦθος· ἀλλὰ κατὰ τὸν ὁ μέγας Παῦλος παρῆ τῷ Πύθωνος ἐπέμμεσε πνδύματι, οὕτως ἡ τῆ μῦθου κόνις ὁ τῆ μαρτυρίας ἐχαλίνωσε ψῆδδος. ὁποῖοι μὴ οὐ τῶν ὑμετέρων θεῶν οἱ χρησιμοῦς, παρῆ τῶν ὑμετέρων μαμαθήκατε φιλοσόφων· ὁποῖα δὲ ὁ τῶν ὅλων παρῆ λέγει θεός, ἔτι ὅπως βιωφελῆ, καὶ ὁνησιφόρα, ἔτι τῆς ἀληθείας ἀφιέντα πλὴν ἀγγλῶν, ἔξει παρῆ βουλομένη κατὰ μαρτυρίαν ἀκριβῶς, ἕνεκα θεοῦ ἐπιτετυχηκότη λόγους. ἐγὼ

δὲ ὀλίγων Ἰνῶν ἀπομνημονύσω παρρησίῳ· ἵνα καὶ ἐκ τῆς ἀλλήλου τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ δείξω. πρῶτος μὲν οὖν ἐκείνας ἐρῶ, αἱ τὴν ἴψ' εἰδῶ-
λων κατὰ λίσσιν παρηγήρυσον. ἀκούσατε βί-
βη Ησαΐου τοῦ παρρησίου λέγοντος· Ἐσαὶ ἐν τῇ
ἐχθρῆσι ἡμέρας ἐμφανὲς ὁ ὕψος τοῦ κυρίου,
καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ' ἀκρῶν τῆς ὄρεως· καὶ ὑψώ-
θησεται ὑψίστως τῆς βουβῶν. Ἐξοίσει ἐπ'
αὐτὸν πᾶσι τὰ ἔθνη. καὶ πορεύσονται λαοὶ
πολλοὶ, ἔξ ἑρῶσι· δεύτε, καὶ ἀναβῶμεν εἰς
ὁ ὕψος τοῦ κυρίου, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ
Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν πῶς ὁδὸν αὐτοῦ.
καὶ πορεύσονται ἐν αὐτῇ, ἐκ γὰρ Σιών ὄξελλο-
σεται νόμος θεοῦ, ἔξ ὄρεως κυρίου ὄξε Ἰερουσα-
λήμ· καὶ κρινεῖ αἰὰ μέσον τῆς ἔθνων, ἔξ ἑλε-
ξί λαὸν πολλῶν· ἔξ συγκόψουσι τὰς μαχαίρας
αὐτῶν εἰς ἀροτῆρα, καὶ τὰς ζυβίνας αὐτῶν
εἰς δρέπανα· καὶ οὐ λήψεται ἔθνος ἐπ' ἔ-
θνος μάχασθαι· καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἐπὶ πολε-
μεῖν· ὅποια μὲν οὖν ἐχρησιμώθησεν ὁ παρρησί-
της, ἀκούσατε. παρρησίος δὲ τῆς ἀληθείας εἶπα-
τε, εἴ τι λόγον ὑμῖν ἐν βούτοισι ἢ ἀμφίβολον
κατεφαίνῃ. ἀλλ' οἶδα ὡς ἐκ ἐρεῖτε. τῆς γὰρ
τοῦ παρρησίου ὑποφῶσθε πῶς μὴ τυχεῖν.
ὄρατε γὰρ ἐν αὐτῷ τοῦ τῆς παρρησίου τέλος.
ἢ οὐχ ὄρατε τῆς ἐκκλησίας τοῦ ὕψους, καὶ ἀπην-
τῆς ὑποκλίοντες, καὶ ταῦτα τοῦ σεβαστοῦ παρρη-
σίου καὶ τοῦ μὴ πλείους ἐθέλοντες, ποῖς
δὲ αὐτὸν πλέροντες, ἔξ τῶν γὰρ νόμων δουλοῦν-
τες; οὐχ ὄρατε τῆς ὄρεως τῆς κορυφῆς, τῆς ὑμε-
τέρου μύσους ἀπηλαγμένας, καὶ ταῖς τῆς ἀ-
σκητῆς καταγωγῆς χροσμουμῆνας; καὶ πᾶσι
τοῦ παρρησίου χροσμουμῆνας, καὶ τὸν ἐν τῇ Σιών
ἔπιφωμένον λόγον θεολογικῆς, καὶ τὸν ἐκ
τῆς Σιών ἀναβῶσαντα νόμον ἀσπαστοῦ; καὶ
ποῖς μὲν πολέμοις πεπαυμένους, αἱ τῆς τῆς
πολεμικῆς ὀπλων, τὰ τῆς γεωργίας μετα-
χρῆζοντες ὄργον; ἢ ἐκ ἴσε, ὡς ὀπνικῆς ταῦ-
τα ὁ παρρησίος ἐθέσπειν, ἄλλος μὲν τῆς Ἰε-
ρουσαλήμ ἐβασίλευσεν, ἄλλος δὲ τῆς Σαμα-
ρείας, καὶ ἄλλος Ἰδουμαίων, καὶ ἕτερος Μωαβι-
τῆς, καὶ αὐτὸν ἄλλος Ἀμμωνιτῶν; καὶ Ἀραβες
οἱ, καὶ Μαδιαννοὶ, καὶ Ἀμαληκίται, ὑπὸ ἄλλοις ἡ-
γεμόσιν ἐτέλωσιν· καὶ Γάζα, καὶ Ἀσκαλων, καὶ Ἀ-
ζωτος, καὶ μὲν οὖν καὶ Σιδῶν, καὶ Τύρος, καὶ Δαμα-
σκός, ὑπὸ διαφόρων ἑργῶν ἰθύοντο. οὐ γὰρ
ἐν μόνον ἐπὶ πόλεις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κώμας ἐβασί-

A verò paucas dumtaxat prædictio-
nes quasdam commemorabo, ut
ex eorum comparatione discrimen
ostendam. Primo autem loco eas re-
feram, quæ idolorum euerfionem
prænantiarunt. Audite igitur E-
saïam dicentem : *Erit in nonisimis* *Esa. 2. 2.*
diebus manifestus mons Domini, &
domus Dei in vertice montium : &
exaltabitur super colles, & venient ad
eum omnes gentes. Et ambulabunt po-
puli multi, & dicent : Venite, & ascen-
damus ad montem Domini, & ad do-
num Dei Iacob : & annuntiabit nobis
viam suam, & ambulabimus in ea. *Ex*
Sion enim exibit lex Dei, & verbum
Domini de Hierusalem. Et iudica-
bit inter gentes, & arguet popu-
lum multum : & constabunt gladios
suos in vomeres, & lanceas suas in
falces : neque assumer gens contra gen-
tem gladium, neque discant amplius
pugnare. Qualia igitur Propheta
vaticinatus sit audistis. Dicite au-
tem, per veritatem vos rogo, an
sinuosum in his quicquam vel am-
biguum inesse visum sit. At non
dicetis, fat scio. Rerum quippe ip-
sarum testimonium reueremini.
C Prædictionis enim euentum per-
spicue cernitis. An non videtis Ec-
clesiæ sublimitatem, & cunctos ili
suppliciter inclinatos, honorém-
que deferentes? ac plurimos qui-
dem qui sponte id faciant, alios ve-
rò contradicentes, & præter ani-
mi votum seruiantes? An non vi-
detis montium vertices, abomina-
tione vestra depulsa, Monachor-
um cænobiis exornatos? omnés-
que vndique confluentes, & Ver-
bum quod in Sion apparuit Deum
prædicantes, & legem quæ ex Sion
manuit amplectentes? & bella
quidem cessasse, pro bellicis verò ar-
mis, agriculturæ instrumenta tractari?
An nescitis, quo tempore Esaïas
hæc cecinit, sub alio rege fuisse
Hierusalem, sub alio Samariam, sub
alio Idumæos, sub alio Moabitas,
sub alio rursus Ammonitas? Quin
& Arabes, & Madianitæ, & Ama-
lecitæ, & Gaza, & Ascalon, &
Azotus, & Sidon, aliis princi-
pibus parebant: & Tyrus, & Da-
mascus, à diuersis singulæ regebantur.
Neque enim solæ ciuitates,
sed vici quoque ac pagi, regulos

suos habebant. Statim verò vt Scruator noster secundum carnem natus est, Cæsar Augustus omnium potitus est, sublatisque principatibus gentium, & particularibus regnis, Romanorum imperio subdidit vniuersos. Hæc præuidens Propheta, superiora vaticinatus est. Et post alia pauca, manu quoque factorum idolorum euerfionem descripsit: *Omnia, inquit, manu facta abscondent, deferentes in speluncas, & in scissuras petrarum, & in foramina terre, à facie timoris Domini, & à gloria roboris ipsius; cum surrexerit percutere terram. In die enim illa eiciet homo abominaciones suas, argenteas & aureas, quas fecerunt sibi, vt adorarent res vanas, & vespertiliones: ita vt ingrediantur in foramina firma petre, & in scissuras petrarum, à facie timoris Domini, & à gloria roboris sui, quando surrexerit percutere terram.* Hanc verò prophetiam me vobis interpretari non est opus, sed vos potius illius veritatem admirari, & quæ sæpius admisistis ingenuè confiteri. Neque hîc erubescatis, ô viri. Non enim pudenda est peccati confessio, sed perpetratio. Quòd si fateri ipsi non vultis, at omnibus constat, qui Deos terra obrutos se penumerò suis oculis viderunt, indèque ab iis qui pietatem didicerant erutos, & in lucem prolatos. Alij enim Demonum cultui mancipati defoderunt, Diis opem se ferre arbitantes: alij talia quærentibus vbi laterent indicarunt. Hi verò erutos inuentòsque publicè spectandos proposuerunt, vt mulierculis, adolescentulisque ludibrio essent qui Dij vocabantur. Erant enim partim reptilium, partim quadrupedum simulacra. & iam vespertilionum quoque, ac murium imagines adorabant. cùmque animalia ipsa, serpentes, inquam, & scorpiones, & mures, vespertilionèsque interficerent, horum tamen simulacra vt Deos colebant. Verùm de his satis multa iam diximus. Aliarum itaque prædictionum veritatem inspiciamus. Sunt autè hæc etiam eiusdem Prophetæ verba: *Hæc dicit Dominus Deus Israel. In die illa confidet homo in eo qui fecit eum: oculi verò eius ad sanctum*

Αλδοντο. θύς ὃ ἴσθ' ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ ἄλλα περὶ τούτου, Ἀγγελοῦ Καὶ ἄλλων ἀποστόλων ἐκείνου καὶ κατὰ λύσεις τὰς ἐπιδημίας, καὶ μετὰ βασιλείας, τοῖς Ρωμῶν ἀποστόλων ἡρώταξεν οἶαξι. Ταῦτα παρορῶν ὁ παροφῆτης, τὰ παροφῆματα περὶ αὐτοῦ. Ἐμετ' ὀλίγα, ἃ ἴσθ' ἡμερῶν εἰδῶν κατὰ λύσειν ἐτραγῶδιον. Πάντα γὰρ, φησι, τὰ χροποῖντα κατακρύψουσιν, εἰσελεύκοντες εἰς τὰ σπήλαια, ἔεις τὰς χρομαῖς τῶν πετρῶν, καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ παροσώπου τῆς φόβου κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῆ θραῦσαι τὴν γῆν. τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἀνθρώπος τὰ βδελύγματα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἀεποῖσάν τε εἰς τοῖς παροσώπῳ τοῖς ματαίοις καὶ τοῖς νυκτερίοις, ἃ εἰσελεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς πετραῆς, καὶ εἰς τὰ χροματα τῆς πετρῶν, ἀπὸ παροσώπου τῆς φόβου κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῆ θραῦσαι τὴν γῆν. ταῦτα δὲ τῆς παροφῆτείας τὴν ἐρμηνείαν οὐχ ἡμᾶς παροφῆτικῶς ποιῆσαι οὐδαι, ἀλλ' ὑμᾶς θαυμάσαι τὸ χροσμοῦ τὴν ἀληθῆν, καὶ ζωομολογήσαι τὰ πρὸ ὑμῶν πολλὰ καὶ γρηγορῶν. ἀλλὰ μὴ ἐρυθρίασθε, ὡς ἄνθρωποι. ἀγνοῦντες γὰρ, οὐ τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀμάρτιας, ἀλλὰ τὴν παροφῆτικῶν παροφῆτικῶν. εἰ ὃ ὑμεῖς λέγοντοῦ βούλεσθε, ἀλλ' οὐκ ἴσασι ἀποστόλων, ἀποπῆται ἡρόδοτοι τῶν ἐν τῇ γῇ πολλὰ καὶ κατακρύπτων τῶν, καὶ ἡρώταξεν διδιδασκόμενων ἀναπαροφῆτων ἐκείνου, καὶ δῆλων γρηγορῶν. οἱ μὲν γὰρ, τῆς δυσεβείας δεδουλωμένοι, κατέχουσιν, ὅπως εἰσελεῖν ἡρόδοτοι τοῖς τοῖς οἱ ὃ, τοῖς τὰ τοιαῦτα ματεύουσι κατεμύσσαν. οἱ δὲ, ὀρυζάντες καὶ ἀγροῦντες, παροφῆτικῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς, ὥστε καὶ τῶν γρηγορῶν καὶ μετὰ καὶ καμωδεῖσθαι τοῖς καλυμμένοις τοῖς. τὰ μὲν γὰρ, ἐρπετῶν ἡρώταξεν. τὰ ὃ, τετραπόδων ἰδιόματα. ἡδὲ ὃ καὶ νυκτερίων καὶ μυῶν εἰκόματα παροσκεινῶν. καὶ αὐτὰ μὲν ἀγαροῦσι τὰ ζῶα, τοῖς ὄφθ' λέγων, καὶ τοῖς σκορπίοις, καὶ τοῖς μύσας, καὶ νυκτερίδας. τὰ ὃ τούτων ἐτροποῖσθαι μεμῆματα. ἀλλὰ τούτων πέρι πολλοὶ ἡδὲ διεξήλθον λόγους. ἀλλων οὐκ ἡροσμοῦν κατὰ μάτρον τῆς ἀληθῆν. ἃ ὃ αὐτῶν παροφῆτικῶν καὶ ταῦτα τὰ ρήματα. τὰ δὲ λέγει κύριος ὁ θεὸς τῆς Ἰσραήλ. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιθῶς ἔσθαι ἀνθρώπος ὅτι τὰ ποιῶσθαι αὐτόν. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν εἰς τὸ ἄγιον

Isa. 2. 18.

τῆς Ἰσραὴλ ἐμβλέψονται. Ἐ οὐ μὴ πεποιθότες ὡσιν ἔπι τοῖς βωμοῖς, ὁδὲ ἔπι τοῖς ἔργοις τῆς χερῶν αὐτῶν, ἀ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν. καὶ σκεπέτιόνονται τὰ δένδρα, ὁδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν. Ταῦτα παρὰ πλείονων ἢ χιλίων ἐτῶν τῆς Κωνσταντίνου βασιλείας παρηγήρθωσιν ὁ παρθήτης, μὲν ἰὼ τὰ τῆς δαμνίων κατελύθη τεμένη. ἀλλὰ Ἐ πρῶτον ὁ θεοφόρος αἰὴρ, ὡς πρῶτον ἔωρα Ἐ παρῶλεγε τὰ μὲν ποσὺτοι ἐσόμενα χρόνον. ὁ δὲ Δωδωναῖος καὶ ὁ Πύθιος, ὁδὲ τὰ μὲν πρῆεις ἐσόμενα μιλῶσ παρρηπάτω ὡς ἔμμεν ἔσεσθαι, ἀλλὰ τῆδε καὶ καίσε κλινομήρους ἐδιδότω ποῖς χρησιμοῖς. αἰκούσατε δὲ Ἐ τὴν ἐξῆς. **Επιγράφητε οἱ τὴν βασιλεῦ βασιλῶν βεβελυμῶν Ἐ ἄνομοι, οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ὅτι τῆς ἡμέρας σκεῖνη ἀφελουῶται οἱ ἀνδραποῖ τὰ χρυσοῖνητα αὐτῶν, τὰ ἄργυρα Ἐ τὰ χρυσαῖ, ἀ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν. καὶ πάλιν. Ἐγὼ θεὸς παρῶτος. καὶ εἰς τὰ ἐσφρῶμενα ἐγὼ εἰμι. εἶδοσῶν με ἔδνη Ἐ ἐφοβήθησαν. τὰ ἀκρεα τὴν γῆς ἔξεσθησαν. ἠγίσθησαν καὶ ἠλθον ἀμα κρίων ἔνασος τὰς πλησίον βοηθήσασ, καὶ τὰς ἀδελφῶν Ἐ ἐρεῖ, Ἰχρυσεν αἰὴρ τέκτων, καὶ χαλκὸς τύπων σφύρα, ἀμα ἐλαύνων. τότε μὲν ἐρεῖ, Σύμβλημα καλὸν ὅστιν, ἰχρῶσθαι αὐτὸ ἐν ἡλίοις. ἡσίοσιν αὐτὸ, καὶ οὐ κινήσεται. οὔτε γὰρ εἶναι μὴ κατηλωμῶσ ἀμῶσται, οὔτε βαδίσει μὴ πρὸ ἀλλων φερόμενα. Ἐ αὐτῆς, Ἰακώβ ὁ παῖς μου. ἀντιλήψομαι αὐτῶν. Ἰσραὴλ ὁ σκελετός μου, παρῶσ ἐδέξασθαι αὐτὸν ἢ ψυχῆ μου. ἔδωκα τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ αὐτὸν, καὶ κρίσιν τοῖς ἐθνεσιν ἔξοιστ. οὐ κεκράξεται, ὁδὲ αἰήσθ. ὁδὲ αἰκούσθεται ἔξω ἢ φωνῆ αὐτῶν. κἀλαμον τεθλασμένον οὐ κατεάξει, καὶ λίνον καπνίζουδρον οὐ σβέσθ. ἀλλ' εἰς ἀλήθειαν ἔξοιστ κρίσιν. ἀμῶσται, καὶ οὐ θραωθήσεται, ἔως αὐτῆς. Ἐ πνεῦμα τοῖς πατῶσιν αὐτῶν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς σκαλεσάσε ἐν δικαιοσυνῆ καὶ κρατήσω τὴν χεῖρ σου, καὶ σιγήσω σε. Ἐ ἔδωκα σε εἰς ἀλαθῆκλω γῆσ, εἰς φῶσ ἐθῶν, ἀνοῖξασ ὀφθαλμοῖς τυφῶν, ἔξαγαγῆν ἐκ δεσμῶν δεδεμῶσ, Ἐ**

A *Israelis respicient. Neque confident in altaribus, neque in operibus manuum suarum, & quæ fecerunt digiti ipsorum. Neque amplius videbunt arbores, neque abominaciones suas. Hæc mille ac pluribus annis antè prædixit Propheta, quàm regnaret Constantinus, post cuius regnum destructa sunt Dæmonum delubra. Sed vir Deo plenus multò antè velut præsens ea cernebat, & tanto post spatio euentura prædicebat. Dodonæus verò & Pythius, ne ea quidem quæ post tres menses futura erant euentura prænuntiarunt, sed incerta, & huc illucque vergentia oracula reddiderunt. Audite verò & quæ sequuntur, Convertimini qui profundam consilium iniquumque consultastis, filij Israel. Quoniam in die illa auferent homines opera manuum suarum argentea & aurea, quæ fecerunt manus ipsorum. Et rufus: Ego Deus primus, & in ventura tempora ego sum. Viderunt gentes, & timuerunt, & extrema terre obstupuerunt. appropinquauerunt & venerunt simul, iudicans unusquisque proximo & fratri suo auxiliari, & dicit: Potuit vir faber, & ferrarius verberans malleo, simul & impellens. aliquando quidem dicit, Commissura pulchra est: corroborarunt eam in clavis: statuent eam, & non mouebitur. Neque enim stare possunt nisi clavis confixa sint, neque ambulare nisi ab aliis ferantur. Et iterum: Iacob puer meus, suscipiam eum: Israel electus meus, accepit eum anima mea. Dedi spiritum meum super ipsum, & iudicium gentibus efferet. non clamabit, neque remitter, neque audietur extra vox ipsius. Calamum fractum non franget, & linum fumigans non exstinguet: sed in veritatem efferet iudicium, splendebit, & non quassabitur, donec ponat in terra iudicium: & in nomine illius gentes sperabunt. Ita dicit Dominus Deus Israel, qui fecit celum, & compegit illud, qui firmavit terram, & quæ in ipsa sunt, qui dedit statum populo qui est super eam, & spiritum iis qui calcant eam. Ego Dominus Deus vocavi te in iustitia. Tenebo manum tuam, & corroborabo te. Dedi te in testamentum generis, in lumen gentium, aperire oculos cecorum, educere è vinculis colligatos, &*

Esa. 36. 7.

Esa. 41. 4.

Esa. 42. 1.

è domo custodia sedentes in tenebris. A *Ego Dominus Deus: hoc mihi est nomen. Gloriam meam alteri non dabo, neque virtutes meas sculptilibus. His verbis vniuersorum Deus Christum dominum vt hominem alloquutus est, ex conspicua visibilique natura Iacob illum & Israel appellans. Ex ea enim profapia secundum carnem natus est. Ostenditque eius mansuetudinem & tolerantiam, qua vsus est, cum ipsi ab Iudæis illuderetur. Hunc itaque ait in testamentum generis datum fuisse. Patriarchis enim & Iudæis ipsis per hunc salutem se daturum promissit. Ait verò & hunc eundem in lumen gentium exortum esse, vt cæcorum oculos aperiret, vinculaque captiuorum diffingeret, eosque qui in tenebris ignorantie tamquam in carcere sedebant, à tenebris liberaret. Cæcos autem ac vinctos, atque in tenebris sedentes, dixit eos qui caligine ignorantie obfessi, peccatorumque cætenis vincti tenebantur. Quòd verò sic appellarit eos qui vanis superstitionibus seruiebant, testantur ea quæ sequuntur: *Ego enim Dominus Deus: hoc mihi est nomen. Gloriam meam alteri non dabo, neque virtutes meas sculptilibus. Etenim protinus vt in carne apparuit, ea dæmonas nudauit appellatione, quam sibi raptam imposuerant. Et post pauca rursus hæc ait: Dominus Deus virtutum egreditur vt conserat bellum, & exsuscitet zelum, & clamabit aduersus inimicos suos cum robore. Docet autem quare hoc olim non fecerit. ait itaque: Tacui à seculo, numquid semper tacebo, & tolerabo? Sustinui tanquam mulier que parurit, manifestabo, & dissipabo, & exsiccabo simul. Sunt autem verba illa patientie ac longanimitatis, hæc verò humanitatis. Patiens enim Deus ab initio non punit. postea autem, cum iam satis hominibus pepercisset, errantes ad se vocauit, atque eos qui in errore ducebant, dispersit. hoc est enim quod ait, *Dissipabo, & exsiccabo simul. & Desertos faciam montes & colles: ponam fluuios in insulas, & paludes arefaciam.* Quibus sanè verbis idolotum delubra significauit, quæ in**

ἕξ οἴκου φυλακῆς καθήμενοι ἐν σκότει. ἐγὼ κύριος ὁ θεός. τὸ μὲν μοι ὄνομα. τί μὲν δόξα μου ἑτέρω οὐ δώσω, ὅσα δὲ τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς. ταῦτα ὁ ἦν ὁλων θεός πρὸς τὸν διαπύττω Χριστὸν, ὡς πρὸς αἰθερον, ἔφη, ἀπὸ τῆς ὀρωμένης φύσεως. Ἰακώβ αὐτὸν καὶ Ἰσραὴλ ὀνομάσας. ἔξ οὐκείνου γὰρ δὴ καὶ Ἰσραὴλ τῶν ἡμῶν ἀνέτελλε, ἔδωκεν αὐτῷ σαφῶς τί μὲν προσέτηκε, ἔτι μὲν μακροθυμίᾳ, ἢ προσηλυτισμῶν πρὸ Ἰουδαίων ἐχρήσατο. τὸν εἰς ἀγαθῶν ἔφη δὲ διδάσκει τῶν ἡμῶν. καὶ γὰρ τοῖς πατεράρχαις, καὶ αὐτοῖς τοῖς Ἰουδαίοις, τί μὲν δι' αὐτῶν σωτηρίᾳ παρέχετο. ἔφη δὲ, αὐτὸν καὶ εἰς φῶς ἐθελῶν ἀγαγεῖν, ὡς τε ἦν τυφλῶν ἀνοῖξαι τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἦν πεπεδημένων τὰ δεσμὰ ἀφῆρηξαι, ἔτι μὲν ἐν τῷ ζῆφῳ τῆς ἀγνοίας ὡς ἐν εἰρηκτῇ καθήμενοι ἐλαθροῦσα τῶ σκότει. τυφλοὺς δὲ καὶ πεπεδημένους, καὶ ἐν σκότει καθήμενους, τοὺς τῆς ἀγνοίας τί μὲν ἀχλὺ πρὸς οὐρανὸν ἐκάλεισε, καὶ τοὺς τῆς σφραγῆς τῆς ἀμάρτιας πεπεδημένους. ὅτι δὲ τοῖς τῶν πλάσῃ τῆς διδασκαλίας δεδουλωμένοις οὕτως ὀνόμασε, μάρτυρεῖ τὰ ἑξῆς. Ἐγὼ γὰρ, ἔφη, κύριος ὁ θεός. τὸ μὲν μοι ὄνομα. τί μὲν δόξα μου ἑτέρω οὐ δώσω, ὅσα δὲ τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς. ἀμα τε γὰρ ἐπεφανή, καὶ τῆς προσηλυτίας αὐτοῖς ἐγύμνωσεν, ἡ ἀρπάσσειντες ἑαυτοῖς πρὸς θεόν. ἔπειτα ὀλίγα δὲ πάλιν ταῦτα ἔφη. Κύριος ὁ θεός ἦν διωγμῶν ἐξελεύσεται, σωτηρίᾳ πόλεμον, καὶ ἐπεγείρει ζήλον καὶ βοήσεται ὅτι τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν μὲν ἰσχύος. ἔπειτα διδάσκει τί δὴ ποτε μὴ πάλαι τὸ πεποίηκε. ἔφη οὖν. Ἐσιώπησα ἀπὸ αἰῶνος. μὴ ἔτι αἰεὶ σιωπήσομαι, ἔτι ἀνέξομαι; ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα. ἐκφαιῶ ἔτι ἐκρήσω, ἔτι ἐξηραίνω ἄμα. καὶ κείνα δὲ μακροθυμίας, ἔτι ταῦτα φιλαρεσπίας. μακροθυμῶν γὰρ ἕξ ἀρχῆς οὐκ ἐκόλασεν. εἶπα φησὶν χριστοῦ μῦθος, τοὺς πλῆρωμένους ἐκάλεισε, ἔτι τοὺς πλῆρωμένους ἐπέδασεν. Ἐκρήσω γὰρ φησι, ἔτι ἐξηραίνω ἄμα. ἐρημώσω ὄρη ἔτι βοιωτοῖς, ἔτι ἦσω ποταμοὺς εἰς νήσους, ἔτι ἔλη ἐξηραίνω. ἀφ' οὗ δὲ πύτων τὰ ἐν πύτοις τερμῆν ἦν εἰδῶν ἐμῶν

ἡσπεν. ἀπὸ ὅπιφανεῖς καὶ ἀλέλυκε, ἔ δικίω ἐ-
 λους ἐξήρανε. καὶ ἀξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ἢ ὄκλῃ ἢ ὀφ-
 σαμ, καὶ τείβοις ἀς ὄκλῃ ἐγνωσῶν, ποιήσω πα-
 τήσων ἀλγῆς. ἡνθόσω γὰρ οἱ πάλαι πλῆρω-
 μμοί, τὴν τῆς ἀληθείας ὁδόν. Ξεναγοὺς δὲ
 ἔ ποδηγοὺς, ἔ μὲν πεῖ ἔ φωταγωγοὺς ἐρη-
 κότες τοὺς ἀποστόλους, κατέλιπον μὲν τῆ πλά-
 νου τὰς τείβοις, ἐπέγνωσῶν δὲ τὴν τῆς ἀλη-
 θείας ὁδόν. Ποιήσω ἀλγῆς ὁ σῶτος εἰς Φαῶς,
 ἔ τὰ σχολία εἰς βύθειον. αὐτὴ γὰρ δὴ τῆ προ-
 τέρου σῶτος, τῆ νοεσοῦ φωτὸς ἀπολαύσοι.
 ἔ τὰς διεσπασμένας καὶ ἀλιπόντες ὁδοὺς, B
 πῶ βύθειον ὁδοῦσιν. εἴπα ὡς ἐπὶ πλανω-
 μμοῖς ὅπιμα. Αἰχμῶντε ἀχμῶν οἱ πε-
 ποιήτες ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χω-
 ντοῖς, Ὑμεῖς ἐστέ θεοὶ ἡμῶν. ἔ μετ' ὀλίγα.
 Ἰδοὺ ἐγὼ ποίω κρινά, ἀ γινῶ ἀγατελεῖ, ἔ
 γνώσεσθε αὐτὰ. ἔ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδόν,
 ἔ ἐν τῇ ἀνδρῶ ποταμοῖς, ποτήσων ὁ γῆρος
 μου ὁ ὀκλεκτὸν, τὸν λαόν μου ὃν ἔξε-
 ποισάμην, τὰς ἔρετὰς μου διηγῆσασθαι.
 γῆρος δὲ γινῶ αὐτὰ, τοὺς πεπιγευκότες ποροση-
 γόρθωσεν ὡν ὠνομάσθω ποροτόκος, δι' ἡν
 αὐεῖληφε ἄφρα. ὅτι δὲ ἐπὶ τῆν ἔθων τῶν C
 τὰ ἔφη, τὰ ἐπόμην μῆρυρεῖ. Ακούσατε
 ἡσπεν, ἔ ποροσέχετε ἔθνη. Ἀφ' πολλοῦ γρο-
 νου ἔητε, λέγει κέλιος. ὅτι δὲ πούτων ὁσπεν
 Ἰουδαίους ἀμώπην, ἔ ὁ τῶν νήσων ὄνομα ἔ ὁ
 τῆν ἔθων μῆρυρεῖ. ἔ πάλιν. Ακούσατέ μου,
 ἀκούσατε λαός μου, ἔ οἱ βασιλεῖς πορὸς με
 ἐνωπίσασθε. ὅτι νόμος πρὸ ἐμοῦ ἐξελθίσε-
 ται, ἔ ἡ κρίσις μου εἰς Φαῶς ἔθων. ἐλγῆ
 τὰ ἢ διχομοσιῶν μου, ἔ ἐξελθίσεται ὡς
 Φαῶς ὁ σωτηρίον μου. ἐμὲ ἡσπεν ἔσομμοῦ-
 σι, ἔ εἰς τὸν βραχίονά μου ἔθνη ἐλπίδοσι.
 Ἀφ' δὲ πούτων ἀπὸ πούτων, τὴν τῶν ἔθων
 ἐχρησιμώδητε σωτηρίον, ἔ τὸν βασιλεῖ- D
 κὴν νόμον, ἔ ὁ τῆς γνώσεως Φαῶς, ὁ Ἀφ'
 τῶν ἱερῶν ἀποστόλων ἀπασιν ἀνδροποῖς πο-
 σπενεγε. βραχίονα μὲν τοι, οὐ σωματικὸν ὠ-
 νόμασε μέλιον ἀπλη γὰρ τοι ἡ θεία φύ-
 σις, ἔ ἐλθῆρεξ ἔνωπείας. ἀλλὰ ἔπι-
 κῶς δεδήλωκε τὴν ἰσχυρῶ. ἐπειδὴ γὰρ Ἀφ'
 τῶν χρωῶν, ἔ οἱ πολεμοῦντες ἔξωτῶν ἔπι-
 ται, ἔ οἱ γεωργουῦντες ἐργάζονται, καὶ μὲν τοι καὶ
 οἱ ἀλλῶ ἡνὰ μετὰ χερσῶν τοῖς τέχνῳ, εἰ-
 κότες Ἀφ' τῆ βραχίονος πρὸ δεδήλωσε τὴν

Aeiusmodi locis erant. Hæc enim
 omnia, postquam apparuit, demo-
 litus est, & tanquam paludes are-
 fecit. Addit præterea: *Et ducam cet-
 cos in viam quam nescierunt, & in
 semitis quas non cognouerunt, ambu-
 lare eos faciam.* Olim siquidem ab-
 errantes, viam veritatis nesciebant.
 Nacti verò Apostolos hospites, du-
 ces, lucisque ministros, erroris se-
 mitas reliquerunt, & viam verita-
 tis agnouerunt. *Faciam ipsis tene-
 bras in lucem, & quæ sunt obliqua,
 in rectum.* Pro antiquis enim te-
 nebris, intellectuale lumen perci-
 piunt, relictisque obliquis semit-
 is, recta incedunt. Post hæc ve-
 rò, quasi adhuc errantes increpat:
*Confundimini confusione, qui confidi-
 tis in sculptilibus, qui conflatilibus
 dicitis, Vos estis Dij nostri.* Et post
 pauca: *Ecce ego facio noua quæ nunc
 orientur, & cognoscetis ea. & faciam
 in deserto viam, & in sicco flumina:
 ut dem potum generi meo electo, &
 populo quem acquisiui mihi, ut enar-
 ret virtutes meas.* Genus autem
 suum nunc appellauit eos qui cre-
 diderunt, quorum ipse ob assum-
 ptam humanitatem primogenitus
 dictus est. Quòd verò de gentibus
 hæc dixerit, ostendunt quæ sequun-
 tur: *Audite insule, & attendite gen-
 tes. per multum tempus stete, dicit Do-
 minus.* Quorum nihil Iudæis con-
 gruere, insularum & gentium no-
 men indicat. & rursus: *Audi me,* Esai. 41.
*audi populus meus, & reges auribus
 percipite: quoniam lex à me egredie-
 tur, & iudicium meum in lucem gen-
 tium. Appropinquat citò iustitia mea,
 & egredietur quasi lux salutare meum.
 Me insule expectabunt, & in brachium
 meum gentes sperabunt.* His autem
 omnibus futuram gentium salu-
 tem prædixit, legemque Euange-
 licam, ac diuinam lumen cognitionis,
 quod per sanctos Apostolos vniuer-
 sis hominibus attulit. *Brachium* ita-
 que non intellexit humani corpo-
 ris membrum, (simplex est enim
 Dei natura, & compositionis im-
 munis,) sed figuratè robur diui-
 num significauit. Quia enim & mi-
 lites manibus pugnant, & agrico-
 læ terram versant, aliique omnes
 qui artem quampiam tractant, me-
 ritò brachij nomine robur illud si-

gnificauit, quo freti exclamamus: **A**

Pfal. 22. 4. Non timebo mala, quoniam tu mecum es. Rursus autem exclamat:

Esa. 55. 4. Ecce testimonium gentibus dedi eum, principem & praeceptorem gentibus. Ecce gentes quae non nouerunt te, inuocabunt te: populi qui nesciunt te, ad te confugient, propter Dominum Deum tuum, & sanctum Israel, quoniam glorificauit te. Cum itaque videatis

Christum dominum in orbe terrarum regnantem, gentesque omnes eius principatum libentissime confitentes, intelligite iam prophetiam, eiusque veritatem suspicite. Audite verò & quae sequuntur: Et timebunt qui sunt in occidente, nomen Domini, & qui in ortu solis, inclytum nomen eius. & iterum: Manifestus apparui iis qui me non interrogabant: inuentus sum ab iis qui me non querebant. Dixi, Ecce sum, genti, quae non inuocauit nomen meum. Tota denique prophetia huiusmodi verborum plena est. Sed ut & alios quoque prophetas ostendamus consona vaticinatos, audite Hieremiam clamantem: In illo tempore vocabunt Hierusalem solum Domini: & congregabuntur in ea omnes gentes, neque ambulabunt post cogitationes malas cordis sui. Perspicite, o viri, quanta sit in verbis concordia. Videte omnes vndiquaque ad ciuitatem illam concurrentes, in qua salutare Dominicae mortis mysterium consummatum est, & idolorum imposturam abominantes, illorumque cultum ad crucifixum transferentes. Eiusdem

verò prophetæ sunt & ista: Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

Esai. 59. 19. Et timebunt qui sunt in occidente, nomen Domini, & qui in ortu solis, inclytum nomen eius. & iterum: Manifestus apparui iis qui me non interrogabant: inuentus sum ab iis qui me non querebant. Dixi, Ecce sum, genti, quae non inuocauit nomen meum. Tota denique prophetia huiusmodi verborum plena est. Sed ut & alios quoque prophetas ostendamus consona vaticinatos, audite Hieremiam clamantem: In illo tempore vocabunt Hierusalem solum Domini: & congregabuntur in ea omnes gentes, neque ambulabunt post cogitationes malas cordis sui. Perspicite, o viri, quanta sit in verbis concordia. Videte omnes vndiquaque ad ciuitatem illam concurrentes, in qua salutare Dominicae mortis mysterium consummatum est, & idolorum imposturam abominantes, illorumque cultum ad crucifixum transferentes. Eiusdem

verò prophetæ sunt & ista: Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

Esai. 65. 1. Manifestus apparui iis qui me non interrogabant: inuentus sum ab iis qui me non querebant. Dixi, Ecce sum, genti, quae non inuocauit nomen meum. Tota denique prophetia huiusmodi verborum plena est. Sed ut & alios quoque prophetas ostendamus consona vaticinatos, audite Hieremiam clamantem: In illo tempore vocabunt Hierusalem solum Domini: & congregabuntur in ea omnes gentes, neque ambulabunt post cogitationes malas cordis sui. Perspicite, o viri, quanta sit in verbis concordia. Videte omnes vndiquaque ad ciuitatem illam concurrentes, in qua salutare Dominicae mortis mysterium consummatum est, & idolorum imposturam abominantes, illorumque cultum ad crucifixum transferentes. Eiusdem

verò prophetæ sunt & ista: Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

Hier. 31. 7. In illo tempore vocabunt Hierusalem solum Domini: & congregabuntur in ea omnes gentes, neque ambulabunt post cogitationes malas cordis sui. Perspicite, o viri, quanta sit in verbis concordia. Videte omnes vndiquaque ad ciuitatem illam concurrentes, in qua salutare Dominicae mortis mysterium consummatum est, & idolorum imposturam abominantes, illorumque cultum ad crucifixum transferentes. Eiusdem

verò prophetæ sunt & ista: Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

Hier. 6. 16. Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

verò prophetæ sunt & ista: Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

Hier. 6. 16. Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

verò prophetæ sunt & ista: Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

Hier. 6. 16. Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

verò prophetæ sunt & ista: Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

Hier. 6. 16. Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

verò prophetæ sunt & ista: Hac dicit Dominus Deus: State super vias, & videte. Querite semitas Domini aternas, & videte quae sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis sanctificationem animabus vestris: & dixerunt, Non ambulabimus. Constitui super vos speculatores, audite vocem tubae: & dixerunt, Non audiemus. Propter hoc audierunt gentes, & qui pascunt pecudes in eis. Primis enim Iudæis allata sunt, & à Prophetis & ab Apostolis, diuina præconia. Postquam verò ij se contumaces præbuerunt, diuina dona cunctis gentibus data sunt. Et vias quidem vocat Deus Prophetæ, antiquos prophetas, viam autem bo-

Aρχαίῃ ἢ παρρησίῳτες καὶ βοῶντες. Οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ. καὶ αὐτῆς βοᾷ. Ἰδοὺ μὲν τὸ ἐν ἐθέσει δέδωκε αὐτὸν, ἀρχόντα καὶ παρθελάοντα ἐθέσειν ἰδοὺ, ἐθέσει αὐτὸν οὐκ οἶδα σὶ, ὅτι καλέσονται σε. λαοὶ οἱ ἕκ ὅτι σάνται σε, ὅτι σὲ καὶ φθύνονται, ἐνεκεν κυρίου τῷ θεοῦ σου, καὶ τῷ ἀγίῳ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐδόξασέ σε. ὅραντες τοίνυν βασιλεύοντα τῆς οἰκουμένης τὸν δεσποτὴν Χεῖρον, καὶ πᾶντα τὰ ἐθέσει τούτου τῷ δεσποτῆτι ἀσμένως ὁμολογῶντα, καὶ νοήσατε τῷ παροφητεῖαν, καὶ θαυμάσατε τῷ ἀληθείᾳ. ἀκούσατε δὲ καὶ τῆς ἐξῆς. Καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμενῶν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ ἐνδόξον. καὶ πάλιν; Εμφανὴς ἐγγόμῳ τοῖς ἐμὲ μὴ ἐφρωταῖσιν διείδῃ τοῖς ἐμὲ μὴ ζητήσιν. εἶπα, Ἰδοὺ εἰμὶ ἐθνη, οἱ οὐκ ἐπεκαλέσθη τὸ ὄνομα μου. καὶ πᾶσα δὲ ἡ παροφητεῖα τῆς δε τῆς λόγων ἀειπλεως. ἀλλ' ἵνα καὶ τοῖς ἄλλοις παροφῆτας ζωῶντα παροφῆτας δειξώμεν, ἀκούσατε Ἱερεμίου βοῶντος. Ἐν τῷ κρηθῶ ἐκείνῳ καλέσονται τῷ Ἰερουσαλήμ θρόνον κυρίου. καὶ αἰωαθήσεται εἰς αὐτῷ πᾶντα τὰ ἔθνη. καὶ οὐ πορθέσονται ὅπισθ' αὐτῶν ἀθυμμάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηράς. ἀθήσατε, ὦ ἄνδρες, τῆς ῥημάτων τῷ ξυμφωνίαν, καὶ βλέπετε πᾶντας πᾶντα ῥημάτων αὐθροῖς εἰς ἐκείνῳ τῷ πόλιν ζωῶντα, ἡ τὸ δεσποτικὸν καὶ σωτήριον ἐδέξατο πάθος. καὶ τῷ μὴ τ' εἰδῶν ἕξαπάτην βδελυτομῶν, πᾶν ἐφρωμῶν δὲ τὸ ἐκείνων σέβας παροφῆτας. τῷ δὲ αὐτῷ παροφῆτου καὶ αὐτῶν. Τὰ δὲ λέγει κύριος ὁ θεός. Στήτε ὅτι τῆς ὁδοῖς, καὶ ἴδετε. ἐκζητήσατε τείβοις κυρίου αἰωνίας, καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθὴ, καὶ πορθέσατε ἐν αὐτῇ. καὶ ἀθήσατε ἀγίασμα τῷ ψυχῆς ὑμῶν. καὶ εἶπον, Οὐ πορθέσῃμα. κατέτησα ἐφ' ὑμᾶς σκοπιῶν, ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος. καὶ εἶπον, Οὐκ ἀκουσῃμα. ἀλλ' τῷ ἡκούσε τὰ ἔθνη, ὅ οἱ ποιμήνοντες τὰ παροφῆτα ἐν αὐτοῖς. παροφῆτις μὲ γὰρ Ἰουδαίους παροφῆτην, καὶ τῷ τῆς παροφῆτῆν, καὶ τῷ τῆς ἀποστόλων, τὰ θεῖα κηρύγματα. ὅτι ἡ ἀντιπέπον ἐκείνοι, πᾶσιν ἐδωρήθη τοῖς ἔθνεσι τὰ θεοσδοξῶ δῶρα. καὶ καλεῖ μὲ ὁδοῖς ὁ τῷ παροφῆτου θεός, τοῖς παλαγοῖς παροφῆτας. ὁδοῖν δὲ ἀγα-

πλώ, αὐτὸν τὸν Θεῶν καὶ κύριον. καὶ ὡς γὰρ
 εἰς τὴν βασιλείαν λεωφόρον αἰ δὲ τῆς κο-
 μῆς ἔ τῆς ἀγρῶν εἰςβάλλουσιν ἀπραποί·
 οὕτως ἀπάρτες οἱ παροφῆται, τῶν τῶν πῶς πι-
 τεύειν ἐθέλουσιν ἵνα δεῖκνουν τὴν ὁδὸν· καὶ αὐτὸς
 δὲ ὁ διὰ τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς διαγγελίοις βοᾷ.
 Εγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ζωὴ, ἔ ἡ ἀλήθεια. πρῶ-
 νει τοῖνυν Ιουδαίοις, τὰ τῆς παροφῆτῆς ἀναγνώ-
 ναι θεαπέματα, ἔ ζητήσασθαι θεαπέζουλον.
 ἔ τῆς δὲ αἰτεῖτον ταῖς παροφῆταις, τὴν δὲ πο-
 τολικῶν παροφῆταις σαλπικῆς. ἔ τῆς δὲ πάλ-
 λιν εἶπον, Οὐκ ἀκουσάμεθα· βοῶσιν παρὸς αὐτοὺς B
 οἱ θεοὶ ἄνθρωποι, ὡς ὁ Λουκᾶς ἐν τῇ Γραφῆσει ἰσο-
 ρφῆ· Ἰμῖν κὼ ἀνακῆσον παρὸν λαλήσαι τὸν λό-
 γον τοῦ θεοῦ· ἔ τῆς δὲ ἀνακῆσις ἐαυτοὺς κρίνετε τῆ
 αἰωνίου ζωῆς, καὶ παρὸς ἡμεῖς δὲ τῆς κὼ εἰς τῆ
 ἔ θνητορδύμῆς. πάλιν κὼ τῶν οἱ παροφῆταις τῆ
 ἔ θνητῶν τῶν Θεοῦ θεαπέζῆ, καὶ παρὸς τῆ τῆς ὁ-
 λων θεῶν βοᾷ· Κύριε ἡ ἰχὺς μου, καὶ ἡ βοήθησά μου,
 καὶ κατὰφυγῆ μου ἐν ἡμέρᾳ κακῆς· παρὸς σὲ ἔθνη
 ἡξοῦσιν δὲ ἐξ ἑσέου τῆ γῆς, καὶ ἐροῦσιν, Ὡς ψυ-
 δῆ ἐκ τῆς σῆς οἱ πατέρες ἡμῶν εἶδωκα, καὶ οὐκ
 κὼ ἐν αὐτοῖς ὠφέλῆς, εἰ ποιήσῃ ἐαυτῶν ἀνθε-
 πος θεοῖς, καὶ αὐτοῖς οὐκ εἰσὶ θεοί; τί τούτων ἐναρ-
 γῆσερον τῆς ῥημάτων; ὡς γὰρ πρῶν οἱ παροφῆ-
 τῆς, καὶ τῶν κὼ τῆς οἰκουμένης μεταβολῆς, ἔ
 τῆ τῆς ἔθνην μεταμελῆσις ἀκούων, καὶ κωμωδιῶ-
 των ἐπαύων τῆ τῆς εἰδώλων ἀδένδῆς, οὕτως ξι-
 ἐγραφε τὸν χρησιμὸν καὶ Ἀμῶν δὲ οἱ παροφῆταις,
 οὐ μόνον τῶν τῶν ἔθνην σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τῶν
 τῶν Ιουδαίων παρὸς ἐλθῆς ἀφῆσσαν· μάλλον ἔ
 ἀφῆ τῆς ἐκείνου γλώτῆς αὐτὸς ὁ τῶν ὁλων
 θεός· Ἰδοὺ, γὰρ φησιν, ἐγὼ ἐντέλλομαι, ἔ λι-
 κμήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸν ὄκον Ἰσραὴλ, ὃν
 ἔθρονον λικμάται ἐν τῶν λικμῶν. καὶ μετῆ ὀλίγα·
 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δα- D
 βὶδ τῶν πεπρωκῆται· καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πε-
 πρωκῆται αὐτῆς, καὶ τὰ κατὰσκαμμένα αὐ-
 τῆς ἀνοικοδομήσω· καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτῶν
 κατὰς αἰ ἡμέρας τῆς αἰωνίου· ὅπως αὐ ἐκζη-
 τήσωσιν με οἱ κατὰλοιποὶ τῶν ἄνθρωπων, καὶ
 ἐπὶ τὰ τῶν ἔθνη, ἐφῆ οὐκ ἔ τῆ κῆληται ἔ ὄνομα
 μου ἐπῆ αὐτοῖς· λέγει κύριος ὁ ποιῶν τῶν
 τα πύματα. εἰ δὲ τίς βούλεται μαθεῖν τίς ἡ σκηνή,
 ἀκουσάτω τῆ θεαπέσιου Ἰωάννου, λέγοντος,
 Ὁ λόγος ἔ τῆς ἐλάτο, ἔ ἐσκήνωσεν ἐν ἡ-
 μῖν, ἔ ἐθεαπέμῆς τῶν δόξαν αὐτῶν, δόξαν
 B. Theod. Tom. IV.

A nam, ipsum mundi servatorem &
 dominum. Sicut enim in viam re-
 giam tendunt ferunturq; vicorum
 & agrorum semitæ, sic Prophetæ
 omnes viam hanc credere volen-
 tibus indicarunt. Ipse etiam Do-
 minus in factis Evangeliiis clamat:
 Ego sum via, veritas, & vita. Hor-
 tatur itaque Iudæos, ut Prophetarum
 oracula legant, quarantque
 quod ab his prænuntiatur. Et quo-
 niam prophetiis contradixerunt,
 Apostolicam tubam intulit. Quia
 verò iterum dixerunt, Non audie-
 mus, exclamant in ipsos viri divini,
 ut Lucas in Actibus narrat, Vobis
 oportebat primum loqui verbum Dei.
 sed quoniam indignos vos indicatis
 vita æterna, puri nos ex nunc pro-
 ficiscemur ad gentes. Rursus idem
 Propheta gentium salutem prædic-
 cit, clamatque ad uniuersorum
 Deum: Domine fortitudo mea, &
 auxiliator meus, & refugium meum
 in die malorum. Ad te gentes venient
 in die malorum. Ad te gentes venient
 ab extremo terra, & dicent, Quam va-
 na & falsa possederunt patres nostri
 idola, & non erat in eis utilitas! Num-
 quid faciet sibi ipsi homo Deos, & ipsi
 non sunt Dii? Quid his verbis mani-
 festius? Tamquam præsens enim,
 spectansque orbis terrarum muta-
 tionem, & quasi audiret gentes
 ad penitentiam conuersas, deri-
 dentisque idolorum imbecillita-
 tem, sic oracula sua conscripsit.
 Amos autem Propheta, non so-
 lum gentium salutem, sed Iudæo-
 rum quoque dispersionem prædic-
 cit, vel potius per linguam eius ipse
 uniuersorum Deus. Ecce enim, in-
 quit, ego mando, & ventilabo in
 cunctis gentibus domum Israel: quem-
 admodum ventilatur in ventilabro.
 Et paulò post: In die illa suscitabo
 tabernaculum David quod ceciderat,
 & reedificabo ruinas eius, & defossa
 eius reedificabo. & reedificabo illud
 sicut dies eternitatis: ut querant me
 residui hominum, & omnes gentes in
 quibus inuocatum est nomen meum
 super eas, dicit Dominus qui facit hæc
 omnia. Si quis autem vestrum sci-
 re desiderat, quodnam sit hoc ta-
 bernaculum, audiat Ioannem san-
 ctissimum sic dicentem: Verbum
 caro factum est, & habitauit in no-
 bis, & vidimus gloriam eius, gloriam

Ioan. 14. 6.

A&. 17. 46.

Hier. 16. 39

Amos 9. 9.

Amos 9. 11.

Ioan. 11. 14.

quasi unigeniti à patre, plenum gratiae & veritatis. Clamat autem & Sophonias: *Apparebit Dominus super ipsos, & perdet omnes Deos terrae: & adorabunt eum unusquisque de loco suo, & omnes insule gentium.* Quia enim Iudæis præcepit, ut templum quod est Hierosolymis frequentarent, necessariò addidit fore, ut falsis Diis de medio sublatis, unusquisque verum Deum adoret, nec cogantur ad illud templum accurrere, cum in suis urbibus, agris, pagis, cultum Deo exhibituri sint. Et post

Sophon. 9. *Tunc conuertam ad populos linguam in generationem ipsis, ut innocetur nomen Domini, ut seruiant ei sub iugum unum: à sinibus flumiorum Aethiopia ferent mihi sacrificia.* Vnam enim Apostolorum linguam, quæ erat Galilæa, in cunctarum gentium linguas diuisit, omnibusque detulit salutarem vocationem. Sed & per Zachariam quoque confona his prædicit: *Delectare & latere filia Sion. Ecce ego venio, & habitabo in medio tui, dicit Dominus: & confugient gentes multe ad Dominum in die illa, & erunt ipsi in populum: & habitabant in medio tui, dicit Dominus, & cognosces quia Dominus omnipotens misit me ad te.* In quibus verbis unigenitus Dei filius, & suam ipsius & Patris ostendit personam. Missus verò esse dicitur, quia non sicut Deus, sed sicut homo apparuit. Conuenit autem ei, in aduentu suo implere iustitiam pro hominibus, ac præstare obedientiam, quam tantopere commendauit. Iterum rursus:

Zachar. 1. *Delectare & latere filia Sion. Ecce ego venio, & habitabo in medio tui, dicit Dominus: & confugient gentes multe ad Dominum in die illa, & erunt ipsi in populum: & habitabant in medio tui, dicit Dominus, & cognosces quia Dominus omnipotens misit me ad te.* In quibus verbis unigenitus Dei filius, & suam ipsius & Patris ostendit personam. Missus verò esse dicitur, quia non sicut Deus, sed sicut homo apparuit. Conuenit autem ei, in aduentu suo implere iustitiam pro hominibus, ac præstare obedientiam, quam tantopere commendauit. Iterum rursus:

Zach. 9. *Gaude multum filia Sion, prædica filia Hierusalem: quoniam ecce rex tuus venit tibi iustus & saluator: ipse mansuetus, sedens super subiuilem, & pullum iuuentem. & disperdet currus ex Ephraim, & equum ex Hierusalem: & dissipabitur arcus belli, & multitudo pacis ex gentibus. & dominabitur à mari usque ad mare, & à fluminibus usque ad fines terre.* Et rursus post multa: *Et erit Dominus in regem super omnem terram. In die illa, erit Dominus unus, & nomen eius unum, ambiens in circuitu omnem terram & desertum. Quidnam horum, ô viri, est obscurum, aut enarrationis indiget? Aut*

Zachar. 14. *Dominus in regem super omnem terram. In die illa, erit Dominus unus, & nomen eius unum, ambiens in circuitu omnem terram & desertum. Quidnam horum, ô viri, est obscurum, aut enarrationis indiget? Aut*

Zachar. 14. *Dominus in regem super omnem terram. In die illa, erit Dominus unus, & nomen eius unum, ambiens in circuitu omnem terram & desertum. Quidnam horum, ô viri, est obscurum, aut enarrationis indiget? Aut*

Αὐτὸς μονοθεοῦ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. βοᾷ δὲ καὶ Σοφονίας. Ἐπιφανήσεται κύριος ἐπὶ αὐτοῖς, καὶ ἕξολοθρεύσῃ πόλιν πῆς θεοῖς τῆς γῆς καὶ προσκυνησούντων αὐτῷ ἐκαστος ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ πᾶσαι αἰνήσουσι τῷ ἔθνῳ. Ἐπὶ γὰρ Ἰουδαίους εἰς τὸν ἐν Ἱερουσαλὺμοῖς νεῶν ξυμπρέχῃν ἐκέλευσεν, ἀναγκάως προσετέθηκεν, ὡς τῷ καλουμένῳ νεῶν ἀφανῶν θυομένων, τὸν ἀληθινὸν ἐκαστος προσκυνησῆσθαι, ὅτι εἰς ἐκείνῳ τρέχῃ πρὸς πόλιν ἀναγκασθῆναι, ἀλλ' ἐν ταῖς οἰκείαις καὶ πόλεσι, καὶ κώμασι, καὶ ἀρχαῖς, ὅθεν ἔρχονται. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ πάλιν φησὶ. Τότε μετὰ τρέψω ἕπὶ λαοῖς Ἰσραὴλ εἰς θυοῦν αὐτοῖς, τῷ ἔθνεσσιν αἰεὶ ὄνομα κυρίου, τῷ δουλωθέντων αὐτῶν ὑπὸ ζυγόνενα. ἐκ παρὰ τῶν ποταμῶν Αἰθιοπίας οἴσεισι θυσίας μοι. ἢ γὰρ δὴ μίαν τὴν πόλιν γλώτῃα, Γαλιλαίαν οὐσάν, εἰς τὰς ὑπερῶν τῶν ἔθνῳ κατημέρισε γλώτῃα, καὶ προσενέωχεν ἅπασιν τῶν ἑθνηῶν κλησίν. καὶ ἰδύτωι καὶ ἀπὸ Ζαχαρίου σύμφωντα προσκαίψω. Τέρπου καὶ ἀφραῖνου, θύγατερ Σιών ἴσθι ἰδύ ἐγὼ ἔρχομαι, καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύριος. Ἐκκατασκευάζονται ἔθνη πολλὰ ἕπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαόν. Ἐκκατασκευάσῃ ἐν μέσῳ σου. Ἐγνώσῃ ὅτι κύριος πρὸς τὸν ἄπασαλκέ με πρὸς σὲ. ἐν δὲ ταῖς οἰκείαις, ἔθνη οἰκείων, ἔθνη πατρὸς ἐπέδρασε πρὸς ὅσον. ἀπασαλθαὶ δὲ εἴρηκεν, ἐπειδή τῶν οὐχ ὡς θεός, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπος ἐπεφάνη. ἄρεται δὲ αὐτῷ τῶν ἀνθρώπων διχασμῶν παρὰ θυομένων πληρωσῃ, δεῖξαι δὲ καὶ τῶν ἐπαγωγῶν ἰσχυρῶν. Ἐπάλιν Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών κήρυσσε θύγατερ Ἱερουσαλήμ. Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι δίκαιος καὶ σωζών. αὐτὸς πρὸς σὲ, καὶ ἔπιβεβηκώς. ἕπὶ ἰσχυρῶν καὶ πᾶσιν νεῶν. Ἐξολοθρεύσῃ ἀρματα ἕξ Ἐφραῖμ, καὶ ἵππων ἕξ Ἱερουσαλήμ. Ἐξολοθρεύσῃ τὸν πολεμικόν καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕξ ἔθνῳ. καὶ καταρξῆς ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἕως διεκβολῶν γῆς. καὶ μὴ πλείστα. Καὶ ἔσται κύριος εἰς βασιλέα ἕπὶ πᾶσιν τῶν γῶν. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἰς, καὶ ὄνομα αὐτῶν ἐν, κυκλωῖ πᾶσιν τῶν γῶν, καὶ τῶν ἔρημων. τί τούτων, ὦ ἄνθρωποι, ξυμπεκτασμένον, ἢ σαφηνείας δεόμενον; ποῖον

διὰ τῶν εἰρημνῶν οὐκ ἔχθη βοῶσα τῶν πα- A
 ράτων πλὴν μῦθου ; ἀκούσατε δὴ καὶ
 διὰ Μαλαχίου τοῦ θεοῦ τῶν ὀλων, πρὸς τὸν
 Ἰσραὴλ λέγοντος. Οὐκ ἔστι μοι θέλημα ἐν
 ὑμῖν, λέγει κύριος. Ἐθυσίαν οὐ προσδέξομαι
 ἐκ τῶν χερῶν ὑμῶν. διότι ἀπὸ αἰατοῦ ἡ-
 λίου ἕως δυσμῶν, τὸ ὄνομά μου δεδξασται
 ἐν τοῖς ἔθνεσι. Ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα
 προσφέρεται τῷ ὀνόματί μου, ἔθυσία καθαρή.
 διότι μέγα τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ. ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτό.
 παρὰ ἔτε, ὦ φίλοι, τοῖς λόγοις τοῖς παρ- B
 αῖσι. Ἐβλέπετε ἔτι πλὴν Ἰουδαίων ἀπίσ-
 τῶν καὶ τῶν ἐθνῶν ὁμολογίαν, ἔτι πλὴν πα-
 τέρων καὶ πατρῴων προσφρονῶν θυσίαν τῷ
 θεῷ τῶν ὀλων πνευματικῶν. ὑμνήσατε τὸ οὐ-
 τως ἐναργῶς ταῦτα προαγγελλόμενα. εἰ δὲ βέ-
 λεθε, καὶ τῶν Δαυὶδ, καὶ τῶν Ἰεζεκιὴλ, καὶ Ἰωὴλ, ἔ-
 Μιχαίου, καὶ Ὡσηέ, καὶ τῶν ἄλλων προφητῶν ἀνά-
 γνωτε τὰ θεαύματα. ἀπαντες γὰρ οἱ πλὴν τῶν
 ἐθνῶν προαγγελοῖσι σωτηρίαν. Ἐμῆτοι ἔ-
 πρὸς τὸν πατριάρχην Ἀβραάμ τὰς σωτήρας
 ποιούμενος, διὰ τῆς ἀσπέρματος αὐτοῦ δώσθην
 τοῖς ἔθνεσι πλὴν βίβλου καὶ ἰσραήλ. Εὐλογήσω C
 γὰρ σε, ἔφη, ἔτι μεγαλιώδη τὸ ὄνομά σου, καὶ ἐ-
 σθ βίβλου καὶ ἰσραήλ. καὶ βίβλου καὶ ἰσραήλ
 ἔτι σε, καὶ τοῖς καταρωμένοις σε καταρασόμεθα. Ἐ-
 ν βίβλου καὶ ἰσραήλ ἐν ταῖς ἀσπέρματί σου πάντα τὰ
 ἔθνη τῆς γῆς. Ἐάντις αὐτῶν ἔχθη ἀπαξ ἀλλὰ πολ-
 λάκις δέδωκε πλὴν ἰσραήλ. Ἐμῆτοι ἔτι μὲν
 πλὴν ἰσραήλ τελευτή, πλὴν αὐτῶν πρὸ ἔτε ἔ-
 τας Ἰσαὰκ πλὴν βίβλου, ἔτι μετὰ ἰσραήλ πα-
 τὴρ Ἰακώβ. ἔτι γὰρ οὐκ ἔτι τῆς ἀσπέρματος τῆς ἐ-
 κείνων, πλὴν ἀποφύγετον φύσιν λαβῶν ὁ μονογε-
 νῆς, ἐκ τῆς ἀποφύγετον ἐκ τῆς ἀποφύγετον, καὶ τῆς οἰκο-
 νομίαν τελέσας, εἰς ἀπασάν πλὴν οἰκουμένην τοῖς
 ἀποστόλοις ἐξέπεμψε, καὶ προσέταξε μαθητεύ-
 σαι πάντα τὰ ἔθνη, εἰς τὸ ὄνομα τῆς πατρὸς καὶ τοῦ
 υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. πνεύματα δὲ τὰ ἐ-
 θνη τῆς σωτηρίας ἀπῆλυσεν εἰκότως ἄρα καὶ τὰς
 Ἀβραάμ, ἔτι τοῖς ἐκείνου, πλὴν δὲ πρὸ ἔτε πλὴν
 βίβλου, καὶ αὐτοῖς δὴ ἔτε ποιῶν τὰ ἐσθία, ἔτι
 τὸ μέγεθος τῆς γέρας ἔτε πνεύματι, ἔτι τοῖς τῶν ἰσραήλ
 ἐπαγγέλλας λόγων τῆς τῆς σωτηρίας ἐλπίδι
 ψυχαγωγῶν. καὶ Ἰακώβ δὲ ὁ πατριάρχης,
 βίβλου τὸν Ἰουδαίον, τῆς τῶν ἐθνῶν ἐμνημόνευ-
 σεν βίβλου. Οὐκ ἐκλείβη γὰρ ἔφη, ἔρχων

A quid eorum quæ dicta sunt, re-
 rum ipsarum testimonium non ha-
 bet? Audite per os Malachiae
 Deum uniuersorum Israël com-
 pellantem: *Non est mihi voluntas* Malach. 1
in uobis, dicit Dominus: neque sa-
cificium accipiam de manibus uestris.
quoniam ab ortu solis & usque ad oc-
casum, nomen meum glorificatum est
in gentibus: & in omni loco thymiana
offertur nomini meo, & sacrificium pu-
rum, quia magnum est nomen meum in
gentibus, dicit Dominus omnipotens:
uos autem prophanatis ipsum. Com-
 B parate, amici, uerba hæc cum re-
 bus ipsis, ac uidete tum Iudæo-
 rum contumaciam, tum gentium
 confessionem, & ubique terra ac
 mari spirituale Domino sacrifi-
 cium offerri: cumque laudate,
 qui hæc tam manifestè prædixit.
 Quod si uultis, & Danielis, & E-
 zechielis, & Ioelis, & Michææ, &
 Osee, aliorumque Prophetarum
 oraculis oculos admouete. omnes
 enim, gentium salutem prædi-
 cunt. Quin & Deus ipse cum pa-
 triarcha Abraham inigne illud
 scædus percutiens, in semine ipsius
 daturum se gentibus benedictio-
 nem promisit. *Benedicam te, inquit,*
& magnificabo nomen tuum, & eris
benedictus: & benedicam benedicen-
tes te, & maledicentes te maledicam:
& benedicentur in semine tuo omnes
gentes terra. Neque hoc illi semel,
 uerum sæpius est pollicitus: quin
 & eo defuncto, eandem bene-
 dictionem dedit filio eius Isaac,
 postque illum Iacob. Quia enim
 ex illorum semine assumpta na-
 tura humana, Unigenitus factus
 est homo, & homo factus, dif-
 pensationeque perfecta, in om-
 nem terram Apostolos misit, gen-
 tesque omnes docere præcepit, &
 illæ in nomine Patris, & Filij, &
 Spiritus sancti credentes salutem
 consequutæ sunt, iure & Abraham,
 & iis qui ex eo sunt geniti, benedi-
 ctionem hanc dedit, eisdemque
 futura prænuñcians, magnitudi-
 nem præmij ostendit, ac diuino-
 rum uerborum auditores spe salu-
 tis consolatus est. Iacob etiam Pa-
 triarcha, cum Iudam benediceret,
 de gentium benedictione non ta-
 cuit. *Non deficiet, inquit, princeps* Gen. 49. 10

ex Iuda, neque dux de femoribus eius, donec veniat ille cui repositum est, & ipse expectatio gentium. Magnus item Moyses exclamat: *Letamini gentes cum populo eius. Diuini autem Dauidis prophetias quis facile colliget? In secundo enim psalmo Saluatoris nostri personam assumens, Dominus, inquit, dixit ad me, Filius meus es tu: ego hodie genui te. Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terra. In octauo autem psalmo hæc scripta sunt: Domine Dominus noster, quàm eleuata est magnificentia tua super calos? Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem. Videmus autem hæc quotidie euenire. In nono etiam psalmo ad Deum conuersus, Exsurge, inquit, Domine, non confortetur homo: iudicentur gentes in conspectu tuo. Constitue Domine legislatorem super eos, ut sciant gentes quoniam homines sunt. Quia enim ad extremam infaniam genus humanum delapsum erat, necessariò petit dari eis legislatorem, vt naturam suam agnoscant, & ferinos mores deponant. In vigesimo autem primo: Reminiscetur & conuertentur ad Dominum vniuersi fines terra, & adorabunt in conspectu eius vniuersa familia gentium: quoniam Domini est regnum, & ipse dominatur gentium. & quæ sequuntur eandem habent sententiam. Prædicat enim è cunctis gentibus nouum populum. Atque vt plura prætermittam, audite ipsum in quadragesimo quarto psalmo sic dicentem: Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: constitues eos principes super omnem terram. Item in quadragesimo quinto, Vacate, & cognoscite quoniam ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra. Qui verò hunc sequitur psalmus, salutem gentium totus prædicat. Omnes gentes, inquit, plaudite manibus, iubilare Dei in voce exultationis. Quoniam Dominus altissimus terribilis, rex magnus super omnem terram. Sed & quadragesimus septimus, & octauus, & nonus, omnésque penè dicam psalmi Dauidici, orbis terræ mutationem prædicunt, gentiumq; prædi-*

A ἔξ Ἰουδα, καὶ ἡγούμηνος ἐκ τῆς μηρῶν αὐ-
τῆς, ἕως αὐτῶν ἔλθῃ ᾧ ἀποκείται, καὶ αὐτὸς παρὰ
δοκίαν ἐθῶν. καὶ ὁ Μωϋσῆς δὲ ὁ μέγας ἐβόα·
Εὐφραΐσθητε ἔθνη μὲν τῆς γῆος αὐτῆς. Ἐγὼ δὲ
τῆς ἡρασιῶν Δαβὶδ παρὰ φητείας τῆς αὐ-
ραδίως συλλέξεν; ἐν μὲν γὰρ τῶν δούτερων
Ἰαλμῶν, ὅ τῆ πατρὸς παρὰ σῶπον ἀφληφῶς,
λέγει, Κύριος εἶπε παρὰς με, Υἱός μου εἶ σύ·
ἐγὼ σήμερον γεννήνηκά σε. αἰτήσαι παρὰ ἐμοῦ,
& δώσω σοι ἔθνη πλὴν κληρονομίαν σου, & πλὴν
κατάχεσιν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς. ἐν δὲ τῶν
ὀγδοῶ φησι· Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυ-
μαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῆ· ὅτι ἐπήρ-
θη ἡ μεγαλοπρέπεια σου ὑπὲρ αὐτῶν τῶν οὐρα-
νῶν. ἐκ σῶματος νηπίων & θηλαζόντων, κα-
τηρήσω ἄνθρωπον. ὁραμῶν δὲ ταῦτα καθ' ἑκάστην
τελούμενα. ἐν δὲ τῶν ἐναντίων πάλιν, παρὰς
τὸν ἴπῳ ὄλων λέγει θεὸν· Ἀνάστη κύριε μὴ
κατανοῦσθαι ἄνθρωπος. κρητήτωσαν ἔθνη ἐνώ-
πιόν σου· κατὰ σῆσιν κύριε νομοθέτῳ ἐπὶ αὐ-
τοῖς· γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποι εἰσίν.
ὅτι γὰρ εἰς ἀλογίαν ἐχάτην ἐξέπεσε τῆς
ἀνθρώπων ὅ γένος, ἀναγκάως ἀλλοῖς δοῦν-
C ναί νομοθέτῳ αἰτεῖ, ὥστε καὶ πλὴν φύσιν ὅτι-
γῶναι, καὶ τῆς θηλωδίας ἀπαλλαγῶναι. ἐν
δὲ τῶν παρὰ σῶτω καὶ εἰκῶν· Μνησθήσονται καὶ
ὅτι σραφήσονται παρὰς κύριον πόρτα τὰ πέρα-
τα τῆς γῆς, καὶ παρὰ σῶσιω ἡσσοισιν ἐνώπιον αὐ-
τῆς πᾶσαν αἰ πατριά τῆς ἐθῶν· ὅτι τῆς κυ-
ρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπότης τῆς ἐθῶν·
& τὰ ἐξῆς δὲ πλὴν αὐτῶν ἐχά ἀφῶνοια. παρὰ-
λέγει γὰρ τὸν ἐξ ἀπύτων τῆς ἐθῶν νέον λαόν·
& ἵνα τὰ πλείονα παρὰ σῶσιω, ἀκούσατε αὐ-
τῆς ἐν τῶν μῶν. Ἰαλμῶ λέγειτος. Ἀντι γὰρ
τῆς πατέρων σου ἐγνήνησθαι οἱ υἱοὶ σου. κατὰ-
D σῆσιν αὐτοῖς ἄρχοντας ὅτι πᾶσαν πλὴν γῆν.
& πάλιν ἐν τῶν μὲν· Σχολάσατε, & γῶναι ὅτι
ἐγὼ εἶμι ὁ θεός· ὑψώθησόμεθα ἐν τοῖς ἐθῶσιν·
ὑψώθησόμεθα ἐν τῇ γῆ. ὁ δὲ μὲν τῆς πᾶν ὄλος
πλὴν τῆς ἐθῶν παρὰ σῶσιω ὁμοίαν· Πᾶντα
γὰρ φησι, τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας. ἀλαλά-
ξατε τῶν θεῶν ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσας· ὅτι κύ-
ριος ὑψίστος φόβος, βασιλεὺς μέγας ὅτι
πᾶσαν πλὴν γῆν. ὁ ἐβδδομος δὲ, καὶ ὁ ὀγδοός,
καὶ μῶν καὶ ὁ ἑννατός, καὶ πᾶντες, ὡς ἔπος
εἰπεῖν, οἱ Ἰαλμοὶ, πλὴν τῆς οἰκουμένης μεταβο-
λῶν παρὰ σῶσιω, καὶ πλὴν τῆς ἐθῶν παρὰ σῶ-
σιω

ῥύποισι ἔκλησιν, ἕπίσιν· ἔως γε πούτοις ἅ
 τῆ θεοῦ ἔσσητες ἡμῶν πῶν παλαιῶν
 ὑπέξιν, πῶν ἐκ τῆ πατρὸς θήνησιν, τὸν
 ἐκ τῆς πύθηνου τόκον, τὰ θαύματα, τὰ πα-
 θήματα, τῆν Ἰουδαίων πῶν ἀπιστίαν, πῶν
 ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, πῶν εἰς οὐρανοὺς ἀνά-
 στασιν, πῶν τῆ πνύματος ἐπιφοίτησιν, τὸν
 εἰς πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν τῆν ἀποστόλων
 δρόμον. καὶ μὴ δὴ καὶ οἱ ἄλλοι παροφῆται ἑα-
 τα παρολέγρουσιν ἀπόλυτες. ἐγὼ δὲ πάσας σι-
 αραγεῖν τὰς παρορήσεις πύθηνον ὑπέλη-
 φα· πολλῶν γὰρ ἀπὸ ἐδέηδων βιβλίων, καὶ πᾶ-
 σας γραφῶν, καὶ πᾶσι ἐκείνης δὲ γε τὰ παρὸς
 παροφῆ λέγων. ἀρκεῖ δὲ ὑμῖν, ἀνθρώπητε, καὶ
 τῆν ἄλλων, ὅτι ὡν ἀκηκόατε, πῶν ἀλήθειαν
 ἀγαθῶν. σαφεῖς γὰρ αὐταὶ ἔσονται ἀληθεῖς, καὶ
 οἷον τίνες ἐναργεῖς εἰσὶ τῆν παροφῆτων εἰ-
 κόνες. ὡς παρὸν πῶν ἀρίτων ζωγραφῶν
 πῶν τέχνῳ ῥᾶον ἀπὸ τῆς κατὰ μάστοι, τὰ ἀλη-
 θινῶν ἔσχητύπων χαρακτικῶν παροφῆται τῆ
 εἰκόνα· οὕτω καὶ ὑμεῖς, κατὰ παρὸν ἰδέσθαι
 ἡνᾶ, πῶν παροφῆται, ὑπὸ τῆ σφωτάτου
 παροφῆτα φειδῶν ζωγραφῶν, παροφῆται τοῖς
 παροφῆταισιν, ἡδὴ λαβοῦσθαι τὸ πῆρας, ἔσται
 τῆς ὁμοιότητος παροφῆται ἀπαλλάκτον. πᾶ-
 λα μὴ γὰρ, παρὸν δὲ ἔσται τὸ πῆρας ἢ παροφῆ-
 ταία, εἴ γε ἡνᾶ πόνον τὸ πῆρας τοῖς πῶν καὶ
 τα ἀνθρώποις, ὡς ἀληθῆ τὰ παροφῆται.
 ὅτι δὲ τὰ παλαιὰ καὶ παροφῆται παροφῆται
 τα, νῦν ὁρατῶν τετελεσμένα, ἔσται ῥήματα
 ἐκείνα ἡνᾶ παροφῆται, οὐ δὲ πόνων
 ἡμῶν, εἰς τὸ πῆρας τὰς ἀκοῆς. ἔσται γὰρ αὐ-
 τα μῆρυγγῶν τὰ ὁμοιότη· καὶ παροφῆται
 ἡμῶν Ἡρόδοτος λέγων, ὅτι τὰ ὡπα ὑπὸ παρ-
 χῆ ἀνθρώποις ἀπιστότερα εἶναι τῆν ὁφθαλ-
 μῶν. ὁρατῶν γὰρ πῶν οἱ ὁφθαλμοὶ ἀπὸ ἀκούσθαι
 τὰ ὡπα. ὅτι δὲ πῶν καὶ ὀλίγων παροφῆται
 ἐπηκούσατε, καὶ πῶν τῆν παροφῆται ἐπαρ-
 χῆτα μῆρυγγῶν, παροφῆται, ὡ ἀνδρες, τοῖς
 ὑμετέροις χηρημοῖς τῆν παροφῆται τὰ παροφῆ-
 ταία, ἔσται βοήσατε μῆ τῆ ἀποστόλου· Τίς κοι-
 νωνία φωτὶ παρὸς σκότος; τίς δὲ συμφωνή-
 σις Χειρῶν παρὸς Βελίαν; ἢ τίς μερὶς πι-
 στῶ μῆ ἀπιστου· τίς δὲ συγκατάθεσις ναὶ θεοῦ
 μῆ εἰδῶν; καὶ μὴ γὰρ τῆ θεοῦ, τῆν παροφῆ-
 τῆν οἱ χηρη· εἰδῶν δὲ κατὰ, τὰ παροφῆται
 ἐπαρῶν παροφῆται. πᾶσι ὡν τὸ θεῖον πῶν

A cant & vocationem, & fidem. Dei
 præterea & Saluatoris nostri sub-
 stantiam illam quæ est ante sæ-
 cula, generationem ex Patre, par-
 tum ex virgine, miracula, suppli-
 cia, Iudæorum incredulitatem, re-
 surrectionem ex mortuis, in cæl-
 lum ascensionem, Spiritus sancti
 aduentum, Apostolorum in vni-
 uersum orbem terra marique dis-
 cursum. Eadem verò hæc alij Pro-
 phetæ vaticinantur vniuersi. Ego
 autem prædictiones omnes colligere
 superfluum putavi. Multis enim
 B mihi libris opus esset, si omnes
 describerem, & de singulis
 opportuna decerperem. Sufficit au-
 tem vobis, si velitis, etiam aliarum
 ex iis quas audistis veritatem dis-
 cernere. Sunt enim manifesta &
 veræ, ac veluti expressæ quædam
 rerum imagines. Sicut itaque opti-
 morum pictorum artem facilius
 explorare quis poterit, qui veræ
 atque archetypæ rei pictam imagi-
 nem conferat: ita & vos decet, ve-
 lut ideam quandam, prophetiam à
 sapientissimo pictore antè depictam
 rebus ipsis, cum finem iam sortita
 C est, conferre, ac nihil euariantem
 similitudinem intueri. Priùs enim
 quàm finem consequeretur Pro-
 phetia, non parum olim laboris
 erat, persuadere illius xui homini-
 bus, euentura esse quæ prædice-
 bantur. Nunc autem, cum imple-
 ta videmus quæ prædicta dudum
 olim fuerant, & verbis res ipsas
 successisse, nullus iam nobis est la-
 bor ad faciendam auribus fidem.
 Habent enim illæ oculorum testi-
 monium, superuacaneúmque no-
 bis est Herodoti dictum, aures ho-
 minibus esse oculis infideliores:
 D oculi enim nostri vident quæ audi-
 tu aures accipiunt. Quando igitur
 & prophetias pauculas audistis, &
 rerum testimonia oculis inspexistis,
 comparate, ô viri, Prophetarum
 prædictiones cum vestris oraculis,
 & cum Apostolo exclamate, *Quæ 2. Cor. 6.*
*societas luci ad tenebras? quæ con-
 uentio Christi ad Beliar? aut quæ pars
 fideli cum infideli? quis consensus tem-
 plo Dei cum idolis?* Templata enim Dei
 sunt Prophetarum chori: Idola ve-
 rò, quæ gentes adorarunt, furda &
 muta sunt. de quibus & Spiritus

diuinus aie, *Simulacra gentium argentum & aurum, opera manuum hominum. Os habent, & non loquuntur, oculos habent, & non videbunt. Aures habent, & non audient, nares habent, & non odorabunt. Manus habent, & non palpabunt, pedes habent, & non ambulabunt. Non clamabunt in gutture suo: neque enim est spiritus in ore ipsorum. Similes illis fiant qui faciunt ea, & omnes qui confidunt in eis. Vobis autem, ô viri, vtinam contingat veritatem perdiscere, nec Propheticæ imprecationis pati supplicium.*

μα φησί. Τα' εἰδωλα τῶν εἰδωλῶν σργύειον
 ἔχειον, ἔργα χρῶν ἀνθρώπων. ὄμα ἔ-
 χροισι, καὶ οὐ λαλήσουσιν. ὀφθαλμοὶ ἔχροισι, καὶ
 οὐκ ὄψονται. ὠτα ἔχροισι, ἔσθ' ἀκούσονται. ῥί-
 νας ἔχροισι, ἔσθ' ὀσφραηθήσονται. χεῖρας ἔ-
 χροισι, ἔσθ' οὐ ψαφήσουσι. πόδας ἔχροισι, ἔ-
 σθ' οὐ περιπατήσουσιν. οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λαρυ-
 γαίῳ. ὁσθ' γὰρ ἔστι πνεῦμα ἐν τῷ ὄματι
 αὐτῶν. ὁμοιοὶ αὐτοῖς γίνονται οἱ ποιῶντες αὐτὰ,
 καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. ὑμᾶς δὲ γέ-
 νοιτο μετὰ μαθεῖν πλὴν ἀλήθειαν, καὶ τῆς προφη-
 τικῆς μὴ μετὰ λαχῆν σργῶς.

DE FINE ET IVDICIO.

SERMO XI.

ARISTIPPI nomen, ô viri, ad vestras fortasse aures peruenit: illius, inquam, Aristippi, qui ex filia nepos fuit eius Aristippi, quo Socrates amicissimo vsus est. Is itaque ex matris philosophantis conuictu, ad magnam philosophiæ cognitionem peruenit: cognomen autem à re ipsa contraxit. omnes enim illum *Metrodidacton*, hoc est, matris discipulum, appellabant. Verùm illi quidem ad consequendam philosophiam sola matris documenta satis fuerunt: vos verò, licet tot iam Prophetas & Apostolos audieritis, necnon & eos qui hos secuti doctrina claruerunt, veritatem tamen perdiscere non vultis. Hoc autem vobis inde vitiū aduenit, quòd inutilia fortasse arbitramini hæc esse instituta. Non enim Syracufanas delicias, non remissum ac mollißimum vitæ genus pollicentur, nec execrandas diuitias, earumque fluxus lubricū euripum, sed sudores & labores, vitamque multis ærumnis expositam. Sunt enim hæc vobis perspicua: horum autem finis non cernitur. Affueti enim ea sola intueri quæ videntur, scire non potestis eorum naturam quæ non videntur. oculis enim illis caretis, quorum fides est opifex. Ego verò, quoad in me erit, & vobis capere li-

ΠΕΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΙ

κρίσεως.

ΙΑ'.

AΡΙΣΤΙΠΠΟΝ ἐκεί-
 νον ἴσως, ὡς ἄνδρες, ἀκούε-
 τε τὸν Ἀριστῖππου, τῷ
 Σωκράτους ἐπαίρου, θυγα-
 τριδοῦ. ἔσθ' τῆ μητρὶ φιλοσοφούσῃ συ-
 νωνῶν, φιλοσοφίας ὡς πλεῖστον μετέλι-
 χεν. ἔλαχε δὲ καὶ ὄνομα ζῶντεθὲν ἐκ
 τῷ παραματός. μητρὸς δὲ διδάκτον γὰρ αὐ-
 τὸν ὠνόμαζον ἀπὸ τῆς. ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν
 ἤρκεσεν εἰς μετοσίαν φιλοσοφίας, καὶ
 μόνῃ τῆς μητρὸς τὰ παιδευμάτα. ὑμεῖς
 δὲ, καὶ προφητῶν ποσούτων καὶ ἀπο-
 στόλων ἀκούοντες, καὶ μὲντοι καὶ τῶν
 μετ' ἐκείνους ἐν διδασκαλίᾳ λαμβάν-
 των, μαθεῖν οὐ βούλεσθε πλὴν ἀλή-
 θειαν. τὸτο δὲ ὑμῖν συμβαίνει ὅ πα-
 ῖδος, ἐπειρῶν αἰούνητα τυχόν ταυτὴ νο-
 μίζετε τὰ μαθήματα. οὐ γὰρ Συρακου-
 σίαν χλιδῶν, ὁσθ' ἐγε αἰετῶν καὶ ἀεθ-
 διατῶν ἐπαγγέλλεται βίον, ὁσθ' ἐπὶ τὸν
 πολυάρετον πλοῦτον, καὶ τῶν ἐκείνου ῥυ-
 μαίων τὸν βίον. ἀλλ' ἰδράσας καὶ πό-
 νους, καὶ πολιτείας πολυμῶρον. ταῦτα
 γὰρ ὑμῖν κατὰ ἀληθειάν. ὅδε γε τούτων τέλος,
 ἀθάνατον. μόνῃ γὰρ που εἰσθότες τὰ ὀρά-
 ματα βλέπειν, ἰδεῖν οὐ δύνασθε τῶν ἀ-
 ρέτων πλὴν φύσιν. ποῖς ὀφθαλμοὶ γὰρ
 ἐκείνους οὐκ ἔχετε, ὡς ἡ πίστις δημιουργῶς.
 ἐγὼ δὲ ὑμῖν, ὡς ἐμοίγε δυνατὸν, καὶ ὑμῖν χα-

ρητὸν, δηλώσω καὶ ταῦτα, τῆ τῶν θεῶν λογίαν
 πάλιν ἡρώδης δαδουχία. παρ' οὗρου δὲ
 αἴμα δεῖξαι καὶ πῶς ἐκ παλαιήλου τῶν φι-
 λασόφων τῶν δόξας, καὶ τῶν θεῶν διαγγελίων
 πᾶ δόγματα· ἵνα γινώτε τί μὲ ἐκείνοι τέλος
 ὤρισαντο, τί δὲ οἱ θεοὶ ἐπαγγέλλονται λό-
 γοι. Οὐ μὲν οὖν Ἐπίκουρος, ὃ ἤδιστα ζῆν ὤρι-
 σατο τέλος· τέλειον γὰρ ἀγαθὸν, μόνῳ ἠ-
 γείτο πῶς ἠδονῆς. Δημόκριτος δὲ ὁ Ἀβδη-
 εῖτης, ὁ τῶν τούτου δογμάτων πατήρ, αὐτὴ
 τῆς ἠδονῆς πῶς ὁρμήαν τέθηκεν· ὀνο-
 μάτων, οὐ δογμάτων, ἐναλλαγῶν πῶς ἠ-
 σαύρωτος. καὶ Ἡρακλῆτος δὲ ὁ Εφέσιος, πῶς
 μὲν παρρησιαστικῶς μετέβαλε, πῶς
 δὲ ἀφαινοῖα οὐ κατέλειπε. αὐτὴ γὰρ
 τῆς ἠδονῆς, διαρέσην τέθηκεν· ἔχθ' δὲ ἡ-
 νὰ καὶ ἑτέραν ἐμφασιν ὄντι ὁ ὄρος. ἀο-
 εῖτως γὰρ πῶς διαρέσην τέθηκε· ὃ δὲ
 ταύτης ποιόν, οὐ δεδήλωκε. ἀφρο-
 ροὶ δὲ τῶν ἀδελφῶν αἱ γινώμα· πῶς μὲν
 γὰρ ἐρέσκει σωφροσύνη· πῶς δὲ, ἢ
 ταύτης ὀνομαστικῶς· καὶ πῶς μὲν, ἀκρα-
 σία· πῶς δὲ, ἐγκράτεια· καὶ τούτοις μὲν,
 ἀδικος καὶ πλεονεκτικὸς βίος· ἐκείνοις δὲ,
 δικαίος. ὃ πῶς ἐκάστῳ ἐρέσκει, ἠδὲ τε
 καὶ ἀξίερατον, ὄντι ὤρισαντο τέλος, αὐ-
 τὴ τῆς ἠδονῆς πῶς διαρέσην τέθηκεν.
 ὁ δὲ πολυδουλλῆτος Πυθαγόρας, πῶς τε-
 λεωπατῶ τῶν ἐπιθυμιῶν ὀπίστημι, ἔχα-
 πον ὑπελάμβανεν ἀγαθόν· ὁ Ἐκαστός
 δὲ πῶς αὐταρκεία· ὁ δὲ Ἀντισθένης·
 πῶς ἀτυφία. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ Κλαζο-
 μῆσιος, πῶς θεοῖα τῆς βίου, καὶ πῶς
 ἀπὸ ταύτης ἐλευθερίαν· φιλοσόφῳ δὲ
 ἀρετῶντα ὀνομαστικῶς ὄρον. μέγιστον γὰρ
 ἀληθῶς ἀγαθόν, ὃ ζῶναι τῶν παρ-
 ῶν πῶς φύσιν, καὶ τῶν ῥεόντων κα-
 ταφροσύνησιν, καὶ πῶς ψυχῶν ἀδούλω-
 τον καὶ ἐλευθερίαν ἀφαιρησῶν. Πλά-
 τῶν δὲ, ὁ Ἀείωνος, τῆ μεγαλονοία
 τῆ ὄρου καὶ τῆτον ἀπέκρυψε. ὃ γὰρ ὀ-
 μοιωπῶντα πῶς τῶν κατὰ τὸ δυνατὸν, τέ-
 λος ὤρισαντο τῶν ἀγαθῶν. ἀξίεπαμος
 μὲν οὖν καὶ ἢ πῶς πῶς μίμησιν τῶν θεῶν
 πῶς ἠδονῆς· ἢ δὲ τῆ κατὰ τὸ δυνα-
 τὸν παρρησιαστικῶς, ἀξιαγατότερον τὸν ὄρον
 ἀπέφηνεν. οὐ γὰρ ἐπὶ πᾶσι δυνατῶν

A licebit, factorum hinc quoque volu-
 minum facibus admotis, hæc etiam
 ostendam. Opera autem pretium
 nunc etiam facturum me puto, si
 Philosophorum opiniones ac diuina
 Evangeliorum dogmata ex aduerso
 constituam, vt ex comparatione co-
 gnoscatis, quemnam illi finem
 statuerint, & quem diuini sermones
 polliceantur. Epicurus ergo iucun-
 dissima vita finem metitur. Supre-
 mum namque bonum, solam esse
 voluptatem opinatus est. Democri-
 tus autem Abderites, huius dogma-
 tum pater, pro voluptate Tranquil-
 litatem animi posuit, non senten-
 tiæ, sed nominum dumtaxat fa-
 cta mutatione. Heraclitus item E-
 phesus, nomen quidem mutauit,
 sed sensum seruaui. nam pro volu-
 ptate, beneplacitum dixit. Habet
 tamen & aliam vim quandam hæc
 definitio. Nam indefinitè benepla-
 citum posuit, qualitatem verò illius
 non expressit. Sunt autem hæc in re
 variæ hominum differentesque sen-
 tentiæ. Aliis siquidem placet tem-
 perantia, aliis verò vitium huic con-
 trarium: aliis continentia placet,
 aliis incontinentia: aliis vita iniqui-
 tati & auaritiæ dedita, aliis iustitiæ
 tenax. Quod itaque vnicuique pla-
 cet, quòdque iucundum est & ama-
 bile, id ille videtur finè definiuisse,
 pro voluptatis nomine beneplaci-
 tum appellans. Celeberrimus autem
 Pythagoras vltimum bonum in ex-
 actissima numerandi scientia opina-
 tus esse: Hecataeus in rerum suf-
 ficiētia, Antisthenes in animi mode-
 stia: Anaxagoras verò Clazomenius,
 in vitæ speculatione, animiq; liber-
 tate quæ ex illa proficiscitur, conue-
 nientem Philosopho definitionem
 constituens. Maximum quippè bo-
 num est, naturam rerum callere, &
 quæ fluxa sunt contemnere, ani-
 mūque ab omni seruitute liberum
 conseruare. Plato autem, Aristonis
 filius, altitudine ac magnificentia
 definitionis illum superauit. Bono-
 rum siquidem finem statuit, Deo,
 quoad possumus, similes fieri. Lau-
 dabilis sanè adhortatio, quæ nos ad
 diuinorum imitationem inuitat. Illa
 tamen additio, quoad possumus, ad-
 mirabiliorem definitionem reddit.
 Neque enim fieri potest, vt vsque

quaque Deo similes euadamus. Quo enim pacto qui est visibilis inuisibilem exprimat? & qui brevis est, ac exiguo loco concluditur, illum, qui extra omnem terminum constitutus ipse continet vniuersa? ac rursus qui recens est æternum, & rerum omnium conditorem is, qui ne vnus quidem vlnæ cælum possit condere? Nulli est ergo nec natura illa, nec potentia, nec sapientia imitabilis. Bonitatis sanè ac mansuetudinis, iustitiæque & humanitatis diuinæ typos aliquos quoquo modo effingere licet: quandoquidem Christus dominus iis qui perfectionem assequi cupiebant, imitationem hanc proposuit. *Estote misericordes, inquit, sicut & pater vester celestis misericors est: qui orri facit solem suum super malos & bonos, & pluit super iustos & iniustos.* Platonis quoque præceptor Socrates, filius Sophronisci, non diuitiis affluentem, neque secundo vento vententem, sed iustitia exornatum, felicem solebat appellare: impiisq; vocabat eos, qui vtilitatem à iustitia se iungerent. solùm enim vtile hoc ducebat, quod iustum. Oratores autem his dictis aures accommodare noluerunt. Diuersum enim ab vtili iustum esse dicebant, hac ratione vtilitatem omni vtilitate cassam adsignantes. Nam iniustum profectò est quod iustitia carer: quod verò iniustum, idem & noxium: quod verò noxium est, vtile vocari cõgruenter non potest. Plato igitur, & Socrates, & consona, & laude digna dixerunt. Aristoteles autem, Platonis auditor cum fuerit, ex huius doctrina parum profecit: sed ex triplici bonorum genere, id est, animæ, corporis, ac externis bonis, plenam felicitatem fieri affirmavit. Aiebat enim, qui verè felix habendus sit, eum non modò virtute excultum esse oportere, sed & robusta præditum valetudine, & forma insignè, & diuitiis affluentem: qui autem horum careat aliquo, felicem appellandum non esse. Hic verò, vt quidè videtur, Simonidæ potiùs poëtæ sententiam sequutus est. Is enim sic ait: *Optimum est homini, vt benè valeat: proximum, vt bona sit forma: tertium, vt sine dolo sit diues.* Theognis item poëta, paupertatem vitari adhortatur:

Α ὁμοιωθεῖσθαι θεῷ. πῶς γὰρ αἰ τις, ὁρατὸς ὢν, ὁμοιωθεῖται τῷ ἀορατῷ· καὶ βραχύς ὢν, καὶ τῷ πῶ συμκρῶ πᾶσι γεγραμμένος, τῷ ἀπειργάφῳ, καὶ πῶ κτίσιν σσεύχοντι· καὶ αὐτὸν πάλιν, τῷ αἰώνιῳ, πρὸς φάτος ὢν· καὶ τῷ τὰ πόρτα τεκτινωμένῳ, μηδὲ πηχυαῖον οὐρανὸν δημιουργήσασθαι διωάμενος; τοιγάρτοι οὐτε πῶ φύσιν ἐκείνῳ, οὔτε πῶ δῶαμι, οὔτε μὲν πῶ σοφίαν μιμήσασθαι διωάτον. τῷ ἀγαθῷ μὲντοι ἔδικαίου, καὶ ἡμέρου καὶ φιλαδελφῆς τοῦ τοῦ αἰμαγέτη ἵνας ἐκμάξασθαι οἶόν τε. καὶ γὰρ ὁ διασότης Χριστὸς τῶν τῶν τῶν τελεότητος ἐφιερμήοις πῶ μίμησιν πρὸς ἡμᾶς· Γίνεσθε γὰρ φησὶν, οἰκίρμονες, καθὼς ἔο πατὴρ ὑμῶν· ὁ οὐρανίος οἰκίρμον ἔστιν· ὅτι ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτῷ ὅτι ποιητοὶ καὶ ἀγαθοὶ, καὶ βρέχει ἔπι δικαίους καὶ ἀδίκους. καὶ ὁ τῷ Πλάτωνος δὲ διδασκαλὸς ὁ Σωφροσύνης Σωκράτης, οὐ τὸν πλούτῳ πρὸς ῥέειον, ἔξ οὐραίων φερόμενον, ἀλλὰ τὸν δικαιοσύνη κοσμούμενον, διδάσκοντα εἰώη καλεῖν· ἔξ ἀσεβῆς ὠνόμαζε, τοὶς δὲ συμφέρων τῷ δικαίῳ χειρίζοντας. μόνον γὰρ εἰ συμφέρων τῷ δικαίῳ ἐλεγε. οἱ δὲ γε ῥήτορες, τούτων ἐπαίην τῷ λόγῳ ὅτι ἤθελον· ἄλλο γὰρ πῶ τῷ συμφέρων εἰ τῷ δικαίῳ ἐλεγε· ἄξυμφορον τῶν τῶν τῶν συμφέρων δηλωῦντες ἀδικῶν γὰρ δήπουθεν, ὅ τῷ δικαίῳ κεχαρισμένον· ὅ δὲ γε ἀδικῶν, βλαβερόν· ὅ δὲ βλαβερόν, ὅτι αἰ εἰκότως κληθεῖν συμφέρων. ὁ μὲν δὲ Πλάτων καὶ Σωκράτης, ἔξ ὠφωνα ἐφάτιν, ἔξ ἄξιόπαντα· Αριστοτέλης δὲ, τῆς Πλάτωνος διδασκαλίας μεταλαχὼν, τούτων ὅτι ἀπάναν τῶν δογμάτων· ἀλλὰ συμπληροῦσθαι πῶ διδασκονίαν ἐκ τριχθείας ἐφη, ἐκ τῶν καὶ ψυχῶν, ἐκ τῶν τῶν τῶν σῶμα, ἐκ τῶν ἐκτός· ἡμῶν γὰρ τὸν διδάσκοντα ἐλεγε, μὴ μόνον φρετῆ κοσμεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ῥάμῳ ἐχῆν, ἔξ ὠρα λάμπειν, καὶ πλούτῳ πρὸς ῥέεισθαι· τὸν δὲ ἵκον τούτων ἐστρημέον, ἡκιστα καλεῖσθαι διδάσκοντα. μᾶλλον δὲ ὅτι, ὡς εἰοικεν, ἡκολούθησε Σιμωνίδῃ τῷ ποιητῇ. ἐκεῖνος γὰρ ἐφη· Ὑγιαίνην μὲν ἀριστὸν ἀνδρῶν· δούτερον δὲ, φουὰ καλὸν ἡμέρασαι· τείτον δὲ, πλουτεῖ ἀδύλω. ἔξ ὁ Θεόγνης δὲ, τῶν πενίαν φάσιν πρὸς ῥεῖσθαι, ἔξ φησὶ.

οὐκ ἔστιν ἀφικνούμενοι, καὶ ὅτι τῆς γῆς οἰκί-
 ζομενοι. τούτων δὲ αὐτῶν, οἱ φιλοσοφία ἰκα-
 νῶς καθηρέμενοι, αὐθιγὰ καμάτων ζῶσι
 ὅπως πᾶσι εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, καὶ εἰς
 οἰκήσεως ἐπὶ τούτων καλλίους ἀφικνούμεται,
 αἷ οὔτε ῥάδιον δηλώσει, οὔτε ὁ χρόνος
 ἱκανός ἐν τῷ πρόπῳ. ἀλλὰ τούτων μὲν
 δὴ εἶνεκα χρὴ ὧν διεληλυθῆμεν, ὃ Σιμι-
 μίᾳ, πᾶσι ποιεῖν ὥστε ἄρετῆς ἢ φρονη-
 σεως μεταχεῖν. καλὸν γὰρ ὃ ἄθλον, καὶ
 ἢ ἐλπίς μεγάλη. καὶ τῷ Γοργίᾳ δὲ τὰ
 ἑρμῆα πλήσια λέγει. Ἀκούε δὴ μάλα κα-
 λῶς λόγου· ὃν σὺ μὲν ἠγήσῃ μῦθον, ὡς ἐγὼ
 οἴμαι· ἐγὼ δὲ, λόγον. ὡς ἀληθῆ γὰρ ὄντα
 σοὶ λεγέσθαι ἀ μέλλω λέγειν. καὶ μετ' ὀ-
 λήα. Τὸν δὲ δικαίως τὸν βίον διεληλυ-
 θῆτα καὶ οἴως, ἐπειδὴ τελευτήσῃ, εἰς
 μακέρων νήσους ἀπιόντα, οἰκεῖν ἐν πᾶ-
 σι βιδαμονία ἐκπὸς καλῶν. τὸν ὃ ἀ-
 δικῶς καὶ ἀθέως, εἰς ὃ τῆς κρίσεως τὴ
 καὶ δίκης δεσμοτώθειον, ὃ δὴ Τάρταρον
 καλοῦσιν, ἰέναι. καὶ αὐτῆς. Ἐπειτα γυ-
 μνοὶς κριτῶν ἀπύτων τούτων. τελευτά-
 τας γὰρ δεῖ κείνεσθαι. καὶ τὸν κριτῶν δεῖ
 γυμνὸν εἶναι τελευτῶντα, αὐτῆ τῆ ψυχῆ
 αὐτῶν τῶ ψυχῶν θεωρουμένων, ὅπως φησι
 ἀποθανόντος ἑκάστου, ἔρημον πύτων συ-
 γγῶν, καὶ ἀλιπόντα ὅτι γῆς πάντα ἐκεί-
 νον τὸν κόσμον, ἵνα δικαία ἢ κρίσις ἢ. οὐ-
 πως ἀκείβας ὅπως εὖεν ὁ Πλάτων ἐπὶ
 τὰ ἐν ἄδου κριτήρια. ἐν τούτων γὰρ Ἑβραίοις
 ἐν Αἰγύπτῳ, τῶν θεοφληκῶν πύτων λυ-
 γίων ἐπήκουσε, ἔ τὸν τῶ πύτων ἔμαθε πα-
 τερμόν, ὃν ὁ θεασίος ἐθεάσατο Δαμιῆλ.
 καὶ τοὺς Ησαίου τῆ θεασίτου κατέμαθε λόγους.
 ἐκείνος γὰρ πύτων πύτων καὶ ἑρμῆα ὡς
 φησὶν. Ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσῃ, ἔ ὃ
 πύτων αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται. ἔ πάλιν. Τίς
 ἀναγγελεῖ ὑμῖν ὅτι πύτων καίεται; τίς ἀναγγε-
 λεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον; ἔ ἄλλα δὲ
 ποιαῦτα πλείστα ἐστὶ ἑρμῆα τοῖς θεοφληκῶν
 ἀρεῖν. ὃ δὲ φιλόσοφος, τὰ μὲν ἐκείθεν λα-
 βῶν, τὰ δὲ ἐκ τῆ Ἑλληνικῆ ἀναμίξας μῦθων,
 τοῖς πύτων τούτων ἐποίησατο λόγους. καὶ τὰ ἐφε-
 ξῆς δὲ τῶ αὐτῶν ἐκ τῆ ἀφαινοῖαν. Τῶν γὰρ φησὶ
 δικαστῶν, ὅπως ἔλεγον, ἑρμῆα μὲν ὁ Ραδάμαν-
 θυς ἐκείνος, αὐ τοιοῦτον τινὰ λαβῶν, ἄλλο μὲν

A ram habitationem perueniunt, atque ibi
 in terra optima collocantur. Ex his au-
 tem ipsis, qui per Philosophiam satis pur-
 gati fuerint, ij & reliquum omne tempus
 absque ullis penitus laboribus viuunt, &
 in pulchriores, quam he sint, habitatio-
 nes se conferunt. Quæ cuiusmodi sint,
 haud facile quisquam dixerit, neque
 presens tempus ad dicendum sufficeret.
 Sed horum gratia quæ dicta sunt, ὁ Σιμι-
 μία, omni studio est annisendum, ut vir-
 tutem ac prudentiam consequamur. pul-
 chrum enim premium est repositum, nec
 exigua consequendi spes. In Gorgia
 quoque his affinia narrat: Audi, ait,
 perpulchrum sermonem, quem tu quidem,
 ut opinor, fabulam existimabis: ego
 autem constantem sermonem. Itaque di-
 cantur tanquam vera, quæ dicturus sum.
 Et post pauca: Eum verò qui vitam
 iuste ac sanctè transegerit, morte obita
 in beatorum insulas deferri, easque in-
 colentem, frui omni felicitate, & exfor-
 tem esse malorum omnium. Qui verò
 iniuste atque impie, in iudicij ac iusti-
 tia carcerem detrudi, quem Tartarum
 vocant. Et rursus: Praterèa iudicandi
 sunt nudi his rebus omnibus: mortuū
 enim iudicandi sunt. Nudum quoque
 oportet iudicem esse mortuum, qui ani-
 ma ipsa, quam iudicaturus est animam
 speculetur cuiuslibet vitæ excedentis, pri-
 uatum cunctis consanguineis, qui om-
 nem illum ornatum exteriorum in terra
 reliquerit, ut iustum sit legitimūque
 iudicium. Adè Platonem esse apud
 inferos iudiciorum loca persuasum
 fuit. In Ægypto enim cum He-
 bræis versatus, Prophetica oracula
 prorsus audierat, & ignis fluium
 didicerat, quem diuinus Daniel à se
 conspectum narrat. Didicerat & di-
 uini Esaia verba. Is enim de reo-
 rum pœnis quodam in loco sic lo-
 quitur: Vermis eorum non morietur,
 neque ipsorum ignis extinguetur. Et
 iterum: Quis annuntiabit vobis quod
 ignis ardet? quis annuntiabit vobis
 locum æternum? Plurimæque in hanc
 sententiam apud Prophetas reperire
 est. Plato autem quædam inde assu-
 mens, & alia miscens ex Græco-
 rum fabulis, suos his de rebus ser-
 mones scripsit. Quæ verò insequun-
 tur eandem habent sententiam. Ex
 iudicibus enim, quod dicebam, primus
 quidem Rhadamanthus ille, si quem
 talem iudicandum accipiat, nihil aliud

Dan. 7.

Esa 65 24.
 Esa. 33. 14.

illius hominis nouit, nec quis sit, nec ex quibus ortus, sed solum quod malus sit: quo comperto, ad Tartarum demittit, signo indicans, sanabilisne an insanabilis videatur. ille autem eo transmissus congruentia patitur. Nonnumquam verò aliam conspicias, quae sanctè vitam peregerit, aut priuati hominis, aut alterius qui veritatem coluerit, ac praesertim, ut equidem sentio, o Callicles, Philosophi, qui soli sibi vacauerit, neque multarum rerum in vita sollicitus fuerit, amanter hanc excipit, atque ad beatorum insulas mittit. Et paucis interiectis adiunxit: **M**ibi quidem, o Callicles, his rationibus persuasum est, idque unum specto, ut quam sanissimam animam iudici ostendam. Missas igitur faciens quas multi appetunt dignitates, veritatisque incumbens, enitar pro viribus, ut & optimus viuam, & cum moriendum erit, moriar. Hortor autem & ceteros mortales quoad possum, teque ipsum in primis, ad hoc tam pulchrum virtutis certamen, quod praecunctis certaminibus quae adiri possunt in vita, optandum esse affirmo. Teque nunc increpo & accuso, neque enim tibi poteris suppetias afferre, cum tibi causa ibi fuerit, & iudicium quod modo commemorabam: sed cum veneris ad iudicem illum Aeginae filium, teque ille correptum eo perducet, hiabis attonitus, & vertiginem, quam hic ego, tu illic patieris: ac te fortasse ille percutiet, colaphisque incusabis, ignominia & dedecore afficiet. Haec autem tibi fortasse anicularum fabulae videntur, & contemptui habes. Neque sanè admirandum esset haec contemni, si quærentes possemus meliora ac veriora inuenire. Nunc autem vides, quod qui tres estis Grecorum sapientissimi, tu inquam Polus & Gorgias, probare nequaquam potestis aliam nobis viuendam esse vitam, praeter hanc quae videtur ad eam felicitatem percipiendam profutura. Talia & in hoc dialogo, & de rebus illis differuit, sapienterque admodum hortatus est, ut ea curemus per quae à suppliciis illis expediamur. In Critone etiam leges inducit, ita Socratem alloquentes: **A**t, o Socrates, nobis crede tuis altricibus, neque iustitia liberos, neque vitam, neque quicquam aliud pluris facito: ut cum ad inferos veneris, possis haec omnia

Aπει αὐτῶν ὅτι οἶδεν ὁσδὲν, οὔτε ὅς τις, οὔτε ὅτι
 ἕνων· ὅτι δὲ ποιητὸς τις ἔστι καὶ πιδῶν, ἀπέ-
 πεμφεν εἰς τὸν Τάρταρον· ὅτισημαγνόμενος,
 εἰαυτεῖα ἰάσμος, εἰαυτεῖα αἰάτος (ἔ) δὲκῆ. ὁ δὲ,
 ἐκείσε ἀφικόμηνος, τὰ παρῶσθηκα πᾶσθ.
 εἰόστε δὲ, ἄλλω ἰδῶν βεβιωκῆδω ὁσῶς καὶ
 μὲ ἀληθείας, αὐδρόσῃ ἰδιώτου ἢ ἄλλου ἕνός,
 μέλιτα μὲ, ὡς ἔρωλε Φημί, ὡ Κρηκίλης, Φι-
 λωσόφου, τὰ αὐτῶ παρῶξαιτος, ἔ οὐ πολυπαρῶ-
 γμονήσθμτος ἐν τῶ βίῳ, ἠγάσθη τε καὶ εἰς μα-
 κέρων νήσοις ἀπέπεμφε. καὶ μὲ βραχέα ἐπή-
 γαθῶ· **E**γὼ μὲ, ὡ Καλλίκλης, ἕσθ πύτων
 τῶ λόγων πέπθσμαι, καὶ σκαπῶ ὅπως ἀποφα-
 νοῦμαι τῶ κριτῆ ὡς ἕνεσάπλω πῶ ψυχῶ
 ἔχων. χαίρην οἶω εἰσας τῶς τιμας τῶ πολλῶν
 αἰδεσθῶτων, πῶ ἀλήθειαν ἀσῶν, πῶρασο-
 μῆ τῶ ὄντι, ὡς αἰ δυνῶμα, βέλπτος ὢν, καὶ
 ζῆν, καὶ ἐπειδὴ ἀποθνήσκω, ἀποθνήσκην. πα-
 ρακαλῶ ἢ καὶ τοῖς ἄλλοις αἰδεσθῶτοις, καθῶ
 ὅσον δυνῶμα, ἔ δὴ καὶ σὲ αἰπιπῶρακαλῶ, ὅτι
 τῶτον τὸν βίον καὶ τὸν ἀγῶνα τῶτον, ὢν Φημί αἰ-
 πὶ πῶτων τῶ εἰσθὰδε ἀγῶνων ἠμῖν εἶ). καὶ ὄνθ-
 δίξω σε, ὅτι οὐχοῖός τε εἶ σαυτῶ βοηθῆσαι, ὅ-
 τρη δίκη σοι ἦ, ἔ ἢ κρίσις ἕ ἢ νῶ ἔλεγον. ἀλλῶ
C ἐλθῶν παρῶ τὸν δικαστῆν ἐκείνον τὸν τῆς Αἰ-
 γίνης ἕόν, ἐπειδὴ σε ὅπιραβόρμτος ἐκείνος
 ἀγῆ, χασηθήσθ καὶ ἰλιγιάσθς, ὁσδὲν ἦθον
 ἠ ἐγὼ εἰσθὰδε, καὶ σὺ ἐκεἶ. καὶ σε ἴσως τυπή-
 σθ, καὶ ὅπι κόρρησ ἀτιμάσθ, καὶ πῶτως παρῶ-
 πηρακειῖ. **T**αχα δὲ οἶω τῶ πὶ μῶτος σοι δικαῖ
 λέγεσθαι, ὡς παρ ἕσθ γρῶός, καὶ κατῶφρ-
 νεῖς αἰτῶν. καὶ ὁσδὲν γε αἰ ἕ ἡμασθὸν κατα-
 φρνεῖν πύτων, εἰ ὅπιζητοιῶτες εἶχρημῶ τῶ-
 των βελτίῳ ἔ ἀλητέσε εἰ δῶρεῖν νῶ ἢ ὅρας,
 ὅτι πρεῖς ὄντες ἕμεῖς, οἶαθ σοφῶτατοι ἐσθ τῶ
D Ἑλλῶων, σῦτε ἔ καὶ Πῶλος ἔ Γοργίας, ὅκα
 ἔχετε ἀποδειξῶ ὡς καὶ ἄλλον ἕνα βίον ζῆν
 ἢ τῶτον, ὅαθ ἐκείσε φαίνεται ἕμφῶρων. ποι-
 αῦτα καὶ τῶδε τῶ ἀγαλόγῶ, ἔ αὐτῶ τῶ
 αἰβῆ διεξῆλτε· καὶ σοφῶς μέλα πῶρηνεσθ
 ὅπιμεληθῶμαι πύτων, αἰ τῶ ἐκεἶ κολαση-
 εἶων ἐλθῶρεῖ. καὶ τῶ Κρίτωνι δὲ πῶς νό-
 μοις εἰσῶγ λέγοντας τῶ Σωκράτῃ. **A**λλῶ
 ὡ Σώκρατες, πειθόμενος ἠμῖν πῶς σοῖς ἕ-
 φῶσι, μήτε πῶιδας αὐτῶ πλείονος ποιῶδ,
 μήτε ὅ ζῆν, μήτε ἄλλο μηδὲν, παρῶ τῶ δι-
 κῶου· ἕνα εἰς ἀδου ἐλθῶν, ἔχης τῶτα πῶτα

ἀπολογησασθαι τοῖς ἐκεῖ δόξουσιν. ἐν δὲ τῆς Α
 Απολογία, καὶ ἀγαθὸν εἶ) λέγει τὸν θάνατον.
 Εὐνοήσωμαι γὰρ, ἔφη, ἔ τῆδε, ὡς πολλὴ ἐλ-
 πὶς ἐστὶν ἀγαθὸν αὐτὸν εἶ). Δυοῖν γὰρ θάτερον
 ἐστὶ τὸ τεθνατάει ἢ γὰρ οὐ) μηδὲν τι εἶ), μηδὲ ἀ-
 θησιον μηδεμίαν μηδὲν ἐχόν τὸν τεθνεώτα.
 ἢ ἔ, καὶ τὰ λεγόμενα, μεταβολὴ τις τυχερῆς
 οὔσα, ἔ μετοίκησις τῆς ψυχῆς τῆς τόπου τῆς ἐν-
 θένδε εἰς ἄλλον. ἀλλὰ ταῦτα μὲ αὐτὸ ἐπαμνε-
 τεον, εἰ καὶ ἵνα ὀπιμιξίαν ἐχὲ τῶν νόθων δο-
 γμάτων, τὸν Ραδάμυθον, καὶ τὸν Μίνω, καὶ
 τὰς μακρόρων νήσους, καὶ μὴ τοι καὶ τὸ μόνος
 κολλέσασθαι τὰς ψυχὰς, τῶν σωμάτων κεχωρι- B
 σμένας. ταῦτα γὰρ δὴ που τῶν τῆς ἀληθείας δο-
 γμάτων ἀλλότρια ἐχὲ δὲ πῖνα σμικρὸν ἀμη-
 γέπη ξυγνώμην, τὴν ἀποστολικῆς διδασκαλίας
 οὐ μετασχόν. τὰς δὲ μετεσωματώσεως, αἷ
 ἐκ τῶν Πυθαγόρου δογμάτων ἐκεῖνος ὑφεί-
 λετο, πῶν ἄπασι, ὡ ἀνδρες, φθικτεον. κο-
 μιδὴ γὰρ τοι ἐκεῖνα τὰ δογματα κατὰ γέλα-
 σα. αἷ γὰρ δὴ τῶν ψυχῶν τῶν εἰς τὰ σώματα
 κατὰπεμπομένων, ἐν τῶ Φαίδωνι ἔφη. ὡς
 ἐνδύονται αὐταί, ὡς αἶ εἶκος, εἰς τὰ ποιαῦτα
 ἦν, οἷα ἄπῃ αὐ) ἔ μεμνητικῆς τυχερῶσιν C
 ἐν τῶδε τῶ βίω. τὰ ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὡ
 Σωκράτες; Οἷον, τοῖς μὲν γαστριμύρροις τὲ ἔ
 ὕβρεις καὶ φιλοποσίας μεμνητικότητας μηδὲν
 ἀλαβούρησι, εἰς τὰ τῶ ὄνων γῆν, ἔ τὰ τῶ
 ποιούτων θηλιῶν, εἶκος ἐνδύεσθαι. ἢ οὐχί;
 Πάνυ γε εἶκος λέγεις. τοῖς δὲ ἀδικίας ἔ τυ-
 ραννίδας ἔ ἀρπαγὰς ἀρετὴ μνηκότητας, εἰς
 τὰ τῶ λύκων τὲ ἔ ιεράκων καὶ ἰελίνων γῆν, ἢ
 ποῖ αὐ) ἄλλοσε φαῖμν τὰς ποιαῦτας ἵενας;
 ἀμέλει, ἔφη ὁ Κέβης, εἰς τὰ ποιαῦτα. ἔ ἵνα
 μὴ πῶντα λέγων μηκιῶ τὸν λόγον, ἐστὶν ὡ-
 ρεῖν αὐτὸν λέγοντα, τῶ πλὴ πολιτικῶ δρε- D
 πτῶ ἡσκηκῶ τὰς ψυχὰς, εἰς μὲν γῆρας με-
 τεισωματουμένης ἔ σφῆκας ἔ μύρμηκας,
 καὶ εἰς γε τὸ ἀνθρώπιον γῆος. ταῦτα δὲ οὐ
 μόνον γέλωτος ἄξια, ἀλλὰ ἔ οἷς ἦδη εἴρη-
 κεν, ἀπικρι ἐνδύτα. ἐν ἐκεῖνοῖς μὲ γὰρ ἔφη
 κολλέσασθαι τὰς ψυχὰς τὰς μὲ, εἰς τὸν Αχέρον-
 τῃ καὶ εἰς τὸν Αχερουσίαν λίμνην. τὰς δὲ, εἰς τὴν
 Στύγα ἔ Κωκυτὸν ἔ Πυριφλεγέοντα βάλ-
 λουμένης ἔ τοῖς μὲ αἰάτα ἐπιαικῶτας, ἐν
 ὧ Τάρταρον τοῖς τῶ Πυριφλεγέοντος αἰεξυμ-
 φερέσθαι ἔ ῥύμασι. τοῖς δὲ γ' ἰασιμα πημε-

is qui illic praesunt respondere. In Apo-
 logia autem, mortem etiam bonam esse dixit. Cogitemus enim hic etiam, sperari admodum posse, bonam illam esse. Duorum enim alterum ea sit oportet, ut vel nihil amplius sit, nulliusque rei sensum habeat qui defunctus est, vel ex eis quae diximus mutatio quaedam sit, animaque de hoc loco in alium quendam commigratio. Sunt haec autem eius dicta laude digna, tametsi admixta quaedam habeant ex adulterinis dogmatis, ut Rhadamantum, Minoem, & insulas beatorum, solasque animas puniri a corporibus separatas. Sunt enim haec a veritatis dogmatis aliena. Est autem illi quodammodo ignoscendum, qui particeps Apostolicae doctrinae non fuerit. Transmigrationes autem in alia corpora, quas ille de Pythagoreorum placitis sumpsit, penitus, o viri, fugienda sunt. Sunt enim oppidò ridicula haec dogmata. De animabus enim quae in corpora transmittuntur, in Phaedone dicit, induere illas, ut par est, mores eosdem, quos in hac vita coluerint. Quales verò mores hos dicit, o Socrates? Si qui verbi gratia, gula indulserint, petulantibusque se aut temulentos praebuerint, nulla honestatis habita ratione, hos a sinorum species ac bestiarum subire vero simile est. an non ita? Maximè congruum est quod ais. Qui verò iniurias, tyrannides, rapinasque praepotant, in lupos, accipitres, miluosque transire? nam quò aliò dicamus sese tales animas recepturas? In haec profectò animalia, inquit Cebes. Ne verò cuncta percensens, sermonem longiùs protraham, qui eum leget, affirmantem inueniet, animas eorum qui virtutem politicam exercuerunt, apicularum corpora, vespartumve ac formicarum, & hominum subituras. Haec verò non modò sunt ridicula, verùm iis etiam quae superiùs dixerat, penitus contraria. Ibi enim puniri animas dixit, alias quidem in Acherontem, paludemque Acherusiam, alias verò in Stygem, Cocytumque ac Pyriphlegethontem abiectas: & eos quidem qui inexpiabiliter peccarint, Pyriphlegethontis fluctibus in Tartarum rapi: qui verò ita deliquerint

vt expiari possint, dum per vndas feruntur, supplices iis fieri, quos à se olim iniuria affectos in ripa fluminis conspiciunt: rursusque ab annis defluxu in paludem deferri. Hoc autem loco eos qui voluptatibus seruiierint, asinos fieri ait: qui verò tyrannicam vitam rapacemque adamarint, transire in luporum, & accipitrum, miluorumque corpora. Eos porro qui politicam virtutem excoluerint, felicissimis frui præmiis, in vespas, apes, atque formicas conuersos. Hoc enim honoris genus iis qui virtutis studiosi fuerint, Philosophus decernit. Atqui hæc quoque sunt supra dictis contraria. Ibi enim eos ad beatorum infulas destinavit, Philosophorumque habitacula verbis explicari non posse asseruit: hic autem vesparum illis, apumque, ac formicarum vitam attribuit: eoque qui olim in vita neminem læserint, præmium hoc ait accipere, vt aliis noceant, damnumque afferant. Apes enim & vespræ natura insitum habent, vt pungant aculeis, & formicæ segetes deprædantur, fructusque cum agricolis partiuntur, tametsi laborum sociæ non fuerint. Vespræ autem plantarum cultoribus infestæ sunt, arborum fœtus corrumpentes. Idemque quodammodo apes faciunt. Neque tamen horum quicquam sapientissimo Philosopho in mentem venit, sed ad solam illius, qui primus hæc effatus est, auctoritatem respexit. Quin & alibi quoque alias huiusmodi fabulas profert his verbis: *In eum quidem locum, unde anima proficiscitur, non qualibet viique peruenit infra decies mille annos. Neque enim alas ad euolandum assumit ante hoc tempus, præterquam illius qui philosophatus ingenue fuerit, puerosque secundum philosophiæ normam adamarit. Hæc namque tertio vita peracto circuitu, millesimo demum anno liberantur: ter inquam continuè ad hanc vitam pennis ita sublata, post annos mille discedunt. Alia verò anime, cum vitam primam peregerint, iudicium subeunt: quo absoluto, alia quidem in subterranea fora demissa, pœnas persolunt: alia verò ab iustitia in quandam cali regionem sub-*

Α μελήσοντας, φερονόους ὑπὸ τῷ κύμα-
 τος, ἀπιβολεῖν τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἡδικημέ-
 νους, ὅτι τῆς ὄρθης φαιρονόους· καὶ πάλιν ὑπὸ τῆς κύματος εἰς τὴν λίμνην ἀπάγεσθαι· ἐνταῦθα δὲ, τοῖς μὲν τῆς ἡδυπαθείας δεδουλοκότας, ὄνοες γίγνεσθαι ἔφη· τοῖς δὲ τυραννικὸν καὶ ἀρπακτικὸν βίον ἡραπηκότας, εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ ἰερέων καὶ ἰκτινῶν εἰσαγεσθαι σώματα· τοῖς δὲ γὰρ τὴν πολιτικῶν ἀσκήσοντας ἀρετῶν, τεισολβίων ἀπολαύειν ἀθλων, σφῆκας γινουράους, καὶ μελίττας, καὶ μύρμηκας. ταῦτα γὰρ τοῖς ἀρετῶν ὑπερβουνοῖς ὁ φιλόσοφος ἀπέπεμψε γέγραπται. καὶ ταῦτα δὲ ἀίτικρως ἐκδητῆρα. ἐν μὲν γὰρ τοῖς παλαιῶν εἰρηνοῖς, εἰς μακάρων ἀδελφῶν ἀπέπεμψε νῆσοις· τῶν τε τῶν φιλοσόφων οἰκίσεις, ὅσδε λόγῳ ῥηταῖς ἔφησεν ἔτι). ἐνταῦθα δὲ, σφηκῶν ἀδελφῶν, καὶ μελιτῶν, καὶ μυρμηκῶν ἀπεκλήρωσε βίον· καὶ τοῖς ἐν τῷ παλαιῶν βίῳ μηδὲν ἡδικηκότας, ἀθλων ἔφη λαμβάνειν, ὅ ἀδικεῖν καὶ λαβῶσθαι τοῖς ἄλλοις. καὶ γὰρ καὶ σφῆκας, καὶ μελίττας, πλήθει τῶν κέντρων πεφύκασι. καὶ μύρμηκας συλάσι τὰ λήια, καὶ τοῖς γηπῶνοις ζωοδυνέρονται τοῖς καρποῖς, ἥκιστα κεκρινωηκότες τῶν πόνων. καὶ οἱ σφῆκας δὲ, τοῖς φυτουρτοῖς πολεμοῦσι, τὸν τῶν φυτῶν καρπὸν ἀφαιροῦντες. τῆτο δὲ ἀμνηστέη καὶ αἱ μελίττας δράσιν. ἀλλὰ τούτων ὅσδε ζῶοιδε τῶν φιλοσόφων ὁ ἀρίστος· ἀλλ' εἰς μόνον ἀπέπεμψε τῆς παλαιῶν γε ταῦτα εἰρηκότος ὁ κλέος. καὶ ἐτέρωθι δὲ ταῦτα ἅπαντα μυθολογεῖ, καὶ φησὶν. εἰς μὲν γὰρ ὅθεν ἦκει ψυχὴ ἐκείνη οὐκ ἀφικνεῖται ἐπὶ μυσίων. οὐ γὰρ πηροῦται παρὰ τοσούτου χρόνου, πλὴν ἢ τῆς φιλοσοφῆσματος ἀδόλως, ἢ παιδεραστήσματος μὲν φιλοσοφίας. αὐτὰς δὲ τελετὴν παλαιῶν τῆς χλιείας εἶδεται. τοῖς δὲ ἐφεξῆς τὸν βίον τῆτον οὕτως πηροῦσθαι, τὰ χλιεῶν ἔτι ἀσφῆχονται. αἱ δὲ ἄλλαι, ὅταν τὸν παλαιῶν βίον τελεῶσσι, κρίσεως ἔτυχον· κριτεῖσθαι δὲ, αἱ μὲν, εἰς τὰ ὑπὸ γῆς διασωθήσια ἐλθοῦσθαι, δίκην τίνουσιν· αἱ δὲ, εἰς τὸ οὐρανὸν ἵνα

πόπον, ἡ ἀπὸ τῆς δίκης κούφισθαι, ἀφ' ἧρου-
 σιν ἀέθως οὐ ἐν ἀνδρῶν εἰδῶ ἐβίωσαν
 βίη. Ἐ τούτων δὲ πῶς ἀποκίαν τῶν λόγων
 καταμαθεῖν ὀπίπετες. τίς γὰρ που αὐτὸν τὰς
 τῶν ἐτῶν ἐδίδαξε μυριάδας, ἔ ὅτι μύριον
 διεληλυθότων ἐτῶν, τότε τῶν ψυχῶν ἐκάστη
 εἰς τὸν ἴδῶν ἐπορεύετα χῶρον; Ἐ δὲ
 μετὰ τούτων, ὅσδε τοῖς ἀγῶν ἀσελγεσά-
 τοις ἤρμοσθε λέγειν, μὴ που γε φιλοσόφω.
 τοῖς γὰρ πῶς ἀκραφίῃ φιλοσοφίαν καταρ-
 θασκόσι, τοῖς ἀκοράτοις ἔ παιδεύσας ξυνέ-
 ζυξε, ἔ τούτοις καὶ κείνοις τῶν αὐτῶν ἀθλῶν
 ἔφησεν ἀπολαύσασθαι. Ἄλλὰ τούτων πάλιν
 τῶν λόγων ὀπιλαθόμενος· τὸν γὰρ οὐρανὸν
 τῆς ποιούταις ψυχῆς ἀπεκλήρωσεν ἐν τῇ
 Πολιτείᾳ· πῶς Ὀρφέως ψυχῆν κύνειον
 ἔφη σῶμα λαχεῖν ἔ ἀετὸν μὲ ἔφη γνέσθαι
 τὸν Αἰακίον, λέοντα ὅ τὸν Αἰάντα,
 ἀθλητῶν δὲ πῶς Αἰακίον, ἔ πῆρσον
 τὸν Θεοσίτην. ἔ ὅδε εἶδα ὅπου χεῖρ πῶ-
 δε τῶν δογμάτων πῶς ἀλογίαν ἐπιτεῖναι τοῖς
 ἀφ' ἧρου καταδεδάκμενος. ἄλλος μὲν-
 τοῖ βῆ παύτων μάλλον ἢ σπουδαίων, ἐν οἷς
 τὰς μετενομαστῶς διέξοισιν. πολλὰ γὰρ
 γὰρ τὰ ἀδου κοραστῆρια δείκνυσιν. ἐγὼ δὲ
 εἰς ταῦτα πρέφομαι πάλιν, ἵνα μὴ ἐπ' ἐ-
 κείνων δὴ τῶν γέλοιον τὸν φιλόσοφον κατα-
 λείψω λόγων. ἀκούσατε πῶς αὐτὸς λέγειν-
 τος· Ἄλλ' οὐ μὲν τοι σοι, ἡ δὲ ἐγὼ, Ἀλ-
 κίονος γε ἀπόλορον ἐρῶ, ἀλλὰ ἀλκίμου μὲν
 αἰδρός, Ἡεὸς τῶ Ἀρμυρίου, ὅ ἦρος δὲ
 Παμφύλου. ὅς ἐν τῶ πολέμῳ τελευτήσας,
 αἰαρεθέντων δεκαταίων νεκρῶν ἤδη πε-
 φθαρμένων, ὑγιῆς μὲ ἀνῆρέθῃ κομιθεῖς
 δὲ οἴκαδε, μέλλων θάπτεσθαι, δωδεκα-
 τῆμος ὅπτι τῇ πυρῆ κείμενος ἀεθίω. αἰα-
 θοῖς δὲ, ἔλεγε ἂ ἐκεῖ εἶδεν. ἔφη δὲ,
 ἐπειδὴ οἱ ἐκβίωαι πῶς ψυχῆν, πορθε-
 σθαι ἤδη μὲ πολλῶν, ἔ ἀφικνεῖσθαι σφῶς
 εἰς τόπον ἵνα δαμόνοιο ἐν ὅ τῆς τε γῆς
 εἶ) δύο χάσματα ἐχθροῖα ἀλλήλοισιν, ἔ τῶ
 οὐρανοῦ αὐ ἐν τῶ αἰῶ ἀλλὰ καταρπικρῶ.
 δικαστῶ δὲ μετὰ τούτων κατῆσθαι οὐς,
 ἐπειδὴ δικάσαμεν, τοῖς μὲ δικαίους κελθῆσθαι πο-
 ρθεῖσθαι πῶς εἰς δεξιὰν τε καὶ ἀρῶν ἀφ' ἧ οὐρανοῦ,
 σημεῖα περὶ ῥῶ ψυχῆς τῶν δεδικασμένων ἐν
 τῶ περὶ σθαι τοῖς δὲ ἀδίκους, πῶς εἰς ἀριστερῶν

*A late, agunt pro illius vite meritis quam
 olim inter homines viderantur. Ho-
 rum autem rursus verborum quæ
 sit stultitia facile est perspicere.
 Quis enim illum deua docuit an-
 norum millia, & annorum deceni
 millibus evolutis, vnaquamque a-
 nimam in suum locum reuerti?
 Quæ autem inter hæc posita sunt,
 ea ne à flagitiosis quidem homini-
 bus, nedum à Philosopho, dici con-
 uenerat. Sincera enim Philoso-
 phia cultoribus, lasciuos puero-
 rum amatores adiunxit; eadem-
 que præmia his & illis reposita esse
 dixit. Sed horum quoque verbo-
 rum oblitus, (cælum namque hu-
 iusmodi animarum sedem esse in
 Republica esse docuit,) Orphei
 animam cyni corpus induisse ait,
 Agamemnonem verò aquilam eua-
 sisse, Aiacem leonem, Atalantam
 athletam, simiam verò Therstem.
 Nec scio fanè, cuius rei gratia tam
 insulsa dogmata suis dialogis inser-
 ta voluerit. ac iocari planè potius
 quàm seriò agere videtur, vbi de
 animarum transmigrationsibus dis-
 ferit. Multis enim locis pœnarum
 fedes apud inferos commemorat.
 Ego itaque ad eas iterùm me con-
 uertam, ne Philosophum in ridicu-
 lis eiusmodi sermonibus relinquam.
 Audite igitur sic loquentem: Verum
 tibi ego non Alcinoi apologum referam,
 sed fortis viri, Eris Armenij, genus è
 Pamphylia ducentis, sermonem narra-
 bo. qui cum in prælio cecidisset, deci-
 moque post die, aliorum quidem corpora,
 qui simul occubuerant; iam marcentia
 recepta essent, integer adhuc sublatu-
 est, domumque delatus. cumque duc-
 decimo ab interitu die tumulandus esset,
 ante pyram constitutus reuixit: re-
 uersusque ad se se, narrauit quæ apud
 inferos vidisset. Dixit ergo, animam è
 corpore egressam, cum multis aliis per-
 uenisse ad admirabilem quendam locum, in
 quo duo hiatus terre paterent, sibi inui-
 cem coherentes, tum & celi quoque aper-
 tiones due, quæ illis supernè ex opposito
 imminerent. Inter hos hiatus medij iu-
 dices sedebant: qui peracto iudicio, iu-
 storum quidem animas iuberent per
 dexteram apertionem ad superna celi
 conscendere, quibus in pectore iudicij
 sui notas indices ipsi assuerant: iniu-
 storum autem animas iuberent per laeuam*

ad inferna precipitari, hos quoque in A tergo antea vita signa gestantes. Si-
 bi verò aiebat in conspectum progresso
 dixisse iudices, oportere illum nuntia-
 re hominibus que ibi fierent, iussisse-
 que illum omnia diligenter auditu vi-
 sūque percipere. Philosophia verè di-
 gni sunt hi sermones. Neque enim
 animas in brutorum corpora sum-
 mittunt, sed in cælum quidem eas
 quæ benè vixerint, quæ verò con-
 traria præoptarint, ad inferos: vt
 manifestum sit, alia illum ioco, hæc
 autem seriò dicere. Plutarchus quo-
 que, in iis quæ de anima scripsit,
 & iudicem ostendit, & iudicij mi-
 nistros, narrationem hanc operi suo
 intexens: *Huic, inquit, Antyllo &*
nos narranti interfuimus, cum Sofitele
& Heracleone. Is enim, cum medicis iam
exanimis videretur, paulum ad se re-
uersus ex quadam non parum profunda
dormitatione, nihil sanè aliud fecit, aut
dixit, quod emote mentis signum esset.
Narrabat autem, se vita functum ite-
rùm in vitam rediisse, neque prorsus ex
ea tunc agritudine periisse: immò mi-
nistros, qui se ad inferos deduxerant,
ab ipsorum præside increpitos fuisse aie-
bat, qui pro Nicanda, ad quem dedu-
cendum missi fuerant, ipsum adduxif-
sent. Erat porò Nicandas sutor coria-
rius. Narrat autem præterea, cum
Nicandas interiisset, Antyllum mox
conualuisse. Qualia sint igitur Phi-
losophorum dogmata, vtque ipso-
rum alij quidem ventre humanam
felicitem mensi sint, alij perfe-
ctius quiddam de ea sint loquuti:
vtque alij humanam vitam sepul-
crorum tenus esse censuerint, alij
rerum in vita gestarum retributio-
nes somnariatint, & horribilia, quan-
tum valere dicendo, suppliciorum
loca designarint, ne hæc quidem
fabulis libera relinquentes, ex iis
quæ superius diximus percepistis.
 Tempus iam est, vt Deo congruen-
 tia sacrorum Euangeliorum dogma-
 ta contemplemini. Initium ergo
 bonorum esse aiunt laudabilem ti-
 morem Dei. *Initium enim sapientie*
timor Domini, vt Salomon, & eius
pater docent. Finem verò, vitam
diuinis legibus excultam. Beati e-
nim immaculati in via, qui ambulant
in lege Domini: Beati qui scruiantur
testimonia eius, in toto corde exqui-

τε καὶ πάλιν, ἔχοντες καὶ τοῖς ἐν τῷ ὄπασθεν ση-
 μείον ἀπορίτων ὡς ἐπὶ πρῶτον. αὐτὸς δὲ προσελ-
 θήντος, εἰπεῖν ὅτι δεοὶ αὐτὸν ἀγεῖν αἰθερά-
 ποις ἡμέρας τῷ ὀκει, καὶ ἀσχελεύεσθαι
 ἀσχελεύειν τε καὶ θεῶσθαι πῶτα τὰ ἐν τῷ τόπῳ.
 οὗτοι ἀληθῶς ἀξιοὶ τῆς φιλοσοφίας οἱ λόγοι. οὐ
 γὰρ εἰς ἀλόγων σώματα καταπέμποισι τὰς ψυ-
 χὰς· ἀλλ' εἰς οὐρανὸν μί, τὰς δὲ βελωκίνας.
 καὶ πάλιν εἰς ἄδου, τὰς τῶν δυνάμεων πρῶτον.
 δὴλος ποίνω ὅτιν, ὡς ὀκεινὰ μὴ παύσων,
 ταῦτα δὲ λέγει ἀποδείξων. καὶ μὲντοι καὶ ὁ
 Πλούταρχος, ἐν οἷς περὶ ψυχῆς ἔγραψε, καὶ
 τὸν δικαστὴν ὑπέδειξε, καὶ τῆς δικαστικῆς ποιῆ-
 ῶντας, διήγησά τι τοιοῦτον ἐστὶς τῶν
 ἐπισημάτων. Αντύλλω, φησὶ, πούτω καὶ
 αὐτὸν πρῆλθον, ἅμα Σωσιτέλει καὶ Ηρα-
 κλέωνι, διηγουμένων. ὡς γὰρ ἀβιώτως ἔχον
 ἐδέχθη τοῖς ἰατροῖς, ἀνενηθῆς μικρὸν ἐκ πινος οὐ
 μικρὸν βιάου καταφορῆς, ἄλλο μὴ οὐτε ἔπρῶ-
 ξεν, οὐτε εἶπε πρῶτον ἡμῶν· ἔλεγε δὲ τε-
 θνάσκω, καὶ πάλιν ἀφείσθαι, καὶ μὴ τεθνή-
 ξεσθαι ὅτι πρῶτον ὑπὸ τῆς ἐπισημίας ὀκει-
 νης. ἀλλὰ καὶ κακῶς ἀκηκοέναι τοῖς ἀγαθόν-
 τας αὐτὸν ὑπὸ τῆς κρείου. πεμφθέντας γὰρ
 ὅτι Νικανδρῶν, αὐτὸν ἠκεῖν ἀπὸ ὀκεινοῦ χρ-
 μίζοντας. ὁ δὲ Νικανδρῶν ἦν σκυτοτόμος.
 λέγει δὲ καὶ, ὡς τῆς Νικανδρῶν τελευτήσας,
 πρῶτον ὁ Αντύλλος ἐρώσθη. ὅποια μὲν
 οὖν τῶν φιλοσόφων τὰ δόγματα, καὶ ὡς οἱ
 μὲν αὐτῶν τῆς γαστρὸς πῶν διδαχμονίας ἐμέ-
 τησαν, οἱ δὲ καὶ τελειότερων ἠψατο λό-
 γων καὶ οἱ μὲν μέγροι τῶν πατρῶν ὀνομι-
 σάν (εἶ) τῶν αἰθεράτων τὸν βίον· οἱ δὲ καὶ
 τὰς τῶν βελωκίμων ἄνευ πῶν ἀντι-
 δόσης, καὶ ὑπέδειξαν, ὡς οὐκ ἔστιν ὁ λό-
 γος, τῶν φείκης γέμοντα κοραθῆα, ὅσδε ταῦ-
 τα τῶν μύθων καταλειπότες ἐλάβετε, δι-
 ὡς εἰρήκαμεν μαμαθήκατε. ὡρα δὲ λοι-
 πὸν, ὑμᾶς καὶ τὰ θεοσπετῆ τῶν ἱερῶν δι-
 αγγελίων δόγματα θεωρῆσαι. Ἐρχώ ποίνω
 τῶν ἀγαθῶν οὗτοι γὰρ (εἶ) φασὶ τὸν ἐπαμνοῦ μῦθον
 φόβον Ἀρχὴ γὰρ σοφίας, φόβος κρείου, κατὰ
 γὰρ τὸν Σολομῶντα, καὶ τὸν ὀκεινοῦ πατέρου· τέλος
 ὅ, τὸν τοῖς θεοῖς νόμοις ἀσχετούμῶν βίον·
 Μακάριοι γὰρ φησιν, οἱ ἄμφοι ἐν ὀδῷ, οἱ πρῶ-
 τῶν ὀδῶν ἐν νόμῳ κρείου· Μακάριοι οἱ ἔξερθ-
 νῶντες τὰ μὴ-πύεα αὐτῶν· ἐν ὀλή καρδίᾳ ὀκ-

110.

1.1.16.

118.1.

ζητήσουσιν αὐτόν. τῆτο δὲ καὶ τοῖς θεοῖς δι-
 αγγελίοις ὁ τῆς ὄλων σωτῆρ ἔξεπαύδουσε. μα-
 κείζετε γὰρ, οὐ τοῖς πλουσιώτασ, καὶ πε-
 φάντασ, καὶ κατ' ῥοιῶν φερονόμοισ· ἀλλὰ τοῖς
 πτωχοῖσ τῶ πνύματι, καὶ τοῖσ περθεῖσ, ἔ-
 πιεσ ἐλεήμονασ, ἔ πιεσ πεινώντασ καὶ διψών-
 τασ πτω δικοσοσιώω, ἔ τοῖσ ὑποφ' ἀγαθο-
 σινος κακῶσ πάσῃν ἀνεχομένοισ· ἔ τοῖσ τῶ-
 πα καὶ τὰ τοιαῦτα κατορθοῦσιν ὑποκρινέται πτω
 τῆσ οὐρανόων βασιλείω. περὺργου δὲ οἰμωγ,
 καὶ ἀλγοῖσ ὑμῖν τοῖσ ἐν ὀφημίασ εἰδὲ γραφέν-
 τασ ἀναγνώσιν νόμοισ· Μακείριοι οἱ πτωχοῖ
 τῶ πνύματι· ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεία τῆσ
 οὐρανόων. Μακείριοι οἱ περθεῖσ· ὅτι ἀλγοῖ κλη-
 ρονομήσουσ πτω γῆσ. Μακείριοι οἱ πεινώντεσ
 ἔ διψώντεσ πτω δικοσοσιώω· ὅτι ἀλγοῖ χρ-
 παθησονται. Μακείριοι οἱ εἰρήνοποιοῖ· ὅτι αὐ-
 τοῖ υἱοῖ θεοῦ κληθήσονται. Μακείριοι οἱ δεδιω-
 γμένοι ἐνεκεν δικαιοσύνησ· ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ
 βασιλεία τῶν οὐρανόων. Μακείριοι οἱ ἐλεή-
 μονεσ· ὅτι ἀλγοῖ ἐλεηθήσονται. Μακείριοι οἱ κα-
 θαροῖ τῆ καρδία· ὅτι ἀλγοῖ τὸν θεὸν ἔσονται. καὶ
 τὰ ἄλλα δὲ, ὡ ἀνδρεσ, πτω αὐτῶν ἔχθ ἀφ-
 νοίασ. ἀλλ' ἄρκει ἔ τῶτα, δηλώσασ τὸν τῆ
 νομοθέτου σκοπόν, ἔ περὺσ ποῖον ἡμαῖσ ἀφο-
 ρᾶν ἐδίδαξε τέλος. οὔτε γῶ πλοῦτον κεραι-
 δοκείν ἐκέλευσεν, οὔτε σῶματοσ ὠρασ καὶ
 ὑγίαν, ἀλλὰ τοῖσ τῆσ ἀρετῆσ ἰδρωτάσ, καὶ τοῖσ
 ὑποφ' τῶν κινδύνοισ, καὶ τὰ μέγισα αὐτῆσ
 ἀθλασ καὶ ἀρρήτα. τίσ γῶ ἰκανόσ λόγασ τεκμη-
 ρίωσασ βασιλείαν οὐρανόων, ἀνώλεθρον τε καὶ
 ἀπειρον, ἔ βίον ἀγήρων, ἔ ἀλυπον, καὶ φρον-
 τίδων ἐλύθηρον; περὺ τούτων ὁ θεοπέσιος Παῦ-
 λουσ βοᾷ· ἀ ὀφθαλμοῖσ σὺκ εἶδε, καὶ οἰσ σὺκ ἤκουσε,
 καὶ ὅτι καρδίαν ἀφ' ἑσῶπου σὺκ ἀνέβη, ἀ ἡτοῖμα-
 σεν ὁ θεὸσ τοῖσ ἀγαπῶσιν αὐτόν. εἰ δὲ ὁ τούτων ἐπό-
 πησ σὺκ ἰχουσεν εἰπεῖν ἀποφ' ἰδεῖν ἠζιώθη, ἡολῆ γ'
 ἀ ἄλλοσ τ' ἀφ' ἑσῶτων κατατολήμοσι. ὅτι ἢ καὶ αὐ-
 τὸσ τέλος ὠρίσαστο τῶν ἀγαθῶν πτω ζωῶν πτω
 αἰώνιον, ἀκούσατε αὐτ' Ρωμάοισ γραφοντοσ.
 Οτε γῶ ἡτε δουλοῖ τῆσ ἀμάρτιασ, ἐλύθηροῖ ἡτε
 τῆ δικαιοσύνη. τίνα οἶω καρπὸν εἶχετε τότε ἐφ'
 οἰσ νῶν ἐπαρμύεαστε; ὅ μ' γῶ τέλος ἐκεί-
 νων, θάνατοσ. νῶν δὲ, ἐλύθηρωθέντεσ ἀπὸ
 τῆσ ἀμάρτιασ, δουλωθέντεσ ἢ τῶ θεῶ, ἔχε-
 τε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰσ ἀμασμόν· ὅ ἢ τέλος,
 ζωῶν αἰώνιον. τὰ γῶ ὁλῶνια τῆσ ἀμάρτιασ,

A rent eum. Hoc idem nos in Euan-
 geliis docuit uniuersorum Serua-
 tor. Beatos enim vocat, non diui-
 tes, & deliciis fruentes, & quibus
 prosperè fluunt omnia sed paupe-
 res spiritu, & mites, & misericor-
 des, & qui esuriunt sitiuntque ius-
 titiam, quique ob aliquod bonum ad-
 uersi quidpiam patiuntur, & iis
 qui in his aliisque eiusmodi nauiter
 se gesserint, cælorum regnum
 pollicetur. E re autem futurum exi-
 stimo, si ipsas vobis sub beatitu-
 dinis specie conceptras leges reci-
 tem. *B* *Beati pauperes spiritu, quoniam*
iporum est regnum cælorum. Beati
mites, quoniam ipsi hereditabunt ter-
ram. Beati qui esuriunt, & sitiunt ius-
titiam, quoniam ipsi saturabuntur.
Beati pacifici, quoniam filij Dei vo-
cabuntur. Beati qui persecutionem
patiuntur propter iustitiam, quoniam
iporum est regnum cælorum. Beati mi-
sericordes, quoniam ipsi misericordiam
consequentur. Beati mundi corde, quo-
niam ipsi Deum videbunt. Alia item,
 ὅ viri, in eandem tendunt sententiã.
 Sed hæc satis erunt ad ostenden-
 dam legislatoris intentionem, & ad
 quem nos spectare finem edocuit.
 Neque enim diuitias expectare nos
 iussit, nec pulchritudinẽ sanitatẽ-
 que corporis, sed virtutis sudores,
 & suscepta ob illam discrimina, ma-
 ximãq; & inexplicabilia illius præ-
 mia. Quæ enim assequi possit ora-
 tio immortale illud infinitumque
 regnum cælorum, vitamque senio,
 curis, & doloribus carentem? De
 his Paulus exclamat: *Quæ oculus*
non vidit, nec auris audiuit, nec in
cor hominis ascendit, quæ prepara-
uit Deus diligentibus se. Quod si
 is qui spectator fuit, narrare illa
 non potuit, quorum spectaculo di-
 gnus est factus, ægrè alius ea ten-
 tabit, quæ explicari non possunt.
 Quod verò & ipse finem bonorum
 vitam æternam esse statuerit, au-
 dite ad Romanos hæc scribentem:
Cum enim serui essetis peccati, liberi fui-
stis ipsi iustitia. Quem ergo fructum
habuistis tunc in illis in quibus nunc
erubescitis? nam finis illorum mors
est. Nunc autem liberati à peccato, ser-
ui facti Deo, habetis fructum vestrum
in sanctificationem, finem verò, vi-
tam æternam. Stipendia enim peccati,

Marthi. 5. 3.

1. Cor. 2. 9.

Rom. 6. 21.

mors: gratia autem Dei, vita aeterna in Christo Iesu Domino nostro. Satis est, inquit, ipsum per se libertatis donum, ut fructum vobis pietatis ostendat: tamen ex sua liberalitate munificus & magnificus Dominus aeternam vobis superingerit vitam, ut peccati ac iustitiae differentiam cognoscatis. peccatum enim finem habuit mortem: iustitia vero vitam aeternam. Deinde post alia plurima, maximum donorum ostendit: *Qui cumque enim spiritu Dei aguntur, hi sunt filij Dei. Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timorem, sed accepistis spiritum adoptionis filiorum Dei, in quo clamamus, Abba pater. Ipse enim spiritus testimonium reddit cum spiritu nostro, quod sumus filij Dei: si autem filij, & haeredes, haeredes quidem Dei, cohaeredes autem Christi, si tamen compatimur, ut & conglorificemur. Ad Galatas quoque scribens his similia dicit: Itaque iam non es servus, sed filius: si autem filius, & heres Dei per Iesum Christum. In eandem quoque sententiam & ad Timotheum scribit: Fidelis sermo. si enim commortui sumus, & convivemus: si sustinemus, & conregnabimus. Sed & aliam ad eum scribens epistolam, haec quoque in ea posuit: Ego enim iam delibor, & tempus meae resolutionis instat. Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi: in reliquo reposita est mihi corona iustitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex: non solum autem mihi, sed & omnibus iis qui dilexerunt adventum eius. Pari modo & de resurrectione corporum, & Corinthiis, & Thessalonicensibus, & Philippensibus, & multis aliis scripsit: Et nunc quidem seminatur in corruptione, resurget in incorruptione: seminatur in ignobilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate, surget in virtute: seminatur corpus animale, surget spirituale. Et rursus: Canet enim tuba, & mortui resurgent incorrupti, & nos immutabimur. Oportet enim incorruptibile hoc induere incorruptionem, & immortale hoc induere immortalitatem. Ecce iterum: Nostra autem conversatio in caelis est, unde & salvatorem expecta-*

Rom. 8.14.

Gal. 4.7.

1. Tim. 1.

1. Tim. 4.

1. Cor. 15. 41.

1. Cor. 15.

Phil. 3. 24

θανάτου· ὁ δὲ χάρισμα τῆς θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ἄρκει μὲν ἡμεῖς, καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἢ τὸ ἐλευθερίας δωρεὰ, τὸν τῆς βίαιας ὑμῶν ἐπιδειξάμενον ἐκ φιλοψυχίας ἢ ὁμοῦς ὁ φιλόδαρος καὶ μεγαλόδαρος κύριος, καὶ τὴν αἰώνιον ὑμῶν δωρεῖται ζωὴν, ἵνα ἀμύβιας καὶ δικαιοσύνης τὸ ἀγαθὸν καταμάψητε. ἢ μὴ γὰρ, τέλος ἔχε τὸν θάνατον ἢ δὲ, τὸ ζῶναι, τὸ αἰώνιον. εἴτα μὴ πλείονα, καὶ τὸ μέγιστον ἐπιδεικνύσι τῶν δωρεῶν. Ὅσοι γὰρ φησι πνεύματι θεοῦ ἀγνῆται, οὗτοι εἰσὶν υἱοὶ θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον· ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κροσσῶν Ἀββὰ ὁ πατήρ· αὐτὸ δὲ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴτερον συμπάροικον, ἵνα καὶ σιωδῶμεν. καὶ Γαλατίας δὲ ἐπιπέλλων, τὰ ὡραπλήσια ἔφη· ὡσεὶ εὐκείνῃ εἰ δούλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος θεοῦ ἀγαθὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ Τιμοθέῳ δὲ τὴν αὐτὴν ἀγαθὸν γέγραφε· Πιστός ὁ λόγος. εἰ γὰρ σιωδῶμεν, καὶ σὺζήσομεν· εἰ ὑπομῶμεν, καὶ συμβασιλεύσομεν. καὶ ἄλλω δὲ γράψας αὐτῷ ἐπιστολῶν, καὶ τῶν ἐν τῷ ἔργῳ· Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ χριστὸς τῆς ἀναλύσεώς μου ἐφέστηκε. τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγωνίσασαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίσιν τετήρηκα. λοιπὸν ἀποκείται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος· ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τῆς ἡραπνοῦ τῶν ἐπιφάνειαν αὐτῶν. οὕτως καὶ αὐτὸς τῆς τῶν σωματίων ἀναστάσεως, καὶ Κορινθίοις, καὶ Θεσσαλονικῶσι, καὶ Φιλιππησίοις, ἔ πολλοῖς ἄλλοις ἐπέστλε.. Καὶ νῦν μὲν φησὶ, ἀπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· ἀπείρεται ἐν ἀπμία, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· ἀπείρεται ἐν ἀδενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· ἀπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. καὶ αὐτῶν· Σάλπιστος γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐρηθίσονται ἀφθαρτοὶ καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα· δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τῆτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρτῶν, καὶ τὸ θνητὸν τῆτο ἐνδύσασθαι ἀθανάτων. καὶ πάλιν· Ἡμῶν δὲ τὸ πολιτεῦμα ἐν οὐρανοῖς ἕως ἀρχῆς, ὅς οὐ καὶ σωτηρῆσά περικ-

B

C

D

γράφα κ' εἶον Ἰησοῦ· ὅς μετασχηματίσθη τὸ σῶ-
 μα τ' ἀπεφνώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ ἄνεκόν αὐτὸ σύμ-
 μορφον τῷ σώματι τ' ὁδοῦ αὐτῆς. καὶ αὐτὸς ὅτι ὁ κύ-
 εἰος τῶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐφ' ὅτι υἱὸς αἰθερῶν οὐκ ἔστι,
 μὴ θαυμάζετέ τ' ὅτι ἐρεχθῆ. ὡρα, ἐν ἣ πόρτες οἱ
 ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούουσιν) τ' Φωνῆς αὐτῆς, καὶ ἐκ-
 πορεύουσιν) οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς αἰάσασιν
 ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα περὶ αὐτῶν, εἰς αἰάσασιν
 κρίσεως. καὶ πάλιν, τὰ περὶ τ' κωνὴν διηγήσασθαι τέ-
 λους, καὶ ταῦτα περὶ τ' ἡμερῶν. Εὐθέως ὅτι μὴ τ' θλί-
 ψιν τ' ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκελισθήσεται, καὶ ἡ
 σελήνη ἐδῶσθαι τὸ φέρος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστῆρες πε-
 συώται ἀπὸ τ' οὐρανοῦ, καὶ αἱ διώμαδες τ' οὐρανοῦ
 σαλευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τ' υἱοῦ
 τ' ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τότε κούφον) πᾶ-
 σαι αἱ φυλαὶ τ' γῆς. Ἀφ' ὅ τούτων δηλοῖ τ' ἡπίστη-
 κότων τ' Ἰησοῦν. εἶτα τ' περὶ τ' κωνῶν τ' ἡμε-
 ρῶν εἰπὼν, καὶ ὡς αἱ μὲν, εἰσῆλθον εἰς τὸν νυμφῶ-
 να φέρουσαι (αἱ λαμπάδας· αἱ ὅ μωραὶ, τ' πα-
 τῆδος ἀπετῆρηθη, ἐπειδή τ' αἱ λαμπάδες ἐσβέ-
 ρθησαν. περὶ αὐτῶν ὅτι τὰ τ' ἀλατῶν, καὶ τ' οἰκετῶν
 τῶν ἀποδύων, καὶ τ' ἀργύριον τ' ἀλατῶν κενῶ-
 κρύψατος, καὶ ὅ δὲ ἔξωθεν οὐκ ἔστι τ' ἀπεμφοθέν-
 τος, ἐπήγαγον. Ὅταν ὅ ἐλθῆ ὁ υἱὸς τ' ἀνθρώπου
 ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἀγιοὶ ἀγγελοὶ αὐτῆς
 μετ' αὐτῆς, τότε κληθήσεται ὅτι θεὸς δόξης αὐτῆς,
 καὶ σωματικῶν ἐμφορῶν αὐτῆς πᾶν τὰ ἐστίν·
 καὶ ἀφορισθῆσιν ἀπὸ ἀλλήλων, ὡς τ' ὁ ποιμὴν
 ἀφορίζῃ τὰ πρόβατα ἀπὸ τ' εἰφῶν, καὶ τῆσθαι τὰ
 μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτῆς, (αἱ ὅ εἰφῶν ἐξ
 ὀνόμων. τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν
 αὐτῆς· Δότε οἱ ὀλογημένοι τῆ πατρὸς μου· κλη-
 ρονομήσατέ τι τὸ ἡτοιμασμένον ὑμῖν βασιλείου
 ἀπὸ κενῶν κόσμου. ἐπεινάσα γὰρ, ἔ ἐδώ-
 κατέ μοι φαγεῖν ἐδίψησα, καὶ ἐπότισάτέ με. ἔξενος
 ἦμιμ, καὶ σωτηράγατέ με· γυμνός, καὶ ἔπερι-
 βάλετέ με· ἀσθενής, ἔ ἐπεκάλυψάτέ με· ἐν φυ-
 λακῇ ἦμιμ, ἔ ἤλθετέ περὶς με. ἐκείνων δὲ
 φωνῶν, μηδὲν τούτων πᾶποτε δεδρακέναι· ἴδιον
 γὰρ τὸ μεταλάξιν τῶν τῆς ἀρετῆς ἀθλητῶν, καὶ
 κενῶν τῶν πλουτοῦν. ἐρεῖ, φησὶν, περὶς
 αὐτῶν ὁ βασιλεὺς· Ἀμιμ λέγω ὑμῖν· ἐφῶσον
 ἐποίησατέ ἐν τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλα-
 χίστων, τῶν πιγευόντων εἰς ἐμὲ, ἐμοὶ ἐποίησα-
 τέ. οὕτω τούτοις ἀνακηρύξας, καὶ δεδωκώς
 τὰ γέρα τῶν πόνων, ἐρεῖ, φησὶ, ἔ τοῖς ἐξ ὀνό-
 μων· Προβάετε ἀπὸ ἐμοῦ οἱ κενῶν, εἰς

A *Amus Dominum Iesum, qui reformabit corpus humilitatis nostrae, configuratum corpori gloriae suae. Ipse quoque Dominus Iudaeos alloquens: Quia* Ioan. 5. 28
filius hominis est, nolite mirari hoc: quia venit hora, in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem eius, & procedent, qui bona fecerunt, in resurrectionem vitae, qui vero mala egerunt, in resurrectionem iudicij. Rur-
susque, cum de communi fine differeret, haec etiam addidit: Statim Matth. 24.
verò post tribulationem dierum illorum, sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & virtutes caelorum commovebuntur, & tunc apparebit signum filij hominis in caelo, & plangent se omnes tribus terrae.
 His autem verbis ostendit luctum eorum qui non crediderint. Tum allata virginum parabola, in qua a- Matth. 25.
 lix cum lampadibus ingressa sunt thalamum, fatuae vero extra thalamum remanserunt, quod earum lampades extinctae sint, & cum ta-
 lentorum parabolam addidisset, feruorumque industriorum, ac in-
 ertis illius, qui talento occultato missus est in tenebras exteriores, Matth. 25.
 C *subiunxit: Cum autem venerit filius hominis in maiestate sua, & omnes sancti angeli eius cum eo, tunc sedebit super sedem maiestatis suae, & congregabuntur ante eum omnes gentes: & separabit eos ab inuicem, sicut pastor segregat oves ab haedis: & statuet oves quidem a dextris suis, haedos autem a sinistris. Tunc dicet rex iis qui a dextris eius erunt, Venite benedicti patris mei, percipite regnum, quod paratum est vobis a constitutione mundi. Esurivi enim, & dedistis mihi manducare: sitiivi, & dedistis mihi bibere: hospes eram, & collegistis me: nudus, & cooperuistis me: infirmus, & visitastis me: in carcere eram, & venistis ad me. Et illis dicentibus, se nihil horum unquam praestitisse, (proprium est enim virtutis athletarum vt modestos se praebent, suasque opes occultent) eis rex contra respondebit: Amen dico vobis, Quod fecistis uni ex his minimis fratribus meis, qui in me crediderunt, mihi fecistis. Et postquam hos vocis suae praconio laborumque praemiis honestarit, dicet & iis qui stabunt a sinistris: Discedite a me maledicti in*

ignem aeternum, qui preparatus est diabolo & angelis eius. Explicat autem his quoque suppliciorum causas: quod nullus eorum ea praestiterit quae iustorum chorus praestitit, neque summam illorum modestiam imitati fuerint. Illi enim etiam bona negabant se fecisse quae fecerant: hi verò, quae non fecerunt, se fecisse mentiuntur. Iure ergo conuincuntur, & poenis suppliciorum tradentur. Hæc vos, ô viri, conferte cum Platonis sermonibus, qui maximè laudantur. Cæteræ enim tum huius, tum aliorum nugæ, tenebris illis dignæ sunt. Quæ verò nos laudauimus, habent aliquam cum his affinitatē. Supplicia enim, ac bonorum retributiones, & ille confessus est, & sacra nobis tum vetera tum noua eloquia ostendunt. Iudices verò ille alios etiam induxit, Æacum, & Minoem, & Rhadamanthum, homines non vsquequaque laudandos, in Minoe autem sunt & qui multa criminentur. Nos autem, iudicem expectamus eum qui nos fecit, qui & naturam optimè nouit quam ipse finxit, neque eius facta solùm dictaque caller, sed ipsos quoque internæ cogitationis motus. Iudicabit autem nos, humanitatis nostræ vestem indutus: diuinitatis quippe natura oculis cerni non potest. Hinc & seipsum *hominis filium* appellat: quia hanc videlicet qui iudicabuntur, naturam videbunt. Vnde diuinus Apostolus, cùm apud Athenienses concionaretur, sic ait: *Tempora huius ignorantia despiciens Deus, nunc annuntiat omnibus ubique hominibus, ut poenitentiam agant: eò quod statuit diem, in quo iudicaturus est orbem in equitate, in viro in quo statuit, fidem præbens omnibus, suscitans eum à mortuis.* Si quis autem his minimè credit, putatque nugas esse Apostolorum verba, illorum veritatem hac ratione perdiscat. Multa de futuræ vitæ statu, tum Christus dominus, tum eius discipuli prædixerunt: multa & alia prænuntiarunt, quæ nihil ad illam futuram vitam, sed ad hanc dumtaxat pertinerent. Expendite igitur, ô viri, spectantes ad hanc vitam præ-

A ὁ πῦρ ὁ αἰώνιον, ὁ ἠτοιμασμένον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. δηλαδὲ ἐ τούτοις τῆν ἡμετέραν τὰς αἰτίας ποιεῖ. ὁ δὲ εἰς γὰρ ἐδράσει ἐκείνων, ἀ τῆν δικαίαν ἐπετέλεσε ὁ χρεὼς, καὶ ὁ δὲ πλὴν ἐχάπτει ἐκείνων ζηλοῦσιν ἀλαβάν. ἐκείνοι μὲν γὰρ, πῶτα ἐκείνα πεποιηκότες, ἠρητήσαντο οὗτοι δὲ, ἐ μὴ δεδρακότες, πεποιηκέναι φασίν. ἀλλὰ ἐ τὸν ἐλεγχον δεξομαι, ἐ τῆν ἡμετέραν ἀδελφότητονται. ταῦτα, ὡ ἀνδρες, ἀλαβαλετε τοῖς ἐπαμνημόροις τῆ Γράτωνος λόγους. ὁ γὰρ τοῦ ἄλλος λῆσες καὶ τῆδε καὶ τῆν ἄλλων, τῆ σκῆπτους ἐκείνου γε ἀξιοῦσθω. ἀ δὲ γε ἐ ἡμεῖς ἐπληέσαμεν, ἐχθ ἵνα πῶτος ταῦτα ἐπιγῆσαν. τὰς γὰρ τοῖ κολάσας, ἐ τὰς τῆν ἀγαθῶν ἀνιδόσας, καὶ κείνος ἐτὶ ἐπιωμολόγησε, καὶ τὰ θεῖα ἐπέδξε λόγια, ἐ τὰ κενὰ, καὶ τὰ παλαιὰ. δικαστὰς δὲ ἐκείνος μὲν καὶ ἐτέροις εἰσήγαγε, τὸν Αἰακόν, ἐ τὸν Μίνω, καὶ τὸν Ραδάμανθω, ἀνδρας ὁ δὲ τὰ πῶτα ἐπαμνημόροις, τῆ δὲ Μίνω ἐ πολλαῖ ἀττα κληροδοσι ἴνες. ἡμεῖς δὲ, πρῶτον μὲν δικαστὴν τὸν ἡμετέρον ποιητῶν, τὸν καὶ πλὴν φύσιν, ἵν' ἐπλασεν, ἀκελεύως ὅπως ἀμνηρόν, καὶ ταῦτος οὐ μόνον τὰς πρῶτας ἐ τοῖς λόγοις γνώσκοντα, ἀλλὰ ἐ αὐτὰ τὰ τῆς ἐνοίας κινήματα. δικαστὴ δὲ, πλὴν τῆς ἡμετέρας φύσεως σολῶν πρῶτον κληροδοσι. ἀόρατος γὰρ ἡ τῆς θεότητος φύσις. τὰ τοῖ ἐ γὼν ἀνθρώπου ἑαυτὸν πρῶτον κληροδοσι, ὅπως ταῦτα οἱ κληροδοσι θεοδοσι πλὴν φύσιν. δὲ δὴ καὶ ὁ θεῖος ἀπόστολος ἐν Αθηνάοις δημηγορῶν, οὕτως ἐφη. Τοῖς μὲν οὖν χρεῶνοις τῆς ἀγνοίας ὑπερφιδῶν ὁ θεός, πρῶτον ἀλαβάνει πᾶσι πῶτα γὰρ μετανοεῖν. καὶ ὁ πρῶτον ἡμέραν, ἐν ἣ μέλλει κληροδοσι πλὴν οἰκουμένη ἐν δικαιοσύνη, ἐν ἀδελφῶν ὡ ἀεισε, πῶτον ἀλαβάν πᾶσιν, ἀλαβάν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. εἰ δὲ τίς ἀπειθεῖ τοῖς κληροδοσι, ἐ λῆσεν ἠγεῖται τῆν ἀπόστολων τὰ ρήματα, τῆδε μαρτυρῶ πλὴν τούτων ἀλήθην. πολλαῖ πρῶτον τῆ μέλλοντος βίου, καὶ ὁ δεσπότης Χριστός, καὶ οἱ τούτου γε κληροδοσι πρῶτον κληροδοσι. ἐθέσαντο δὲ ἐ ἄλλα ἀττα, ἐκείνοι μὲν οὐδαμῶς, τὰ δὲ βίω πῶτα πρῶτον κληροδοσι. ἐξέτασατε τοῖνυν, ὡ ἀνδρες, τὰς τῆδε πῶτον κληροδοσι πρῶτον

ρήσας· καὶ ἔρητε ἀληθεῖς, ἔ ποῖς πρῶτα μα-
 σιν ἐναργῶς ἐυμβαινούσας, δέξαθε ἀδελφίτως
 ἐκθνα τὰ πρὸς τὸ μὴ μόνον τετραπισμένα. τὸ το
 ὃ ὡδὲ πη ἀφ' ἑσπερίων. ἢ τὸ Ἱεροσολύμων ὁ
 δεσπότης Χριστὸς πρῶτα πολιορκίαν, καὶ ὡς ὁ
 νεῶς ἐκθνος ὁ πρὸς τὸν Ἰερὸν καὶ ἀλυήσε-
 ται, καὶ ὡς εἰς ἀπασμ τὸ οἰκουμένῳ τὸ τὸ ἐξω-
 ρωκώτων αὐτὸν καὶ ἀπαρνήσει γῆμος. ἰδὼ μὴ
 πίνω εἰ μὴ τὸ πρὸς ὁ λόγος ἐδέξατο. καὶ πρὸς μὴ
 Ἰουδαίων ὅτι οἱ μὴ ὑμᾶς ἀμφισβητήσῃ. ἐκεί-
 νης τὸ γὰρ τὸ πόλεως ἐξελήλυται, καὶ τὸ οἰκουμέ-
 νης γεγῆναι μετρίκοι τὸ νεῶς ὃ καὶ τὸ ἐρημίαν,
 καὶ πῶς ἐκ βαθέσιν καὶ ἀλίσιν, οἱ μὴ τετραμέ-
 νοι, φιλαλήτως ὁμολογήσατε, οἱ δὲ λωιποὶ, τοῖς
 διηγουμένοις πιστεύσατε. αὐτὸ πῆς γὰρ που κα-
 γῶ πῆς ἐρημίας ἐκείνης γεγῆναι, καὶ τὸ πρὸς ῥ-
 ῆσιν, καὶ τῆς ἀποκῆς ἐδέξατο, ἐπασάμην
 τοῖς ὀφθαλμοῖς· καὶ πῶς ἀλήθειαν ὑμῶν τε
 πρῶτα κινήσα. ὅτι μὴ οἶον ἀφ' ἑσπερίων ὁ λό-
 γος, καὶ τὰ πρῶτα ματὰ βοᾶ, μέγιστη κερημύα
 τῆ φωνῆ· ὅτι ἐκ τῆς ἑσπερίας καὶ ἀλλης πρῶτα
 τῆς πύρας. πρῶτα πρὸς τοῖς ἀποστόλοις ὁ δεσπότης
 Χριστὸς τοῖς ἀγῶνας καὶ τοῖς κινδύοις, οἱς ἐμῶν
 πείσεσθαι, καὶ τοῖς ἐθνεσι καὶ Ἰουδαίοις τὸ διδασκαλίῳ
 πρῶτα φέρντες. Ἰδὼ γὰρ, ἔφη πρῶτα αὐτοῖς, ἀ-
 ποπέλω ὑμᾶς ὡς πρῶτα ἐκ ἐν μέσῳ λύκων. καὶ
 πάλιν· Παρεδώσοι ὑμᾶς εἰς σινεδρία, καὶ ἐν
 τῆ σιναγωγῆς αὐτῶν μαρτυρήσοι ὑμᾶς· καὶ
 ὅτι ἡγεμόνας ἔ βασιλεὺς ἀρτήσατε ἐνεκεν
 ἐμοῦ, εἰς μῦρτύριον αὐτοῖς ἔ τοῖς ἐθνεσιν. ἔ μετ'
 ὀλίγα· Παρεδώσῃ δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς
 θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνα· καὶ ἐπιδμαθήσεται τέκνα
 ὅτι ῥυνεῖς, καὶ θανατώσοι ὑμᾶς· καὶ ἔσαθε
 μισοῦμενοι ὑπὸ πᾶσιν ἀφ' ὅτι ὄνομα μου.
 ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, ὅτι ἔσθεται. καὶ
 αὐτῆς· Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβούλ ἐπε-
 κάλεσθαι, πόσα μάλλον τοῖς οἰκειαχοῖς αὐτῆς; καὶ
 πάλιν, Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρή-
 νην ὅτι πῶς γὰρ. ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρή-
 νην, ἀλλὰ μάχασθαι. ἦλθον γὰρ διχάσαι ἀ-
 δεσποῦ καὶ τὸ πατὴρ αὐτῆς, καὶ θυγατέρα καὶ τὸ
 μητὴρ αὐτῆς, καὶ νύμφην καὶ τὸ πενθερὰ αὐτῆς·
 καὶ ἔσθαι τὸ ἀνδρῶν οἱ οἰκειαχοῖς αὐτῆς. τούτων
 ἕκαστον, ὃ φιλότις, ἐργῶ πεπληρωμένον ἔστιν
 ἰδεῖν. μὴ γὰρ τῆς δὲ τῆς κινδύων, ἔ οἱ ἀποστόλοι
 τὸ οἰκουμένῳ ἐφώτισθαι, ἔ οἱ μετ' ἐκείνοις, καὶ
 πρὸς ἑλθόν διεφύλαξαν πίσιν· ἔ μῦρτυροῦ-

A dictiones: & si fuisse veras inuenie-
 tis, ac rerum euentu comprobatis, ea quæ de futuris rebus prædicta
 sunt, sine disceptatione accipite. Id
 verò hac maximè ratione perspi-
 ciendum est. Hierosolymæ urbis
 obsidionem Christus euersionemq;
 prædixit, templumque illud cele-
 berrimum funditus euertendum,
 Iudæos etiam, qui ipsum crucifi-
 xuri erant, extotes toto orbe di-
 spergendos. Videamus igitur an hæc
 prædictio ad euentum peruenerit.
 Ac de Iudæis quidem vos dubitatu-
 ros non puto. ab illa enim vrbe ex-
 pulsæ sunt, & terrarum omnium fa-
 cti inquilini. Templi verò solitu-
 dinem, & à fundamentis euersionem,
 qui ipsi vidistis, confitemini:
 reliqui verò narrantibus credite.
 Ego enim hisce oculis vidi solitudi-
 nem illam, & prædictionem, quam
 auditu acceperam, oculis sum in-
 tuitus, veritatèmq; laudavi atque
 adoravi. Veritatem ergo prædictio-
 nis huius res ipsæ clarissima voce te-
 stantur. Sed & prophetiæ alterius
 exitum inquiramus. Prædixit Apo-
 stolis Christus dominus certamina
 & pericula quæ subituri erant, cum
 Iudæis & gentibus doctrinam infer-
 rent: *Ecce enim, ait illis, ego mitto vos*
sicut oves in medio luporum. Et iterum,
*Tradent vos in conciliis, & in synago-
 gis suis flagellabunt vos, & ad præsidēs
 & ad reges ducemini propter me, in te-
 stimonium illis & gentibus.* Paulòque
*Tradet autem frater fratrem in
 mortem, & pater filium, & insurgent
 filij in parentes, & morte eos afficient:
 & eritis odio omnibus hominibus propter
 nomen meum. Qui autem perseverauerit
 usque in finem, hic saluus erit.* Item
 hæc ampliùs: *Si patrem familias Beel-
 zebub vocauerunt, quanto magis dome-
 sticos eius?* Itèmq;: *Nolite arbitrari
 quia venerim mittere pacem in terram.
 Non veni mittere pacem, sed gladium.
 Veni enim separare hominem aduersus
 patrem suum, & filiam aduersus matrem
 suam, & nurum aduersus socrum suam,
 & inimici hominis domestici eius.* Hæc
 autem singula, ὁ amici, re ipsa cer-
 nimus euenisse. Cum his enim peri-
 culis & Apostoli lucem orbi terra-
 rum attulerunt, & illorum succes-
 sores religionem ab eis acceptam
 conseruarunt. Cuius rei fidem fa-

Matth. 10.
 16.
 1bid. 17.
 Matth. 24.
 23.
 Matth. 10.
 25.
 Matth. 10.
 34.

ciunt sepulcra Martyrum, quæ ubique terra marique resplendent, veritatemque prædicant diuinarum prædictionum. Neque enim illis sola discrimina, sed victoriam quoque prædixit. *Super hanc enim, inquit, petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersus eam.* Iam etiam videre est, quod fore prædixit, domos familiæque diuisas. Aut enim viri, fidei sagena capti, cum vxoribus adhuc incredulis depugnant: aut vxores, accepto pietatis iugo, viros adhuc errantes irretire contendunt, necessariæque ad salutem dissensio laudabilem parit coniunctionem. Atque vt prædictiones alias missas faciam, mulier quædam ad sanctos eius pedes vnguentum attulit: cuius fidem suscipiens, adstantibus discipulis dixit: *Amen dico vobis, Vbi cumque prædicatum fuerit Euangelium hoc regni, prædicabitur & quod fecit hæc in testimonium eius.* Hanc verò prædictionem iam nunc expletam videre est. Vbi que enim terra marique & sacrum Euangelium legitur, & mulieris huius fides prædicatur. Quando igitur & hæc Dominus prædixit, & quæ in illo sæculo futura erant, prænuntiavit, cum horum perspicuam videamus veritatem, illa quoque sine controuersia recipiamus, ab iis quæ iam facta sunt, gradum ad illa facientes, & his tanquam illorum argumentis vtentes. Hac enim causa & hæc & illa Christus prædixit, vt per hæc illa stabiliret: & honores, quos in se credentibus non est pollicitus, liberaliter tamē dedit. Neque viuis solum splendoris multum tribuit, sed optimè defunctos plurimo honore affecit: vt ex iis quæ non pollicitus dedit, euētura credamus quæ est pollicitus. Nam qui ea donauit quæ ex cōventionibus non debebat, & liberalitate sua promissiones excessit, dabit procul dubio quæ promisit, quæque decertantibus præmia ostēdit. Turpe enim sit, gymnasiorū quidē præfectos athleticis promissam mercedem præbere, & qui operarios quoscūque conduxerint, opera perfunctis exhibere quæ pacti sunt: mundi verò totius opificē, à quo per solam bonitatem etiam ea quæ non erant creata sunt, quique salutiferæ

Matth. 16. 18.

Matth. 26. 25.

Α σι τῆς μὲν τῶν μαρτύρων αἰθήρας, πᾶσα γὰρ γῆς καὶ θαλάσσης ἀσφάλισται, ἔτι τῶν θείων παρηρῆσει κηρύττειν τὴν ἀλήθειαν. οὐ γὰρ διὰ μόνου τοῦ κινδύνου, ἀλλὰ καὶ τὴν νίκην ἀδελφοῖς παρηρῆσει. Ἐπὶ ταύτῃ γὰρ ἔφη τῇ πέτρα ὀικοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατήξουσιν αὐτῆς. ἐστὶ δὲ ἰδεῖν καὶ τὴν παρηρῆσιν μεμελεμένην τῶν οἰκίας. ἢ γὰρ οἱ ἄνδρες ὑπὸ τῆς πίστεως ζωοποιηθέντες, ἀπιστούσας ἐπιταῖς γυναῖξιν ἀφαιροῦνται ἢ αἱ γυναῖκες τὸν τῆς δισθεσίας δόξα μὲν ζυγόν, ἀλαμύρους ἐπι τοῖς ἀνδράσιν σαγμωδῶν σπουδαίους. καὶ ἡ ἀναγκασία διαίρεσις ἐνωσιν ἀξιώπαμον παρηματεύει. καὶ ἵνα τῶν ἄλλων καθύπερθε παρηρῆσας, γυνή τις ἀλάβαστρον μύρου τοῖς ἀγίοις αὐτῶν ποσὶ παρησπύσῃ. ταύτης δὲ πῶς ἀποδέχόμενος, παρὰ τὸν τῶν μαθητῶν ἔφη χροῶν. Ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅπου αὐτὸ κηρυχθῆται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, κηρυχθήσεται καὶ ὁ ἐπισησεν ἡ γυνὴ αὐτή, εἰς μάρτυριον αὐτῆς. ταύτῃ δὲ τὴν παρηρῆσιν ἔτι νῦν ἐστὶν περὶ τοῦ μύρου ἰδεῖν. πᾶσα γὰρ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναγνωσέται, καὶ τῆς γυναῖκος ἡ πίστις ἀνακηρύττεται. ὅτι τῶν οἰκίας καὶ ταῦτα παρηρῆσεν ὁ δεσπότης, καὶ τὰ ἐν ἐκείνῳ γε τῶν βίῳ γησόμενα παρηρῆσει, ὁ δὲ μὲν ἡ ἀναφανδὸν τὴν τούτων ἀλήθειαν, ἀναμφισβητήτως καὶ κείνα δόξα μὲν, ἀπὸ τῶν ἡθελγησμένων ποδηγούμενοι πρὸς ἐκείνα, ἔκχευον οἱ τούτοις τεκμηρίοις ἐκείνων. τούτου γὰρ διὰ εἶνεκα, καὶ ταῦτα καὶ κείνα παρηρῆσεν, ἵνα διὰ τούτων ἐμπεδώσῃ καὶ κείνα. καὶ ὑμᾶς ἀεὶ ἔχοντες ὑπέχεσθαι, τοῖς εἰς αὐτὸν πεπιστευκόσι φιλοτίμως ἀπειθήσειν καὶ οὐ μόνον τοῖς ζῶσι καμπολλῶν ἔδωκε παρηρῆσαι. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀείμα τετελευτηκόσι, πλείστον ζυωκλήρωσε σέβας. ἵνα διὰ ὧν οὐχ ὑπέχετο μὲν, ἔδωκε δὲ, πιστεύουσι οἷς ὑπέχετο. ὁ γὰρ τοῖς ταῖς σελήνης οὐκ ἐκείματα δωροδοκῶν, καὶ φιλομῖα τῶν ὑποχέσας ὑπεβαλὼν, δὲ σὺν πύμνω ἀπὸ ὑπέχετο, καὶ ἀπὸ τοῖς ἀγωνιστοῦσι ὑπέδωκεν ἀθλα. γέπλιον γὰρ τοῖς μὲν γυμνασασάροις πρῆξι τοῖς ἀθληταῖς τὸν ὑπερημερῶν μισθόν, ἔτι τοῖς ἐπι τῶν ἵππων μισθοῦσιν, μὲν τὸν πόνον πληροῦν τὰ ζυωκείματα. τὸν δὲ τῶν ὄλων δημιουργόν, ὅς δι' ἀγαθότητα μόνου, καὶ τοῖς μὴ οὖσι δὲ ἐπὶ πρῆξι, καὶ τῆς οἰκονομίας

μιά

μίας μυστήριον ἐπέτελεσε, καὶ τοῖς ἔχ' ὄρασι δὲ
 Φῶς, ὅ τ' ἰσογνωσίας ἐλάττωσατο Φῶς. Ἔτιον Φῶ-
 καὶ τὰς οἰκείας μὴ πληρώσῃν ἐπαγγελίας. εἰ δὲ
 ἀληθῆς, ὡς ἔστω αἰνῆσι. Ἰεῖα γὰρ ἡ ἑσπέρη-
 σις. οὐκ ἀνόντα, ὡ φίλοι ἀνδρες, τὰ τ' Ἰεῖας δι-
 δασκαλίας μαθήματα. οὐρανῶν γὰρ βασιλείῳ,
 καὶ ζωῆς τέλος οὐ δεχομένων, καὶ Φῶς νοερῶν, καὶ
 τ' μὲν τ' ἀστομάτων χρεῖαι, τοῖς πειθομένων
 ἑσπέρητο ὡς ἔστω αὐτὸ κολασαν ἀνόνιον τοῖς ἀπι-
 σούσιν ἠπέλιπεν. τῆτο γὰρ δὴ καὶ τῆ πῶρα βολῆ τ'
 ζήδυνων δεδήλωκε. ταῦτι γὰρ ἐρμηνεύσεις, ἐ-
 πήρα γὰρ. Οὕτως ἔστω ἐν τῆ σῆν τελεῖα τ' ἀν-
 νος πύτου. ἀποσελεῖ ὁ ἦμος τ' ἀπ' Ἰεῖου ποῖς ἀπ'
 γέλοις αὐτῶ καὶ σιμῶξοισιν ἐκ τ' βασιλείας αὐτῶ
 πόρτα τὰ πᾶν δαλα, καὶ τοῖς ποιούτας τ' ἀνο-
 μίαι, καὶ βλαβῶν αὐτοῖς εἰς τ' κᾶμιον ἔπυρος ἐκ
 ἔστω ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. τῶ-
 τε οἱ δίκαιοι ἐκλαμψοῦσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῆ βα-
 σιλείᾳ τῆ πατρὸς αὐτῶν. ταῦτα εἰπὼν ἐπήρα-
 γη, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκούετω. ταῦτα καὶ
 ἡμεῖς ἡμῖν, ὡ φίλοι ἀνδρες, πῶρα ἔντες φαλῶν.
 καὶ γὰρ δὴ ἀκόντας τὰς Ἰεῖας λαβὼν ἀναγκάζουμεν
 δωρεάς, ἀλλὰ πῶρα κελουῶτες καὶ πῶρα νοῦτες,
 καὶ ὁ μέγας τούτων ἠποδεδεικνῶτες. Ἰεῖ τοι τῆτο
 καὶ τῶ δεσποτικῶ ταῦτι καὶ θαυμασίαν ἠπι-
 λέρο μὴ ρῆσιν, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκούετω.

A dispensationis mysterium consum-
 mavit, & lucem non cernentibus
 diuinæ cognitionis lumen infudit,
 hunc dicamus ea quæ promisit non
 effecturum. Quod si vera est, sicuti
 vera est, (Dei enim est promissio)
 non inutilis est, viri carissimi, diui-
 næ institutionis disciplina. creden-
 tibus enim, regnum cælorum, vi-
 tamque nullum finem habituram,
 & lumen intellectuale, & corporis
 expertium societatem pollicetur,
 sicuti è contratio incredulis æterna
 supplicia comminatur. Hoc enim
 ipsum in parabola zizaniorum o-
 stendit. quam cùm interpretaretur,
 addidit: *Sic erit in consummatione se-*
culi huius. Mittet filius hominis Ange-
los suos, & colligent de regno eius omnia
scandala, & eos qui faciunt iniquita-
tem, & mittent eos in caminum ignis:
ibi erit fletus & stridor dentium. Tunc
iusti fulgebunt sicut sol in regno patris
eorum. Quibus dictis adiecit, Qui
habet aures audiendi, audiat. Eadem
& vobis, ô amici, adhortantes di-
cimus. Neque enim inuitos cogi-
mus diuina dona percipere, sed ad-
hortantes, & obsecrantes, horum-
que vobis magnitudinem demon-
strantes. Itaque hoc domini Dei no-
stri dicto concludimus, Qui habet
aures audiendi, audiat.

Matth. 13. 41.

Matth. 11.

ΠΕΡΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
Ἐρετῆς. IB.

DE VIRTUTE ACTIVA.
SERMO XII.

TA δένδρα φέρουσι μὴ αἱ ρίζαι
 καὶ τρέφοισι, κοσμοδοιοῖ οἱ κλά-
 δοὶ καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ μετὰ ἐν
 τούτων ἡωρημένος καρπός. εἰ δ'
 γὰρ δὴ πῆς ἐκτέμνοι τοῖς κλάδοις, καὶ ψιλῶ-
 σοι πῶ κόμην, ἀχρηστα γίνεται, καὶ γυμνο-
 ται τ' ὠφελείας, καὶ πῶ τῆ πῶρ τελεῖς ἡ τῶ
 ρίζων ἀποφάινεται βᾶσις. καὶ ὁ σῶμα δὲ
 ὡσαύτως, δεῖται μὴ ὀφθαλμῶν ὀρώντων, καὶ
 τὰς ἄλλας ποδηνούτων αἰσθήσεως. δεῖται ὅ καὶ
 ποδῶν μετὰ βᾶνόντων, ὅ ὁ σῶμα φερόντων, καὶ
 χερῶν ἐργαζομένων, καὶ τοῖς μορίοις ἀπασι καὶ
 ἔσφῳ, καὶ πόσιν, καὶ πῶ ἄλλῳ χρεῖαν ποιε-
 ζουσῶν καὶ μὴ τοὶ καὶ χιτῶνας, καὶ χλαῖνας,
 καὶ ἐφεσφίδας, καὶ ζυλλήδῳ εἰπεῖν ἀπῶ-

RBORES quidem fe-
 runt aluntq; radices,
 ornant verò rami &
 folia, & qui inter hæc
 pēdet fructus. Si quis
 enim ramos excidar, comamque de-
 cerpat, fiunt inutiles, & decore spo-
 liantur, ac superfluum profus vide-
 tur radicum fundamentum. Ita &
 corpus indiget quidem oculis, qui
 videant, & alios sensus regant: indi-
 get verò & pedibus qui ambulent,
 & corpus ferant, & manibus, quæ
 opus faciant, membrisque omni-
 bus cibum, ac potum, resque alias
 necessarias sumministrant. Iam ve-
 rò & tunicas, & lænas, & sagula, at-
 que vt verbo dicam vestimenta om-

nia, non stamina sola conficiunt: est enim opus subtegmine, quod staminibus intexatur & cohaereat. Quorsum verò hæc dixi? Non idèò, viri, quòd loquaces nugas amem: sed vt per has similitudines exactissimæ philosophiæ materiam ostendam. Maximum enim vsquequaque bonum est diuinarum rerum cognitio. Sed satis hæc non est, vt consummatum hominem eum reddat qui ea sit præditus. oportet enim bonas etiam actiones ad cognitionem adiungi. Quod enim radix est arbori, & oculus corpori, quòdque texturis sunt stamina, hoc animis veritatis cognitio, stabilisque est fides. Oportet autem non solùm scire quid de Deo sentiendum sit, verùm etiam ad illius leges vitam morèsq; instituere. Sicut enim qui picturam, aut sutoriam, vel quamuis aliam artem docentur, non solùm vt eas sciant, illis dant operam, sed etiam vt manus exercent, sècque magistrorum imitatores rebus ipsis ostendant: ita decet operarios pietatis, non solùm Theologiam naturæque rationem edoceri, sed practicæ quoque virtutis leges perdiscere, & has pro viribus seruare, ad eàsque conari animæ speciem componere ac effingere. Qui enim sic animam componit atque informat, non solùm diuinarum legum exprimit characteres, sed ipsius quoque legislatoris viua quædam imago & rationalis efficitur. Hoc & magnus ille veritatis præco docens exclamat: *Estote imitatores Dei.* Eius quoque dominus hortatur dicens, *Estote imitatores patris vestri qui in caelis est,* Et iterùm: *Estote perfecti, sicut pater vester celestis perfectus est.* Imitatur autem, quantum licet, vniuersorù Deum is qui ea diligit, odioque pariter profequitur, quæ Dominus ipse diligit & odio habet. Quæ verò illi inuisa, quæve grata sint, diuinæ leges manifestè docèt. Clamãtem enim audimus diuinum David: *Quonia non Deus volens iniquitatem tuas. Neque habitabit iuxta te malignus, neque permanebunt iniusti ante oculos tuos. Odisti omnes operantes iniquitatè, perdes omnes qui loquuntur mendacium. Virum sanguinum & dolosum abominabitur Dominus. Cùmque legistato-*

Ephes. 5. 1.

Phil. 3. 17.

Matth 5. 48

Psal. 5. 5.

Α πα τὰ εἰδήματα, οὐ μόνον ποιῶσιν οἱ εἴημονες· χρεια γὰρ που καὶ κρόκης ἐνυφανομένη καὶ ξυαρμοζομένη τοῖς εἴημοσι. τί δήποτε δὴ ταῦτα διεξήλθον; οὐ τὸ ὕθλον, ὡ ἀνδρες, εἴργων, ἀλλὰ εἴθε τῶνδε τῶν εἰκόνων τῆς τελειότητος φιλοσοφίας τὰς ὑλάς ὑπεδείκνυς. μέγιστον μὲ γὰρ ἀληθῶς ἐπαμμένεθες ἀγαθὸν, τῶν θεῶν ἢ γνώσις. ἀλλ' ἐκ ἀπόχρη, τέλειον ἀποφύωμαι τῆς ταύτης ἀξίεθ. μῆρον. δεῖ γὰρ που ἐ πτω ἀγαθῶν παρῆξιν ξυωαφθῆναι τῇ γνώσει. ὅσῳ γὰρ ἔστι δένδρον ῥίζα, καὶ ὄφθαλμὸς σῶματι, καὶ οἱ εἴημονες τοῖς ὑφασμασί, τῆσσι καὶ τῆ ψυχῆς τῆ ἀληθείας ἢ γνώσις καὶ ἢ βεβαία γίνεται πίστις. χρὴ ὅ, οὐ μόνον εἶδέναι τὴν παρρησίαν ἀλλ' ἢ τοῦ θεοῦ δοξάζειν, ἀλλὰ καὶ χεῖρας ἐκείνου πολιτεύεσθαι νόμοις. ὡς ἂν γὰρ οἱ ζωγράφοικῶ, ἢ σκυτοποικῶ, ἢ ἄλλω πῖνα παιδδολογοῦν τέρησιν, οὐχ ὅπως μόνον ἔπιτῶνται ταῦτα μετὰ τὴν ἀσπουδαζοσιν, ἀλλ' ἵνα ἐ χρεουργῶσι, ἐ μιμηταὶ σφῶν ἀσῶν τῶν διδασκάλων τοῖς ἔργοις δεικνύωσιν οὐτω δεῖ καὶ τῆς ὁσεβείας τοῖς ἔργοις, μὴ μόνον θεολογῆναι καὶ φιλοσοφῆναι παιδδύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῆς παρρητικῆς εἰρητικῆς ἐκπαίδδύεσθαι νόμοις, καὶ πούτοις φυλάττειν εἶσδύαμιν, ἐ παρὸς τοῦτοις πειρᾶσθαι τῆς ψυχῆς ἐκτύποιν ἐ σκυτάζην ὁ εἶδος. ὁ γὰρ δὴ ἔτω ῥυθμίζων τὴν καὶ ἀσμορφῶν πτω ψυχῶν, οὐ μόνον τῶν θεῶν νόμων τοῖς χερσὶ κτῆρας ἐκμαίττεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν γὰρ τῶν νομοτῶν τοῦ ζῶσα πῖς εἰκῶν καὶ λογικῆ γίνεται. τῆσσι τοῖς διδασκῶν καὶ ὁ μέγας κήρυξ τῆ ἀληθείας βοᾷ: Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ. ἐ μὴ τοῖ καὶ ὁ τούτου δεασότης πῆρανθ λέγων Γίνεσθε μιμηταὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν ἔν τοῖς ἔργοις: καὶ πάλιν, Γίνεσθε τέλειοι, καθὼς ἐ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, τέλειος ἔστι. μιμείται δὲ, ὡς ἔνεστι, τὸν τῶν ὄλων θεόν, ὁ ποτῶν ἐκείνα ἐ ἔθρανων ὁμοίως, ἀλλ' ἢ καὶ αὐτὸς ὁ δεασότης ἐθρανῆς τε ἐ φιλεῖ. ἵνα ὅ αὐτῶν δεσμεῖν, καὶ ἵνα αὐτῶν παρρησιῶν, ἀσμορφῶν οἱ θεοὶ διδάσχοσιν νόμοι. ἀσμορφῶν γὰρ τῶν παρρησιῶν βοᾷντος Δαβίδ: Οἱ εἴθε θεὸς θεῶν ἀνομίαι σου εἶ. Οὐ πῆροικῆσθ σοι πονηρὸς ὁμοῦμος. ὅσῳ δὲ ἀσμορφῶσιν παρρησιῶν κατέναντι τῶ ὄφθαλμῶν σου. Εμίσησας πῆρτας τοῖς ἔργοις ὁμοῦμοις πτω ἀνομίαι ἀπολῆς πῆρτας τοῖς λαλοῦντας ὁ ψῶδης. Ἀνδρα αἰματῶν καὶ δόλιον βδελύσσει) κῶειος. ἐν ταῦτοις ἡμῶν ὑπεδείξας πτω τῶ νομο-

θεου διαθεσιν, εν ετεροις ρημασιν αρεσωπον ει-
 σηλαγε, τοις δε τοις χαρακτηρας ακριβως εκμα-
 ξαμενον, & εν νομοθετη προσευχόμενον & λέ-
 γοντα Διεπορεύομαι εν ἀκακία τῆς καρδίας μου
 εν μέσω τῆς οἴκου σου· & περιεπέμην πρὸς ὀφ-
 θαλμῶν μου πρὸς ἄνομον ποιουῦντα
 πρὸς ἀσέβης ἐμίσησα. & ἐκκολληθῆ μοι καρδία
 σκαμνῆ· ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ τῆς πονηροῦ, ὅτι
 ἐγίνωσκον. τῆς κατὰ λογίωτα λέξασα τῆς πλησίον
 αὐτοῦ, τῆς τὸν ἐξεδίδωκεν. ὑπερφανῶ ὀφθαλμῶν, &
 ἀπλήρω καρδία, τούτω & αὐνοήσιον. οἱ ὀφθαλ-
 μοί μου ἐπὶ τοῖς ποταμοῖς τῆς γῆς, & συγκαθίστη αὐ-
 τοῖς μετ' ἐμοῦ. πορεύομενος ἐν ὁδῷ ἀμώμου, οὗ
 μοι ἐλάτουμεν. οὐ κατέκλεψεν ἐν οἴκῳ μου
 ποιῶν ὑπερφανίαν· λαλῶν ἀδικία οὐ κατεύ-
 ρυνεν ἐνώπιον τῆς ὀφθαλμῶν μου. Ἐξ ἧς δὲ τού-
 των & μόνον ἡμᾶς ἐδίδαξεν, ὅτι μιμησάμεθα
 τὸν τὸν πρῶτον & πρῶτον κύριον, ἀλ-
 λά καὶ αὐτὸν ἡμῖν ὑπέδειξε τὸν τῆς μιμήσεως
 ἔσπον. οὐ γὰρ τοι οὐρανὸν ἡμᾶς, καὶ γῆν, καὶ
 ἡλίον, καὶ σελιώϊον, καὶ τὰ ἄλλα δημιουργεῖν ἐκέ-
 λυσεν, & δὲ ἀπλῶς ἔχον καὶ ἀπειράστον φύσιν·
 ἀλλὰ μόνον ἐφραίνον ἀπὸ ἐκείνου μεμίσηκε,
 καὶ φιλεῖν ἀπὸ δὴ μάλα πεφίληκε. ταῦτ' ἔτι
 κατηρώσας πῶς ἔρετιώ ὁ προσφῆτης, πρὸς
 τὸν δεσπότην ξιῶν πρῶτον βοᾷ· Ἐμοὶ ὅτι λίαν
 ἐπιμήτησάν μοι φίλοι σου ὁ θεός· λίαν ἐκτραπέ-
 θησαν αἱ ἄρχαί αὐτῶν. & μετ' ὀλίγα· Οὐχί τοῖς
 μισοῦσίν σε, κύριε, ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς
 σου ἐξετήκω μῖνον; τέλει μῖσος ἐμίσησιν αὐτοῖς,
 εἰς ἐχθροῖς ἐχθρόν τοι μοι. & πάλιν· Ἄνδρες ἀμώ-
 των ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ. & αὐτῶν, Ἐκκλίνατε
 ἀπ' ἐμοῦ πονηροῦ μοι καὶ ἐξερθνήσασθε ἐν το-
 λᾷ τῆς γῆς μου. καὶ πάλιν· Παρενόμοις ἐμίσησα,
 τῆς νόμον σου ἠγάπησα. καὶ πάλιν· Ὡς ἠγάπη-
 σα τὸν νόμον σου κύριε, ὁ δὲ τῆς ἡμέραν ρημέτη
 μου ἐστίν, & ὡς γλυκέα τῶν λαρυγί μου τῶν λέ-
 γιά σου, ὑπερ μέλι τῶν σωματί μου. & ἔτερα ὅτι
 τῆς εἰρημῶν πολλὰ πλάσια εὐρεσις αὐτῶν ἐν τῆς
 τῆς ρημασιν· ἐμπλεως γὰρ ἡ προσφῆτης τῆς
 αὐτῶν διδασκαλίας. & Μωϋσῆς ὁ νομοθέτης,
 δείκνυσιν ἐν τοῖς νόμοις, πῶς ἡ ἄρεσκῆ τῶν τῆς ὀ-
 λων θεῶν, πῶς αὐτῶν πάλιν ἐφραίνον. καὶ μὲν τοῖς
 Ησαΐας, καὶ Ιερεμίας, καὶ Ιεζεκιήλ, καὶ Δαμιήλ, καὶ
 πᾶς ὁ τῶν προσφῆτων πρὸς, ταῦτ' ἡμᾶς πῶς
 ἀναφορᾶν ἐξεπαίδυσε. & αὐτὸς δὲ ὁ τούτων
 θεός ἐν τοῖς διαγγελίοις ἔφη· Οὐ πᾶς ὁ λέ-

ris dispositionem atque affectum in
 his verbis ostendat, alio in psalmo
 personam eius inducit qui has no-
 tas diligenter expresseit, Domi-
 num in hæc verba deprecantis. Per-
 ambulabam in innocentia cordis mei,
 in medio domus mee. Non ponebam an-
 te oculos meos rem iniustam: facientes
 pr. uaricationes odium. Non adhesit mi-
 hi cor prauum: declinantem a me mali-
 gnium non cognoscebam. Detrahentem
 secreto proximo suo, hunc persequebar.
 Cum superbo oculo & insatiabili corde,
 cum hoc non edebam. Oculi mei ad man-
 suctos terra, ut sedent mecum: am-
 bulans in via immaculata, hic mihi mi-
 nistrabat. Non habitabat in medio da-
 mus mee faciens superbiam: qui lo-
 quitur iniusta, non direxit in conspe-
 ctu oculorum meorum. Quibus sanè
 verbis non solum nos docuit, posse
 nos imitari potentissimū ac sapien-
 tissimum Deum; sed ipsum etiam
 nobis imitationis modum ostendit.
 Neque enim iussit nos cælum, & so-
 lem, & lunam, & res. alias creare:
 neque vt simplici essemus incir-
 cumscriptaque natura: sed hæc so-
 lum odio habere, quæ illi exosa
 fuerunt, & amare quæ adamauit.
 Ad huius virtutis apicem proue-
 ctus Propheta, Domino confiden-
 ter exclamat, *Mihi autem nimis ho-*
norati sunt amici tui, Deus: nimis con-
fortatus est principatus eorum. Et ite-
rùm: Nonne qui oderunt te Domine,
oderam, & super inimicos tuos ta-
besceram? Perfecto odio oderam illos,
& in hostes facti sunt mihi. Et rur-
sus: Viri sanguinum, declinate a me.
Et, Declinate a me maligni, & scruta-
bor mandata Dei mei. Et iterùm, *Ini-*
quos odio habui, & legem tuam dile-
xi. Et, *Quomodo dilexi legem tuam*
Domine! tota die meditatio mea est. Et,
Quàm dulcia faucibus meis eloquia
tua! super mel ori meo. Alia his mul-
 to plura iisdem in Psalmis reperire
 est. plena est enim prophetia hoc
 genere doctrinæ. Moyses quoque
 legislator, in legibus ostendit quid
 Deo vniuersorum placeat, & quid
 rursus odio habeat. Ad hæc Esaias,
 & Hieremias, & Iezeciel, & Da-
 niel, & omnis prophetarum cho-
 rus hoc rerum discrimen nos do-
 cuit. Ipse etiam illorum Deus in
 Euangelis ait: *Non omnis qui di-*

Psa. 100.2.

Psal. 138.17.

Ibid. 21.

Ibid. 12.

Psal. 118.

103.

Matth. 12.
10.

xerit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum Dei, sed qui fecerit voluntatem Patris mei qui in celis est. Et, Qui fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno celorum. Et Qui diligit me mandata mea servabit. In parabola etiam talentorum testatus est, se non solum totidem repetiturum quot dedit, sed faenus etiam exacturum: quod qui reddere non habebit, hunc sortis dono priuatum vincitumque in tenebras demissurum. Quin & virgines illas quæ sufficiens oleum non attulerant, extra thalamum reliquit, idque cum virgines eas vocaret. Illum etiam qui indutus erat vestem nuptiis minimè congruentem, nuptiis exclusit, conuiuioque abegit: & ille tamen non sponte se ingerens, sed vocatus ingressus est. sed quia ex sola sponsi liberalitate accersitus, vestem non mutauit, idcirco ea perpeffus est, quæ perpeffus est. Hinc & Apostolus: *Voluntariè, inquit, peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquitur pro peccato sacrificium: terribilis autem quadam exspectatio iudicij, & ignis amulatio, qua consumptura est aduersarios. Tum ab exemplo verba confirman's: Irritam, ait, quis faciens legem Moyses, sine misericordia, duobus vel tribus testibus moritur. quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui Dei Filium conculcauerit, & qui sanguinem testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est, & spiritui gratia contumeliam fecerit? Scimus enim qui dixit, Mihi vindicta, & ego retribuam, dicit Dominus. Et iterum, Quia iudicabit Dominus populum suum. Tum & otiosos inertesque perterret dicens, Horrendum est incidere in manus Dei uiuentis. Et rursus: Omnes stabimus ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis prout gessit, siue bonum, siue malum. Indigere itaque scientiam practica virtute, satis hæc, opinor, possunt ostendere. Sed videamus quid de his quoque rebus fenserint Græcorum Philosophi. Inueniemus enim Platonem, aliosque nonnullos, qui eius philosophiam sectati sunt, huic sermoni consentientes. Is enim in Legibus sic loquitur: Deo itaque gratum ami-*

Heb. 10. 26

Ibid. 28.

Heb 10. 30

2. Cor. 5. 10

Αγων μοι, Κύριε, Κύριε, εισέλθ' σεταί εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ὁ ποίων τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τὸ ἐν οὐρανοῖς. Ἐπάλιν, Ὁ ποιήσας ἔδιδάξας, μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς οὐρανῶν. Ἐπάλιν, Ὁ ἀγαπῶν με τὰς ἐπιτάλας μου τηρήσεται, καὶ μὴ τοι καὶ τῆς ἀποβολῆς τῆς ἀλατῶν ἔδωκεν, ὡς οὐ μόνον ὧν δέδωκεν ἀπατήσεται τὸν δεξιὸν, ἀλλὰ ἔτι ἐργασίῳ εἰσεσφάξεται ἔτι τὸν αὐτὸν οὐκ ἔχοντα, γυμνώσας τῆς χάριτος, τὰς ἑσφ' ἀποδοῦσά πεπεδημένον. καὶ τὰς πρῆτους δὲ, τὰς δεξιῶν οὐκ ἐγκύβητος ὁ ἔλαμον, ἔξω τῶν νυμφῶν κατέλιπε ἔτι ταῦτα, πρῆτους καλῶν. Ἐπὶ τὸν ἐσθῆτα περιβεβλημένον οὐκ ἀφῆσθησαν γάμου, τῆς δατυμόνων ἐχώρισε, ἔτι τῆς βίωχίας δὲ ἔλασε καὶ τοι κλητὸς εἰσελήλυθεν, ἀλλ' οὐκ αὐτόματος εἰσεπήδησεν. ἀλλ' ὅτι τῆς ἀφῆ μόνον τὴν τῶν νυμφῶν φιλομίαν ἀπολαύσας τῆς κλήσεως, οὐκ ἠμείβετο τὴν σολίω, ἔπαθεν ἀπὸ ἔπαθε. ἀφῆ τῆς το καὶ ὁ θεὸς ἀποσολας κέκεραγε λέγων. Ἐκείσως γὰρ ἀμύρτοδόντων ἡμῶν, μὴ τὸ λαβεῖν τὴν ὅτι τῶν οἰ τῆς θείας δωρεῆς, οὐκέτι περὶ ἀμύρτιας ἀπολείπεται θυσία. Φοβερά δὲ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, ἔτι πρὸς ζῆλος, ἐσθῆν μέλλων τοῖς ἑσθῆν τοῖς. εἶτα ἐκ τῶν ἀδείγματος τὸν δεκατῶν τὸν λόγον. Ἀθετήσας τῆς νόμον Μωυσέως, χωρὶς οἰκτιρῶν ὅτι δυσὶν ἢ τρισὶν μῆτυσιν ἀποθνήσκῃ. πόσω δοκεῖτε χείρονος ἀξίωθῆσινται τιμωρίας, ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ κατὰπατήσας, ἔτι τὸ αἷμα τῆς ἀφῆθῆς κρινὸν ἡγοσάμενος, ἐν ᾧ ἡγάσθη, ἔτι τὸ πνῆμα τῆς χάριτος ἐνυβείσας; οἶδα μὲν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκ δίκης, ἐγὼ αὐτὰ ποδώσω, λέγει κύριος. καὶ πάλιν, ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτῶν. εἶτα τοῖς ῥασῶν τῆς ζυζανθῶν δεδίπεται τε καὶ φησὶ. Φοβερὸν τὸ ἐμπροσθὶν εἰς χεῖρας τοῦ θεοῦ ζῆντος. καὶ ἐτέρωθι βοᾷ. Πάντες γὰρ τῶν ἀσθῆσῶν ὡς βήμα πῆ τῆς Χειροῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ ἴδια τῆς σώματος πρὸς ἀἔραξεν, εἶτε ἀγαθόν, εἶτε κακόν. ὅτι μὴ οἶω δεῖται ἡ γνώσις τῆς ἀφῆ κλητῆς ἀρετῆς, ἵκαμα καὶ ταῦτα δηλώσαι. ἴδωμεν ὅτι ἵνα καὶ τῆς δε πῆτε τοῖς Ἐλλῆνων ἔδωξε φιλοσόφοις. ὁ ἵκαμα γὰρ τοῖν Πλάτωνα, καὶ ἄλλους, τὴν πύτου φιλοσοφίαν ἐξηλωχέτας, τὰς δὲ ζυμφωσιούτας τὰς λόγων. καὶ γὰρ ἐν τοῖς νόμοις οὕτω φησὶ. Τὸν οἶω τὰς θεῶν ἀφῆσφ-

λη γυρόμενον, εἰς δυνάμιν ὅτι μάλιστα καὶ
 εἰ αὐτὸν τοιοῦτον ἀνάγκη ἰσχυρὰ γίγνεται καὶ ἔξ
 τῆς τὸν λόγον, ὁ μὲν σώφρων ἡμῶν, θεῶν φι-
 λος ὁμοίος γάρ. ὁ δὲ μὴ σώφρων, ἀνό-
 μοιός τε καὶ ἀσέβητος. οὐδὲν τίνων ἀλ-
 λαῖον οὐδὲ ἐστὶ εἴρηκεν, ἀλλὰ ξυνομολο-
 γεῖ καὶ αὐτὸς, ὡς δυνάμιν, ἐν ταῖς αἰεὶ ἑ-
 γαστοῦ ἀσέβηται τὸν πεπονηκότα μιμῆσαι
 θεῶν. εἰ γὰρ καὶ τοὶ σώφρονες, οὐ τῶν ἡδ-
 νῶν ἐκάλεισε κρείττονα, ἀλλὰ τὸν σῶον
 κρείττον ὁ λογικὸν ἀσώφρονα. ὡς ἀπλή-
 ρια δὲ καὶ τῶν Θεωμάτων ξυγγράφασεν.
 ἔφη γάρ. Ἀλλ' οὔτε ἀπολλυθῆναι τὰ κακὰ
 δυνάμιν, ὡς Θεόδωρε. Ἐπειτα γὰρ πῶς
 ἀγαθῶν αἰεὶ εἶναι ἀνάγκη. οὔτε ἐν θεοῖς
 αὐτὰ ἰδρῦσθαι. τίς ἢ θνητῶν φύσιν, καὶ
 τὸνδε τὸν τόπον ἀεὶ πολεῖν ἕξ ἀνάγκης δεῖ.
 καὶ περὶ αὐτῶν γρη῏σάνδε ἐκέλευε φε-
 ρῆν ὅτι ἄριστα. φυγὴ δὲ, ὁμοίως θεῶν κα-
 τὰ τὸ δυνάμιν. ὁμοίως δὲ, δίκαιον καὶ ὁ-
 σιον μὲν φρονήσεως ἡμέδα. μάλα δὲ καὶ
 σαφῶς καὶ σφῶς ἐν τοῦτοις τὸν τῆς μιμῆ-
 σεως ὄξεπαίδουσε ἔσπον. ὡς τὸν μὲν γάρ,
 φυγεῖν τὰ τῆδε ἐκέλευσε, ὅσα ἔξω τῆς
 γῆς γυρόμενον, ἀλλὰ τῶν αἰετῶν ἀπῆρ-
 τῶν ἀπαλαττόμενον. τῆς γὰρ δεδήλωκεν
 ἐν οἷς ἐπήγαγε. φυγεῖν γὰρ φησὶ ἐκάλ-
 λεισε, τίς ὡς τὸ θεῶν ὁμοίωσιν. ἀξίε-
 παμῶς δὲ καὶ ἡ ἀσέβηται. οὐ γὰρ ἀπλῶς
 ὁμοιωθῆναι ἐνενομήθητεκεν, ἀλλ' ὡς ἀνθρώποις
 ἔστι δυνάμιν. εἶπε δὲ τῆς ὁμοιώσεως ἐπέδῃ-
 ξεν εἶδος. ὁμοίωσιν γὰρ φησὶ ἀσέβηται-
 ρῆσαι, ὅ ὅσον καὶ δίκαιον ἡμέδα μὲν φρο-
 νήσεως. καὶ αὐτῆ ἢ ἀξιάγαστος ἡ ἀσέβη-
 τα. εἰσὶ γὰρ ἄνευ, πλείστῳ μὲν τῶ δικαίου
 φρονήται ποιούμενοι, σκαῖότητι δὲ τῶ τῶ
 κατὰρῶματος λυμῆνόμενοι κάλλει. ἐπει-
 τα ἀπὸ πλείονων ἐν αὐτῶν γε τῶ ἀσέβη-
 τῶ τῶ τελειότητι διδάσκει τῆς ἀρετῆς, ὡ-
 δὲ πῶ γράφω. λέγει δὲ τῶ αἰετῶν κορυ-
 φαίων. ἢ γὰρ αἰετῶν τοῖς ἀσέβηται ἐν φιλο-
 σοφία ἀσέβηται λέγει; οὔτοι δὲ που,
 οὔτε εἰς ἀρετῶν ἴσασιν τίς ὁδὸν, οὔτε ὅπου
 δικαστήριον, ἢ βουλατῆριον, ἢ πῶ κοινὸν
 ἄλλο τῆς πόλεως ξυμῆριον. νόμοις δὲ καὶ
 ψήφισματα, λεγόμενα ἢ γράφόμενα, οὔτε
 ὄρασιν, οὔτε ἀκούουσιν. ἀσέβηται ἢ ἐταρῶν ἐπὶ

A cumque hominem, necesse est quam
 queat maximè talem euadere qualis sit
 Deus: hácq; potissimùm ratione, quis-
 quis nostrum frugi homo temperatus-
 que est, Deo est carnis: similis enim illi
 est. Qui verò non est temperatus, ab-
 similis & differens planè est. Nihil
 ergo alienum hic quoque dixit: im-
 mò fatetur & ipse, posse nos in bo-
 nis affectionibus creatorem Deum
 imitari. Temperatum autem ap-
 pellauit hoc loco, non eum qui vo-
 luptatibus superiorem se præbeat,
 sed qui rationalem animæ partem
 saluam atque integram conseruet.
 B Quibus similia & in Theateto con-
 scripsit. Sed interire, inquit, ac tolli,
 ὁ Theodore, mala prorsus non possunt.
 necesse est enim semper esse quod bono
 contrarium sit. Neque tamen in Diis lo-
 cum habere hoc possunt: mortalem ve-
 rò naturam & locum hunc circumire
 illa necesse est. Quapropter tentandum
 est, ut hinc eò quam ocysimè fugia-
 mus: fuga autem est, Dei quantum
 in nobis est similitudo. Similitudo au-
 tem, ut cum prudentia sancti ac iusti
 simus. Sapienter autem ac mani-
 festè his verbis imitationis modum
 edocuit. Primùm enim mundana
 hæc fugere iussit: non vt extra terrâ
 migret quispiam, sed vt à terrestri-
 bus curis liberetur. Hoc enim per
 ea quæ addidit declarauit. Fugam
 enim, inquit, vocari, hominis ad
 Dei similitudinem. Laudabilis verò
 est hæc additio. Neque enim præ-
 cepit vt absolutè similes Deo simus,
 sed quoad hominum vires possunt.
 Tum & similitudinis formam osten-
 dit. Similitudinem voco, sanctum ac
 iustum cum prudentia fieri. quæ &
 ipsa quoque adiectio laudanda est.
 Sunt enim, qui summam quidem
 iustitiæ curam habent, sed stolidi-
 tate animi egregiæ actionis pul-
 chritudinem corrumpunt. Post hæc
 fusè in eodem dialogo perfectio-
 nem virtutis ostendit. Loquamur,
 inquit, de summis philosophis. quis e-
 nim de iis loqui curet, qui aberrant à
 legibus philosophiæ? Hi verò, neque
 viam norunt quæ ad forum ducit, ne-
 que ubi iudicium senatusve sit, aliis-
 ve publicis ciuitatis confessus. Leges
 præterea & decreta, seu verbis ferantur,
 seu scripta sint, neque audiunt, neque
 inspicunt. Studia verò sodalitiarum ad

creandos magistratus, & conuentus, & conuiuia, & cum tibicinis comessationes, ne per somnium quidem illis obuersantur. Bene autem an male aliquid factum sit in ciuitate, aut quid mali capiam contigerit à maioribus, siue à uiris, siue à feminis, magis ipsum later, quam maris, qui dicuntur Choes arena. Atque hæc etiam omnia nescire se nescit. Non enim eo consilio his abstinet, ut laudem capiet. Sed reuera ipsius tantum corpus in ciuitate uersatur: mens autem hæc parua duccens, ac nibili potius estimans, omnes in partes euolat, ut loquitur Pindarus, & quæ sub terra sunt, & quæ super terram dimetiens, astrorumque in celo rationes explicans, & rerum omnium naturam peruestigans. His autem uerbis Plato Philosophorum nostrorum vitam effinxit. neque enim apud illos talis ullus exiit. Socrates enim ille Philosophorum coryphæus, & in gymnasiis, & in artificum officinis, assidue disputabat: modò autem & in ciuitate moram trahebat, modò & ad Piræum descendens pompas spectabat: armatis etiam militibus adscriptus, & in Potidæa, & in Delo insula militauit. Quin & conuiuia frequentans, Aristophanis comica ludibria sustinebat, & Alcibiadis petulantiam. hoc enim docet Platonis Symposium. Theatrum etiam ascendens ludos cum populo spectabat. Minimè igitur Socrati conueniunt quæ dicta sunt à Platone. Quòd si huic non conueniant, agrè ulli alteri conuenient. At qui Euangelicam philosophiam adamarunt, procul se ab omni ciuitatis strepitu receperunt, montiumque occupatis fastigiis, aut solitariis in locis habitantes, rerum se diuinarum contemplationi, ac uitæ quæ hanc deceat addixerunt, nulla vxorum, & filiorum, bonorumve cura distracti, sed animas ad diuinarum legum regulam dirigentes, & tanquam pictores optimi, ad uirtutis archetypa spirituales imagines suas exprimentes. Quòd enim his prorsus conueniant quæ dicta sunt à Platone, ipsemet testatur, post alia plurima hæc addens: *Rudem uerò & indoctum præ sui negotij attentione, talem fieri necesse est, non secus ac pastores,*

Α ζρχαίς, καὶ ξυώδοι, & δειπνα, καὶ οἱ ξυώ αὐληταῖσι κωμοῖ, ὅσδε ὄναρ πορὰ τῆν πορ- οῖσανται αὐτοῖς: δι' ἣ κακῶς τι γέροντι ἐν πόλῃ, ἢ πτω κακόν ἐστι ἐν πορῶνων γέρονος πορῶς αἰδραὶ ἢ γωακῆν, μῆλλον αὐτὸν λέληθεν ἢ οἱ τῆς θαλάττης λερῶνδοι γῆες. καὶ ταῦτα πορῶ- τα οὐδ' ὅτι σὺ οἶδεν, οἶδεν. ὅσδε γὰρ αὐτῶν ἀ- πέχεσθαι τῶ διδοκίμειν χῆρην. τῶ ὄντι ἣ, ὅ σῶμα μόνον ἐν τῇ πόλῃ κείται αὐτῶ καὶ ὅπτι δῆ- μῆ ἢ ἣ ἀφάνοια, ταῦτα πάντα ἠγισαμῶν σμικρῶ, καὶ ὡς οὐδὲν ἀπίμαστασα, πορῶ χῆ- πέταται, καὶ Πίνδαρον, ταῦτε γῆς ἠωένερθερ, καὶ τὰ ὅπτι πεδα γεωμετρῶσα, οὐρανοῖς τε ἠωρασπρονομῶσα, καὶ πᾶσιν πᾶν τῆ φύσιν διε- ρθωνῶν. ἐν δὲ τούτοις ὁ Πλάτων τῶ τῆν ἠ- μετέρων φιλοσόφων ἐζωγράφησε πολιτείαν. οὐ γὰρ δὴ πῆς πῶρ ἐκείνοις τοιοῦτος ἐχῆμετο. ὁ μὲν γὰρ Σωκράτης, τῆν φιλοσόφων ὁ κερυφαῖος, καὶ τοῖς γυμνασίοις, καὶ τοῖς ἐργαστηίοις ἀφλε- γῶνδος διετέλεθ. ἔποτε μὲν ἐν ἀσῆ διέπειρε, ποτε δὲ εἰς Πέρσας κατῶν, τὰς πομπὰς ἐ- θεῶρ. καὶ τοῖς ὀπλίταις ἣ ξυώτατόνδος, καὶ ἐν Ποτιδάα ἐν Δήλῳ πῶρ ἐλάτῆτο. ἔμῶ ποι ἐ εἰς ξυωσίπα ἀπῶν, ἠωείχετο ἐ Αει- σοφῶν κωμῶδῶντος, ἐ Αλκιβιάδου κω- μαζόντος. τῶτο γὰρ διδάσκει τῶ Πλάτωνος ὁ συμπόσιον. καὶ εἰς θεῶρον ἀναβαίνων, ξυ- εθεῶτο τῶ δῆμῳ. ἠκιστα τοῖνυ αὐτῶ πορ- σική τὰ πορῶ Πλάτωνος εἰρημῶνα. εἰ δὲ τούτω οὐ πορῶσῆκε, ἠρῆ γ' αὐ' ἀλλῶ τῶ ἀρμόσθεν. οἱ ἣ τῆς διαγγελικῆς ἐρεσθέντες φιλοσοφίας, πόρῶ μὲ τῆν πολιτικῶν θορύ- βων γῆρῶνται. τὰς δὲ τῆν ὄραν ἀκρανυ- χίας κατεληφότες, ἢ τὸν ἐν ἐρήμοις χω- ρίοις ἀγαπήσαντες βίον, τῆ θεωρία τῶν θεῶν, καὶ τῶ ταῦτη ξυσηρμοσμένῳ σφῶς αὐτοῖς ἀ- πεκλήρωσθν βίῳ. οὐ γωακῆν καὶ παίδων καὶ κτημάτων ὅπτι μελεσῶνδοι, ἀλλὰ τὰς ψυχὰς κατὰ γε τὸν χροῖονα τῶν θεῶν διδυ- θύνοντες νόμον, καὶ οἷον ἦνες ἀεῖσι ζωγρά- φοι πορῶς τὰ ζρχέτυπα τῆς ζρχῆτῆς τὰς πορῶς αὐτῶν ζωγραφοῦῶτες εἰκόνας. ὅπτι γὰρ δὴ τούτοις ἀρμότῆ τὰ πορῶ Πλάτω- νος εἰρημῶνα, μῆρτυς αὐτὸς μῶ πλείστα εἰ- πῶν. Αρρηκῶν ἣ καὶ ἀπαίδυτον ἠω' ἀρ- ρῶλιας, οὐδὲν ἠῆτον τῶν νομέων, τὸν πορῶτον ἀναγκῶν γῆνεσθαι, σπκὸν ἐν ὄρει ὅ πῆχος

περιβαλλόμενον. γῆς δὲ ὅταν μωρία πλέ-
 θρα, ἢ εἴ τι πλεόν, ἀκούσῃ ὡς τις ἀρα
 κερτημῶς θυμασὰ πλήθῃ κέρκτηται, πά-
 νυ σμικρὰ δοκεῖ ἀκούειν, εἰς ἀπασαν εἰω-
 θῶς πῶ γὰρ βλέπειν. ὅτι ὅ τῳ πρὸ Ἑλ-
 λησι φιλοσοφηκῶτων ὁδοὶς ἐπ' ὄρη σπ-
 κῶν δὲ μάκρως ὄκησεν, ἰκανὰ μὲν καὶ τὰ
 παλαιὰ δηλώσας ξυμφορὰματα. μῦτυρεῖ-
 τε ὅ καὶ ὑμεῖς, πῶς τῆτον μετιόδοι νεμέ-
 σῶντες τὸν βίον. ἀλλ' ὁ Πλάτων τῆτον εἰ-
 ρηκεν ἀξιαζατότατον (εἶ). ξύμφορα ὅ καὶ
 πῶ δούτερον τῆς Πολιτείας ἔφη. Τὸν γὰρ
 ποιόδοτον, Φησὶ, γέντες, τὸν δίχμοι αὐτῶν
 αὐτὸν ἰσῶμῳ πῶ λόγῳ, ἀφῶρα ἀπλουῶν ἔ-
 χουαῖον, κατ' Αἰγύλον, οὐ δοκεῖν, ἀλλ'
 (εἶ) ἀζαζὸν ἐθέλοντα. ἀφαρετέον ὅ ὅ δο-
 κεῖν. εἰ γὰρ ὁδοῖαι δίχμοι (εἶ), ἔσανται
 αὐτῶ ἡμῶ καὶ δωρεαῖ, δοκουῶπι ποιούτω
 (εἶ). ἀδῆλον οὖν, εἴτε τῶ δίχμου, εἴτε τῶ
 δωρεῶν καὶ ἡμῶν ἐνεκεν ποιόδοτος εἶν. γυμνω-
 τέος δὲ πάντων, πλῶς δίχμοσιώης, καὶ
 παιπτεος ἐνδῆμῶς ἀφακείμῶς πῶ πωρ-
 τέρῳ μῆδὲν γὰρ ἔχον, ὁδοῖαι ἐχέτω μῶ-
 γῆς ἀδικίας. ἵνα βεβασῶμισμένους ἢ εἰς δι-
 χμοσιώω, πῶ μὴ πῆδαται ὑπὸ κακο-
 δοῖας, καὶ τῶ ἀπ' αὐτῆς γυρομῶων.
 ἀλλ' ἔτω ἀμετάστατος μέγῃ θανάτου, δο-
 κῶν (εἶ) ἀδικος ἀφ' βίου. καὶ ταῦτα δὲ ὡ-
 σαύτως τοῖς ἡμετέροισ ἀρμόπῆσι τῆς δρε-
 τῆς ἀθλητῆς. οὐ γὰρ Αντισθένει, καὶ Διο-
 γῆσι, καὶ Κρατήτῃ πῶ ἀπλησῶς, κενῆς
 ἐνεκεν ὁδοῖης, ἀλλ' αὐτῶ γῆ εἵνεκα τῶ κα-
 λῶ, ἐρασίαν ἀ δρασῶν. δὲ δὲ καὶ πόλεων καὶ
 κωμῶν πόρρω ἀφῶροι, πῶ δρετῶ κα-
 τακρύπτοντες, καὶ μῶν γῆ πῶ ταύτης ἀ-
 γωνοθέτη ἐκμῶντες. ἀλλ' ὑμεῖς τοῖς μῶ
 οὐτως ἀγωνισμῶους οὐτε θεαρῶν οὐτε θου-
 μάξῶν ἐθόλετε. εἰ δὲ ἵνας ἴδοιτε, ὅ μῶ
 πωρῶγμα τῶτο πῶ κερτημῶους, οὐ πάντα
 δὲ στωμολορῶωτα πῶ γῆματα βίον ἀ-
 παρῶμῶους, ἀθῶς εἰς λοιδορῶων κινεῖτε
 πῶ γλαῖπῶ. καὶ εἰ μῶ ἐκείνοισ ἐβάλε-
 τε μῶνοισ, εἴχον αὐτῶ ὅ γυρομῶον λό-
 γῶν. ὅτῳ δὲ μετ' ἐκείνων ἔ ποῖς ἀπῆκῆς
 ἐκδουτῶς ἀφακείμῶους ἐκείνοισ, ἔ ἀλη-
 θῶς φιλοσοφῶωτας, κωμῶδῶν πειρῶ-
 ατε καὶ ἀφῶρῶν, τὸν ἀδικῶτατον ὑμῶν δῆλον

A ut pote qui perinde manibus ut illi cau-
 le septo in monte circumdetur. Cum ve-
 rō decem millia iugerum aut plura no-
 minari audis, eumque qui illa possi-
 deat locupletissimum predicari, valdè
 exigua sibi audire videtur, qui uniuersum
 terræ orbē spectare sit solitus. Quod
 autem nullus Græcorum philosophorum
 montanum stabulum habitavit, satis
 veterum monumenta ostendunt. Idem
 verò & vos testamini, qui iis qui hoc
 vitæ genus ducunt grauiter succensetis,
 cum hoc tamen Plato valdè laudandum
 dixerit. Consentanea verò & in secundo
 Reipublicæ libro scribit. Tali homine
 semel à nobis posito, inquit, iustum
 rursus iuxta hunc statuamus, virum
 simplicem & generosum, qui, ut ait
 Aeschylus, non videri, sed esse bonus
 appetat. Illud enim videri prorsus
 tollendum censeo. Nam si iustus homi-
 nibus videatur, honores illum & munera
 insequentur, qui talis esse videatur.
 Incertum itaque erit, virum is iustitia,
 an premiorum ac dignitatum causa sit
 talis. Nudandus planè est rebus omni-
 bus, excepta iustitia, & fingendus
 contrario modo affectus quam prior. Cum
 itaque nihil habeat iniustitia, tamen ini-
 iustissimus esse credatur: ut hoc exami-
 ne probetur ad iustitiam, si nec infamia,
 nec rebus iis quæ proueniunt ab infamia,
 moueatur, sed immutabilis ad mortem
 usque persistat, tamen si per omnem vitam
 credatur esse iniustus. Hæc autem no-
 stris similiter virtutis athleticæ con-
 gruent. Neque enim, sicut Antisthenes,
 Diogenes, & Crates, inanis gloriæ causa,
 sed propter ipsam honestatem faciunt
 quæ faciunt. Eamque ob rem semoti à
 ciuitatibus & pagis vitam agunt, virtutem
 occultantes, & soli huius remuneratori
 eam ostendentes. Vos verò sic illos
 decertantes nec spectare vultis, nec
 laudibus prosequi. Quod si quos fortè
 videatis, nominis huius speciem circumfer-
 entes, neque consentaneam cultui vitam
 retinentes, illicò in maledicta linguam
 commouetis. Ac quidem solos illos si
 profinderetis, ratione aliqua factum non
 careret: quia verò vnà cum illis etiam
 eos qui illorum longè sunt dissimiles,
 ac reuerà philosophantur, irridere ac
 traducere studetis, mentis vestræ
 iniquissimum confi-

Ium proditis. Neque enim malis in-
fensi estis, sed laudabilē vitam dam-
natis: non secus facientes, ac si quis
simiam conspicatus hominis gestus
aliquos imitari, ob eam imitationē
genus etiam hominum odio prose-
quatur. Hoc verō iniquum iudi-
cium non ego solus, sed Plato quo-
que accusat in Theætetō: *Videamus autem hac fermē ratione. Age, si quis caprarum nutritionem, & ipsum animal, quasi bella sit possessio, laudat: alius verō quispiam capras sine caprarum pascentes, cultisq; locis damna inferentes conspicatus vituperet, & omne pecus, quod sine rectore, aut cum malis rectoribus viderit, ita reprehendat, eius modi vituperationem sana mente vituperare ducimus, & quodcumque? & quomodo?* Hæc omnia Platonis verba sunt, non mea: quibus nos admonet, non debere pecora omnia in vniuersum damnari, ob ea quæ à malis pastoribus aguntur, vel quæ pastoribus profus carent. Rursusque alibi manifestè docet, nō posse multitudinē esse philosophorum: *Multi quidem ferulas gestant, inquit, pauci vero sunt Bacchi.* Idem dixit Christus dominus, *Multi sunt vocati, pauci vero electi.* Quibus etiam consentanea sunt quæ Plato ait in Epinomide: *Nequaquam dixerim posse homines felices ac beatos fieri, præterquam in paucis. Dum vitam hanc vivimus, ita decerno: optima verō est spes morienti, omnia consequi.* Quid igitur iniquo animo fertis, quod apud nos quosdam videtis, quam profitetur vitam moribus mentientes? Quare contra eos non admiramini, qui natura superiore vitam sunt amplexi, ac in corpore quidem decertant, sed incorpoream ac spirituales vitam rationem æmulantur? Contra enim ac facitis vos facere oporteret, vt & illos laudaretis, quippe qui naturæ fines transiliant, & his veniam aliquam tribueretis, vt qui à natura inficis perturbationibus abripiantur. Quam sint enim hæc ad superandum difficiles, ipsi non ignoratis. neque enim è quercu, vt poetæ verbis vtar, vel è pinu geniti prodidistis. Hoc verō & Plato manifestè ostendit in primo Reipublicæ libro, Cephalum cum Socrate differentem inducens, & dicentem, *Tu sic habes, Quanto*

ποιείτε σκῆπον. οὐ γὰρ τοῖς ποιητοῖς ἀπερθε-
νεαθε, ἀλλὰ τὸν ἀξίεπαῖνον ἀβαλλετε
βίον. ὁμοῖον ποιοῦντες, ὡς ἂν εἴ τις πίθη-
κην ἰδὼν μιμούμενον ἀνθρώπον, δι' ἐκείνου
πλὴν μίμησιν, καὶ τῷ ἀνθρώπων μισθῷ
πλὴν φύσιν. τούτου δὲ τοῖς τῆς γνώμης, οὐκ
ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ Πλάτων κατηγορεῖ.
ἐν γὰρ τοῖς τῶν Θεατήτων Φησὶ. Σκεψά-
σθε δὲ πῃ τῆδε. Φέρε, εἴ τις ἀγῶν ἐσθλῶ,
καὶ τὸ ζῶον αὐτὸ, κτήμα ὡς καλὸν ἔστιν,
ἐπαῖνοι. ἄλλος δὲ τις, ἑωρακῶς ἀγῶν χειρὶς
νέμερδῶς ἀπόλου, ἐν ἐργασίμοις χειροῖς
δρώσας κακὰ, ἀμαύργοι καὶ πῶν δρέμ-
μα ἀάρχον, ἢ μὲν κακῶν ἐρχόντων ἰδὼν,
οὕτω μέμφοιτο. τὸν ποιοῦτον ψόρον ἠγροῦντα.
ὕγιές δ' ἂν ποτε ψέξαι, καὶ ὁποιῶ, καὶ ὅπως,
ταῦτα τῷ Πλάτωνος, ὃ ἀνδρες, οὐκ ἐμὰ
τὰ ῥήματα. ἐδίδαξέ τ' ἢ μὴ ἀπόρτα σὺ-
πτεῖν τὰ δρέμματα ἀπὸ τὰ κακῶς ὑπὸ
κακῶν ἐρχόντων ἐξέρχεται, ἢ ἐρχόντος
πάμπαν ἐξερημιά. καὶ ἀλλαχόθ' ἢ πάλιν
ἀμαύρῃδῶν διδάσκει, ὡς φιλοσόφων πλῆ-
θος ἀδύνατον ἠγροῦσθαι. Ναρηκοφόροι μὲν
γὰρ πολλοὶ, φησὶν, βακχοὶ δὲ τε παῦροι. τῆ-
τα δὲ καὶ ὁ δεσπότης ἔφη Χειρὸς. Πολλοὶ γὰρ
εἶπε κλητοὶ, ὀλίγοι ἢ ἐκλεκτοί. Ζωῶντα
δὲ τούτοις ὁ Πλάτων καὶ τῇ Επινομίδι φη-
σὶν. Οὐ φημι εἶναι ἀνθρώποις δυνατὸν μα-
καρίοις τε καὶ δ' δάμωσι ἠγροῦσθαι, πλὴν
ὀλίγων. μέγρι ἂν ζῶντι, τῶν δ' εὐελο-
μεν καλῇ ἢ ἐλπίς τελευτήσασθαι τυχεῖν ἀ-
πόρτων. τί δὴ ποτε τίνω χαλεπαίνετε, πρὶν
ἡμῖν ὁραίντες πινὰς ψυδομένους ὄν ἐπαγγέ-
λονται βίον; αἰθ' ὅπου δὲ μὴ θαυμάζετε
τοὺς τὸν ὑψίστου βίον ἠγαπηκότας, καὶ ὄν
σώματι μὲν ἀγωνιζομένοις, πλὴν ἀσώμα-
τον ἢ πολιτείας ἐζηλωκότας; πῶν γὰρ πινῶν-
τῶν ἔδῃ ποιεῖν. τοὺς μὲν ἄγαν θαυμάζειν,
ὡς ὑψίστου βίον πῶν τῆς φύσεως σκάμ-
ματα. τοὺς ἢ νέμειν ὑπὸ ζυγῶν, ὡς
ὑπὸ τῷ ἐμφύτων καταστροφῶν παθῶν.
ὅτι γὰρ δὴ ταῦτα παγγάλεπα, ἴτε καὶ ὑ-
μεῖς. οὐ γὰρ ἐκ δρυός, καὶ τὸν ποιητικὸν λό-
γον, ἢ ἀπὸ πύλης γαλήνηθε. δεδήλωκε δὲ
ὁ Πλάτων, ἐν τῷ τῆ Πολιτείας ὑψίστου δ' ἀ-
λόγῳ, τὸν Κέφαλον εἰσαγαγὼν τῷ Σωκρά-
τει δ' ἀλεξάνδρῳ, καὶ λέγειν. Εὐΐδι, ὅτι ἐμοιγε,

ὅσον αἱ ἄλλαι αἱ καὶ τὸ σῶμα ἡδοναῖς ἀπο-
 μρῶνται, ποσούτων αὐξοῦνται αἱ αἰεὶ τοῖς
 λόγοις ἐπιθυμίας τε καὶ ἡδοναῖς. εἶτα, πυ-
 θωγράφου τῆς Σωκράτους, εἰ ἐπὶ τῶν ἡδονῶν
 ἐπιφύεται πάθος, ἡσυχαστῶν ἔφη. Εὐ-
 φήμει ἀνδραπέδα σμενέστατα μὲν τὰ τοιαῦ-
 τα ἀπέφυγον, ὡς αὐτὸς λυσιτελεῖν ἵνα καὶ ἀ-
 γριον διασώτῃ ἀποφυγῶν. ἐν τῷ μὲν οὖν
 αἰεὶ τῆς ἀγρίας ἡδονῆς τοιαῦτα διεληλύθεν.
 ἐν δὲ τῷ Γοργία αἰεὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδι-
 κίας ὡςδε φησὶ. Χαλεπὸν μὲν γὰρ, ὦ Καλ-
 λικλῆς, καὶ πολλοῦ ἐπαίνου ἀξίον, ἐν μεγά-
 λῃ ἐξουσίᾳ ἡγεμόνων τῆς ἀδικεῖν, δικαίως
 ἀφαιρῶνται. ὀλίγοι δὲ γίνονται οἱ τοιοῦτοι. ἐπεὶ
 καὶ εἰσὶ καὶ ἄλλοι γέγονασιν, οἷμα δὲ ἐ-
 σονται, καλοὶ δὲ ἀγαθοὶ ταῦτα τῶν ἀρετῶν,
 ἡ τοὶ δικαίως ἀφαιρῶνται ἀ ἀντις ἐπι-
 τρέπη. καὶ αὐτὸ πάλιν. Ἀλλ' ἐν ποσούτοις λό-
 γοις πολλῶν ἐλεγχωμένων, μόνος εἶδ' ἡρε-
 μεῖ ὁ λόγος, ὡς ἔλαβητέον ἐστὶ τὸ ἀδικεῖν
 μάλλον ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι. καὶ πῶς μάλλον
 αἰσθῆναι μελετητέον, οὐ τὸ δοκεῖν εἶναι ἀγαθόν,
 ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν εἶναι; καὶ εἰδέναι, καὶ δημοσίαι.
 καὶ τοῦτοι δὲ πάλιν τοῖς λόγοις ὁ Σωκράτης
 τῷ Κρίτωνι ἀποσπένδοντι. μὲν γὰρ πολλοὶς
 ἑτέροις, ἔπειτα ἀποσπένδοντι. Οὐδαμῶς ἀ-
 ρε δεῖ ἀδικεῖν, οὐδὲ ἀδικουμένον ἀρε ἀν-
 τιδικεῖν, ὡς οἱ πολλοὶ οἴονται. ἐπειδὴ οὐ-
 δαμῶς δεῖ ἀδικεῖν. Τί δὲ δὴ; κακουργεῖν
 δεῖ, ὦ Κρίτων, ἢ οὐ; Οὐ δὴ που δὴ, ὦ
 Σωκράτες. Τί δὲ; ἀνικακουργεῖν κακῶς
 πάροντα, ὡς οἱ πολλοὶ φασὶ, δικαίον, ἢ
 οὐ δικαίον; οὐδαμῶς. Τὸ γὰρ που κακὸν
 ποιεῖν ἀνδραπέδοις, τῆς ἀδικεῖν ὁδὸν ἀφαι-
 ρεῖ. Καλῶς λέγεις. Οὔτε οὖν ἀρε ἀν-
 τιδικεῖν δεῖ, οὔτε κακῶς ποιεῖν ὁδὸν ἀν-
 δραπέδων, οὐδ' αὖ ὁποῦν πάροντις ἡσυχασ-
 τῶν. τοιαῦτα μὲν οὖν ἀδικίας πέρι καὶ
 δικαιοσύνης Σωκράτης ἔειπεν. Πλάτων δὲ
 διασκαλίαν ἐποιήσατο, ἀξίεπαμον ἀλη-
 θῶς καὶ λογικῶς, καὶ τῆ φύσιν τῆ ἀνδρα-
 πίνῃ συμβαίνουσαν. τὰ γὰρ ἠθικὰ μαθημα-
 τὰ πᾶντας ἀνδραπέδοις ἢ φύσιν ἐπαίδευσεν. ἀφαι-
 ράσας γὰρ τοὶ τῶν ἀνδραπέδων τὸ γένος ὁ ποιη-
 τῆς, ἐν τῇ φύσιν τῆς ἀνδραπέδων καὶ τῶν
 ἐν ἀνθρώπων ἀφαιρῶσιν. ὁδὸν δὲ μόνον Σωκράτης, ἔειπεν
 Πλάτων, ἔειπεν Ἀριστοτέλης ὁ Λεωτιμάχου, ἔειπεν ἄλλοι

A mihi alie corporee voluptates emarce-
 scunt in dies magis, magisque debilitan-
 tur, tanto magis augetur desiderium
 colloquendi, sermonisque voluptas. Tum
 Socrate interrogante, an & volu-
 ptatum affectus adhuc insurgerent:
 Meliora, inquit, loquere. ego enim li-
 bentissime has voluptatum perturbationes
 effugi: non secus ac iruculentum quemdam
 seuissimumque dominum effugerim. Eo au-
 tem loco de turpi voluptate hæc dixit.
 In Gorgia verò, de iustitia & iniusti-
 tia sic loquitur: Difficile, ô Callictes,
 ac impendio est laudabile, hominem in se
 viuere, qui in potestate magna constitutus,
 impune queat esse iniustus. Pauci enim
 tales inueniuntur viri. Nam & hic &
 alibi fuisse non nego, priusque etiam fore,
 virtute hac honestos bonosque homines,
 si ea iuste dispensent que sibi commissa
 sint. Et rursus: Sed enim, cum ex tot
 sermonibus iam multi redarguti fuerint,
 solus hic sermo nobis honestissime loquitur
 esse, ne iniurijs alijs ipse simus, quam ne
 quid ab alijs iniuria patiamur: praeque
 rebus omnibus ei que verè sit vir, hoc
 curandum esse; non ut esse videatur, sed ut
 re ipsa sit bonus, & publice & priuatim.
 Eisdem rursus sermones cum Cri-
 tone Socrates habuit. Post multa e-
 nim alia hæc intulit: Nullo igitur
 pacto oportet iniuria quemquam affice-
 re, neque si tibi inferatur, eam vicissi-
 m referre, sicuti multo sentire video.
 nullo siquidem pacto decet esse iniuriam.
 Quid autem, Crito, malòne quemquam
 licet afficere, an non licet? Nullo modo
 licet; ô Socrates. Malum verò in eum
 referre, à quo prior passus fueris, fasne
 est, an nefas? Nullo quidem modo fas
 est. Malo enim quemquam afficias, an sis
 illi iniurius; nihil differt. Rectè dicis.
 Neque igitur iniuriã referre, neque ma-
 lum inferre hominum cuiquam licet, ne
 si quidem ab eis quisquam prior patiatur.
 Hanc igitur de iustitia & iniustitia
 Socrates ac Plato doctrinã tradide-
 runt, laudabilem illam prorsus, ratio-
 níque consentaneam, & humanæ na-
 turæ congruentem. Moralem siqui-
 dem disciplinam mortales omnes
 natura ipsa perdocuit. Creator enim
 Deus, cum hominem formasset, na-
 turæ indidit bonorum malorumque
 discretionem. Quo factum, ut non
 solum Socrates, & Plato, & Ari-
 stides Lyfimachi filius, & alij qui-

dam Græcorum, iniustitiam abominati sint, sed barbarorum etiam plurimi. Auctor namque est in historiis suis Hellenicus, Hyperboreos, qui ultra montes Riphæos habitant, iustitiam colere, nec carnis vesci, sed arboreis tantum fructibus. & Brachmanas alij narrant in silvis degere, corpus frondibus vestientes. Anacharsim quoque Scytham philosophum aiunt fuisse: tanto autem illum Philosophiæ amore inarsisse, ut celeberrimus euaserit, & apud omnes illustris. Non solum enim aduersus animi perturbationes vigilando pugnabat, verum etiam dormiens continentia signa dabat. consueuerat enim sinistra quidem virilia continere, dextra vero labra comprimere: sic ostendens maioris esse negotij linguam coercere, maiorique auxilio esse opus, ut ab ea tuti esse possimus. Chironem quoque Centaurum, Hermippus Berytius ait, iustitiæ magistrum fuisse: illumque Homerus Centaurorum iustissimum appellat. Haud igitur mirari valde conuenit, vel Hesiodum, qui asperam virtutis viam esse dicit, & arduam, atque inaccessam: vel Simonidem, qui habitare virtutem ait petras inuias ac difficiles. Quæ enim de Chirone Centauro, deque Hippomolgis Homerus testatus est, quæque Anacharsis Scythæ reipsa præstitit, ad ea suis carminibus hortati sunt celeberrimi poætæ. Antisthenes vero Cynicus, qui & Socraticus fuit, præstare dixit insanite, quàm oblectari. Idcirco & amicos hortabatur, ut ne digitum quidem voluptatis causa extenderent. Huius doctrina imbutus fuit Diogenes Sinopenfis, qui verbo quidem & ipse philosophiam esse confectatus, sed seruus factus voluptatis, publicè cum meretricibus congregiebatur, pessimumque exemplum spectatoribus præbebat. Aiunt autem illum, cum eius factum quidam reprehendens diceret, *Quid facis, o Diogenes?* respondisse cum solita contumelia, *O scelus, Hominem, si possunt.* ad eò impudenter libidinem exercebat. Huius vitam imitatus Crates Thebanus, multis etiam laudibus virtutem ornauit. Eius siquidem est hæc sententia:

Αἰνέσ τῶν Ἑλλήνων, τὸν ἀδικῶν ἐβδελύσσασθαι βίον, ἀλλὰ ἔ τῶν βαρβαρῶν πολλοί. καὶ γὰρ Ἑλληνικός ἐν ταῖς ἰσοπέλαις ἔφη, ποῖς ὑπερβορέους οἰκεῖν μὴ ὑπὸ τὰ Ρίψαμα ὄρη, ἀσιεῖν δὲ δικαιοσύνην, μὴ κρηφαρζυῖτας, ἀλλ' ἀκροφύτοις χρωμῆτοις. ἔ τὸς Βραχμανῆας ἰσοπεδοῖν ἔπερσι, ἐν ταῖς ὑλαῖς δὲ γὰν, φύλλοις δὲ σῶμα κελεύπτοντας. Ἀναχάρσιον δὲ τὸν Σκύθη, φιλόσοφον γεγενηῖται φασίν. οὕτως δὲ αὐτὸν ὁ τῆς φιλοσοφίας ἐπυρπόλησεν ἔρωσ, ὡς ὀνομαστότατον γυῖαται, ἔ τῶν πᾶσιν ἀσίδιμον. οὐ γὰρ μόνον ἐρηγηρῶς πᾶσι τῆς ψυχῆς ἠγωνίζετο πᾶσι, ἀλλὰ ἔ κατέδων, πᾶ τῆς ἐγκρατείας πᾶρεδῆλου σημεῖα. εἰώθη γὰρ τῆ μὴ λαγὰ τὰ ἀιδῖα κατέχην, τῆ δὲ δειῖα δὲ τὰ χεῖλη στωῖχην. τῶν πη δὲ γὰν, ὡς πολλῶ μείζων ὅστιν ἡ ἀγωνία τῆς γλώττης, ἔ μείζονος ὀπτικουρίας εἰς ἀσφάλειαν δεῖται. ἔ Χείρωνι δὲ τὸν Κένταυρον, Ἑρμιπποῦ Φισίν ὁ Βηρύτιος, δικαιοσύνης γυῖαται διδάσκαλον. ἐπὶ Ὀμηροῦ δὲ αὐτὸν δικαιοτάτον τῶν Κενταύρων ἐκάλεσεν. οὐ τίνω μᾶλα πᾶρεσῆκη γαμῆζην, οὔτε Ησίοδον, πᾶρεσῆκη λέγοντα τῆς ζρετῆς πᾶ ὀδον, πᾶρεσῆκη, καὶ δεῖβατον. οὔτε Σιμωνίδην, τῶν ζρετῶν εἰρηκότατα γαῖην δεῖβατοις ὅτι πέτρας. ἀ γὰρ δὴ τῶν Χείρωνι ἔ τὸς Ἰπσημολγοῖς πᾶρεσῆκη τυρῆσεν Ὀμηροῦ, καὶ ἀπὸ Ἀνάγροσις ὁ Σκύθη ἔργω μετῆλθε, ταῦτα λόγω πᾶρησῆκη οἱ ἐπαμούμνοι ποιηταί. καὶ Ἀντιθένης δὲ ὁ Κωικός. Σωκρατικός δὲ καὶ τῶν τῆ ἠδεδῖα τῶ μᾶνεαται κρεῖττον εἰρηκεν εἶ. ὅς ἔ πᾶρησῆκη τὸς γωεῖμοις, μηδὲ δάκτυλον ἐκτεῖναι ποτὲ εἶνεκα ἠδονῆς. τῆς τούτου διδασκαλίας τετύχηκε Διογῆνης ὁ Σινοπῆς, λόγω μὴ καὶ αὐτὸς πᾶ φιλοσοφίαν ζηλώσας, ἠδονῆς ὁ δούλος γυῖαται, καὶ δημοσία ταῖς ἐταῖραις μῆγῖαται, ἔ καλῖσον τοῖς γεωμῆτοις πᾶρεσῆκη φέρων πᾶρεσῆκη. φασι ὁ αὐτὸν, μεμψιμῆτοι πᾶρεσῆκη τῶ γυῖαται, καὶ εἰρηκότος, τί ποῖς ὁ Διόγρης; φαῖται ἐκείνον, τῆ στωῖκη λαιδῖα χροσῆκη, ὦ κατάρμα, εἰ ὀπτικουρίας, ἀπὸ σπον. οὕτως ἀιδῖα ἐλάγηθε. τούτου Κρατῆς ὁ Θεβαῖος τῆ βίον ἐζήλωσε, καὶ πολλῶ μὴ ἀφῆμῖας πᾶ ζρετῶν ἐρεφαῖσεν. αὐτὸ γὰρ δὴ ὁδε ὁ λόγος.

Ἡδονῆ ἀνδραποδωδὴ ἀδούλωτοι καὶ ἀκαμπτοὶ, Ἀθάνατον βασιλείαν ἐλάβετε ἰσὺ τ' ἀγαπῶσιν.

οὗτοι εἰώθη λέγειν, τῆς εἰς τὰ ἀφροδίσα ὀρμῆς καὶ παύμα λιμὸν εἶναι, εἰ ἢ μὴ, βροχόν. ἀλλὰ τῶ πάθος ἐπιδραστήτος, Ἰππάρχιδου πτωχὸν Μαρωνεῖτιν δημοσίᾳ ἐγήμει, καὶ τὰ κινουράμια ἐν τῇ ποικίλῃ ἐτέλεσεν, ἐρρώσασθαι πολλά φράσας τῇ ὑψηλείᾳ τῶ λόγων. Ἐ Αεῖσιππος ἢ ὁ Κυρίωνακός, ὀνειδίζοντος ὅτι δὴ θαμὰ ζυωγίετο τῇ ἐταίρᾳ τῇ Κορινθία, ἔγω ἔλεγε Λαίδα, Ἐ οὐκ ἐχορῶ ἕως αὐτῆς. Ἐ οἱ Περὶπατητικοὶ δὲ, λόγῳ μὲν Διφῆμιου πτωχὸν ζρετιῶ, ἐκυδῶνον ἢ ἐργῶ πτωχὸν ἠδονῶ. Ἐ ταῦτα αὐτῶν οὐκ ἄλλοι κατηγεροῦσιν, ἀλλ' αὐτοὶ περὶ τῶ σφῶν διδασκάλου ζυγράφοισιν. Αεῖσοκλῆς γὰρ πού ὁ Περὶπατητικὸς, Λύκωνα ἔφη τὸν Πυθαγόρην περὶ Αεῖσοτέλους φάσαι, ὅτι ἐν ἐλαίῳ θερμῶ λουόμενος, τῆτο ὑπερον ἀπεδίδοτο. Ἐ ἰωάννα δὲ εἰς Χαλκίδα ἀπήλθε, πρὸς τελῶνας ἔφη, διερωτῶντας ὅτι πλοῖον, ὄρεῖν αὐτῆς λοπάδα χαλκῆ τέταρα καὶ ἐβδομήκοντα ἄλλοις δὲ πνας εἰρηκέναι, τριακοσίας αὐτὸν ἐρηκέναι λοπάδας. Ἐ οἱμοὶ αὐτοὺς μὴ πῶτα πασι ψάδεσθαι. ἐν πύτοις γὰρ δὴ ἐκείνος πτωχὸν Ἰδαμονίαν ὠρίζετο. εἰώθη γὰρ λέγειν, οὐκ ἄλλως Ἰδαμόνα ἵνα γίγνεσθαι, ἢ ἀφ' ἧς τῶ σώματος ἀπαθείας, καὶ τῆς τῶ ἐκτός παειοσίας, ἂν αὐτοῦ, μηδὲν πτωχὸν ζρετιῶ ὠφελῶν. καὶ τῆτο δὴ σαφῶς Ἀθητικὸς ὁ Πλατωνικὸς, ἐν οἷς περὶ Αεῖσοτέλιου γράφει, δεδηλωκε. ταῦτα ἰνῶ κατ' αὐτῆς λεγόμενα βεβαιουοῖσιν οἱ λόγοι. ὁ ἢ Πλατῶν ἀντικρὶς ἐναντία διδάσκει. ἐν γὰρ τῶ τείτω τῆς Πολιτείας, ὅτι μελεῖσθαι κελεύει τῶ σώματος, ψυχῆς εἴνεκα ἀρμονίας, δι' οὗ βιοῦν τ' ἐστὶ, Ἐ ὀρθῶς βιοῦν, καὶ ἀγαλλόμενος τ' ἀληθείας ὁ κήρυγμα. τῆτο ἢ καὶ ὁ θεῖος ἀπόστολος πρῶτον λέγων. Ἡ νύξ παρεκόσμεν, ἢ δὲ ἡμέρα ἤρχικεν. ἀποθώμεθα οὖν ταῦ ἔργα τῶ σῶτους, Ἐ ἐνδυσάμεθα ταῦ ὅπλα τῶ φωτός. ὡς ἐν ἡμέρᾳ διασημῶν παειοπατήσωμεν, μὴ κόμοις Ἐ μέγαις, μὴ κρίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἐριδι Ἐ ζήλω. ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, Ἐ τῆς Ἐρῆς παεινοῖαι μὴ ποιείατε εἰς ὀπιθυμίας. οὐ γὰρ ποσαῦτω αὐτῶ προσφέρῃν δεῖ θεραπείας, ὡς τε καὶ τα-

A *servili voluptatis imperio liberi & inflexi, immortale regnum libertatemque amant. Hic dicere solebat, Venerei appetitus remedium esse famem, sin minus, laqueum. Ceterum is libidine insurgente, Hipparchiam Maronitidem propalam duxit uxorem, & Cynicas nuptias in Varia porticu celebravit, magnificis illis suis ditibus vale dicens. Aristippus vero Cyrenaeus, cum ei probro daretur, quod amicam Corinthiam frequens adiret, Habeo, inquit, Laidem, me vero Laid non habet. Quin & ipsi Peripatetici, verbis quidem virtute laudabant, re autem ipsa voluptati studebant, neque hac in re ab aliis accusantur, sed ipsimet de praepatore suo scribant. Aristocles enim Peripateticus, Lyconem Pythagoreum de Aristotele testari ait, morem illi fuisse, ut oleum venderet, quo se prius calido perunxisset: cumque is in Chalcidem abiret, publicanos, explorato eius nauigio, inuenisse patellas aereas eius quatuor ac septuaginta: auctores autem quosdam alios esse, patellas illum habuisse trecentas. Puto autem illos haud profus mentiri. In huiusmodi enim rebus felicitatem ille stuebat: quippe qui solitus esset dicere, non aliter posse quemquam fieri beatum, quam ex iucundo corporis statu, externarumque rerum affluentia, sine quibus nihil iuuare aiebat virtute. Atque haec Atticus Platonius in iis quae contra Aristotele scribit, manifeste ostendit. Quae itaque contra illum dicuntur, multorum sermone confirmantur. At Plato contraria profus docet. In tertio enim Reipublicae, propter animae harmoniam corporis rationem habere iubet, per quod viuere est hominibus, ac recte, iis qui sese in praedicanda veritate exercent. Ad haec autem & diuinus Apostolus hortatur, cum ait: Nox praecessit, dies autem appropinquauit. Abiciamus ergo opera tenebrarum, & induamur arma lucis. sicut in die honeste ambulemus: non in comessationibus, & ebrietatibus, non in cubilibus & impudiciis, non in contentione & emulatione: sed induimini dominum Iesum Christum, & carnis curam ne feceritis in desideris. Neque enim sic curandum est corpus, ut contra*

Rom. 13, 12

animam exiliat, sed ut subseruiat & adiuet, eiusque nutibus obtemperet. Nostis ergo hac in parte consentit Plato, necessariam corporis curam habendam monens. Adhortatur enim nos, ut necessariam corporis curam habeamus. Ostēdit autē & quo pacto incipiat augeaturque libidinis appetitus. *Nos enim, inquit, dicere fortasse haud absurdè possumus, visum esse amoris principium, spe verò illum augeri, nutriri memoria, usu & assuetudine conservari.* Hoc verò ipsum etiam de virtute dixit: *Omnis enim planta prima germinatio, bene ad virtutem directa, naturæ suæ tanquam potentissima domina est, plurimumque valet ad opportunum finem consequendum.* Socrates quoque cauere iubet illecēbras, quæ suadent, ut non esurientes comedamus, & non sitientes bibamus: & pulchrorum obtutus & oscula, ut quæ peius soleant & scorpionibus & phalangiis venenū infundere. Ceterum mera verba hæc erant, rebus factisque carentia. Solebat enim pulchrorum adolescentium causa gymnasia frequentare, flagitiosoque spectaculo pascebat oculos. Testesque sunt & Philebus, & Phædrus, & Riuales, & Charmides, & alij Platonis dialogi complures. Quæ verò Alcibiades in Symposio de Socrate dixit, Plato quidem scriptis mandauit, ego autem, ut Socrati parcam, non committam ut recitem. tantam Socratis ineptiam ac petulantiam continēt, tantumque damni huiusmodi sermones in dialogo illo adferunt lubricis ad peccandum hominibus. Aiunt enim, Socratem à vespera totas noctes inter meri pocula protraxisse, aliisque iam defessis, somnūque appetentibus, ipsum tamen insomnem ad cyathos perstitisse, garrula inter potandū loquacitate diffusum: nihil tamen effatum quod frugi esset, sed quæ Alcibiadi & Aristophani, aliisque procacibus conuiuis conuenirent. Porphyrius item, qui philosophicam scripsit historiam, primū ad iracundiam excādescentiāque procliuem illum ait fuisse, Aristoxenum testem profereus, qui Socratis vitam conscripsit. Ait enim, cum nullo se vnquam homine versatum, qui illo ad persua-

Α σκίρτων τῆς ψυχῆς. ἄλλ' ἵνα ὑποσυρῆ καὶ σκευερῆ, καὶ τοῖς ἐκείνης ἐπιπται ἰδίμασι. Συμπεφώνηκε τοίνυν ἐν τοῖσις ὁ Πλάτων τοῖς ἡμετέροις, πλὴν ἀναγκασίαν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι πρὸς ἡμῶν τῶ σώματος. ἐπέδραξε δὲ καὶ ὅπως ἀρχεται τε καὶ αὐξεται τῆς ἐπιθυμίας ὁ πάθος. Ἡμεῖς γάρ, ἔφη, λέξοιμεν αὐτῶν ἴσως οὐκ ἀπόπως, ὅτι ἀρχὴ μὲν ἔρωτος ὄρασις, αὐξήσει δὲ ὁ πάθος ἐλλείψις, πρέφει δὲ μνήμη, τῆρεθι δὲ σιωπή. τῆτο δὲ αὐτὸ καὶ παρὲ τῆς ἀρετῆς εἶρηκε. Πρωτὸς γάρ, ἔφη, φυτὸν ἢ ἀσπότη βλάστη, καλὰς ὀρθωτικὰ πρὸς ἀρετὴν, τῆς ἐαυτοῦ φύσεως κυριωτάτη, τέλος ἐπιτεῖναι ὁ ἀσπότηρον. καὶ ὁ Σωκράτης ὁ, φυλάττεισθαι οὐκέλευσε τὰ ἀναπίθοντα, μὴ πεινώντας ἐάσειν, καὶ μὴ διψῶντας πίνειν. καὶ τὰ βλέμματα, καὶ τὰ φιλήματα τῶν καλῶν, ὡς χαλεπώτερον σαρπίων καὶ φάλαγγίων ἰόν ἐπιεναί πεφυκότα. ἀλλὰ ταῦτα τὰ ῥήματα ἴδω, ἄλλως ἔργων γεγυμνωμένα. εἰς γὰρ δὴ τὰ γυμνάσια, τῶν νέων εἶνεκα καὶ C καλῶν, εἰώθη φοιτῶν, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς εἰς τὰ κακῆ θεωρεῖα. καὶ μῦρτυρεῖ Φίλιχος, καὶ Φαῖδρος, καὶ Ἀντιφροναῖ, καὶ Χαρμίδης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀφελόγη, τοιαῦτα ἔχοντες διηγήματα. ἀ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐν τῷ Συμπόσιῳ παρὲ Σωκράτους ἔφη, Πλάτων μὲν ἔγραψεν, ἐγὼ δὲ, Φειδῶ τῷ Σωκράτει, εἰπεῖν οὐκ ἀνέχομαι. ποσά τινι ἔχουσι ἀποπίου καὶ πρῶνίαν Σωκράτους, καὶ λώβω τῆς ὄξυρρότοις παρὲ ὁ πλάειν οἱ λόγη οὐκείτοι ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀφελόγῳ. καὶ ἐσπεύεισθαι αὐτὸν, καὶ ἀφαινετερόσθαι πίνοντα D ἔφη. καὶ τῶν ἄλλων ἀπειρηκότων ἦδη, ἐπὶ τὸν ὑπνον ἀπασα μῦθων, ἐξηγησάτα μείναι πίνοντα, καὶ μετὰξὺ ἀφελόγῳ, ὄνησιφόρον μὲν ὄσθεν, ἀ δὲ Ἀλκιβιάδης, καὶ Ἀριστοφάνης, καὶ τοῖς ἄλλοις ἡρμωθε κομασῶν. καὶ ὁ Πορφύριος δὲ, πλὴν φιλόσοφον ἰσοείδω ἐυχεσῶν, ἀσπότη μὲν αὐτὸν ἀκρόχολον καὶ διόργητον εἶρηκε γεγυμνάσαι, Ἀριστοφάνη μῦρτυει κερχημένος, τὸν Σωκράτους βίον ἐυχεσῶν. ἔφη γὰρ, μηδενὶ ἑτέρῳ ἐπιτετυχημένα, πιδανωτέρῳ

heret. Hæc de Socrate Porphyrius narrat, & alia quædam, quæ sciens volensque prætermisi. Ex iis autem quæ dixi nosse est, illos verbis quidem laudasse virtutem, re autem ipsa voluptatem sectatos esse, cupiditatumque feruitutem vltro perpeffos. Nam si, vt Porphyrius ait, in Venerem propensius ferebatur, neque duarum simul vxorum contubernio satiabatur, sed publicis etiam feminis impudenter vtebatur, nudorumque in palæstra iuuenum aspectu, Platone teste, delectabatur: si pronior erat ad iracundiam, & insurgentem iram comprimere vix poterat, si dicacis erat linguæ ac infrenis, quodnam is tandem philosophiæ genus excoluit? Quod verò Platonem quoque accusent antiquorum nonnulli, vt qui multa fecerit quæ indigna sint philosophia, Xenophontem audite in epistola ad Æschinam sic loquentem: *Aegyptum enim adamarunt, monstrosamque Pythagora philosophiam. Quorum luxuriam, inconstantemque animum apud Socratem perdurandi, ostendit amor ille quo tyrannum prosequabatur, præque frugi ac parco victu, Sicula mensa gula atque edacitatis immodice appetita.* Innuit autem his verbis cum Dionysio tyranno in Sicilia consuetudinem. Athenis enim relictiis, apud illum degebat Syracusanis fruens deliciis, & post illius mortem, apud eius filium. Tantum verò suis apud tyrannum adhortationibus profecit, vt vincus fuerit, ac lapicidinis addictus: subinde verò, tanquam barbarum mancipiū, ad feruitutem est venundatus. Ait porro Plutarchus, illum venalitiū oleum ad Ægyptios detulisse. Cùmque hæc de illo probra audiamus, ea tamē quæ rectè ab eo dicta sunt laudamus, ac vt vos etiā ex his vtilitatē capiat optamus. Nam & mulieres quoque apud Græcos laude dignas extitisse accepimus. Lyfidence quippe, vt ferunt, ob eximium pudorem, tunicam cùm lauaretur non exuebat. Philotera autem cùm in labrum balneare descenderet, partem illam corporis, quam aqua tegeter, sensim nudabat, tunicam paulatim reducens: & rursus exiens simili modo induebatur. Pythagori-

Amῆς. Ταῦτα περὶ Σωκράτους ὁ Πορφύριος ἔφη. Ἐ ἄλλα ἄλλα, ἀ ἐκὼν ἐπὶ πρὲλιπον. Ἐ ὦν καὶ καθαρματεῖν ἔνεστιν, ὡς λόγος ἐπηνοιω ἐκείνοι πτω δρετιω, ἡσασοντο δὲ πτω ἡδονῶ, Ἐ πῶς πάτεσι δουλωθῆ ἰωείχοντο. Εἰ γὰρ δὴ, καὶ τὸν Πορφύριον, Ἐ περὶ τὰ ἀφροδίσια ὀρμητικῶς εἶχε, καὶ δύο γυναῖξι καὶ ταῦτὸν ὀμιλῶν ἐκ ἐλάμβανε κόρον, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινῆς αἰαίδου ἐχρηῆτο, Ἐ τῆς ἐν ταῖς παλαίστρας γυμνουμένων νέων, καὶ τὸν Πλάτωνα, πτω ἡσασοντο, καὶ Διόργητος ἰω, Ἐ μόλις ἀπτοντα κατέχην ἡδονῶ τὸν θυμὸν, καὶ λῶιδρον εἶχε πτω γλώτῃα Ἐ ἀχαλίωπον, ποῖον ἄρα εἶδος φιλοσοφίας μετή; ὅτι δὲ Ἐ Πλάτωνος κατηρηροῦσι τῆς παλαῶν ἀνῆς, ὡς πολλὰ πεποικῆτος φιλοσοφίας ἀνάξια, ἀκούσατε Ξενοφάντος λέγοντος ἐν τῇ περὶ Αἰσχίνω ἔπιστολῇ. Αἰγύπτου γὰρ ἡσασοντο, Ἐ τῆς Πυθαγόρου τερατώδους σοφίας. ὦν δὲ περὶ τὸν, καὶ μὴ μόνιμον ὅτι Σωκράτει, διήλεγχεν ἔρωσ τυραννίδος, Ἐ αἰτὶ διαίτης λιτῆς, Σικελιάτις γὰρ ἀμέτερο τεραπέζα. ἀνῆτεται δὲ ἀφὰ τούτων, πτω μὲν Διονυσίου τῆ τυραννίου ἐν Σικελία ἀφαιτεβῶ. Ταῖς γὰρ Αθῆνας καθαρῶν, ἐκείνω ξιωῶ, Συρακοῦσις ἀπολαῶν χλιδῆς. Ἐ μὲν πτω ἐκείνου τελατω, τὰς ἐκείνου παρδί. τσοῦστον δὲ πρῶτων τὸν τυραννον ὠνησεν, ὡς καὶ δεθῶα, καὶ τῆς λιθοτομίας εἰρηθῶα. ὕτερον δὲ καὶ ὡς ἀσφάποδον ἀπέδοτο βαρβάρων. καὶ ὁ Πλούταρχος δὲ φησὶν, ἔλαον αὐτὸν εἰς πτω Αἰγύπτου ἐμπορείας χεῖν μετακομίσα. ἀλλ' ὄμως καὶ τῆς ποιούτων ψόγων ἀκούοντες, θαμάζοντο αὐτὰς τὰ καλῶς εἰρηκῶα, καὶ πτω ἐκ τούτων ὠφέλῃα καὶ ὕμας ἀξιοδῶν ξυλλέχην. Ἐ γὰρ δὴ Ἐ γυναῖκας γυμῆσασα πρὸ Ἑλλησιν ἀξιεπαῖνοις ἀκούοντο. Λεοδίκη μὲν γὰρ, ὡς φασὶν, ἐλουέτο, μὴτε τὸν χιτωνίσκον ἐκδυομένη, ἀφὰ πτω ὑσφωλλῶ τῆς αἰδοῦς. ἡ δὲ Φιλοτέρα, καθοῦσα εἰς τὴ πύελον, καὶ βραχὺ δὲ τὰ ὕδαλι καθυπῶοιμον ἐγύμου τὴ σῶματος, ἀσάελουσα κατ' ὀλίγον τὸν χιτῶνα. Ἐ αὐτὸν πάλιν αἰδοῦσα, πρὸ ἀπλησίως ἡμπέχετο. Θεαιῶ

δὲ ἢ Πυθαγορικῇ, ἀποβλέψαντος πρὸς Α
 εἰς αὐτὴν, καὶ εἰπόντος, Καλὸς ὁ
 πῆχυς, Ἀλλ' οὐ δημόσιος, ἀπεκρίνατο. ἐ-
 ρωτηθεῖσα δὲ πάλιν, Ποσαῖα γυνὴ ἀπὸ
 ἀνδρὸς εἰς τὸ Θεομοφείου ἔπεισιν; Α-
 πὸ μὲν τῆς ἰδίας, ὡς εἶπε, ἔφη ἀπὸ
 δὲ τῆς ἀλλοτρείου, οὐδέποτε. ταῦτα, καὶ
 ὅσα τοιαῦτα, καὶ ἐπινοοῦμαι, καὶ φιλο-
 σοφίας εἶναι ἄξια φανῶν, καὶ ἀποδεχό-
 μαι τὸν Πλάτωνα, ποῖς ἀγαθοῖς τὸν γά-
 μον ξυτάξαιτα, καὶ ἀθανασίας ἔπινοιαί,
 καὶ Ἀφροδιτῆ τῆς ἡρώος καλέσαστα. Δη-
 μοκρίτῃ δὲ καὶ Ἐπικούρῳ λίαν μεμφό-
 μαι, πρῶταιτερά τε καὶ τὸν γάμον, καὶ τὴν
 παιδογενίαν κελύουσι. τὴν μὲν γὰρ τοῖ
 ἡδονῶν ὀρεσάμενοι τέλος, τὰ φροντίδας
 ἔχοντα, καὶ τινὰς ἀηδίας, πρῶτελως ἀπε-
 κηρυξάν. οἱ δὲ τῆς Ποικίλης, μέσθιν ἵνα
 ὁδὸν ὠδύσαν. ποῖς γὰρ ἀδελφοφύοις τὸν
 γάμον καὶ τὴν παιδογενίαν ξυπέδωσαν. οἱ
 δὲ θεῖοι λόγοι, τὴν μὲν ἀφ' φιλοσο-
 φίας ἔπινοουμένων ἀγνείαν ὑμνοῦσιν, ὡς
 βίον προξενούσαν φροντίδων ἐλθῆσθαι.
 τὸν σώφρονα γάμον νομοθετήσιν, ὡς καὶ τὸ
 ἡρώος αὐξάνοντα, καὶ λαγνείας ποῖς σω-
 φροεῖν βουλομένων ἐλθῆσθαι. πορ-
 νείας δὲ, καὶ τῆς ἀλλης ἀκολασίας, ὡς σω-
 φροῦς, κατηρησθῆσιν. ἡμιος γὰρ ὁ γάμος
 ἐν πᾶσι, καὶ ἢ κολίτη ἀμύδωτος, φησὶν
 ὁ θεῖος ἀπόστολος. πόρνοις δὲ καὶ μοι-
 χροῖς κρινεῖ ὁ θεός. καὶ πάλιν. Λέγω δὲ
 τοῖς ἀγάμοις, καὶ ταῖς χήραις. Καλὸν αὐ-
 τοῖς ἔστιν, εἰ μὴ μείνωσιν ὡς ἐγώ. εἰ δὲ
 ἔσθιν ἐγκρατεῦνται, γαμμοσάτωσαν. καὶ
 ἐτέρωθι. Πορνεία δὲ, καὶ ἀκαθαρσία, μὴ
 ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς ἀρέπει ἀ-
 γίοις. καὶ ἀλλαχόθι. Μὴ τίς πόρνος, καὶ βέ-
 βηλος, ὡς Ησαῦ. οἱ μὲν οὖν ἡμέτε-
 ροι διδάσκαλοι, τὸν λογικῶς ἀρέπον-
 τα διεθεσμοθέτησαν βίον. οἱ δὲ τῶν φι-
 λασόφων ἀείροι, καὶ αὐτοῖς ταῖς ἡδοναῖς
 ἐδουλώθησαν, καὶ νόμοις ἐγραψάν ἀκο-
 λασίαν διδάσκοντες. ποιοῦται γὰρ οἱ ὡς
 γάμον καὶ παιδεραστίας τῆς Πλάτωνος νό-
 μοι. καὶ μὲντοι καὶ ὡς φιλίας Ἰπποδά-
 μος ὁ Πυθαγόρεος οὕτω γέγραφε. Α μὲν,
 εἰς ἔπισημάς θεῶν. ἀ δὲ, ἐκ πρῶτα ἀν-

ca quoque Theano, cū eam qui-
 dam intuitus diceret, Pulchrum
 brachium, respondisse fertur, At
 non publicum. & rogata rursus, quo-
 to die à viri congressu mulier The-
 mophoriis interfit, A proprij, in-
 quit, statim, ab alieni, numquam.
 Hæc & quæ sunt his similia lau-
 damus, & philosophia digna cen-
 semus, Platonemque admittimus
 nuptias inter bona collocantem,
 immortalitatisque parandæ inucen-
 tum, & stabilitatem generis appel-
 lantem: Democritum verò & Epi-
 curum vehementer damnamus,
 qui & nuptias, & liberorum pro-
 creationem vitari iubent. Qui e-
 nim humanam felicitatem volu-
 ptate metiebantur, quicquid cu-
 rarum aliquid, vel fastidij, afferre
 poterat, omninò repudiarunt. At
 Stoici media quadam via incesse-
 runt. Coniugia enim, ac liberorum
 susceptionem, inter indifferentia
 recensuerunt. Sacræ autem litte-
 ræ castimoniam quidem laudant
 philosophiæ studio susceptam, vt
 quæ vitam præbeat à curis libe-
 ram: castas verò nuptias lege sanc-
 ciunt, vt quæ genus augeant, &
 à libidine liberent eos qui casti
 esse volunt. Fornicationem verò,
 & aliam omnem incontinentiam
 damnant, vt suis congruentem.
 Honorable enim connubium in omni-
 bus, & torus immaculatus, ait di-
 uinus Apostolus, Fornicatores au-
 tem & adulteros indicabit Deus. Rur-
 susque, Dico autem non nuptis & vi-
 duis, Bonum est illis, si sic permanser-
 rint, sicut & ego: quòd si se non con-
 tinent, nubant. Et alibi: Fornica-
 tio autem, & immunditia, nec nomine-
 tur in vobis, sicut decet sanctos. Et
 alibi: Ne quis fornicator aut profa-
 nus sicut Esau. Doctores itaque no-
 stri ratione præditis conuenien-
 tem vitam suis legibus institue-
 runt. At philosophorum præstan-
 tissimi, & ipsi voluptatibus seruie-
 runt, & leges scripserunt, quæ
 incontinentiam docent. Tales e-
 nim sunt, de coniugiis, & de pue-
 rorum amore, Platonis leges. Quin
 & de amicitia Hippodamus Py-
 thagoreus in hunc modum scrip-
 sit. Alia quidem gignitur ex Deo-
 rum scientia: alia vero, ex hominum

Heb. 13. 4.

1. Cor. 7. 8.

Ephes. 5. 3.

Heb. 13. 16.

D

præbitione, alia ex animalium volu-
 prate. Christus verò dominus in
 Ioan. 15. 13 sacris Euangeliiis dicit: *Maiorem
 hac caritatem nemo potest ostendere, ut
 animam suam ponat quis pro amicis suis.*
 Math. 5. 44 & ad perfectissima erudiens, etiam
 inimicos diligere iussit. Ille autem
 qui Pythagoricum quaternarium
 didicerat, humanam amicitiam
 proficisci ait à præbitione. Quia
 oratio non modò est absõna, sed
 consistere nullo modo potest. Mul-
 tos enim inimicos inuenimus be-
 neficia contulisse: multos rursus,
 qui affecti beneficiis, ingrati pror-
 fus erga beneficiorum auctores
 fuerunt. Non igitur præbitionis
 partus est amicitia, sed amicitia
 fructus præbitio. Hæc iterùm, ò
 viri, inuicem comparantes, &
 quantum inter diuina & humana
 sit discrimen agnoscentes, per il-
 la, velut per elementa quædam,
 ad horum perfectionem contendite:
 neque, ut Spiritus sancti me-
 lodia monet, excusationes excusa-
 te in peccatis. Quando enim vo-
 bis ostendimus, Euangelicas leges
 esse Græcica philosophia multo
 sublimiores, eas quidem laudatis,
 sed earum transgressores impuden-
 ter obiicitis, illorumque causa le-
 ges calumniari conamini. Contra
 autem, reprehendere quidem illos
 oportebat, leges autem mini-
 mè accusare. Neque enim propter
 malas vites à bonis abhorremus:
 neque ob amaras amygdalas e-
 tiam dulces auersamur: neque
 ob aurum subaratum, id quod
 purum est damnamus: neque ob
 ementitam purpuram etiam veram
 vituperamus. Neque propter ine-
 ptos pictores, etiam peritos accu-
 samus: neque ob improbos ho-
 mines, etiam bonos odio habe-
 mus. Neque si ignarum medicum
 quempiam nacti fuerimus, me-
 dendi artem illicò repudiamus.
 Verùm è pictoribus, & medicis,
 & sutoribus, & fabris ærariis, au-
 rariisque, eos qui sunt egregij,
 laudamus atque suspicimus, impe-
 ritos verò suæ quemque artis car-
 pere consueuimus. Neque tamen
 artes ipsas, tametsi nullum qui eas
 teneat nacti simus, vllò pacto in-
 cusandas putamus. Sit enim hoc

δεσφῶν· ἂ δὲ, ἕξ ἡδονᾶς ζῶων. ὁ δὲ δεσφῶ-
 της Χειρὸς, ἐν τοῖς ἱεροῖς διαγγελίοις φη-
 σί· Μείζονα τῶντις ἀγάπῃν ὁθεὶς δυνά-
 ται δεῖξαι, ἵνα πῆς ἦῃ πῶν ψυχῶν αὐτῶν
 ὑπὸ τῆν φίλων αὐτῶν. τὰ τελεώτατα δὲ
 παιδῶν, καὶ τοῖς ἐσθροῖς ἐκέλευσεν ἀγα-
 πᾶν. ὁ δὲ πῶν Πυθαγόρῃον ἐκπαιδευτῆς
 τετραπῶν, πῶν ἀνδραπῶν φίλιαν ἐκ-
 προχῆς ἐρείσαστο κατορθοῦσθαι. οὐ μόνον δὲ
 ἀπάδων ὅδε ὁ λόγος, ἀλλὰ ἔ παμπῶν ἀ-
 σῦστατος. πολλοῖς γῶ ἐσθρῶν δὲργέτας γε-
 γνημῶσις δὲλεῖσκαμῆν. πολλοῖς δὲ, ὡ μὲν
 τῶν ἀνῶν πεπονηότας, ἀγασίσις δὲ μα-
 λα ἀεὶ τοῖς δὲργέτας γεγνημῶσις. οὐ ποί-
 νῳ προχῆς ἐκρησος ἡ φιλία, ἀλλὰ καρ-
 πὸς φιλίας ἡ προχῆ. τῶντα πάλιν, ὡ ἀν-
 δρες, πῆρεξέσασθῃτες, ἔ γόντες ὅσον τῶν
 καὶ ἀνδραπῶν ὅ μῶσον, δι' ἐκείνων,
 οἶον ἡνῶν σοιχείων, ὅτι πῶν τούτων ὁδῶ-
 σατε τελεῖσιότητα, καὶ μὴ παρφασίζε-
 σθε παρφασίς ἐν ἀμῶντις, φησὶν ἡ με-
 λωδία τῆ πῶνματος. ὅτῃν γῶ τοῖς δια-
 γελίοις ὅπτιδείξωμῶν νόμοις πολλῶ τῆς Ελ-
 λωνικῆς φιλοσοφίας ὄντας ὑψηλοτέρους, τι-
 νικῶντα ὑμεῖς τοῖς μὲ νόμοις ἐπαμείτε, τοῖς
 δὲ τούτοις παρφασίνοντας ἀδεῶς εἰς μέ-
 στον παρσφῆρετε, καὶ δι' ἐκείνων πεισῶθε
 ἀπαλλάξῃν τοῖς νόμοις. ἔδῃ δὲ, ψῆγῃ μὲν
 ἐκείνοις, ἀλλὰ μὴ τῆν νόμων κατορηρεῖν.
 οὐδὲ γῶ ἀπὸ τῆς φαύλας ἀμπέλοισ, φθῶ-
 γῆν τῆς δῆριτας· οὐδὲ ἀπὸ τῆς πικρᾶς
 ἀμυγδαλάς, καὶ τῆς γλυκείας ἀποσρεφό-
 μῆα· οὐδὲ ἀπὸ τὸν ὑπόχαλκον χρυσόν, ἔ
 τὸν ἀκίβδηλον ἀπαλλάξωμῶν. οὐδὲ ἀπὸ πῶν
 ἐψθυσμένῳ πορφύρεαν, καὶ πῶν ἀληθῆ-
 νῳ σκώπῳμῶν· οὐδὲ τῆν ἀμαθῶν ἐνεκα ζῶ-
 γράφων, ἔ τῆν ἐντέχων κατορηροῦμῶν.
 οὐδὲ ἀπὸ τοῖς πονηροῖς ἀνδραπῶσις, καὶ τοῖς
 σπουδαίοις μισοῦμῶν· οὐδὲ ἐὰν ἵνα ὄρω-
 μῶν ἀνεπισήμονα ἱατρῶν, ἡδῆ καὶ πῶν ἱατρι-
 κῶ ἀπαρηρῶμῶν τέχῳ. ἀλλὰ καὶ τῆν
 ζωγράφων, ἔ τῆν ἱατρῶν, καὶ μὲν τοῖς τῆν σκυ-
 ποτόμῶν, καὶ τῆν χαλκοτύπων, καὶ τῆν χρυσοῦρων,
 τοῖς μὲ δῆρισις θανμάζωμῶν, τοῖς δὲ πῶν τέ-
 χῳ ὅτε ἀκριβοῦντας σκώπῃν εἰώθαμῶν. τῆς
 δὲγε τέχνας, καὶ μὴ μῆδῆνα ὅπτισημονα ὄρωμῶν,
 ἀπαλλάξῃν ὅτε ἀνεγῶμῆα. τῆν γῶ ἀπῶν-

ὤτων, ἀφ' οὗ τοῖς τυφλώπονοις, τοῖς ὀφθαλ-
 μοῖς καὶ αὐτῶν ὀπτικῶν ἀσθενῶν ἀφ' ἑ-
 λην ὡς ἀχρηστον καὶ ἀφ' οὗ τοῖς πλὴν γλωσ-
 τῶν πεπεδημένοις, τῶν τῆς φωνῆς ὀργά-
 νων, ὡς ἐν ἀναγκάων, κατηργεῖν· καὶ
 ἀφ' οὗ τὰ βεβουσιμένα ὄτα, πλὴν ἀκουστικῶν
 ἀσθενῶν ὡς ἐπὶ τῶν ὀνομαζῶν. οὕτω τοῖνυν ἀ-
 ληθῶς γέτιόν τε καὶ ἀδίκον, τῶν τοῖς νό-
 μοις ὡς ἀβλαβόντων ἐνεκα, ἔσονται τῶν
 νόμον κατηργεῖν, καὶ τῶν τοῦτοις φυλάτ-
 τειν ἐσπουδακότων. Ὡς δὲ γὰρ εἴ τις τέκτων,
 καὶ λόγον μὴ ὀφθαλμοῖς πλὴν εὐθυμῶν, πα-
 ραλόγως δὲ τὰ σκεπτόμενα χρωμάτων, ἀφ' ὁ-
 φθίοντι τὰ σημεῖα τῶν μέλανος, ἢ ὡς φα-
 τέρω τούτης τῶν ἔσονται ἀφαιρούμενος, ἢ
 ὡς ἐπὶ τὰ ἔξωθεν καθ' αὐτῶν, πλὴν εὐθυμῶν
 ἀπαιτεῖν, ἢ ὅτι ὡς ἐπιδεικνύσιν. τῆς γὰρ
 τοῖς τῶν τέκτονος ἀμαθίας ἢ ἀμάρτια. Ὡς
 οὖν οἱ νόμοι, εὐθυμῶν ἡνὸς ἔσονται χρόνος καὶ
 γνώμονος ἐπέχεισι πάντων. τῶν δὲ τοῦτοις
 χρωμάτων, οἱ μὲν, ἀεὶ τὰ τὸν οἰκειὸν διδ-
 θύνοσι βίον· οἱ δὲ, τὰ ῥάστα αὐτῶν τῶν βελ-
 τίτων ὡς ἀφαιρούμενοι, ἔξω τῆς τούτων ὀ-
 φθίοντι βάνοισι. ποιῶντες τούτων κατηργ-
 ρητέον, τοῖς δὲ νόμοις ἐπαίνετέον. Ὡς δὲ γὰρ
 εἴ τις ἀεὶ ἰατρὸς ὅτι πᾶσι τῶν καμνον-
 τι, τῶν μὲν μεταλαβείν, τῶν δὲ μὴ μετα-
 χεῖν πᾶσι τελευτῶν. εἴτα ἐκείνος, ἢ τῶν τῶν
 ἰατρικῶν ὑποδικῶν φροντίσας, τῆς θε-
 ραπείας ὡς ἐπιμήσοι πλὴν ἡδονῶν, καὶ τὰ
 ἀπειρημένα φαγῶν ἢ πίων, αὐξήσοι πλὴν
 νόσον, τὸν ἰατρὸν ὡς ἐπιβουλον ἀπώμωδα.
 Ὡς γὰρ δὴ τῆς τῶν καμνοντος ἀχρηστίας,
 Ὡς ἐκ τῆς τῶν συμβουλεύοντος ὡς ἐπιμή-
 θείας, ἢ νόσος ἡνὸς ἔσονται. ταῦτα ποίνω συλλο-
 γισάμενοι, καὶ ὅσα τούτοις ὡς ἐπιμήσοι,
 τὸν μὲν τῶν ὡς ἐπιμήθων νόμον νομοθετεῖν ὡ-
 μνήσατε, αὐτῶν δὲ τῶν νόμον θαυμά-
 σατε ὅτι βιωφελές καὶ ὀνήσιμον. καὶ οἷον
 θεωρεῖ ἡνὸς τῶν ἀξιοπαίων ἀγώνων γιγνώ-
 μενοι, τοῖς μὲν τούτων ἀνακηρύττετε φύ-
 λαχας. καὶ δὲ τῶν ὡς ἀβλαβόντων, μὴ
 πλὴν ἴσθη ἔξενέγκετε ψήφον. οὐ γὰρ ἴσθη γὰρ
 οὐκ ὡς ἀβλαβόισιν ἀπᾶντες. πολλὰ γὰρ
 δὴ καὶ ὡς ἀβλαβόντων πλημμελομένων οἱ ἀν-
 ἰσθητοὶ καὶ ταῦτα καὶ αὐτίγε οἱ νόμοι κα-
 λῶσιν ἀκούσια. ἔσονται γὰρ δὴ καὶ κινῶν τῶν

A profectò infulfiffimum, ob aliquos
 cæcutientes, oculos atque ipsum vi-
 dendi sensum tanquam inutilem vi-
 tuperare : vel propter eos qui
 blæsa sunt lingua, vocis organa
 tanquam minimè necessaria dam-
 nare : & propter obstructas aures,
 audiendi sensum superuacaneunt
 dicere. Pari ergo modo, miserum
 sanè atque iniquum sit, ob eos
 qui leges transgrediuntur, ipsas
 accusare leges, cum iis qui eas
 obseruare student. Neque enim,
 si faber quispiam lignarius lineam
 quidem rectè duxerit, malè au-
 tem ascia vtens, atramenti signa
 corrumpat, vel ultra lineam aliquid
 de interioribus demens, vel citra
 illam quæ superuacua sunt relin-
 quens, idcirco linea culpanda est,
 quæ rectum ostendit. fabri enim
 ignorantix peccatum est. Leges ita-
 que lineæ cuiusdam, & regulæ, & in-
 ducis locum obtinent. Eorum verò
 qui legibus vtuntur, alij optimè
 vitam suam instituunt, alij iu-
 cunda melioribus anteponentes,
 extra rectam harum lineam ferun-
 tur. Hi ergo sunt accusandi, le-
 ges verò laudandæ. Neque enim,
 si peritus Medicus ægrotanti præ-
 cipiatur, aliis quidem vesci, ab aliis
 autem penitus abstinere, ille
 verò contemptis medicinx præ-
 ceptis, curationi voluptatem præ-
 ferat, & vetita edens ac bibens,
 morbum efficiat grauiorem, pro-
 pterea Medicum ceu insidiatorem
 accusamus : quandoquidem ex la-
 borantis intemperantia, non ex
 consulentis prouidentia inualuit
 ægritudo. Hæc igitur, quæque sunt
 his similia, ratiocinatione colligentes,
 salutarium legum latorem
 laudibus celebrate, legumque ip-
 sarum commodam humanæ vitæ
 vtilitatem suspicite. Ac veluti spe-
 ctatores quidam laudabilium cer-
 taminum constituti, victores eos
 qui leges seruant declarate. Trans-
 gressores autem non æquali om-
 nes calculo condemnate : quan-
 doquidem non æquali omnes con-
 silio transgrediuntur. Multa enim
 præter animi quoque sententiam
 mortales nos peccamus : atque
 hæc leges ipsæ appellant inuolun-
 taria. Etenim in canem quispiam

aut in rem aliam lapidem intorquens, aberravit à scopo, & hominem occidit. Huiusmodi enim casus celebrat & Herodotus. Sæpè autem securim quis tenens, & ligna secans, in transeuntem quempiam ferrum eiacularur. His & similibus, tanquam involuntariis, leges dant veniam. Sed & quæ voluntaria sunt, non parum inter se differunt. Neque enim par est peccatum, si quis ira incitatus proximum percusserit, ac neci dederit, qui id antè non sit meditatus, nec eo animo percusserit: & si quis præparatis insidiis, certoque consilio necem intulerit. Illud enim præcipitis fuit iracundiæ, hoc autem supremæ cuiusdam malitiæ: & illud non totum, hoc verò totum fuit voluntatis. Sic & in voluptatis peccata non vno modo homines omnes prouunt, sed alij circa venustas facies minimè curiosi configuntur: interdum & repente vident, & perturbationi succumbunt, ratione ab imperio suo decussa. Alij in eo vitam consumunt, vt oculos pascant eiusmodi spectaculo. Sunt qui non sine metu cibo potuque vtuntur: tamen pugnantes vincuntur, quia pugnare ex arte nolunt. Alij luxui gulæque supra modum indulgent, & omne genus deliciarum excogitant, atque alios quoque appetitus omni artificio irritant, & cum restinguuntur, grauius ac molestè ferunt. Quando igitur tanta est peccantium differentia, parem erga omnes indignationem concipi non decet: sed eos quidem abominari, qui ex professo porcorum vitam sectantur, alios verò & consulendo, & hortando, & manum porrigendo, curare diligenter, eisque salutaria pharmaca exhibere. Illos porrò, si pergant brutorum more viuere, & viuos quidem luctu prosequemur, & mortuis eadem quæ Sardanapalo inscribemus. Illius siquidem tumulo inscriptum fuit:

Hæc habeo quæ edi, quæque exsaturata libido
Hausit, multa quidem & felicia,
cuncta reliqui.
Nam cinis ecce ego sum, magna

ἢ ἀλλοῦ τοῦ λίθου ἀκονίσεις, τὸ μὲν διή-
 μῦπτεν, ἀνδραπον δὲ κατέκτεινε· πιαυτὰ
 γὰρ δὴ πάγη καὶ Ἡρόδοτος ἀδφ. πολλαίαι
 δὲ πῆς, πέλεκυ ἔχων, καὶ ξύλα τέμων, κα-
 τὰ ἴνους πρὶόντος ἀκων ἠκόνισε τὸ σπηλεον.
 τούτοις, ἔ τοῖς τοιούτοις, ὡς ἀκουσίτοις, ξυ-
 γνώμῳ οἱ νόμοι παρνεμένοι. καὶ τὰ ἐκθύ-
 σια δὲ, οὐ σμικρὰν ἔχθρα ἀφθορὰν. ὅσθ' ἔ γδ
 ἴσον, ἕπὸ πῆνος ὀργῆς ἔ θυμοῦ ἴνα πρὸ-
 ξιωόμενον παρὰ ξαί τὸν πέλας, καὶ παρὰ
 πῆμα τὰ θανάτω· οὐ τῆτο παρβουλυ-
 σάμενον, ὅσθ' ἔ ὅτι τούτω γε παίσθητα· καὶ
 τὸ ἔξ ὅτι βουλή, ἔ λόγου, ἔ παρνοίας τυ-
 ρβύσαι τὸν θάνατον. τὸ μὲν γὰρ, ἕτ' ἀκα-
 σίας θυμοῦ· τὸ δὲ, πονηρίας ἐχάτης. ἔ τὸ
 μὲν, οὐχ ὄλον· τὸ δὲ, ὄλον τῆς γνώμης. οὐ-
 τω ἔ τὰς τῆς ἠδυπαθείας οὐχ ἀπῶρτες ὁ-
 μοίως οἱ ἀνδραποῖ παρῆπιπτοσιν ἀμῦπταις·
 ἀλλ' οἱ μὲν, ἠκῖσα παρῆραζόμενοι τὰ βί-
 παρῆπῆ τῆν σωματίων, παρῆπειροσται· ἔαδ'
 ὅπῃ δὲ ἔ ὀρῶσιν ὄξαπῆνης, καὶ κατὰ δουλω-
 ται τὰ πάγη, τῆ λογισμοῦ τῆς ἠγεμονίας
 ὄξισαμῆμου. οἱ δὲ, βίον ἔχοσι τὸ τῆ ποιᾶδε
 θεωρία τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐστῆν. ἔ οἱ μὲ, οὐ-
 δὲ σῆτων ὅσθ' ἔ ποτῆν ἀπολαδοῖσιν ἀδεῶς,
 ἠπῆνται δὲ ὁμοσ παλαίοντες, ὅπῃ πα-
 λαίαν ὅπῆσημένως οὐ βούλοσται. οἱ δὲ, ἕπῆ-
 μαζῶσι, ἔ πρῶσῶσι, ἔ πῆν εἶδος ὅπῆνοσδ'
 χλιδῆς, ἔ τὰς ἄλλας ὀρέξῆσι διαρῆτῆροσι
 παρῆτοδαπῆς ὅπῆνοίαις, ἔ μὲν τῆ ἔ σβεν-
 νῆμῆων ἀχάλλοισιν. ὅπῃ τῆνῳ ποσάυτῆ
 τῆν παρῆρανομοῖτων ἀφθορὰ, οὐ χρεῶν
 ἀπῆσι χαλεπαῖν ὁμοίως· ἀλλὰ τοῖς μὲν
 παρῆθῆως τὸν σωδῆ βίον ἀπαρῆροῖσιν μ-
 σάπῆσῶσι, τοῖς δὲ ἄλλοις ἔ ξυμβουλυθῆν, καὶ
 πρῆρανεῖν, καὶ χεῖρα ὀρέξῆν, ἔ παρῆπῆν ὅπῆ-
 μῆσῶσι, ἔ παρῆσφῆρῆν ὕγείας τὰ φάρμακα.
 ἐκείνοις δὲ, ἕτ' ἠ ὅπῆμῆσῶσι θηλεωδῶς βιο-
 τεύοντες, ἔ παρῆόντῆς ἀρῆμῆσωμῆν, καὶ ἀπο-
 θῆνοσῆσι τὰ Σαρδῆναπάλου ὅπῆγεγραμμῆ-
 να παρῆσινέγκωμῆν. τῶ γδ δὴ ἐκείνου ὅπῆγε-
 γραπῆν τὰ φῶ·

τὸσ' ἔχῶ ὅσ' ἔφαρον, ἔ ἐφύβῆσῶσι, καὶ μετ'
 ἔρωτος
 τῆρῆν ἔπαρον· τὰ δὲ, πολλὰ καὶ ὄλῆσῶσι,
 πῆνῶτα λέλῆπῆν.
 Καὶ γὰρ ἔγῶ σποδῶς εἶμι, Νίγου με-

γάλης βασιλείας.

ἀλλὰ γὰρ ἔ τῆτο ψυδῶς οἱ γεγραφοῖτες ἐπέγραψαν. οὐ γὰρ ἔχθ ὁ τελευτήσας ἀσφ ἔφαγε ἔ ἔπιεν. ἀλλ' εἰς τὴν δυσώδη φθορῆν ἐκείνῳ κεχώρηκεν ἔχθ δὲ μόνον ἄσ τῶ νόμου βίου τὴν δυσσομίαν. ἢ διωκεῖς τὴν ψυχὴν ἀλγυῖν ἔ αἰῶ, ξυψδῆν ἑαυτῆ ἔ κείσας, ἔ μεμνημένῳ ὦν τῶ νόμῳ εἰργάσατο. Ταύτῳ ὑμῖν, ὦ ἀνδρες, δούτερον καὶ δεκάτῳ ἀλέξιν ποσειήτορα, ἔ ἐπέδῆξα, ἵνα μὴ τῶ θεοῦ, καὶ ὑλῆς, ἔ κίσεως, ἔ μὴ τοῦ καὶ ἄρετῆς καὶ κακίας, τοῖς τῶ Ἑλλῶων ἔδδξε φιλοσόφοις, καὶ ἵνα ἡμᾶς οἱ θεῖοι ἔξεπαῖδδσαν λόγοι καὶ ὡς ἔσθεσθαι μὴ τῶ ἐκείνων ἀπῶρα, καὶ τῶ δέδοται τῶ ἔσφ τῆς λῆθῆς αἰθεῖ δὲ τῶτα ἔ τῆγλε, ἔ πολλὰς ἔχθ καθ' ἑκείσῃ ἔ πόλιν, ἔ χῶραν, ἀκροατῶν μυριάδας, ἔ διδασκάλους, τὴν μὴ Γρατωνικῶν ἀεπίδῳ ὅσθ ἔχθ, τὴν δὲ τῆς ἀληθείας ἰατρείῳ τῶσφ ἔχθ. καὶ τῶ μὴ ψυδῶν ὑμῶν θεῶν τὸν πλατῶν ἔληλαμῶν, τῶ δὲ ἡμετέρου σωτήρος τῶ δόγματα κηρυτῶμῆνα. τῶτο γὰρ δὴ ἔ ὁ Πορφύριος, ὃν οἱς καθ' ἡμῶν ξυῖγραψεν, εἶρηκε. Νυνὶ ὅ, φησὶ, θαυμάζουσιν εἰ ποσῶν ἔτῶ κατελίθη ἰσός τὴν πόλιν, Ασκληπιδῶ μὴ ἔπιδημίας καὶ τῶ ἄλλων θεῶν ὅσθ ἔπι οὔσης. Ἰησοῦ γὰρ ἡμῶν, ὅσθ μᾶς δημοσίας τῆς θεῶν ὠφελείας ἡσθετο. Ταῦτα ὁ πορῶν ἡμῖν ἔχθ Πορφύριος εἶρηκε, ἔ ἀναφῶδδν ὠμολόγησεν, ὡς πῆσῳ Ἰησοῦ φερούδδς ἀπέφῃε τοῖς θεοῖς. ἔ μετῶ τὸν θαυρῶν ἔ ὁ σωτήριον παῖος, ὅσθ ἔπι φενακίζεῖ τοῖς ἀνδρεῖοις ὁ Ασκληπιδῶ, ὅσθ ἄλλος τῆς τῶ κελουμῶν θεῶν. ἀπῶρα γὰρ αἰτῶν τὸν ὄρμαθῶν, οἷον ἵνας νυκτερίδας, τῶ σῶτα πῆσπεμῶν ἀνατεῖλαν ὁ φῶς. Ταύτης ἔ ὑμᾶς τῆς ἀκτῆρος μεταλαχεῖν ἀξίῳ. τῶδε γὰρ χῶρει καὶ τὸν πόνον ἀεδδξάμῳ, καὶ οἷον ἵνας βοτῶρας πῆρατῶν συλλεξας, ὁ ἀλεξίκακῶν ὑμῖν κατεσκάσας φάρμακοι.

A qui celsa tenebam Regna Nini.

Sed enim hoc etiam mentiti sunt qui sic inscripserunt. Neque enim amplius habet, qui vita functus est, ea quæ comedit ac bibit, sed in putrem illa corruptionem abierunt: habet autem solum improbæ vitæ suæ fœtorem, qui animam scelerum sibi consciam, & quæ nefariè commisit memoria retinentem, continuò angit & discrediat. Has ego vobis, ô viri, duodecim disputationes conscripsi, & ostendi quænam de Deo, deq; materia, & mundi fabrica, & de virtute ac vitio senserint Græci Philosophi, & quænam iisdem de rebus sacra nos litteræ docuerint. Et quo pacto illorum quidem iam extincta sint omnia, & obliuionis caligine inuoluta, nostra verò hæc floreat ac vigeant, innumerisque per singulas ciuitates & prouincias auditoribus frequententur, ac magistris, Platonicæ quidem carentibus eloquentia, sed veritatis medicinam præbentibus: & falsorum quidem Deorum depulsum errorem, Seruatoris autem nostri dogmata promulgata. Hoc enim & Porphyrius ipse, in iis quæ contra nos scripsit, testatus est:

B ferint Græci Philosophi, & quænam iisdem de rebus sacra nos litteræ docuerint. Et quo pacto illorum quidem iam extincta sint omnia, & obliuionis caligine inuoluta, nostra verò hæc floreat ac vigeant, innumerisque per singulas ciuitates & prouincias auditoribus frequententur, ac magistris, Platonicæ quidem carentibus eloquentia, sed veritatis medicinam præbentibus: & falsorum quidem Deorum depulsum errorem, Seruatoris autem nostri dogmata promulgata. Hoc enim & Porphyrius ipse, in iis quæ contra nos scripsit, testatus est:

C *Nunc autem, inquit, mirantur per tot iam annos ciuitatem morbo correptam teneri, cum neque Aesculapum, neque aliorum Deum sit amplius in eam accessus. Ex quo enim Iesus coli cœptus est, nullus publicam Deorum utilitatem persensit.* Hæc Porphyrius omnium nobis infensissimus dixit, apertèque confessus est, Iesum, ex quo in eum credi cœptum est, Deos potestate cassos reddidisse. Itaque post crucem & salutarem passionem, non amplius imponit hominibus Aesculapius, nec alius quisquam eorum qui Dij nuncupantur. Omnem si quidem illorum cœtum, non secus ac noctuas quasdam lux exorients, in tenebras compulit. Huius & vos lucis participes fieri deprecor. Idcirco enim & scribendi laborem hunc suscepi, & tanquam herbis quibusdam vndecumque collectis, auxiliare vobis pharmacum concinnaui.

D lapius, nec alius quisquam eorum qui Dij nuncupantur. Omnem si quidem illorum cœtum, non secus ac noctuas quasdam lux exorients, in tenebras compulit. Huius & vos lucis participes fieri deprecor. Idcirco enim & scribendi laborem hunc suscepi, & tanquam herbis quibusdam vndecumque collectis, auxiliare vobis pharmacum concinnaui.

BEATI THEODORETI EPISCOPI CYRI OPERVM APPENDIX.

- I. ORATIO de diuina & sancta Caritate, quæ in quibusdam exemplari-
bus Philotheo, seu Religiosa Historia, non abs re subiicitur.
- II. ADVERSVS Nestorium Liber ad Sporacium: cuius pars prior extat Li-
bro IV. Hæreticarum fabularum Cap. XII.
- III. EPISTOLA CXXV. ad Ioannem Episcopum Germaniciæ, suo loco inter
Epistolas inserenda Tomo III. pag. 996.
- IV. LIBRORVM XXVII. quos aduersus Eutychianos scripserat, Argumenta
ex Photij Bibliotheca, numero XLVI.
- V. REPREHENSIO Anathematismorum Cyrilli, quæ post Acta Synodi
Ephesina legitur cum responsionibus Cyrilli.

I.

A.

B. THEODORETI EPISCOPI
Oratio de diuina & sancta
Caritate.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
Λόγος πρὸς τῆς θείας καὶ ἀγίας ἀγάπης.

QUANTI SINT virtutis
athletæ, & quàm multis
qualibúsque coronis ful-
geant perspicuè de illis
à nobis conscriptæ narrationes do-
cent: quæ tamen non cuncta illo-
rum contineant certamina, suffi-
ciunt sanè vel pauca ad totius vitæ
rationem formamque demonstnan-
dam. Etenim non omne aurum al-
latum consumit lapis Lydius, sed
paruam quandam partem dum atte-
rit, probumne sit an adulterinum
demonstrat. Similiter etiam sagit-
tarium quispiam ex paucis telis e-
missis accuratè nosse potuerit, seu
benè sagittet in scopum dirigēs, seu
à scopo aberret in arte non exercita-
tus. Eundem etiã in modum, ceteri
artifices, ne de singulis dicere sit
opus, explorare facile est, & pugiles
& cursores, & tragœdiæ actores, &
gubernatores, & nauium fabrica-
tores, & medicos, & agricolas, &
alios, vt semel dicam, quicumque

ΗΛΙΚΟΙ μὲν οἱ τῆς ἀρετῆς ἀθλη-
ταί, καὶ ὅσοις, καὶ οἷοις τε φανοῖς λαμ-
πρῶνται, σαφῶς διδάσκει
τὰ πρὸς αὐτῶν συγγραφήντα ἡ-
μῖν διηγήματα. εἰ γὰρ καὶ μὴ πῶντας
αὐτῶν πρὸς εἰς τοὺς ἀθλοὺς. ἀλλ' ἀπό-
ψη καὶ τὰ ὀλίγα πῶντος τῆς βίου δι-
ξαι τὸν χαρακτήρα. καὶ γὰρ τὸν χρυ-
σὸν, οὐχ ἀπῶντα τὸν πρὸς σφαιρόμῃνον δα-
πῶντα ἢ λίθος, ἀλλ' ὀλίγω ἔνι πρὸς σ-
φαιρομῆν, δόκιμον ἢ ἀδόκιμον δείκνυσι.
καὶ τὸν πρὸς ὄπτιον ὅτι ὡσαύτως, εἰς ὀλίγων ἀ-
φιερῶν βελῶν, καταμάχοι αὐτῆς ἀκρί-
βως, εἴτε ἔρποντα πρὸς ὄπτιον καὶ σφαιρομῆ-
λων, εἴτε ἔξω φέροντο, τὴν τέχνην οὐκ
ἠσκημένους. οὕτω καὶ τοὺς ἄλλοις τεχνίτας,
ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον λέγω, δυνατὸν διαγνώ-
ναι, καὶ δρομέας, & τραγωδίας ὑποκριτὰς, καὶ
κυβερνήτας, & ναυπηγοὺς, & ἰατροὺς, καὶ
γυμναστας, & τοὺς ἄλλοις ἀπαξ ἀπλῶς, ὅσοι

ἵνα μεταχειρίζοι τέχνη. ἰκανὴ γὰρ ὀλίγη
 πείρα καὶ τῶν ὀπίστημόνων ὀπίδειξαι τὴν τέχνην,
 καὶ τῶν ὀνόματι μόνω χρωμάτων ἐλέγξαι
 τὴν ἀμαθίαν. ἀπόχρη τοίνυν, ὡς ἐφίω, καὶ
 τὰ ὀλίγα συγγραφεύτα τῶν ἐκείτω καταρτη-
 μῶν, πᾶσαν διδάξαι τὴν τῆ βίου παροφ-
 ρεσιν. παροφίηκε ἡμᾶς ὅτι τῆ πρόνοιας,
 ἐρβυήσασθαι, καὶ ζητήσασθαι, καὶ καταμαθεῖν ἀκρι-
 βῶς, πόθεν ὀρμηθῶν τὴν δὲ τὴν πολιτείαν
 ἡσπασθῆναι, καὶ ποίοις χρωμάτων λογισμοῖς, αὐ-
 τὴν κατέλαβον τὴν φιλοσοφίας τὴν χρυφίαν.
 ὅτι γὰρ οὐ τῆ ῥάμῃ γαρρῶντες τῆ σώματος, B
 τῆ ἡσπασθῆναι τὴν φύσιν τὴν ἀνθρώπιαν ἡσπ-
 ασθῆναι, ἔτι τῆ αὐτῆ κειμήλιος ἡσπασθῆναι
 νόμοις, καὶ τὰ παγκύματα τῆς τῆς ἀσθεσίας
 ἀγωνιστῆς ἡσπασθῆναι σκαμματα, σα-
 φῆς ἡ πείρα διδάσκαλος. ὁσέως γὰρ τῆ τῆς
 φιλοσοφίας αὐτῆς ἀμοίρων, τὴν τούτων κερ-
 τερίαν ἐπέδειξατο πῶποτε. εἰ γὰρ καὶ νίφονται
 ποιητῆς, ἀλλ' ὅσα αἰεὶ καὶ ἀνθρώποις γὰρ χρω-
 ῖς εἰς τῆς οἰκίας ἐπὶ ῥάμῃ, ἔτι ἡσπασθῆναι
 δὲ τῆς πόδας καλύπτουσι, ἔτι ἡσπασθῆναι θερ-
 μοτέρους τὰ ἄλλα μέρη τῆς σώματος ἡσπασθῆναι
 λουοῖ καὶ δις, ἔτι τῆς ἡμέρας, πᾶσα δὲ C
 καὶ τετράκις, ἔτι τῆς ἀπολαύουσι καὶ κρεωφαγία
 ἡ καὶ οἰνοποσία πᾶσης ἐγκαρῆς ἀμεινον ἀσπ-
 ασθῆναι τὰ σώματα ὅταν γὰρ ἡ ποιῶν τῆ
 ἔτι τὴν ἀλλοίωσιν δέξεται, καὶ ὅτι ἡσπασθῆναι
 ἀσπασθῆναι, ἔτι ἡσπασθῆναι καὶ ἡσπασθῆναι, τὴν
 εἰς αἷμα μεταβολὴν ἡσπασθῆναι, χερρεῖ
 μὲ εἰς τὴν καρδίαν ἀσπασθῆναι τῆς κίρκης φλε-
 βῶς ἐκθερμασθῆναι, ὅσα ἔτι, ὅτι ἀσπασθῆναι
 ὅσα τῆ τῆς διασπασθῆναι φλεβῶν, εἰς ἀσπασθῆναι
 ἔτι ἀσπασθῆναι τὰ τῆ σώματος μέρη. οὐ δὲ αὐ-
 ἀσπασθῆναι, ὅσα ἀσπασθῆναι μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς δίκην
 ἐκθερμασθῆναι, καὶ τῆ μαλακῆναι ἡσπασθῆναι
 ἡσπασθῆναι τὸ σῶμα. οὐ γὰρ, ὡς ἀνεστῆ ἡσπασθῆναι
 βαῖοισι, χιτῶνες, καὶ ἀμπερόνια, καὶ ἐφεσπίδες,
 τὰ σώματι τὴν θερμὴν πρὸς ἡσπασθῆναι ἡ γὰρ
 αὐτῆ, καὶ ξύλα, καὶ λίθους ἐθερμασθῆναι, οἷς αὐτῆ
 ἡσπασθῆναι. ἀλλ' ὅσα ἡσπασθῆναι πῶποτε, ἡ ξύ-
 λων, ἡ λίθων, θερμότερον ἡσπασθῆναι ἡσπασθῆναι
 μόνον. ὅσα ὅσα τὸ σῶμα τῆ αὐτῆ πρὸς ἡσπασθῆναι
 τὴν θερμὴν. ἀλλὰ τὸ σῶμα τῆ αὐτῆ φιλῆσθῆναι
 τὴν θερμὴν καὶ ἀσπασθῆναι μὲ τῆ ψυχρῆς ἀέρος τῆ
 παροφίηκε ἡσπασθῆναι δὲ τῆς ὅσα τῆ σώ-
 ματος ἐξίοντες ἀτμοῖς, καὶ θερμασθῆναι τούτοις, καὶ

A artem aliquam tractant : sufficit enim exiguum quoddam specimen ad peritorum artem comprobendam, & eorum, qui solum nomen sibi vindicant, ignorantiam coarguendam. Suffecerint igitur, ut dixi, vel pauca illa conscripta de iis, quæ præclare ab unoquoque facta ac gesta sunt, ad uniuersam vitæ rationem edocendam. Conuenit autem nos impresentiarum perscrutari, & inuestigare, ac perdiscere sedulo, vnde nam impulsæ, eiusmodi vitæ rationem amplexi sint, & cuiusmodi vsu rationibus ad diuinæ huius philosophiæ fastigium pertigerint. Nam quod non corporis robore freti, quæ humanam naturam excedunt adamarint, terminosque ei constitutos transgressi sint, ac septa pietatis athletic defixa transfilerint, manifestè docet experientia. Nemo siquidem huius philosophiæ expertus, illorum tolerantiam vnquam ostendit. Etenim si niue quandoque consperguntur pastores, sed non semper: quoniam & antris vtuntur, & domos repetunt, & calceis pedestegunt, & calidioribus vestimentis alias corporis partes amiciunt, & bis terte in die, ac forsitan & quater, cibum sumunt. Sed & carnis esus, vini que potus, quouis foco melius corpora excalefaciunt. Cum enim eiusmodi nutrimentum in corpore alterationem sumpserit, & quasi quodam colo discretum, & iecur occupans, in sanguinem mutatum extiterit, ad cor quidem percauam venam progreditur, inde verò concalefactum, quasi per quosdam dispersarum venarum conductus, percurrit uniuersas partes corporis: quocumque autem peruenerit, non tantum irrigat, sed & ignis instar excalefacit, meliusque mollibus vestibus corpus circumfouet. Neque enim, ut nonnulli existimant, tunica, & toga, & pallia, corpori præbent calorem: alias enim & lignis & lapidibus quibus admouentur, calorem imprimerent. At nemo vidit vnquam lignum, lapidémve calidiorem à vestibus factum. Itaque corpori calorem ista non præbent, sed corporis calorem conseruant duntaxat: & frigidi quidem aëris impetum propellunt, exeuntes autem è corpore vapores suscipiunt, iisque & calefiunt ipsa, &

calidiora corpori admouentur. Testis est experientia : quoniam frigidum per se per se lectum ingredientibus, statim applicatione corporis stratum ex frigido calidum reddimus. Constat igitur, corpus cibo ac nutrimento magis, quam vestimento ullo, calefieri. & qui eo usque ad fatietatem fruatur, præsidium sufficiens habere aduersum frigoris incursionem. Illo siquidem corpus armant, & ad resistendum huic anni tempestati præparant. Qui verò cibum & potum quotidie non sumunt, & quando sumunt fatietatem non expectant, sed flagrantem appetitionem refrænant, & ea sumunt quæ minimè corpori calefaciendo sunt apta, dum vel herbas comedunt instar animalium rationis expertium, vel solis madefactis vescuntur leguminibus, quemnam ex eiusmodi nutrimento calorem hauserint? aut quanta ac qualis inde sanguinis scaturigo fuerit? Perspicuum est igitur, nulla ex parte alios horum studiis esse similes. Neque enim vna eademque est vestis horum atque illorum, cum hæc sit asperissima, & minimè ad calefaciendum accommodata : neque similis est victus, sed ex diametro pugnans. Nam pastoribus, aliisque similibus, comedendi tempus est omne tempus : suo enim appetitu tempus metiuntur, & cum manè eos fames inuasit, è vestigio cibum capiunt : capiunt autem obitium quemque, cum ipsis definitum non sit, hoc quidem vesci, illo verò minimè, sed quibuscumque voluerint, liberè fruuntur. At his, & dies, & tempora, & certa esæ genera sunt, atque mensuræ : ac seclusa huius fatietas. Quare non est quòd querulorum quispiam nobis agricolas, & pastores, & nautas in medium profertens, conetur maximorum horum pugilum extenuare certamina. Agricola siquidem, de die laborans, domi noctu reficitur, omnem ei curam & obsequiū subministrante coniuge : & pastor similiter cuncta illa in promptu habet quæ diximus. Nauta verò, corpus quidem solis radio exponit, sed ab aquis remedium affert corpori. nam in his natat quantum vult, & solaris radij flammæ remedium opponit aquarum frigiditatem. Hi autem à quo curentur non habent. Neque

θερμότερα προσβάλλει τὰ σώματα. ἢ μὲν τις ἢ πείρα ψυχρᾶ ἢ πολλάκις τῆ κλίῃ προσβάλλοντες, τῆ τῶ σώματος ὀμιλία θερμῶ τὴν πρὸς θεραπείας ψυχρᾶ ἀποτελομένη φρονεῖν. ὀκνοῦν ἢ ἔσθῃ πάντος ἰματίου πλέον διαθερμίνει τὸ σῶμα. οἱ δὲ ζωῆς εἰς κόρον μεταλαμβάνοντες, ἔρυμα ἔχουσιν ἄρκοῦν πρὸς τὴν κρυμὸν προσβολῶν. κακοπλιζοῦσι γὰρ ταύτῃ τὸ σῶμα, ἢ ἀντέχῃ πρὸς τὴν τοιαύτην τῆ ἔπος πρὸς σιθάλουσι ὡραν. οἱ δὲ μήτε σίτων, μήτε ποτῶν, καθ' ἑκάστην ἀπολαύοντες ἢ ἡμέραν, ἢ ἡμέρας δὴν ἀπολαύοισι, ἢ τὸν κόρον ἀναμύνοντες, ἀλλὰ τὴν ὄρεξιν ἀκμάζουσαν χαλινοῦντες, ἢ μεταλαμβάνοντες, οὐ τὴν θερμῶν διναμῶν τὸ σῶμα, ἀλλ' ἢ ποικιλοῦντες τοῖς ἀλόγοις πρὸς πλησίον, ἢ διαθερμίνουσι ἑσπερίοις χρωμάτων μόνις, πῶν ἀνὰ τὴν τοιαύτης ἔσθῃς ἄρκοσαντο γὰρ πῶς; πόση δὴν ἐνθεῖθεν, ἢ ποῖα λίβας ἄματος γίνονται; κατ' ἕδρην τῶν ὄρεξιν τὰ τῶν ἄλλων τῶν τούτων ὀπιτηδύμασιν. οὔτε γὰρ ἐσθῆς ἢ αὐτῆ τούτων κακείνων. πρᾶχυτάτη γὰρ αὐτῆ, ἢ ἡκίστα θερμαίνουσα διναμῶν. οὔτε ἔσθῃ ὀμοία, ἀλλ' ἐν ἀντία ἐκ διαμέτρου. ποιήσῃ μὲν γὰρ, ἢ τῶν ἄλλοις τοῖς τοιούτοις, ἔσθῃς κατὰ ἀπασ κατὰ τῆ ὄρεξιν γὰρ ὀρεξοῦνται τὸν κατὰ, κατ' ἕδρην ἢ πείρα προσβάλλει, πρᾶχυτάτη κατὰ προσφύροισι τὴν ἔσθῃν. ἢ κατὰ προσφύροισιν ὀπιτηδύμασιν. οὔ γὰρ ὄρεξιν, τῶ τὸ μὲν ἐσθῆν, ἐκείνη ἢ ἡκίστα ἀλλὰ πάντων ὡν αὐτῆ ἐτέλωσιν, ἀδεῶς ἀπολαύοισιν. ἐν τῶν δὲ κατὰ ἡμέρας, κατὰ κατὰ, ἢ εἶδη τὴν ἔσθῃς, ἢ μετὰ. ἢ κόρος ταύτης κατὰ κατὰ. μηδεὶς πῶν ἡμῶν τῶν μεμνημῶν, γηπόνους, ἢ ποιμῆνας, ἢ ναύτας, κατὰ φέρων εἰς μέσον, σμικρῶν ὀπιτηδύμασιν τῶν μεγίστων τούτων ἀθλητῶν τοῖς ἀγῶνας. ὅ, τε γὰρ γηπόνους, μὲν ἡμέρας κατὰ, οἱ κατὰ θεραπεία νύκτωρ, πᾶσιν αὐτῶν θεραπεία τῆς ὀμοῦρου ποιήσῃς. κατὰ ποιμῶν ἢ ὡσάντως κατὰ τῶν πάντων ἐκείνων, ὡν κατὰ φέρων. ὅ, ἢ ναύτης, δέχεται μὲν τῶν ἀκτῶν κατὰ τῶν σώματος. ἀλλὰ τῶν ἀπὸ τῶν ὕδατων θεραπεία κατὰ προσφύροισι τῶν ὕδατων ψυχρότητα. ἢ ποιήσῃ θεραπείας μὲν ἔδρην πρὸς ἔδρην ἀπολαύοισιν. οὔ

ἢ σὺν οἰκοδοσι γυναικας, αἱ τοῖς ἀνδράσι πρὸν Α
 ποδαπήν μηχραν) ὡς ψυχρῶν. ἔτε γ' ἡ ἀ-
 κύνος θερμότερον παροβαλουσας, ἢ ἀπὸ τῆς
 ὑδάτων ψυχραγίαι παροσφέρον). ἔχρμω-
 νος ὡρα ἡ Ἐθλιῶ ἀπὸ τῆς τοῖς κρυμῶν, ἔτε
 ἡ νυκτὸς ἢ ἀπάπαυλαν, οἶον τι φάρμακον, τοῖς
 μεθιμερνοῖς παροσφέροσι πόνοις. Ἐ μείζους
 ἡδ, Ἐ πλείους, οἱ αὐτῆς ἢ ἐν ἡμέρα γιγνο-
 μῶν ἰδρωτων. ἐν αὐτῇ γδ, κὲ πλὴν παρὸς τὸν
 ἔπρον ἀνάδεχονται πάλιν, καὶ τῆς γλυκειᾶς
 ἐκείνης ὡς ἀνέχονται ἡ τῆς. ἀλλὰ ἡ ἡδίστης
 παρὸς γίνονται τυρανίδος, Ἐ πρὸν ἡχοι ἀφτε-
 λοδοσι τὸν δεσπότην ὑμνοῦντες. ὡς οἱς ἴνιν
 ἢ ἔξω ἡ αὐτῶν φιλοσοφίας, ἢ τούτων ἔπι δε-
 δηκ) κάρτεριδν. εἰ γ' μηδεὶς ἢ ἄλλων ἀνδρῶ-
 πων ἀπὸ τῆς παρὸς τοῖς ποιούτοις πόνοις δεδύ-
 νη), δῆλον ὡς ὁ παρὸς τὸν θεὸν ἔρωσ ἡ παρὸς αἱ
 τοῖς ἡ φύσεως παρὸς ἀσενόροις. κὲ ἡ ἀνωθεν
 πυρσῶ πυρπολοῦ μῦροι, φέροσιν ἀσασίως ἢ
 ἢ κρυμῶ παρὸς οὐλῶν, καὶ τῆ ἐντεῦθεν δρόσα,
 ἢ ἡ ἀκπῆτος καὶ ἀπαρῶνοσι φλόγα. ὡς αὐτοῖς
 Ἐ τρέφει, κὲ ἔρδδ, κὲ παρὸς ἀλλῆ, κὲ πτερά δι-
 δωσι, Ἐ πτεροσται διδάσκει, Ἐ τὸν οὐρανὸν
 ἡ παρὸς αἱνῆ παρὸς ἀσθῶν, Ἐ τὸν ἐρώ μῦρον ὡς
 διωσ τὸν ἔπι δέικνσι, Ἐ τῆ τῆς θεωρίας φαι-
 ἡσῶσῶ πυρσῶ τὸν πόρον, κὲ διεγείρει ἡ φίλ-
 ἡρον, Ἐ σφοδροτέρην ἡ ἀπὸ τῆς πλὴν φλόγα.
 κατὰ παρ γδ οἱ τῆς σωματων ἐρωῶντες, ὑλῶ
 ἀπὸ τῆς θεας τῆς ἐρω μῦρων τῶ φίλτρω πορ-
 ζοσι, κὲ τὸν οἶτρον ἐκείνον χαλεπώτερον ἀ-
 παρζῶσινται οὕτως οἱ ἡ θείας ἀγάπης, τὰ κέν-
 τρω δεχο μῦροι, ἡ θεῖον ἐκείνον κὲ ἀκῆροσιν φαι-
 ἡσῶσῶ μῦροι κἄλλος, ὡς ὑπέρτατος ἡ ἀγάπης τῶ ἀ-
 κίδας ἐργαζοσται, κὲ ὅσῶ πλέον ἀπολαῦσῶ
 ποροσσι, ποσούτω μᾶλλον τὸν κόρον ἐλαῦνοσι.
 τῆ μ γδ ἡδδὴ τῆς σωματων ἀκοροσθεῖ πλη-
 σμονῆ, ὁ δὲ θεῖος ἔρωσ τῶ κόρου τοῖς νόμοις οὐ
 δέχεται. Τοιοῦτος ἡ Μωϋσῆς ὁ μέγας νο-
 μοθέτης ὡς πολλάκις, ὡς ἐφικτὸν ἀνδρῶπω,
 τῆς θείας θεωρίας ἀξιοθεῖς, καὶ πολλάκις ἡ
 μακαρίας ἀπολαῦσῶσῶ φωνῆς, Ἐ τεσῶρα κόν-
 πα κτ' αὐτὸν ἡμέρας εἶσῶ τῶ γνόφου ἡρό-
 μῦρος, Ἐ πλὴν θεῖαν νομοθεσίαν δεξά μῦρος, οὐ
 μόνον κόρον ὡς ἐλαβεν, ἀλλὰ κὲ σφοδροτέ-
 ρον Ἐ θερμότερον πλὴν ἔπι θυμῶν ἐκθήσῶτο.
 κατὰ παρ γὰρ πῆνα κἄρον ἡ παρ ἡ ἔρωπος
 ἐκείνη δδξά μῦρος μέγης, κὲ ἡ φίλτρω λίαν ἐκ-

animum illis cohabitant uxores, quæ
 omne genus solatij viris suis excogi-
 tant: neque solari radio calidius eos
 feriente, refrigerantur aquis: neque
 hiberno tempore opponunt escam
 frigori, neque quietem noctis velut
 diurnorum laborum medicamentum
 adhibent, cum & maiores & plures
 illis huius sint sudores, quam diei.
 De nocte enim cum somno collu-
 ctantur, neque illius dulcedine se
 vinci patiuntur: sed dulcissimam il-
 lam tyrannidem vincunt ipsi, totam-
 que noctem in diuinis laudibus trans-
 igunt. Nemo igitur horum philoso-
 phiæ expertus, eorum tolerantiam ex-
 hibuit. Quod si nullus ceterorum ho-
 minum eiusmodi laboribus resiste-
 re potuit, manifestum est amorem in
 Deum effecisse, ut terminos naturæ
 superarent: supernaque illos flamma
 incensos, frigoris impetum libenter
 sustinere, ac cælesti rore perfusos, so-
 laris radij flammam mitigare. Hic ip-
 sos & nutrit, & irrigat, & vestit, &
 alas præbet, ac volare docet, & ut
 cælum transcendant efficit, & dilec-
 tum quoad fieri potest ostendit,
 contemplationisque specie deside-
 rium incendit, & amorem excitar,
 flammamque infert ardentiorē.
 Quemadmodum enim corporum a-
 more capti, ex aspectu eorum quos
 amant, materiam amori submini-
 strant, ardoremque illum grauiorem
 reddunt: sic qui diuinæ dilectionis
 stimulos admiserunt, diuinam illam
 & illibatam pulchritudinem animo
 voluentes, vehementiores caritatis
 aculeos efficiunt, & quanto magis
 frui desiderant, tanto magis satie-
 tatem depellunt. Nam volupta-
 tem quidem corporum sequitur satie-
 tatis: diuinus autem amor satie-
 tatis leges non admittit. Talis e-
 rat magnus legislator Moyses, qui
 cum diuina sæpè contemplatione,
 quantum homini fas fuit, dignus
 esset habitus, & frequenter bea-
 tam vocem audiisset, diésque si-
 mul quadraginta intra caliginem
 versatus, diuinam legem accepisset,
 non modò eum satietas non cepit,
 sed & vehementius atque ardentius
 desiderium eius extitit. Perinde enim
 ac si graui quodam sopore ex amoris
 illius ebrietate oppressus, & quasi
 quodam amoris furore supra modum

Exod. 24.
33. & 34.

percitus, propriam naturam ignoravit, & ea videre desideravit, quæ videre fas non est. Quasi enim oblitus dominij, & solum amorem animo versans, dixit vniuersorum Deo: *Ecce tu dicis mihi, Inuenisti gratiam coram me, & noui te pre cunctis. Si ergo inueni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi teipsum, ut sciam te, & inueniam gratiam ante oculos tuos.* Tantam à diuina dilectione hausit ebrietatem: nec ea tamen sitim eius restinxit, sed vehementiorem reddidit, & accessio scientiæ intentio desiderij facta est, & appetitionem auxit fruitio. Et quemadmodum ignis, quanto plus nutrimenti suscipit, tanto maiorem vim exerit, augetur enim appositione materiæ, & non hebetatur: sic Dei dilectio rerum diuinarum contemplatione incenditur, & vehementiorem inde ardentiorémque operationem recipit: & quanto quis amplius in diuinis institerit, tanto magis caritatis flammam excitat. Atque hoc nos non solum magnus docuit Moyses, sed etiam sancta illa sponsa, de qua diuinus ait Paulus: *Despondi vos uni viro, virginem castam exhibere Christo.* Hac enim in Cantico Canticorum ad sponsum clamat: *Ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis, & facies tua decora.* Ex his enim quæ de ipso audierat dici, eius amore capta, non est contenta verbis, sed ipsam eius vocem audire desiderat: & ex iis quæ de illius pulchritudine narrari audierat, tanquam alis subuecta, ipsius quoque conspectu frui cupit, vim amoris laudatione illa significans: *Ostende mihi, inquit, faciem tuam, & sonet vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis, & facies tua decora.* Huius etiam pulchritudinis amore captus illius sponzor ac paranymphus, diuinus inquam Paulus, amabilem illam emisit vocem: *Quis nos separabit à caritate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an persecutio? an nuditas? an periculum? an gladius? sicut scriptum est: quia propter te mortificamur tota die, estimati sumus sicut oves occisionis.* Deinde & tolerantia huius ostendit causam: *Nam in his, inquit, omnibus superamus, propter Deum qui dilexit nos.* Considerantes enim, quales cum essemus, cuiusmo-

Exod. 38. 15

2. Cor. 11.

Cant. 2.

Rom. 8.

Psal 41.

Α βακχυθείς, πτω μὲ οἰκείαις ἠγρόησε φύσιν, ἐπεθύμησε ἴδεῖν, ἀ μὴ ἑμῆς ἰδεῖν. ὡσαύτῃ γὰρ ὀπιλάθῃ μῶμος τῆς διασωπείας, καὶ ὁ φίλῃον λογιζόμενος μόνον, ἔφη πρὸς τὸ ἴδιον θεὸν ἰδοῦ, σὺ λέγεις μοι, ὅτι εἶς ἔχειν κτῆ ἔμοι, καὶ οἶδα σὲ ὡσαύτῃ πῶτα: εἰ τοίνυν ὄσον ἔχειν ἐναντίον σὲ, ἐμφανίσον μοι σεαυτὸν γνωστῶς ἰδῶ σε. τοῖ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἰσχυρῆς ἀγάπης ἐδέξατο μέλι, καὶ ἡ μέθη ὁ διψῶς ἐκ ἔσβεσεν, ἀλλὰ σφοδρότερον ἀπέφρασατο, καὶ ἡ παρορθηκὴ τῆς πόσεως, ὀπιλάθῃσις ἐγένετο τῆς ἐφέσεως, καὶ τὸ ὄρεξιν ὑψησὶν ἡ ἀπόλαυσις. καὶ καθάπερ ὁ πῦρ, ὅσα πλείονα ἐσφύλω ἡ ἀποδέχε, ποσούτω μείζονα τῆς ἐνεργείας δεικνύσιν. αὐξέ) γὰρ αὐτῇ τῇ παρορθηκῇ τῆς ὕλης, ἀλλ' ἐκ ἀμβλυώ) ὅπως ἡ πρὸς θεὸν ἀγάπη τῇ θεωρίᾳ τῆς θεῶν πυρσοῦε, καὶ σφοδρότερον ἐκείθεν, καὶ θερμότερον τῆς ἐνεργείας ὑποδέχε. καὶ ὅσα αὐτῆς πλείον ὡς θεοῖς ἐνδραβίβη, ποσούτω μᾶλλον ἕξ ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῆς φλόγα. καὶ τῆτο ἡμαῖς οὐ μόνον ὁ μέγας ἐδίδαξε Μαυῦσῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγία νύμφη, καθὼς ἡς ὁ θεοπέσιος λέγει Παῦλος, ἡρμωσαμένω ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ κτῆ θεόν ἀγνῶ ὡσαύτῃ τῆς Χειρῶ: αὐτῇ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀσμάτων τῶν ἀσμάτων πρὸς τὸν νυμφίον βοᾷ: δεῖξον μοι πῶ ὅψιν σου, καὶ ἀκούτισόν μοι τῆς φωνῆς σου, ὅτι ἡ φωνὴ σου ἡδέια, καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία. ἐκ γὰρ τῆς καθὼς αὐτῆς λόγων δέξαμεν τὸν ἔρωτα, ὅτι δροκίεται τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ἐπακρόσασα ποτῆ τῆς φωνῆς. καὶ πλερωθεῖσα τοῖς καθὼς τῆς ὡρας αὐτῆς διηγήμασι, καὶ αὐτῆς ἐφίεται τῆς θεωρίας, τῆς εἰρημῶναις ὀφθαλμῶν τῆς φίλῃον σπυμῆιουσα. δεῖξόν μοι φησὶ πῶ ὅψιν σου, καὶ ἀκούτισόν μοι τῆς φωνῆς σου, ὅτι ἡ φωνὴ σου ἡδέια, καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία. πούτου τῆς κελλοῖς καὶ ὁ ταύτης παρορμητῶν καὶ νυμφος ἑσθλὸς ἐσθλῶν, ὁ θεοπέσιος φησὶ Παῦλος, πῶ ἐρωτικῶ ἐκείνῳ ἀφῆκε φωνῶ. τίς ἡμαῖς χρεῖσθ ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῆς Χειροῦ. θλίψις; ἡ γενοχρεία; ἡ λιμὸς; ἡ διωγμὸς; ἡ γυμνότης; ἡ κίνδυνος; ἡ μάχη; κατὰ τῶν γέγραπται, ὅτι ἐνεκα σου θανατούμεθα ὅλιω πῶ ἡμέραν, ἐλογιάσθημε ὡς καθάβατα σφαγῆς. εἶτα καὶ τῆς καρτερείας ἀποδείκνυσι πῶ αἴτιαν. ἐν τούτοις γὰρ φησὶ πᾶσι ἡ παρρηκῶναι ἀφῆ τῆς ἀγαπήσθητος ἡμαῖς θεοῦ. σκεπούμενοι γὰρ ἕνεκεν ὄντες ἕνωσ

gnum cælorum, inebriatus amoris desiderio, non subsistentiâ quærit, & cum Dei amore comparare illa contendit. *Neque altitudo enim, ait, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à caritate Dei, quæ est in Christo Iesu domino nostro.* Non solum, inquit, cunctis simul visibilibus & inuisibilibus amorem in Salvatore, Creatorémque præpono: sed & si qua alia creatura hac maior & pulchrior apparuerit, vt caritatem mutem nequaquam persuadebit. Sed neque iucunda si quis offerat, hac sine recipiam: & licet tristitia propter hanc & grauia ingerat, expetenda mihi, valdeque amabilia videbuntur: & quæ eius causa toleratur fames, quibuscumque deliciis mihi gratior est, & persecutio pace dulcior, & nuditas purpura auróque intextis vestibus venustior: & periculum quauis securitate iucundius, violentaque iugulatio omni vita magis expetenda. Passionum enim causa consolationis mihi loco est, cum propter amatorem simul & amatum illarum tempestates perferam. *Eum enim qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum fecit, vt nos efficeremur iustitia Dei in ipso. Qui cum diues esset, propter nos egenus factus est, vt illius inopia nos diuites essemus. & Redemit nos de maledicto legis, factus pro nobis maledictum. & Humiliauit semetipsum factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. & Cum adhuc peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est.* Hac & id genus alia considerans, regnum cælorum sine caritate in Deum adipisci nolim: neque gehennæ supplicium refugere, si par esset, cum qui hac præditus sit, supplicium vltimum sustinere. Hoc quoque alibi perspicue docet: *Caritas enim Dei urget nos, estimantes hoc, quoniam vnus pro omnibus mortuus est, vt qui viuunt, iam non sibi viuunt, sed ei qui pro ipsis mortuus est & resurrexit. Qui igitur non ampliùs sibi viuunt, sed ei qui pro ipsis mortuus est & resurrexit, omnia pro eo agere & pati sustinent libenter. Hinc & quæ sua natura magna sunt, perpessúque difficilia, cum amore comparans, parua dicit, & toleratu facilia. Id enim, ait, quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostræ, supra modum*

Ibidem.

2. Cor. 5.11

2. Cor. 8.9

Galat. 3. 13.

Phil. 2. 8.

Rom. 5. 8.

2. Cor. 5. 14

2. Cor. 4. 17.

Α ούρανών βασιλείων, μεθύων τὰ πάντα τὰ μὴ ὑφ' ἑαυτῶν ζητεῖ, καὶ ταῦτα συγκρίνας τὰ θεῖα φίλτρῳ φιλευνέκει. οὔτε ὑψώματα γὰρ φησὶν, οὔτε βάθος, οὔτε τίς κτίσις ἐτέρω διωπύσεται ἡμαῖς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰς κρείων ἡμῶν. οὐ γὰρ μόνον φησὶ πάντων ὁμοῦ τῆς ὁρωμένων καὶ ἀοραίων τῶ πατρὶ τὸν σωτῆρα καὶ λυτρωτὴν παροπίθην φιλέει, ἀλλὰ καὶ εἰς ἑτέρας κτίσεις ταύτης καὶ μετῶν καὶ καλλιῶν ἀναφανείη, οὐ πείσθ μετὶ ἀγάπην ἀλλάξασθαι. ἀλλὰ καὶ τὰ θυμῆρη τίς παροπίθην διὰ ταύτης, οὐ δέξομαι. καὶ ἐπαράγῃ διὰ ταύτων τὰ σκυθρωπά, ἐπέρασα μοι φανεῖται, καὶ λίαν ἐράσματα. καὶ ὁ διὰ ταύτων λιμὸς πείσθ μοι τρυφῆς θυμῆρησε, καὶ εἰρήνης κείων ὁ διωμὸς, καὶ ἡ γυμνότης ἀλευργίδος καὶ χρυσοπάτων ἱματίων γυμνετέρα καὶ ὁ κίνδυνος πάσης ἀδείας γλυκύτερος, καὶ ἡ βία σφαγῆ πάσης ἀρετωτέρα ζωῆς. ἢ γὰρ ἀπὸ τῆς παθῶν, ψυχολογία μοι γίνεται. διὰ γὰρ τὸν ἐραστὴν ὁμοῦ καὶ ἐρωμῆρον δέχομαι τὰς τούτων νιφάδας. τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἀμῆρητον ὑπὸ ἡμῶν ἀμῆρητον ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς ἡρώμδα θεοῦ διακρίσωμεν ἐν αὐτῶν. ὅς πλούσιος ὢν δι' ἡμαῖς ἐπίωχευσεν, ἵνα ἡμεῖς τῆς ἐκείνου πτωχείας πλουτήσωμεν. καὶ, δὲ κηρύσσεν ἡμαῖς ἐκ τῆς κατὰ ἑαυτὸν νόμου, γενόμενος ὑπὸ ἡμῶν κατὰ ἑαυτὸν, καὶ ἐπαπέμωσεν ἑαυτὸν, ἡρώμδος ὑπὸ ἡκούος μέγρι θανάτου, θανάτου ἡ σαυροῦ. καὶ, ἐπὶ ἀμῆρητων ὄντων ἡμῶν, Χριστὸς ὑπὸ ἡμῶν ἀπέθανε. ταῦτα καὶ τὰ ποιαῦτα λογίζομενος, οὐκ ἀνδραμίω τὴν οὐρανῶν βασιλείαν, διὰ τὸ πατρὶ τούτων ἀγάπης. οὐκ ἀνδραμίω τὴν ἐν γέννηθι μωρείαν, εἰς εἰκόσ ὑπὸ τὸν ταύτων ἔχοντα κόλασιν ὑπομῆρη. τῆ το καὶ ἀλλὰ χολ διδάσκει σαφῶς ἢ γὰρ ἀγάπη τοῦ θεοῦ σωεὶ ἡμαῖς, κρίνας τῆ το, ὅτι εἰς ὑπὸ πάντων ἀπέθανε, ἵνα οἱ ζῶντες, μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τὰς ὑπὸ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἀναστάντι. οἱ ὄντων μὴ ἑαυτοῖς ζῶντες, ἀλλὰ τὰς ὑπὸ αὐτῶν ἀποθανόντι, καὶ ἀναστάντι, πάντα ὑπὸ αὐτῶν καὶ δράσθαι καὶ παθεῖν ἀσμένως ἀέχονται. καὶ τὰ τῆ φύσθ δὲ μεγάλα, καὶ χαλεπα παθήματα, τὰ φίλτρῳ συγκρίων, μικρὰ λέγει καὶ ὑποφρα. τὸ γὰρ παρ' αὐτῶν φησὶν ἐραφρον τῆς θλίψεως ἡμῶν, καὶ ὑπὸ βολῶν

εις ὑψοσολίω ἀώνιον βάρος δόξης κατε-
 γάζεται ἡμῖν. εἶτα καὶ πῶς δεῖ συλπίρην διδά-
 σκει· μὴ σχοποιῶτων ἡμῶν τὰ βλεπόμῃνα,
 ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμῃνα· τὰ γὰρ βλεπόμῃ-
 να παροσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμῃνα ἀώ-
 νια· παροσῃκει γὰρ φησι παροσῃτήναι, τοῖς
 μὴ παροδοσι τὰ μέλλοντα, τοῖς δὲ παροσκαί-
 ροις τὰ ἀώνια, τῇ δὲ θλίψῃ τὴν δόξαν. ἡ
 μῶν γὰρ ἐστὶ τὸ παροσῃτήνα, ἡ δὲ τὸ ἀώνιον
 τούτου χάριν αὐτῇ μὴ κρύφῃ καὶ ὑφο-
 ροις, ἐκείνη δὲ πολυτελής τε ἔβαρῃτήμος.
 τῷτῃ δὲ καὶ τὸ καθ' ὑψοσολίω ἀμφο-
 τέροις παροσῃτήκε, καὶ τὰ ἐλαφρῶ τῆς θλί-
 ψῃως, καὶ τὰ βάρῃ τῆς δόξης. καὶ ταῦτα γὰρ
 φησιν ὑψοσβαλλοντῃς, ἔσμεκερ, καὶ κρύφα,
 καὶ παροσκαίρα· καὶ κείνα ὡσαύτῃς μὴ
 ὑψοσβολῆς ἐνδόξα, καὶ πολυτελῆ, ἔβαρῃ-
 ῃμα, ἔἀώνια. καὶ ἐτέρωθι ὁμοίως βοᾷ· δι-
 δόκω ἐν ἀσθενείας, ἐν ὑβροσιν, ἐν ἀνάσῃς,
 ἐν διωμοῖς, ἐν ἀκασασις ὑψοσ Χριστοῦ. ὁ-
 τῃν γὰρ ἀσθενῶ, τότε διωπατὸς εἰμι. τούτῃ καὶ ὁ
 μέγας Πέτρος τῆ βῃωμῃος ἐπὶ πότῃ, ὁδὲ παρο-
 ματῃν τὸ ἐσομῃω ἀρῃησιν λατῃν κατεδέξα-
 ρ· ἀλλ' ἀμεινον ὑπέλαβεν ἐπόμῃος ἀρῃησῃναι,
 ἢ φῃλων ὁμολογῃσαι· ὅτι γὰρ ἐρωτῃς ἡ, ἔσὺ
 δρασῃτητος, ἢ ἀκολογῃησις ἐκρηνοσ, τὰ παροσ-
 ματα μῃρτυρῃ. ὁδὲ γὰρ μῃ τὸ ἀρῃησιν καλομ-
 πῃν ἡ ἐξοτῃ τὸ διδάσκαλον· ἀλλ' ἐκλαουσῃ μὴ
 πικρῃς, ὡσὶ σοεῖα διδάσκα, ἔτ' ἦσαν ἀπαδύ-
 ρατο. παροσῃδρῃσε ἡ τοῖς τῆ φίλτρῃο δεσομῃς
 κατερῃμῃος. καὶ μῃτοῖ καὶ τὰ τῆς ἀνάσῃσις
 δόξῃμῃος διαγῃεῖα, παροσῃτος τὸν τῃφον κα-
 τέλαβε. ἔσὺ τῇ Γαλιλαίῃ ἡ πάλιν ἀλιθῃων,
 εἶτα ματῃν αὐτὸν ἐπὶ τὸν κύριον, τὸν ὅπῃ τῆς
 ἡῃονοσ ἐσῃτα, καὶ παροσῃδραλερῃμῃον, ὁσὺ
 ἡ ἐξοτῃ μὴ τῆ παροσῃμῃου χρολαμῃτερῃν ἀρα-
 τέμρονοσ τῆς θαλασῃς τὰ νῃτα· ἐπόμῃσε
 δὲ ὑποπτεροσ ἡμῃμῃος δι' αὐτῃ ἀέροσ ὅτι
 πῃχῃτα καταλαβεῃν τῃν ἀκτῃν. ὅπῃ δὲ ἡ πτε-
 ρῃν ἢ φύσις ἐσῃρητο, χροῃται μὴ αἰπῃ τῆ ἀέροσ
 τοῖς ὑδασιν, αἰπῃ δὲ πτερῃν τῃς χροσῃ. ἀρα-
 νηρῃμῃος δὲ καταλαμῃβῃει τὸν ἀραπῃ-
 μῃον, καὶ ἀθλοῖν λαμῃβῃει τῆ δρομῃ, τῃν
 ἡ ἀλλῃων παροσῃμῃοσιν· ὅπῃ γὰρ καθῃσαι
 παροσῃταξῃ, καὶ τὰ ἀρετῃντα σῃπῃα διένει-
 με, τῆς παροσῃ αὐτὸν ἀρῃοσ ἡρῃσαρ ἀρα-
 λέξῃοσ, ἐρωμῃος μῃ δῃτην, ἔσὺ τῃμῃος πό-

A in sublimitate, aeternum glorie pondus
 operatur in nobis. Postea etiam quo
 pacto comparanda sint edocet. Non
 contemplantibus nobis que videntur, sed
 que non videntur. Que enim videntur,
 momentanea sunt, que autem non vi-
 dentur, aeterna. Oportet enim, ait,
 conferre cum presentibus futura,
 cum temporalibus vero aeterna, &
 cum tribulatione gloriam. Illa liqui-
 dem momento praterit, haec autem
 aeterna est. Hac de causa levis illa
 est, & portatu facilis: haec vero ma-
 gnifica est & magni pretij. Hinc quo-
 que supra modum utrique attribuit,
 & leivitati tribulationis, & ponderi
 gloriae. Haec enim, inquit, supra
 modum parua sunt, & leuia, ac mo-
 mentanea: & illa similiter supra
 modum gloriosa, & magnifica, &
 pretiosa atque aeterna. Quomodo
 clamat & alibi dicens: Placeo mihi
 in infirmitatibus meis, in contumeliis,
 in necessitatibus, in persecutionibus, in
 angustiis pro Christo. Cum enim infir-
 mior, tunc potens sum. Hoc quoque
 magnus Petrus extimulatus deside-
 rio, cum alioqui futuram negatio-
 nem didicisset, noluit tamen se oc-
 cultare: sed melius duxit sequendo
 negare, quam fugiendo confiteri.
 Quod enim ex amore, & non ex au-
 dacia, secutus sit, res ipsa testantur.
 Neque enim ut magistrum post ne-
 gationem relinqueret adduci potuit:
 sed fleuit quidem amarè, sicut histo-
 ria docet, clademque suam, & im-
 becillitatè deplorauit, vinculis autem
 amoris constrictus se praebuit assiduè.
 Quin etiam, cum laetum dominicae
 resurrectionis nuntium accepisset,
 primus ad sepulcrum venit: & in
 Galilaea rursus, cum piscaretur, atque
 ipsum esse Dominum cognouisset,
 qui in littore stabat & alloquebatur
 eos, non passus est nauem tardius
 maris terga secantem, sed alas opta-
 uit, quarum adminiculo per aera
 littus quam velocissimè occuparet.
 Verum quia pennis natura est desti-
 tuta, pro aere aquis, ac pro alis ma-
 nibus utitur: tranansq; ad eum quem
 diligebat peruenit, & cursus sui pra-
 mium obtinuit, quod honore aliis
 praelatus est. Nam vbi discumbete
 iussit, cibosque inuentos distribuit,
 mox colloqui cum eo coepit: inter-
 rogans quidem ac sciscitans, quan-

Ibid. 18.

Cor. 12.

Math. 26.
 Marc. 14.
 Luc. 22.
 Ioan. 18.

Ioan. 20.
 Ioan. 21.

D

tum amorem habeat, ceteris verò magni Petri amorem detegens: *Simon enim Petre, inquit, diligis me plus his?* Ille autem ipsum testem amoris sui appellavit. *Domine enim, ait, tu scis quia amo te.* Scrutaris enim corda hominum, & tibi cogitationum motus patent, nihilque ex rebus humanis tibi manet absconditum: cuncta enim nosti, nouissima, & antiqua. Quibus Dominus subiunxit, *Pasce oves meas.* Ego enim, ait, nullius sum indigens: maximum verò beneficium duco curam ouium mearum, sollicitudinemque erga illas adhibitam in meipsum recipio. Oportet igitur te providentiam eam qua frueris, conferuis tuis impertiri, eosque pascere, sicuti pasceris, & ut regeris, regere, & quod mihi acceptum debes beneficium, per illos respondere. Hæc iterum interrogavit Dominus, & bis magnus respondit Petrus, & bis pastoris ordinationem suscepit. Postquam verò tertia quoque adiecta est interrogatio, non pariam fiducia & securitate responderet beatus Petrus, sed & timore plenus, & animo turbatus, angitur, metuitque, reformidans ne Dominus, aliam eius negationem prævidens, amoris verba derideat. Reflexit enim sese mens ad ea quæ præcesserant, & in memoriam revocavit, quo pacto iam antea sæpius asseuerasset, magistrum se ad mortem usque non relicturum, audiisset autem, quòd priusquam galus cantaret, ter abnegaturus eum esset: réque ipsa comperisset, non promissionem suam esse completam, sed prædictionem Domini confirmatam. Quorù recordatio timore illum percellerat, nec permittebat eum confidenter respondere. Verùm aculeos quidem peracutos & acerbos perfensit: cognitionem tamen Domino cessit, non ut prius resistens, neque dicens: *Etiamsi oportuerit me mori tecum, non te relinquam:* sed caritatis suæ dicens habere se Dominum ipsum conscium, confitensque veram certamque cunctorum notitiam apud ipsum solum vniuersorum factorem esse. *Domine enim, ait, tu omnia scis, tu scis quia amo te.* Quòd enim te amem, & scis, & testimonium præbes. In dilectione autem an permanurus sim, clariùs ipse nosti: ni-

Ibidem.

Ibidem.

Ibidem.

Ἐχρησθε φίλους, ἀποκαλύπτων ἡ τοῖς ἄλλοις τῶν μεγάλων Πέτρους ἔρωτα. Σίμων γὰρ Πέτρε, ἔφη, φίλος με πλέον ἴσταν; ὃ ἢ αὐτὸν εἰς ἰψυτεῖαν ἐκάλεισε τῶν φίλων. κύριε γὰρ εἶπε, σὺ οἶδας ὅτι φιλάσσει ἐμβατεύεις γὰρ εἰς τὰς τῆς αἰθερίας ψυχάς, καὶ σαφῶς ἐπίστασαι τὰ τῆς θεογονίας κινήματα, καὶ ἐλατάνει σε τῆς αἰθεροπίνων ὁσδέν. γινώσκεις γὰρ πάντα, τὰ ἔχρατα, καὶ τὰ ἀρχαῖα. πρὸς τοῦτο ὁ δεσπότης ἐπήγαγε ποίμνην ἰακωβῶνα. ἐγὼ μὲν γὰρ, φησὶν, αἰενδεής δι-εργασίῳ ἢ μεγίστην ἠγροσύνην, τῆς ἐμῆς ὁροσάτων ἢ ὅπτι μέλθαι, καὶ τῆς εἰς ἐκείνα κηδεμονίᾳ εἰς ἐμαυτὸν αἰαδέχουμαι. πρὸς οὐκ ἐπίστασίν σου, ἢς ἀπολαύεις πρὸς ἡμετέρας, μεταδιδόναι τοῖς ὁμοδόμοις, καὶ βόσκειν, ὡς βόσκη, καὶ ὡς ποιμήνη, ποιμήνην, καὶ ἢ ὁφείλεις μοι χαλεπὸν, δι' ἐκείνων ἐκπινύειν. ταῦτα πάλιν καὶ δις ὁ δεσπότης ἤρετο, καὶ δις ὁ μέγας ἀπεκρίνατο Πέτρος. καὶ δις τῶν ποιμνῶν πλὴν χροστίαν ἐδέξατο. ὅτι ἢ ἢ τῆς τῆς ὁροσπνέθη πᾶσι, ὅτι ἢ ὁμοίως θαρσαλέως καὶ ἀδελῶς ὁ μακάριος ἀποκρίνεται Πέτρος. ἀλλὰ δεοῖς ἐμπίπλαται, καὶ ἰσχυρὸν εἰς δεχέται τῆς ψυχῆς, καὶ ἀγωνίᾳ τῆς ψυχῆς, καὶ δέδουκεν, ὁφροσύνην, μὴ ἐτέραν ἀρνήσιν ὁ δεσπότης πρὸς ἡμετέρας, τῆς τῆς ἀγάπης ῥημάτων καὶ ἀγαθῶν αἰεδραμε γὰρ ὁ νοῦς εἰς τὰ πρῶτα, καὶ αἰεμνησεν αὐτὸν, ὡς ἦδη καὶ πρῶτον πολλὰς μὲν μέλει θανάτου μὴ καὶ ἀλαπίειν διαχρύστατο τὸν διδασκαλόν, ἠκούσε δὲ ὡς πρὸς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τῆς ἀπῆρησέ με. καὶ ὄρεν, οὐ πλὴν οἰκίαν ἑσπᾶσιν περ-πουμνῶν, ἀλλὰ τῆς δεσπότης βεβαίου μνῆν πλὴν πρῶτον. ἢ τοῦτων αὐτὸν ἐδέδιθητο μνήμη, καὶ ὅτι εἶα θαρσαλέως πλὴν ἀρμόδιον πρῶτον φέρειν ἀποκρίσιν. ἀλλ' ὅξείας μὲν καὶ πικρῶς ἐδέξατο τὰς ἀκίδας. πρῶτον δὲ ὅμοιος τῶν δεσπότης τῆς γνώσεως. ὅτι ἀπῆταιων, ὡς ὁ πρῶτον, οὐδὲ λέγων, καὶ δὲ με σὺ ἢ ἀποθανεῖν, οὐ μῆσε ἀπῆρησιν. ἀλλὰ τῆς μὲν ἀγάπης αὐτὸν ἔχειν στωῖστρο φάσκων τὸν δεσπότην, πλὴν ἀκριβῆ δὲ τῆς ὅλων γνώσιν πρῶτον αὐτῶν εἶναι μὲν πλὴν ποιητῆ τῆς ὅλων ὁμολογῶν. κύριε γὰρ, ἔφη, σὺ πάντα οἶδας, σὺ πάντα γινώσκεις, σὺ οἶδας ὅτι φιλάσσει ὅτι μὲν γὰρ φιλάσσει, καὶ οἶδας, καὶ ἰψυτεῖς. εἰ δὲ καὶ ἀρμόδιον φιλῶν, σαφέστερον οἶδας αὐτός. οὐ-

δὲν γὰρ ἐγὼ πρὸς τῶν ἐσομένων ἐράω, οὐδὲ ζυ-
 γμαχήσω πρὸς τὸν Θεὸν ὅτις αὐτὸς ἐμαυτὸν τῆ
 πείρα μὴ ἀντιλέγειν τὰς δεσπότας, οὐδ' ἂν ἀλη-
 θείας πηγὴ, οὐδ' ἂν γνώσεως ἀβυσσος· τοῖς Θεῖς
 ὁρεῖς ἐμμένειν δεδιδαγμαι. τῆτο δὲ θεός αὐτῷ
 θεασάμενος ὁ δεσπότης, καὶ τὸ φίλον ἢ ἀκρι-
 βῶς ὅτις ἀμύμων, τῆ παραρηρῶσθαι τὴν τελευτῆς
 λυφτὸν φόβον, ἔδιδωκε τῆ ἀγάπῃ τὴν μὲρ-
 τυρίαν, ἔ τῆ Πέτρου τὴν ὁμολογίαν κωροῖ,
 καὶ τῆ ἑλκεῖ τῆς ἑρνήσεως παροσφέρει τῆς ὁμο-
 λογίας τὸ φάρμακον. Ἀφ' οὗτο γὰρ οἶμα ἔ
 τριπλῶ τῶν τῶν ἀπήτησεν· ἵνα ἰσχύθη τῶν
 ἑλκεσιν ὅτις τὰ φάρμακα, ἔ γυμνώσῃ τῶν
 παροδοσι τῶν μαθητῶν τῆς ἀγάπης τὴν φλόγα. ἡ
 ποίνω παρέρρησις τὴν τελευτῆς, καὶ τὸν Πέτρον
 ἐψυχαγῶν, καὶ τῶν ἄλλοις ἐδιδασκεν, ὡς οἰκονο-
 μίας ἡ, ἀλλ' οὐ γνώμης ἢ ἑρνήσις, καὶ ἔτο αὐτὸς
 ὁ ὁπτήρ καὶ κρείος ἡ ὁπτήρ ἡ ἱεραρ, παρὸς αὐτὸν εἰ-
 ρηκῶς· Σίμων, Σίμων, ἐξητήσατο ὁ Σατραπῆς
 σινασάμα ὡς τὸ σῆρον, καὶ γὰρ ἐδεήθη πρὸς
 σὲ, ἵνα μὴ ἐκλίπη ἡ πίστις σου· ἀλλὰ καὶ σὺ πο-
 τε ὅτις ἐρέτας, σπείξον τοῖς ἀδελφοῖς σου.
 ὡς πρὸ γὰρ ἐγὼ φησι, σαλευσόμενοι οὐχ ἕσθαι
 δὲν σε, οὕτως ἐρῆσμα γηροῦ καὶ σὺ τῶν δεινου-
 μένοις τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἡς ἀπολαύεις ὅτις
 κουείας μετὰ ὁδοῦ· καὶ μὴ ὠθεῖς τοῖς ὀλιωθα-
 νόντας, ἀλλ' ἀνάστησον κινδυνύοντας· τούτου
 γὰρ σε χάριν καὶ παροσπῆσαι συγχωρῶ, ἔ
 πεσεῖν ὁκῆ ἑά, εἰσὶν τοῖς σαλευσόμενοις Ἀφ'
 ὁ μὴ χρωμένους. οὕτω τὴν οἰκουμένῳ σα-
 λευομένη ὁ μέγας ὁκῆ εὐλως ἐπήρσε, καὶ
 κατὰ πεσεῖν ὁκῆ εἶασε πῶν τελευτῆς, ἀλλ' ἀνώρ-
 θωσε, ἔ ἐδραμῶν ἀπέφηνε, ἔ ποιμῆσαι τὰ
 θεῖα παρὸς αὐτὰ κελυθαίς, καὶ παροινούμενος
 ἕσθαι τούτου ἡ εὐίχετο, καὶ ἀκλιζόμενος ἡδετο.
 καὶ ἑξῆς ὅτις τῆ πονηροῦ σινεδρίου σὺ τὰ δ
 ὁμοζύγω ἔχαιρεν, ὅτι κατὰ ξιῶν τῶν τῆ
 ὀνόματος τῆ δεσπότητος ἀλιμαδίωσαι. καὶ εἰς
 δεσποτήτῃς ἢ βαλλόμενος, ἐγάρνητο, καὶ δι-
 φραίνετο. ἔ ὅτις τῶν Νέρωνος τὴν Ἀφ'
 σαυροῦ τῶν τῆ σαυροῦ ἡντος κατὰ δικασθῆ
 σφαγῶν, παρὸς αὐτῶν τῶν δημίους, μὴ τὰς δε-
 σπότητος ὁκῆ πλησίως, ὡ ἰδίῳ παροσπληθῆναι
 δείσας ὡς εἰκός, μὴ ἢ τῆ παρὸς αὐτῶν τῆς ἰσον
 αὐτῶν τῶν ἀροήτων εἰσειέγκαι τὸ γέ-
 ρας. Ἀφ' οὗτο κατὰ τῶν παροσπληθῆναι
 τῶν χεῖρας, ἔ αὐτὸς τῶν ποδῶν ἰκέτευε. τὸ

A hil enim ego de futuris dixerim, neq;
 de iis quæ non noui, decertabo, ipsa
 doctus sum experientia, non contra-
 dicere Domino. Tu verò fons verita-
 tis, tu intelligentiæ abyssus: tuis infi-
 stere statutus edoctus sum. Hunc eius
 timorem videns Dominus, amorémq;
 penitus exploratum habens, prædi-
 ctione mortis soluit timorem, & ca-
 ritati testimonium præbet, Petrique
 confessionem corroborat, & nega-
 tionis vlceri confessionis pharma-
 cum admouet. Ob id enim arbitror,
 & hanc exegit triplicem, vt paris
 numeri medicamenta vlceribus im-
 ponat, discipulisque, qui aderant,
 caritatis flammam manifestet. Præ-
 dictio itaque mortis, & Petrum con-
 solata est, & alios docuit, nega-
 tionem illam dispensationis fuisse,
 non mentis. Atque hoc ipse Salua-
 tor & Dominus noster insinuauit,
 dicens illi, *Simon, Simon, ecce Sata-* Luc. 22.
nas expetiuit vos vt cribraret sicut tri-
ticum, ego autem rogavi pro te vt non
deficiat fides tua, & tu aliquando con-
uersus, confirma fratres tuos. Quem-
 admodum enim, ait, ego te flu-
 ctuantem non despexi, ita & tu su-
 stentaculum esto fratribus contur-
 batis, & quo seruatus es auxilio, ipse
 aliis impartire, neque labascentes
 impellas, sed erige periclitantes.
 Idcirco enim & te labare sinó, ca-
 dere non permitto, stabilitatem per
 te fluctuantibus procurans. Sic or-
 bem terrarum vniuersum fluctuan-
 tem atque labantem magna hæc co-
 lumnâ confirmauit, & vt contrueret
 omnino non permisit, sed erexit,
 stabilémque reddidit, oues diuinas
 pascere iussus, & cum pro ipso af-
 ficeretur iniuriis tolerabat, & ver-
 beribus cæsus lætabatur, exiéntque
 ex prauo concilio, cum consorte
 gaudebat, quòd habitus esset di- A. 22.
 gnus pro nomine Domini contu-
 melias pati. Quin & in carceres con-
 iectus, præ gaudio gestiebat. cum-
 que à Nerone crucis supplicio pro-
 pter crucifixum damnatus esset, li-
 ctiores orabat ne eodé quo Dominus
 modo crucifigeretur, sed contra at-
 que ille suspenderetur: metuens vi-
 delicet, ne similitudo passionis æ-
 qualem sibi apud ignaros honorem
 afferret. Propterea manus deorsum,
 pedes sursum affigi rogauit. Vlti-

mum enim locum non in honore
 solum, verum etiam in opprobrio &
 ignominia eligere didicit. Quod si
 etiam decies & quinquagies mortem
 hanc subire licuisset, summa cum
 voluptate diuino succensus amore
 suscepisset. Hoc autem & diuinus cla-
 mat Paulus, nunc quidem dicens,
Quotidie morior per vestram gloriam,
quam habeo in Christo Iesu: nunc ve-
ro, Christo confixus sum cruci: vino
ego iam non ego, viuit vero in me Chri-
stus. Diuinum igitur amorem qui-
 cumque suscipit, terrena simul om-
 nia pro nihilo ducit, voluptatesque
 corporis omnes calcit, diuitias, &
 gloriam, & humanum honorem
 spernit, ab atancarum telis nihil dif-
 ferre regalem purpuram existimat,
 pretiosos quoque lapides littorum
 calculis æquiparat: non beatam ha-
 bendam censet corporis sanitatem,
 nec calamitatem morbum vocat,
 neque infelicitatem appellat pau-
 pertatem, neque diuitiis ac deli-
 ciis felicitatem meretur: sed fluuia-
 libus aquis, plantatas in ripis arbores
 præterfluentibus, & ad nullam ea-
 rum subsistentibus, simile horum
 vnumquodque videri merito arbi-
 tratur. Pari enim modo & pauper-
 tas, & diuitiæ, & sanitas, & morbus,
 honorque & ignominia, & alia quæ-
 cumque humanam naturam præter-
 currunt, non semper apud eisdem
 manere conspiciuntur, sed possesso-
 res suos permutant, & ab aliis ad
 alios perpetuò transeunt. Multi si-
 quidem ex opulentia in extremam
 paupertatem decidunt: multi con-
 trà ex pauperibus in diuitum nume-
 rum transcendunt. morbus verò, &
 sanitas per omnia, vt verbo dicam,
 corpora peruadunt, tum quæ fame
 premuntur, tum quæ deliciis indul-
 gent. Virtus autem & philosophia
 stabile est bonum, ac permanens.
 Vincit enim & prædonum manus,
 & calumniatorum linguas, & hosti-
 lium telorum hastarumque tempe-
 states: non absumitur febre, neque
 fluctibus obruitur, non perit nau-
 fragio. huius vim non diminuit tem-
 pus, sed auget. Huius porrò mate-
 ria Dei est dilectio. Fieri enim ne-
 quit, vt philosophiam perfecte asse-
 quatur, qui non sit feruens Dei ama-
 tor. quin hoc ipsum philosophia, id

γὼ ἔχατον ἀρείϊστα, ὅτι ἐν τῇ τιμῇ μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀτιμίᾳ μακάριον. εἰ δὲ καὶ
 δεκάκις, καὶ πεντηκοντάκις, τῶτον ὑπομένειν
 τὸν θάνατον οἷόν τε ἔω, ἐδέξατο αὐτὸς πάσης
 ἡδονῆς, τὰς θείας πυρπολούμενος πάθω. τῆ-
 το δὲ καὶ ὁ θεὸς Παῦλος βοᾷ, κὼ μὲ λέγων
 κατημέραν ἀποθνήσκω, νῆ τ' ὑμετέραν καύ-
 χισιν, ἡὲ ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. κὼ δὲ, Χριστῷ
 στυγεσάρισμα. ζῶ δ' ὅτι ἐπὶ ἔρω, ζῆ δ' ἐν
 ἐμοὶ Χριστός. ὁκοῦν ὁ τὸν ἔρωτα τὸν θεῖον
 δὲ ἀλάμνος, πρῶτων μὲ ὁμοῦ τῶν γίνων κα-
 τὰ φρονεῖ, πατεῖ δ' ἀπάσας τὰς τῆ σώματος
 ἡδονάς. ὑποφρά πλούτου καὶ δόξης, καὶ τῆς
 ᾠδῆς αὐθροπῶν ἡμῆς. στραχίον ὁδὸν
 ἀφ' ἑρῆν ὑπολαμβάνει τὴν βασιλικὴν ἀ-
 λουργίδα. τοῖς πολυτελεῖς τῶν λίθων τ' ᾠδῆς
 τῆς ὄψης ἀπεικάζει ψηφίον. οὐ μακαριστὴν
 ἡγείται τὴν ὑγίαν τ' σώματος, οὐ δὲ συμφο-
 ρὴν τὴν νόσον ἀποκαλεῖ, οὐ δὲ διεσπαζίαν
 τ' πενίαν πρῶτα γὰρ, οὐδὲ πλούτη καὶ
 πρῶτῃ τὴν διδάγματιαν οὐρίζεται. ἀλλὰ πο-
 ταμίους ῥέματα, τὰ ᾠδῆς πεφυτευμένα τῆς
 ὄψης ᾠδῆς ῥέοισι δένδρα, καὶ πρῶς ὁδὸν
 τούτων ἰσαμῶν, ἀεὶ εὐοικεῖναι τούτων ἕκα-
 στον ἡγείται καλῶς. ὁμοίως γὼ καὶ πενίαν
 ἔ πλούτος, καὶ ὑγία καὶ νόσος, ἡμῆ τε καὶ
 ἀτιμία, καὶ ᾠδῆς, ὅσα τῶν αὐθροπῶν πα-
 ραπέχει τὴν φύσιν, οὐ ᾠδῆς τοῖς ἀλλοῖς ἀεὶ
 μῦνοντα θεωρεῖται, ἀλλὰ τοῖς κεκτημένων
 ἀμείνοντα, καὶ ὅτι ἀλλων εἰς ἄλλοις διω-
 κῶς μεταβαίνοντα. πολλοὶ μὲν γὰρ ὅτι δι-
 πορίας μεταπίπτοισιν εἰς πενίαν ἐχα-
 τῶν. πολλοὶ δ' ἐκ πένιων εἰς τὸν τ' πλου-
 σίων κατὰ λογὸν ἀναβαίνουσι. καὶ νόσος δὲ,
 καὶ ὑγία ἀφ' ἑρῆν, ὡς ἔπος εἰπεῖν,
 σωμάτων, καὶ πεινῶντων, καὶ πρῶτων
 ὁδῶν. ἀρετὴ δ' ἔ φιλοσοφία, μόνη μὲν
 ἀγαθῶν. νικᾷ γὰρ καὶ λησῶν χεῖρας, καὶ
 συκοφαντοῦ γλώσσῃ, καὶ πολεμικῶν βε-
 λῶν καὶ δροσῶν νιφάδας. οὐ γίνεται πυ-
 ρετῶ ᾠδῆς ἀλάωμα, ὁδὸν κλύδωνος πρῶ-
 ερῆν, ὁδὸν ναυαγίου ζημία. ταύτης ὁ χρό-
 νος ὅτι ἀφαιρεῖται, ἀλλ' αὐξάνει τὴν δυ-
 ναμιν. ὅλη δὲ ταύτης ἡ πρῶς τὸν θεὸν ἀ-
 γάπη. ἀδύνατον γὰρ κατορθῶσαι φιλο-
 σοφίαν τὸν μὴ θερμὸν τῆ θεοῦ γηρόμνος
 ἐρασιώ. μᾶλλον δὲ αὐτὰ τῆτο φιλοσο-

1. Cor. 15.

Galat. 2.

Φία καλεῖται. σοφία γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἐστὶ, καὶ
 καλεῖται. καὶ μὴ γὰρ ὁ θεὸς ὅλων ὁ μακαριος
 λέγει Παῦλος· ἀφάρτω, ἀοράτω, μόνω σο-
 φῶ θεῶ. καὶ ὁ ἴδιος μονοθεοῦ φησὶ· Χριστός,
 θεὸς διῶαμις, καὶ θεὸς σοφία. καὶ πάλιν· ἐδόθη
 ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε, καὶ ἀγα-
 σμός, καὶ ἀπολύτρωσις. ὁ ἴδιος τὰς ὀντί φιλο-
 σφος, καὶ φιλόθεος ἀνείκτως καλοῖτο. ὁ ἴδιος φι-
 λόθεος ἴδιων ἀπύτων ἡρώων, καὶ τὸν
 ἐρώων μόνον ὄραν, πύτων ὁμοῦ ἴδιου
 παρθεῖσι θεραπείῃ. ἐκείνα μόνω, καὶ λέγων,
 καὶ παρθεῖσι, καὶ λογισμῶν, ἀπὸ ἀγαπῶντων
 ἡρώων καὶ θεραπείῃ, ἔμυσσῶν ἀπύ-
 τα, ὅσα ἐκείνοι ἀπαρθεῖσι. Ταύτης Ἀδάμ ἴ-
 ἀγάπης ὀλιγαρήσας, καὶ καὶ τὸν ἄεργέτιν
 ἀγῶν ἡρώων, ἀκαρῆτας, καὶ πόνοις, καὶ τα-
 λαπωρίας ἐδρέξατο τῆς ἀγῶν μισθόν.
 Ταύτην Ἀβὲλ τῶν χρησῶν τῶν ἀγαθῶν βε-
 βῆκεν ἀφουλάξας, καὶ τῶν μὴ γαστρός ἡδονῶν
 καὶ παρθεῖσι, πύτων ἴδιου παρθεῖσι
 θεραπείῃ, τοῖς ἀκαρῆτοις κατεκωσμήθη
 τε φάσις, ἔμυσσῶν ἡρώων ὀδύς, πύτων
 ἡρώων ἀπύτων καὶ γησῶν κτησῶν, ἔ-
 ἔσπειρε καλῶς, καὶ ἐτέλει ἀμεινον, καὶ τῆς
 τῆς θεοῦ θεραπείας μισθόν ἐκομίσατο πύτων
 μετῶν, καὶ πύτων ἀθάνατον τέως ζῶν,
 καὶ πύτων ἀπὸ τῆς βίου πύτων δικλῆ καὶ
 ἀθάνατον μνήμην. ἡ αὐτῆς εἴποι καὶ τῆς
 τῆς Νάε φιλοθείας, ἡ οὐδὲ τῶν παρθεῖσι
 διηλεγεῖν ἡ φθορῶν. ἀλλὰ πύτων ἐκ κλην-
 των, καὶ πύτων ἐναντίαν παρθεῖσι μόνος ἴ-
 διου ὀδύς, πύτων ὁμοῦ ἴδιου παρθεῖσι
 πύτων, οὐ χάριν, καὶ μόνος μὴ τῶν πύτων τῆς
 φθορίας τετύχηκε, καὶ ἀπύτων κατελείφθη
 τῆ φύσις, καὶ ἀπύτων ἐφουλάξθη τῶν ἡρώων. ἔ-
 τω Μελχισεδέκ, ὁ μέγας ἡρώων, τῶν τῶν
 εἰδῶν ὀδύς παρθεῖσι μόνος ἴδιου βδε-
 λυξῶν, τῶν πύτων τῶν ὀλων πύτων οἰκείων
 ἡρώων ἀπέθηκεν. οὐ χάριν, τὸν μέγαν
 ἐκείνον μισθόν ἐκομίσατο, τύπος ἡρώων
 καὶ σία τῆς ἡρώων ἀπάπορος, καὶ
 ἀμῆτορος, καὶ ἀγῶν, μὴ τε ἡρώων
 ἡρώων, μὴ τε ζῶν τέλος ἡρώων. ἀλλὰ
 γὰρ ὀδύς βαδίζων ὁ λόγος, παρθεῖσι αὐτὸν ἀφίκε-
 το, τὸν ἡρώων τῶν θεοῦ φίλον, τὸν
 ἀκαρῆς τῆς φιλίας τοῖς ἡρώων καὶ φουλά-

A est, studium sapientiae vocatur. Sa-
 pientia enim Deus & est, & vocatur.
 De Deo enim vniuersorum beatus
 Paulus dicit: *Immortali, inuisibili,* 1.Tim.1.
soli sapienti Deo. De Vnigenito au-
 tem ait, *Christus Dei virtus, & Dei* 1.Cor.5.
sapientia à Deo. Et rursus: *Data est no-* Ibidem.
bis sapientia à Deo, iustitia, & sai-
etificatio, & redemptio. Qui igitur
 verè est philosophus, is & Phi-
 lotheus iure appelletur. Dei au-
 tem amator, cetera omnia contem-
 nens, & solum quem amat intuens,
 eius cultum omnibus omninò rebus
 anteponeit, illa dumtaxat & dicens,
 & agens, ac cogitans, quæ placent
 dilecto, eique grata sunt, & cuncta
 detestans quæ ille verat. Hanc cari-
 tatem Adam cum parumpendisset, 1.Gen.3.
 atque ingratum se in benefactorem
 exhibuisset, spinas, & labores, &
 calamitates pro mercede ingratitu-
 dinis retulit. Hanc Abel largitori 1.Gen.4.
 bonorum firmam cum seruasset, ven- Heb.11.
 trisq; voluptates aspernatus, Dei ser-
 uitiu prætulisset, immarcessibilibus
 coronis exornatus est, & per omnem
 it generationē, laudis fructum ex me-
 moria decerpens. Hanc veram atque 1.Gen.5.
 germanam possidens Enoch, & re- 1.Ecl.44.
 ctè seminavit, & melius messuit, 1.Heb.11.
 & diuini cultus mercedem reporta-
 uit, translationem in paradysum, &
 vitam immortalem, clarāque, ac
 celebrem per æuum omne nominis
 memoriam. De Noë autem in Deum 1.Gen.6.7. 8.
 caritate quis pro merito loquatur, 9. & 10.
 quam neque iniquorum ac flagitio-
 forum multitudo retardauit, sed om-
 nibus declinantibus, & in contrariam
 partem deflectentibus, solus viam
 rectam tenuit, vniuersis pariter Crea-
 torem anteponeus? Quamobrem &
 solus cum filiis saluatus est, & semen
 relictum est naturæ, & scintilla ser-
 uata generi. Sic Melchisedech ma- 1.Gen.14.
 gnus Pontifex, idola colentium a- 1.Hebr.7.
 mentiam detestans, vniuersorum
 Creatori sacerdotium suum dedica-
 uit, cuius gratia magnum illud præ-
 mium reportauit, vt figura & um-
 bra eius fieret, qui verè est sine pa- 1.Ibidem.
 tre, ac sine matre, & sine genealo-
 gia, neque initium dierum, neque
 vitæ finem habens. Atenim ordine
 procedens oratio, ad illum perue-
 nit, qui Dei amicus nuncupatus est,
 qui leges amicitie accuratè serua-

uit & docuit. Quis enim eorum, qui in diuinis quoquomodo versati sunt, ignorat, quomodo vocanti Deo paruerit Abraham magnis ille Patriarcha? quomodo domum paternam reliquerit, & patriæ suæ alienam regionem prætulit? Quandoquidem semel amore eius captus, qui ipsum vocauerat, & alia vniuersa illius amori postponenda censuit, & multis difficultatibus inuolutus, dilectum suum non reliquit, tanquam qui promissionibus suis finem non imposuisset. Quin etiam siti pressus, & aquam ex puteis, quos foderat, bibere prohibitus, nec illi à quo vocatus erat indignatus est, nec eorum qui læserant iniurias est ultus. Famis quoque vim passus est, & caritatis flammam minimè restinxit. Ablata etiam ab eo fuit coniux, & forma præstans, & continentia insignis, quæque in omnibus suauem illi & gratam vitam reddebat: nec tamen Dei amore vnà cum coniuge spoliatus est. Sed auxiliante Deo, & diuturna illum patientia exercente, iniuriarumque incurfus perpeti permittebat, idem semper in amore perstitit. Factusque erat senex, & pater non erat factus, & erga illum, qui patrem ipsum se facturum promiserat quidem, sed nondum fecerat, eundem animum retinebat. Postquam autem serò tandem promissum obtinuit, & Sarrae naturam deuicit, & senectutis terminos transgressus est, patérque Isaac extitit, paruo tempore hoc gaudio recreatus est, cum puerum iam adolescentem, ei qui dederat, in sacrificium offerre iussus est, & donum suo reddere largitori, sacrificatorque eius fieri, qui erat fructus promissionis, & in victimam offerre magnum fontem gentium, & sanguine vnigeniti filij manus cruentare. Verumtamen cum hæc cuncta, atque his multo plura, sacrificio ineffent, nequaquam restitit Patriarcha, neque iura naturæ obiecit, neque promissiones in medium attulit, neque alendæ senectutis & sepulturæ mentionem fecit. Verum humana omni cogitatione abiecta, & desiderio desiderium opponens, & legilegem, diuinam scilicet naturali, cucurrit ad sacrificium, haud dubiè plagam inflicturus, ni-

Αξαιτα, & διδάξαντα. τίς γάρ ἄγνοεῖ τῶν οὕτω πῶς τὰ θεῖα πεπαυδύμνων, ὅπως ἐπαήκουσεν Ἀβραάμ ὁ μέγας πατριάρχης καλέσασθαι τῷ θεῷ; ὅπως τὴν πατρίαν κατέλιπεν οἰκίαν, καὶ τῆς πατρίδος τὴν ξένω παρείλετο. ἐπειδὴ ἄπαξ ἠγάσθη τῷ κεκληκός, καὶ τὰ ἄλλα πάντα δούτερα τῆς ἐκείνου φιλίας ἐδοκίμασε ἴσθαι. & πολλαῖς πολλαῖς δυσκολίαις περιπεσὼν, οὐ κατέλιπε τὸν ἐρώμενον, ὡς ταῖς ἐπαγγελίαις οὐκ ἐπιθέμεντα ὁ πέρας. Ἄλλὰ & διψῶν πεζόμενος, & πεινῶν ὕδαρ ἀφ' ὧν ὠρυξε φρεάτων εἰργόμενος, οὔτε κτ' τῷ καλέσασθαι ἐδυσχέραεν, οὔτε τῶν ἀδικωμάτων ἡμύατο. ἐδέξατο & λιμὸν παροβολῶν, & οὐκ ἔσβεσε τὸν τῆς ἀγάπης πυρσόν. ἀφῆρθη & τὴν ὁμόζυγα, & ὦρα λαμπουστῶν, & σωφροσύνην κεκοσμημένην, & ἀφ' ἧς πύργω αὐτῷ θυμῷ τὸν βίον πρὸ ἔχουσάν. & οὐ σωμαφῆρθη τὴν περὶ τὸν θεὸν ἀγάπην τῇ γυναικί. Ἄλλὰ & ἐπαμμύοντος τῷ θεῷ, καὶ τὴν μακροθυμίαν γυμνάζοντος, καὶ συλχεσθῆναι δέχεσθαι τῆς ἀδικίας τῆς παροβολῆς, ὁμοίως διέμεινεν ἀγαπῶν. καὶ παρῆρθευθης ἐγένετο, καὶ πατὴρ οὐκ ἐγύρετο. & περὶ αὐτὸν πατέρα ποιήσεν ἐπαγγελάμενον μὲν, οὐ πεποιηκότα ὅ τῶς, ὁμοίως διέχετο. ὅτι ὅτε ὅτε, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἔλαβε, καὶ τῆς Σάρρας τὴ φύσιν ἐνίκησε, καὶ τῷ γέροντι ὑπῆρθεν πρὸς ὄρεα, καὶ τῷ Ἰσαὰκ ἀπεφανήθη πατὴρ, ὀλίγον μὲν χρόνον τῆς ἐντεῦθεν θυμῆδας ἀπήλαυσε μισθῶν ὅ τῷ παιδίον ἡρόμενον, παροσνεγκεῖν εἰς θεοῦ παροσπαρῆσαι τῷ δεδωκότι, & ὁ δῶρον ἀποδοῦναι τῷ χορηγῶν, & ἱερὰς ἡμέρας τῷ τῆς ἐπαγγελίας καρποῦ, & παροσπαρῆσαι εἰς θυοῦ τῷ ἐναντὶ τὴν μεγάλω πηγῶν, καὶ αἵματι μονογμοῖς παιδὸς καταφονίξαι τὰς χεῖρας. Ἄλλ' ὁμοῦς ταῦτα πάντα, καὶ ἐπὶ τούτων πολλῶν πλείοια, τὴν θυσίας ἐχούσης, οὐκ ἀντέτεινεν ὁ πατριάρχης, οὐδὲ τὰ τὴ φύσεως παροσβάλετο δίχαια. οὐδὲ τὰς ὑποσέσας εἰς μέσον πρὸ ἡγάθου, οὐδὲ γυρωκομίας & ταφῆς ἀνεμνήσθη. Ἄλλὰ πάντα λογισμὸν ἀνδραπίνον ῥίψας, καὶ πῶρον πῶρον ἀπὸ τῆς ἀξίας, καὶ νόμον νόμον ἀπὸ τῆς ἀξίας, ὅ τῷ φύσεως τὸν θεῖον, ἐδραμῶν εἰς τὴν ἱερωσύνην, ἀνενοδιάσως ἐπενεγκεῖν τὴν πληγῶν, εἰ

Gen. 12. 15.
Hebr. 11.
Galat. 3.
Act. 7.

Gen. 21. &
26.

Gen. 20.

Gen. 15. 17.
& 18.
Rom. 4.
Galat. 3.
Gen. 15. &
2.

Gen. 22.
Heb. 11.

Gen. 22.

μη ταχέως ὁ μεγαλόδωρος, τὴν προσομίαν
 δδῶντος, ἐκάλυψε τὴν σφαλίαν. ἀλλὰ γὰρ
 οὐκ οἶδα, εἴ τις αὐτὸν ἐκέσσε λόγος, εἰς τὴν
 τῆς ἐρωτῆς τῆδε διήγησιν. ὁ γὰρ μηδὲ μονο-
 γηοῦς Φυσάμνος παιδὸς, ἐπὶ τῆς τοῦ προ-
 σίταξεν ὁ ἐρώμενος, υἱὸς οὐκ ἀπὸ ἀφ' αὐτοῦ
 ὑπερφρονήσῃ; καὶ αὐτὸς ὁ ὁ μὲγας Ἰσαάκ,
 τὴν αὐτὴν ἀγάπην πρὸς τὸν δεσπότην ἐκ-
 τήσατο. καὶ ὁ ποῦτος ὁ υἱὸς, Ἰακώβ ὁ πατεיאρ-
 χης. ἀδελφοὶ ὁ ἀμφοτέρων τὸ φιλόθεον αἰ γαίμα
 γραφαί. Ἐ αὐτὸς ὁ ὁ τῆς ὄλων θεὸς οὐδαμῶς τῆ
 ρίζης ἀφῆκε εἰς τοὺς κλάδους, ἀλλὰ θεὸν ἑαυ-
 τὸν, Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ ὀνομάζει.
 πούτων ἐστὶ καρπὸς Ἰωσήφ, ὁ ἐν
 νέοις προσεβύτης, ἔν τῃ προσεβύτατος ἡλικίας.
 οὗ τὸ φιλόθεον, οὔτε φθόνος ἠγάλλωσεν, οὔτε
 δουλεία κατέσβεσεν, οὐ δεσποίνης ἐσύλησε κα-
 λακεία, οὐκ ἀπειλή ἔδεος ἐμύραεν. οὐ συ-
 κοφαντία, καὶ δεσποτικόν, ἔχρονος μακρὸς
 κατεπάλασεν. οὐκ ἄξιοισία, ἔδωκαφία, καὶ
 πευφή, καὶ πλοδοτος, τῆς ἀφροσύνης ἄξέβαλεν.
 ἀλλ' ἐμεινεν ὁμοίως καὶ βλέπων τὸν ἐρώμενον,
 καὶ τοὺς ἐκείνου νόμους πληρῶν. ταύτην ὁ
 Μωσῆς τὴν ἀγάπην κτησάμενος, τῆς ἐν βασι-
 λείῳ διαίτης κατὰ φρονήσας, μάλλον εἶλετο
 συγκακουχεῖσθαι τὰ λαῶν τῆς θεοῦ, ἢ πρὸς κα-
 θ' ἑχθρὸν ἀμύρτίας ἀπόλαυσιν, καὶ τί δεῖ μηκώ-
 νειν, καὶ πέρα τῆς μέτρου τὸν λόγον ἐκπέπειν; τῆ
 θεία γὰρ ἀγάπη πάντα τῆς προσομιτῆς ἢ ἐτα-
 εία κεχρημένη, καὶ κοσμουμένη, ἔτι τὴν τελοφ-
 τάτην κατάρθωσεν ἄρετιν, καὶ αἰμυνησον τὸ
 κλέος κατέλιπε. καὶ μύρτοι καὶ τῆς ἀποστόλων ὁ χο-
 ρός, καὶ τῆς μύρτύρων οἱ δῆμοι, τῆς τοῦ πύρ εἰς δε-
 ξάμενοι, πούτων μὴ ὑπερφρονῶν τῆς ὀρωμένων,
 πάσης ὁ ζωῆς ἠδίστης τὰ μυσία τῆς θανάτων
 εἶδη προσείλετο. ἐραδέντες γὰρ τῆς θεοῦ κάλ-
 λους, ἔν τῃ πρὸς ἡμᾶς τῆς θεοῦ λογισάμενοι
 φίλτρον, καὶ τὰς μυσίας ἐνθυμητόντες διεργε-
 σίας, ἀγαθὸν ἠγήσατο, μήτε τὸ κάλλος ἐκεί-
 νο ποήσασθαι τὸ ἀφρασον, ἔν τῇ ἀχάριστοι πρὸς τὸν
 διεργέτην ἡμέσασθαι. πούτου χάριν, μέγιστον
 ναίου τὰς πρὸς αὐτὸν σωθήκας ἐφύλαξαν.
 πούτου τῆς κάλλους ἐραδέντες καὶ οἱ νέοι
 τῆς ἄρετῆς ἀθληταί, ὧν σωεργάφωσιν ἐν
 σωτόμῳ τὸν βίον. εἰς τρεῖς μεγάλους ἐκεί-
 νοὺς, καὶ τῆς ἀφροπέειαν φύσιν νικῶντας, εἰ-
 σπηδήσασθαι ἀθλοῖς. τῆς τοῦ σαφῶς αὐτοῖς

A si celeriter munificus donorum largi-
 tor, promptum eius animum appro-
 bans, eadem inhibuisset. Verum
 haud scio an amoris huius magnitu-
 dini enarranda vlla sufficere queat
 oratio. Qui enim ne filio quidem v-
 nigenito pepercit, postquam id dile-
 ctus imperavit, quid propter illum
 non spreuisset? Sed & magnus quo-
 que Isaac, eandem in Dominum car-
 ritatem habuit, atque huius etiam fi-
 lius Iacob Patriarcha. Vtriusque au-
 tem in Deum amorem diuinæ litteræ
 prædicant: & vniuersorum Deus ip-
 se, nusquam ramos à radice separat,
 sed Deum se Abraham, & Isaac, &
 Iacob appellat. Horum etiam fructus
 pius est Ioseph, qui inter iuuenes se-
 nex, & inter senes generosus exitit;
 cuius amorem in Deum, nec inuidia
 deleuit, nec seruitus restinxit, nec
 dominæ blanditiæ dissoluerunt, nec
 minæ, metusque labefactarunt, nec
 calumniæ & carcer tempusque pro-
 lixum expugnarunt. non potestas, &
 dominatio, & delitiæ, & opes à sentē-
 tia dimouerunt: sed perstitit eodem
 semper modo, & quem diligebat con-
 siderans, & eius leges obseruans. Hac
 eadem caritate præditus Moyses, re-
 galis aulae spreto conuictu, affligi ma-
 luit cum populo Dei, quàm tempo-
 ralis peccati habere iocunditatem.
 Et quid necesse est vltèrius sermonem
 protrahere, modumque orationis ex-
 cedere? Nam diuina caritate vniuer-
 sa prophetarum cohors vsa, & orna-
 ta, & perfectissimam virtutem est af-
 secuta, & gloriam nominis sempiter-
 nam reliquit. Sed & Apostolorum
 chorus, & Martyrum exercitus, hoc
 igne concepto, visibilia omnia con-
 temptui habuerunt, & infinities mo-
 ri, quàm suauissima vita frui malue-
 runt. Capti enim diuinæ pulchritu-
 dinis amore, Deique erga nos amore
 perpenso, & infinita beneficia ani-
 mo reputantes, turpe putarunt, nec
 ineffabilem illam desiderasse pulchri-
 tudinem, & ingratitude apud be-
 nefactorem noram incurrisse. Hac de
 causa ad mortem vsque sua cum eo
 pacta seruauerunt. Huius etiam pul-
 chritudinis amore capti recentes vir-
 tutis athletæ, quorum à nobis vita
 compendio descripta est, ad magna
 illa humanam naturam excedentia pro-
 diere certamina. Hoc verò illos ma-

Iac. 33

Gen. 22.

Gen. 24. 26a & 27.

Gen. 17. 28: 32. & 35.

Gen. 26. 28.

Exod. 3. & 4.

Gen. 37. & 39.

θεοποις ἐτελοντα. καὶ τὰ μυστήρια, καὶ τὰ νομῶν ὑπερ-
 βαίνοντα, τὰ ὑπερβαίνοντα εἶδη ὑπὸ τῶν θεοφόρων ἀν-
 δρῶν διδάσκαλοι, τοῖς γλυκεροῖς τοῖς ἀγάπης ἐ-
 πρὸς ἡμᾶς βήμασι, καὶ ἡμῶν τὸν νόμον ὄντες, μετ'
 ἐκείνης βοῶσι, τε βωμολογοῦντες ἀγάπης ἡμᾶς· ὁ γὰρ
 μέγας Ἰωαννῆς βοᾷ· ἴδε ὁ ἀμύμων ὁ θεὸς, ὁ ἀμύμων τὸ
 ἀμύμων τὸ κόσμος. ὁ ὅμοιος τῆς Ἡσαΐας, ὡς
 γένηται ἡμῶν τὰ ἐσόμενα προεθέσασσε λέγων· αὐ-
 τὸς ἐβουλήθη εἰσελθεῖν εἰς τὴν αἰὲν ἡμῶν, καὶ με-
 μολογῆσαι εἰς τὴν αἰωνιότητος ἡμῶν παιδείαν εἰρή-
 νης ἡμῶν ἐπὶ αὐτὸν. ὁ μὲν ἄλλοι αὐτὸς ἡμᾶς ἰα-
 θήσονται καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα παρὰ τῶν σωτηρίων πατρῶν
 διεξέρχεται· κηρύττει Ἐφραίμ βοῶν· ὅς γε τὸ ἰδίον
 ἡμῶν ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπερὶ ἡμῶν πόντων περὶ
 ἑδωκεν αὐτὸν, πῶς ἔχει καὶ σὺ αὐτὰ τὰ πόντα ἡ-
 μῶν χαριστήριον; Ἐπάλιν, ὑπερὶ Χριστοῦ προεβόλο-
 μος, ὡς τὸ θεὸς ἡμῶν ἀποστόλος δι' ἡμῶν. δεόμεθα
 ὑπερὶ Χριστοῦ, καὶ ἰσχυροῦμεθα δι' ἡμῶν. δεόμεθα
 ὑπερὶ ἡμῶν ἡμῶν ἀμύμων ἀμύμων εἰποισιν, ἵνα
 ἡμᾶς ἡμῶν ἡμῶν διανοήσονται ἐν αὐτοῖς. αὐτὰ,
 Ἐπάλιν, ὅσα τοιαῦτα, ἡμῶν τοῖς ὑπερέτασι τῶν θεῶν λόγῳ
 γένηται ἡμῶν διείσκητες, δεχόμενοι πᾶσι ἀγαθῶν τῶν
 θεῶν ἀγάπης τὰ κέντρα, Ἐπάλιν, ὑπερὶ τῶν ἁγίων
 νομῶν, φωνάζοντες τὸν ἐρώμενον, καὶ παρὰ τὸ ἐλ-
 πιζόμενος ἀφ' αὐτοῦ, ὅτι σῶμα πνευματικὸν ἀ-
 πετέλεσε. Ἐπὶ ἡμῶν τὸ φίλον δεόμεθα, καὶ ἡμῶν
 καὶ ἡμῶν τῶν υμνοῦντων καὶ τῶν ἀγαθῶν, καὶ τῶν ἐπι-
 γινώσκων ἀγαθῶν ἐφείσονται, καὶ τὸν ὑπερβα-
 σίων ἐν τρεπόμενοι πληῆθος, καὶ τῶν ἀγα-
 ρισίας δεόμενοι δι' ἡμᾶς, ἀγαπῶντες καὶ φύλακες
 αὐτῶν τῶν νόμων ἡμῶν. ὅτι γὰρ ὁ εὖ φιλίας, ὅ
 ταυτὰ φιλεῖν, καὶ ταυτὰ μισεῖν. ἀλλὰ τὸ καὶ τὰ
 ἀβραάμ ἐλεῖν· ἀλλοθίω ποῖς ἀλλοθίω ποῖς
 σε, Ἐπάλιν, κατὰ τὸν νόμον σε καὶ ἀγάπησεν, καὶ ὁ
 Δαβὶθ παρὰ αὐτὸν· ἐμοὶ ὅτι λίαν ἐπὶ μὴ ἡμῶν οἱ
 φίλοι σου ὁ θεός. Ἐπάλιν, οὐχὶ ποῖς μισοῦντας
 σε κύριε ἐμίσησα, Ἐπάλιν, ποῖς ἐμῶν σε δεόμενοι
 κόμην; τέλει μῖστος ἐμίσησεν αὐτοῖς· εἰς ἐμῶν
 ἐμῶν τοῖς, Ἐπάλιν, ἡμῶν ἐμίσησα, τὸ
 ὅτι νόμον σου ἡγάπησα, καὶ ἀλλὰ ἡμῶν· ὡς ἡγάπησα
 τὸ νόμον σε κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἔστιν·
 ἐν ἀργῆς οἶον τεκμήριον τὸ παρὰ τὸν θεὸν ἀγάπης,
 τὸ θεῶν αὐτῶν νόμον ἡγήσομαι· ὁ γὰρ ἀγαπῶν με
 τῶν ἐντολῶν μου φυλάξει, εἶπεν ὁ δεσπότης Χρι-
 στός· καὶ οὐδὲν παρὰ τὸ δεόμενοι, ἡμῶν, καὶ παρὰ τὸ
 σὺ αὐτὰ πᾶσι ἀγαθῶν καὶ ζωοποιῶν πᾶσι ἀγαθῶν,
 καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοῖς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

A nes cumulet beneficiis. deque infini-
 tis numerumque excedentibus be-
 neficiorum generibus à viris diuino
 spiritu afflatis imbuti, dulcibus telis
 caritatis vulnerati sunt, & cum mem-
 bra sint sponsæ, cum ea clamitant :
Vulnerati caritate nos sumus. Clamat si-
 quidem magnus Ioannes : *Ecce agnus*
Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Pro-
 pheta verò Esaias quæ futura erant
 tanquam facta prædicebat, dicens :
Ipse vulneratus est propter iniquitates no-
stras, attritus est propter scelera nostra: dis-
ciplina pacis nostra super eum, liuore eius
sanati sumus. & alia, quæ de salutaribus
 passionibus profectur. Prædicat
 quoque Paulus, clamans, *Qui etiã pro-*
 prio filio suo non pepercit, sed pro nobis om-
 nibus tradidit illum, quomodo non etiam
 nobis cum illo omnia donabit? Et denuò :
Pro Christo legatione fungimur, tanquam
 Deo exhortante per nos : *obsecramus pro*
 Christo, reconciliamini Deo. Eum qui non
 nouerat peccatum, pro nobis peccatum fe-
 cit, ut nos efficeremur iustitia Dei in ipso.
 Hæc & alia id genus apud illos re-
 perientes, qui diuini verbi fuere
 ministri, diuinæ caritatis stimulos
 vndique suscipiunt, & spretis om-
 nibus, eum quem amant sibi ob ocu-
 los ponunt : & ante speratam immor-
 talitatē, corpus spiritale reddiderunt.
 Hunc & nos amplectamur amorem,
 sponsiq; pulchritudine illeæti, & pro-
 missorum bonorum desiderio capti,
 beneficiorumq; multitudinem reue-
 rentes, & ingratitude pœnas me-
 tuentes, amantes legumq; ipsius custo-
 des nos prebeamus. Hæc enim sum-
 ma est amicitia, eadem amare & eadē
 odisse. Ea de causa dicebat quoque ad
 Abrahamā : *Benedicam benedicientibus tibi,*
 & *maledicam maledicentibus tibi.* Et Da-
 uid ad eum : *Mihi autem nimis honorati*
 sunt amici tui Deus. Ac rursus : *Nōnne*
 qui oderunt te Domine oderam, & super
 inimicos tuos tabescebam? *Perfecto odio ode-*
 ram illos. *Inimici facti sunt mihi.* Et alio
 loco : *Iniquos odio habui, legem autem tuã*
 dilexi. Et alibi, *Quomodo dilexi legem*
 tuam Domine ! *tota die meditatio mea est.*
 Euidens igitur caritatis in Deum ar-
 gumentum est diuinarū eius legum
 obseruatio. Nam, *Qui diligit me mada-*
 ta mea seruabit, ait Christus dominus :
 cui cum patre & sancto Spiritu fit glo-
 ria, nunc & semper, & in sæcula sæ-
 culorum. Amen.

Cant. 5. Ioan. 10.

Isai. 53.

B

Rom. 8.

2. Cor. 5.

C

Gen. 12.

D

Psal. 138.

Ibidem.

Psal. 118.

Ioan. 14.

A

THEODORETI EPISCOPI
Cyrri contra Nestorium, ad
Sporacium.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
Κύρου κτ' Νεστορίου, πρὸς Σποράκιον.

OSTO QUAM mundo paulatim labente, & ad huius vniuersi dissolutionem festinante, vnusquisque se idoneum pietatis magistrum existimauit, cum propter ignorantiae fastum nemo discere sustineret, homicida Daemon, mendacij pater, zizanioru seminator non amplius per externos & manifestos hostes aduersus Ecclesiam arma mouit: sed instrumentu nactus, quod omnem, vt ita dicam, subito eius artem fusciperet, sub rectae opinionis specie, diuinitatis simul & humanitatis Vnigeniti negationem inducit, simplicem, & artificio carentem fidem nostram Graecanicis conturbans argutijs. De Nestorio prorsus audiistis. Vir enim est illustris. Hic ex Germanicensium ortus oppidulo, nescio cuiusmodi ab initio studiis educatus, aliam ex alia regionem commutans, vt flagellum quoddam Aegyptiacum, in magnam Antiochenorum ciuitatem irrupit. In hac cum liberalibus disciplinis mediocriter esset imbutus, vocemque pulcherrimam & maximam exercuisset, in Ecclesiam Dei se ingessit, & in numerum presbyterorum relatus est, docendique populi munere imposito, statim in exordio qualis tota vita esset futurus ostendit. Neque enim generosum, & genitalem, quique hominum animas excolere posset, dicendi characterem secutus est. Sed cum ad populi delectationem orationem suam conferret, & inanes plausus vt qui maximè aucuparetur, turbulentum & instabile vulgus ad sui desiderium excitauit, fusca veste indutus, tristis incedens, strepitus forenses declinans, pallore corporis continens videri affectans, libris domi vt plurimum incumbens, ac in orio & quiete secum habitans. Hoc habitu & hac simulatione populum inescans, magnam ætatis partem transegit, Christianus videri potius quam esse studens, & Christi

PΕΙΔΗ δὲ τῷ κόσμῳ πρῶτος κτ' μικρὸν παρρέοντος, καὶ πρὸς τὴν τῷ δὲ τῷ πρῶτος ἐπισημοῦ λυσίν, πᾶς τις ἑαυτὸν ἐξ ἰσχυρῶν εἶ) τῆς θυσίας διδάσκαλον ᾤετο, ἀφ' ἃ τὸν δὲ ἀμαθίας τύφον θενὸς μνηστῆρην ἀνεχρῆσθαι, οὐκ εἶ) λοιπὸν ὁ ἀφ' ἀποστολικῶν δαίμων, ὁ τῷ ψάιδι πατήρ, ὁ τῷ ζιζανίων ἀπορῆς, τοῖς ἐξ ὧθεν ἔφανεργίς πολεμοῖς κτ' τῆς ἐκκλησίας ὠπλιζέτο. ἀλλ' ἄλλαν ὄργανον, πᾶσιν ὡς εἰπεῖν ἀθεσῶς αὐτῷ τὴν τέχνῃ παροδεχόμενον, ἐν τῷ τῆς ὀρθοξίας πρῶτον μαθητῶν ἐρίσῃ τῷ θεότητος ὁμοῦ ἔφιλανθεσπίας τῷ μονογῶνις κτ' φάσῃ, ὁ ἀπλοῦ κτ' ἀτεχνολόγητον τῷ πίστεως ἡμῶν Ἑλληνικοῖς σιωταρῶν ἑπίσημοις. Νεστορίον πρῶτον πρῶτος ἀκούετε. ἔ) γὰρ ἐπίσημος ὁ αἰὲρ. οὐκ ἔ) τῷ Γερμανικῶν πολίτης ὁμοῦ μῶν, οὐκ οἶδα ποδα τοῖς ὁ ἐξ ἑρῆς ἐντεδραμμένους ὀπιτηδύμασιν, ἀλλὰ ἐξ ἄλλης ἀμείβων χωραν, κατὰ τῷ Αἰγυπτιακῇ μάστιγι, τῷ μεγάλῃ τῷ Ἀνιοχέων ἀέσκῃ κτ' κτ'. ἐν ταύτῃ λόγῳ ἐλευθερίαν μετεξῶς μετεχρηκῶς, φωνῶν τε ὅτι καλλίτην κτ' μετῆρ ἀσκήσας, τῷ ἐκκλησία τῷ θεοῦ πρῶτων εἰσεφάρη, ἔ) τῷ καταλόγῳ τῷ πρῶτων ἐναριθμοῖς γενῶν, τὸν τε τῷ θεοῦ λαὸν πεπετυμῶν, ἐδῆξεν ὡς ἐν πρῶτοιμοῖς, οἷος τῷ πρῶτα τὸν βίον ἡμῶνται. οὐ γὰρ τὸν ὡς ἡμῶν καὶ γόνιμον, καὶ γεωργῆσαι ψυχῆς ἀφ' ἀποστολικῶν δυνάμῶν, ἐξήλωσε γερακτῆρα τῷ λόγῳ. ἀλλὰ πρὸς ὁ δημοτερεῖς ἀποκλίνας, καὶ τῷ εἰς ἀέρα λυομένων κρότων ἡμῶνται, εἰ καὶ τις ἄλλος, ἡμῶν, ὁ συρφεταῖδες ἔ) ἀσάθητον πλήθος πρὸς τὸν οἰκῆον ἐξεκαλέσατο πόρον. φωνῶν πρῶτων βιβλῶν ἐμάτιον, ἐσυνακῶς βαδίζων, τοῖς ἀγραφοῖς ἐκκλῖνων ἡμῶνται, ὡς ἡμῶνται τῷ σώματος ὁ δοκῆν ἐγκερατῆς εἶ) ἡμῶνται. οἷοι τὰ πολλὰ βιβλίοις πρῶτων, καὶ κατ' ἡσυχίας ἑαυτῶν συγνόμῶν. τοῖς τοῖς ἡμῶνται καὶ πλάσῃ τοῖς πολλοῖς δελεάζων, μέγῃ πρῶτων πρῶτων τῷ ἡλικίας, ὁ δοκῆν Χριστιανὸς εἶ) πρὸ τῷ εἶ) δῶκων, καὶ τῷ Χριστῷ δῶκων

δδξης πλώ εαυτῷ προτίμω· ἐπει δέ, χτ' ὅει-
 ρημύρον τῷ δεσπότη, ὁδὲν κρυπτόν, ὃ οὐ γνω-
 σθήσεται, ὁδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ μὴ εἰς φανε-
 ρὸν ἔλθῃ· καὶ τὰ καλὰ ἔργα παρ' ὁδοῦ ἔστι, καὶ
 τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβύσθαι οὐ δύναται· χτ'
 πλώ ἀνεξιχνίαστον τῷ τῷ θεοῦ κριμάτων ἀ-
 βυσσόν, καὶ Νεστόριος, ψήφω τῷ πρὸς τὰ βασι-
 λεία καὶ τοῖς θεῖοις, καὶ αὐτῷ τῷ πτωικαῦτα τῆς
 οἰκουμένης τὰ σκήπτρα διέποντος, πλώ χτ' Κων-
 σταντινουπόλιν τῷ ὀρθοδόξων καθολικῆς ἐκκλη-
 σίας πλώ παρεδίδω πετεύεται, ὁδὲν δέ ἦ ἴσον
 καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης. ὅτ' αὖ μοι λοιπὸν
 καὶ τὰ δράματα, ὧν μικροῦ πλήρης πᾶσα
 γῆτε καὶ θάλασσα. ὡς γὰρ τὸν μέγιστον ἐκεί-
 νον κατέλαβε θεῖον, καθάπερ ἵνα τυραννί-
 δα τῆς ἀρχιερωσύνης πλώ παρ' ἑαυτῷ ἀρ-
 πάσας, ὁδὲ κέτι κατέχῃ ἐν ἑαυτῷ πλώ ὠδὴνα
 τῆς ἀσεβείας οἷός τε ἴω, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὀξιοσίας
 παρ' ὁδοῦ ἀμαθῆ πρὸς τῷ, εἰς μέσον ἀγὰ
 καὶ παρ' ἴσησιν ἀπάσιν, ἵω πάλαι σιωλέλαβε χτ'
 τῷ μονογυοῖς βλασφημίδω· καὶ πόλεμον ἀν-
 ἱκρὶς χτ' τῷ ἀποστολικῷ ἀρείεται δογματῶν,
 καὶ τῷ ἀγίων πατέρων, τῷ ἀφ' οὗ κατηγγῆ
 ὅ διαλήξιον τῆς τῷ ὀρθοδόξων καθηγουσα μέ-
 νων πίστεως, ἐκβαλεῖν πειράται τοῖς λόγοις· Ἐ-
 ράτων μὲ τ' βασιλίδος πόλεως τ' ἐκκλησίας,
 Ἐρατῶν καὶ τ' οἰκουμένην ἀπάσιν, ὁδὲν τ'
 θεοπεσίου Παύλου κεκαγῆτος ὁπτερεφόρμυμος·
 ὁ δὲ Ἐρατῶν ὑμᾶς βασάσῃ ὅ κρίμα, ὅς τις αὐ-
 ῆ· ἀλλ' ὅπτε τ' λυχνίδω τ' θεοῦ τ' ἀρχιερέων βή-
 ματος, οὐ τ' λυχνὸν τ' ἀληθείας, ἀλλὰ τὸν ζῶφον
 τῆσι τῆς ἀσεβείας· γίνεται δὲ αὐτῷ παρ' ἴσον τ'
 καυνοπιμίδας ἐλχέρημα, ὅ μὴ δεῖν πλώ ἀγίαν
 παρ' ἴνον, πλώ τῷ θεοῦ λόγου χτ' ἄρκα μη-
 τέρα, θεοτόκον ὁμολογεῖν, χριστόκον δὲ μό-
 νον, τῷ πάλαι καὶ παρ' ἴπαλαι τ' ὀρθοδόξου
 πίστεως κηρύκων χτ' πλώ ἀποστολικῷ παρ' ἴ-
 δωσιν θεοτόκον διδαξάτων ὀνομάζωιν τε καὶ
 πιστέωιν πλώ τῷ κυρίου μητέρα· φέρε-
 δὴ οὖν μοι λοιπὸν πλώ βλασφημον τεχνολο-
 γίδω, καὶ παρ' ἴτησιν ὁδὲν παρ' ἴτερον
 ἐγνωσμένω, εἰς μέσον ἀγάγωμυ· ἢ τῷ Χρι-
 στοῦ παρ' ἴσησιν φησὶ, τῷ δύο φύσεων ὅσιν σι-
 μαρτυκῆ, τῆς τε θεότητος τ' μονογυοῖς, καὶ τῆς
 ἀνθρώπου τῆς ἢ δὲ τῷ θεοῦ ἀπολύτως λεγ-
 μύνη, πλώ ἀπλῶ ὅ ἀσώματων τῷ θεοῦ λόγου
 πρὸς ἴσησιν ὀσίαν· ἢ δὲ τ' ἀνθρώπου, μόνω τ' ἀν-

A gloria suam præferens. Quoniam au-
 tem, vt à Domino dictum est, nihil
 est occultum quod non sciatur, ne-
 que opertum quod in lucem non ve-
 niat, & bona opera manifesta sunt,
 & quæ aliter se habent celari non
 possunt, per inuestigabilem Dei
 iudiciorum abyssum, Nestorius eo-
 rum qui in palatio sedibusque Ponti-
 ficalibus versabantur, & ipsius qui
 orbis terrarum scepra tunc regebat
 suffragio, catholica orthodoxorum
 Constantinopolitane Ecclesie, or-
 bisque adeò vniuersi principatum
 adipiscitur. Hinc mihi deinceps acta
 illa, quæ terram & mare propemo-
 dum impleuerunt. Vt enim maxi-
 mam illam sedem accepit, & Pon-
 tificatus præfecturam velut tyranni-
 dem quandam arripuit, impietatem
 quam parturiebat, amplius continere
 non potuit: sed ex potestate quam
 habebat, stolidam assumens licen-
 tiam, profert in medium, omnibus-
 que exponit, quam iam olim aduer-
 sus Vnigenitum conceperat blasphemiam,
 bellumque contra dogmata
 Apostolica palàm gerit: & sanctorum
 Patrum, qui ex quo annuntia-
 tum est Euangelium, orthodoxorum
 fidei præfuerant, dicta reiicere
 contendit, regie vrbs turbans Ec-
 clesiam, orbemque simul turbans v-
 niuersum. Diuinum Paulū nihili fa-
 ciens, qui clamat, *Qui autem con-*
turbat vos, portabit iudicium quicum-
que est ille. Sed super candelabrum
 diuini Pontificum suggestus, non lu-
 cernam veritatis, sed tenebras po-
 nit impietatis. Primus autem initæ
 nouitatis gradus fuit, non oportere
 sanctam Virginem, quæ Dei Ver-
 bum peperit, quod ex ea carnem
 suscepit, Deiparam confiteri, sed
 Christiparam dumtaxat: cùm tamen
 antiquissimi orthodoxæ fidei prædi-
 catores, iuxta traditionem Apostoli-
 cam, Deiparam docuerint nominare
 & credere Domini matrem. Age
 nunc verò blasphemum artificium,
 & obseruationem nulli antea cog-
 nitam in medium producamus. Chri-
 sti appellatio, inquit, duas naturas
 significat, diuinitatem Vnigeniti, &
 humanitatem: Dei autem vox ab-
 solutè prolata, simplicem & incor-
 poream Dei Verbi substantiam re-
 præsentat: hominis verò, solam hu-
 NN a

Galat. 5. 10.

inanimam naturam ostendit. Propter-
 eà Christiparam, inquit, & non
 Deiparam Virginem fateri necesse
 est, ne imprudentes dicamus Deum
 Verbum initium ex sancta Virgine
 sumplisse, atque ita antiquiorem ma-
 trem eo qui ex ea natus est, ex con-
 sequenti confiteri cogamur. Ne vi-
 deat autem inanibus conuictis hæc
 in illum iactare, illum ipsum suis
 verbis testem producam. Apostoli-
 corum enim documentorum, & san-
 ctorum quorumcumque memoriam
 ex cogitatione sua exterminans, in
 orthodoxorum Ecclesia multas istius-
 modi voces edidit: Non peperit,
 optimi viri, Maria Deum, sed homi-
 nem peperit diuinitatis instrumen-
 tum. Et in aliis rursus nugis: Cul-
 pa vacat Gentilis, qui Diis marrem
 inducit. Hæc à me pauca de multis
 dicta sint, dum ad sequentia festinat
 oratio. Unde quoniam horreda mor-
 te peribūt impij, Pontificatu per san-
 ctos Ephesi congregatos diuino suf-
 fragio deiectus est, & iussu Imperato-
 ris Oasim habitare iussus, futuri im-
 piorum supplicij illinc sumpsit exor-
 dium, suæ ipsius amentia factus lu-
 dibrium, & in se dictum illud com-
 pletens Apostoli, *Quorumdam hominum*
peccata manifesta sunt, precedentia ad
iudicium. Sed hæc quidem, ut quæ
 ab aliis multis examinata sunt, præ-
 terire contentaneum est. Pergamus
 igitur ad sequentia, & ad sanctorum
 Patrum confessionem veniamus.
 Nos, Euangelicis & Apostolicis ubi-
 que dogmatibus obsequentes, iuxta
 sanctorum Patrum traditionem,
 Deum Verbum, vniuersi huius con-
 ditorem ac dominum, vnigenitum
 Patris filium, sæculis anteriorem,
 corporis & omnium quæ sunt cor-
 poris expertem, in quo sunt omnia
 quæ in Patre, præterquam esse pa-
 trem, credimus in nouissimis diebus,
 sua ipsius benignitate permotum,
 Deique patris bona voluntate, ex
 sancta Virgine consubstantiali car-
 ne sumpta hominem factum, Deum
 vnà cum eo quod assumpsit natum
 esse, non eo abiecto quod erat, (Deus
 quippe ab omni mutatione liber est,) sed
 hoc adiuncto, quod homo etiam
 factus est. Hunc, sicut ait Apostolus,
 humanis quoque affectionibus ten-
 tarum fuisse per omnia, pro similitu-

A *θεοπέραν ὑποδείκνυσι φύσιν ἀφ' ἧς το ῥε-
 σοτόκην φησίν, ἀλλ' οὐ θεοτόκον τ' ἑρῆνον ὁμο-
 λογεῖν αἰαλίχθον, μή ποτε λάθωμιν ἄρχιεῖ
 τῆ ἐκ) λέγοντες τὸν θεὸν λόγον ἐκ τῆς ἀγίας ἐ-
 ληφέναι ἑρῆνον, ἐ οὕτω παρ' ἡμετέραν τ' μη-
 τέρα τ' γυνηθέντος ὄξ αὐτῆς κτ) ὁ ἀκόλουθον
 ὁμολογεῖν βιασώμεθα. ἴνα δὲ μὴ δόξω λαιδο-
 εῖαις κενῆς τῶν ταῦτ' ἀνδρὸς κατηγερεῖν, αὐτὸν
 ἐκείνον οἷς εἶπε τ' οἰκείας ἀσεβείας ποιήσομαι
 μὴ τυρε. ἦν γὰρ ἀποστολικῶν διδασκαλῶν, καὶ
 πᾶν τὸς ἀγίας μνήμιον τ' εἰαυτ' ἀφνοίας ὑπο-
 οεῖσας, ἐν τῇ τῆν ὀρθοδόξων ἐκκλησίᾳ πολλὰς
 Β *βουαύτας ὄξεβόησε φωναί. ὅση ἔποκεν, ὡ βέλ-
 πτε, Μαρία θεὸν, ἀλλ' ἔποκεν αὐ θεοπον, θεότη-
 τος ὄργανον. καὶ ἐν ἐτέροις ἢ πάλιν φλυάφοισ
 ἀνέγκλητες Ἐλλῶ, μητέρα θεοῖς ἐπεισάγων.
 ταῦτα μὲν ὡς ἀπὸ πολλὰν ὀλίγα μοι ἦν ἐκείνῃ
 τῶς εἰρήνω, πρὸς τὰ ἐξ ἧς ἐπειρομήνου τ' ῥο-
 γου. ὅθεν ὅτι τ' ἰανάτω ὄξαισῶ ἀπολουῶται
 πᾶν ἄνομοι, τῆς τε ἄρχιερωσιῶν δὲ τῆν ἐν
 Εφῆσω στωα θεοιδέντων ἀγίων ὑπο τ' θείας
 ὄξεβόαλετο ἡψθε, καὶ βασιλικῶ ἰδύματι πῶ
 C *Οασιν καὶ ἀδικαστέις οἰκεῖν, τ' μὴ γούσης τῆν ἀ-
 σεβῶν κοράσεως ἐν τεύθεν ἐδέξατο τὰ παροῖ-
 μια, πᾶν ἀλάωμα τ' οἰκείας φρενοβλαβείας
 γηρόμυες, καὶ ἐφ' εἰαυτῶ πληρώσας ὁ ἀποστολικῶν
 ὀκνεῖνο λόγον, ὅτι ἰνῶν αὐ θεοπῶν αἰ ἀμὴρῆσαι
 παρ' ὀδηλοῖ εἰσιν παρ' ἀγροσσαι εἰς κρίσιν. ἀλλὰ
 ταῦτα μὲν ὡς ἐ ἄλλοις πολλοῖς ὄξητασμένα, πα-
 ρεραραμεῖν αἰαλίχθον ὅτι τ' τῶ ἐξ ἧς ἰώμεν, καὶ
 εἰς πῶ τῆν ἀγίων πατέρων ὁμολογία μετέλ-
 θωμεν. ἡμεῖς τοῖς ἀναγγελικοῖς καὶ ἀποστολικοῖς
 πᾶν ἄχορὸ πειρόμυνοι δόγμασι, καὶ τ' πᾶν ἀδ-
 σιν τ' ἀγίων πατέρων, τὸν θεὸν λόγον, τὸν τῶδε τ'
 D *πᾶν τὸς δημιουργῶν τε καὶ κώειον, τὸν μονογενῆ
 τ' πατρὸς ὑόν, τ' παρ' αἰώνων, τ' ἀμιγῆ σώματος
 καὶ πᾶν τῶν ὅσα σώματος, τ' πᾶν τὰ ὄντα ὅσα καὶ ὁ
 πατήρ, πᾶν ἑνὸς μόνου τ' εἶ) πατήρ, πιστεύο-
 μῶν ἐπ' ἐχάτων τῆν ἡμερῶν, ὑπο τῆς αἰσῆ
 κινήθεντα φιλεν θεοπείας, ἀδδοκία τῆ θεοῦ ἐ
 πατρὸς, ἐκ τ' ἀγίας ἑρῆνου, ὁμοούσιον τῇ τῆ-
 κτούση ἄρκα λαβόντα ἐ ἡρόμυον αὐ θεοπον,
 γυνηθῶναι θεὸν μετ' τ' παρ' ὀλήμματος, ἐχ ὁ-
 παρ ἦν ἀποδοχῶν ἰα, Ἐσπῆς γὰρ πάσης ὁ θεῖον ἰδύ-
 θερον ἀλλὰ παρ' ὀληφότα ὁ ἡρόμῶν καὶ αὐ θεο-
 πον. ἔτον καὶ τ' ἀποστολικὸν λόγον, πειραθῶναι καὶ
 τ' αὐ θεοπῶν πατρῶν καὶ πᾶν τὰ, καὶ ὁμοῖο-****

1. Tim. 5 24

τητα ε νομον τον αυ θεσπειον, χωρις αμρπιας.
 ε γδ πεινησαι, & κοπιασαι, & δακρυσαι, και
 οσα πιαυτα, η αυ θεσπειας φυσεως πρριση
 σι πτω αληθιαν φαιρωθιωα τε επι Γουλιου
 Πιλατου, & αποθανειν, & ταφωα, και ανα
 στηναι τη τελητη ημερα, & αναληφθωα εις
 τοις ουρανοις, τω οικειω πατει συμπροστυ
 νουμνον, & στωδξαζωμνον τωα πασης νοη
 της τε & αισθητης φυσεως η αυτον παλιν ελω
 σεσθαι κρινα ζωντα και νεκροις, οσδεν εσπο
 η τη δουλου μορφης εις πτω θειαν ελατηω
 θεντα φυσιν. αλλ ενα θεον μονογενη και κωειον
 τη πατρως, μη η ιδιας θεκος ομολογημνον τε
 και εις αιει προσκυμουμνον. αφ τητο θεο
 τοκος, ω βηπτε, τωα η τ χειρον ως θεον προ
 σκυμουωτων η πρθενος κηρυθηται. ουχ ως της
 θειας φυσεως τη μονογενοε αρχω τη εη) λα
 βουσης εξ αυτης. θεος γαρ εστι τε & εσαι κωω εν
 αρχη, οσδενποτε πρ οσδενος αρχω τη εη)
 λαβων. αλλ ων ηδη, η εναυ θεσπησεως και η
 πωει ημαε οικονομιας ο τη θεου λογος αρχω
 εποιησατο της πρθενηκης και αρχατου νη
 δυοσ πτω οικησιν. και τουτου μρτυς μη ο απο
 σολος Παυλος. μρτυς δε ο θεαπεσιος βναγγελι
 σης Ιωαννης. ο μη αγιος Παυλος ουτωσι κενε
 γως. εξαπεσθλεν ο θεος η τον αυτη, τον οντα δη
 λονοτη. ου γδ αποσελλεται ο μη ον, αλλα γινε
 ται ηυομνον εκ γωαμκος, ηυομνον εσπο νο
 μον, κωω εξης. ο η βρονητης υος αφ ο μεγα
 λοφωνον κω ουρανον η δογματων τωα η δε
 σσπου κληθεις, Ιωαννης πωετερην ειπων, οπι
 θεος κωω ο λογος, κωω εν αρχη, κωω πωεσ η θεον κωω,
 κωω αιει κωω, & οπι παρτα δι αυτη εημερο, κω οπι
 παρτων εστι κωειος αυτος, κωω δειξας αρχον αυ
 τη ο εη) κω ομοουσιον τωα πατει, καθααρ μο
 νογενοε. ποτε κωω πωεσ τοις απορρητοις η οικονο
 μιας καθαβαινων λογοις, φησιν. κω ο λογος εη
 εημερο, & εσκηνωσεν εν ημιν. πωεσ οτω ου θεο
 τοκος, ω παρτων αυ θεσπων ως οει σφωωτατε,
 η η θεον λογον κωοφορησασι τε ηυομνον αυ
 θεσπον, κω ηνησασα, κω μητηρ εη) η ηνηθεν
 τος αναρχαως πωενομνη, & παρτες οι πωε
 φηται τωα κηρυποισιν. η εκ ηκουσας η μη Η
 σαμου βοωντος, ιδου η πρθενος εν γασρι λη
 ψεται, και τεξεεται υον, και καλεσσει ο
 ονομα αυτη Εμμαουηλ. ου χη) σε, και χη)
 τωεσας ληρωδιας, θεοτητες οργαον, αλλα θεον

A dine & lege humana absque peccato.
 Esuriisse enim, & fatigatum ac la
 crymatum esse, & alia eiusmodi, hu
 manæ naturæ veritatem demon
 strant: passumque esse sub Pontio
 Pilato, & mortuum ac sepultum esse,
 & tertia die resurrexisse, atque in ca
 los assumptum esse, cum patre simul
 adoratum & conglorificatum ab vni
 uersa intellectu sensuque prædita na
 tura: & ipsum rursus venturum ad
 iudicandos viuos & mortuos, nullo
 pacto ex serui forma imminutum à
 diuina natura: sed vnum Deum vni
 genitum & dominum vniuersi, cum
 propria carne confessum & semper a
 doratum. Hac de causa Deipara, vir
 bone, ab iis qui Christum tanquam
 Deum adorant, virgo prædicatur:
 non quasi diuina natura Vnigeniti
 essentia suæ principium ex ea sum
 pserit. Deus enim & nunc est, & erit,
 & erat in principio, neque ab vlllo
 vnquam vt esset principium sumpsit:
 sed cum iam esset, incarnationis, dis
 pensationisque erga nos suæ initium
 fecit virginæ & immaculati vteri ha
 bitationem. Atque huius rei testis est
 Apostolus Paulus, testis est & diuinus
 Euāgelista Ioannes. Sanctus quidem
 Paulus sic exclamās: *Missi Deus filium*
suum, qui erat videlicet, (neque enim
 mittitur quod non est, sed fit,) *factum*
ex muliere. Qui autem filius tonitruī,
 propter grandisona cælestiæque do
 gmata, à Domino appellatus est Ioan
 nes, cum dixisset, quod Deus erat
 Verbum, & in principio, & apud
 Deum erat, & semper erat, & quod
 omnia per ipsum facta sunt, & quod
 ipse dominus est omnium: & cum
 ostendisset, sine principio ipsius essen
 tiam esse, & consubstantialē patri,
 tanquam vnigeniti: tum ad arcanos
 etiam Incarnationis sermones de
 scendens, ait, *Et Verbum caro factum*
est, & habitauit in nobis. Quomodo
 ergo non Deipara, ο mortalium om
 nium, vt putas, sapientissime, quæ
 Deum Verbū, & in vtero gestauit ho
 minē factum, & peperit, & mater eius
 quem peperit, necessariō creditur?
 Sed & Prophetæ omnes hæc prædi
 cant. An Esaiam vociferantem non
 audisti; *Eccæ virgo concipiet, & pariet*
*filium, & vocabitur nomen eius Emma
 nuel*. Non iuxta te, & deliras tuas nu
 gas, organum Deitatis, sed Deum

Gal. 4. 4.

Ioan. I. 14.

πρὸταξίς καὶ ἀβαίνοντα ἐκ τῆς οὐρανόθεν, καὶ
 ὄντα ἐν κείνοις ὅθεν κατέβη. τῆτο γὰρ ἐδήλω-
 σεν εἰπὼν, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ· πῶς γάρ τῃς καὶ
 πᾶντα ἐπέχουσα ἐδήλωσεν οὐσίαν, πρὸς ἡ-
 μας τὰς τῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ σώματος λόγῳ, καὶ τῆς
 ἡμετέρας ἐν αὐτῇ φύσει πρὸς τὸ πατρικὸν ἀ-
 γουσαυθρον, καὶ τὸ εἰρημῶν τῷ θεοπεσίῳ
 Γαύλῳ· Ἐάντων ἡγάρεν τὸν Χριστὸν ἐκ τῆς νε-
 κρῶν, καὶ ἐκάλισεν ἐν δόξῃ αὐτῆς, καὶ ἀνὴρ
 πάσης ἀρχῆς, καὶ ἀξιοσύνης, καὶ διωάμεως, καὶ
 κυριότητος, καὶ πᾶν τὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου,
 οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
 μέλλοντι. οὐ δὴ ποὺ τῆς γείας τῆς μονοφυσιῶς οὐ-
 σίας μὲν τῆς ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις τῆς τῆς πατρὸς
 δόξης ἀξιομύνης· ἀλλὰ τότε, μὲν πῶς εἰς οὐ-
 ράνους ἀνοδοῦν, τῆς θεοῦ λόγου τῆς τῆς πατρὸς δόξης
 ἡμωμύου τε καὶ πρῶσιμουμύου μὲν τῆς
 ἰδίᾳς ἀρκῶς. καὶ ἐτέρωθι δὲ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος
 Παῦλος ἐκβάλλει σου τῷ τῷ κενωφω-
 νίᾳ. Κορινθίους γὰρ ἐπιπέλλων φησὶν· ὁ πρῶτος
 ἀνθρώπος ἐκ γῆς χυκός, ὁ δὲ δεύτερος ἀνθρώπος,
 ὁ κύριος ἐξ οὐρανόθεν. ἰδοὺ μόνου πρῶσιμουμύου
 ἀνθρώπου πρῶσιμουμύου, ἐπὶ γὰρ, ὁ κύριος ἐξ
 οὐρανόθεν, τῆς γείας ἀφ' ἧς οὐρανόθεν εἰπεῖν ἐρ-
 μιλύων οὐσίαν. καὶ θεὸν ὃ πολλὰ καὶ λέγοντες οἱ
 θεοφόροι πρῶσιμουμύου καὶ ἀπόστολοι, τῆς ἀνθρώπιαν
 ἡσπίτην) φύσιν. ὁ μὲν Ἱερεμίας βοᾷν· ὁ αὐτὸς ὁ
 θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται) ἐπεὶ πρὸς αὐτόν.
 εἶπα, ἵνα μὴ τὰ καθ' ἕνα καὶ λέγω μὲν τῷ τῷ ἐπι-
 τῆς γῆς ὠφθῆ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις σωματικῶν·
 οὐ δὴ ποὺ τῆς θεότητα τῆς μονοφυσιῶς ὀφθαλμοῖς
 ἀνθρώπων ληπῆν ἔσται πρῶσιμουμύου. ἀλλὰ
 ἀφ' ἧς ὠφθῆ τῆς ἀρκῶς τῆς θεοῦ λόγου σαφῶς ὑπο-
 δείκνυσιν. τῆς αὐτῆς ἐξ) ἀφανοῖας καὶ τῆς ἐν τῆς
 ἀρακῶν ἐνάτω ἡαλμῶ πρῶσιμουμύου τῆς θεοπεσίου
 Δαβὶδ εἰρημῶν, ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἡξῆ· καὶ Σο-
 φονίας ὃ ὁ πρῶσιμουμύου τῆς αὐτῆς τῆς πρῶσιμουμύου
 λέγων· ἐπιφανήσεται κύριος ἐπὶ αὐτοῖς, καὶ ὄξο-
 λοθρῶσά πᾶντας τοῖς θεοῖς τῆς ἐθνῶν τῆς γῆς. οὐ-
 δὲν ὃ ἦτον καὶ ὁ βίᾳ ἡελίης Ἰωάννης τῆς ἀπὸ ῥῆ-
 τον τῆς το κηρύτῃς μυστήριον, ὁ ἰὼ ἀπ' ἀρχῆς, λέ-
 γων· ὁ ἀκηκόαμυ, ὁ ἐθεασάμυ· καὶ αἱ χεῖρες ἡ-
 μῶν ἐψηλάφησαμυ, πρὸς τῆς λόγου τῆς ζωῆς. οὐ δὴ
 ποὺ τῆς ἀσώματον καὶ ἀόρατον τῆς θεοῦ λόγου φύ-
 σιν χερσὶ ψηλάφωμύου εἰδῶς, ἀλλὰ τῆς σώμα τῆς
 θεοῦ λόγου τῆς τῆς λόγου πρῶσιμουμύου ἡμῶν.
 καὶ γὰρ οὐτως ἐξῆ, καὶ τῷ τῷ ἡμῖν πρῶσιμουμύου
 B. Theod. Tom. IV.

A cum prius dixisset, descendentem de
 caelo, & in illis manentem unde de-
 scendit, (hoc quippe declaravit di-
 cens, qui est in caelo.) diuinam & om-
 nia continentem substantiam desi-
 gnauit, quæ ad nos per incarnatio-
 nem descendit. nostramque in se na-
 turam ad paternum thronum extulit,
 sicut à diuino Paulo dictum est, *Et* Eph. i. 24
illum suscitauit Christum à mortuis, &
constituit ad dexteram suam supra om-
niem principatum, & potestatem, & vir-
tutem, & dominationem, & omne nomen
quod nominatur, non solum in hoc seculo,
sed etiam in futuro. Non utique quòd
 diuina Vnigeniti substantia, post re-
 surrectionem à mortuis, patris glo-
 riam sit consecuta: sed quòd tunc,
 post ascensum in caelos, Dei Verbum
 cum propria carne patris gloria ho-
 noratum fuerit, & adoratum. Et alio
 loco etiam idem Paulus Apostolus
 futilem istam orationem tuam re-
 fellit. Ad Corinthios enim scribens,
Primus, inquit, homo de terrena terre- 1. Cor. 15. 37
nis: secundus homo, Dominus de caelo.
 Ecce solius hominis voce præmissa,
 subiecit, *Dominus de caelo*, diuinam
 per id quòd *de calis* dixerat inter-
 pretans substantiam. Sed & Deum
 sæpè nominantes diuini Prophetæ
 & Apostoli, humanam subiiciunt
 naturam. Hieremias exclamans, *Hic* Baruc 3. 36.
est Deus noster, & non estimabitur alius
aduersus eum. ac deinde, ne singula re-
 feram, *Post hæc in terris visus est,*
& cum hominibus conuersatus. Non uti-
 que hominum oculis percipiendam
 Vnigeniti diuinitatem vaticinans:
 sed in eo quòd ait *visus est*, Dei Ver-
 bi carnem apertè demonstrans. Eius-
 dem quoque est sententiæ, quòd in
 Psalmo XLIX. à diuino Dauide di-
 ctum est, *Deus manifestè veniet.* Et Psal. 49. 3
 D Sophonias item propheta id ipsum
 prophetat dicens, *Apparebit Domi-* Sophron.
nus super eos, & disperdet omnes Deos 2. 4
gentium terre. Nec minùs Euangeli-
 sta Ioannes arcanum hoc prædicat
 mysterium, *Quod fuit ab initio, di-* 1. Ioan. 1.
cens, quod audiuiimus, quod vidimus
oculis nostris, & manus nostre con-
tractauerunt de verbo vitæ. Haud sanè
 incorpoream & inuisibilem Dei
 Verbi naturam manibus contrec-
 tati sciens, sed Dei Verbi corpus
 Verbi appellatione honorans. Sic e-
 nim se res habet, & hanc nobis fi-
 NN n iij

dem tradiderunt, qui ab initio ipsi viderunt, & ministri fuerunt sermonis, & qui post illos omnes fuit facer sanctorum patrum numerus. Quod postquam Unigenitus Dei Verbum, Deus manens, homo sicut nos factus est, affectionesque nostras in seipso per serui formam suscepit, nec vocabulis nec natura deinceps à propria carne seiungitur: sed siue hominem dixerit, Deum Verbum dicit, siue Deum nominarit, nihilo fecius cum carne sua nominat. Atque hæc quidem hætenus. Neque enim propositum nobis est testimoniorum multitudinem proferre, sed imperitam technologiam & falsam obseruationem redarguere.

Ασπυ τῶ πῖσιν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὡνη-
ρέται ἡρόδομοι τῆ λόγου, καὶ ὁ ἱερός τῆ μετ'
ἐκείνοις ἀποκρίσας ἀγίων πατέρων κατὰ λόγου.
ὅτι μὲν ὁ ἡμέσθαι τὸν μονοῦ τῆ θεοῦ Λόγον
καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπων, μὲν τῆ μῆναι θεόν, καὶ
εἰς ἐαυτὸν ἀπὸ τῆ δούλου μορφῆς τὰ ἡμέτερα
κατὰ δέξασθαι πάη, οὔτε παροσηρείας, ἔτε
τῆ φύσφ λοιπὸν ἀπὸ τῆς ἰδίας μερίζεται ἄρκος.
ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπων εἶπη, τῆ θεὸν λόγον λέγει.
καὶ θεὸν ὀνομάσθαι, ὅθεν ἦπλον μὲν τῆ εἰαυτῆ ἄρ-
κὸς ὀνομάσθαι. καὶ ταῦτα μὲν εἰς ποσοῦτον. οὐ γὰρ
B πλήθους μῦτυαίων ἡμῖν ἐπίδιδξις παρὰ κεί-
ται, ἀλλ' ἐλέγχος τῆς ἀπαίδου τεχνολο-
γίας καὶ παρὰ τηρήσεως.

IOANNI EPISCOPO Germanicie.

ΙΩΑΝΝΗ ΕΠΙΣΚΟΠΩΙ Γερμανικείας.

ΕΠΙΣΤΟΛΑ CXXV.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ρκεί.

AD priores sanctitatis tuæ litteras rescripsi cum primùm accepi. De præsentium autem rerum statu nihil boni sperare licet, defectionisq; absolutæ initia hæc esse arbitror. Quod enim hi, qui res per vim, ut perhibent, Ephesi gestas desinent, mentem non mutant, sed in iis permanent quæ contra leges patrarunt, & iniustitiam simul impietatemque superstruunt: alij verò, nec consilium dant, ut eiurent quæ patrata sunt, nec eorum qui in perperam gestis perseuerant communionem deuitant, quid boni sperare permittit? Etenim si ea quæ facta sunt, tanquam benè ac rectè gesta laudarent, iure in iis quæ ipsi laudarent persisterent. At si lu-

CΑ μὲν παρ' ἑτέρα γραμμάτια τῆς σῆς ὁσιότητος δι' ἑὺς δὲ ἀδελφὸς ἀντιγράφα. καὶ δὲ τῶν παρὰ κειμένων ὅθεν ἔστιν ἐλπῖσαι χρεῖσθαι. τῆς γὰρ παρὰ τολοῖς ἀποστασίας ἡπολαμβαίω ταῦτα ἔτι παροίμια. ὁ γὰρ τοῖς θρησκουῖτας τὰ κτ' βίβλου ὡς φασὶν ἐν ἐφέσω γενησὶν μὴ μετὰ μὲν ἰσθαι, ἀλλ' ἐπιμυθῶν τοῖς παρὰ τὸν νόμον παρ' αὐτῶν πολμηθεῖσιν, καὶ ἐποικοδομῶν κτ' ταῦτὸν πρῶτε ἀδικίᾳ καὶ τῆ ἀσεβείᾳ, καὶ ὁ τοῖς ἀλλοῖς μήτε συμβαλῶν ἵνα αὐτοῖς δεξαρνηθῆται τὰ πολμηθέντα, μήτε ἐπιμυθόντων οἷς παρὰ τὸν νόμον ἐδρασαν φθλῶν τῆ κρινωίδου, τί τῆ χρεῖσθαι ἐλπίζω εἶ; εἰ μὲν γὰρ ἐπήνοω τὰ γενησὶν μὴ ὡς ὅτι καὶ κατὰ εἶχοντα, εἰκότως τοῖς παρὰ τὸν νόμον ἐπαμνομύνοις ἐπέμυθον. εἰ δὲ θρησκουῖται, ὡς λέγουσιν, καὶ ἀνὰ τῆ καὶ βία ταῦτα πεπαραχέναι φασὶ, ἢ δὴ ποτε μὴ δεξαρνοῦνται ἀ παρὰ τὸν νόμον δεδράκασιν, ἀλλὰ ὁ παρὸν, καὶ σφόδρα ὄν ὀλιγοχρόνιον, τῆ μνησθαι παρὰ τὸν νόμον; τί δὴ ποτε τῆ παρὰ τὸν νόμον φθλῶν, καὶ φασὶ μὴ δεμῖν γενησὶν καὶ τῆ δόγμα καυνοτομίας; δεξὸς ποῖοις φόνοις καὶ χρεῖσθαι δεξαρνηθῶν; ὁ δεῖνα ἵνας μοιχείας ἐπολησεν; ποῖοις ὁ δεῖνα διώρυξεν τὰ φόνους; δὴ λὸν ἔστι καὶ τοῖς βαρβαροῖς, ὡς δογματῶν χαλεπὸν καὶ μετὰ τοῖς ἀλλοῖς δεξαρνηθῶν. καὶ γὰρ

πὸν κύριον Δόμνον, ὡς τὰ κεφάλαια μὴ δέξα- A
 ῖναι, κατέλιπον οἱ βέλτιστοι, πρὸς δὲ φημα ταυ-
 τὰ καλέσαντες, ἔ ἐμμένειν τοῖσι ὁμολογη-
 σήντες. ἐγὼ γὰρ αὐτῶν τὰς κατὰ δέσφας ἀνεγνω-
 νάμεν ὅτι ὡς τὸ ἀίρεσεως ἐξάρχον ἀπεκήρυξαν, ἔ
 ποῖς ἄλλοις ὡσαύτως Διά τὴν αὐτὴν αἴτησιν
 ἐξέβαλον. ὅτι γὰρ τὴν πρᾶκτικὴν ἄρετιν
 τοῖς Ἀμαξοβίοις μᾶλλον ἢ αὐτοῖς νενομοθετή-
 σαι τὸν τῆς σωτηρίας ἰσχυρῶς, αὐτὰ βοᾷ
 τὰ πρᾶγματα. καὶ γὰρ Καυδοδιανοὺς τὸν Γρισίδου
 λιβέλλοις ἐπέδοσαν ἑνὴς, μοιχείας αὐτῶν κα-
 τηρησάμενοι πολλὰς, ἔ ἐτέρας τῶν ἁνομιῶν.
 καὶ φασὶν εἰρηκέναι τῆς σευόδου τὸν ἐξάρχον, εἰ
 δογματῶν κατηρηρεῖτε, δεχόμεθα τοῖς λιβέλ- B
 λοις· οὐ γὰρ ἠλθοῦμεν μοιχείας δικάσαι. Διά τοι
 τῆς τῆς Ἀθωσίου καὶ Ἀθανάσιον, ἰσχυρῶς ἀνα-
 πολιτικῆς ἐκβληθέντες σευόδου, τὰς οἰκείας ἀπο-
 λαβεῖν ἐκκλησίας ἐκέλευσεν· ὡς ὁσέθεν μὲν τῶν
 βίου τῆς σωτηρίας νομοθετήσαντες, μόνον τὰ δό-
 γματα φύλαξαι κελύσαντες, ἀ τῶν ἄλλ-
 λων διέφθασαν οἱ σφώτατοι. μὴ τοίνυν παύσει-
 τωσιν, μηδὲ κρυπτήσαντες τὴν ἀσέβειαν, ὡς
 ἔ τῆς γλώττης, ἔ τῆς χειρὸς ἐβεβαίωσαν. εἰ δὲ
 μὴ ταῦτ' οὕτως ἐχθρῶν, εἰπάτωσιν τῶν σφαγῶν
 τὰς αἰτίας, ὁμολογησάτωσιν ἐξ ἁφῶς τῶν τῶν
 σωτηρίας ἡμῶν φύσεων τὸ Διάφορον, τῆς ἐνώ- C
 σεως τὸ ἀσύγχυτον· εἰπάτωσιν ὡς ἔ μὲν τὴν
 ἐνώσειν ἀκραιφνῆς ἔ ἡ θεότης καὶ ἡ ἀνδροπό-
 της διέμεινεν. ὁ θεὸς οὐ μυκτηρίζεται. Σρη-
 θῶσιν νῦν τὰ κεφάλαια, ἀ πολλὰκις μὲν ἀπε-
 κήρυξαν, ἐν Εφέσῳ δὲ νῦν ἐβεβαίωσαν. μὴ
 ἐξαπατάτωσιν σου τὴν ὁσιότητα λόγους κε-
 ρημένους ψυδῶσιν. ἐπήνομα τὰ πρὸς ἐμοὶ ἐν
 Ἀντιοχείᾳ λεγόμενα, καὶ ἀδελφοὶ ὄντες, καὶ ἀνα-
 γώσται ἡρόδομοι, καὶ Διάκονοι χρονοηθέντες,
 καὶ πρεσβύτεροι, καὶ ἐπίσκοποι· καὶ μὲν τὸ τέ-
 λος τῆς Διαλέξεως περὶ ἐπίστασαν, καὶ κα-
 τεφίλωσιν, καὶ κεφαλῶν, καὶ στήθων, καὶ χειρῶν· D
 ἑνὴς δὲ αὐτῶν καὶ γενάτων ἠπλόντο, τὴν διδα-
 σκαλίαν ἡμῶν ἀποστολικῶν ὀνομαζόντες· καὶ ταῦ-
 τῶν νῦν ἀπεκήρυξαν, ταῦτ' αὐτῶν ἀνεθεματίσαν· καὶ
 ἐγὼ μὲν ὄν φωσῆρα ἐκάλωσα, οὐ τῆς ἀναπο-
 λῆς μόνως, ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκουμένης, ἀπεκηρύχθη, καὶ
 ἐ δὲ δὲ ἄρτου, τὸ γὰρ εἰς αὐτοῖς ἦκεν, μετὰ λαγυ-
 νῶν. ἔ γὰρ τοῖς πρᾶξασιν ἡμῶν ἡμῶν ἀνεθε-
 ματίσεν· ὄν τῶν πρᾶξασιν βραχέως κατέλιπον, ἔ τὰ Βα-
 λεντιανῶν καὶ Ἀπολιναρίου φροσῶν ἐφασάν, τῆς τῶν

dominum Domnum, quod Capitu-
 la non reciperet, viri optimi depo-
 fuerunt, omni laude digna hæc affir-
 mantes, & in his se acquiescere pro-
 fitetes. eorum enim professiones ego
 legi. me verò velut hæreseos princi-
 pem abdicarunt, & alios pariter ean-
 dem ob causam expulerunt. Actiuam
 quippe virtutem Hamaxobiis potius
 quàm sibi à Seruatore imperatam ip-
 sos existimasse res clamant. Aduersus
 Candidianum enim Pisidam cùm
 libellos quidam porrexissent, multa
 eius adulteria criminantes, Synodi
 Præsidentem respondisse ferunt, Si do-
 gmata arguitis, libellos admittimus.
 non enim venimus, vt de adulteriis
 iudicemus. Vnde & Athenium &
 Athanasium, ab Orientali Synodo
 exauctoratos, sedes suas recipere ius-
 serunt: quasi de vita Seruator noster
 legem nullam statuerit, sed dogma-
 ta sola seruare præceperit, quæ om-
 nium maximè sapientissimi isti de-
 prauarunt. Ne igitur illudant, im-
 pietatè que tegant, quam & linguis
 & manibus confirmarunt. Quòd si
 hæc ita se non habent, eadè causam
 edicant, Seruatoris nostri natu-
 rarum discrimen, vnionemque in-
 confusam, scripto confiteantur, in-
 tegram post vnionem tum diuini-
 tatem tum humanitatem mansisse
 pronuntient. Deus non irridetur. Ex-
 plodantur nunc tandè Capitula, quæ
 sæpius antea damnarunt, Ephesi au-
 tē nuper approbarunt. Non decipiant
 sanctitatem tuam mendacibus ver-
 bis. Laudabant quæ à me Antiochiæ
 pro concione dicebantur, tum è nu-
 mero fratrum cùm essent, tum Le-
 ctiores facti, & Diaconi ordinati, &
 Presbyteri, & Episcopi: & finito ser-
 mone, amplexabantur, deosculaban-
 turque, & caput, & pectus, & manus,
 nonnulli etiam genua tangebant, do-
 ctinam nostram Apostolicam appel-
 lantes: & hanc modò damnarunt,
 hanc anathemate cõfixerunt. Atque
 ego ille, quem lumen vocabant, non
 Orientis solius, sed orbis vniuersi,
 proscripsum sum, ac ne panis qui-
 dem, quantum in ipsis est, vsura
 fruor. Nam & iis qui nos alloquun-
 tur, anathema dixerunt: quem verò
 paulò antè deposuerunt, & Valen-
 tini, Apollinarisque erroribus in-
 fectum pronuntiarunt, hunc tan-
 NNn iij

quam fidei victorem colebant, eiúsque pedibus aduoluebantur, & veniã poscebant, & patrem spiritualem nuncupabant. Cuiusmodi polypodes sic ad saxa colorem suum variant, aut cutem ad folia Chamæleon, sicut hi mentem ad tempora & sententiam commutant? Nos verò illis & cathedras & dignitates, & brevis temporis delicias cedimus, cum Apostolicis autem dogmatibus, quæ molesta putant exilia præstolamur, idoneam habentes consolationem Domini tribunal. Speramus enim fore, vt multa nobis peccata nostræ iniuriæ huius gratia dimittat. Sanctitatem porro tuam obtestor, vt impietatis communionem deuitet, exigatque ab eis vt eiúrent quæ facta sunt. Quòd si nolint, fugiat tanquam fidei proditores. Tantisper autem expectare pietatem tuam, vt videat num aliqua tempestatis futura sit mutatio, minimè reprehenderim. Post ordinationem sanè Præsidis Orientis, patefiet prorsus mens & sententia vniuscuiusque. Pro nobis orare digneris, Domine. Nunc enim potissimum ope ista indigemus, vt resistere possimus aduersus ea quæ in nos excogitantur.

Α ὡς νικηφόρον περὶ εἶπον τὸ πέντεως, καὶ τῆς τοῦτου παρεκκλιτικῶτος ποδῶν, καὶ συζητήσιω ἐζήτοιω, καὶ πατέρεσσι πνευματικῶν ἐκάλειω. ποιοὶ πολὺποδες οὕτως περὶ τὰς πέτρας ἢ οἰκείω ἐναλλάττοισι χροῶσιν, ἢ χαμηλιέοντες περὶ τὰ φύλλα τὸ χροῶμα, ὡς οὕτοι πλεῖν γινώμιω περὶ τοὺς χροῶσιν μεταβάλλοισιν; ἡμεῖς ὅ ἀλλοῖσιν περὶ χροῶσιν, καὶ θρόνον, ἔστω μὲν, καὶ τὸ ποροκαίρεσσι τρυφῆσιν. μὲν ὅ τὸ ἀποστολικῶσσι δόγματων τὰς χαλεπὰσσι νομιζομένησσι ποροκαίρεσσι δόξασιν, ἀποκαίρεσσι ἔχοντες περὶ ψυχῶσσι, ὅ δὲ δεσποτοῦ κριτικῶσσι. ἐλπίζομεν γὰρ, ὡς πολλαῖσσι ἡμετέρων ἀμάρτημάτων ἀφ' ἧσσι πῶδε πῶδε ἀδικίαισσι δεσποτικῶσσι ἀφήσσι. ἢ ὅσπιν ὁσίοτητα παρεκαλῶσσι φυλάξασσι τὸ ἀσεβείας τὸ κοινωίας. ἔστω τεινῶσσι μὲν ἀλλοῖσιν ἀρητιεύσσι τὰ πεπορημένα. εἰ ὅ μὴ θελήσασσι, φυγεῖν ὡς ποροδοτῶσσι τὸ πέντεως. τίωσσι ὅ ποροσμεῖνασσι σὺ τὸ θεοσέβειαν ἰδεῖν, εἰ ἀρετῶσσι ἔσσι τὸ χαμηλῶσσι μεταβάλλῶσσι, οὐδαμῶσσι ἐμεμψάμεθα. μὲν μὲν τοῖσσι τὸ χροῶσιν τὸ ἀκατολῆσσι περὶ δόξασσι, δὴ ληστικῶσσι ἢ ἐκείνοσσι γρησεται γινώμιω. ὅστω ἀσασσι ὅσσι ἢ ἀρετῶσσι ἢ μὲν δὲ ἀσασσι κατὰ εἰώσσι. νῦν γὰρ ἀφασσῶσσι τῶσσι τῆσσι δὲ βοηθείας δεόμεθα, ἵνα διωτησῶσσι ἀπὸ τῶσσι περὶ τὰ καθ' ἡμῶσσι μὲν γινώμιω.

THEODORETI EPISCOPI
 Librorum xxvii. aduersus Euthychianos Argumenta, ex Phatij Bibliotheca.

ECTI sunt Theodoretus Episcopi Cyri Libri septē & viginti aduersus varias propositiones. Primus aduersus eos qui dicunt vnā factam esse naturā Deum Verbum, & sumptas ex Dauid semine primitias, & qui passiones attribuunt diuinitati. Secundus cum eisdem ex Scriptura pressius congregitur. Tertius de eadem re disputat. Quartus sanctorum Patrum doctrinam continet de gloriosa Incarnatione domini nostri Iesu Christi filij Dei. Quintus hæreticorum congerit opiniones, quas componit cum opinione eorum, qui duas in Christo naturas non agnoscunt, & ostendit magnam eos inter se affinitatem habere. Sextus colligit vnum esse filium do-

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
 Κύρου λόγος κζ'. πρὸς Ἀεθόρουσσι θεσπῶσσι.

ΝΕΓΝΩΣΘΗ Θεοδώριτω ὅσπιν τῶσσι Κύρου λόγος κζ'. πρὸς Ἀεθόρουσσι θεσπῶσσι. ὡν ὁ μὲν περὶ τοὺσσι ποῖσσι λέγοντας μίασσι φύσιν γενησῶσσι τὸν θεὸν λόγον, καὶ τὸ ἐκ ἀπέρματος Δαβὶδ ληφτικῶσσι ἀπὸ ψυχῶσσι, καὶ ποροσπῶσσι τὰ παρὶ τῆσσι θεοστικῶσσι. ὁ δὲ δεύτεροσσι πρὸς τοὺσσι ἀλλοῖσιν γραφικῶσσι συμπελομένησσι. καὶ ὁ τρίτοσσι περὶ τὸ αὐτῶσσι ἰσοθέσπῶσσι. ὁ ὅσσι τέταρτοσσι διδασκαλίასσι τὸ ἀγίωσσι πατέρων περὶ εἰσῶσσι περὶ τὸ ἐσδοξοσσι οἰκονομίας τῆσσι δεσποτοῦ ἡμῶσσι Χριστοῦ, τῶσσι ὅσσι τὸ θεοσ. ὁ μὲν τοῖσσι πέμπτοσσι ἀρετικῶσσι δόξασσι ἀπορίσσι, καὶ παρετήρησιν αὐτῶσσι τῆσσι δόξῃ τῆσσι μὴ ὁμολοσῶσσι τῶσσι Χριστοῦ δύο φύσῶσσι. ἔστω δὲ δεικνῶσσι πολλῶσσι πρὸς ἀλλήλοισσι ἀφασσῶσσι τῶσσι συζητῶσσι. ὁ δὲ ἕκτοσσι ἀφασσῶσσι ὅσσι εἰσῶσσι ὁ κύ-

εἰς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὁ ἕβδομος ἐπιτο- A
 λῆς ἐπέχῃ τόπον. ἐν οἷς δὲ πρῶτον συμ-
 πληροῦται βιβλίον. ὁ δὲ ἄλλος ὄγκος καὶ πρὸς
 τοὺς πλήθῃ μόνω κρίνοντες πῶς ἀλήθειαι. ὁ
 ἕννατος πρὸς τοὺς λέγοντας, μὴ δεῖν ἀπὸ τῆς
 γραφῆς ζητεῖν ἢ λαλεῖν, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι
 τῇ περὶ ἑαυτοῦ πίστι. ὁ 10. πρὸς τοὺς πρῶ-
 βάλλοντες κακηθῶς δὲ ὁ λόγος ἀρξὴ ἐγίνε-
 το. ὁ 11. πρὸς τοὺς κωλύοντες δύο φύσεις ἐπι-
 τὴ ἐν ἡμετέρας ἐκλαμβάνειν. ὁ 12. πρὸς
 τοὺς λέγοντας, ὅτι ὁ λέγων ἄλλο μὴ τὸν λόγον,
 ἄλλο δὲ πῶς ἄρκα, δύο υἱοὺς λέγει. ὁ 13. B
 πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι δὲ καὶ ἀνθρώπων γινώ-
 σκεν τὸν Χριστὸν, ταυτὸν ἐστὶ τὰ καὶ εἰς ἀν-
 θρώπων ἔχον τὰς ἐλπίδας. ὁ 14. πρὸς τοὺς λέ-
 γοντες, ἔπαθεν ἀπαθῶς. ὁ 15. πρὸς τοὺς λέγον-
 τας, ἔπαθεν ὡς ἠθέλησεν. ὁ 16. πρὸς τοὺς λέ-
 γοντες, ὅτι καὶ δέχεσθαι τὰς φωνάς, καὶ μὴ
 σκοπεῖν τὰ δι' αὐτῶν σημερινόματα, ὡς πρῶ-
 τας ὑποβάλλοντα. ὁ ἑπτακαιδέκατος πρὸς
 τοὺς λέγοντας, ἔπαθεν λόγος ἄρκα. ὁ ὀκ-
 τωκαιδέκατος, πρὸς τοὺς λέγοντας, ποῖον
 δώσαν οἱ Ἰουδαῖοι δίκην, εἰ μὴ θεὸν ἐσαύ-
 ρωσαν; ὁ ἐννεακαιδέκατος, πρὸς τοὺς λέγον- C
 τας, Ἰουδαῖος ἐστὶν ὁ μὴ θεὸν ἐσαυράσθαι λέ-
 γων. ὁ εἰκοστὸς πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι καὶ
 ἄγγελοι ἐπὶ τῷ Ἀβραάμ ἐσθίουσιν, οὐ πρῶ-
 τως ἄρκα φύσιν ἐπέφεροντο. ὁ εἰκοστὸς
 πρῶτος, πρὸς τοὺς συγκρινοῦσας ἕκαστον
 ἡμῶν τὰς ἀρκείας πῶς ἄρκα. ὁ εἰκο-
 στὸς δεύτερος, πρὸς τοὺς ζημιουῦσας ἡμῶν
 τὸν ἄρκα, πῶς μὴ λέγειν, ἐκ τῆς φύσεως ἡμῶν
 εἰληφθῆναι πῶς ἀπὸ τῆς φύσεως. ὁ εἰκοστὸς τρίτος
 πρὸς τοὺς λέγοντας, πιστεῖν ἀπλῶς οἷς
 λέγουσι, καὶ μὴ κατὰ μοῖν δὲ πρῶτον ἢ ἀ-
 πορεπῆς. ὁ εἰκοστὸς τέταρτος, πρὸς τοὺς ἀ- D
 μερωῦσας πῶς τῆς φύσεως ἀπορεπῆς μὲν
 δὲ πάθος καὶ πῶς ἀνάληψιν. ὁ εἰκοστὸς πέμ-
 πτος, ἀναλεφαλαῶσις τῆς καὶ μέρους ῥηθέν-
 των. ὁ εἰκοστὸς ἕκτος, περὶ τῆς ὑπερῶν μη-
 νυθείας σωτήσεως ἢ τοῦ σωτισμοῦ. ὁ εἰ-
 κοστὸς ἕβδομος, περὶ τῆς καὶ τὸν κοινὸν ἀνθρώ-
 πον ὑποδείγματος. Δὴ λην δὲ καὶ ἐκ μό-
 νης αὐτῶν τῆς ὑποθέσεως, ποῖοι τῆς εἰρη-
 μύων λόγον δὲ ὀρθοδόξον κρατῶσιν φε-
 ρντα, καὶ πῶς ἐκκλῖνουσιν.

minum nostrum Iesum Christum. Septimus Epistolæ locum tenet. qui-
 bus volumen primum absolvitur. Octavus contra eos, qui multitudine duntaxat veritatem diiudicant.
 Nonus in eos qui aiunt, non oportere ex Scripturis quærere aut loqui, sed suam sibi fidem sufficere. Decimus in malè obiiicientes illud, *Verbum caro factum est*. Undecimus aduersus prohibentes duas capere in Incarnatione naturas. Duodecimus in eos qui dicunt, eum qui affirmat aliud esse Verbum, aliud verò carnem, duos filios profiteri. Decimus tertius, in eos qui dicunt, idem esse, Christum etiam hominem agnosce-
 re, ac in homine spem collocare. Decimus quartus, in eos qui dicunt, Passus est sine passione. Decimus quintus, aduersus eos qui dicunt, Passus est sicut voluit. Decimus sextus, in eos qui dicunt, oportere voces accipere, non autem earum significata, vt quæ omnium captum excedant, considerare. Decimus septimus, aduersus dicentes, Verbum per carnem passum est. Decimus octavus, contra eos qui dicunt, Quas pœnas dabunt Iudæi, si Deum non crucifixerunt? Nonus decimus, in eos qui dicunt, Iudæus is est, qui Deum minimè crucifixum affirmat. Vicesimus, in eos qui dicunt, Angelos etiã, qui apud Abraham cibum sumpserunt, non continuo carnis naturam attulisse. Vicesimus primus, in eos qui singula miracula extenuant, dum carnem negant. Vicesimus secundus, aduersus eos qui damnium irrogant generi nostro, dum concedere nolunt ex nostra natura sumptas esse primitias. Vicesimus tertius, in eos qui dicunt, Credere simpliciter iis quæ dicunt, & non attendere quid decens sit vel indecens. Vicesimus quartus, aduersus eos qui post passionem & ascensionem naturarum tollunt differentiam. Vicesimus quintus, summatim ea repetit quæ per partes dicta sunt. Vicesimus sextus, de post manifestata compositione, seu consubstantiatione. Vicesimus septimus, de eo quod secundum communem hominem est exemplo. Clarum verò, vel ex solo argumento, quinam ex supradictis Libris orthodoxam corroborent doctrinam, quique ab ea discedant.

THEODORETI
EPISCOPI CYRI
reprehensio duodecimCa-
pitum seu Anathematif-
morum Cyrilli.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΡΟΥ
ἀναζωπὴ τῆς δόξης καφα-
λαίων ἢ ἀναθεματισμῶν Κυ-
ρίλλου.

PRÆFATIO.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Theodoreti Epistola ad Iohannem An-
tiochie Episcopum.

Β Θεοδωρείτου ἑπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην Αντιο-
χείας ἐπίσκοπον.

VALDE dolui, cum Ana-
thematismos legissem,
quos direxisti, nobis præ-
cipiens, ut eos scripto de-
strueremus, & hæreticum eorum
sensum nudum omnibus intimare-
mus. Dolui autem, quod vir pascen-
di fortitus officium, & cui grex tan-
tus est creditus, & oves infirmas eu-
rare præceptus, non solum languet
ipse, & quidem vehementer, sed ni-
titur etiam oves ægritudine imple-
re, & feris bestiis sævius ea quæ sunt
pascenda discerpit. Illæ namque, ea
quæ sunt dispersa, & à grege diui-
sa, rapientes dilacerant: hic autem
in medio gregis existens, & serua-
tor reputatus & custos, latentem
errorem in eos qui illi parent in-
troducitur. Quod enim apertè oppu-
gnat, id obseruare facile est: quod ve-
rò sub amicitia specie insidias pa-
rat, inuenit eum, contra quem pu-
gnat, incautum, eique facile infert
læSIONEM. Vnde iis qui exterioriùs op-
pugnant, interioriùs pugnantes sunt
sæuiiores. Hoc me multò magis con-
tristat, quod sub pietatis nomine at-
que figura, & in pastoris dignitate
consistens, in hæreticas & blasphem-
as voces erumpit, & dudum ex-
tinctam Apollinarij inanem simul im-
piamque doctrinam renouat. Super
hæc autem, non solum talia allegare,
sed & suis blasphemias non con-
sentientes anathematizare præsum-
psit: si tamen ipsius ista sunt ger-
mina, & non inimicorum quispiam
veritatis, tanquam ex illo hæc com-
ponens, proiecit in medium, se-
cundum illud quod est in fabula
pomum discordiæ, & in altum flam-

NCIAN ἠλγησα, τοῖς ἀναθεματι-
σμοῖς ἐντυχὼν, οἷς ἀπέστλας, ἀνα-
τρέψαι τοὺς ἐλθράφως ἡμῖν κε-
λεύσας, καὶ τῷ ἀρετικῷ αὐτῶν ἐν-
νοιδῶ γυμνῶ ἀπασὶ κατὰ τὴν ἠλγησα, ὅτι
δὴν ποιμαίνοντα γὰρ, καὶ ποιμνῶν ἑσπέρων
πεπιτευκτός, καὶ θεοπατὴρ τὰ ἀσθενῆ τῆς
προβάτων προσεταγμένος, νοσῆ μὲν αὐ-
τὸς, καὶ λίαν σφοδρῶς ἀναπμπλᾶν ὅτι
πειρᾶται τῆς νόσου καὶ τὰ θρέμματα· καὶ τῆς
ἀγρίων θηρίων χαλεπώτερα τὰ ποιμαίνόμε-
να κατὰ τὴν οἰ. οἱ μὲν γὰρ, τὰ διεσπαρμένα, καὶ
τῆς ποιμνῆς κεχωρισμένα, ἀφαιρῶσιν ἀρπά-
ζοντες· ὁ δὲ ἐν μέσῳ τῶν τυχόντων, καὶ ὁ-
στήρ ἔστι) ἐφύλαξεν νομισμένος, λαθραῶν
τῶν πλάτων τοῖς πειθομένοις ὀπίσει. Ὁ μὲν γὰρ
προφθασὶς πολέμου, δυνατὸν καὶ φυλάξαι
δα. Ὁ δὲ ἐν γήματι φιλίας τῶν ἐπιβουλιῶν
προσφέρειν, ἀφίλακτον βίον τὸν πολέμου-
μῆνον, καὶ ῥαδίαν αὐτῶν τῶν βλάβων ἐπιήσει.
Ὁ δὲ τῶν ἐξώθεν πολέμου τῶν οἱ ἐνδοθεν πο-
λεμουῦντες εἰσὶ χαλεπώτεροι. Ἐπι μὲν μειζ-
ωνος ἰώσε, ὅ ἐν διαθείας ὀνόματι τε καὶ γή-
ματι, καὶ ἐν ποιμνῶν ἀξιώματι τυχόντα,
τὰ ἀρετικὰς ἐβλασφήμοις ῥήξαι φωνάς· καὶ
τῶν πάλας ἐθεθεῖσθαι Ἀπολλινάριου φλυῶ-
φον ὁμοῦ καὶ δυνατῆ διδασκαλίαν ἀναεῶ-
σα. πρὸς δὲ τοὺς, ὅ μὴ μόνον τῶντα προ-
σεῦσαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς μὴ πειθομένοις αὐτῶν
συμβλασθῆναι ἀναθεματίσαι τολμήσαι εἰ-
σὶ ἀληθῶς αὐτῶν τὰ ἀληθήματα, ὅ οὐτ
ἐξ ἁρῶν πῆς τῆς ἀληθείας, ὡς ἐξ ἐκείνου τῶντα
στυγερικῶς, ἔρριψεν ἐν μέσῳ, καὶ ὁ μωυθεύμα-
νον ἐκείνο μῆλοσ τῆς ἐρείδος, εἰς ὕψος ἐξείρων

C

D

πλὴ φλόγα. ἐγὼ τοίνυν, εἴτ' ἐκείνος, εἴτ' ἄλλος τις, ὡς εἶξ ἐκείνου, ταῦτα σωτήρηκε, καὶ φωτὶ τῆς πνευματοῦ πνεύματος συνεργῶ πρὸς πλὴν ἔρδυνῶ τῆς αἰρετικῆς κακῆδοξίας χρυσάμιδος, καὶ ὁ μέτρον τῆς δοθείσης μοι δυνάμεως, διήλεγξα ταῦτα, ὡς οἷον τελευτῶ. καὶ τὰς διαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς ἀντιθήκας διδασκαλίας, καὶ ὁ ἄλλοκοτον τῆς δογματικῆς ἐδίδξα, καὶ ὁσὼν ἐχθρὰ φωνίαν πρὸς τὰ θεῖα δόγματα πεποίηκε φανερόν, πρὸς ἐξέτασιν αὐτῶν ποῖς τῆς θεοῦ πνεύματος λόγους, καὶ διδασκίας, ὅπως ἀσύμφωνα, ἔστιν θεῶν ἀλλοτρία. πρὸς δὲ πλὴν τῆς ἀναθεματισμοῦ τὸ λῶν ποσοῦτον ἐρῶ. ὅτι Γαυλός, ὁ μεγαλοφρονότατος τῆς ἀληθείας κήρυξ, τοῖς πρὸς φθέρουσας τὰ διαγγελικὰ καὶ ἀποστολικὰ διδάγματα ἀντιθέματισε, καὶ τῶν ἀληθῶν κατατολήσας, οὐ τοῖς ἐμμένονσας ποῖς δοθείσιν ὁμοίως ὑπὸ τῶν θεολόγων ἀνδρῶν. τούτοις γὰρ καὶ βιολογίαις ἐχύρωσεν, εἰπὼν ὅσοι εἰσὶν ἐκ τούτων σοιχίσεισιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοῖς ἔλεος, ἔστιν ἡ Ἰσραὴλ τῆς θεοῦ. δρεπέσθω τοίνυν ὁ τῶν λόγων τούτων πατήρ ἐκ τῆς ἀποστολικῆς δόξας τῶν οἰκείων πόνων τὰ ἐπιχέουσα, ἔστιν αἰρετικῶν σερμαμάτων τὰ δόγματα. ἡμῶς ὅτι τῶν ἀγίων πατέρων ἐμμενῶν διδασκαλία. ὑπὸ ἐτάξαι καὶ τὰς γενημῶν ἀντιθέσιν τῆς δὲ μετὰ τῆς ἐπιτολήσιν ἀναγοῖς δοκιμασίας, εἰ δυνατῶς τῆς αἰρετικῶν προβλημῶν τῶν λύσιν ἐποιήσασθαι. ἐκαστον ὅτι ἀναθεματισμῶν καθ' ἑαυτὸ τεθηκῶς, ὅτι ἡ γὰρ τῶν ἀντιθέσιν ὅπως ἀντιθέσιν τοῖς ἐπιτολήσιν ἡ καλῶν ἡμῶν, καὶ τῶν τῶν δόξαις ὅτι ἔλεος.

A mam exaltans. Ego proinde, siue is, siue alius quispiam velut ex illius persona hæc composuit, auxilio lucis sanctissimi Spiritus ad inquisitionem prauæ & hæreticæ opinionis v-fusus, pro modo concessæ mihi facultatis, quoad fieri potuit, ea refutauit, doctrinâsque Evangelicas & Apostolicas opposui, ac dogmatis absurditatem patefeci, & quantum discrepent à diuinis dogmatibus planum, feci, eadem ad sancti Spiritus eloquia perpendens, docensque qualiter à diuinis aliena sint & dissentanea. Aduersus autem audaciam anathematismi hoc solùm dixerim, Paulum clarissimum veritatis præconem, auctum etiam aduersus Angelos, illos anathematizasse, qui Evangelica & Apostolica documenta corruperant, permanentes autè in traditis à Theologis decretis non item. Tales enim etiam benedictionibus muniuit, dicens: *Quicumque hanc regulam sequuntur, pax super ipsos, & misericordia, & super Israel Dei.* Colligat igitur istiusmodi sermonum auctor ex Apostolica execratione laborum suorum præmia, & hæreticorum seminum manipulos. Nos verò conquiescemus in doctrina sanctorum Patrum. Ceterùm huic epistolæ subtexuimus oppugnationes, vt ex ipsa lectione perspicias, an hæretica problemata strenuè diluerimus. Ad singulos autem anathematismos seorsum positos protuli refutationem, vt lectores faciliùs intelligant, ac perspicua sit dogmatum redargutio.

Galat. 1.
Galat. 6.

Αναθεματισμός α'.

Anathematismus I.

Εἴ τις οὐχ ὁμολογῆι, Θεὸν εἶναι καὶ ἀλήθειαν τὸν Ἐμμανουὴλ, καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ θεοτόκου πλὴν αἰῶνι πρὸς τὸν Θεὸν γεννητὴν, γενημῶν γὰρ ἁρκετικῶς ἁρκετα γεγονότα τὸν ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγον, ἀναθεμα ἔστω.

Si quis non confitetur, Emmanuel verè Deum esse, & ob id sanctam Virginem Deiparam, (genuit enim illa carnaliter incarnatum Dei Patris Verbum) anathema sit.

ΑναἘπι.

Reprehensio.

Ἡμῶς δὲ, ὅσοι τῶν διαγγελικῶν ἀκολουθοῦμεν φωνῶν, οὐ ἁρκετα φύσιν γενημῶν, ὅτι εἰς ἁρκετα μετὰ βληθῶν τὸν Θεὸν λόγον φανερῶς ἀπεπῶν γὰρ ὁ θεῖον, ἔστιν ἀναλλογίον δὲ καὶ Δαβὶδ ὁ πρὸς φητικῆς λέγει: σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ

Nos autem, quicumque voces Evangelicas sequimur, non carnem naturaliter factum, neque in carnem conuersum Deum Verbum dicimus: inconuertibilis est enim, immutabilisque diuinitas. vnde & propheta Dauid dicit: *Tu autem idem ipse es, &*

anni tui non deficient. quod Paulus magnus veritatis præco de Filio dictum, in epistola ad Hebræos docuit. & alibi per prophetā ait Deus: *Ego sum, & non mutor.* Si igitur inconuertibilis est, immutabilisque diuinitas, conuersionis & mutabilitatis non est capax. Si autem impossibile est conuerti inconuertibilem, non est factum caro Deus Verbum, ita vt sit conuerfum, sed assumpsit carnem, & inhabitauit in nobis, secundum Euangelicam vocem. Et hoc explicans sacratissimus Paulus in Epistola ad Philippenses ait: *Hoc sentite in vobis, quod & in Christo Iesu: qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo: sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens.* Palàm igitur est ex his quæ dicta sunt, quia Dei forma mutata non est in serui formam: sed manens quod erat, assumpsit formam serui. Igitur non est factum caro Deus Verbum, sed carnem viuentem & ratione præditam assumpsit: non ipse naturaliter è Virgine natus, & conceptus, & figuratus, atque formatus, & existendi principium exinde assumens, qui ante sæcula & Deus est, & apud Deum, & cum Patre est, & cum Patre cognoscitur & adoratur: sed templum sibi in vtero virginali formans, erat cum formato & nato. Quamobrem & sanctam illam Virginem Dei genitricem appellamus, non quasi Deum naturaliter generauerit, sed tanquam hominem vnitum Deo, qui finxit eum. Si autem non est homo qui in vtero Virginis formatus est, sed Deus Verbum, quod ante sæcula est, factura igitur Spiritus erit Deus Verbum. *Quod enim in ea natum est,* inquit Gabriel, *ex Spiritu sancto est.* Si autem increatum est vnigenitum Dei Verbum, Patrique consubstantiale & coæternum, non est formatio aut creatura Spiritus. Si verò Deum Verbum in vtero Virginis Spiritus sanctus non formauit, restat intelligi, serui formam & fictam, & formatam, & conceptam, & natam esse naturaliter. Quia verò [ea serui forma] non erat nuda à Dei forma, sed templum erat inhabitantis Dei Verbi, secundum Pauli vocem: *In ipso enim,* inquit, *complacuit omnem ple-*

Hebr. 1.

Malach. 3.

Ioan. 1.

Philip 2.

Math. 1.

Coloss. 1.

τὰ ἔτη ἑνὸς οὐκ ἐκλείουσιν· ὁ δὲ Παῦλος ὁ μέγας, ὁ τῆς ἀληθείας κήρυξ, εἰς τὸν υἱὸν εἰρησάσαι ἐν τῇ παρὲς Ἑβραίοις ἐδίδαξε. Ἐτέρωτι δὲ ἀφ' τῆς παροφῆτου φησὶν ὁ Θεὸς· ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι. εἰ οὖν ἀπρεπτον ὁ θεῖον, καὶ ἀλλοίωτον, Ἑσπῆς ὅστι καὶ μεταβολῆς ἀνεπίδεκτον· εἰ ἡ ἀδιώτατον τραπέζῳα ὁ ἀπρεπτον, οὐκ ἐγύετο ἀφ' ἑ οὗτος Θεὸς λόγος τραπέζης· ἀλλ' ἀνέλαβε ἀρκά, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ τῷ τῷ διαλεχθῆναι φωνῶν. καὶ τῷτο ἀφ' ὧς ὁ ἁγιώτατος Παῦλος λέγων ἐν τῇ παρὲς Φιλιππησίοις, φησὶ· τῷτο φρονείτω ἐν ἡμῖν, ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅς ἐν μορφῇ Θεοῦ ἕωπαρχῶν, οὐχαρπαγμὸν ἠγήσατο ὁ εἰς Θεῶν, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφῶν δούλου λαβὼν· δῆλον τοίνυν ἐκ τῶν εἰρημῶν, ὡς ἡ τῷ Θεοῦ μορφῇ οὐκ ἐτραπέζῳα εἰς δούλου μορφῶν ἀλλά μόνουσα ὁ ἑὸς, ἐλαβε τῷ τῷ δούλου μορφῶν. τοίνυν οὐ γέρονε ἀφ' ἑ οὗτος Θεὸς λόγος, ἀλλὰ ἀρκά ζῶσαν καὶ λογικῶς ἀνέλαβεν. οὐκ αὐτὸς φύσις ἐκ τῆς πρῆθενου γεγνήνηται συλληφθεῖς, ἔδραπλαθεῖς, ἔμορφωθεῖς, καὶ δρῆλῶ ἐκείθεν τῷ τῷ λαβὼν, ὁ παρὲς τῶν αἰώνων ἕωπαρχῶν, καὶ Θεὸς ὢν, καὶ παρὲς τὸν Θεὸν ὢν, καὶ πατὴρ πατέρων, καὶ μὲν πατὴρ ἡνωζομένης τε, καὶ παροσκυνομένης· ἀλλ' ἑαυτῷ ναὸν ἐν τῇ πρῆθενικῇ γαστρὶ δραπλασας, στωλῶν τῶν πλασθέντι, ἔκνηθεντι. οὐ χάλειν καὶ τῷ αἰῶνι ἐκείνῳ πρῆθενον θεοτόκου παροσαρρομένην, οὐχ ὡς Θεὸν φύσις ἡνωσασα, ἀλλ' ὡς ἀνδραπον, ὅς δραπλασασα τῷ αὐτῷ, ἡνωμένην Θεῶν. εἰ δὲ οὐκ ἀνδραπος ὁ ἐν γαστρὶ τῆς πρῆθενου δραπλαθεῖς, ἀλλὰ Θεὸς λόγος, ὁ παρὲς αἰώνων, ποίημα δρῶ τῷ πνεύματος ὁ Θεὸς λόγος· ὁ γὰρ ἐν αὐτῇ φησὶ κνηθέν ὁ Γαβριὴλ ἐκ πνεύματος ὅστιν αἰῶνι. εἰ δὲ ἀκτίστος ὁ μονοημῆς τῷ Θεοῦ λόγος, καὶ τῶν πατέρων ὁμοουσιός τε, ἔστω αἰδῆς, οὐκ ἐπὶ πλάσμα ἢ κτίσμα τῷ πνεύματος. εἰ δὲ οὐ τὸν Θεὸν λόγον ὁ πνεῦμα ὁ αἰῶνι ἐν τῇ γαστρὶ τῆς πρῆθενου διέπλασε, λείπεται νοεῖν τῷ τῷ δούλου μορφῶν καὶ πλασθέντι, καὶ μορφωθέντι, καὶ κνηθέντι, ἔκνηθέντι φύσις· ὅτι ἡ γυμνή ἡ τῆς τῷ Θεοῦ μορφῆς, ἀλλὰ ναὸς ἑὸς, ἐνοικον τὸν Θεὸν λόγον ἔχον, καὶ τῷ τῷ Παύλου φωνῶν· ἐν αὐτῷ γὰρ, φησὶν, ἡνδύθησε πᾶσι τῷ πληρωμα

ρωμα τῆς θεότητος καποικῆσαι σωματικῶς, ἔκ ἀνθρώποτοκον, ἀλλὰ θεοτόκον πλὴν πρῶτον παρσαρρῶλον. πλὴν μὲν τῆ ἀφάπλάσθ, καὶ μορφώσθ, καὶ κησθ, πλὴν δὲ τῆ ἐνώσθ ὑψάντες παρσηρῶλον. ἀφ' τῆτο καὶ ὁ παρρὲν βρέφος Ἐμμανουήλ παρσαρρῶλεται· οὔτε Θεός ἀνθρώπειας φύσεως κερωρισμένος, οὔτε ἀνθρώπος γεγυμνωμένος θεότητος· ὁ γὰρ Ἐμμανουήλ ὁ μὲν ἡμῶν ἐρμυλωθῆ ἐστὶ Θεόν, καὶ πλὴν τῆν διασχιών φωνίω. ὁ δὲ μὲν ἡμῶν ὁ Θεός, ἔ τὸν ἐξ ἡμῶν ὑψῶν ἡμῶν ληφθέντα δηλοῖ, ἔ τὸν ἀφληφῶτα Θεόν λόγῳ κηρῆθ. ὁκοῖω ὁ βρέφος Ἐμμανουήλ ἀφ' τὸν ἀφληφῶτα Θεόν, ἔ θεοτόκος ἢ πρῶτος ἀφ' πλὴν παρρὲς πλὴν κληθῆσαι δούλου μορφῶ ἐνώσιν τῆς ἑ Θεοῦ μορφῆς· οὐ γὰρ εἰς ἄρκα ὁ Θεός λόγος ἐπράπη, ἀλλ' ἢ τῆ Θεοῦ μορφῆ ἐλαβε πλὴν τῆ δούλου μορφῶ.

Anitudinē diuinitatis inhabitare corporaliter, non hominis genitricē, sed Dei genitricem Virginem appellamus: illam quidem figmento, & formationi, & conceptui, hanc autē vnitioni imponentes appellationem. Propterea & natus infans Emmanuel appellatur, neque Deus ab humana natura separatus, neque homo diuinitate nudatus. Emmanuel enim nobiscum interpretatur esse Deum, secundum Euangelicam vocem. Illud autem, Nobiscum Deus, & ex nobis pro nobis assumptum significat, & assumptum Deum Verbum prædicat. Ergo infans Emmanuel dicitur propter assumptum Deum, & Dei genitrix Virgo propter vnitionem formæ Dei ad conceptam serui formam. Non enim in carnem Deus Verbum conuersum est: sed Dei forma assumpsit serui formam.

Math. 22

Ἀναθεματισμὸς β'.

Εἴ τις ἐχ ὁμολογεῖ ἄρκα κατ' ὑπόστασιν ὑπόστασι τ' ἔκ Θεοῦ παρρὲς λόγον, εἶνα τε ἐστὶ Χριστὸν μὲν τ' ἰδίως ἄρκα, τὸν αὐτὸν δηλονότι Θεόν τε ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπον, ἀνάθεμα ἔστω.

Anathematismus II.

Si quis non confiterur Dei Patris Verbum carni secundum hypostasim vnitum, vnūque tantum vnā cum sua carne esse Christum, eundem nimirum Deum simul & hominem, anathema sit.

Ἀναεπιή.

Ἐνα μὲν Χριστὸν ὁμολογεῖσθαι, ταῖς θείαις τῆν ἀποστόλων διδασκαλίαις πειθόμενοι καὶ τὸν αὐτὸν ἀφ' πλὴν ἐνώσιν Θεόν τε καὶ ἀνθρώπον ὀνομάζομεν. πλὴν δὲ κατ' ὑπόστασιν ἐνώσιν παρρῶτασιν ἀρκοῦμεν, ὡς ξένω, καὶ ἀλλόφυλον τῆν θείων γραφῶν καὶ τῆν ταύτας ἡρμυλωθῶτων πατέρων. εἰ δὲ τῆτο βούλεται λέγειν ἀφ' τῆς κατ' ὑπόστασιν ἐνώσεως ὁ ταῦτα γυνήσας, ὡς κερῶσις ἄρκα καὶ θεότητος γέρνεεν, ἀπερρῶμεν σὺ πάση παρρῶμια, καὶ πλὴν βλασφημίω ἐλέγξομεν. ἀνάκη γὰρ τῆ κερῶσθ ἀκολουθῆσαι πλὴν σὺλχυσιν· εἰσοδοσα δὲ ἢ σὺλχυσις ἀφαιρῆ τῆς ἐκάστης φύσεως τ' ἰδίωτητα· τὰ γὰρ κερανυλῶνα οὐ μὲν ἀ παρρῶτερον ἔστω. τῆτο δὲ ὁπτι ἑ Θεοῦ λόγου καὶ ἑ ἔκ παρρῶματος Δαβὶδ λέγειν, τ' ἀποπωπάτων ἀ εἶη. γρη ὁ πείθεσθαι παρ κερῶσθ δεικνῶν τ' ταῖ δύο φύσεσ, καὶ λέγοντὶ τοῖς Ἰουδαίοις· λύσατε

Reprehensio.

Vnum quidem Christum confitemur, sanctis Apostolorum doctrinis credentes: eundemque propter vnionem & Deum & hominem nominamus: secundum hypostasim verò vnionem modis omnibus ignoramus, tanquam peregrinam, & alienam à diuinis Scripturis & Patribus, qui eas interpretati sunt. Si autem per vnionem secundum subsistentiam hoc vult dicere is à quo hæc orta sunt, quod temperamentum carnis & diuinitatis sit factum, contradicemus omnium cum a-lacritate, & redarguemus blasphemiam. Necessè enim est ad temperamentum sequi confusionem, ingref-saque confusio aufert vniuscuiusque naturæ proprietatem. Quæ enim temperantur, non permanent vt primò fuerunt. Hoc autem de Deo Verbo & eo qui ex semine David est dicere, absurdissimum est. Oporteret autem credere Domino ostendenti duas naturas, atque dicenti Iudæis: Soluite

templum hoc, & in tribus diebus suscitabo illud. Si autem temperatio facta fuisset, neque Deus permanisset Deus, neque templum cognitum fuisset templum, sed & templum Deus, & Deus templum, (hoc enim exigit ratio temperamenti,) & superflue Dominus dixisset Iudæis: *Soluite templum hoc, & in tribus diebus suscitabo illud.* Oportebat enim dicere, *Soluite me, & in tribus diebus suscitabor, si quidè verè aliquod temperamentum factum fuisset, atque confusio.* Nunc autem ostendit soluendum templum, & suscitantem Deum. Superflua itaque secundum subsistentiam unio, quam pro temperamento nobis, sicuti puto, proponunt. Sufficit autem dicere unionem, quæ & naturarum proprietates ostendit, & unum edocet adorare Christum.

Anathematismus III.

Si quis in vno Christo post unionem diuidit hypostasés, ipsasque ea tantum coniunctione inter se connectit, quæ est secundum dignitatem, siue auctoritatem, vel potestatem, & non eo potius concursu, qui est secundum naturalem unionem, anathema sit.

Reprehensio.

Tenebricosa quidem & caliginosa est dictorum intelligentia, piis autem manifesta est ipsorum ineptia. Cui enim non est perspicuum, quod copulatio & concursus nihil differunt? Nam concursus, separatorum est concursus: copulatio verò est discretorum copulatio. At sapientissimus istorum verborum parens, quasi contraria posuit ea quæ consonant. Etenim non oportet, inquit, copulatione subsistentias coniungere, sed concursu, & concursu naturali: vel ignorans fortè quid dicit, vel, si nouit, blasphemans. Natura enim est vis necessariò compellens, & absque voluntate. Exempli gratia, Natura esurimus, non hoc arbitrio, sed necessitate patientes. Profectò enim qui in mendicitate degunt, mendicare desissent, si potestatem liberam non esuriendi haberent. Natura sitimus, natura dormimus, natura respiramus ætèr. Hæc autem omnia absque vo-

τὸν ναὸν τῆτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγείρω αὐτόν. εἰ δὲ κρείσσις ἐγγερόνῃ, οὔτε Θεὸς ἐμαρτυρήκει Θεὸς, οὔτε ναὸς ἐγνωρίζετο ναὸς. ἀλλὰ καὶ ὁ ναὸς Θεός, καὶ ὁ Θεὸς ναὸς. τῆτο γὰρ ὁ τῆς κρείσσεως βούλεται λόγος· καὶ ὡς ἐπιπῶς ὁ κύριος εἶπε τοῖς Ἰουδαίοις· λύσατε τὸν ναὸν τῆτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγείρω αὐτόν· ἐγχεῖν γὰρ φάναγ· λύσατέ με, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερθήσομαι· εἰψ ἀληθῶς κρείσσις ἴσις ἐγγερόνῃ, καὶ σύγχυσις. νῦν δὲ δείκνυσι τὸν λυόμενον ναὸν, καὶ τὸν ἀγιῶντα Θεόν. ὡς ἐπὶ τὴν πίνω ἢ κερὶ ὑπόστασιν ἔνωσις, ἡ ἀντὶ κρείσσεως ἡμῶν, ὡς οἶμα, παρεβάλλονται. ὅρα καὶ ὅ λέγονται ἔνωσις, ἢ τίς καὶ τὰς τῶν φύσεων ἰδίτητες δείκνυσι, καὶ τὸν ἕνα παροσκηφὴν διδάσκει Χριστόν.

Αναθεματισμός γ'.

Εἰ τις ἐπιτῆ Χριστοῦ διαίρεσι τὰς ὑποστάσεις μὴ τῆ ἔνωσιν, μόνῃ σωματικῶν αὐτῶν σωμαφείᾳ τῆ καὶ πλὴν ἀξίαν, ἢ ἡρω αὐθεντεῖαν, ἢ διωαφείαν, ἔσ οὐχὶ δὴ μᾶλλον σπύοδον πλὴν κερὶ ἔνωσιν φισικῶν, ἀναθεματέω.

Αναξοπή.

Σκοτεινὴ καὶ ζεφώδης τῆ εἰρημνῶν ἢ ἔννοια· δὴλη δὲ αὐτῶν τοῖς δισθεσίσι ἢ ἀνοια. πίν γὰρ οἶμα βῆδαν, ὡς σωμαφεία καὶ σπύοδος ὅσθεν δὲ ἀφερέσιν; ἢ τε γὰρ σπύοδος τῆ κεχειρισμένων ὅσθεν σπύοδος, ἢ τε σωμαφεία τῆ διηρημνῶν σωμαφεία· ὁ ὅσθεν σφώτατος τῆ λόγων πύτων πατήρ, ὡς ἐναπία τὰ σύμφωνα τέθηκεν· οὐ γερὶ γὰρ φησὶ σωμαπείν τὰς ὑποστάσεις σωμαφεία, ἀλλὰ σπύοδος, καὶ σπύοδος φισικῆ· ἢ ἀγνοῶν ἴσως ὁ λέγει, ἢ ἐν γνώσει βλασφημῶν. ἢ γὰρ φύσις ἀναγκαστικὸν πὶ ὅσθεν, καὶ ἀβούλητον γερῆμα· ὅσθεν πὶ λέγον· φισικῶς πεινώμην· οὐ γνώμη τῆτο πάροντες, ἀλλὰ ἀνάκη. ἢ γὰρ ἀν, οἱ πλωχία συζώντες τῆ παροσατεῖν ἀππλάγισον, ἔσ μὴ πεινῆν τῆ εἰσοσίαν ἐν τῆ βουλή κεκτημῶν· φισικῶς διψώμην, φισικῶς κερὶ δούμην, φισικῶς ἀναπνέομην τὸν ἀέρα· πῶντα δὲ τῶντα τῆ ἀβού-

λήτων, ὡς ἔφω. ὁ γὰρ μηδὲν τούτων κατὰ
 δεξιόμορος, ἀνάγκη δὲ τῆς ζωῆς ὑποδέχεται
 τέλος. εἰ ποῖνω φεικτὴ γέρονε τῆς τῆ Θεοῦ
 μορφῆς, καὶ τῆς τῆ δούλου μορφῆς, ἢ κατ'
 ἔνωσιν σωώδους, ὑπὸ ἀνάγκης ἑνὸς βιαζό-
 μωτος, ἀλλ' οὐχὶ φιλαυθεντία κεχρημέ-
 νος, ὁ Θεὸς λόγος σωήθη τῆ τῆ δούλου
 μορφῆς, καὶ ὠρεθήσε) ὁ τῆ πομπὸς νομοθέτης ἀν-
 αγκαστικοῖς νόμοις ἀκολουθῶν. ἀλλ' οὐ ταῦτα.
 ἡμᾶς ὁ μακάριος ἐδίδαξε Παῦλος, ποιῶν-
 ἄνδρον δὲ, ὅτι ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφῶν δούλου
 λαβῶν. ὁ δὲ ἑαυτὸν ἐκένωσε, ὅ ἐθελοῦσιον
 δεικνύσιν. εἰ ποῖνω γνώμη ἔβουλήσθ τῆ εἰς
 ἡμῶν ἀναληφθέντος ἑνώσιν φύσιν, περὶ τῆ
 τῆ φεικτῆς λέξεως ἢ παραθήκη. ἄρκει γὰρ ὁμο-
 λογήσασθαι ἑνωσιν ἑνωσις ἢ ἕκαστῶν διηρημένων
 λαμβάνεται διαγρέσεως γὰρ ἕκαστος, ὅτε ἀπο-
 τε ἑνωσις νοητή. ὁ ποῖνω τῆ ἑνωσιν λαμβάνων,
 παραλαμβάνει τῆ διαγρέσιν. πῶς ποῖνω φησὶ, μὴ
 δεῖν τῆς ὑποστάσεως διαγρέσιν, εἴπω φύσιν; καὶ
 ταῦτα εἰδῶς, ὡς τελεία μὴ ἢ τῆ Θεοῦ λόγου
 ὑπόστασις παρὰ τῆ αἰώνων ὑπῆρχε τελεία δὲ
 ὑπὸ ἐκείνης ἐλήθη ἢ τῆ δούλου μορφῆς.
 εἰ δὲ ὑποστάσεως εἶπεν, ἀλλ' οὐχ ὑπόστασιν. εἰ
 ποῖνω ἑκατέρω φύσιν ὁ τέλειον ἔχει, εἰς ταῦτον
 δὲ σωήλητον ἀμφοτέρω, τῆ τῆ Θεοῦ μορφῆς δη-
 λονότι λαβούσης πῶς τῆ δούλου μορφῆς, ἐν
 μὴ παρῶσων, ἔνα ἕν, ἔ Χριστὸν ὁμολο-
 γεῖν ὑπεβέβη. δύο δὲ τῆς ἑνωθείσας ὑποστάσεως,
 εἴπω φύσιν λέγειν, ὅτε ἀποπον, ἀλλὰ κατ' ἀν-
 ἴαν ἀπολοῦσθον. εἰ γὰρ ἕκαστῶν ἀνθρώπου δια-
 γρέσθον τῆς φύσιν, ἔ καλοῦσθον τῆ μὴ θνητῶ
 σῶμα, πῶς ἢ ἀθάνατον ψυχῶν, ἑκατέρω δὲ
 ἀνθρώπων πολλῶ μαλλον τῆ ἀφλητότος Θεοῦ,
 καὶ ἀναληφθέντος ἀνθρώπου, τῆ τῆ φύσιν
 ἰδίω τῆς γνωρίσθον ὄλογον. εἰσερχόμεν δὲ καὶ
 τὸν μακάριον Παῦλον, τὸν ἑνα ἄνθρωπον εἰς
 δύο διαγροῦσθαι ἀνθρώπους. καὶ ποτὲ μὴ λέ-
 γοντα: ὅσον ὁ ἕξω ἄνθρωπος φθίρεται, ποσοῦτον
 ὁ ἕσωθεν ἀνακαμνοῦται. ποτὲ δὲ. σωήδωμ τῆ
 νόμω τῆ Θεοῦ κατ' τὸν ἕσω ἄνθρωπον. ἔ αἰσθῶ
 εἰς τὸν ἕσω ἄνθρωπον καποικῆσθαι τὸν Χριστὸν.
 εἰ δὲ πῶς φεικτῶ σωαφθῆν τῆ ὁμοχρόνων
 φύσιν ὁ ἀπόστολος διαγρεῖ, πῶς ἀσεβείας
 γράφεται τῆς τῆ ἰδίω τῆ φύσιν διαγροῦ-
 σθαι, τῆ παρανομίου Θεοῦ, καὶ τῆ ἐπ' ἐξά-
 των τῆ ἡμερῶν ἀναληφθέντος ἀνθρώπου, ὅτι

Aluntate sunt, ut dixi. Qui autem ni-
 hil horum in se recipit, necessario fi-
 nem vitæ accipit. Si igitur naturalis
 fuit Dei formæ & serui formæ unio,
 à necessitate quadam compulsus, &
 non misericordia usus, Deus Ver-
 bum formæ serui coniunctus est, &
 legislator omnium necessitatis leges
 sequi inuenitur. Verum non hæc nos
 docuit beatus Paulus, sed contra Philip. 2:
 rium, quod seipsum exinaniuit for-
 ma serui assumpta. Quod autem di-
 citur, Seipsum exinaniuit, volunta-
 rium demonstrat. Si igitur consilio
 & voluntate vnitus est naturæ ex no-
 bis susceptæ, superfluum est addere
 dictionem, naturalis. satis enim fue-
 rit fateri unionem. Unio autem in
 discretis accipitur, nusquam enim
 intelligitur unio, nisi fuerit diuisio.
 Igitur unionem suscipiens, discretio-
 nem præaccipit. Quomodo igitur
 dicit non oportere subsistentias di-
 uidere, siue naturas? idque sciens,
 quod perfecta Dei Verbi subsistentia
 ante sæcula erat, & ab illa assumpta
 fuit serui forma perfecta. Idem & sub-
 sistentias dixit, sed non subsistentiã.
 Si igitur utraq; natura perfectionem
 habet, in idem autem conuenerunt
 ambæ, forma videlicet Dei suscipien-
 te formam serui, vnam quidem per-
 sonam, & vnum Filium & Christum
 confiteri pium est, duas autem subsi-
 stentias siue naturas vnitas dicere,
 non absurdum est, sed iuxta causam
 confectaneum. Etenim si in vno ho-
 mine diuidimus naturas, & mortalem
 corpus, immortalem verò animam
 dicimus, vtrumque autem hominem:
 multo magis affumentis Dei, & as-
 sumpti hominis, naturarum proprie-
 tates agnoscere rationi consentaneum
 est. Inuenimus autem & beatum Pau-
 lum vnum hominem in duos diui-
 dentem, & aliquando quidem dicē-
 tem: *Quanto exterior homo corrumpi-*
tur, tanto internus renouatur. aliquan-
 do verò: *Condelector legi Dei,* inquit,
secundum interiorem hominem. & ite-
 rum: *In interiore homine habitare Chri-*
stum. Quod si Apostolus naturalem
 copulationem naturarum simul con-
 ditaram diuidit, quomodo eos qui
 diuidunt proprietates naturarum,
 Dei qui ante sæcula fuit, & homi-
 nis in extremis diebus assumpti,
 impietatis accusat is, qui tempera-
 2. Cor. 4:
 Rom. 7:
 Ephes. 3:
 O O o ij

tionem nos per alia nomina do A κρῶσιν ἡμῖν δι' ἑτέρων ὀνομάτων διδά-

Anathematismus IV.

σκων;

Ἀναθεματισμός δ'.

Si quis duabus personis, siue hypo-
stasibus, eas voces attribuit, quæ in
Euangelicis & Apostolicis scripturis
passim occurrunt, quæve à sanctis de
Christo, vel ab ipso quoque Christo
de se ipso dictæ sunt, & alias quidem
homini tanquam seorsum à Dei Ver-
bo considerato adscribit, alias verò
tanquam Deo conuenientes, soli
Dei Patris Verbo adaptat, anathe-
ma sit.

Reprehensio.

Sunt & hæc his, quæ iam dicta sunt,
cognata & assimilia. Vult enim, tan-
quam temperatione facta, in sermo-
nibus qui in sacris Euangelis & Apo-
stolicis scriptis dicti sunt, nullam esse
differentiam, idque fortasse vt aduer-
sus Arium, & Eunomium, & cæteros
hæresiarchas se pugnare gloriatur.
Dicat igitur ille sacrorum dogma-
tum diligentissimus doctor, quomo-
do hæreticorum blasphemiam redar-
guat, dum ea quæ humiliter & con-
gruè à serui forma dicuntur, Deo
Verbo aptat. Illi enim hoc facien-
tes, minorem, & creaturam, & factu-
ram, & seruum, & ex non extanti-
bus, Filium Dei esse statuunt. Cui igi-
tur nos, qui diuersa quàm illi senti-
mus, & consubstantialem esse & coæ-
ternum Deo & Patri Filium confite-
mur, opificémque omnium, & facto-
rem, & ornatozem, & gubernatozem,
& administratozem, & in omnibus sa-
pientem, & omnipotentem, imò ip-
sam potentiam, & ipsam vitam, &
ipsam sapientiam esse affirmamus,
cui inquam attribuimus illud: *Deus*
meus, Deus meus, vt quid me dereli-
quisti? & illud: Pater, si possibile est,
transseat à me calix iste. &, Pater, salua
me ex hac hora. & illud: Horam illam
nemo nouit, neque Filius hominis. &
alia quæcumque humiliter ab ipso,
& à sanctis Apostolis de ipso dicta
scriptaque sunt? Cui famem & sitim
adaptabimus? cui fatigationem &
fomnium? cui ignorantiam & formi-
dinem? Quis Angelico subsidio ha-
bebat opus? Si hæc Dei Verbi sunt,
quomodo ignorauit sapientia? quo-
modo autem vocetur sapientia, quæ

Math. 27.
Math. 16.
Ioan. 12.
Marc. 13.
Math 4.
Ioan. 4.
Luc. 4.

Εἰ τις προσώποις δισὶν, ἢ ἑνὶ ὑποστάσει,
ταῖς τε ἐν τοῖς διαχρηλικαῖς καὶ ἀποστολικαῖς συγ-
γραμμασι διαφέρουσιν φωναῖς, ἢ ἐπι Χριστῷ πα-
τρὸς τῶν ἁγίων λειτουργίας, ἢ πατρὸς αὐτῶν πατρὸς ἐαυτῶν,
καὶ ταῖς μὴ ὡς αἰθερόπρωτος τὸν ἐκ Θεοῦ πα-
τρὸς λόγον ἰδικῶς νοουμένῳ προσάπῃ, ἰαὶς δὲ
ὡς θεωρεῖται μόνῳ πατρὶ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγῳ,
ἀνάθεμα ἔστω.

B

Ἀναθεματισμός.

Συγγρηγῆ καὶ ταῦτα τοῖς ἤδη λεχθεῖσι βου-
λεται γὰρ, ὡς κρῶσεως γενησάντων, μηδε-
μίαν ἐξ ἡμῶν λόγων διαφεροῦσαν, τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς
διαχρηλικαῖς καὶ τοῖς ἀποστολικαῖς συγγραμ-
μασιν εἰρημύων. καὶ ταῦτα, πολεμεῖν ἴσως
Ἀρείῳ, καὶ Εὐνομίῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς αἰρε-
σιάρχαις σεμνωμένους. εἰπάτω τίνῳ ὁ τῶν
θεῶν δογμάτων διδάσκαλος ἀκριβῆς, πῶς
ἀντιδιδόντες τὴν αἰρετικῶν βλασφη-
μίαν, τὰς ταπεινάς καὶ ἀρμόδιως τῶν Θεῶν λό-
γῳ προσάπῃων. ἐκείνοι γὰρ τὸ τοιοῦτον ποιού-
ντες, ἐλάττωσαν, καὶ κτήσαν, καὶ ποιήσαν, καὶ
δούλον, καὶ ἐξ ὧν ὄντων, τὸν υἱὸν τῶν Θεῶν
ἐξ ἡμῶν δογματίστοι. τίνῳ τίνῳ ἡμεῖς, οἱ πάντες
ἐκείνοις φρονοῦντες, καὶ ὁμοούσιον εἶναι,
καὶ σωμαίδητον τῶν Θεῶν καὶ πατρὸς τὸν υἱὸν
ὁμολογοῦντες, δημιουργῶν τε τῶν ὅλων, καὶ
ποιητῶν, καὶ κτιστῶν, καὶ κυβερνητῶν,
καὶ τρυφῶν, καὶ πτόσοφον, καὶ πτόσοδωτα-
μον, μᾶλλον δὲ ἀπτόσοδωταμον, καὶ ἀπτόσοδωτα,
καὶ ἀπτόσοφον, ἀναθῶντον ὁ Θεὸς μου, Θεέ μου,
τί με ἐγκατέλιπες; καὶ ὁ, πάτερ, εἰ δυνατὸν,
παρελθέτω ὁ ποτήριον τῶν ἀπ' ἐμοῦ. καὶ ὁ,
πάτερ, σῶσον με ἀπὸ τῆς ὄρας ταύτης. καὶ ὁ, ἢ
ὄραν ἐκείνῳ ὁδοὺς οἶδεν, οὐδὲ ὁ υἱὸς τῶν ἀν-
θρώπων. καὶ ταῦτα ὅσα ταπεινάς ὑπὸ αὐτῶν
καὶ ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἀποστόλων πατρὸς αὐτῶν εἰρηται,
καὶ γέγραπται; ἕνι τῷ πεῖναν, καὶ τῷ δίψῳ προσ-
σάφῳ; ἕνι τὸν κόπον, καὶ τὸν ὑπνον; ἕνι τὴν
ἀγροίαν, καὶ τῷ δόλῳ; τίς ὁ τῶν ἀγγλικῶν δεητεῖς
συμμαχίας; εἰ τῶν Θεῶν λόγῳ ταῦτα, πῶς ἠ-
γνόησεν ἡ ἁφῆ; πῶς δὲ ἀντικρῖναι ἁφῆ, ἢ

C
D

ὅτι τῆς ἀγνοίας ἔχουσαι πάθος; πῶς δ' αὖ ἀλη-
 θεύσατε λέγων ἔχον τὰ τῆ πατρὸς πνεύματα, τῆ
 πατρὸς οὐκ ἔχον τὴν γλῶσσαν; μόνος γὰρ, φη-
 σὶν, οἶδεν ὁ πατήρ τὴν ἡμέραν ἐκείνῃ.
 πῶς δ' εἰκὼν ἀποβάλλεσθαι εἴη τῆ ἡμνή-
 σαρτος, μὴ πνεύματα ἔχον τῆ ἡμνήσαρτος; εἰ
 μὲν οὖν ἀληθῶς λέγων ἀγνοῖν, αὐτὸν αὖ
 τις ὑπολάβοι περὶ αὐτοῦ. εἰ δὲ οἶδε τὴν ἡμέ-
 ραν, κρύπτειν δὲ βουλόμενος, ἀγνοῖν λέγει,
 ὁρῶν εἰς ποῖαν βλασφημίαν χωρὶς ὁ σωμα-
 τήριον ἢ γὰρ ἀλήθεια ψεύδεται. ἢ τίς οὐκ εἰ-
 κότως ἀλήθεια κηρύττει, ἔχουσα τι ἄλλο ἐνδι-
 κῶν. εἰ γὰρ οὐτε ψεύδεται ἢ ἀλήθεια, οὐτε ὁ Θεὸς
 λόγος ἀγνοῖ τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ αὐτὸς ἐποίησεν,
 ἡ δὲ αὐτὸς διώκειν, ὡς ἢ μὴ κρινῆναι τὴν οἰ-
 κουμένην. ἀλλ' ἔχει τῆ πατρὸς τὴν γλῶσσαν, ὡς
 εἰκὼν ἀποβάλλεσθαι. οὐκ ἔρα τῆ Θεοῦ λό-
 γου ἢ ἀγνοία, ἀλλὰ τῆ δουλοῦ μορφῆς, τῆ
 ποσαῦτα κατ' ἐκείνου τῆ κηρύττειν γινωσκύσης,
 ὅσα ἢ ἐνοικῶσα θεότης ἀπεκάλυψε. ταῦτα ἔ
 περὶ τῶν ἄλλων ἄλλο ὁμοίων ἐστὶν εἰπεῖν. πῶς γὰρ
 αὐτὸν ἔχοι λόγον, τὸν Θεὸν λόγον εἰπεῖν πατρὸς τὸν
 πατέρα. πῶς, εἰ δυνατὸν, περὶ εἰπεῖν ὁ πο-
 τῆριον ἀπ' ἐμοῦ πλὴν ὅς ὡς ἐγὼ θελῶ, ἀλλ'
 ὡς σύ. πολλὰ γὰρ ἐντεῦθεν πάλιν συμβαίνει τὰ
 ἀτοπα. καὶ περὶ τὸν μὴ, ὁ διχονοῖν τὸν πατέρα
 καὶ τὸν υἱόν, ἔτερεα μὲν βούλεσθαι τὸν πατέ-
 ρα, ἔτερεα δὲ τὸν υἱόν. ἔφη γὰρ, πλὴν ὅς ὡς
 ἐγὼ θελῶ, ἀλλ' ὡς σύ. ἔπειτα πολλὰ αὐτὸς ἀ-
 γνοῖαν ἐν τῇ ὑπὸ θεωρήσει. ὁρῶν γὰρ
 ἀγνοῖν, εἰ δυνατὸν, ἢ μὴ, περὶ εἰπεῖν ὁ πο-
 τῆριον. τῆ δὲ περὶ τῆ Θεοῦ λόγου λέγειν,
 δυνατός, καὶ βλασφημίας γέμον. ἢ δὲ γὰρ
 ἀκριβῶς, ὁ ἀπὸ τῆ τοῦ ἀποστόλου, ὁ ἐκὼν
 τὴν ἡμετέραν φύσιν ἀναλαβὼν, ὁ ἑαυτὸν κε-
 νώσας, τῆ τῆς οἰκονομίας μωσινοῦ ὁ τέλος
 δι' οὗ καὶ τοῖς ἱεροῖς περὶ τὸν ἀποστόλου
 ἰδού, ἀναβαίνοντι εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς
 τῆ ἀνδραγαθίας τοῦ ἀποστόλου εἰς χεῖρας ἐθνῶν,
 εἰς ὁ ἐμπαιξάμενος αὐτὸν, καὶ μασιγῶσας, καὶ
 φασμασας. καὶ τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. ὁ
 ἰδὼν ταῦτα περὶ κηρύττει, καὶ τῆ Γέφυρα
 ὅτι πηλῆσας ἀπὸ τῆ ἀμαρτίας ὁ ἡμετέρας, πῶς
 ἀπὸ χεῖρας μὴ ἡμετέρας, ὅς φασὶς οἶδε πῶ
 ὁ ἐσόμενος; πῶς δ' οὐκ ἀτοπον, Ἀβραάμ
 μὲν περὶ πολλῶν ἡμερῶν ἰδεῖν τῆ ἡμέραν αὐτοῦ,
 καὶ γὰρ ἰδὼν, καὶ Ἡσαΐαν ὁσαύτως περὶ
 B. Theod. Tom. IV.

A ignorantia infirmitati est obnoxia?
 Quomodo verax erit, dicens habere
 se omnia quae Pater, cum Patris cogni-
 tionē non habeat? *Solus enim*, inquit,
Pater novit diē. Quomodo erit incom-
 mutabilis imago genitoris, nō omnia
 quae genitoris sunt, habēs? Itaq; si qui-
 dem se ignorare dicens verax fuit, hec
 aliquis de eo existimare possit. Si au-
 tem diem sciens, ut rem occultaret,
 ignorare se illum dicit, vide in quam
 blasphemiā quod colligitur evadat.
 Veritas enim mētitur: quae immeritō
 veritas dicetur, si quid in se habet ve-
 ritati aduersum. Si autem veritas non
 mentitur, neque Deus Verbum diem
 quem fecit ignorat, quem ipse praefi-
 niuit, in quo iudicaturus est orbem:
 sed habet Patris cognitionem ut ima-
 go incommutabilis. Non igitur Dei
 Verbi est ignorantia, sed formae ser-
 uii, quae tanta per illud tempus scie-
 bat, quanta Deitas inhabitans reue-
 labat. Haec & de aliis similibus dicen-
 da sunt. Quomodo enim rationi con-
 sentaneum est, Deum Verbum dice-
 re ad Patrem: *Pater, si possibile est,*
transcat a me calix iste: verumtamen
non sicut ego volo, sed sicut tu? Multa
 enim incongrua rursus hinc acci-
 dunt. Et primū quidem, quod
 discordes erunt Pater & Filius: &
 quod alia quidem voler Pater, &
 alia Filius. Ait enim: *Verumtamen*
non sicut ego volo, sed sicut tu. Deinde
 magnam rursus ignorantiam vide-
 bimus in Filio. Inuenietur enim
 ignorans, an possibile sit, vel non,
 quod transeat calix. Hoc autem de
 Deo Verbo dicere, impium & bla-
 sphemia plenum foret. Sciebat enim
 optimē, qui propter hoc aduenerat,
 qui sponte nostram naturam assump-
 serat, qui se ipsum exinaniuerat,
 quifnam sacramenti dispensationis
 finis esset. Vnde & sanctis Apostolis
 praedicebat: *Ecce ascendimus Hieroso-*
lymam, & filius hominis tradetur in
manus Gentium ad illudendum, & fla-
gellandum, & crucifigendum, & tertia
die resurget. Qui igitur haec antea pra-
 dicauit, & Petrum deprecantem ne
 hoc fieret corripuit, quomodo depre-
 catur ne fiat, qui manifestē sciebat
 omnia euentura? Quomodo autē non
 absurdum, Abraham quidem ante
 multa saecula diem eius vidisse, &
 gauisum esse, & Esaiam similiter pra-
 Ioan. 16.
 Matth. 24.
 Act. 17.
 Matth. 26.
 Matth. 26.
 Matth. 16.
 Ioan. 3.

dixisse salutarem eius passionem, & Hieremiam, & Danielelem, & Zachariam, atque adeo omnem Prophetarum chorum, ipsum verò & ignorare, & liberationem petere, & deprecari quod in salutem orbis futurum erat? Igitur hæc verba non sunt Dei Verbi, sed formæ serui, quæ meruebat mortem, eo quòd nondum erat mors destructa: cui etiam formæ Deus Verbum, loco timori dato, hæc dicere permisit, vt geniti appareret natura, & ne eum qui ex Abraham & David descenderat, putatium vel phantasticum suspicaremur: quod sentiens impiorum hæreticorum caterua, hanc blasphemiam protulit. Igitur ea quæ dicta & facta sunt Deum decentia, Deo Verbo accommodabimus: quæ verò humiliter dicta & facta sunt, formæ serui aptabimus, ne eodem quo Arius & Eunomius blasphemix morbo laboremus.

Ἀποστασὶ αὐτῶν τὰ σωτήρια πάντα, καὶ Ἱερεμίου, & Δανιήλ, καὶ Ζαχαρίου, & πάντων τῶν προφητῶν χρόν, αὐτὸν δὲ ἀνοήτῳ, καὶ ἀπαλλαγῶν αἰτεῖν, & ἀπολύχασθαι, ὅ, τι ὅτι σωτηρία τῆς οἰκουμένης ἐμνησθῆναι ἔσεται; Ὁκοιωὺ οὐ τῷ Θεοῦ λόγῳ ταῦτα τὰ ῥήματα, ἀλλὰ τῷ δουλομορφῆς, τῆς ἀφιλώσεως τὸν θάνατον, ἀφ' ὅ μὴ πῶ λυθῆναι τὸν θάνατον. ἢ ὁ Θεὸς λόγος ταῦτα εἰπεῖν στωεχώρησε, χάριτι δεδωκώς τῇ ἀδελφίᾳ, ἵνα φαῖν τῷ τελευτήτος ἢ φύσις, καὶ μὴ ἑδύκῃσιν ἢ φαντασίᾳ τὸν εἶς Ἐθεράμῃ καὶ Δαβίδῃ ὑπολάβωμεν. ὁ τῷ δουλομορφῆς αἰρετικῶν ἢ συμμοεῖα παροῦσα, ταῦτα πῶ βλασφημίαν ἐγέννησεν. Ὁκοιωὺ τὰ μὲν θεοσχεπῶς εἰρημῶν καὶ πεπερασμένα τὰ Θεῷ λόγῳ περὶ σαφῶν τὰ δὲ ταπεινῶς εἰρημῶν & πεπερασμένα, δουλομορφῆς περὶ ἁρμόσων ἵνα μὴ πῶ Ἀρεῖα καὶ Εὐνομίου βλασφημίαν νοσῶμεν.

Anathematismus V.

Ἀναθεματισμὸς ε'.

Si quis dicere audeat, Christum hominem Deiferum, ac non potius verum Deum esse, vtpote vnicum ac naturalem Filium, quatenus nimirum Verbum caro factum carni & sanguini perinde ac nos communicavit, anathema sit.

Εἴ τις τολμᾷ λέγειν θεοφόρον ἀνθρώπον τὸν Χριστόν, & οὐχὶ δὴ μάλλον Θεὸν εἶναι καὶ ἀλήθειαν, ὡς γόν ἕνα & φύσιν, καθὸ γέγονε ἄρξ' ὁ λόγος, καὶ κεκοινώνηκε παραπλησίως ἡμῖν αἵματος καὶ ἄρκος, ἀνάθεμα ἔστω.

Reprehensio.

Ἀναθεμῆ.

Participem fuisse, sicut nos, sanguinis & carnis & animæ immortalis Deum Verbum, propter vnionem cum istis dicimus: carnem autem Deum Verbum conuersione quadam factum esse, non solum non dicimus, sed & eos qui dicunt, impietatis accusamus. Pugnare enim hoc & cum ipsis dictis videtur. Nam si conuersum est Verbum in carnem, non communicauit nobiscum carni & sanguini: si verò communicauit carni & sanguini, vt alius præter hæc communicauit. si autem aliud quiddam præter ipsum est caro, non ipsum in carnem est versum. Igitur communicationis nomine vtentes, sicut vnum quidem Filium adoramus, & eum qui assumpsit, & id quod assumptum est, naturarum autem differentiam agnoscimus, & Deiferum hominem, sicut

Κεκοινώνηκεναι ἡμῖν παραπλησίως αἵματος καὶ ἄρκος, & ψυχῆς ἀθανάτου τὸν Θεὸν λόγον, ἀφ' οὗ ἕνωσιν πῶ πρὸς ἑαυτὰ φανῶν ἄρξ' ὁ λόγος, καὶ τὸν Θεὸν λόγον ἔσπῃ ἡμῖν γεννηθῆναι, οὐ μόνον οὐ λέγουμεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς λέγοντας ἀσεβείας γραφόμεθα. Ὁκοιωὺ δὲ τῷτο & αὐτοῖς τοῖς εἰρημῶν ὅτιν ἰδεῖν. Εἰ γὰρ ἐπέσπῃ ὁ λόγος εἰς ἄρξ', οὐ κεκοινώνηκεν ἡμῖν ἄρκος & αἵματος. Εἰ δὲ ἄρκος & αἵματος κεκοινώνηκεν, ὡς ἄλλος πῶ ταῦτα κεκοινώνηκεν. Εἰ δὲ ἄλλο τι πῶ αὐτὸν ἢ ἄρξ', ὅτι αὐτὸς ἐπέσπῃ εἰς ἄρξ'. Ὁκοιωὺ τὰ τῆς κοινωρίας ὀνόματι χρωμένοι, ὡς ἕνα μὲν γόν περὶ σαφῶν τὸν λαβόντα, & ὅ ληφέν τῷ δὲ φύσει πῶ ἀφορεθῆναι ἡμῖν, & τὸν θεοφόρον δὲ ἀνθρώπον, ὡς

πολλοῖς τῶν ἁγίων πατέρων εἰρημῶν, οὐ πα-
ρατοῦ μὲν ὡν εἷς ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ
πρὸς Ἀμφιλόχιον ἀπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος
λόγῳ, τοῦτω χρησάμενος τὰ ὀνόματι, ἔστω τῆ
τῆ πεντηκστῶ ἐνάτου ψαλμοῦ ἐρμηνεία.
καλεῖται ὁ θεοφόρον ἀνθρώπον, οὐχ ὡς μερι-
κῶν ἵνα θεῖον χάριν δέξαιμεν, ἀλλ' ὡς πᾶσι
ἐνώμιον ἔχοντα τὸ ὑπὸ τῶ θεότητι. τῆτο γὰρ ὁ
μακάριος ἐρμηνεύων ἔλεγε Παῦλος· βλέ-
πετε, μή τις ὁ συζητησῶν ὑμᾶς ἀπὸ τῆς φιλο-
σοφίας, ἔκινῃς ἀπάτης, καὶ τὸ ἀπὸ ἀδύνατον τῶ
ἀνθρώπων, καὶ τὰ σοφία τῶ κόσμου, καὶ οὐ καὶ
Χριστὸν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρω-
μα τῆς θεότητος σωματικῶς.

A à multis sanctis Patribus dictus est,
non deuitamus. quorum vnus ma-
gnus ille Basilius in sermone de sancto
Spiritu ad Amphilochiū hoc vsus est
nomine, & in explanatione quinquage-
simi noni Psalmi. Vocamus autem
Deiferum hominem, non quòd par-
ticularem quandam diuinam gratiam
acceperit, sed quòd omnem vnitam
habeat Filij Deitatem. Hoc enim in-
terpretans beatus Paulus dicebat: *vi-
dete ne quis vos depradetur per philoso-
phiam, & inanem fallaciam, secundum
traditionem hominum, secundum ele-
menta huius mundi, & non secundum
Christum: quia in ipso inhabitat omnis
plenitudo Deitatis corporaliter.*

Ἀναθεματισμὸς εἴ.

Anathematisimus VI.

Εἴ τις Θεὸν ἢ δεσπότην εἶπὼν λέγῃ Χρι-
στοῦ τὸν ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγον, ἔστω δὲ μάλ-
λον τὸν αὐτὸν ὁμολογῇ, ὁμοῦ τε Θεὸν ἔστω
ἀνθρώπον, ὡς γεγονότος ἁπλῶς τῶ λόγου καὶ τῶ
γραφεῖ, ἀνάθεμα ἔστω.

Si quis Dei Patris Verbum, Christi
Deum vel dominum esse dixerit, &
non potius Deum simul & hominem
ipsum confessus fuerit, quatenus Ver-
bum caro factum est secundum Scri-
pturas, anathema sit.

Ἀνάθεσπι.

Reprehensio.

Ὁ μὲν μακάριος Παῦλος, ὁ ληθῆναι ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ λόγου, μορφῶν δούλου προσσηρόν.
ὅτι ὁ πρὸς τὸ εἰσώσεως ἡ λήψις, ἀπὸ τοῦ τῆ
ψυχῆς ὁ μακάριος δὲ λεγόμενος Παῦλος, μορ-
φῶν δούλου τῆ ληθῆναι μορφοσηρόν τε φύσιν,
ὅτι ἐπὶ χρώσαν ἔχῃ, τὸ εἰσώσεως ἡμοιωμένης, τὸ δου-
λείας ὁ ὄνομα. εἰ γὰρ τοῖς εἰς αὐτὸν πεπιτευκόσιν
ὁ ἀπόστολος γραφῶν ἔλεγε· ὡς ἐπὶ εἰδού-
λος, ἀλλὰ ὑὸς καὶ ὁ κύριος τοῖς μαθηταῖς. ὅτι ἐπὶ
καλέσω ὑμᾶς δούλους, ἀλλὰ φίλους· πολλῶν δὲ
μᾶλλον ἢ ἀπὸ τῆ τῆ ἡμετέρας φύσεως, δι' οὗ καὶ
ἡμεῖς τῆ τῆς ὑποστάσεως χρεῖσματος ἡξιώθημεν,
τῆς τῆ δούλου προσσηρείας ἀπαλλαγῆναι ἀπὸ
Θεοῦ τὸν ὁμολογησάμενον καὶ τῆ δούλου μορ-
φῶν, ἀπὸ τῶν εἰσώσεως αὐτῆ τῆ Θεοῦ μορ-
φῶν· ἔπειθ' ἡμεῖς τῶν προσσηρείας, καὶ ἔμμε-
νου ἡ βρέφος προσσηρόν τε, καὶ ἔμμε-
ναι παίδιον μεγάλης βουλήσ ἀγγέλιον, ἔμμε-
μασὸν σύμβουλον, ἔμμεν ἰσχυρὸν, καὶ ἐξουσια-
σῆν, ἔμμεν ἰσχυρὸν, ἔμμεν πατέρα τῆ ἡμετέρας
αἰώνος· ὁμοῦ δὲ ὁ αὐτὸς προσσηρείας, καὶ μὲν τῆ
ἐνώσιν κηρύττων τῆ ληθῆναι τῶ φύσιν, δού-
λον προσσηρόν τε ἐκ τῆ σπέρματος Ἀβραάμ,
οὕτωσὶ λέγων· δούλος μου εἶ συ Ἰσραήλ, ἔστω

Beatus quidem Paulus, quod assum-
ptum est à Deo Verbo, formam serui
appellat. Quoniam verò vnionem as-
sumptio præcessit, de assumptione
autem differens idem beatus Paulus,
formam serui appellauit naturam as-
sumptam, non ultra locum habet, vn-
nionem facta, seruitutis nomen. Nam
si idem Apostolus scribens his qui in
illum crediderant, dicebat: *Itaque
iam non es seruus, sed filius. & Domi-
nus discipulis: Iam non dicam vos ser-
uos, sed amicos: multò magis primitiæ
nostræ naturæ, per quem & nos ad-
optionis donum assecuti sumus, à
serui cognominacione liberatus est.
Deum igitur fatemur etiam ipsam
serui formā, propter vnitam ipsi Dei
formam: & credimus prophetā, etiam
puerum Emmanuelem appellanti, &
natum puerum magni consilij Ange-
lum, ac admirabilem consiliarium, &
Deum fortem, & potestatem haben-
tem, & principem pacis, patrēque
futuri sæculi. Veruntamen idem Pro-
pheta, etiam post vnionem prædicans
assumpti naturam, seruum appellat
eum qui est ex femine Abraham, sic
dicens: *Seruus meus es tu Israel, & in**

te glorificabor. & iterum: Sic, dicit Dominus, qui formavit me ex utero seruum sibi. & paulò post: Ecce dedi te in fœdus populi, in lucem gentium, ut tu sis in salutem usque ad ultimum terra. Quod autem formatum est ex ventre, non Deus Verbum, sed serui forma est. Non enim Deus Verbum conuersus factus est caro, sed assumpsit carnem animam rationali præditam.

Anathematismus VII.

Si quis IESUM, tanquam hominem, à Dei Verbo operandi vim habuisse, Vnigenitique gloriam illi, tanquam alteri cuiquam ab ipso Verbo, aduenisse dixerit, anathema sit.

Reprehensio.

Si mortalis est humana natura; Deus autem Verbum, cum sit vita & viuificans, suscitauit templum à Iudæis solutum, & in cælos euexit, quo pacto forma serui per formam Dei glorificata non est? Si enim cum natura sit mortalis, facta est immortalis propter vnionem cum Deo Verbo, accepit quod non habebat. Si autem quod non habebat, accepit, & glorificata est, ab eo qui dedit glorificata est. Idcirco & Apostolus clamat: *Secundum operationem potentie virtutis eius, quam operatus est in Christo, suscitans illum ex mortuis.*

Anathematismus VIII.

Si quis dicere audeat, hominem assumptum vnà cum Dei Verbo adorandum, & conglorificandum, & Deum, tanquam alterum cum altero, connominandum esse, (hunc enim intellectum particula *Cum* adiecta perpetuò ac necessariò affert,) & non potius vna adoratione Emmanuelem honorat, vnàmque illi glorificationem attribuit, quatenus Verbum factum est caro, anathema sit.

Reprehensio.

Vnam quidem, vt sæpè dixi, glorificationem domino Christo tribuimus, & ipsum Deum simul & hominem confitemur: hoc enim nos vnionis docuit ratio. At naturarum proprietates dicere non vitabimus.

Α σοι δοξαθήσομαι. κὶ πάλιν· οὕτω λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δούλου ἐαυτοῦ. κὶ μετ' ὀλίγα· ἰδοὺ δέδωκα· σε εἰς ἀβραάμ· ἡλικιωθῆναι, εἰς φάσ· ἐθνή· τῶν ἐθνῶν· σε εἰς ἑθνηδὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ὅτι πλασθὲν ἐκ κοιλίας, οὐχ ὁ Θεὸς λόγος, ἀλλ' ἡ τοῦ δούλου μορφή. οὐ γὰρ ὁ Θεὸς λόγος τραπεῖς ἐγένετο ἄφ' ἑ. ἀλλ' ἀνέλαβε σαρκὰ ψυχῶν ἔχουσαν νοεράν.

Αναθεματισμὸς ζ'.

Εἰ τις φησὶν, ὡς ἀθεογον, ἐνηργῆσθαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ λόγου τὸν Ἰησοῦν, κὶ πλὴν τοῦ μονοθλοῦ διδοξίαν παρεῖναι, ὡς ἐτέρω πρὸς αὐτὸν ὑπαρχόντι, ἀνάθεμα ἔστω.

Αναξοπή.

Εἰ θητῆ τοῦ ἀθεογονοῦ ἡ φύσις, ζῶν ὁ Θεὸς λόγος, κὶ ζωοποιός, αἰέτησε ὅτι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων λυθέντα ναὸν, κὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνήγαγε, πῶς οὐ δεδόξασα ἡ τοῦ δούλου μορφή ἀφ' ἧς τοῦ Θεοῦ μορφῆς; εἰ γὰρ θητῆ ὑπαρχουσα κὶ ἔξ' φύσιν, ἀθάνατος γέγονε ἀφ' ἧς πλὴν παρὰ τὸν Θεὸν λόγον ἐνωσιν, ἔλαβεν ὁ μὴ εἶχεν. ὁ δὲ μὴ εἶχε, λαβοῦσα τὴν δοξαθεῖσα, πῶς οὐκ ἐδέδωκότος δεδόξασα. ἀλλ' ὁ ἀπόστολος βοᾷ· κτλ' ἐνέρχαντο κερὰ τοῦ ἰσχύος αὐτοῦ, ἡ δὲ ἐνηργῆσεν ἐν ταῖς Χερσῶν, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Αναθεματισμὸς η'.

Εἰ τις τοῖς λαοῖς λέγει τὸν ἀναληφθέντα ἀθεογονοῦ συμπεροσκυεῖσθαι δεῖν ταῖς Θεῶν λόγῳ, κὶ σιωδοξάζεσθαι, κὶ συζητημαθῆναι Θεὸν, ὡς ἕτερον ἕτερον· ὅτι γὰρ σιωαὶ παρεσιτέμνον τῆτο νοεῖν ἀνάγκη· κὶ οὐχὶ δὴ μάλλον μιᾷ περοσκυήσῃ ἡμᾶς τὸν Εμμανουήλ, κὶ μίαν αὐτῶν πλὴν ὁμολογίαν σιωάπῃ, κὶ γέγονε ἄφ' ἑ ὁ λόγος, ἀνάθεμα ἔστω.

Αναξοπή.

Μίαν μὲν, ὡς πολλὰκις ἔφω, πλὴν δοξολογίαν περοσφέρων ταῖς δεσπότη Χερσῶν· κὶ τὸ αὐτὸν Θεὸν ὁμοῦ κὶ ἀθεογονοῦ ὁμολογηθῆναι τῆτο γὰρ ἡμᾶς ὁ τὸ ἐνώσεως ἐδίδαξε λόγος. τῆς ὅτι φύσεων τῶν ἰδότητων ἐπὶ αἰτησόμεθα λέγειν.

ὅτι γὰρ ὁ Θεὸς λόγος ἦ εἰς ἄρκα Ἐπιπλῆ ἐδέξατο, οὐτε πάλιν ἀνθρώπος ἀπώλεσε μὴ ὁ ἰω, εἰς ἣ πλὴν τῆ Θεοῦ φύσιν μετεβλήθη. ὁ δὲ κοινῶς ἐκατέρωθεν φύσεως παῖδια λέγοντες, τὸν δευπὼ τὴν παροικιωδὴν Χριστόν.

A Neque enim Deus Verbum versio- nem in carnem accepit, neque vicif- sim homo, amisso quod erat, in Dei naturam transmutatus est. Igitur utriusque naturæ proprietates dicen- tes, dominum Christum adoramus.

Ἀναθεματισμὸς θ'.

Anathematismus IX.

Εἰ τις φησὶ, τὸν ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χρι- στόν διδάξασθαι πρὸς τῆ πνύματος, ὡς ἀλλοτεία διδάμει τῇ ἰδίᾳ αὐτῆ ζω- ῶν, καὶ πρὸ αὐτῆ λαβόντα τὸ ἐνεργεῖν διδάσθαι καὶ πνύματων ἀκαθάρτων, καὶ τὸ πληρωθῆναι εἰς ἀνθρώποις τὰς θεοσημείας, καὶ οὐχὶ δὴ μάλλον ἴδεν αὐτῆ τὸ πνύμα φησὶ, δι' οὗ καὶ ἐνήργησε τὰς θεοσημείας, ἀνά- θεμα ἔστω.

Si quis vnum dominum IESUM Christum à Spiritu clarificatum dixe- rit, propria virtute ipsius tanquam aliena vntem, ac vim & efficaciam ab eodem accepisse, qua contra im- mundos spiritus operaretur, & diui- na inter homines miracula patraret, ac non potius ipsum Spiritum, per quem diuina signa edidit, illius pro- prium esse confessus fuerit, anathe- ma sit.

ἈναἘσπῆ.

Reprehensio.

Εἰς αὐτὸ ἄφως, οὐ τοὺς νῦν ἀσεβοῦντας μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς πάλαι γενημένους κήρυκας τῆς ἀληθείας, καὶ αὐτοὺς τοὺς τῶν θείων διαγε- λίων συζητητάς, καὶ τὸν τῶν ἱερῶν ἀποστόλων χροῖν, καὶ πρὸς τοὺς Γαβριὴλ τὸν ἀρχαγγέλιον ἀναθεματίζον ἐτόλμησε. τὸν γὰρ καὶ Ἐπιπλῆ Χριστόν ἐκ πνύματος αἰγίου γενηθῆναι πρὸς τὸν ἐκ γένος καὶ πρὸς τὸ συλλήψως ἐκήρυξε, ἔμψ πλὴν σύλληψιν τὸν Ἰωσήφ ἐδίδαξε. πρὸς μὴ πλὴν Μαριὰν ἐρωτῶσα, πῶς ἔσται μοι τῆτο, ἐπεὶ ἀνδρα οὐ γινώσκω, λέγων πνύμα αἰγιον ἐπελάβομαι ὅτι σε, ἔδωκα μὴ ὑψί- σου ὅπισθια σοι: ὅς ἔστω ἡνιώμενον αἰγιον, κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ. πρὸς ἣ τὸν Ἰωσήφ μὴ φοβηθῆς πρὸς τὴν Μαριὰμ πλὴν γυναικά σου. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ ἡνιηθῆν, ἐκ πνύματος ἔστιν αἰγίου καὶ ὁ ἀρχαγγελιστὴς μνηστεύσεως ἣ, φησὶ, τῆς μητρός αὐτῆς Μαριὰμ τῆς Ἰωσήφ, ἀρέθου ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνύματος αἰγίου. καὶ αὐτὸς ἣ ὁ κύριος, εἰσελθὼν εἰς τὴν σωμαγωγὴν τῆς Ἰουδαίων, καὶ λαβὼν τὴν παρθένον Ἡσαΐαν, ἔσται αἰαγνοῦς τὸ χεῖρον, ἐν ᾧ λέγει πνύμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐδ' ἐνεκεν ἐγείρομαι, καὶ τὰ ἐξῆς, ἐπήγαγε σήμερον ἐπληρώθη ἡ γραφή αὐτῆ ἐν τοῖς ὠσίν ὑμῶν. τῆτο ἣ ὁ μακάριος Πέτρος, ἀφ' ἡμερῶν παρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἔφη Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὃν ἐγείροισεν ὁ Θεὸς ὡς πνύμα πρὸς αἰγίου καὶ Ἡσαΐας ἣ πρὸς πολλῶν γενεῶν τοιαῦτα παρορῶσα- σεν. ὅθεν λέγεται ῥαβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί,

Hic manifestè anathematizare præ- sumpsit, non eos modò qui nunc piè sentiunt, sed & eos qui olim veritatis præcones fuerunt, atque aded ipsos Euangeliorum scriptores, sanctorum- que Apostolorum chorum, & Ga- brielem Archangelum. Primus enim ille Christum secundum carnem ex Spiritu sancto natum esse, idque ante conceptionem prædicavit, & post conceptionem ipsum Ioseph docuit. Mariæ quidem roganti, *Quomodo erit mihi hoc, quoniam virum non cognosco*, dicens, *Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: ideoque & quod nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei.* ad Ioseph autem, *Ne timeas*, inquit, *accipere Mariam coniugem tuam. quod enim in ea natum est, ex Spiritu sancto est.* Et Euangelista, *Cum esset*, inquit, *desponsata mater eius Maria Ioseph, inuenta est in utero habens de Spiritu sancto.* Quin & ipse Dominus, ingressus synagogam Iudæorum, acceptoque Propheta Esaias, cum locum legisset, in quo dicit, *Spiritus Domini super me, eo quòd unxit me, & cætera*, subiunxit: *Hodie completa est scriptura ista in auribus vestris.* Beatus etià Petrus cum Iudæis loquens hoc testatur, *dicens: Iesum à Nazaret, quem unxit Deus Spiritu sancto.* Sed & Esaias ante multas generationes talia oracula prodidit: *Egredietur virga de radice Iesse,*

Luc. 1.

Matth. 13.

Ibid.

Luc. 4. Esai. 61.

Act. 10.

Esai. 11.

flos de radice eius ascendat: & requiescat super eum Spiritus Dei, spiritus sapientie & intellectus, spiritus consilij & firmitudinis, spiritus scientie & pietatis, & spiritus timoris Dei implebit eum. & iterum: Ecce puer meus, quem elegi, dilectus meus, in quo benè complacuit anime mee: ponam spiritum meum super eum, iudicium gentibus proferet.

Hoc autem testimonium & Evangelista in suis conscriptionibus posuit. Sed & ipse quoque Dominus in Euangeliis ad Iudæos ait: Si autem in Spiritu Dei eiicio demonia, profecto peruenit in vos regnum Dei. & Ioannes: Qui misit me, inquit, baptizare in aqua, ipse mihi dixit, Super quem videris Spiritum descendantem, & manentem super eum, ipse est qui baptizat in Spiritu sancto. Non itaque Prophetas solum & Apostolos, neque Gabrielem archangelum solum iste sacrorum dogmatum subtilis examinador anathematizavit, sed in ipsum quoque Salvatorem omnium blasphemiam extendit. Ostendimus enim & ipsum Dominum, nunc quidem Iudæis post lectionem illam, Spiritus Domini super me, propter quod unxit me, dixisse, Hodie scriptura hec completa est in auribus vestris: nunc autem ad eos qui dicebant, in Beelzebub eum eicere demonia, dicere se in Spiritu Dei eiicere demones. Non autem dicimus, Deum Verbum, Patri consubstantialem & coeternum, à Spiritu sancto formatum esse & unctum: sed illam in nouissimo dierum humanam ab eo assumptam naturam. Proprium autem Spiritum Filij, si quidem vt eiusdem cum eo naturæ, & ex Patre procedentem dixit, simul confitebimur, & tanquam priam suscipiemus vocem. Si verò tanquam ex Filio, aut per Filium existentiam habeat, hoc vt blasphemum & impium reiiciemus. Credimus enim Domino dicenti: Spiritus qui ex Patre procedit, sed & sacratissimo Paulo dicenti similiter: Nos autem non spiritum mundi accepimus, sed spiritum qui ex Deo Patre est.

Eccl. 41.

Matth. 12.

Luc. 11.

Luc. 4.

Luc. 11.

Ioan. 15.

1. Cor. 2.

καὶ αἶθος ἐκ τῆς ρίζης ἀναβήσεται· καὶ ἐπιναπαύσεται ἐπὶ αὐτὸν πνεῦμα τῆ Θεοῦ, πνεῦμα ὀφίας, καὶ σιμωσέως, πνεῦμα βουλήσ, & ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως, & δισκεβείας, πνεῦμα φόβου Θεοῦ ἐμπλήσῃ αὐτόν· καὶ πάλιν ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ὃν ἠρετισάμην, ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν ἐδόκησεν ἡ ψυχὴ μου. ἦσσω ὁ πνεῦμα μου ἐπὶ αὐτόν· κρίσειν τοῖς ἔθνεσιν ὄξοισῃ. Ἐὐὐὐ τῷ ᾧ ᾧ μὴ τυεῖαν καὶ ὁ διαβήχης ἐν οἰκείοις συλγραμμάσι τέθηκε· καὶ αὐτὸς ᾧ ὁ κώεος ἐν τοῖς διαβήχίοις πρὸς τοῖς Ἰουδαίοις ἔφη·

Βεῖ ᾧ ἐν πνεῦματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαμόνια, ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τῆ Θεοῦ· καὶ ὁ Ἰωάννης· ὁ ἀποτείλας με, φησὶ, βαπτίξῃ ἐν ὕδατι, αὐτὸς μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν αὐτὸς ὁ πνεῦμα κατεβαῖνον, καὶ μόνον ἐπὶ αὐτόν, ἔστ' ἔστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεῦματι ἀγίῳ, ὃ τοίνυν πρῶφῃτας μόνον, καὶ ἀποστόλους, ὡς δὲ Γαβριὴλ τῆ ἄρχαγγέλον ἀπέτεμάτισε μόνον ὁ ἀκριβὴς τῆ ἡγιῶν δογματῶν ὀξεταστὴς· ἀλλὰ & εἰς αὐτόν τῆ ὁπῆρα τῆ ὄλων τῶν βλασφημῶν ὄξετεῖνεν· ἐδείξαμεν γὰρ καὶ αὐτόν τὸν κώεον, νῦν μὴ τοῖς Ἰουδαίοις μὴ τῶν ἀγῶνων τῶν πνεῦμα κώεου ἐπὶ ἐμὸν, ὃ ἐνεκεν ἐχρησέ με, φῆσάντα· σήμερον ἡ γραφὴ αὐτῆ ἐπληρώθη ἐν τοῖς ὠσὶν ἐμῶν, νῦν ᾧ πρὸς τοῖς εἰπόντας· ἐν Βεελζεβούλ αὐτόν ἐκβάλλῃ τὰ δαμόνια, εἰρηκότα ἐν πνεῦματι Θεοῦ ἐκβάλλῃ τοῖς δαμόνιας. Ἐγραπλάστωμα ᾧ ἔστω τῆ ἀγίου πνεῦματος, καὶ χριστιῶμα, οὐ τὸν Θεὸν λόγον φαρμῶν, τῆ τῶν πατρὶ ὁμοούσιον, & σιμωαίδιον· ἀλλὰ τῶν ἐπὶ ἐρχάτου τῆ ἡμερῶν ἔστω αὐτῆ ληφθεῖσθαι ἀνδραπέταν φύσιν ἰδῶν ᾧ ὁ πνεῦμα τῆ ἡγῆ, εἰ μὴ ὡς ὁμοφύες, & ἐκ πατρὸς ἐκπορευόμενον ἔφη, σιμωομολογήσομεν, & ὡς δισκεβῆ δέξομεθα τῆ φωνῶν· εἰ δὲ ὡς ὄξ ὑοῦ, ἡ δὲ ὑοῦ τῶν ὕπρξιν

Δέχον, ὡς βλασφημον τῆτο, & ὡς δυατέες ἀπορρίψομεν. πτερεύσομεν γὰρ ὡ κωεῖα λέξην· τῆ ἀνεύμα, ὃ ἐκ τῆ πατρὸς ἐκπορεύεται· καὶ τῶ ἡοπάτω δὲ Παύλω ὁμοίως φάσονται· ἡμεῖς δὲ οὐ ὁ πνεῦμα τῆ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ ὁ πνεῦμα ὁ ἐκ τῆ Θεοῦ.

Anathematismus X.

Ἀναθεματισμὸς ι'.

Confessionis nostræ Pontificem & Apostolum factum esse Christum Scriptura diuina docet: obtulif-

Αρχιερέα, καὶ ἀποστόλον τῆ ὁμολογίας ἡμῶν γε-
γνηῶν Χριστόν, ἡ γεία λέγει γραφῆ· πρῶσκακ-

Heb. 3.

μηκέναι ὃ ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν εἰς ὄσμω
 δωδίας πατρὸς Θεοῦ ἔπαυται. εἰ τις τοίνυν ἄρ-
 χιερέα καὶ ἀπόστολον ἡμῶν γενησάτω φη-
 σιν, ὅτι αὐτὸν τὸν οὖν Θεοῦ πατρὸς λόγον, ὅτε
 γέγενε θεός, καὶ κατ' ἡμᾶς ἀΐθετος, ἀλλ'
 ὡς ἕτερον πρὸ αὐτοῦ ἰδικῶς ἀΐθετον ἐκ
 γυναικός· ἢ εἰ τις λέγῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ προ-
 σκεῖλαι αὐτὸν πλὴν προσφορῶν, καὶ οὐχὶ
 δι' ἄλλο ὑπὲρ μόνων ἡμῶν· οὐ γὰρ αὐτὸς ἐδέη-
 θη προσφορῶν ὁ μὴ εἰδὼς ἀμάρταν· ἀνά-
 θεμα ἔστω.

Ἀνατολή.

Οὐκ εἰς θεϊκὸς φύσιν ἢ ἀτρέπιος ἐστὶ ἀπὸ φύ-
 σιος, ἀλλ' ἀνθρώπειαν ἀπέλαβε φύσιν, καὶ αὐτὸν
 ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἄρχιερέας κατέστησεν, ὡς ὁ
 μακάριος Παῦλος διδάσκει, λέγων· πᾶς γὰρ
 ἄρχιερέας δεῖ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ
 ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸ Θεόν, ἵνα
 προσφέρῃ δῶρα τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἀμάρτιων,
 μετενοοῦντων διωδόμενος (εἰς ἀγνοοῦσι καὶ πλά-
 νωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς πάλαι) ἀσθένει, καὶ δι'
 αὐτὴν ὀφείλει, καθὼς πάλαι ἔλεγε, οὐτὼ καὶ πάλαι
 αὐτὸς προσφέρει πάλαι ἀμάρτιων· καὶ μετ' ὀλί-
 γα, ἔπειτα ἐρμηνεύων, φησὶ· κατὰ τὸ καὶ ὁ Ααρὼν,
 οὐτὼ καὶ ὁ Χριστός· εἶτα δὲ φησὶ τὸ ἀναληφθεῖ-
 σης φύσεως ἀσθένει, φησὶν· ὅς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 τῇ θεϊκῆς αὐτοῦ, δεήσας τε καὶ ἰκετηρίας πρὸς τὸ
 διωδόμενον σώζει αὐτὸν ἐκ θανάτου μετ' ἰκτα-
 νῆς ἰχυρῶς καὶ δακρυῶν προσενέχσας, καὶ εἰσα-
 κουσθεὶς ἀπὸ τῆς ἀλαβείας, καὶ ὑπὲρ ὧν υἱός, ἔμα-
 θεν ἀπὸ ὧν ἔπαυται τὸ ὑπακοῦν· καὶ τελειωθεὶς,
 ἐγένετο πᾶσι τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ ἀγιος ἁ-
 γιότητος αἰωνίου, προσαρθρῶν ὑπὸ τῷ Θεῷ
 ἄρχιερέας κατὰ τὸν Μελχισεδέκ. ὡς τοίνυν
 ὁ πόσιος ἄρετης τελειωθεὶς, καὶ μὴ φύσιν τέλος
 ὑπαρχῶν; τίς ὁ πείρα μαθῶν τὸ ὑπακοῦν,
 καὶ αὐτὸν ἀγνοῶν πρὸ τῆς πείρας; τίς ὁ ἀλα-
 βεία συμβιώσας, καὶ μετ' ἰκτανῆς ἰχυρῶς καὶ δα-
 κρυῶν τὰς ἰκετηρίας προσενέχων, καὶ σώζειν ἑαυ-
 τὸν οὐ διωδόμενος, ἀλλὰ τὸν διωδόμενον σώζειν
 προσκαλῶν, καὶ τὸ θανάτου τὸ ἀπαλλαγῶν αἰτήσας;
 εἴ ὁ Θεὸς λόγος, ὁ ἀπαθής, ὁ ἀθάνατος, ὁ ἀ-
 σώματος, εἴ ἡ μνήμη κατὰ τὸ προσφῆτιον ὁφθα-
 λμῶν, ἔδρακρυῶν ἀπαλλαγῆ· αὐτὸς γὰρ ἀφ' ἑ-
 λεπτοῦ δάκρυον ἀπὸ προσώπου πρῶτος· καὶ πάλι
 ὁ προσφῆτης, ἐμνήσθη, φησὶ, τῷ Θεῷ, καὶ

se quoque semetipsum pro nobis Deo
 & Patri in odorem suavitatis. Si quis
 ergo dixerit, Pontificem & Aposto-
 lum nostrum non esse ipsum Dei Ver-
 bum, posteaquam caro & homo no-
 bis similis factum est: sed hominem
 illum qui ex muliere natus est, quasi
 alterum quempiam ab ipso diuersum:
 aut si quis illum pro se ipso quoque,
 & non potius pro nobis solis sacrifi-
 cium obtulisse dixerit, (neque enim
 oblatione egebat, qui peccatum non
 nouit,) anathema sit.

Eph. 2:5.

Reprehensio.

B Non in carnis naturam versa est in-
 conuertibilis natura, sed humanam
 suscepit naturam, & hanc super com-
 munes pontifices constituit, vt bea-
 tus Paulus docet, dicens: *Omnis enim*
Pontifex ex hominibus assumptus, pro
hominibus constituitur in his que sunt
ad Deum, vt offerat dona & sacrificia
pro peccatis: qui condolere possit his qui
ignorant & errant, quoniam & ipse
circumdatus est infirmitate: & propter
ea debet, quemadmodum pro populo, ita
etiam pro semetipso offerre pro peccatis.
 Et paulò post, hoc interpretans di-
 cit: *Sicut & Aaron, ita & Christus.*
 Deinde monstrans assumptæ naturæ
 infirmitatem, inquit: *Qui in diebus*
carnis suæ preces & supplicationes ad
eum qui poterat ipsum saluum facere à
morte, cum clamore valido & lacrymis
offerens, & exauditus est pro reueren-
tia. & quidem cum esset Filius, didicit
ex iis que passus est obedientiam: &
consummatus, factus est omnibus ob-
temperantibus sibi causa salutis æternæ,
appellatus à Deo Pontifex secundum or-
dinem Melchisedec. Quis igitur ille est,
 qui laboribus virtutis perfectus est,
 & non natura perfectus existit? Quis
 ille qui didicit obedientiam, & hanc
 ante experimentum ignorans? Quis
 cum reuerentia vixit, & cum voce
 valida & lacrymis supplicationes ob-
 tulit, & saluare se non valuit, sed
 eum qui poterat ipsum saluum fa-
 cere, rogauit, & mortis liberationē
 poposcit? Non Deus Verbum, quod
 immortale est, impassibile, incor-
 poreum, cuius memoria secun-
 dum Prophetam, lætitia, & à lacry-
 mis liberatio. *Ipse enim abstulit omnem*
lacrymam ab omni facie. & rursus Pro-
pheta, Memor fui, inquit, Dei, &

Hebr. 5:

Ibid:

Ibid:

Esai. 25:

Psal. 7.6:

Dan. 13. *delectatus sum.* qui coronat cum religione viuentes, qui cognoscit vniuersa antequam fiant, qui habet omnia quæ Patris sunt, & imago existit impermutabilis genitoris, qui in semetipso demonstrat Patrem: sed quod ex femine Dauid assumptum est ab eo, quod mortale, quod passibile, quod timuit mortem, licet hoc ipsum postea mortis destruxit potestatem propter vnionem ad assumentem Deum, quod per omnem ambulauit iustitiam, & ad Ioannem locutum est, Sine modò, sic enim decet nos complere omnem iustitiam: hoc Pontificis appellationem accepit secundum ordinem Melchisedec. Hoc enim indutum est naturæ infirmitatem, & non omnipotens Deus Verbum. Vnde & ante pauca beatus ait Paulus: *Non enim habemus Pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris, tentatum vero per omnia & pro similitudine absque peccato.* In experimento autem nostrarum facta est passionum sine peccato ex nobis assumpta natura, non qui hanc assumpsit nostræ causa salutis. Sed & in principio capituli huius talia rursus docet: *Considerate,* dicens, *Apostolum & Pontificem confessionis nostræ Iesum, qui fidelis est ei qui fecit illum, sicut & Moyses in omni domo eius.* Facturam verò nullus dixerit qui rectam colat Fidem, increatum, & non factum, & Patri coæternum Deum Verbum, sed eum qui ex femine Dauid, qui ab omni peccato liber existens, Pontifex noster & victima factus est, ipse semetipsum pro nobis offerens: habens in semetipso videlicet ex Deo Deum Verbum vnitum sibi, & inseparabiliter connexum.

Anathematismus XI.

Si quis Domini carnem viuificam, ipsiusque Verbi, quod ex Deo Patre est, propriam esse negauerit, sed veluti alterius cuiuspiam ipsi Verbo secundum dignitatem coniuncti, aut quasi diuinam tantum inhabitationem sortiti, ac non potius viuificam esse dixerit, vt modò meminimus, eo quod Verbi, quod omnia viuificare potest, facta sit propria, anathema sit.

A *νυφραίνδω. ὁ τεφρωάν τοῖς διγλαβεία σου ζώντας, ὁ πρῶτα γινώσκων τῶν ἡμέσεως αἰώνων, ὁ πρῶτα ἔχων τὰ τῆ πατρὸς, καὶ οἰκῶν ὑπαρχῶν ἀποφάλλακτος τῆ πατρὸς, ὁ ἐν ἑαυτῷ δὲ κρὶ τὸν πατέρα. ἀλλὰ ὅτι σπέρματος Δαβὶδ ληφθῆν ὑπὸ αὐτοῦ, ὁ θνητὸν, ὁ παθητὸν, ὁ δεδύς τὸν θάνατον· εἰ καὶ αὐτὸ μὲν ταῦτα κατέλυσε τῆ θανάτου ὁ κέρτος, ἀλλὰ πῶς πῶς τὸ ἀναλαβόντα Θεὸν ἐνωσιν. ὁ ἀλλὰ πάσης ὁδοῦ σμ δὲ δικαιοσύνης, ἔπῳ τὸν Ἰωάννην φησὶν ἀφες ἄρτι, οὕτω γὰρ πῶς πῶν ἐστὶ πληρωσάσαι πᾶσιν δικαιοσύνην. τῆτο ἡ δὲ χερωσῶν πῶς πῶς πῶς εἰδὼ ἔλαβε καὶ πῶς τῶν Μελεχσεδέκ. αὐτὸ γὰρ πῶς εἰέκειτο τὸ φύσεως ἀδελφῶν, ἔοῦχ ὁ πρῶτα διωάμνος Θεὸς λόγος. εἰ καὶ πῶς βραχέων ὁ μακρείος ἔφη Παῦλος· εἰ γὰρ ἔχρημ δὲ χερέα μὴ διωάμνον συμπαῆσαι τὸ ἀδελείας ἡμῶν· πεπειραμῶν ὅτι καὶ πρῶτα, ἔκαθ' ὁμοίότητα χερὲς ἀμῶν. εἰ πῶς πῶς δὲ γέρονε τῶν ἡμετέρων παθημάτων αἰθῶ ἀμῶν ἡ δὲ ἡμῶν ὑπὸ ἡμῶν ληφθεῖσα φύσις, οὐχ ὁ ταῦτα λαβὼν τῆς ἡμετέρας ἐνεκα ὁθηρίας. ἔτι δὲ τῆ κεφαλῶν τοῦτου, τῶν ταῦτα που διδάσκῃ. κατῶμοῦσατε, λέγων, τὸν ἀπόστολον ἔτι δὲ χερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν, πῶς ὄντα τῶν ποιησῶν αὐτὸν ὡς καὶ Μωσῆς ἐν ὄλῳ τῶν οἰκῶ αὐτοῦ. ποιήμα ὅτι οἰκῶ αὐτὸς εἰποι τὸ ὄρθοδύξιν πῶς πῶς πῶν, τὸν ἀκρίβον, ἔτι δὲ πῶς πῶν, ἔτι δὲ τῶν πατρὶ στωαίδων Θεὸς λόγος· ἀλλὰ τὸν ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, ὅς πῶς πῶς ἀμῶν ὑπαρχῶν ἐλθῶν, δὲ χερὲς ἡμῶν καὶ ἰσῶν ἐγῶν, αὐτὸς ἑαυτὸν ὑπὸ ἡμῶν τῶν Θεῶν πῶς πῶν ἐκῶν· ἔχων ἐν ἑαυτῷ δηλαδὴ τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν λόγον ἰωάμνον αὐτοῦ, ἔτι δὲ ἀχέρως στωημῶν.*

Αναθεματισμὸς ια΄.

Εἰ τις οὐχ ὁμολογῆ πῶς τῆ κυρίου ἁγία ζωοποιὸν (εἶ), ἔτι δὲ αὐτοῦ τῆ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγου, ἀλλ' ὡς ἐτέρου ἰνὸς πῶς αὐτὸν, στωημῶν μὴ αὐτοῦ καὶ πῶς ἀξίον, ἡγῶν ὡς μόνῳ θεῶν ἐνοίκησιν ἐγκῶτος, ἔτι οὐχὶ δὴ μάλλον ζωοποιὸν, ὡς ἔφημεν, ὅτι γέρονε ἰδία τῆ λόγου τῆ τῶν πρῶτα ζωοποιῶν ἰγῶντος, ἀνάθεμα ἔτω.

Αναῒρησις.

Reprehensio.

Εοικεν, ὡς οἶμα, τῆς ἀληθείας φρονίσιον, ἵνα ζωῆται πῶ κακοδοξίᾳ συγκαλύψας, λαθῆται τὰ αὐτὰ τοῖς αἱρετικῶς δογματίζον. ἀλλ' ὁδὸν τῆς ἀληθείας διωπατῶτερον, ἢ τῆς ταῖς οἰκείαις ἀκτῆσι γυμνοῖτο ζῶφάδες τῆ ψυχοδου. Ζωῆται φωνίζοντο δὴ λῶ αὐτῶ πῶ ἐπερὸ δδξον κατὰ τῆσιν. πρῶτον μὲ γδ οὐδαμοδ ἄρκος νοεῶς ἐμνημόνυσει, οὔτε ἀθεσπον τέλειον τὸν ἀναληφθέντα ὡμολογήσειν, ἀλλὰ πῶτα ἄρκα λέγει, τοῖς Απολιναρίου δόγμασι συκαλοῦσιν. ἔπειτα πῶ τῆς κατὰ τῶσιν ἐνοια, ἐτέροις ἐμβαλὼν ὀνόμασι, κατὰ τῶσιν τοῖς λόγοις. ἐπὶ αὐτῶ γδ ἄρκα, ἀψυχον πῶ τῆ κυρίου ἄρκα φησὶν εἶπε γδ, φησὶ, πῶ τῆ κυρίου ἄρκα, μὴ ἰδίᾳ αὐτῶ τῆ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγου, ἀλλ' ὡς ἐτέρου πῶ αὐτῶ λέγει, ἀνάθεμα ἔστω. ἔξ ὧν ὁδὸν ἔχ ὀμολογεῖ ψυχῶ ἀφληθῆναι τὸν Θεὸν λόγον, ἀλλὰ ἄρκα μόνῳ αὐτῶν ἢ εἶ) αὐτῶ ψυχῆς τῆ ἄρκα. ἡμεῖς ἢ ζωοποιὸν εἶ) φησὶν πῶ ἐμψυχον ἔλογικῶ τῆ κυρίου ἄρκα, ἀφ' ἧ πῶ ἡρώμῶν αὐτῶ ζωοποιὸν θεότητα. ὀμολογεῖ δὲ αὐτῶ ἀκῶ τῆ δύο φύσεων ὁ ἀφ' ὁσον, ἄρκα λέγον, ἔ Θεὸν λόγον, καὶ ἰδίᾳ αὐτῶ πρῶτα γρῶν πῶ ἄρκα. ὁκοῦν οὐχ ὁ εὐδὸς λόγος εἰς ἄρκος ἐτέρα πῶ φύσιν. ἀλλ' ἰδίᾳ ἔχ ἄρκα, πῶ ἀναληφθέντα φύσιν, ἔ ζωοποιὸν αὐτῶ τῆ ἐνώσῃ πεποιήκεν.

Videtur, ut opinor, curam habere veritatis, ut tegens hac via falsam opinionem, non videatur eadem tradere cum hæreticis. Sed nihil est veritate valentius, quæ radiis suis mendacij caliginem detegit. Hac nos illuminati, ipsius falsam fidem patefaciemus. Primum quidem nusquam carnis intelligentis meminit, neque assumptum confessus est hominem perfectum: quin potius ubiq; carnem dicit, sequens Apolinarij dogmata. Deinde sententiam de mixtione, aliis nominibus introductam, sermonibus suis inserit. Hic enim apertè carnem Domini inanimatam dicit. Si quis enim, inquit, carnem Domini non propriam Verbi Dei Patris, sed tanquam alterius præter ipsum dicit, anathema sit. Ex quibus patet, non confiteri eum, sumpsisse Verbum animam, sed carnem tantum, ipsum autem Verbum fuisse carni pro anima. Nos autem viuificam esse dicimus, animatam & rationalem Domini carnem, propter diuinitatem viuificam ei unitam. Confiteretur autem ipse inuitus differentiam duarum naturarum, cum dicit carnem, & Verbum Deum, & propriam eius carnem appellat. Ergo Deus Verbum non est conuersum in naturam carnis, sed propriam habet carnem, naturam scilicet assumptam, & eam fecit vnione viuificam.

Αναθεματισμὸς β΄.

Anathematismus XII.

Εἰ τις οὐχ ὀμολογεῖ, τὸν τῆ Θεοῦ λόγον παθόντα ἄρκα, καὶ ἐσαυρωμένον ἄρκα, καὶ θανάτου γρῶσάμενον ἄρκα, γερνόντα τε πρῶτότοκον ἐκ νεκρῶν, κατὰ ζῶῆσιν, καὶ ζωοποιὸς, ὡς Θεὸς, ἀνάθεμα ἔστω.

Si quis non confiteretur, Dei Verbum carne passum & crucifixum esse, mortemque carne gustasse, necnon primogenitum ex mortuis factum esse, quatenus nimirum ut Deus vita & viuificans est, anathema sit.

Αναῒρησις.

Reprehensio.

Τὰ πάθη, ἔ παθητῶ ἰδία. ὁ γδ ἀπαθῆς παθῶν ἔστιν ὑψηλότερος. ἔ παθε τοῖνω ἢ τῶ δούλου μορφῆ, σιωούσης αὐτῶ δηλονότι τῶ Θεοῦ μορφῆς, καὶ συγκαρδέσης παθεῖν, ἔξ τῶ ἐκ τῶ παθῶν ἡκτομῶν ἄρκα. οἰκειομένης ἢ ἔξ τῶ ἐνωσιν τὰ πάθηματα. ὁκοῦν ἔχ ὁ Χριστὸς παθῶν, ἀλλ' ὁ ἔξ ἡμῶν ἔστω τῶ Θεοῦ ληφθέντος ἀφ' ἄρκα.

Passiones sunt propriae passibilis: impassibilis enim altior est, quàm ut pati possit. Quare passa est forma serui, adhærente scilicet forma Dei, & permittente pati propter salutem passionibus partam, propter vnionem autem vindicante sibi passiones. Igitur non est Christus qui passus est, sed homo ex nobis à Verbo assumptus.

Vnde Esaias vaticinans clamat : *Ho-*
mo in plaga existens , & sciens pati infir-
mitatem. Et ipse dominus Christus
 Iudæis dicebat : *Quid me queritis occi-*
dere, hominem qui vobis veritatem locu-
tus sum ? Occiditur autem non ipsa
 vita , sed qui habet naturam morta-
 lem. Et hoc in alio loco docens Do-
 minus aiebat Iudæis : *Solvite templum*
hoc , & in tribus diebus excitabo il-
lud. Solutus igitur est qui ex Da-
 uid , excitavit autem hunc solu-
 tum vnigenitum Dei Verbum ex Pa-
 tre impassibiliter genitum ante sæ-
 cula.

Α δὲ ὁ κ̅ μακάριος Ησαΐας προφητίζων βοᾷ·
 αἰ̅ θεσπος ἐν πληγῇ ὢν, κ̅ εἰδὼς φέρει μαλα-
 χίαν, κ̅ αὐτὸς ἢ ὁ δεσπότης Χριστὸς πρὸς τοὺς
 Ἰουδαίους ἔλεγε· τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι, αἰ̅-
 θεσπον, ὅς τ̅ ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα· ἀπο-
 κτείνε) ἢ ὅτι αὐτῆς ζωῆς, ἀλλ' ὁ θνητῶ ἔχων
 τ̅ φύσιν, κ̅ τῆτο διδάσκων ἑτέρωτι ὁ κύριος,
 πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἔφη· λύσατε τὸν ναὸν τῆτον,
 κ̅ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγείρω αὐτόν. ὅτι κοῦ ἐλύθη
 μ̅ ὅτι τῆ Δαβὶδ, ἀνέστησε ἢ τῆτον λυθέντα ὁ
 ἐκ πατρὸς ἀπαθῶς γνηθεὶς πρὸ τῆς αἰώνων,
 μονογενὴς τῆ Θεοῦ λόγος.

F I N I S.

S. LEONIS PAPÆ EPISTOLA AD THEODORETVM.

Dilectissimo fratri Theodorito Episcopo, Leo Episcopus.

EMEANTIBVS ad nos fratribus & confacerdotibus nostris, quos ad sanctum Concilium Sedes beati Petri direxit, agnouimus dilectionem tuam superno adiutorio nobiscum tam Nestoriana impietatis, quam Eutythiana vesania, exitisse victricem. Vnde gloriamur in Domino, cum Propheta canentes, Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit celum & terram, qui nullum nos in nostris fratribus detrimentum sustinere permisit, sed quæ nostro prius ministerio definierat, vniuersæ fraternitatis irrettractabili firmavit assensu, vt verè à se prodiisse ostenderet, quod prius à prima omnium Sede formatum, totius Christiani orbis iudicium recepisset, vt in hoc quoque capiti membra concordent: in quo amplior nobis accrescit gaudendi materia, dum & tanto magis se perculit inimicus, quanto contra Christi ministros sæuius insurfexit. Nam ne aliarum sedium ad eam, quam cæteris omnium Dominus statuit præsidere, consensus assentatio videretur, aut alia quælibet subrepere posset aduersa suspicio, inuenti prius sunt qui de iudiciis nostris ambigerent. Et dum nonnulli à dissensionum incitati auctore, ad contradictionis bella profiliunt, ad maius bonum, malum eius, auctore totius bonitatis dispensante, peruentum est. Dulcius siquidem munera gratiæ diuinæ proueniunt, quoties non sine magnis sudoribus acquiruntur: & minus bonum videri solet pax continuata per otium, quam reddita post laborem. Ipsa quoque veritas & clariùs renitescit, & fortiùs retinetur, dum quæ fides prius docuerat, hæc postea examinatio confirmarit. Multum denique sacerdotalis officij meritum splendescit, vbi sic summorum seruetur auctoritas, vt in nullo inferiorum putetur imminuta libertas: & ad maiorem Dei gloriam proficit finis examinis, quando ad hoc se accipit exercendi fiducia, vt vincatur aduersitas, ne quod per se probetur reprobum, silentij præiudicio videatur oppressum.

Psal. 123

Exulta igitur, carissime frater, & in vnico Dei filio victor exulta. Vicit per nos ille, cuius carnis veritas negabatur: vicit per nos & pro nobis ille, cui vicimus, per quem secunda est post aduentum Domini hæc orbi festiuitas. Redditum sæculo est, prædone prostrato, Incarnationis diuinæ mysterium, quod humani generis inimicus, quia rebus ipsis auferre non poterat, calumniis obscurabat. Quinimmo ab incredulorum corde perierat immortale mysterium, quia nihil prodest tanta salus incredulis, ipsa veritate suis dicente discipulis, Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui autem non crediderit, condemnabitur. Solis iustitiæ iubar, densis per Orientem Nestorij & Eutythetis nebulis impeditum, purè ab Occidente resplenduit, vbi culmen in Apostolis & Doctoribus principaliter collocavit: quamuis nec illic defuisse credendus sit, quo confessores sibi egregios reseruauit: ita vt dum denuo conaretur hostis antiquus, per secundum Pharaonis impænitens cor fidei Abrahæ semen & filios repromissionis extinguere, Deo miserante languescens, nisi sibi, nocere nihil posset. De quo & illud omnipotens mirabilius egit, quia & quos sibi socios ad Israëlitiçi populi cædes ascuerat, non cum tyrannidis auctore submersit, sed cum suo populo congregauit. Et sicut reuera se dignum, & soli sibi possibile fons misericordiæ nouerat, victos à nobis nobiscum fecit esse victores. Nam dum solus verè sit humani generis hostis spiritus falsitatis, omnes de illo iam triumphare non dubium est, quos sibi veritas vindicauit. Nunc prorsus illa Redemptoris nostri dicta, quam sint diuinæ auctoritatis apparet, dum contra hostes fidei sic aptantur, vt de ipsis dubitare dicta non liceat. Vos, inquit, ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis implere. Ille homicida fuit ab initio, & in veritate non stetit, quia veritas in eo non est. Quando loquitur mendacium, ex suis propriis loquitur, quia mendax est, & pater eius.

Matt. vii.

Ioan. 8.

Nihil ergo mirandum est, quod hi, qui in veritate Dei nostræ naturæ mendacium crediderunt, patri suo & circa ista concordant, quicquid visum, quicquid auditum, quicquid denique teste Euangelio tactum est atque palpatum in vnico Dei filio, non eius cuius probatum est asserentes, sed coæternæ, & coessentialis patri fuisse substantiæ: quasi aut diuinitatis natura crucis ligno transfixa sit, aut inconuertibilis crescere per ætates, & in sapientia proficere sapientia sempiterna, vel spiritu Dei qui Spiritus est subinde repleri potuerit. In hoc quoque se acerba vesania ex quo auctore processerit prodit, quod quantum in se est, vniuersis nocere molita est. Nam qui nos persequendo afflixit, cæteros ad consensum sceleris impellendo deprauauit. Sed nec nos, licet in singulis fratribus, quia membra nostra sunt, vulnerasset, à speciali dolore fecit exceptos, quibus noua & inaudita prius, atque incredibili audacia inferre contra suum caput est molitus iniuriam. Sed vtinam vel post tot pessima resipiscens, non nos etiam de suo æternæ damnationis interitu contristaret. Quam mensuram sceleris prætermisit, cui nec hoc sufficere potuit, quod nec

Ioan. 3. viuis parcendo, nec mortuis, etiam in sanguine innocentis & catholici sacerdotis pollutas iam pridem, abdicata veritate, atque approbata falsitate, manus intinxit? Et quum scriptum sit, Qui odit fratrem suum, homicida est, ille quod odio iam fecisse additus est, impleuit operibus, quasi nec audisset illud quod Dominus ait: Discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suauis est, & onus meum leue est. Dignus diabolici prædicator erroris Ægyptius vastator inuentus est, qui tanquam sæuissimus tyrannus, Ecclesiæ nefandas blasphemias per violentam seditioforum turbam, & per cruentas manus militum venerandis fratribus imponebat. Et cum voce Redemptoris nostri firmatum sit, vnum eundemque homicidij esse & falsitatis auctorem, ille pariter vtrumque compleuit, quasi non vt caueantur, sed perpetrentur scripta sint, ad perditionis suæ cumulum trahens, quæ Dei filius monuit ad salutem. Illud quoque surda nimis aure præteriens, quod ab eodem Domino dictum est: Ego quod vidi apud patrem meum loquor, & vos quod vidistis apud patrem vestrum facitis.

Matth. xi. Igitur dum sanctæ memoriæ Flauiano vitam præsentis sæculi moliretur auferre, se veræ vitæ luce priuauit. Dum vos ab Ecclesiis vestris conaretur expellere, se à Christianorum collegio segregauit. Dum trahit plurimos, & impellit ad erroris assensum, multiplici animam suam vulnere sauciavit: solus vltra omnes, & per omnes, ac pro omnibus reus, qui causa reatus omnibus fuit. Sed licet his tua fraternitas, solido cibo firmata, indigere minimè videatur, tamen vt quod nostri loci est impleamus, circa vocem dicentis Apostoli, Præter ea quæ extrinsecus sunt, instantia mea quotidiana, sollicitudo omnium ecclesiarum. Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non vrer? Hoc præcipuè præsentis occasione credimus admonendum, frater carissime, vt quotiescunque, diuina gratia ministrante, illos qui foris sunt fonte doctrinæ aut submergimus, aut purgamus, in nullo ab illis, quas Spiritus sancti diuinitas in Chalcedonensi Concilio protulit, fidei regulis recedentes, inter vtrumque hostem nouellæ perfidiæ sermonem nostrum cum omni cautela libremus, non iam (quod absit) tanquam de dubiis disceptantes, sed auctoritate sua quæ benè definita sunt adstruentes: cum & in Apostolicæ sedis Epistola, vniuersalis sanctæ Synodi assensu firmata, tanta diuinæ auctoritatis testimonia nouerimus esse congesta, vt nullus queat vltèriùs dubitare, nisi sibi metipsum errorum tenebras inferre maluerit: cum synodalia gesta, vel quibus primùm definitio fidei legitur esse formata, vel quibus præfatæ literæ Apostolicæ sedis etiam tuæ fraternitatis studio defensæ sunt, & maximè ad piissimos Principes totius Concilij allocutio, tot sit præcedentum patrum testimoniis roborata, vt quamuis imprudenti ac pertinaci animo, si tamen non iam cum diabolo pro sua impietate damnatus est, valeant suadere.

1. Cor. ii. Vnde hoc quoque nos contra hostes Ecclesiæ prouidere condignum est, vt eis nullam calumnian- di occasionem, quod ad nos attinet, penitus relinquamus, nec vnquam contra Nestorianos, aut Eutychanos agentes, alteris eorum videamur terga vertisse, sed vtrosque Christi hostes æqua lance vitemus atque damnemus, ita vt eos, quoties audientium quantalibet poscit utilitas, cum dogmatibus eorum digno anathemate promptissimè atque euidentissimè feriamus, ne si hoc à nobis aut obscurius fieri videatur, aut tardius, putetur inuitum. Quod quamuis prudentiam tuam res ipsa admonere sufficiat, nunc tamen & experimenta docuerunt. Sed benedictus Deus noster, cuius inuincibilis veritas ab omni hæreseos macula mundum te secundum sedis Apostolicæ iudicia demonstrauit. Cui digna retribues pro tot laboribus gratiam, si talem te, qualem probauimus ac probamus, pro vniuersalis Ecclesiæ defensione seruaueris. Nam quod Deus omnium calumniatorum fallacias soluit, maximam beatissimi Petri curam pro nobis cunctis agnoscimus, qui postquam suæ sedis iudicium in fidei definitione firmavit, nec circa cuiusquam vestrum, qui nobiscum pro catholica fide laborastis, personam quicquam reprobam videri permisit, quia nec poterat, Spiritu sancto iudicante, quisquam ex eis non victor existere, quorum iam vicerat fides.

Quod superest, exhortamur, vt quia illic nonnullas Eutychanianæ ac Nestorianianæ erroris reliquias cognouimus remansisse, nunc etiam sedi Apostolicæ collabores. Victoria enim, quam Christus Dominus Deus noster suæ donauit Ecclesiæ, quamdiu in hoc mundo versamur, licet fiduciam maiorem tribuat, non tamen in totum solitudinem perimit, nec vt dormiamus donata est, sed vt suauis laboremus. Vnde in hoc quoque tuæ vigilantia sollicitudine volumus adiuuari, vt tua relatione currente, quid apud illos religionis doctrina Dominica proficiat, Apostolicam sedem festines instruere: quatenus illius regionis sacerdotes, in quocunque vsus necessitas exegerit, adiuuemus. De his verò, quæ in supradicto Concilio illicita contra venerabiles Nicænos canones præsumptione tentata sunt, ad fratrem & Coepiscopum nostrum Antiochenæ sedis præfulem scripsimus: adiicientes & illud, quod nobis propter improbitatem monachorum quorundam regionis vestrae verbo mandastis per vicarios nostros, & hoc specialiter statuentes, vt præter Domini sacerdotes nullus audeat prædicare, seu monachus, siue ille sit laicus, qui cuiuslibet scientiæ nomine gloriatur. Quas tamen literas pro utilitate vniuersalis Ecclesiæ, per prædictum fratrem & Coepiscopum nostrum Maximum, ad omnium volumus peruenire nouiam: & ob hoc hinc nolumus earum exemplar adiicere, quia quæ prædicto fratri & Coepiscopo nostro iniunximus, non dubitamus implenda. *Et alia manu.* Deuste incolumem custodiat, frater carissime. Data quarto Idus Iunij, Opilione viro clarissimo Consule.

NOMINVM ET RERV M

MEMORABILIVM, QVÆ IN B. THEODORETI

continentur operibus, Index.

Prior numerus Tomum, secundus paginam indicat.

A

ARON & soror eius cur ambo conuitiati sint, & sola pœnas luerit. 1. 154, d. cur ille vitulum effinxerit populo Israëlitico. 1. 110, d. cuius filiam duxerit. 1. 205, a

Abbacuc Propheta de qua re sit vaticinatus. 2. 847, 848

Abbas Ismaëlita monachus. 3. 801, a

Abdemelech quis & qualis erat. 2. 240, c

Abdemelech Æthiops quid pietatis egerit. 4. 419, a, b

Abdias contra quos sit vaticinatus. 2. 792

Abel iustus cur primus mortuus sit. 1. 38, c. quibus sit ornatus. 4. 691, b

Abelbalus Rex Berytiorum. 4. 493, d

Abenner ad quid dixerit, *furgant pueri coram nobis & ludant.* 1. 265, c

Abessalonismors qualis fuerit. 1. 286, b

Abias, eius concio miranda, & ex Hieroboam reportata victoria. 1. 375

Abiathar cur pontificatu fuerit à Salomone priuatus. 1. 300, a. motus pontificatu cur iterum vnà cum Sadoc collocatus. 1. 303, b

Abibio monachus & Philosophus magni Eusebij discipulus. 3. 878, b

Abimelech quot nomina habebat. 1. 600, d. propter quid salutem sit consecutus. 3. 76, c

Abominatio desolationis super templum Hierosol. à quo prædicta. 2. 665, 666. quouisque duratura. *ibid.* b

Abominationum Iudaicarum morticina quæ erant. 2. 198, a

Abraames monachus quando floruerit. 3. 700, a. eius vita miranda. 3. 846, d. quomodo Episcopus carrarum factus sit. 3. 848, b. illius potus & cibus qualis erat. 3. 849, a

Abrames qualis fuerit. 3. 904, a

Abraham cur fidelis dicatur, cum Deo dixerit: *In quo cognoscam hoc quod possideo eam.* 1. 50, d. an peccarit habens concubinam. 1. 52, c. cur circumcisus cum suis. 53, b. cur tentatus à Deo cum omnia prænoscat. 1. 55, d. per quem vocatus Propheta. 2. 544, c. per quid iustitiam acquisierit. 3. 35, b. quomodo pater Iudæorum, & eorum qui per præputium crediderant. 3. 36. propter quid acceperit gen-

B. Theod. Tom. IV.

tium benedictionem. 3. 37, a. quorum sit constitutus pater. *ibid.* b. quid obtulerit Melchisedech. 3. 425, b. quomodo laborabat. 4. 401, d. 402, a. quomodo Deum amauerit. 4. 692, & *seq.* per quid illi Christiani sunt coniuncti. 3. 278, a. illius paupertas. 3. 448, b. illius semen cur Christus ab Apostolo dictus sit. 4. 178, d. illius patientia quantafuerit. 4. 440, d. 441, a

Abstinencia in quo consistat. 4. 316, d. & *seq.*

Abyssus abyssum innocat, quid hoc sit. 1. 559, b

Abyssus bonorum benedictionem fidelibus effundens. 1. 568, b

Abyssus benignitatis Dei. 3. 40, c

Abundantia bonorum vnde profluat. 1. 447, a

Abundantia benedictionis Euangelicæ quænam sit. 3. 113, d

Acacius successor Eusebij quid fecerit contra Cyrillum. 3. 624. quandonam suam de Christo protulerit sententiam. 3. 635, a. à Flauiano cur Romam missus. 3. 738, a

Accaron quid sit. 2. 909, b

Acceptio personarum nulla in Deo. 3. 23, c

Accusatio parentum aduersus filium quare debeat esse communis. 1. 178, c

Accusatio qua Hierusalem accusatur à Deo. 2. 97, c.

Accusatio fornicationis Iudæorum. 2. 157

Accusatio aduersus Danielelem. 2. 621, d

Accusatio nulla contra presbyteros admittenda sine duobus aut tribus testibus. 3. 569, a

Acephimas monachus valde laudandus quando floruit. 3. 700, a

Acephimas monachus, eius vita, cibus & fama. 3. 843, d. illius miracula. 3. 844

Acerbitas per quid indicetur. 2. 85, d

Achab cupiens vineam & ægrè ferens quoddam non accepisset, quomodo propter eandem Nabuthe doluerit. 1. 330, b. in quo errauerit. 2. 360, c

Achæorum quis fuerit legislator. 4. 609, c

Achaz cuius iusserit aram ædificari in templo Dei. 1. 352, c. cur dicatur filios suos traduxisse in igne. *ibid.* b

Achiab quis erat. 2. 222, b

Achias Silonites cur dicatur rupisse suum vestimentum & dedisse fragmenta Hieroboam. 1. 316, c

Achillas quis & qualis erat. 3. 536, c

Achilles Petri filius. 4. 494, c. illius præceptor

INDEX

- quis fuerit. 4. 596, a
- Achitophel cur suiipſius fuerit homicida. 1. 420, c
- Achor ſeu Achar quis erat. 2. 710, b
- Acta Sardicenſis Synodi. 3. 588. & ſeqq.
- Acta Concilij Ariminenſis. 3. 612, 613, 617
- Actiões fraudulentorum quæ ſint. 1. 439
- Actiões futuræ Antichriſti quæ. 2. 687. 688
- Actiõnum bonarum fructus quinam ſint. 3. 512, d
- Adam & Eua habebant nõtitiã boni & mali antequam prohibitum fructum attigiffent. 1. 27, b. quõmodo poſt eſum cognouerint ſe eſſe nudos. *ibid.* cur non ſtatim atq; peccauit Adam mortuus eſt; cùm ei Deus minatus ſit mortem. 1. 34, b. cur tam ſeuere punitus. 1. 32, c. cur eiectus eſt paradifo. 1. 36, c. eius peccatum an tantam vim habuerit in homines, quantam habebit Chriſti mors. 3. 43, d. illius corpus ſi ſolũ peccaſſet quid accidiffet. 3. 1025, b. vter prius vel anima vel corpus peccarit. 3. 1025, b. cur illi vnicum fuerit datum præceptum. 4. 453, a. quid illi contigerit Dei charitatem ſeu amorem contemnerit. 4. 691, b
- Adelphius vnus ex principibus hæreſis Meſſalianæ. 3. 670, c. cuius hæreſis fuerit princeps. 4. 243, d
- Adeps quid myſticè ſignificet. 1. 452, b. quid denotet. 1. 684, d
- Ader filius quis erat. 2. 263, a. 2. 768, b
- Adhortatio Spiritus Sancti ad fideles. 1. 404, a
- Adiutor Davidis fugientis ſuum nefarium filium. 1. 420, b
- Adiutrix naturæ humanæ aduerſus peccatum quæ ſit. 3. 48, d
- Adminiſtrationes Dei quibus temperentur. 1. 488, c
- Admonitio valde mirabilis, quam David fecit ſuo filio. 1. 370, a
- Admonitio paterna & benevolentia plena, quam Deus dignatur facere peccatoribus. 2. 480, b. c
- Adoleſcentia Iudæorum quæ ſit. 2. 149, d
- Adoleſcentulæ ſequentes ſponſam quænam ſint. 1. 993, d. 1002, c. 1004, a
- Adoleſcentularum quare non ſit numerus. 1. 1065, d
- Adonai quid ſignificet. 2. 317, b. 2. 318, b
- Adrianiſta quam hæreſim proſiterentur. 4. 193
- Aduentus Spiritus ſancti quibus verbis à Dauide prædictus. 1. 661, b
- Aduentus Chriſti primus quid hominibus dederit, quid ſecundus faciet. 1. 784 clariffimis verbis prædicatur. 2. 210, d. à quo Propheta apertius ſit prædictus. 2. 543, b. per quem ſit prædictus. 2. 883, b
- Aduentus vterque Chriſti quo pſalmo prædicetur. 1. 781, b. 785, 788
- Aduentus vterque Chriſti à quo prædictus. 2. 941
- Aduentus ſecundus Saluatoris noſtri quibus verbis prædicatur. 2. 100, a. & 143, b. claris verbis à Daniele prædictus. 2. 633, c. quando erit. 2. 639, d. declaratur. 4. 299. cui comparetur. 1. 786, b
- Adulatores quid quærere ſoleant. 3. 171, a
- Adulterium à Iudæis commiſſum quodnam erat. 2. 127, c
- Adumbratio myſteriorum gratiæ. 1. 521, b
- Æacus quis erat. 4. 6, 8, b
- Ædes ſacræ cur auro & argento diſtinctæ colucent. 2. 132, a
- Ædeſius quis erat. 3. 570, 571
- Ædificatio templi Dei quibus verbis prædicta fuerit. 2. 519, c
- Ædificium templi Dei cur fuerit populo oſtendendum. 2. 525, d
- Ægrotudo quõmodo bona, & quibus dicatur mala. 4. 573, a
- Ægyptus quibus calamitatibus ſit à Deo afficienda. 2. 459, a. & ſeqq. à quo vaſtata fuerit regnante Ptolemæo. 2. 684, b
- Ægyptij perſequentes Iſraëlitas, quorum erant figura. 3. 166, c
- Ægyptij quales ſibi fingebant Deos. 4. 519, b. eorum audacia à quibus fuerit fracta. 2. 72, d. eorum adiutores quomodo figuratè vocati ſint. 2. 252, c. illorum ſacræ à quo Græciſtrada. 4. 502, c. eorum dij quinam fuerint. 4. 506, d
- Ælam quid ſit. 2. 263, d
- Ælamoth quid ſit. 2. 520, b
- Æleu quid ſit. 2. 520, d
- Ælon quænam ſit ciuitas. 1. 351, d
- Æman qualis erat. 1. 745, c
- Æmilianus Chriſti inuictus athleta, à quibus in regnum fuerit coniectus. 3. 642, a
- Ænan quid ſit. 2. 812, d
- Ænigmata noſtrarum paſſionum quæ. 1. 109, c
- Æones quinam erant. 4. 198. à quibus dicti ſunt creatore antiquiores. 4. 264, d. vnde orti. 4. 265
- Ær quiſnam melius noſtra corpora penetret. 2. 472, a. cur defectuoſus ſit. 4. 508, b. eius natura qualis ſit. 1. 9, a. eius poteſtas diabolo olim credita. 3. 298, c
- Ærmon quid ſit. 1. 932, a
- Æſculapius à quibus pro Deo habitus. 4. 510, d. à quo fulmine percuffus. *ibid.* cuius erat filius. 4. 595, c. illius doctrina. *ibid.* d
- Æternitas Chriſti quibus verbis probetur. 1. 851, b
- Ætham & Æman à Salomonis ſapientiã ſuperati quinam erant. 1. 303, c
- Æthiopes quonam tempore facilè expugnarunt Ægyptios. 1. 692, c. quales ſibi Deos fingant. 4. 519, b
- Æthiopiſſa mulier, quam Moſes accepit, quæ fuerit. 1. 152, d
- Ætius quis & qualis erat. 3. 621, c. in exilium miſſus. 3. 627, a. Georgij Diaconus. 3. 628, d
- Ætius Syrus hæreticus. 4. 235
- Affectiões carnis quomodo vitandæ. 3. 285, a
- Affectus Dei in nos quomodo oſtendatur. 2. 891, a. b
- Affectus in omnibus ſubditis dominantes quinam ſint. 2. 933, c
- Afflictio voluntaria quàm ſubtilis. 2. 672, a
- Afflictiones quàm ſint vtilis. 1. 275, d
- Afflictiones Iudæorum cur dictæ ſint furoris guttæ. 2. 246, d
- Afflictiones vt patienter ferantur quid conſiderandum. 4. 685, 687

N O M I N V M E T R E R V M.

- Agag cur occisus à Propheta. 1. 247, a
 Agapetus monachus quando floruerit. 3. 700, a.
 cui Episcopo successerit. 3. 741, d
 Agarem, quæ fuit tribus. 1. 730, b
 Ager in canticis canticorū quid denotet. 1. 1021, a
 Agmen dæmonum quod erat. 1. 432, d. cur per
 montes denominatum sit. 1. 575, a
 Aggeus Propheta quo rege regnante sit pro-
 phetico donatus munere. 2. 876, b
 Agnitio peccati quid sit. 2. 404, b
 Agnus Paschalis cur in vna quaque domo man-
 ducabatur. 1. 91, d
Agnum non coques in sanguine matris suæ, quo-
 modo intelligendum. 1. 103, c
 Agni quinam sint apud Isaiam. 2. 141, d
 Agonia Christi quanta fuerit. 4. 284, d
 Agrigentinus quid de infidelibus censuerit. 4.
 476, b
 Agrippa Iuliani monachi discipulus & eius
 qualitates. 3. 798, d. & seqq.
 Aiax Telamonis filius. 4. 494, c
 Ailad quis erat. 2. 275, c
 Ala Dei quid sit. 1. 630, d
 Alæ quatuor in singulis animalibus ab Ezechie-
 le visis quid denotent. 2. 300, a
 Alæ quid mysticè significant. 1. 452, b. 1. 986, d.
 & 1. 991, a
 Alcman Pirithi filius cuius erat. 4. 468, d. quid
 de anima rationali censuerit. 4. 545, b
 Aldas hæreticus cuius fuerit discipulus. 4. 214, c
 Alexander magnus cur bestię pardali sit com-
 paratus. 2. 629, c. cur hirco. 2. 642, a. b. il-
 lius filij quinam & quid post eius mortem
 egerint. 2. 643, b
 Alexander Alexand. Ep. 3. 576
 Alexāder Ep. Antiochiæ quid egerit. 3. 747, 748
 Alexandri Ep. Constantinop. oratio ad Deum
 contra Arrium. 3. 559
 Alexandri Ep. Alexandrini ad Alexandrum Ep.
 Constantin. 3. 525
 Alimentū animaliu in arca quodnā erat. 1. 41, d
 Allophylī quinam erant. 1. 629, a. 2. 255, a. à
 quo infugam conuersi. 3. 999, b
 Altare thymiamatis vbi erat situm. 1. 131, d
 Altare cur edificatum fuerit in Carmelo ab Elia,
 cū lex iuberet Deū vno in loco colere. 1. 327, c
 Altare ab Ezechiele dicta fuit mensa quæ panes
 propositionis excipiebat. 2. 522, d
 Altare templi Hieros. à quo profanatum sit.
 2. 645, a
 Altari seruietes de altari viuere debent. 3. 162,
 163, a
 Altaria in Dan quis prior excitarit. 2. 787, c
 Alumni fidei quales sint. 2. 386, c
 Amalec cur à Deo iubetur deleri. 1. 182, a. cu-
 ius fuerit nepos. 1. 730, b
 Amaritudinis origo quæ sit. 3. 456, a
 Amasias quis erat. 2. 739, c. cuius idoli erat sa-
 cerdos. 2. 785, b
 Amathus quis erat. 2. 799, a
 Amazoncini cuius snā regionis sint incolæ. 1. 383, d
 Ambiguitatis verba cur à Deo dicantur. 2. 317, d
 S. Ambrosius Mediolan. Ep. quando floruerit.
 3. 701, c. quid de Verbi incarnatione censue-
 rit. 4. 93, c. & seqq. quid de passione Christi.
 4. 163, a
 Ambrosij Episcopi Mediolanensis ordinatio. 3.
 B. Theod. Tom. IV.

666. eius laudes. 4. 30, d. eius libertas in reā
 prehendendo Imperatore. 9. 716, d
 Amelasar quis erat. 2. 553, b
 Amelius qui scholæ Porphyrij præfuit, quid
 de Deo & Christo dixerit. 4. 500, c, d
 Amicitia nobis fugienda quæ sit. 1. 379, c
 Amicitia sincera erga proximum quæ. 1. 523, d
 Amicitia expertes & immisericordes quinam
 sint. 3. 21, a
 Amicitia veræ iudicium quodnam sit. 3. 97, b
 Amicitie leges seruare volentes quid agāt. 3. 936, a
 Amictus carnis, diuinitatis radios non debili-
 tauit. 4. 501, b
 Aminadab quid significet, 1. 1071, d
 Amman quid sit. 2. 410, b
 Ammianus monachus quādo floruerit. 3. 700, b
 Ammianus philosophus. 3. 795, b
 Ammon quid erat apud Ægyptios. 254, b
 Ammonis oraculum vbi erat. 4. 623, d
 Ammonitæ à quibus & propter quid delendi.
 2. 868, d. 869
 Amon cuius filius & quā impius fuerit. 2. 863, a
 Amor spiritualis Dei per quid ostēdatur. 2. 88, b
 Amor Domini nostri erga nos. 2. 709, b
 Amor Christi in naturam humanam quantus
 fuerit & sit. 2. 857, a
 Amor S. Pauli erga Iudæos quantus fuerit. 3.
 73, 74
 Amor in Deum quid nobis conciliet. 2. 779, b
 Amor diuinus quid in hominibus eo imbutis,
 efficiat. 4. 690, b. & seqq.
 Amos Propheta quid prædixerit. 2. 765, b.
 quando incēperit prædicere. 2. 766, d
 Amphiarai oraculum vbi erat. 4. 624, a
 S. Amphilocheus quid de Verbo incarnato cen-
 suerit. 4. 100, d. quid de passione Christi. 4. 165,
 d. & seqq.
 Amphilocheus Iconij Ep. quid sapientia sua ob-
 tinuerit ab Imperatore contra Arrianos. 3.
 725. quid de Verbo incarnato censuerit. 4.
 43, c. quandonam floruerit. 3. 701, c
 Anacharis Scythæ sapiētia percelebris. 4. 468, d
 Anania Azaria generositas. 4. 420, d
 Ananiel quid sit. 2. 231, a
 Anastasis quid sit. 4. 293, a
 Anathema de quo soleat vsurpari. 2. 59, a. quas-
 nam habeat significationes. 2. 865, a. quotu-
 plicem habeat intelligentiam. 3. 73, a
 Anathema in eos qui dicunt non esse in Christo
 duas naturas & vnam personam. 4. 95, c
 Anathema fulminatum in eos, qui dicūt in pas-
 sione Christi Deū pertulisse dolorem. 4. 162, d
 Anathematissimi Cyrilli. 4. 707. & seqq.
 Anaxagoras quid de solis magnitudine censue-
 rit. 4. 480, a
 Anaxagoras Hegefibuli filius quid de rerum
 principio censuerit. 4. 489, b. quid de mate-
 ria. 4. 529, b. quid de stellis. 530, a. quid de
 sole & luna. 4. 530, c. & 531, a. quid de anima
 rationali. 4. 545, c. vbi collocet illius princi-
 palem sedem. 4. 546, c
 Anaxagoras Clozomenius in quo posuerit vl-
 timum bonum. 4. 645, c
 Anaximander quid de solis magnitudine. 4.
 censet. 4. 480, a. quid de rerum principio.
 4. 486, d. quid de mundo. 4. 529, d. quid de
 stellis. 530, a. quid de solis magnitudine. *ib.*, d.

INDEX

- quid de anima rationali. 4. 545, c
- Anaximenes quid de solis magnitudine censuerit. 4. 480, a. quid de rerum principio. 4. 486, d. quid de anima rationali. 4. 545, c
- Ancora credentiū quænam debeat esse. 3. 422, c
- Andocides quid de futuris reb⁹ cēsuerit. 4. 581, a
- Angelus cuique genti proprius. 1. 5, b
- Angelus cur iustatus sit cum Iacob. 1. 65, a
- Angelus quisnam fuerit qui apparuit Moyfi in rubo. 1. 78, d
- Angelus quot Israëlitæ occiderit. 1. 29, j, c
- Angelus latanæ quid sit. 3. 256, d
- Angelus cur non electus fuerit, vt pro hominibus sacerdotio fungeretur. 3. 415, b
- Angeli an præcedant creationem cæli & terræ, an vnà cum eis creati sint. 1. 4, d
- Angeli quādo & cū quibus creaturis creati. 1. 6, b
- Angeli an comederint in tētorio Abrahæ. 1. 53, d
- Angeli ab Apostolis iudicādi quinā sint. 3. 143, c
- Angeli omnes à Deo simul creati. 4. 522, d. cur sancti dicantur. 4. 523, a
- Angeli custodes cur hominibus dati. 1. 5, a. & 4. 537, d. quomodo creati, & quid de eis sit credendum. 4. 265, d. & seqq.
- Angelorum linguæ quales sint. 3. 185, b
- Angelorum latitia de hominum salute quanta. 3. 404, d
- Angelorum ordines. 4. 522, a
- Angelos tutelares esse regnorum & prouinciarum. 2. 672, 673
- Angelos tristitia affici super peccantes & lætari super pœnitentiam agentes. 3. 66, b
- Angelos laudantes quinam audierint. 3. 185, b
- Anima rationalis quomodo imitetur Deum. 1. 18, d. cor creata ex Dei insufflatione, non sit ex Dei substantia. 1. 25, b. maximis vndique fluctibus agitata quomodo debeat vincere. 1. 44, c
- Anima qua fecerit in manu superbiã. quid sit. 1. 55, b
- Anima primi hominis quo pacto creata sit. 2. 123, a
- Anima Deo dicata & coniuncta quandonam dicatur adultera. 2. 424, c
- Anima peccatorum sordibus expiata cui comparetur. 2. 746, a
- Anima quandonam erit immutabilis. 3. 1025, a
- Anima an cibum appetat. 4. 71, c
- Anima an per corpus peccet. 4. 118, d. quomodo vtatur corpore. 4. 119. cū sit immortalis quomodo morte mulctetur. 4. 119, c. & seqq. cum corpore patitur. 4. 145, d
- Anima humana immortalis. 4. 144, c. 146, a
- Anima à quo omnia regere dicta sit. 4. 525, d
- Anima hominis quid sit secundum Philosophos. 4. 545
- Anima hominis est libera. 4. 548, b
- Anima rationalis à quibus incorruptibilis dicta. 4. 546, c. à quibus corruptibilis. *ibid.* d
- Anima quomodo à corpore separetur. 4. 551, a
- Animæ pinguedo quid sit. 1. 636, a
- Animæ rationalis immortalitas clarè probatur. 2. 280, b
- Animæ ocululus quis sit. 4. 662, b
- Animæ vis principalis vbi sita. 4. 546, b
- Animæ peccatricis rationes & defensio aduersus suum corpus. 4. 432
- Animæ proprietates quænam sint. 4. 71, d
- Animæ piorum cur sæpè permittantur in variis tentationes incidere. 1. 1032, a
- Animæ immortales sunt sed non immutabiles. 3. 1024, d
- Animarum vera expiatio ex quo fiat. 2. 531, c
- Animarum notæ à quo exprimantur. 3. 9, 2, a
- Animarum transmigrations in alia corpora à quibus creditæ. 4. 651, b
- Animaduersio salutaris. 2. 129, b
- Animal quod offerebatur pro peccato. 1. 117, b
- Animal sacrificandum cur debebat esse vngulam diuidens & ruminans. 1. 123, b
- Animal rationis particeps duplex. 2. 309, c
- Animalia cur à Deo creata post luminaria. 1. 12, d. cur plura munda quàm immunda seruata sint cum Noe. 1. 42, b
- Animalia per legem in sacrificiis offerenda. 1. 51, d. & 52, a. b
- Animalia ex quibus fiebant sacrificia. 1. 590, c
- Animalia Dei quinā ita dicantur. 1. 653, d. & 654, b
- Animalia per quæ extrema innuitur malitiæ, quæ sint. 1. 767, a
- Animalia ab Ezechiele visa quid significant. 2. 310, d
- Animi vis in Euangelium credentium quanta sit. 2. 826, d. 827
- Animi perturbationum motus quomodo nobis insit. 3. 47, d
- Animi immortalitas à quibus disputabatur. 3. 920, b
- Animi pietatis studio destinati, & vitii seruire nolentis quantum sit robur. 4. 418, d
- Animi quies & beatitudo in quo ab Abderite & Epicuro posita. 4. 645, b
- Annæ vuluam cur Deus clauerit. 1. 231, c
- Annona Ecclesiis à Constantino Imp. attributa. 3. 551, d
- Annona Ecclesiis à Iouiano restituta. 3. 664, c
- Annus benignitatis quis sit. 1. 643, b
- Annus Domini quis sit. 2. 133, b
- Annus propter quid diuisus sit in 4. partes. 2. 928, c
- Anni quot fuere à primo Ezechie vsque ad fugam in Ægyptum. 2. 86, a
- Anni qui intercesserunt inter Isaïæ Prophetiã & Babylonis desolationes. 2. 62, d
- Antesignani Babyloniõrum cur gigantes dicti. 2. 474, c
- Antetorcular quid sit. 1. 21, c
- Anthemius Persa. 3. 813, d
- Antichristus quomodo apparebit. 2. 637, d. cur Deus permittet fieri, quæ facturus est. *ibid.* d. & 2. 636. quibus verbis designetur. 2. 630, 631. quot annis regnaturus. 2. 637. cuiusnam sit exemplar. 2. 687, c. quibus verbis à Deo promissus. 2. 919, c. d. quibus verbis prædictus ab Apostolo. 3. 386, b. qualis sit futurus. 4. 300, d. quid ager. *ib.* quādo euanesceat. 4. 303, c
- Antichristi aduentus quibus verbis à Propheta prædictus. 2. 53, b
- Antichristi imago quænam sit. 2. 687, c
- Antichristi præsentia quibusnam erit maximū impietatis eorum argumentum. 4. 301, d
- Antigonus Alexandri magni filius. 2. 643, b
- Antilibanum cur à Deo non receperit Israëlitæ, cū eis à Deo fuerat promissum. 1. 196, a
- Antino quò fuerit relegatus. 3. 680, d

- Antinous puer, à quo Deus fuerit renunciatus. 4. 597, c
- Antiochena Synodus, & quæ ibi gesta sunt contra S. Meletium. 3. 634
- Antiochus vrbe capta quam impietatem commiserit. 2. 644, cui aram construxit. *ibid.* b. quam opinionem habebat de se. 2. 648, a
- Antiochus Epiphanes. 2. 676, cui successerit. 2. 682, b. ad quid agendum cogebat indoctos. 2. 687, c
- Antiochus Magni Eusebij nepos quod, à quo, & propter quid exul factus. 3. 677, d
- Antiochus Ep. Ptolemaidis quid de naturis in Christo censuerit. 4. 106, d
- Antiquitas Euangelij. 3. 350, a
- Antiquitas diuinæ prædicationis. 3. 508, b
- Antiquus dierum quis sit. 2. 632, a
- Antiqui cur sacrificia Deo offerebant. 4. 392, c
- Antipater filius Alexandri Magni. 2. 643, b
- Antisthenes in quo posuerit vltimum bonum. 4. 645, c. quid de voluptate censuerit. 4. 670, c
- Antistites Arrianæ hæresis insignes. 3. 711, d
- Antitactæ impij, & eorum deliria. 4. 206, c
- Antitactes hæreticus quid de anima rationali censuerit. 4. 273, d
- Apadanum quid sit. 2. 692, a
- Apelles hæreticus, & eius deliria. 4. 211, d
- Apes & illarum opera describuntur. 4. 365, b. quid à natura insitum habeant. 4. 652, b
- Apex bonorum quis sit. 3. 961, c
- Aphraates monachus socius Flauiani & Diodori. 3. 697, b. d. illius, ad Imperatorem illum interrogantem, verba admiratione digna. 3. 698. eius vita. 3. 812, c. & *seqq.* eius verba ad Imp. 3. 816, d. equus Imperatoris ab eo fanatus. 3. 817, d. illius miracula. 3. 818, 819
- Aphthonius monachus, & eius vita. 3. 804, c. & *seqq.* Episcopus factus quomodo se gerebat. 3. 805, b
- Apis quid erat. 2. 252, d. à quibus pro Deo habitus. 4. 510, d. quorumnam fuerit legislator. 4. 609, c
- Apollinaris doctrina seu heresis circa Christum qualis erat. 3. 975, d. illius calliditas & malitia. 3. 706, c. ab Ecclesiarum gubernatione repulsus. 3. 708, d. quid de Verbo incarnato censuerit. 4. 455, d. 278, d. quid de eius anima. 4. 52, d. quid de Christi naturis. 4. 112. & *seqq.* quid de Passione Christi. 4. 170, c. & *seqq.* illius error præcipuus. 4. 240, c
- Apollinarij dementia quæ fuerit. 2. 882, c
- Apollinaristæ hæretici & eorum error. 4. 241, b. quid de Verbo incarnato censuerint. 4. 163, d
- Apello Daphnæus cur non responderit Iuliano Apostate. 3. 644, b. cur fulmine ictus sit. 4. 631, d
- Apollo Pythius quosnam veritatis inuentores appellet. 4. 472, a. b
- Apolloniatas quid de rerum principio dixerit. 4. 486, d
- Apostasiæ initium Israëlitarum. 2. 158, b
- Apostolatus gubernacula quibusnam à Deo data. 1. 578, a. b
- Apostolatus D. Pauli signaculum quodnam sit. 3. 161, b
- Apostoli quinam fuerint ex tribu Iudæ. 1. 659, c. quibus verbis prædicti. 2. 873, c. quandam crediderint Christum esse Deum. 3. 11, d. pro-
- pter quid gratiam apostolicam acceperint. 3. 136, a. à quibus fuerint inscitæ accusati. 4. 461. quid de anima rationali censuerint. 4. 552. quàm laudandi & quo in honore habendi. 4. 621, 622
- Apostolorum quæ fuit patria. 2. 41, c
- Apostolorum missio à Christo facta quibus verbis prædicta. 2. 143, d
- Apostolorum præconium qualem contineat doctrinam. 2. 518, c
- Apostolorum prædicatio quibus verbis prædicta. 2. 859, a
- Apostolorum leges quibus illatæ fuerint. 4. 610, b
- Apostolis non solum vndecim, sed & Iudæ proditori dedit Christus suum pretiosum corpus & sanguinem. 3. 175, c
- Apostolus cur omnium linguarum data fuerit cognitio. 3. 178, a
- Appetitus libidinis à quo incipiat, quomodo augetur, nutriatur & conseruetur. 4. 672, a
- Applicatio actionum exploratorum Israël ad Apostolos. 1. 196, b. Iesu Naue ad Iesum nostrum. 1. 196
- Aqua viua cur vocetur baptisma. 1. 26, d
- Aqua si tota fuerit conuersa in sanguinem, quomodo incantatores Egypti idem potuerunt facere, ac Moses. 1. 88, a
- Aqua Siloa quid sit. 2. 37, c
- Aqua munda apud Ezechielem quæ sit. 2. 500, d
- Aqua benedicta quam vim habeat. 3. 734, d
- Aquæ quandam sint creatæ. 1. 7. b
- Aquæ natura quotuplex. 1. 10, a
- Aquæ cur sint supra firmamentum cur super terram. 1. 10, b
- Aquæ deserti quæ sint. 2. 153, d
- Aquarum congregatio quotuplex. 1. 10, d
- Aquila pro quo sumatur. 1. 986, d
- Aquila magna, magnis alis prædita, longa extensione, plena vnguium quæ sit. 2. 380, b
- Aquila grandis quis sit ita dictus à Prophetis. 2. 726, a
- Aquilonis Rex quis erat. 2. 690, a
- Arabes quinam sint. 2. 61, d. & 67, d
- Ararat quid erat. 2. 271, c
- Arbeseer quis erat. 2. 903, a
- Arbor in somnis Nabuchodonosori visa qualis erat. 2. 597
- Arca, cur Deus permiserit vt ab hostibus caperetur. 1. 236, b
- Arca cum in Sancto Sanctorum esset, cur Leuitis Iosias sanctificationem indixerit. 1. 392, b
- Arcadius Imp. quàm pius fuerit. 3. 741, c
- Archangelus cui cura populi commissa sit. 2. 524, c
- Archelaus quem præceptorem habuerit. 4. 489, d. quid de anima censuerit. 4. 545, c
- Archias quorumnam fuerit legislator. 4. 609, c
- Archilochus quis & qualis fuerit. 4. 630, d
- Archippus quis erat. 3. 517, a
- Archontici hæretici, eorum fabulæ & deliria. 4. 202, b
- Ardere rubum & non exuri, quid sit. 1. 79, b
- Argentum vbi inueniatur. 2. 301, c
- Argentum, in imagine à Nabuchod. visa, quid significabat. 2. 563, c. 568, b

INDEX

- Arguorum legislator quis fuerit. 4.609, c
 Argumentum diuinæ providentiæ quodnam sit. 1.813, a
 Argumentum quo refutatur error Arrij & Eunomij. 2.108, a
 Argumentum Inopiæ quodnam sit. 2.328, c
 Argumentum maximum impietatis. 2.348, d
 Argumentum hæreseos Quartadecimanorum quodnam erat. 4.228, b
 Argumentum maximæ impietatis quodnam erit Iudæis. 4.301, d
 Argumenta librorum 27. aduersus Eurychianos. 4.704, c
 Ariel quid sit. 2.84, b. 526, c
 Aries habens cornua duo, à Daniele visus in somniis, quid designabat. 2.640, d. & 641
 Arietes ouium quinam dicantur. 1.643, c
 Ariminense Concilium. 3.611
 Arioch quis erat. 2.559, a
 Aristarchus quis & cuius erat. 3.362, c
 Aristippus cur metrodidactos fuerit dictus. 4.644, c
 Aristomachus cur & quomodo perierit. 4.628, c
 Aristomenes Messenius quot homines Ioui Ithometæ mactarit. 4.589, b
 Aristoteles cuius fuerit. 4.468, d. quid de fide censuerit. 4.479, a. quid de principiis rerum. 4.528, d. quid de materia. 529, b. quid de stellis. 530, b. quid de sole & luna. *ibid.* c. in quo sedem animæ rationalis principalem esse dicat. 4.546, c
 Aristotelis opinio de providentiâ in quo reprehendenda. 4.275, c
 Arma Dei quæ sint. 1.525, d
 Arma Christi quæ. 1.568, d
 Arma non ferebantur in templo Salomonis. 1.321, c
 Arma Iudæorum quibus Christus fuit occisus. 1.621
 Arma locustarum quænam sint. 2.754, b
 Armadæmonum quænam olim fuerint. 2.119
 Arma iustitiæ quænam sint. 3.235, a. b
 Arma quibus vitur peccatum in nos, quænam sint. 3.48, a
 Armana quid sit. 2.776, b
 Armatura Romanorum aduersus Iudæos describitur à Propheta. 2.25, 26
 Armatura Dei à quibus possit indui. 3.318, b
 Armatura qua sit vtendum aduersus potestates inuisibiles. 3.759, c. d
 Armenia quomodo à Ieremia vocetur. 2.271, c
 Armillæ manibus impositæ quid moraliter significant. 2.368, d
 Armillis manuum quid significetur. 1.991, d
 Armus dexter antiquitatis sacerdotibus à Deo attributus quodnam signum erat. 1.936, d
 Arphat quid sit. 2.262, c
 Arrianæ hæreseos fautores quinam erant. 3.619, d. 630
 Arrianæ hæreseos insignes antistites. 3.712, a
 Arriani quid de Spiritu sancto sentiebant. 3.224, d. quid de Verbo incarnato. 4.176, b
 Arrianorum opinio de vnitâte Dei, per quid refutetur. 3.159
 Arrianorum hæreseos vnde cœperit. 3.522, 523
 Arrianorum ex Eustathij & Athanasij libris reprehensio. 3.542, d. 543
 Arrianorum blasphemix ex libris Eusebij Cæsariensis Ep. refutatæ. 3.556
 Arrianorum crudelitas. 3.695, d
 Arrius quot substantias dicat esse in Deo. 4.51, c. quid de diuinitate vnigeniti censuerit. 4.52, d. eius deliria. 4.232. quomodo mortuus sit. 4.234, b, c. illius successores. 4.238. quid de Verbo incarnato censuerit. 4.278, d
 Arrij, Eunomij & Apollinaris opinio refutatur. 1.450, a
 Arrij dementia quibus arguatur. 1.725, a
 Arrij infania quibus argumentis refutetur. 2.108, a
 Arrij epistola ad Eusebium Nicomediensem Episc. 1.537
 Arrij mors qualis fuerit, & à quo fuerit à Deo impetrata. 3.559
 Arrogantes quinam sint. 3.20, d
 Arrogantia Nabuchodonosoris quàm intolerabilis. 2.602, b
 Arrogantia Nouati quibus verbis reprehendatur. 3.259, c
 Arrogantia & illius effectus. 4.486, a
 Arronium quid sit. 2.67, c
 Ars medica quomodo æstimanda. 2.98, d
 Artis exemplar quodnam sit. 4.341, d
 Artes Dei & Saluatoris nostri quæ. 1.431, d
 Arsaces quid sit. 2.676, b
 Arsenius quis & qualis. 3.579, c. ab Athanasio falsè interfectus. 3.591, d
 Artaxerxes quot annis regnarit. 2.327, d
 Artemius Dux militum quàm pius fuerit. 3.652, b
 Artemon hæreticus; in quo fuerit illius error. 4.220, b. quid de Christo censuerit. 4.52, c
 Arteriarum corporis humani fons quis sit. 4.344, b
 Asa quamobrem dicatur tempore senectutis suæ fecisse malum, & pedibus laborasse. 1.322, d. eius pietas. 1.376, 377, eius error. 378
 Asapho quis erat. 1.588, a
 Ascalon quid sit. 2.909, b. c
 Aschanazæi quinam erant. 2.271, d
 Ascensionis Christi figura. 434, d
 Asclepas Gazæus. 3.579, b
 Asclepas cuius loci erat Episcop. 3.606, b
 Asclepius monachus, & eius vita. 3.876
 Ascodrutæ seu Ascodrupitæ hæretici, & eorum dogmata. 4.201, d
 Asel quid erat. 2.447, b
 Asiæ cura cuius ab Apostolo commissa. 3.463, b
 Asida quid sit. 2.175, b
 Assumptio quam vidit Abacuc Propheta, quid sit. 2.848, c
 Assumptio carnis in Christo fuitne prior vnione. 4.67
 Assyrij quot per Angelum deleti. 1.442, d
 Assyrij vbi quondam sedem habuerint regiam. 2.58, d
 Assyriorum spes aggredientium Ezechiam, quæ erat. 1.474, a
 Assyriorum destructio quibus verbis prædicta sit. 2.35, c
 Assyriorum castigationis facilitas quæ sit. 2.87, c

N O M I N V M E T R E R V M.

- Assyriorum quis primus fuerit Rex. 2. 166, b
 Astarte idolum per quem contritum & deletum sit. 1. 377, c
 Asterius quis erat. 3. 776, d
 Astrium fœmina mentis inops à quo sanata. 3. 838, d
 Astrologia & dierum natalium obseruatio, à quibus inuenta. 4. 467, d
 Astronomiæ primi inuentores quinam fuerint. 4. 467, d
 Astronomorum differentia quanta sit. 4. 479, d. quid de sole censeant. 4. 480
 Astyages Medorum Rex. 2. 617, & 697, b
 Athanasius Alexand. Ep. quibus fuerit infidiis affectus. 3. 576, 579, 580. illius exilium. 3. 581, c. declaratur innocens. 3. 589, d. ter & quater in exiliũ missus. 3. 601, 643, c. quomodo redit. 3. 644, a. quando & vbi mortuus sit. 3. 684, c. quinquies à suo grege propter fidẽ depulsius est. 3. 1026, d. quid de Verbo incarnato censuerit. 4. 39. quid de Christi humanitate. 4. 91. & sequent. quid de passione Christi. 4. 159, c. & sequq.
- Athanasij Episcopi Alexandria de Ariminensi Concilio epistola. 3. 619
 S. Athanasij reditus ab exilio. 3. 583, c. & 661
 Athenienses quænam festa celebrabant. 3. 941, c. urgente fame quodnam ab oraculo habuerint responsum. 4. 628, b
 Atheniensium Imperium à quo euersum fuerit. 4. 604, c
 Atheniensium quinam fuerint legistatores. 4. 609, d
 Athei quinam dicendi sint. 4. 506, c. d
 Atticus Ep. Constantinop. quid de Verbi incarnatione censuerit. 4. 110, a
 Atticorum mores quinam sint. 4. 466
 Attributiona diuina quæ. 3. 533, c. & 4. 6. a. quænam non conueniant Trinitati. 4. 6, b
 Attributiona diuina, & quid de Deo nobis sit credendum. 4. 250, & sequq. & 4. 502, d. 503
 Auaritia quibus verbis à Propheta damnetur. 2. 22, d. quid sit. 3. 20, c. quàm execranda sit. 3. 312, d
 Auctor noui & veteris testamenti quis sit. 4. 290, c. & sequq.
- Auctor primus qui de natura deorum scripserit. 4. 468, d
 Auctor primus opinionis vacui & pleni. 4. 528, c
 Auctores peccatorum quinam fuerint. 2. 113, b
 Auctores impietatis Iudæorum quinam fuerint. 2. 187, b
 Auctores & ministri impietatis quandonam perierint. 1. 429, d
 Auctoritas Apostolica quanta debeat esse. 3. 247
 Audacia tyrannorum per quid repressa. 1. 191, d
 Audæus hæresiarcha genere Syrus. 3. 669, c. illius error. 4. 241, c
 Audæi delirium circa naturam incorpoream. 4. 271, c
 Audas Episc. quid zelo intempestiuo egerit. 3. 751, c
 Audiani hæretici, & eorum deliria. 4. 241, c. propter quid dicant se communionem Ecclesiæ vitare. 4. 242, a
- Audianorum hæresis. 3. 669, c. 670, a
 Auditus quem fecit Deus vsque ad extremum terræ quis sit. 2. 135, b
 Auersio quam habebant Græci à vita solitaria quanta erat. 4. 667, & sequq.
- Auis omnium velocissima quænam sit. 1. 849, d
 Aues quam beneuolentiam in suos pullos habeant. 3. 945, d
 Aues immundæ quæ, & quid representent. 1. 124, a
 Aues ex quibus fiebant sacrificia. 1. 590, c
 Aues duæ mundæ quæ offerebantur, quarum altera mactabatur, altera verò sanguine mactatæ intincta dimittebatur, quid figurabant. 4. 137, c
 Auium lætitia quid sit & quid mysticè significet. 2. 93, a
 Auium obseruationes quinam primò inuenerint. 4. 467, d
 S. Augustinus quid de Christo mediatore, & eius naturis censuerit. 4. 108, d. quid de eius Incarnatione. 4. 109
 Auiditas imperandi quàm infatiabilis sit. 2. 853, b
 Auitus monachus quando floruerit. 3. 700, a
 Auiti colloquium cum Marciano monacho, & eius viuendi mos. 3. 790
 Aulicorum stultitia quanta sit. 3. 186, a
 Auodianus qualis erat. 3. 839, a
 Auris dextera sacerdotis antiquæ legis, cur vngebatur oleo & sanguine. 1. 122, a. & 128, b
 Aures incircumcisæ quænam sint. 2. 168, c
 Aurium rotulæ quid designent. 1. 991, d
 Aurum non ignitum quodnam sit. 2. 60, c
 Aurum vbi extet. 2. 301, c
 Aurum ophar quodnam sit. 2. 670, b
 Auxantius Mediolanensis Episc. propter quid damnatus. 3. 617, d. 619, d
 Auxilium tribui Iuda à Deo promissum. 2. 921, d. 922
- Azael quis erat. 2. 702, d. 768, b. & 798, a
 Azimi panes quid indicant. 1. 90, b
 Azimorum quænam sit ratio. 1. 177, b
 Azotum quid sit. 2. 909, d
 Azotij cur possidentes arcam in varias acciderint ægritudines. 1. 236, d

B

- B**AAL, quis ita dictus sit. 1. 324, b
 Baalim quid sit. 2. 443, c
 Babilæ martyris & sociorum reliquiæ vbi erant, & à quibus sublata. 3. 644, b
 Babylon cur mare dicatur desertum. 2. 73, c. cur à Propheta vocetur virgo. 2. 109, d. quomodo nuncupabatur priusquam Babylon diceretur. 2. 272, d
 Babylonis Rex cur & quomodo per dici similis erat. 2. 199, c
 Babyloniorum blasphemiarum. 1. 684, d. illorum potentia cui comparetur. 1. 687, a. illorum excidium quibus verbis prædicetur. 2. 116, b
 Bacchus cur & à quibus pro Deo habitus. 4. 511, c
 Baddim quid sit. 2. 670, b
 Balaam cur interrogabat Dominum si vates erat. 1. 160, a. cur Deus eum prohibuisset ire,

I N D E X

- rursum abire iussit. *ibid.* c. cur non perrexit
 ut cōsueuerat in occursum augurum. 1. 162, b
 Baleamon quid sit. 1. 1088, a
 Balthasar quis & cuius filius. 2. 472, b
 Balthasar Rex cur à Deo punitus sit. 2. 550, a.
 cuius filius. 2. 606, c. illius conuiuium. 2.
 607, c. eius visio. 2. 608
 Bama quid sit. 2. 401, c
 Baptismus cuius rei typus sit. 3. 197, d. & 3.
 45, d. à quo fuit in Christi morte collatus. 4.
 236, d. eius vires, & quid de eo credendum sit.
 4. 292, b
 Baptisma quot hominum millia susceperit
 Theodreti persuasione. 3. 1026, c
 Baptismatis purgatio per quid solùm effici pos-
 sit. 1. 597, b
 Baptismatis gratia quid donet. 2. 230, c
 Baptismum reiterare quid sit. 3. 419, d
 Baptismata Iudaica quanam erant, & eorum
 effectus. 3. 420, a
 Baptizare an prædicare vtrum sit præstantius.
 3. 124, c.
 Baradad quis erat. 2. 263, a
 Baradatus monachus, & eius vita 3. 889, a. eius
 scientia. 3. 890, b
 Barbeliotæ seu Borboriani hæretici, & illorum
 deliria. 4. 203, b
 Barcabas quis erat. 4. 195, d
 Barcoph quis erat. 4. 196, a
 Bardesanes quid de B. Virginis conceptione &
 partu censeat. 3. 1024, a. quid de Christi hu-
 manitate. 4. 52, c. cuius & quis erat? & il-
 lius fabulæ. 4. 208, d
 Bardesanis doctrina seu hæresis de Christo qua-
 lis. 3. 975, d. 997, c
 Barfes. Episc. Edessenus propter quid in exi-
 lium actus. 3. 678, c. illius reditus. 3. 681, d
 Bafan quid significet. 1. 658, a
 Bafanitis quid erat. 2. 443, d
 Basilides hæreticus quid de conceptione & par-
 tu B. Virginis censeat. 3. 1024, a. quid de
 Christi humanitate. 4. 52, c. quid de mystica
 Communione. 4. 312, d. quid de hominis crea-
 tione. 4. 271, b. quid de Verbo incarnato. 4.
 278, c. quem doctorem habuerit. 4. 193, d.
 quid de Christo censuerit. 4. 195, b. c. illius
 hæresis circa Christum qualis fuerit. 3. 975, d
 Basilidis Prophetæ quinam erant. 4. 195, d
 Basilii Magni Cæsariensis Ep. quo modo
 fuerit à Valente Imp. affectus. 3. 682. à quo
 Philosophiam didicerit. 3. 793, c. quid de
 Verbo incarnato censuerit. 4. 40, b. 97, b.
 quid de Christi passione. 4. 163, b
 Basilij Ep. Ancyra contra Eudoxium conten-
 tio. 3. 623, a
 Basilio Ep. Galatiæ quid contigerit Constanti-
 nopoli. 3. 626
 Basis altaris quæ sit. 2. 526, c
 Bassus monachus. 3. 880, b
 Bdelygmata quid significant. 1. 335, b
 Beati quinam verè dicendi. 4. 655
 Beel quid erat. 1. 828, a
 Beelphegor Idolum. 2. 731, a. à quibus coleba-
 tur. 1. 828, a
 Beelzebub à quibus paterfamilias sit dictus. 2.
 758, b
 Bel quid sit. 2. 109, c. 2. 256, a
 Bellum Romanorum aduersus Iudæos quibus
 verbis ab Isaia prædicatur. 2. 15, b
 Bella ab Incarnatione Christi repressa quæ. 2.
 14, a
 Benedicere quid sit. 1. 736, b
 Benedictio quam Noë accepit à Deo post suum
 sacrificium. 1. 430, d
 Benedictio quam Deus promiserat Abraham,
 Isaac & Iacob. 1. 73, d
 Benedictio Dei suis cultoribus abundè suppe-
 ditatur. 1. 417, b
 Benedictio per quid hominibus data. 1. 431, d
 Benedictio Dei quid efficiat, quidue benedi-
 ctio hominum. 1. 650, a. b
 Benedictio eorum qui mandata paterna obser-
 uant. 2. 237, b
 Benedictio super domum Iuda à Deo promissa.
 2. 921, d. 922
 Benedictio Christi comparata cum Adæ male-
 dictione. 4. 133
 Benedictio prima quam Deus dedit hominibus.
 4. 386, c
 Benedictio Iacob interpretatio. 1. 59, d
 Benedictio pluuiæ quanam sint. 2. 490, a
 Benedictio Dei quinam acceperint. 1. 864, c
 Benedictiones Iacob quibus filiis suis benedixe-
 rit, cum earum expositione. 1. 72, & seqq.
 Benedictiones trium quomodo intelligen-
 dæ. 1. 190, b
 Benedictiones spirituales quas à Christo acce-
 pimur. 3. 293, a
 Beneficentia diuina quid à peccato acceperit.
 3. 44, d
 Beneficij mater quanam sit. 2. 909, d
 Beneficia quæ à Christo redemptore nostro ac-
 cepimus. 1. 476, a
 Beneficia quæ Iudæi à Deo acceperunt vbi e-
 numerata. 1. 861
 Beneficia quæ Abraham à Deo accepit cur scri-
 pta. 3. 38, d
 Beneficia plus nocent inimicis quàm vindicta.
 3. 99
 Beneficia quæ Israëlita à Deo acceperunt. 2.
 366, 367, 368, 369
 Benevolentia Dei Pontifici sacra obeuntivnde
 manifesta fiebat. 3. 32, b. c
 Benevolentia quam erga Deum conseruare de-
 bemus. 2. 625, c
 Benevolentia quæ debet esse inter maritum &
 vxorem quæ sit. 3. 147, d
 Benevolentia maritorum erga suas vxores qua-
 ta debeat esse. 3. 315, b. c
 Benevolentia Dei priuatus qualis sit. 1. 893, c
 Benjamin cur vocatus lupus rapax. 1. 77, a. cur
 positus quarto loco cū postremus esset. 1. 191, d
 Benjamin adolescentior quis sit. 1. 659, a
 Benjamin Diaconus quid pro Christo perpel-
 sus sit. 3. 753, c
 Benignitas diuina quando ab Angelis fuerit
 laudata. 1. 188, b
 Benignitas Dei erga peccatores quæ. 1. 423, a
 Benignitas Dei erga homines. 1. 427, a
 Benignitas Dei quousque peruenerit. 1. 552, b
 Benignitas Dei per quid ostendatur. 2. 88, b
 Benignitas Dei erga Iudæos quibus verbis ap-
 pareat. 2. 124. quàm admiranda. 2. 99, a. in
 quo magis luceat. 2. 136, c

N O M I N V M E T R E R V M.

Benignitas Saluatoris nostri erga nos quanta fuerit. 3. 514, a. b. quanta erga Iudæos. 2. 164, c

Beræas, à quo victus est Iulianus Apost. qualis erat. 3. 655, d

Bersabee quid erat. 2. 787, c

Beseleel quis & qualis fuerit. 3. 572, d. quod gratiæ donum sit consecutus. 1. 113, d

Bestia pardalis à Daniele visa in somniis quid significabat. 2. 629, c. & quid ea quæ erat terribilis & valde stupenda. 2. 630, b

Bestiæ quas Daniel vidit in somniis quid significabant. 2. 626, d. 627, a. & seqq.

Bestiæ agri apud Ieremiam quid significent. 2. 219, a

Bestiæ malæ, quas Deus emissurus erat in Iudæos, quænam erant. 2. 333, a

Bestias cur formident homines. 1. 13, d

Bethel quid significet. 1. 1024, c

Bitumen quo linita est arca. 1. 47, c

Blasphemia quid sit, & eius pœna. 1. 137, b

Blasphemia, & eius præmium Nabuchodonosoris. 2. 573

Blasphemia non repetenda. 2. 496, a

Blasphemia Arrij & Eunomij quibus verbis conuincatur. 3. 374, a

Blasphemia Marcionis & Manetis execranda. 4. 262, d

Blasphemix per quæ verba à Dauide innuantur. 1. 416, d

Blasphemix hæreticorum quibus verbis denuciandæ. 2. 219, d

Blasti hæretici qualis fuerit hæresis. 4. 211, d

Bonitas ineffeata quomodo se gerat erga peccantes. 1. 488, b. quibus verbis declaratur. 2. 189, d. & 391, c. quàm admiranda. 2. 480, b. c. quàm sit ineffabilis. 2. 588, b. & seqq.

Bonitas diuina erga homines quanta sit. 2. 833, c

Bonitatis diuinæ immensitas vbi luceat. 1. 966, b

Bonum maximum esse scire quodnam sit propriè bonum. 4. 568, c

Bonum vltimum in quo à Pythagora positum. 4. 645, c

Bona nobis promissa in psalmis & à nouo testamento suppeditanda. 1. 470, a

Bona Iudæis à Deo prædicta cur non acciderint. 2. 498, d

Bona diuina non pretio æstimanda. 2. 611, d

Bona nobis à Deo promissa propter quid amanda. 3. 71, b

Bona mundi per quid nostra. 3. 136, b

Bonorum abundantia vnde oriatur. 1. 447, a

Bonorum omnium verum fundamentum quodnam sit. 3. 94, b

Bonorum quodnam sit verum initium. 4. 654, d

Booz quanta erat virtute præditus. 1. 227, b

Bos à quibus quodam pro Deo habitus. 4. 584, c

Boues primogeniti cur offerebantur. 1. 92, a

Boues in præsepibus non existentes quomodo significant sacerdotes. 2. 861, c

Bosor quid sit. 2. 261, b. quid significet. 1. 1035, c

Botrus cypri quid sit. 1. 1015, b

Brabeutæ quinam sint. 3. 355, b

Brachium Dei quid sit. 1. 752, c

Brachium quid denotet. 1. 1084, d

Brachia pro quo sumantur in scriptura. 1. 536, b

Brachmanes Indi quales erant apud Græcos.

4. 469, a

Brauium quid sit. 3. 337, b

Bretanio Episcopus Scythiæ & eius qualitates. 3. 703, d

Bruchus & locusta quid Ægyptiis consumpserint. 1. 822, b

Brutum omnium velocissimum quodnam sit. 2. 849, d

Bruta cur homini obediant & cur aduersentur. 4. 374, 375 quàm beneuolentiam pro suis fœtibus insitam habeant. 3. 945, d

C

CA D A V E R si in sementem sine aqua cecidisset, cur non polluisset; si verò cum aqua, cur polluisset. 1. 125, b

Cadesis domus quæ sit. 1. 359, c

Cadmus quibusnam Phœnicum sacra tradiderit. 4. 502, a

Cæcitas cordis quid sit. 3. 310, a

Cælum quotuplex sit. 1. 9, d. à quibus pro Deo habitum. 4. 512

Cælum & sol eur in morte Christi obscurati sint. 2. 3, b

Cæli cur plures dicti. 1. 10, c. quot sint. 1. 46, b. quò sensu Ezechieli visi sint aperti. 2. 307, d

Cæna dominica quænam erat. 3. 174, d

Cænaculum reticulatum quid sit. 1. 335, a

Cæremoniæ antiquorum in contrahendis conubiis. 1. 56, b

Cæsarius Palatij præfectus sub Theodosio Imp. 3. 731, c

Cæianus hæreticus quid de anima rationali censuerit. 4. 273, d

Cæientis hæreticus quid de anima rationali censuerit. 4. 297, b

Cain quam vxorem habuerit. 1. 37, b

Cain & Abel à quibus crediti sint filij diaboli. 4. 202, c

Caini hæretici, & eorum deliria. 4. 206, a

Calamitas quantum proffit. 1. 275, d

Calamitatem Iudæis futuram quibus verbis vaticinetur Isaias. 2. 17

Calamitas captiuorum quæ & qualis. 2. 19

Calamitas hominis Dei, prouidentia destituti, quanta sit. 2. 603

Calamitas Sedeciæ quibus verbis prædicta. 2. 242, a. illius euentus. *ibid.* d

Calamitas Samariæ à Propheta prædicta quanta futura. 2. 811, b. c

Calamitates Iudæorum in quo psalmo prædictæ. 1. 621. & seqq. cur nox à sacra scriptura vocentur. 1. 409, c

Calamitatès quibus subiicere Iudæos minatur Deus, quot sint. 2. 194, c

Calamitates quas Deus minatus est se Ægyptiis illaturum. 2. 459, a. & seqq.

Calamitates in quas incidunt ab Ecclesia separati & gratia Dei nudati. 3. 469, b

Calathi ficuum quos Ieremias vidit quid indicabant. 2. 213, d

Calcaneum quid designet. 1. 584, d

Calcamentum diuinitatis quid sit. 4. 40, c

Calidum inueni in deserto, quid hoc sit. 2. 226, a

Caligine & nubibus quid nobis à Dauide significetur. 1. 785, d

- Calix pro quo sumatur. 1. 438, d
 Calix salutaris quid sit. 1. 869, a
 Calix vini meri quid sit. 2. 215, a
 Calix benedictionis est communicatio sanguinis Christi. 3. 168, c
 Calliditas Leonij Ep. Antiocheni. 3. 621
Caluitum non imponeris in medio oculorum vestrorum super mortuo, quid hoc sit. 1. 176, b
 Calumniam aduersus Cyrillum Heros. 3. 625, d
 Calumnia hæreticorum in Christianos de Christo. 3. 955, b
 Calumnia B. Theodoretio imposita qualis erat. 3. 1022, b. 1023, b
 Calumnia à Iudæis Christo illata quæ. 2. 123, d
 Calumnia in D. Athanasium. 3. 579, d
 Cambyfes quosnam populos parere coegerit. 2. 59, d. quot annis regnauerit. 2. 327, d
 Cambyfes Cyri filius. 2. 660, b
 Campi Syluæ quinam erant. 1. 928, a
 Cananos cur nõ Deus profusus deleuerit. 1. 210, c
 Cancer qualis morbus sit. 3. 498, c
 Candelabrum aureum à Zacharia visum quid significet. 2. 896, d
 Canis triceps quis sit, & quid allegoricè significet. 4. 517, b
 Canis à quibus vt Deus adoratus. 4. 521, d
 Canistæ quam hæresim profitebantur. 4. 193, b
 Cantare in corde quid sit. 3. 314, c
 Canticum canticorum quomodo intelligendum. 1. 988, d. & *seqq.* quid contineat. 1. 994, d. cur ita dictum. 1. 997, d. 998, b
 Cantica quotnam fuerint scripta. 1. 996, 997
 Capillus quid mysticè significet. 1. 657, d
 Caprea quo sensu excellat, 1. 1022, d. cuius rei sit figura. 1. 1023, c
 Captiuitas Israëlitarum à quibus reducta fuerit. 1. 363, c. v. binam prædicta. 1. 626. & *seqq.* à quo prædicta. 2. 148, a. quid adumbret. 1. 645, a. quandonam debebat finire. 2. 650, c
 Captiuitas quæ sub Salmanasar & sub Sennacherim cõrigit quibus verbis prædicta. 2. 32, d
 Captiuitas tertia Hierusalem sub quo rege fuerit. 2. 303, d
 Captiuitas Iechoniæ quanta fuerit vrbis Hierusalem. 2. 303, d
 Caput Ecclesiæ quod. 1. 848, b
 Caput sponsi quid sit. 1. 1058, b
 Caput quid mysticè significet. 2. 5, b
 Caput salutis quodnam sit. 2. 227, c
 Caput aureum imaginis à Nabuchodonosore visa quid significabat. 2. 566, d
 Caput impietatis quodnam sit. 2. 899, c
 Caput hominum cur non debeat velari, cur debeat mulierum. 3. 173, a
 Caput omnium credentium quodnam sit. 3. 172, a
 Caput supra omnem Ecclesiã quod sit. 3. 207, d
 Caput Christianorum quodnam sit. 3. 145, c
 Capita & cadauera hominum post mortem Iuliani Ap. Antiocheno in tẽplo inuẽta. 3. 659, b
 Carbones desolatorij quinam sint. 1. 910, d
 Carbones ignis ab Ezechiele visi quid futuri declarabant. 2. 311, c
 Cariathaim quid erat. 2. 256, a
 Carmelus quo sensu gratiam, quæ in Iudæis olim effloruerat, significet. 2. 89, a
 Caro Christi caro est & non diuinitas, etiamsi facta sit Dei caro. 4. 110, d
 Caro Christi quomodo & propter quid viuificata. 4. 184, c. quando & propter quid facta sit immortalis. *ibid.*
 Caro suilis cur Israëlitis prohibita. 4. 585, a
 Carnis prudentia & sapientia quid sint. 3. 61, c. d
 Carnis perturbationes quomodo vincendæ. 3. 63
 Carnis præputium quodnam sit. 3. 353, d
 Carnis inquinamentum quodnam sit. 3. 236, d
 Carnis affectiones quomodo euitandæ. 3. 285, a
 Carnem comedere cum sanguine cur prohibitum. 1. 44, a
 Carnes à bestiis captas cur non licebat comedere. 1. 102, c
Carnes eius qui tetigerit, sanctificabitur, quid sit. 1. 121, b
 Carnes sacrificij edere cur ei prohibitum erat qui tetigerat aliquid immundum. 1. 121, d
 Carpocrates hæreticus cuias erat, & qualis illius doctrina. 4. 196, b. quid de Christo censuerit. *ibid.* quid de anima. 4. 273, d. & 297, b. quid de communionem mystica. 4. 312, d
 Carterius cuius locierat Epif. 3. 606, b
 Caspij quibus cibus canes aiebant. 4. 615, b
 Castigare in iudicio quid sit apud Deum. 2. 254, d
 Castigatio maledicentis Deo, & nominantis nomen Domini. 1. 137, b
 Castigatio qua Heli debebat excipere suos filios. 1. 234, a
 Castigatio quam utilis fuerit Dauidi. 1. 292, a
 Castigatio Assyriorum quam facilis erat. 2. 87, c
 Castigatio Iudæis à Deo promissa. 2. 233, b
 Castigatio Nabuchodonosoris qualis fuerit. 2. 602, d. 603
 Castigationes cur hominibus à Deo infligantur. 3. 917, b
 Castor & Polux quomodo cognominati. 4. 494, c
 Cathari quinam erant. 4. 229, d
 Catenæ iugi quæ erant. 2. 490, d
 Caulacuas à quibus seruator non sit dictus. 4. 195, d
 Causa propter quam Deus voluerit dare homini corpus & animam. 1. 20, c
 Causa malorum Dauidis quæ. 1. 514, b
 Causa ob quam Dauid fuerit contumeliis affectus. 1. 545, a
 Causa timoris quæ. 1. 584, d
 Causa cur plerique homines, honoris à Deo illis collati fuerint obliti. 1. 587, d
 Causa cur tempus metiatur quæ. 1. 756, d
 Causa omnium calamitatum quæ hominibus acceperunt quæ. 1. 834, b
 Causa malorum quæ Iudæis euenerunt, quænam sit. 2. 23, b
 Causa impietatis quænam sit. 2. 341, b
 Causa efficiens passionis Christi quæ fuit. 2. 386, b
 Causæ damnationis quænam erant. 4. 657
 Cedar quis erat, & eius posterij vbi habitent. 1. 911, a. & 2. 263, b. quid designabat. 2. 444, b
 Cedar quinam ita nomenclantur. 2. 447, a
 Cedar & Chetim quod sint. 2. 151, b
 Cedrus quos mysticè designet. 1. 987, b
 Cedri Dei quæ sint. 1. 720, c
 Ceila à quo fuerit percussus. 1. 323, c
 Celestiacus quo animo ferebat calamitates. 3.

NOMINVM ET RERV M.

- 919, d. illius charitas. 3. 920, b. illius patris.
ibid. d. quos fructus ex infelicitate perceperit. 3. 921, a. qualis ante suam calamitatem fuerit. 3. 922, a. 923, a
- Cella vini quid significet. 1. 1018, d
- Cenchreæ quid erant. 3. 5, a. & 114, d
- Cenotaphia quid sint. 1. 251, b
- Centaurorum iustissimus quis erat. 4. 670, b
- Cerdo quid de Christo censuerit. 4. 52, c. eius deliria. 4. 209, c. & *seqq.*
- Cerebrum in homine quid sit. 4. 349, d. quomodo in capite custodiatur. 4. 350, a
- Ceresis quid sit. 1. 392, b
- Cerinthus & illius hæresis. 4. 219, c. quid de Christo censuerit. *ibid.* quid de creatione hominis censuerit. 4. 271, b. quid de Verbo incarnato. 4. 278, c
- Cerui quid naturaliter despiciere soleant. 1. 503, d. quonam odio prosequantur serpentes. 1. 1022, d. quosnam repræsentent. 1. 1023, d
- Cervus quid à natura sit insitum. 1. 460, a
- Chæmon scriba rerum sacrarum quid de Ægyptiis referat. 4. 518, b
- Chaleb cur postularit Chebron. 1. 204, a
- Chalan quid sit. 2. 447, c
- Chaldæorū regnū sub quo rege finierit. 2. 605, b
- Cham cur damnatus, cum nondum lex de honorandis parentibus lata esset. 1. 45, b. cur non eandem cum filio maledictionem sit fortitus. 1. 46, b, d
- Chamos quid erat. 2. 256, b
- Chanaan cur maledictionem suscepit cum pater eius Cham deliquisset. 1. 46, d
- Chananæi quomodo disputabant, & de qua re gloriabantur. 2. 281, c. cur nunquam sapientia viam nouerint. *ibid.* d
- Chaos à quibus pro Deo habitus. 4. 512
- Character fidei Apostolicæ. 3. 916
- Characterem diuinæ imaginis per quid receperimus. 3. 293, d
- Charitas vera erga proximū que. 1. 523, d. & 524, a
- Charitas Danielis quanta fuerit. 2. 571, d
- Charitas Dei erga homines quanta fuerit & sit. 3. 40, c, d
- Charitas D. Pauli erga Christum quanta erat. 3. 114, a. erga Deum. 4. 685. & *seqq.*
- Charitas ubi sit perfecta. 3. 188, c
- Charitas lex Christi est. 3. 286, d. quandonam vniuersum mādātum complectatur. 3. 344, a. in quo lucere debeat. 3. 365, d. qualis virtus sit. 3. 372, c
- Charitas veritatis, quænam sit. 3. 388, c
- Charitas Diui Petri in Christum quanta fuerit. 4. 687. & *seqq.*
- Charitas Abelis, Enochi & Noemi in Deum quanta fuerit. 4. 691, b, c
- Charitatis possessio quanta sit. 3. 185
- Charitatis proprietates. 3. 186, 187
- Charitatis opus quid sit secundū Apost. 3. 373, c
- Charondas quorumnam primus fuerit legislator. 4. 608, c
- Charran quid erat. 2. 447, c. & 768, c
- Chelban quid erat. 2. 446, d
- Chelcias quis & qualis erat. 2. 306, b
- Chereth quid erat. 2. 240, d
- Chermel quid sit. 2. 84, d
- Cherubim effigies quæ erant in sanctuario, quid repræsentabant. 1. 105, d
- Cherubim quid significet. 2. 313, 344, d
- Cherubim in templo Dei quot & cuiusmodi erant. 2. 522, c
- Chetim & Cedar quid sint. 2. 151, b
- Chertiim quid erat. 2. 444, a, b
- Chiram Rex Tyri cur dicatur misisse suos filios ad vngendum Salomonem. 1. 304, b. quo prosequatur amore Salomonem. 1. 769, b
- Chirographum decreti quodnam erat. 3. 354, a, b
- Chirographum nostrum quodnam sit, & à quo cruci affixum. 4. 186, b
- Chiron quis, & quo tempore floruerit. 4. 596, a
- Chius Metrodotus quid de rerum principio censuerit. 4. 487, a
- Chlidon quid sit. 1. 263, d
- Chobar quid erat. 2. 307, c
- Chœnix quid sit. 2. 529, d
- Chorus Apostolicus quibus verbis à Propheta repræsentatus. 2. 99, d
- Chorus Apostol. quibus verbis prædictus. 2. 873, c
- Chorus Patriarcharum quid de Deo censuerit. 4. 541, c
- Chori castrorum quinam sint. 1. 1073, d
- Choth quid erat. 2. 446, b
- Christiani quomodo viuere debeant. 2. 404, d. 405, a. in quo baptizati & cum quo conscripti sint. 3. 45, c. in quo sint resurrectionis cum Christo participes. 3. 145, d. cuius sint membra. 3. 145, d. per quid debeant Deum glorificare. 3. 147, a. quomodo sint vnum corpus. 3. 181, d. cur in vnum baptizati sint. 3. 182, a. quibus inhærere debeant. 3. 229, d. à quo vocati ad Euangelium. 3. 265, c. per quid filij Dei. 3. 277, b. per quid coniuncti Abrahæ. 3. 278, a. à quo digni amore facti, & per quid diuinæ imaginis characterem receperint. 3. 293, d. quo signo signati sint. 3. 295, b, c. pro quibus debeant orare. 3. 320, b. in quo sint mortui, & in quo conscripti. 3. 356, b. quomodo participes Christi facti sint. 3. 409, d. per quid Deo coniungantur. 3. 444, d. quomodo fuerint affecti Iuliani apostatæ tempore. 3. 641. quot suppliciorum generibus fuerint excruciat. 4. 614. cui viuere debeant. 4. 686, d. illorum officium erga proximū & eius infirmitates. 3. 109, d. quid illis credendum. 3. 83. in quo illis sit gloriantum. 3. 288, d. quæ ipsorum lucta. 3. 318, d. dedecet illos mortuos lugere. 1. 507, d. quid illos decet fugere. 1. 895, a. illos conuiuificari Christo quid sit. 3. 299, b. illos esse resurrectionis Christi participes. 3. 356, d.
- Christus cur vocatus sit petra. 1. 93, c. cur voluerit extra portam pati. 1. 109, c. vnde suam exorsus sit doctrinam. 1. 398, c. quomodo suam appellarit doctrinam. 1. 400, d. quale habeat regnum vt Deus, & quale vt homo. 1. 405, b. quomodo fuerit edoctus. 1. 448, c, d. quomodo incorruptionem & immortalitatem accipiat. 1. 450, a. quo sensu se dicat derelictum. 1. 475, b. quomodo vermis. 1. 477, a. quare post mortem sepulturæ fuerit traditus. 1. 476. quo sensu vnigenitus, & quo primogenitus. 1. 478, b. quomodo toti terrarum orbi imperet. 1. 483, c. per quid diaboli tyrannidem & mortem dissoluerit:

& credentibus salutem largitus fit. 1. 568, 569. quomodo & à quo vnctus fuerit. 1. 570, a. illius passionis prædictio. *ibid.* quomodo sit vitis. 1. 722, a. quo sensu precetur, & cur suam passionem vocet suam laudem. 1. 842 d. quomodo natus sit & secundum legem naturæ & supra legem naturæ. 1. 846, c. cur se dicat florem campi & lilium conuallium. 1. 1017, b. cur in canticis dictus sit Salomon. 1. 1036, d. & *seqq.* vbi veritatem docuerit. 2. 13, c. quid opposuerit peccato Adæ. 2. 43, d. quid annuntiauerit nobis. 2. 44, a. cur consiliarius dictus. *ibid.* venturus clarissimis verbis prædicatur. 2. 210, d. quo sensu sit seruus. 2. 488, d. 489, b. per quid seruus. 2. 507, b. cum homo factus fuerit nihil amisit quod erat. *ibid.* c. Rex sempiternus à Propheta prædictus. *ibid.* d. per quid regenerationem orbi terrarum sit impertitus. 2. 531, d. ad iudicandum venturus clarè à Daniele prædictus. 2. 633, c. quo regnante Imperatore in lucem sit editus. 2. 569, c. Dux à Daniele prædictus quis sit. 2. 661, a. cur se sponsum & virum appellet. 2. 709, b. ex quibus ecclesiam collegerit. 2. 711, a. quantum humanam dilexerit naturam. 2. 857, a. quomodo missus. 2. 892, a. b. ex qua tribu serui formam acceperit. *ibid.* d. secundum quid sit Deus & secundum quid homo. 3. 10, d. ante passionem Deus non videbatur. 3. 11, b. quando nam filius Dei & Deus visus sit. *ibid.* d. quomodo sit Dei. 3. 136, b. quo sensu & cur passus est & resurrexit. 3. 38, d. pro quibus sit passus. 3. 40. per quid resurrexit. 3. 45, c. cur semel mortuus dicatur. 3. 46, d. in tentationibus inuocandus. 3. 47, b. quo sensu primogenitus & quo vnigenitus. 3. 68, c. cur mortuus sit, resurrexerit, & reuixerit. 3. 104, d. non se sed nos quæsiuit. 3. 109, a. cur minister circumcisionis fuerit. 3. 110, a. cur elegerit pauperes & ignaros ad suum Euangelium prædicandum. 3. 127, c. quomodo credentium caput. 3. 127, a. quorum sit caput. 3. 171, d. à quibus hæreticis dicatur creatura. *ibid.* non est Dei opus, sed ex eius substantia. 3. 172, a. non solum vndecim Apost. sed etiam Iudæ proditori dedit suum pretiosum Corpus & Sanguinem. 3. 175, c. propter quid passus sit & resurrexerit. 3. 195, a. quibus visus sit post resurrectionem. 3. 196, duas habet naturas. 3. 200, d. Deus de Deo. 3. 226, d. quale nunc corpus habeat. 3. 232, d. cuius semen sit. 3. 225, b. quid profit circumcisionem patientibus. 3. 283, a. quomodo sua dimensus sit dona. 3. 307, b. quod donum ab hominibus acceperit. *ibid.* c. quomodo ascendit & quomodo descendit. 3. 308, a. quid egerit vt coniungeretur ecclesiæ. 3. 316, b. c. quomodo obediit. 3. 330, a. in sua Incarnatione accepit id vt homo, quod habebat vt Deus. *ibid.* b. si sit minor patre non se humiliavit obediendo, sed suo functus est officio. 3. 331, c. quo sensu primogenitus omnis creaturæ, & non frater creaturæ, & quomodo vnigenitus. 3. 346. caput corporis Ecclesiæ. 3. 347, d. quomodo primogenitus ex mortuis. 3. 348, a. pro Ecclesia mortem subiit. 3. 349, c. est Deus & homo. 3. 352, d. quid sit, plenitu-

dinem diuinitatis in eo habitare corporaliter. *ibid.* quomodo omnia in omnibus. 3. 358, c. in quo differat à Prophetis. 3. 393, d. quo munere functus sit. 3. 396, b. quomodo omnium hæres. *ibid.* c. quomodo accepit omnia quæ accepit. 3. 397, & *seqq.* quomodo splendor gloriæ & idem cum patre. 3. 397, b. quomodo alius à patre. 3. 398, quomodo gloriam acceperit cum esset Deus. 3. 399, a. quomodo Angelis melior effectus. *ibid.* b. quomodo vnigenitus & primogenitus, & quomodo venerit in mundum cum esset in mundo. 3. 400, c. quomodo sedet à dextris. 3. 401, a. illius vnctio qualis erat. *ibid.* b. quomodo comparetur cum Angelis. 3. 403, c. pro omnibus passus. 3. 404, c. d. quomodo filius Dei. 3. 405, b. cur non assumpserit naturam Angelicam. 3. 406, c. quid pro vniuersa creatura obtulerit. 3. 407, a. quomodo Pontifex noster. *ibid.* quomodo differat à Moyse. 3. 408. cur fidelis à patre dictus. *ibid.* cur passus sit. 3. 416, d. cur Pontifex & agnus. 3. 413, b. quale regnum habeat. 3. 314, c. quas hominis acceperit affectiones. 3. 416, a. quomodo pontifex in æternum. 3. 423, a. cur sponsor dictus. 3. 428, d. quomodo semper viuens ad interpellandum pro nobis. 3. 429, b. quomodo excelsior cælis factus. *ibid.* d. simul est & sacerdos & hostia, & vt Deus cum patre & spiritu donum suscipiens. 3. 430, a. cur passus sit extra castra. 3. 461, a. cur homo factus sit. 3. 512, c. cur semetipsum dederit pro nobis. 3. 513, a. splendor gloria & character paternæ substantiæ. 3. 534, a. consubstantialis patri. 3. 555. ante Concilium Nicænum id creditum fuisse. 3. 557. quid de eo sit credendum. 3. 915, d. & *seqq.* quid sit de eo credendum. 3. 973, a. b. oblatio & hostia nostra. 3. 312, c. quo sensu sit noster Pontifex. 3. 1025, a. quo sensu se se hostiam offert Patri & S. Spiritui, & quo illara suscipiat. *ibid.* b. quid de eo sit credendum. 3. 1030. & *seqq.* cur vulnera sui corporis post resurrectionem remanere voluerit. 3. 1028, a. b. cur dictus sit Iesus. 3. 1032, d. Rex ante sæcula. 3. 1033, b. appellauit panem suum corpus & quod mixtum erat suum sanguinem. 4. 17, c. habuit animam. 26, a. quo sensu factus caro, peccatum & maledictum. 4. 30, 31, 32. cur baptizatus sit. 4. 34, a. cur vitis dictus sit. 4. 39, a. potentia Dei est. 4. 42, a. quo sensu minor patre, & quo æqualis sit. 4. 43, d. cum sit Deus cur appelletur homo.

4. 51, b. c. Christus mediator & Moyse mediator quomodo differant. 4. 57, b. quomodo Deus & homo. 4. 68, 69. demonstratur animam habere. 4. 74, d. & *seqq.* qualem animam. 4. 75, d. Christus Deo Patri vnitus secundum Spiritum, & hominibus secundum carnem. 4. 93, c. in vtraque natura loquitur. 4. 96, a. quomodo vnus cum Patre. 4. 99, a. 101, d. quare vnus sint. 101. quomodo mediator noster. 4. 105, b. Iesus non seorsum in hominem & seorsum in Deum discernendus. 4. 111, b. quid sit. 4. 117, a. quod in cœna fregit erat illius corpus, & quod porrexit erat illius sanguis. 4. 147, b. quomodo moriens mortis imperium

N O M I N V M E T R E R V M.

- imperium aboleuerit. 4. 131, a. b. quomodo per carnem imperium diaboli destruxerit. *ib.* cum Adamo comparatus. 4. 133. post Incarnationem quomodo dictus. 4. 153, b. homo erat vt tentaretur, & Verbum vt glorificaretur. 4. 155, b. quomodo à Deo factus. 4. 157, a. b. pendens in cruce quid tunc vt Deus agebat. 4. 158, b. in cruce quomodo patiens & non patiens. 4. 159, d. quomodo sit fons vitæ. 160, d. cur dixerit *soluite templum hoc*, & non corpus. 4. 168, b. cur dixerit *si possibile est*, & c. *ibid.* c. & 169, b. cur timuerit cum aliis adimat timorem. 4. 181, b. quomodo consolationem ab Angelo acceperit qui omnia cōsolatus est. *ibid.* c. d. quo sensu sit primitiæ dormientium. 4. 184, a. quo sensu carne sit passus. 4. 183, a. quo sensu sit primogenitus ex mortuis. 4. 183, d. demonstratur etiam de futuris hæresibus prædixisse. 4. 225. à quo dictus fuerit corpus inanimatum assumpsisse. 4. 232, d. propter quid sit ita dictus. 4. 279. cur homo factus. *ibid.* & bonus & iustus demonstratur. 4. 288, d. quomodo nutritor sit & cibus hominū. 4. 444, d. quid pro nobis passus sit. 4. 447. & *seqq.* quo sensu sit ouis. 4. 448, a. quo sensu fuerit & confusus & mactatus. 4. 448, b. quo sensu sit deifer homo. 4. 714, d
- Christus *vide* Verbum diuinum.
- Christi sanguis quid attulerit Iudæis. 2. 9, c
- Christi passio vbinam prædicetur. 2. 117, c
- Christi hortus quid sit. 2. 127, a
- Christi solium quid & vbi sit. 2. 234, d
- Christi Domini passio ab Ieremia prædicta. 2. 297, d. 298, a
- Christi aduentus per quem Prophetam clariùs sit prædictus. 2. 543, b
- Christi vestigia quæ sint. 1. 759, b
- Christi Incarnatio clarè prædicta. 2. 282, d
- Christi passio per quos visa sit tristis. 4. 791, d
- Christi templum quodnam sit. 2. 941, a
- Christi cum patre æqualitas quibus verbis ostendatur. 3. 13, a
- Christi testimonium quodnam sit. 3. 122, b
- Christi Epistola quænam sit. 3. 221, d
- Christi disciplina quænam sit. 3. 310, c
- Christi Iesu viscera quid sint. 3. 324, d
- Christi humilitas quanta fuerit. 3. 329, d
- Christi famulorum potentiam diabolus admiratus est. 3. 686, a. illius humilitas. 3. 935, b. stola & pallium quænam sint. 4. *ibid.* c. d
- Christi mors cui, & cui resurrectio deputetur. 4. 108, b
- Christi patientis figuræ. 4. 135, b. c
- Christi tabernaculum quodnam sit. 4. 177, a
- Christi agonia quanta fuerit. 4. 284, d
- Christi verba in cruce prolata *Deus meus*, & c. quomodo intelligenda. 4. 712, d. & *seqq.*
- Christi prædictiones ad euentum peruenere & peruenient. 4. 659
- Christo seruicius placet Deo. 3. 106, d. illum verò blasphemans displicet. *ibid.*
- Christo quo sèsu omnia sint subiecta. 3. 200, 201
- Christum esse Deum quibus verbis à Davide probetur. 1. 878, a
- Christum esse qui pullo vti debebat & imperium totius orbis tenere. 2. 911, c
- Christum Dominum, Deum esse verum. 2. 911, d
- Christum per quid induamus. 3. 277, b
- Christū donis omnis generis Ecclesiā impleuisse, & in ea habitare & obambulare. 3. 298, a
- Christum purum esse hominem dicentes ab Ecclesia reiiciendi. 3. 960, d
- Christum non aliud esse quàm vnigenitum Dei filium. 3. 1031, c
- Christum in forma Dei esse, idem esse ac in substantia Dei esse. 4. 97, c. animam assumpsisse demonstratur. 4. 178, b
- Christos vt saluaret tuos, quinam sint isti Christi. 2. 859, d
- Chrysiippus quid de fatali & necessario docuerit. 4. 563, a
- Chrysostomi prouidentia erga Scythas & zelus aduersus Marcionistas. 3. 743, c. illius ad Imperatorem responsio. 3. 744, b. c
- Chrysostomi causā quænam acciderint. 3. 746. illius ad Gainam legatio. 3. 745, c
- Chusian laudandus; quæ mentitus sit. 1. 283, d
- Chuz quis erat & à quo oriundus. 2. 447, b
- Cibus animalium in arca quis. 1. 41, d
- Cibus immortalis & diuinus. 1. 479, c
- Cibus quomodo Hebræis sit à Deo dat⁹. 1. 823, a
- Cibus argumentum inopiæ quis sit. 2. 328, c
- Cibus mendax quis sit. 2. 734, d
- Cicatricis obductio quid sit. 2. 233, d
- Cilix Narcissus. 3. 581, b
- Cincinnati sponsi quid sint. 1. 1058, b
- Circumcisio cur à Deo præcepta. 1. 53, b
- Circūcisio quænam sit Deo grata. 1. 173, c. 3. 26, a
- Circumcisio quam attulerunt præcones Evangelij, quæ sit. 1. 198, b
- Circumcisio Israëlitarum cur fiebat cultris lapideis. 1. 199, b
- Circumcisio diuina quid sit. 2. 160, c
- Circumcisio cordis quæ sit. 2. 478, a
- Circumcisio quomodo proderat, & quomodo non proderat. 3. 25, d
- Circumcisio quomodo simus. 3. 335, a
- Circumcisio Christi quænam sit. 3. 351, a. b
- Circumcisio à quo Ægyptiis data. 4. 467, a
- Circumtonsi facie quinam erant. 2. 179, a
- Circumuentio erroris quid sit. 3. 308, d
- Circumuentio quid sit. 3. 374, d
- Cisternæ contritæ quid sint. 2. 151, d
- Cithara quomodo differat à Nablâ. 1. 312, c
- Cithara Deo gratior quæ sit. 1. 790, a
- Cittium quid sit. 2. 444, b
- Ciues sanctorum & domestici Dei quinam sint. 3. 302, a. b
- Ciuitas David quid sit. 1. 298, d
- Ciuitas palmarum quænam erat. 1. 388, b
- Ciuitas in canticis quid significet. 1. 1034, c
- Ciuitas regia Sennacherib quænam erat. 2. 58, d
- Ciuitas nobilis Moabitidis quæ sit. 2. 84, b
- Ciuitas pacis quænam sit. 2. 89, c
- Ciuitas diues quæ sit. 2. 90, d
- Ciuitas Hierosolymitana propter quid redacta sit in solitudinem. 2. 113, d
- Ciuitas prior in vitulorum impietatem collapsa quæ sit. 2. 421, d
- Ciuitas non manu facta quænam sit. 3. 447, b
- Clamor quid sit. 1. 905, a
- Clamores lætitiæ Antiochenorum de morte Iuliani Apost. 3. 659, c
- Claudicare vtrisque poplitibus quid sit. 1. 327, d

INDEX

- Cleantes** quid de stellis censuerit. 4. 530, c
Clearchus quid de anima censuerit. 4. 545, o
Clementia diuina vbi luceat. 1. 966, cur pœnas
 minetur. 2. 335, d
Clementia ineffabilis Dei in quo appareat. 2.
 460, b, c
Clementia Dei erga Nabuchod. quanta fue-
 rit. 2. 572, c, d
Cleobani quam hæresim profitebantur. 4. 193, c
Clinidiorum quis fuerit legislator. 4. 609, c
Clithenes quorumnã fuerit legislator. 4. 609, d
Clypeus Christianorũ quis debeat esse. 3. 319, d
Cœlum *vide cœlum*.
Cognatio nobis maximè fugienda quæ. 1. 379, c
Cognitio Dei & fides cur alæ dicantur. 2. 77, b
Cognitio gentium de Deo quibus verbis præ-
 dicta. 3. 85, c
Cognitio Euangelicæ veritatis ex gentium
 philosophia. 4. 464, & seqq.
Cognitio qua re indigeat. 4. 479, b
Cognitio Dei qua via inuestigãda. 4. 540, & seqq.
Cognitio rerum diuinarum quodnam bonum
 sit. 4. 662, a
Cognitionis odor quid sit. 3. 220, b
Cogitationes cur per renes exprimantur. 1. 947, d
Cognitionis diuinæ magistra quæ sit. 2. 334, a
Cognitores quinam erant. 1. 347, b
Colles quid mysticè significant. 2. 99, b
Collegium sacerdotum vbinam erat. 2. 756, b
Colligatio apud Isaiam quid significet. 2. 126, c
Collis thuris quid sit. 1. 1044
Collo excelso ambulare quid sit. 2. 19, a
Colloquium Marciani monachi & admirabilis
 Auiti. 3. 799
Colluctatio Christianorũ aduers⁹ quæ sit. 3. 318, d
Colluctatio aduersus quid nobis sit. 3. 469, d
Colophon vnionis Christianorum qualis de-
 beat esse. 3. 943, b
Colorbasij, & eorum deliria. 4. 202, d
Colores quibus tincta erant velamina taberna-
 culi. 1. 107, c
Columba sacrificata quam generationem si-
 gnificabat. 1. 51, d
Columbarũ stercus cui erat vsui obsessis. 1. 343, d
Columna Dux Hebræorum qualis erat. 1. 822, d
Columna veritatis quænam sit. 3. 477, d
Columnæ templi Salom. ex qua materia erant,
 quam formam, quam latitudinem & quem
 circuitum habebant. 1. 307, b
Columnæ pietatis quænam fuerint. 4. 441, b
Coma sacerdotum qualis debeat esse. 2. 528, b
Coma D. Theodosij monachi quàm longa erat.
 3. 827, a
Cometæ quid denotent futuri. 1. 12, c
Comminatio Iudæis pseudopphetas audien-
 tibus à Deo facta. 2. 360, 361
Cominationes quas Deus facit Israëlitis si le-
 gem suam non seruauerint. 1. 169, a
Cominationes Dei quã nobis metuendæ. 2. 238
Commixtio illegitima cur non à Deo prohibita.
 1. 54, d
Communicatio Euangelij quid sit. 3. 324, a
Communio mystica à quibus dicta sit impudi-
 citia. 4. 312, a, d
Communio Paschalis. 3. 981, b
Compar D. Pauli quis erat. 3. 338, d, 339, a
Comparatio infidelium cum ebriis. 1. 412, a
Comparatio leonis & hominis iniqui. 1. 435, b
**Comparatio solis & lunæ cum sponso & spon-
 sa,** id est Christo & Ecclesia. 1. 1068, d
Comparatio Prophetæ veri cum falso. 2. 202, c
Compendium hæreticarum fabularum. 4. 187
**Compositio corporis humani per partes de-
 monstratur.** 4. 344, & seqq.
Conceptio Christi quomodo facta sit. 1. 678, c
Conciliatrices vitæ quænam sint. 2. 397, b
Concilium Nicænum quomodo & propter
 quid coactum. 3. 540
Concilium Mediolanense. 3. 604, d, & seqq.
Concilium Ariminense. 3. 611
Conciliũ apud Nicam Thraciæ habitum. 3. 615, c
**Concilium Nicææ propter quid iterum con-
 uocatum.** 3. 623, d
Concilium apud Seleuciam Isauriæ propter
 quid habitum fuerit. 3. 624
**Concilium Constantinopolitanum quando co-
 actum.** 3. 712, d, contra quos. 3. 718, b
Concilij Nicæni effectus in Arrianos quantus
 fuerit. 3. 543
Concilia & conuentus ad portas olim habeban-
 tur. 2. 780, a
Concio Abiæ admiranda. 1. 375, b
Concordantia inter nouas & veteres pietatis
 actiones quæ sit. 2. 276
**Concordia quæ debet esse inter fratres & Chri-
 stianos** qualis sit. 3. 307, a, b
Concordia quàm necessaria in exercitu. 4. 399, b
Concubinæ in canticis quid sint. 1. 1065, c
Concupiscentia per quid innuatur. 1. 541, c
Congregatio aquarum quomodo vna, quomo-
 do multiplex. 1. 10, d
Connubia cum alienigenis finitimis contrahi
 cur Deus prohibeat. 1. 171, c
**Conferre Dei beneficia in nos cum nostris pec-
 catis,** quàm sit vtile. 2. 379, c
**Confessio demonstrans accuratam Davidis pœ-
 nitentiam.** 1. 540, c, & seqq.
Confessio quid sit secundum Dauidem. 1. 880, c
Confessio Nabuchod. de Deo Danielis quæ
 fuerit. 2. 570, d, 571
Confessio bona Domini quænam sit. 3. 488, c
Confessio fidei catholicæ, quam Damasus Papa
 misit ad Paulinum Ep. cum esset Thessalo-
 nicæ. 3. 720, 721
Confessio peccati non pudenda, sed illius per-
 petratio. 4. 634, c
Confessores Christi permulti à Iuliano capite
 damnati, quare ab eo liberati. 3. 651
Confirmatio Euangelij quomodo appelletur
 à D. Paulo. 3. 122, c, quid sit. 3. 324, b
Cõformes imaginis filij Dei quinã sint. 3. 68, b, c
Confusio gentium antequam constitutum esset
 Romanum imperium. 2. 821, a
Confutatio Arianorum blasphemix ex libris
 Eusebij Casariensis Episc. 3. 556
Conscientia bona quid sit. 3. 468, d
Conscientia pura quid sit. 3. 476, d
Conscientiæ potentia quæ sit. 2. 198, c
Conscientiæ nostræ testimonium quid nobis
 sit. 3. 214, c
Consequentia legem quænam sint. 3. 153, d
Consideratio nobis vtilissima quæ. 1. 607, a
Consiliatrix bonorũ omnium quæ. 1. 520, b, 1. 524, a
Consiliatrix salutis quænam sit. 2. 360, d

N O M I N V M E T R E R V M.

- Consilium Sedeciae à Propheta datum quodnam erat. 2. 241, a
 Consilium animi quodnam sit. 2. 355, d
 Consilium Christianis diligenter obseruandum quodnam sit. 3. 177, a
 Consolatio quam Baruch à Deo recepit, quæ fuerit. 2. 250, b
 Consolatio maxima iis qui puniuntur quænam sit. 2. 335, d
 Consolatio quam Daniel recepit à Rege. 2. 622, a
 Consolatio iis qui mortem parentum deflent. 3. 902, c. coniugi coniugem mortuum deflent. 3. 903, a. b. 907, 908
 Constantinus cur omni laude prædicandus. 3. 522, c. illius Epistolæ de parandis sacrarum litterarum codicibus. 3. 561. eiusdem ad Macarium Hierosolymitanum Episc. de Deitèplo extruendo. 3. 562, 566. illius virtutes quænam fuerint. 3. 551, d. illius epistola ad absentes Episc. de iis quæ statuta fuerant in Synodo Nicæna. 3. 548, d. de Ecclesiarum ædificatione. 3. 560. illius Epistola aduersus Eusebium & Theognim ad Nicomedienfes. 3. 566. ad Saporem Persarum regem de ipsius erga Dei populum prouidentia. 3. 573, c. ad Alexandrinos de D. Athanasio. 3. 576, d. ad Synodum Tyriam. 3. 578
 Constantini, Magni Constantini filij Epistola ad Alexandrinos de S. Athanasio. 3. 583, d
 Constantini M. Imp. testamentum & filij eius. 3. 582, b. illius defensio, quòd Sanctos quosdã exilio mulctarit. *ibid.* c. illius obitus. 3. 583, a
 Constantius Imperator quomodo à fide fuerit abductus. 3. 584, d. & *segg.* quid de Christo censuerit. 3. 638, c
 Constantij Epistola ad Athanasium. 3. 600, d
 Constantij Imp. & Liberij Papæ Dialogus Romæ. 3. 607
 Consuetudo hominis iusti quæ sit. 3. 411, c
 Consuetudo antiquorum erga sua idola quænam erat. 2. 422, a
 Consuetudo primorum Christianorũ post mysticam liturgiam quænam erat. 3. 173, d
 Consuetudo laborum quid pariat. 4. 386, d
 Contemplationi quid sit necessarium. 2. 324, c
 Contentio Basilij Ancyræ & Eustathij Sebastæ aduersus Eudoxium. 3. 623, a
 Contentio Philosophos inter & historicos de hominis natura. 4. 544. & *segg.*
 Contignationes templi Salomonis quomam erant. 1. 373, a
 Cõtradiçtio Iudeorũ à Dauide prædicta. 1. 461, d
 Contradiçtio Iudæorum in aduentu Domini quibus verbis prædicta. 2. 29, c
 Controuersia de Diis inter Poetas & Philosophos. 4. 510. & *segg.*
 Controuersia Philosophorum de mundo. 4. 529. de stellis, sole & luna. 530
 Contumacia Iudæorum quanta fuerit. 2. 174, c
 Contumacia à quo oriri solet. 2. 195, c
 Contumelia Pharaonis vnde orta. 3. 78, d
 Contumelia quæ erat apud antiquos, ad coruos mitti. 1. 496, c
 Contumeliosi quinam sint. 3. 20, d
 Connallistabernaculorum quæ sit. 1. 627, d
 Conuentus quid sit secundum Dauidem. 1. 637, d
 Cõuersatio Christianorũ vbi debeat esse. 3. 68, b

- Conuersio gentium futura quibus verbis prædicta. 1. 800, a. 2. 198, a
 Conuersio Niniuitarum. 2. 806, a. b
 Cor quid mysticè significet. 1. 1084, c. 2. 3, b
 Cor lapideum quòdnam sit. 2. 501, b
 Cor quid designet quòd sit sub vberibus situm. 2. 708, c
 Cordis conuersio quid sit. 1. 737, d
 Cordis altitudo quosnam lædat. 1. 926, a
 Core cur seditionem mouerit aduersus legislatorem. 1. 156, b
 Core & socij quo supplicio fuerint affecti. 1. 826, b
 Corinthiarum mulierum consuetudo ante aduentum D. Pauli. 3. 171, c
 Cornu Dauid quid sit & quid denotet. 1. 930, c. d
 Cornu tropicè quid sit. 2. 21, c
 Cornu quo sensu scripturã vtatur. 2. 464, b
 Cornu bellũ cum Sanctis faciès quid sit. 2. 635, d
 Cornua iustorum & cornua peccatorũ quid sint. 1. 697, d. in scriptura quid significant. 2. 857, b
 Cornutus Philosophus quam Theologiam composuerit. 4. 502, a
 Corona quam à sua matre recepit sponfus, quæ & qualis fuerit. 1. 1040, a
 Corona super caput imposita quid moraliter significet. 2. 369, a
 Coronã addi solario cur Deus sit hortat. 1. 178, d
 Coronã à Deo quomodo expectandã. 3. 22, c
 Coronã certaminibus quàm maiores sint. 3. 65, a
 Corpus & sanguinem Christi indignè sumentes cui comparentur. 3. 176, b
 Corpus Christi quomodo hinc videmus, & quomodo in paradiso videbimus. 3. 188, a. affixũ est cruci non natura diuina. 3. 1019, d. viuificũ nobis est. 3. 461, a. resurrexit. 4. 147, d. nullam passum est corruptionem. 4. 149, a. si post resurrectionem in diuinitatem mutatum esset, quid inde sequeretur. 4. 182, a. post ascensionem corpus remansit corpus. *ibid.* c
 Corpus est cui dicitur *sede à dextris meis.* 4. 92, c
 Corpus sanctorum cui erit conforme. 3. 401, b. post resurrectionem quale erit. 3. 338, a. b
 Corpus non humanum quis Christo attribuerit. 4. 211, d
 Corpus Eccl. vnde causas salutis accipiat. 3. 356, a
 Corpus mortuum esse peccato quid sit. 3. 62, b
 Corpus suum quinam peccato mortuum reddiderint. 3. 286, a
 Corpus hominis cur sepulcrum à Platone dictum. 4. 544, c
 Corpus humanum quandonam mortale sit factum, & animi motus suscepit. 3. 57, b
 Corpus Adami an prius quàm animã peccarit & vice versa. 3. 1025, b
 Corpus an per animam peccet. 4. 118, d
 Corpus qua re calescat. 4. 682, a
 Corporis Christi symbola quæ. 1. 852, d
 Corporis Christi Symbola mystica quænam sint. 4. 84. & *segg.*
 Corporis Christi Symbola quandonam sint verum Christi corpus. 4. 85
 Corporis imbecilliores, & tamen magis necessarix partes quænam sint. 3. 183, a
 Corporis proprietates quænam sint. 4. 72, a
 Corporis humani pars præstantissima quænam sit. 4. 344, b

- Corporis peccatoris questus aduersus suam animam. 4. 432, d. & seqq.
- Corporum qualitas post resurrectionem quam erit. 3. 204, c
- Corpora humana qualia erunt post resurrectionem. 3. 1025, a
- Corpora maxima cur non hominibus dederit Deus. 1. 41, b
- Corpora sanctorum cui conformia erunt in caelis. 4. 83, d. qualia erunt. 4. 84, a. b
- Corpora quæ nã laudib' efferre soleam'. 4. 506, a
- Corruptio naturalis in corpore Christi propter quid cessauerit. 4. 160, b
- Cranium in homine quid sit. 4. 349, d
- Crapula quid sit. 1. 717, c
- Crassitudo terræ quid sit. 1. 954, d.
- Crates Thebanus cuiusnam imitatus sit vitam. 4. 670, d
- Creatio omnium rerum cui attribuenda. 4. 260, d. & seqq.
- Creationis Angelorum cur non meminerit Moses. 1. 3, c
- Creatorem nostrum quomodo debeamus imitari. 1. 517, c
- Creatura inanima quomodo condoleat creatori. 2. 60, d
- Creatura nona quid sit. 3. 288, d
- Creatura visibilis per quid incorruptionem assequatur. 3. 294, d
- Creatura regiur à creatore. 4. 325, b
- Creaturæ quid Deo debeant. 1. 976, b. à quo dicta sint ab Angelis creatæ. 4. 196, b
- Creaturarum genera. 4. 537, c
- Credere & cum virtute decertare dona sunt Dei saluo libero arbitrio. 3. 328, d
- Credere quam utile. 3. 498, a
- Crepidines diuinæ gratiæ quam fuerint. 2. 526, c
- Crescens quis erat. 3. 292, a
- Cretenses cur ab Apostolo dicti sint mendaces. 3. 510, a
- Criminatio Iudæis à Deo facta quod filios & filias immolarint dæmonibus. 2. 174, a
- Critias quid de anima censuerit. 4. 545, d
- Crocus quid sit. 1. 1050, d
- Cræsus quodnam responsum ab oraculo accepit. 4. 628, d
- Crudelitas Iudæorum quæ fuerit. 2. 155, a
- Crudelitas Iudæorum execranda. 2. 370, d
- Crudelitas quanta fuerit commissa ab impiis Ascalone & Gaza in Christianos. 3. 641, b
- Crux quibusnã sit stulticia & quibus virt'. 3. 7, b
- Crux Domini nostri quomodo fuerit reperta, & inter alias cognita. 3. 564
- Crucis Domini nostri figura. 1. 158, c
- Crucis inimici quinam erant. 3. 337, d
- Crucis sermo quibusnam sit salus, quibus damnatio. 4. 542, b
- Crucis signum in cælo apparuit Iudæis templum ædificare volentibus. 3. 654, b
- Cruces quib' refertæ sũt Iudæorũ vestes. 3. 654, b
- Cubiculum matris spõsæ quodnam sit. 1. 1034, b
- Cubilia leonũ quæ sint & quid significet. 1. 1046, c
- Cultri lapidei quibus circumcidebantur Israelitæ, quid mysticè significabant. 1. 199, c
- Cultus qui non sit suscipiendus. 1. 246, d
- Cultus legalis quomodo & quibus instrumentis perficiebatur. 1. 517, a
- Cultus diuinus qui debebat fieri in ecclesia vbi nam ab Isaia prædicatur. 2. 131
- Cultus diuinus cum quo comparetur. 2. 281, b
- Cultus diuini genera quot sint. 3. 13, d
- Cultus idolorum vnde sit exortus. 3. 167, c
- Cupiditas mala quam fugienda. 3. 167, b
- Cupiditatis operatio in quo sit. 3. 319, b
- Cupido quid sit. 4. 555, c
- Cura Dei erga suos quæ. 1. 537, d
- Cura quam de lingua nostra debemus habere quæ. 1. 544, d
- Cura quam Deus de toto orbe gerit. 1. 646, b
- Cura quam Dominus de omnibus hominibus habeat. 1. 866, d
- Cura diuina erga pios qualis sit. 3. 217, b
- Cura quam pastores debent habere tam de bonis, quam de malis. 1. 1010, d
- Cura Dei circa nos quibus verbis designetur. 1. 1013, b
- Cura quam Deus de Iudæis gerebat, quæ & qualis erat. 2. 222, a
- Cura diuina in homines quam admiranda sit. 2. 569, d
- Cura Dei erga cõfidentes in se quata sit. 2. 589, d
- Cura quam Deus semper de hominibus habuit quanta. 3. 8, b
- Cura maritorum erga suas vxores qualis debeat esse. 3. 315, b. c
- Cura Philippẽsũ de D. Paulo quata erat. 3. 340
- Cura quam Deus habet de iis qui ei confidunt. 3. 908, b. c
- Cura quam Deus circa homines habet in quo præcipue luceat. 4. 442, b
- Cura de nostris corporibus quam sit nobis habenda. 4. 672, a
- Curatio Græcarum affectionum. 4. 464. & seqq.
- Curiositas castigata. 3. 844, d
- Currus Syrorum cur permulti fuerint fracti. 1. 274, c
- Custodes super muros Hierusalem constituti quinam sint. 2. 135, a
- Custodia nocturna quid sit. 1. 761, b
- Custodiæ stellarum quid sint. 2. 282, c
- Custæorum duces quinam erant. 2. 903, a
- Cyaxares quis erat. 2. 697, b
- Cynopolitæ quodnam brutum pro Deo habuerint. 4. 521, d
- Cyprus quid sit. 1. 1950, c
- Cyra reclusa & eius vita austeritate plena. 3. 892, c. & seqq.
- Cyrenensium legislator quis fuerit. 4. 609, c
- Cyrillus Hier. propter quid, & à quo expulsus fuerit. 3. 624, d. quid de Verbo diuino incarnato censuerit. 4. 106, b
- Cyrillus Diaconus Heliopoli quomodo fuerit ab impiis afflictus. 3. 641, c
- Cyrillus Alex. 3. 747, c. quid de Christi naturis & Verbi incarnatione censuerit. 4. 110, b
- Cyrillus monachus vbi emicuerit. 3. 841, d
- Cyrilli Anathematismi. 4. 706
- Cyrus Persa quasnam subegerit terras. 2. 59, d. cur beatus prædicetur. 1. 942. c. quot annis regnarit. 2. 327, d. cui successerit in Chaldæorũ regno. 2. 606, b. quas regiones in suã redegerit ditionem. 2. 628. à quo scientiã diuinũ cultus fuerit edoctus. 4. 472, c. quo sensu Christus vocetur cum non fuerit vnctus. 2. 108, c

D

D A D O C H quis erat. 3. 670, c
 Dædan quid sit. 2. 437, b
 Dæmon à quibusnam expoliebatur & ornabatur diebus festis. 2. 163, d
 Dæmon quosnam facillè in suam redigat potestatem. 4. 581, c. d
 Dæmones quomodo conuersi sint ad malitiam. 1. 13, b
 Dæmones à quibus pro diis habiti. 4. 516, b
 Dæmones quales à Porphyrio dicantur. 4. 516, c
 Dæmones pessimi quam tyrannidem rapuerint. 4. 623, c
 Dæmonum agmen quodnam erat. 1. 432, d
 Dæmonum agmina cur mōtes dicti sint. 1. 575, a
 Dæmonum latebra quænam sit. 2. 54, a
 Dæmonum natura qualis sit. 2. 62, b
 Dæmonum arma quænam fuerint olim. 2. 119, a
 Dæmonum statux quænam sint. 2. 268, c
 Dæmonum malorum principes quænam crediti sint à paganis. 4. 517, a. b
 Dæmonum princeps quomodo dictus. 4. 524, d
 Dæmonibus per quid communicetur. 3. 169, b
 Dæmonium meridianum quodnam sit. 765, d
 Dagon idolum propter quid sit contritum coram arca Dei. 2. 550, c
 Damascus propter quid & à quibus delenda. 2. 868, d. 869. pro quo ponatur. 1. 1077, d
 Damascus Episc. Romæ quādo floruerit. 3. 701, c. quid de fide catholica scripsit ad Paulinum contra Arrianos. 3. 720. quid de passione Christi censuerit. 4. 162, d. illius scripta Synodica aduersus Apollinarem & Timotheum eius discipulum. 3. 718, d
 Damnatio dicentium Deum neque beneficio neque pœna quemquam afficere. 2. 866, b
 Damnationis quænam erunt causæ. 4. 657
 Dan assimilatus serpenti quid hoc sit. 1. 75, d. quid erat. 2. 162, a. & 787, c
 Daniel de quibus rebus prædixerit. 2. 543, d. 544, 545. cur in numerum Prophetarum adscribendus. *ibid.* a. cur in captiuitatem missus. 2. 547. quā dignitatem à Nabuchod. acceperit. 2. 571, c. illius charitas. *ibid.* d. quoties in die Deum flexis genibus orabat. 2. 620, c. 621, c. cuius eriminis fuerit accusatus. 2. 621, d. cur vir desideriorum sit vocatus. 2. 657, b. quare non à feris fuerit læsus. 4. 375, d. quomodo clarissimus factus sit. 4. 422, a
 Danielis & sociorum nex cui commissa fuerat. 2. 559, a. cur dictus Baltasar. 2. 561, c
 Danielis ad Deum deprecatio. 2. 651. & *seqq.*
 Darius cuius erat filius, & quos subegerit populos. 2. 59, d
 Darius Hystaspis quotannis regnarit. 2. 327, d. & 650, c
 Darius Arsami à quo captus & occisus, à quo eius filia captæ. 2. 642, c. & 661, c
 Darius Assueri à Medis oriundus quantum regnarit. 2. 327, a. idem ac Medus. 2. 649
 Darius Medus quo anno suæ ætatis incæperit regnare. 2. 616, b. cur sigilla imposuerit lapidi leonum lacum claudenti postquam in eum missus fuit Daniel. 2. 622, c. qualis fuerit. *ibid.* b. gaudium recepit videns Danielē viuere. 2. 623, d
 Darum quid significet. 2. 405, b

B. Theod. Tom. IV.

Dathan & Abiron quomodo castigati fuerint. 1. 824, b
 Dauid cur passus sit, vt sanctorū panū fieret particeps. 1. 253, a. cur epilepsiam simularit. 1. 254, b. cur solū simbriam chlamydis Saülis abstulerit. 1. 255, b. cur tentauit Nabalem occidere. 1. 256, c. cur transgressus est suum iurandum. 1. 257, b. cur eum interfecerit, qui mortem Saülis ei significauerat. 1. 263, a. cum esset Propheta cur fleuerit. 1. 263, d. cur malè precatus est montibus Gelboë. 1. 264, c. cur iussus vt primū ascenderet Chebron. 1. 265, a. cur rursus acceperit Melchol quæ nupserat alteri, cum id videretur prohibitum. 1. 266, d. cur ter vnctus fuerit. 1. 268, b. cur prohibuit & sacerdotes & arcam sequi. 1. 282, d. cur tantopere luxerit filium tam sceleratum. 1. 286, d. cur pollicitus sit Abessæ, se eum duce exercitus facturum cum Ioab multos labores & pericula pro eo subiisset. 1. 287, a. cur inclusit concubinas quæ inuitæ coierant cum tyrāno. 1. 287, d. cur aliquādo prohibitus manus ferere cum alienigenis, aliquando iussus. 1. 269, c. cur irrusus ab vxore. 1. 270, d. cur pluribus vsus sit vxoribus. 1. 276, a. an reprehendus quod aures præbuerit dictis Sibæ. 1. 284. cur Architophele consiliario mala consulente vtebatur. 1. 285, b. cur defecerit in acie. 1. 290, d. quantum ei profuerit castigatio. 1. 292, a. cur iussit filio vt puniret Ioab, cum ipse non eum puniret. 1. 298, b. cum Semei dedisset veniam cur iussit Salomoni vt eum puniret. 1. 298, c. quibus verbis vsus, & quæ nobis vaticinatus sit. 1. 395, c. vbi vnctus fuerit. 1. 366, a. cum non esset sacerdos, cur induebatur ephod. 1. 367, a. illius admonitio, ad filium. 1. 370, a. cui comparat hominem qui diuinis sermonibus operam dedit. 1. 401, a. cur mentionem de suis rectè factis fecerit. 1. 458, c. quoties fuerit vnctus. 1. 493, d. cur se vocet Christum. 1. 499, d. quid intelligat per tempora & sortes. 1. 511, b. cur se pauperem & egenum dicat. 1. 553, a. cur in testimoniū vocet inanimata. 1. 589, b. an fuerit ex peccato, Spiritus sancti gratiā destitutus. 1. 598, b. cur mortem timebat. 1. 608, a. cur alas columbæ & non alterius auis, voluerit accipere. 1. 608, c. quid intelligat per renes. 1. 687, a. quid per fornicationem. 1. 688, b. quid indicet per *dies festos*. 1. 691, c. à quibus vectigal recipiebat. 1. 720, d. cur non occiderit Saulem cum lex iuberet odio habere suum inimicum. 1. 954, a
 Dauidis semen quem æternum habeat splendorem. 1. 463, a. illius patientia in sufferendis maledictionibus & calumniis. 1. 544, c. cur fuerit contumeliis affectus. 1. 545, a. illius solium per quid perenne sit. 1. 755, 756. illius regnum in quibus deserit. 1. 757, b
 Dauide psallente cur quiescebat Spiritus malus Saülis. 1. 248, a
 Debitum quod Deo à creaturis debetur. 1. 976, b
 Decima quotuplex erat offerenda. 1. 177, a. non solū offerenda, sed etiam à nolentibus eam dare exigenda. 3. 425, b
 Decimæ quas Deus præcepit dedicari quæ. 1. 174, d. sacerdotibus soluendæ. 2. 943, a

R R r iij

INDEX

- Decretū darij de Deo Danielis adorādo. 2. 624, c
 Decreta quibus lex euacuata est quænam sint. 3. 301, b
 Decreta nobis à Christo data quæ. 3. 354, c
 Decretorum diuinorum epitome. 4. 249. & *seqq.*
 Decus omne per quid hominibus datum. 1. 431, d
 Dedan quid erat. 2. 260, c
 Dedecus esse in otio viuere, mendici vitam eligere, & aliorum munificentiam expectare. 3. 376, a
 Defectus quidam cur elementis inditi sint. 4. 507, d
 Defensio quæ priuati sunt Iudæi quæ. 2. 8, a
 Defensio D. Patuli aduersus illum interrogantes. 3. 161, c
 Defensio Constantini Imp. quod sanctos quosdam exilio mulctarit. 3. 582, d
 Deficere quinam dicantur. 1. 894, a
 Deianira quænam erat. 4. 595, b
 Delia festa cui Deo celebrabantur. 4. 583, b
 Deliciæ pingues quænam sint. 2. 487, a
 Deliciarum immodicarum effectus. 3. 482, d
 Delictum quid significet. 1. 115, d
 Delictū propter quod occisus est Ozan. 1. 270, b
 Deliria & fabulæ Valentini hæresiachæ. 4. 198. & *seqq.*
 Deliria potius quàm doctrina Carpocratis hæretici. 4. 196
 Delphi quænam festa celebrabant. 3. 941, c
 Delubra idolorum cur sylux dicta. 1. 504, b. quomodo ab Ieremia vocentur. 2. 265, d
 Delubra falsorum deorum quo nomine in canticis significantur. 1. 992, a
 Demagogus quibusnam imperabat. 4. 395, d
 Demas quis erat. 3. 292, a. & 363, a. b
 Dementia Hebræorum quæ. 1. 824, d
 Dementia Nabuchodonosoris regis Babylonis. 2. 557, c
 Dementia extrema quænam sit. 2. 175, b
 Dementia adorantium idola manufacta quanta sit. 2. 855, b
 Dementia Artij Eunomij & Apolinaris arguitur. 1. 450, a
 Democritus Abderites quid de rerum principio censuerit. 4. 487, a. cuius & cuius filius erat, & quid de anima censuerit. 4. 526, d. opinionis vacui & pleni primus auctor. 528, c. quid de stellis docuerit. 4. 530, a. quid de sole & luna. *ibid.* c. 531, a. vbi sedem principalem animæ collocet. 4. 546, b. de qua re vituperandus sit. 4. 675, b
 Demonac quorumnā fuerit legislator. 4. 609, c
 Demonstratio breuitatis humanæ naturæ. 1. 545, d
 Demonstratio maxima diuinæ potentie quænam sit. 2. 115, b
 Demonstratio Prouidentie à cælo, sole & stellis. 4. 319. ex quatuor elementis. 4. 332
 Demonstratio Prouidentie ab humani corporis fabrica. 4. 340, d. & *seqq.* ex manibus humanis & inuentis artibus. 4. 355, b
 Demonstratio Prouidentie diuinæ ab imperio quod homini in bruta & belluas commissum est. 4. 364, & *seqq.*
 Demonstratio & probatio SS. Trinitatis. 4. 496, 497
 Demostraciones per syllogismos, quodd immutabilis sit Deus Verbum. 4. 176. & *seqq.* quodd eius vnio sit inconfusa. 4. 179, b. & *seqq.*
 Demonstrationes quibus probatur Verbum diuinum assumpsisse animam. 4. 74, d
 Demophilus Episc. propter quid fuerit depositus. 3. 619, d
 Dentes ferrei bestie terribilis, quam in somniis vidit Daniel, quid significabant. 2. 635, b
 Dentium stupor quid sit. 2. 776, d
 Deprecatio afflictis facienda quæ. 1. 748, c
 Derelictio Christi à patre quomodo intelligenda. 1. 475, b
 Descensus, in Christo quid significet. 3. 308, a
 Desertum cuius figura erat. 1. 131, a
 Desertum in canticis quid significet. 1. 1035, b
 Desertum sempiternum quid sit. 2. 496, b
 Desiderium nostrum in Deum à quo accendatur. 3. 40, b
 Desipientium proprium quodnam sit. 2. 603, b
 destructio diaboli quibus verbis prædicta. 2. 264, c
 Detractores quinam sint. 3. 20, d
 Detrimentum vnde iniquis eueniet. 1. 434, b
 Deus cui dixit: *fiat lux: fiat firmamentum.* 1. 9, b. cur crearit platas ante luminaria, cur eis non benedixerit, & animalia post luminaria creauerit, & eis benedixerit. 1. 12, d. & 13, a. cur bestias & reptilia crearit. 1. 13, b. cuiusnam dixerit, *faciamus hominem ad imaginem & similitudinem.* 1. 15, a. quæ & quomodo creet. 1. 18, a. in rerū creatione quibus verbis expressit SS. Trinitatem. 1. 15, d. cur dixerit. *Ecce Adam factus est ut vnus ex nobis.* 1. 36, b. quomodo damnet, & qua de causa plantarit paradysum statim expulsurus inde Adam propter peccatum. 1. 25, c. cur non dederit hominibus maxima corpora. 1. 41, a. *Deus olfecit odorem suauitatis,* quid sit. 1. 43, c. cur planè de carnibus edendis legem tulerit. 1. 44, c. cur præceperit sibi sacrificari vaccam trimam & hœdum trimum. 1. 51, c. cur Abraham cum suis iusserit circumcidi. 1. 53, b. cur non Isaac suam reuelarit voluntatem. 1. 59, b. cur Isaac prohibuerit in Ægyptum proficisci fame ad hoc cogente. 1. 58, c. quare tentauit Abraham cum omnia prænoscat. 1. 55, d. cur non reuelarit iacob seruitutem eius filij Ioseph. 1. 68, b. cur non ab initio puniuerit Pharaonem cum prænosceret contumacem. 1. 80, a. cur iusserit non tantum sumi agnum ad elebrandum Pascha, sed etiam hœdum. 1. 91, a. cur agnum illum manducari in vnaquaque domo iusserit. *ibid.* d. cur lege iusserit offerri primogenita boum & ouium. 1. 92, a. cur dixerit Hebræis, *eritis mihi populus peculiaris præ gentibus & c.* 1. 95, b. *Deus est zelotes* quid sit. 1. 97, a. cur grandinem illaturus denunciavit Ægyptiis, vti pecora domum cogent. 1. 88, b. primogenita Ægypti cur interfecerit. *ibid.* d. cur præceperit Hebræis vt peterent ab Ægyptiis vasa aurea, & c. & eos spoliarent. 1. 89, b. cur eis ad fugam paratis præceperit celebrare festum Paschæ. *ibid.* c. cur primam aquæ plagam Ægyptiis intulerit. 1. 87, c. cur permiserit Israëlitas tanta in Ægypto pati mala. 1. 86, a. cur permiserit incan-

N O M I N V M E T R E R V M.

tatoribus Ægypti eadem facere, quæ Moses. 1. 86, d. cur altare iusserit ædificari ex lapidibus non sectis. 1. 99, d. cur voluerit aurem Hebræi serui libertatem recusantis perforari. 1. 100, c. cur præceperit ei fugere, qui imprudens homicidium commisset. 1. 101, a. cur iussit taurum cornupetam occidi. 1. 101, c. carnes à bestiis captas quare vetet comedere. 102, b. cur nō steterit promissis, de terra quam dare promiserat Israëlitis. 1. 104, c. 2. 758, b. quare iussit construi tabernaculum. *ibid.* d. quid fecit vt populū excitaret ad reuerentiam erga sacerdotes. 1. 108, b. cur dixit condens legē de Sabbatis, *est signum inter me & filios &c.* 1. 110, c. cur dixerit, & nunc dimitte me & indignatus ira in eos, &c. 1. 111, b. cur iussit Moyfi erigi tabernaculum prima die primi mensis. 1. 114, a. cur præcepit sibi offerri sacrificia. *ibid.* d. sibi sacrificari iussit, quæ pro diis coluntur ab Ægyptiis. 1. 115, b. quare prohibuit eum vesci carnibus sacrificij, qui retigerat seminiplum &c. 1. 121, d. cur prohibuit Iudæis edere victimas tertium diem seruatas. 1. 121, c. cur prohibuerit hominibus edere sanguinem. 1. 133, b. cur sacerdotibus præsertim leges de nuptiis præscripserit. 1. 135, b. cur anno septimo terram serere prohibuerit Hebræis. 1. 138, a. cur voluerit populū Israël numerari. 1. 141, a. cur præceperit recenseri primogenita populi. 1. 142, d. cur præceperit immundos extra castra degere. 1. 143, d. quid statuerit circa corpus Leuitarum. 1. 148, b. cur peccantibus mox pœnas infligebat. 1. 150, b. cur mandarit exploratores mitti in terram promissionis. 1. 154, b. cur tam multa per legem inculcat de sacrificiis. 1. 155, b. cur lapidari iussit eum qui ligna collegerat die Sabbati. *ibid.* d. Deo promittente carnes cur Propheta dubitauit. 1. 151, d. cur Moyfi & Aarōni succensuerit, quando aquam eduxerunt è petra. 1. 159, b. cur instituerit vt per æneum serpentem sanarentur Israëlita. 1. 159, d. cur professionem Balaam prohibuit, cum illum proficisci iussisset. 1. 160, c. cur terram forte diuidi mandarit. 1. 164, a. cur tam frequenter esum sanguinis interdicat. 1. 175, b. cur coronam addi Solario hortatus sit. 1. 178, d. cur non dedit Israëlitis terram quam illis promiserat. 1. 195, cur iisdem pœnis plecti iubet eum qui desponsatam alteri corrupserit, quibus adulterum. 1. 179, c. cur præcepit vt Israëlita prius insidias struerent contra Gai. 1. 201, c. cur Samuéli admodum iuueni apparuerit. 1. 235, c. cur permiserit arcam ab hostibus capi. 1. 236, b. quamobrem doluerit cum regem petiit populus. 1. 239, c. propter quid iusserit ædificari templum cum ipse nō egeat. 1. 310, a. præuidens quod populus futurus esset impius cur concessit fieri diuisionem. 1. 320, c. cur dederit reliquias Salom. propter Dauid &c. 1. 321. cur permisit vt filius viduæ moreretur. 1. 326, b. *montium est Deus Israël, & non Deus vallium*: quomodo id sit intelligendum. 1. 331, a. cur dixit, *exiendam super Hierusalem mensuram Samaria.* 1. 358, a. cur sanctis viris res aduersas accedere permittrat. 1. 411, b. quomodo se se gerat

erga eos qui abutuntur sua patientia. 1. 423, a. Deus Verbum vbi collocavit nostram humanitatem. 1. 427, b. cur fortis dictus fuerit ab Anania, Azaria, & Missaele. 1. 557, d. cur à Dauide viuus sit dictus. 1. 732, d. cur permittat vt iusti in res aduersas incident. 1. 857, d. quomodo latetur. 1. 814, c. cur præceperit Hebræis auferre quod ab Ægyptiis mutuo acceperant. 1. 822, c. quosnam ex inopia ad mundi excelsa euexit. 1. 860, c. d. cur quosdam aliquando ad tempus deserat. 1. 880, d. quomodo sit quærendus. 1. 881. c. 2. 867, d. quibusnam sit portio. 1. 889, d. quare dicatur à Dauide Deus cali. 1. 940, c. quæ potentia videt & qua audit. 1. 925, a. propter quid se dicat curam gerere ciuitatis. 2. 97, c. quomodo à nobis sit apprehendendus. 2. 100, a. in quo maximè suam demonstrarit potentiam. 2. 115, b. per quid iurare præcipiat Iudæos. 2. 160, b. cur per semetipsum iurauerit. 2. 206, d. 3. 421, d. Deus gentium qualis sit. 2. 159, a. cur præceperit Ieremiæ non ducere vxorem nec filios procreare. 2. 197, a. cur dixerit *fortasse audient, forte audiant, forte videant, &c.* 2. 217, c. à quo numeret castigationis tempus. 2. 305, d. quo tempore Iudæos captiuitate & seruitute condemnarit. 2. 306, a. quid vocet sanctum. 2. 331, d. & quid intelligat per offensiones & abominaciones. *ibid.* cur sinat suos famulos calamitatibus & suppliciis vexari. 2. 307, d. cur diuersis in figuris hominibus apparuerit. 2. 314, d. quid non habeat. 2. 315, b. cur dixerit *forte*. 2. 317. cur pœnas minetur. 1. 335, d. & 703, c. quomodo & quo animo puniat. 2. 408, b. quando nam dicat populū suū quando non suū. 2. 478, c. à quibus & propter quid fuerit imbecillitate accusatus. 2. 499, d. cur ab hominibus accipiat quæ ab eis offeruntur, cum nulla re prorsus indigeat. 2. 549, b. cur vasa sacra tradi barbaris permiserit. *ibid.* d. omnia pro nostra salute molitur. 2. 572, c. per quem vltus sit Hierusalem. 2. 591, c. Ammonitarum Deus quis erat. 2. 770, b. propter quid percit Niniuitis. 2. 806, b. cur per plures Prophetas eadem prædicat. 2. 809, d. nostro cedit libero arbitrio. 2. 823, b. quomodo agat nobiscum. *ibid.* non solum peccatis ignoscit, sed etiam illa memoria sua expellit. 2. 834, a. quomodo illa deleat. *ibid.* d. c. per quem iudicari quid opus esset Iudæis, & per quem quid eis esset agendum. 2. 883, b. cur dilexerit Iacob, & Esau odio habuerit. 2. 932, d. propter quid differat inferre supplicium nostris peccatis. 3. 22, b. eorum quæ fecit nunquam curam abiecit. 3. 18, a. omni ratione hominum curiam gerit. 3. 28, b. qua de causa tulerit legem. 3. 30, d. cur Adamo dederit præceptum. 3. 41, c. à quibusnam accusetur quod mandatum dederit, si præuidebat transgressionem. 3. 54, d. cur mandatum statuerit. 3. 35, b. quomodo prædestinet. 3. 68, d. quomodo nos castiget. 3. 176, d. Deus de Deo Christus. 3. 226, d. quomodo vbi que sit & quomodo non in omnibus. 3. 202, b. Deus & Spiritus honore æquales. 3. 224, c. Deus quo sensu Christi Deus, & quo pater. 3.

I N D E X

- 296, b. quomodo sit omnia in omnibus, & quomodo non sit. 3. 298, b. propter quid & per quid nos vocarit. 3. 299, c. 300, a. quomodo super omnes & per omnia & in omnibus nobis. 3. 307, a. b. quomodo operetur in nobis & velle & perficere saluo libero arbitrio. 3. 332, a. quomodo orandus. 3. 339, b. non creaturarum solùm opifex, sed etiam gubernator. 3. 347, d. cur gentes vocarit. 3. 374, c. semper orandus & quomodo id fieri possit. 3. 380, d. quàm admirabilis iis qui credunt in eum. 3. 384, c. Euangelium annuntiantibus statuit vt de Euangelio viuant. 3. 391, b. Deus Verbum incarnatù quam dissoluerit potentiam. 3. 404, d. cur iuramento suam promissionem confirmarit. 3. 422, a. b. Deus salus nostra, & spes nostra Christus. 3. 464, b. cur mortuorum & viuorum Iudex. 3. 503, c. cur hominibus infligat castigationes. 3. 917, b. quomodo hominibus fuerit manifestus. 4. 13. quomodo visus ab hominibus & Angelis. 4. 14. & *seqq.* Deus propriè noster Deus, sed non propriè pater. 4. 98, d. quò sensu à sacra Scriptura passus esse dicatur. 4. 125, a. à quo lux dictus. 4. 212, b. & esse à materia *ibid.* c. à quo formam humanam & membra corporea dictus sit habere. 4. 241, c. à quibus malorum opifex dictus sit. 4. 262, d. an in creatione vltus sit materia. 4. 461, d. & *seqq.* non punit ea quæ necessitate mala sunt. 4. 271, a. à quibus dictus sit non posse creare sine materia. 4. 293, b. cur permissurus sit Antichristum fieri. 4. 302, a. cur improbos in alios regnare permittat. 4. 404. non Iudæorum modo, sed omnium quoque hominum curam gessisse demonstratur. 4. 438. & *seqq.* homines in suos adoptauit filios qui seruire erant indigni. 4. 452, b. cur Antiquis non manifestè SS. Trinitatis mysteria tradiderit. 4. 496, b. qualis à nobis habendus sit, & quomodo honorandus. 4. 502, d. illius attributa. 4. 503. à quibus fuerit abnegatus. 4. 506, c. esse demonstratur. 4. 508, 509. cur permiserit homines à diabolo impugnari. 4. 525, b. Deus & materia à quo rerum omnium principia dicti sint. 4. 529, a. Deus à Platone demonstratur. 4. 534, 535. nulla re indiget. 4. 536, d. & *seqq.* cur tot & tanta fecerit solius hominis causa. 4. 578. cur Israëlitis porcinâ carnem prohibuerit. 4. 585, a. sacrificiis non indiget. 4. 587. per quid nostram operatus sit salutem. 4. 593, b
- Dei nomen in vanum sumere quid sit. 1. 99, a
 Dei flumen quid sit. 1. 642, c
 Dei potentia & sapientia Christus est. 1. 772, a
 Dei regnum in quo sit. 1. 888, a
 Dei potestas quò mensuretur. 2. 100, d
 Dei proprium quodnam sit. 2. 107, c. & 180, b
 Dei benignitas summa erga Iudæos. 2. 124
 Dei furor quis sit. 2. 143, b
 Dei comminationes quàm nobis timendæ sint. 2. 238
 Dei nomen quibusnam sit maximè optabile. 1. 603, a
 Dei dona cuius generis sint, per quid declarantur. 2. 393, d
 Dei sententia contra non pœnitentes. 2. 449, d
- Dei elementia in quo appareat. 2. 460, b
 Dei facies quid sit. 2. 582, a
 Dei patientiâ oportunè vtendum. 2. 602, a
 Dei oses quinam sint. 3. 20, d
 Dei sapientia quotuplex sit. 3. 125, d
 Dei forma an sit substantia necne. 3. 331, b
 Dei adiutores quinam sint. 3. 133, b
 Dei regnum quinam non possidebant. 3. 144, c
 Dei promissiones quæ & quot sint. 3. 216, d
 Dei plenitudo quænam sit. 3. 302, c
 Dei vita quid sit. 3. 309, d
 Dei armaturam quiuis potest induere. 3. 318, b
 Dei templum quodnam sit. 3. 386, c
 Dei homines quinam verè dicantur. 3. 488, a
 Dei filius & imago in quo differant. 4. 90, c
 Dei filius à quibus creatura dictus. 4. 95, c
 Dei & saluatoris nostri regnum à quibus dictum sit terrenum. 4. 297, c
 Dei opera non admiranda sed laudanda cur. 4. 539, c
 Dei cognitio quomodo inuestiganda. 4. 540
 Deorum nomine qui vocentur. 1. 937, b
 Deo loqui quid sit. 3. 189, a
 Deo conuenientia & non conuenientia. 3. 1018, 1019
 Deum tentare quid sit. 1. 171, b
 Deum pœnitere quid sit. 1. 244, d. & 245, d. & 830, c
 Deum semel locutum esse quid sit. 1. 634, d
 Deum elongari ab aliquo quid sit. 1. 673, b
 Deum sedere super Cherubim quid sit. 1. 792, a
 Deum dormire quid sit. 1. 912, a. b
 Deum laudare quorum sit. 1. 932, c
 Deum exaltare quid sit. 1. 964, b
 Deum ponere solum suum in aliquo loco quid sit. 2. 264, b
 Deum iurare per brachium quid sit. 2. 270, c
 Deum in medio duorum animalium cognosci quid sit. 2. 856
 Deum tradere aliquem in reprobum sensum quid sit. 3. 310, b
 Deum laudare quibus item conueniat. 1. 593, a
 Deum non posse peccare, & alia huiusmodi, suæ præmæ potentia esse. 4. 123
 Deum quis imitetur. 4. 662, d
 Dij quinam vocari possint propriè. 1. 588, d
 Dij cælestes & dij terrestres gentilitatis quinam erant. 3. 158, b
 Dij Barbarorum quinam erant. 4. 490, c
 Dij Græcorum quinam erant. 4. 507, a. quinam Phœnicum. 4. 510, b. 514, c
 Dij quos in medium protulerit Hesiodus. 4. 512, a
 Dij Æthiopum, Thracum, Mædorum & Egyptiorum quales sint. 4. 519, b
 Deorum multitudo quos esse credebant Egyptij & Græci. 1. 88, c
 Deorum pluralitas redarguitur. 1. 750, d
 Deorum genitor & mater quinam fuerint secundum Homerum. 4. 490, d
 Deorum Dux quis sit. 4. 498
 Deorum ordines multos esse quinam docuerint. 4. 506, d
 Deorum gentilitatis nomina quid allegoricè significant. 4. 513, c. d. & *seqq.*
Diis non detrahes, quomodo intelligendum, 1. 101, d

N O M I N V M E T R E R V M.

- Deuteronomium quare sic dictum. 1. 166, b. cur post septennium fuerit lectum Israëlitis. 1. 187, a
- Dextera Dei quid sit. 1. 471, c. & 473, c. quid in Deo repræsentet. 1. 721, d
- Diabolus vltus est serpente vt deciperet primos parentes. 1. 29, c. cur à Deo creatus cum eum talem præsciret. 1. 30, d. cur leo, canis & unicornis fuerit vocatus. 1. 477, d. cur calumniator sit dictus. 1. 678, a. quomodo se gerat erga bonos & charitatis actiones facientes. 1. 956, a. quomodo agat vt nos decipiat. 3. 252, c. in quos imperium obtineat. 3. 298, d. admiratus potentiam famulorum Christi. 3. 686, a. quandonam opinabatur se esse Deum. 2. 450, c. d. licet immortalis morte multatus est, & pœnas luit. 4. 121. creatus est bonus, sed volens ad vitium deflexit. 4. 271, a. & 524, d. cum Christum tentauit quem se videre putarit. 4. 445, d. quo pacto à nobis ipsis belli occasionem arripiat. 4. 446, a. quomodo factus sit malus. 2. 525, b
- Diaboli semen quodnam sit. 2. 472, b
- Diaboli & Dæmones à quibus ingenti esse sint dicti. 4. 268, d. an iuste puniantur. 4. 269, a. b. quomodo malifacii sint. *ibid.* c. boni ab initio facti. 4. 270, c. d
- Diadema quo sponfus à sua matre fuit coronatus quod & quale erat. 1. 1040
- Diagoras Milesius quid de Deo censuerit. 4. 506, c. cur cognominatus sit atheus. 4. 561, b
- Dialogus Constantij Imp. & Liberij Papæ Romanæ. 3. 607
- Diaplasma quibus modis expositum. 1. 396, c
- Diasia festa cui Deo celebrabantur. 4. 583, b
- Didymus Alexandrinus quando floruerit. 3. 700, c
- Dies quo summus sacerdos ingrediebatur in sancta sanctorum. 1. 129, c
- Dies & noctes ad cuius vtilitatem crescant & decrescant. 1. 466, d
- Dies iudicij extremi cur dies malus. 1. 585, a
- Dies mala quæ sit. 1. 776, c
- Dies virtutis quænam sit. 1. 851, b
- Dies quem fecit Dominus quis sit. 1. 877, a
- Dies magnus, quis sit. 2. 8, c
- Dies visitationis quinam sit. 2. 47, c
- Dies consecratus ad operanda diuina quis sit. 2. 122, a
- Dies afflictionis quænam sit. 2. 200, b
- Dies nobis præfiniti propter quid contrahantur. 2. 414, b
- Dies Domini magna & illustris quæ sit. 2. 945, c
- Dies hominis quis sit. 3. 137, a
- Dies mali quinam sint. 3. 314, b. 319, a
- Dies Iesu Christi quis sit. 3. 324, d
- Dies & noctes vnde procedant. 3. 352, b
- Dies Christi quem Abraham videns gauisus est quis sit. 4. 133, a
- Diei septimo cur præ ceteris benedixerit Deus. 1. 23, c
- Differentia idoli & similitudinis. 1. 96, c
- Differentia sacerdotum & leuitarum. 1. 364, a
- Differentia inter præcepta & iustificationes quænam sit. 2. 397, b
- Differentia inter veritatem & mendaciam quanta sit. 2. 559, d
- Differentia remunerationum post resurrectionem vnde oriatur. 3. 204, d
- Differentia historicorum & pictorum in quo sit. 3. 521
- Differentia rerum quæ factæ sunt. 4. 574, c
- Dignitas sacerdotij. 1. 303, b. quanta sit. 3. 425, b
- Dignitas pietatis quibus verbis prædicta. 2. 12, c
- Dignitate sacerdotali præditus quomodo vitam agere debeat. 2. 894, c
- Dilectio quid sit. 3. 101, d
- Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, &c.* quid significet. 1. 170, d
- Diluculo quid sit Dauidi. 1. 840, b
- Diluuium quare tantam hominum multitudinem deleuerit. 1. 41, c
- Diocletianus quo die omnes Ecclesias totius Romani imperij destruxerit. 3. 754, b
- Diodorus hæresis Arrianæ hostis. 3. 621, d. quomodo conuentus orthodoxorum agebat Antiochiæ. 3. 696, c
- Diodorus Siculus quam genituram conscripserit. 4. 502, a
- Diogenes Apolloniates quid de mundo censuerit. 4. 529, a. quid de stellis. 4. 530, a. quid de sole & luna. *ibid.* c. cuius erat. 4. 468, d. quid de rerum principio censuerit. 4. 486, d
- Diogenes Smyrnæus quid de rerum principio censuerit. 4. 487, a
- Diogenes Sinopenfis quam turpem egerit vitam. 4. 670, d
- Diogenianus quid de oraculis censuerit. 4. 627, c
- Dionysia à quibus celebrabantur. 3. 941, c. à quo instituta. 4. 482, c. cui Deo celebrabantur. 4. 583, b
- Dionysius metropolita Italiæ cur exilio multatus. 3. 605, c
- Diophantus quid de atomis censuerit. 4. 528, d
- Dioscori quinam erant. 4. 494, c
- Discessio ventura quænam sit. 3. 386, b
- Disciplina à Mose Ægyptiis exhibita. 1. 3, c
- Disciplina fructui nucis comparata. 2. 148, c
- Disciplina à Deo adhibita qualis sit. 2. 334, b
- Disciplina Christi quænam sit. 3. 310, c
- Disciplinam moralem quis homines docuerit. 4. 669, d
- Discipuli primi diaboli quinam fuerint. 4. 120, d
- Discipuli Manetis quinam fuerint. 4. 214, c
- Discretio spirituum quale sit donum. 3. 193, a
- Discretio futura post resurrectionem qualis erit. 3. 199, a
- Discretio boni & mali à quo hominibus tradita sit. 4. 669, d
- Discrimen inter nablam & citharam. 1. 312, c
- Dispensationes benignas Saluatoris dignoscere cuius sit. 1. 839, c
- Dispensationes diuinæ non curiosè inquirendæ. 2. 848, a
- Dispersio Iudæorum quibus verbis prædicta. 4. 639, c
- Distantia inter Dei templum & pattem quæ dicitur exedra. 2. 522, b
- Distinctio corporum quæ resurgent, qualis futura. 3. 204, d
- Diuinationes antiquæ vbi fiebant. 4. 632, b. c
- Diuina non curiosè scrutanda. 3. 77, 78

I N D E X

- Diuinitas vnigeniti à quibus dicta sit creata. 4. 52, d. nec corpus, nec sanguinem habet, sed homo ex Maria assumptus. 4. 92, d. eadem cum diuinitate patris. 2. 103, d. in cruce non mortua est, licet Deus dicatur mortuus. 4. 166, d. impatibilis esse demonstratur. 4. 183, a. & seqq. assumpta carne non fuit debilitata. 4. 501, b. quo psalmo prædicetur. 1. 849, c
 Diuinitatis calcamentum quid sit. 4. 40, c
 Diuinitatem non fuisse separatam ab humanitate, neque in cruce, neque in sepulchro. 4. 288, b
 Diuisio vngulæ animalis sacrificandi, quid significarit. 1. 123, d
 Diuisio corporum quæ resurgent, quomodo fiet. 3. 204, d. 205
 Diuites quid habeant commune cum pauperibus. 4. 387
 Diuitiæ Dei quænam sint. 3. 83, d
 Diuitiæ huius sæculi eur contemnendæ. 1. 634, c
 Diuitiæ gentium quænam sint. 3. 88, c
 Diuitiæ bonitatis diuinæ quàm immensæ. 3. 93
 Diuitiæ Christi quales sint. 3. 304, b
 Diuitiæ gloriæ quænam sint. 3. 350, b
 Diuitiæ iustitiæ cum peccato Adæ comparatæ. 4. 131, quomodo vitæ humanæ sint vtilis. 4. 377, b. & seqq. à quo bonitatem habeant. 4. 379, c. quomodo bonæ & quomodo malæ. 4. 382
 Diuitiis virtutis quomodo sit fruendum. 1. 881, c
 Diuitiarum thesaurus qua re constet. 4. 389, c. illarum species. 1. 882
 Diuitiis quinam bene vtantur. 4. 390, b
 Doades cuius hæressis fuerit princeps. 4. 243, d
 Docitæ quinam erant. 4. 283, b
 Doctor vitiorum omnium quis sit. 4. 120, c. d
 Doctores Iudæorum quo nomine appellentur à Propheta. 2. 18, b
 Doctores antiqui Ecclesiæ qui linguas suas contra falsitatem exaceruerunt. 4. 189, b. quo honore afficiendi sint. 3. 380, a
 Doctores Ecclesiæ quibus verbis mysticè significentur. 1. 1048, c
 Doctores antiqui, qui sua scripta decorarunt cantici canticorum testimoniis. 1. 985, d
 Doctoribus obediendum. 3. 461, d
 Doctrina bonorum dogmatum vnde hauriatur. 1. 735, d. illius fines quinam sint. 3. 512, a
 Doctrina Salomonis quot gradibus constet. 1. 994, d. à quo hanc didicerit. 1. 995, a
 Doctrina notitiæ diuinæ quænam sit. 2. 282, d
 Doctrina paterna quàm utilis sit. 2. 542
 Doctrina aliorum non indigens quis homo sit. 3. 131, b
 Doctrina hominum quænam sit. 3. 356, b
 Doctrina peregrina quænam sit. 3. 460, b
 Doctrina in quo differat ab exhortatione. 3. 481, c
 Doctrina pestilens Apollinaris Laodicensis. 3. 706, d. & seqq.
 Doctrina Simonis magi quænam & qualis erat. 4. 192, b
 Doctrina Menandri hæretici. 4. 193, c
 Doctrina siue fabulæ Saturnili hæretici. 4. 194
 Doctrina siue fabulæ Basilidis hæretici. 4. 194, d. & seqq.
 Doctrina Dei & doctrina diaboli quantum in-
 ter se differant. 4. 249, d
 Doctrina admiranda Platonis de Deo. 4. 491, c. d. & Socratis. 492, 493, 498
 Doctrina nobis discenda quæ. 4. 558
 Doctrina diaboli & illius effectus. 4. 582
 Doctrina de Iustitia & iniustitia à Socrate & Platone tradita. 4. 669
 Doctrina Nestorij de B. Virgine qualis fuerit. 4. 698
 Documenta Placillæ Imperatricis ad Imp. Theodosium maritum suum. 3. 730
 Doctæ quot sacerdotes occiderit. 1. 253, d. & 254, a. quis erat. 1. 494, c. cur potens, & quod fecerit malum. 1. 601
 Dogmata Ecclesiæ quomodo proponenda. 4. 133, a
 Dogmata Græcorum Philosophorum qualia sint. 4. 473, a. d
 Dogmata Christiana in quibus sint. 4. 556
 Dolor quem percipiebat Rex de supplicio Danielis quantus erat. 2. 622, d
 Dolor aliis suppliciiis grauior quis sit. 3. 186, a
 Dolor de peccatis quid afferat. 3. 238, b
 Dolor mortis vnde nascatur. 3. 909, b
 Dolores mortis quinam sint. 1. 455, b
 Dolores proprii & dolores inferorum quinam sint. 1. 866, a
 Dolus occultus cui comparetur. 1. 950, d
 Dominationes principatus & potestates quænam sint. 3. 347, b
 Dominium quod Deus dedit hominibus. 1. 427, a
 Dominium in hoc mundo quale sit. 3. 317, d
 Dominus noster an venerit vt qui viderent cæci fierent, & cæci viderent. 1. 85, c
 Dominus recordatus est Noe, quomodo intelligendum. 1. 43, a
 Dominus non dedit vobis cor ad intelligendum, nec oculos ad videndum, &c. quid sit. 1. 184, d. & 185
 Dominus retribuere pro me, quid per hæc verba intellexerit Dauid. 1. 944, c
 Dominus erat cum Iuda, & possedit montem, &c. quomodo intelligatur. 1. 210, a
 Dominus nisi percusserit eum, vel veniat dies eius, &c. quid hoc sit. 1. 258, c. cur dictus Dominus Sabaoth. 2. 7, b. & 27, c. corpus assumptisse demonstratur. 4. 282, d. & seqq.
 Domini ligna quæ sint. 1. 811, b
 Domini humanitas quàm admiranda. 2. 99, a
 Domini nostri genus secundum carnem quibus sit commune, & quibus proprium. 2. 112, a
 Domini quomodo sese gerere debeant erga seruos suos. 3. 317, d. 318, a
 Domino communicamus per pretiosum eius corpus & sanguinem. 3. 169, b
 Dominum ambulare in castris quid sit. 1. 180, b
 Dominum nostrum cur deceat orare. 1. 883, a
 Dominum non in omnibus colere quid sit. 3. 314, b
 Domnina pia, & eius vita. 3. 894, c
 Domus syluæ Libani quæ. 1. 308, b
 Domus Hieroboam per quem deleta sit. 1. 323, b
 Domus Dei secundum Apostolum quid sit. 1. 655, a
 Domus Iob quare fuerit à Deo vallata. 1. 766, c
 Domus Dei quæ sit. 1. 774, & 3. 441, d

N O M I N V M E T R E R V M.

Domus sponsæ quæ sit.	1. 1016, d	Ebrietas ex vino quid designet.	1. 713, c. cur vocetur vltio.	2. 190, a
Domus matris sponsæ quæ sit.	1. 1034, a	Ebrietas quam Moyses hausit ex diuino amore quanta fuerit.	4. 684, a	
Domus Spiritus sancti quæ sit.	1. 1082, d	Ecstasis cur peccatum dicta sit.	1. 512, d	
Domus Iacob quæ sit.	2. 14, b. 22, b	Ecclesia maximis agitata fluctibus quomodo superior euadat.	1. 414, c. ex quibus conflata sit.	4. 78, c. quænam dicatur magna.
Domus ciuitatis cur dicantur insulæ.	2. 268, c		1. 479, a. quare vocetur torcular.	1. 424, b
Domus sancta quæ a Iudæis dicebatur.	2. 278, c	Ecclesia magna à Dauide dicta quæ.	1. 529, d	
Domus fornicationis quænam erat.	2. 371, e	Ecclesia Dei cur salutem consecuta, adhuc egeat prouidentia.	1. 551, d. ex quibus consistet.	1. 552, b. & 572, b
Domus Domini in summis montium quæ sit.	2. 486, d	Ecclesia siue sponsa cur comparetur turturi.	1. 1012, c	
Domus Thogarina quænam sit.	2. 510, a	Ecclesia sterilis quænam erat.	2. 119, c	
Domus sapientiæ quænam sit.	4. 42, c	Ecclesia per quos, & ex quibus per vniuersum orbem consistat.	2. 230, d. ex quibus à Christo sit collecta.	2. 711, a. Dominico nomine gloriatur.
Donatistæ & eorum hæresis.	4. 239		2. 825, a. quomodo corpus sit Christi.	3. 181, c. cur Virgo & casta D. Paulo dicta sit.
Donum gratiæ quod consecutus est Beseleel.	1. 113, d		3. 250, c. quid sit, & eius caput.	3. 297, d. semper fuit & erit inexpugnabilis.
Donum linguarum cur primùm ab Apostolo positum sit.	3. 185, a		Ecclesia seu templum à Christianis Emesæ constructum ab impiis Baccho muliebri dedicatum.	3. 641, d
Donum nunquam finem accepturum quodnam sit.	3. 223, c		Ecclesia cui nomini <i>Christo</i> iure adhareat.	3. 1037, b, c, d
Donum quod Christus ab hominibus accepit.	3. 307, c		Ecclesia Catholica quid de Verbo incarnato censeat.	4. 278, d
Doni spiritualis quinam erant participes olim, & quinam nunc sint.	3. 403, b		Ecclesiæ Dei portæ semper patent.	2. 131, b
Donum maximùm pro Christo posse pati.	3. 1012, a		Ecclesiæ vultus quis propriè sit.	1. 571, d
Dona Spiritus sancti quæ	3. 63, d		Ecclesiæ vnitas quomodo diuisa manens vna.	1. 580, d. infracta illius fundamenta.
Dona Dei qui accepit non sibi solùm ea accepisse.	3. 96, b		Ecclesiæ per orbem vniuersum dispersæ cur filia Iudæ sint dictæ.	1. 787, b, c
Dona quæ accepimus à Deo quænam sint.	2. 133, a		Ecclesiæ vniuersitas quibus verbis à Dauide prædicta.	1. 832, a
Dona Spiritus sancti.	3. 180, 181. propter quid petenda.		Ecclesiæ caput quod.	1. 848, b
	3. 122, b		Ecclesiastes Salomonis quid complectatur.	1. 994, c
Dona quæ largitus est Dominus post suam Natiuitatem.	2. 758, d		Ecclesiæ doctores quibus verbis in canticis significentur.	1. 1048, c
Dona spiritalia quæ à Christo accepimus.	3. 293, a		Ecclesiæ cur insulæ dicantur.	2. 77, b. & 101, c
Dona quæ offerebantur malo dæmoni à petentibus ab oraculo responsum.	4. 627, a		Ecclesiæ lumen quale sit.	2. 132, b
Donorum Dei quodnam sit maximum.	4. 656, b		Ecclesiæ nobilitas quibus verbis ostendatur.	2. 386, a
Donis à Deo acceptis non gloriandum.	3. 138, b		Ecclesiæ fundamentum quodnam sit.	2. 526, c
Dormire inter medios clericos quid sit.	1. 1027, a		Ecclesiæ vnitas probatur.	3. 121, c
Dorsum decipiens quid sit.	2. 904, b		Ecclesiæ ordines quinam sint.	3. 183, d. 184, a, b
Dorsa animalium Ezechielis cur oculis plena.	2. 313, a		Ecclesiæ quantæ erant curæ D. Paulo.	3. 254
Dositheani quæ hæresim profitebantur.	4. 193, b		Ecclesiæ salus D. Paulo credita.	3. 349, d
Draco maris quis sit.	2. 473, b		Ecclesiæ gubernatores quid attendere debeant.	3. 391, d
Draco quorumnam fuerit legislator.	4. 609, d		Ecclesiæ corpus & caput.	3. 355, d
Dracones quinam à Dauide dicti sint.	1. 692, b		Ecclesiæ figura quæ.	3. 451
Dubitatio de septem Græcæ sapientibus quanta fuerit.	4. 555, a		Ecclesiæ dogmata quomodo proponenda.	4. 133, a
Dubium de prouidentia diuina vnde fiat.	2. 847, a		Edictum Nabuchodonosoris contra blasphemantes Deum Sidrach, Misach, &c.	2. 589, b
Duliani hæretici & eorum errores.	4. 238, c		Edom quid significet.	1. 1035, c. quid sit.
Dux à muliere edoctus quis.	1. 288, b			2. 136, 436
Dux nostri itineris quis sit.	1. 738, d		Effectus pietatis Ezechie, & impietatis Sennacherib.	1. 442
Dux virorum laudantium quis, & quæ mulierum inter Hebræos.	1. 823, d		Effectus Ieiunij quis sit.	2. 554, a
Dux virtutis quis sit.	1. 876, a		Efficacia Spiritus diuini quænam sit.	1. 339, a
Dux noster verus quis sit.	2. 661, b		Effigiatum quid sit.	1. 101, b
Dux quibus sit laudabilis.	3. 941, a			
Dux scientiæ quis sit.	4. 483, b			
Duces populi Dei cur è domibus deliciarum suarum proiciendi.	2. 815, d			
Duces Cuthæorum quinam erant.	2. 903, a			

E

E B I O N hæreticus, & eius error. 4. 218, d.
 quid de Christo censebat. 4. 188, d
 Ebrietas Noë cur non damnanda. 1. 44, d

- Effusi facti sunt*: quomodo intelligendum. 1. 77, d
- Efflagitatio insana Nabuchodonosoris quæ erat. 558, a
- Egestas in incredulitate permanentium quanta erit. 2. 827, a
- Elaad super ipsum*, quid id significet. 1. 340, d
- Elamitæ quare dicantur Samaritani. 2. 74, c
- Eleana cur duas habuerit vxores. 1. 231, b
- Elcelæorum hæreticorum in quo consistat hæresis. 4. 221, d. & *seqq.* quas artes amplectebantur. 4. 222, a
- Eldad cur sit vaticinatus cum non esset de septuaginta sapientibus. 1. 152, b
- Eleaticæ sectæ quis fuerit princeps. 4. 527, d
- Elebechus magister militum sub Theodosio Imp. 3. 731, c
- Electrum quid sit. 2. 315, d
- Elementa significata per colores velaminum tabernaculi. 1. 107, c. num habuerint lumen multiplex. 2. 86, d
- Elementa mundi sub quibus seruimus quænam sint. 3. 278, c
- Elementa exordij sermonum Dei quænam sint. 3. 417, c
- Elementa cur quosdam patiantur defectus. 4. 507, d
- Eleusio Cyzici quid contigerit Constantino poli. 3. 628, a, b
- Eleusinia festa cui Deæ celebrabantur. 4. 583, b
- Eliacim quis & qualis fuerit. 2. 548, a
- Elias num reprehendendus sit eo quod dixerit, *si erit his annis pluuia super terram nisi per os meum*. 1. 324, a. quomodo comedebat cibum à coruis allatum, cum esset sanctus, & ex lege vitam ageret. 1. 324, d. cur iussus abire ad viduam alienigenam. 1. 325, b. cur altare ædificarit in monte Carmelo, cum lex iuberet Deum in vno loco colere. 1. 327, c. cur sacerdotes Baal iusserit eligere bouem pinguem, & primos peragere sacrificium. 1. 328, a. cur in eius sacrificio pulvis & lapides fuerint ab igne consumpti. 1. 329, a. cur cum tantas haberet vires timuerit Iezabel. *ibid.* b. cur iussus vngere Azael, & Iehu, & Elifæum, solum vnxit Prophetam. *ibid.* d. quid est, *benedixit Nabuthæ Deum & regem*. 1. 330, a. quot sacerdotes Baal occiderit. 1. 368, c. non in cælum, sed tanquam in cælum assumptus est. 1. 486, b
- Eliæ trina insufflatio quid repræsentet. 1. 326, c
- Elidenses quænam celebrabant festa. 3. 941, c
- Elisa quid sit. 2. 444, c
- Elifæus mittens Giezi ad suscitandum puerum, cur iussit nulli benedicere, & sibi benedictibus non respondere. 1. 340, d. cur iussit claudi ostium & eum detineri, qui missus fuerat à rege. 1. 343, d. cur cum prædixisset Azaeli mortem Baradad, iussit ei dicere: *vita vines*. 1. 344, d. cur per alium Prophetam vnxit Iehu. 1. 345, d. cur arreptitius fuerit appellatus. 1. 346, a. cur cum duplicem petiisset gratiam dixerit Elias: *obdurauisti vt peteres*. 1. 337, b. cur medicatus est salibus naturam aquarum. *ibid.* d. cur moriturus cum arcu & sagitta futuram significauit victoriã. 1. 350, d. à qua gente in magna reuerentia ha-
- bitus sit. 2. 798, a
- Eloquium Dei quid sit. 1. 894, b. & 900, a. & 901, c
- Eloquia diuina quibus dicantur similia. 1. 1039, b. vt comprehendantur quid opus sit. 2. 747, a
- Elpidius cur missus in Asiam à regio Romanorum principatu. 3. 668, b
- Elymas quis erat. 3. 260, a
- Emath quid sit. 2. 162, b. 242, c. 262, c. 534, d. 909, a
- Emmanuel quid significet. 2. 34, b. cur ita dictus sit Iesus. 4. 709, a
- Empedocles cuius fuerit. 4. 468, d. quid de rebus inuisibilibus censuerit. 4. 476, d. quid de rerum principio. 4. 486, d. quem habuerit magistrum. 4. 489, d. quid de solis magnitudine censuerit. 4. 530, d. quid de sede principali animæ. 4. 540, c
- Empedoclis sententia de vacuo. 4. 529, c
- Enacim quid sit. 2. 812, c
- Enaglim quid sit. 2. 533, c
- Encantatio Hierosolymis facta. 3. 581, c
- Encratitæ quinam & quales erant. 4. 208, b
- Engaddi quid sit. 2. 533, c
- Engastrimyus quid sit. 1. 135, b
- Enoch cur & quem in locum à Deo sit translatus. 1. 38, a. quo bono fuerit affectus ob Dei charitatem conseruatam. 4. 691, c
- Enthusiastæ quinam erant. 3. 670, c. eorum error. 4. 242, c. & *seqq.* illorum principes quinam fuerint. 4. 243, d
- Epaphras quis erat. 3. 344, d
- Epaphroditus quis & qualis erat. 3. 322, d. 323, d
- Epicharinus quid de hominum natura censuerit. 4. 477, d. quid de mente humana. 4. 478, d
- Ephesus quis primus salutarem prædicationem tradidit. 3. 291, d
- Ephi quid sit. 2. 529, d
- Ephod quid sit. 1. 108, b. 221, b. 233, b. cui licebat eo vti. 1. 217, a
- Ephori quinam erant. 4. 396, a
- Ephræm scriptor inter Syros præstantissimus. 3. 633, c. quando floruerit. 3. 700, c
- Ephraim cur comparetur cæstro. 2. 716, c. cuius malitiam imitarit. 2. 740, a
- Epieurus quid de Deo censuerit. 4. 275, b. quid de fide. 4. 479, a. quid de rerum principio. 4. 487, a. quid de indiuisibili. 4. 528, c. quid de anima. 4. 545, c. præcipua illius sedes vbi ab eo collocetur. 4. 546, b. quid de Dei prouidentia docuerit. 4. 561, b. quid de fine hominis. 4. 645, a. in quo felicitatem hominis collocet. 4. 647, b. de qua res sit damnandus. 4. 675, b
- Epiphanes hæreticus cuius filius. 4. 197, b. quid de anima rationali censuerit. 4. 273, d. & 297, b. quid de mystica communionem. 4. 312, d
- Episcopus Corinthiorum primus quis fuerit. 3. 118, d
- Episcopum debere esse vnus vxoris virum quid sit. 3. 474
- Episcopi quinam erant tempore D. Pauli. 3. 323
- Episcopi olim Apostoli dicti. 3. 473, d. 474, a
- Episcopi hæretici Antiochiæ post S. Eustachij discessum,

- discessum creati. 3. 569, c
 Episcopi qui Arrianis semper restiterint. 3. 589, d
 Episcopi Arriani & eorum aduersarij. 3. 889, d. & seqq.
 Episcopi in exilium missi propter fidem. 3. 604
 Episcopi virtute præstantes in exilium à Valente Imp. missi. 3. 673. & seqq.
 Episcopi qui tempore Valentis Imp. floruerint. 3. 701, b
 Episcopi qui aderant Concilio Constantinopolitano. 3. 713
 Episcopi qui magnis vrbibus post Arrianam persecutionem præfuerunt. 3. 755, b
 Episcopi qui ad B. Marcianum in eremo habitantem iuerunt. 3. 789, b
 Episcopi qui ordinati sunt cùm essent digami. 3. 980, b. c
 Episcopi qui acriter pro fide Christiana decertarunt. 3. 1026, d
 Episcoporum primariorum enumeratio. 3. 524
 Episcoporum à Constantio in exilium missorum reditus. 3. 639
 Episcoporum à Valente Imp. in exilium actorum reditus. 3. 705, d
 Episcopis orthodoxis quænam contigerint Constantinopoli. 3. 625, c
 Epistola Nabuchodonosoris ad suos & ad omnes terram habitantes. 2. 590. & seqq. 595
 Epistola Darij omnibus suis missa quæ. 2. 624, c
 Epistola D. Pauli ad Romanos vltimè scripta. 3. 3, a. cùm prima ordine ponatur. 3. 6, b
 Epistola animata & epistola Christi quænam sint. 3. 221, d
 Epistola D. Pauli ad Ephesios quid contineat. 3. 292, c
 Epistola ad Hebræos quomodo scripta primo. 3. 395, c
 Epistola Alexandri Episcopi Alexandrini ad Alexandrum Episc. Constantin. 3. 525
 Epistola Synodica de Meletio. 3. 546, b
 Epistola Synodica Sardicensis ad totius orbis Episc. scripta. 3. 588, d
 Epistola Synodica ab Episcopis in Cõcilio Ariminensi congregatis ad Constantinum Imp. scripta. 3. 611, d. 614, d
 Epistola Damasi Papæ & occidentalium Episcoporum ad Illyricos Episc. de Concilio Ariminensi. 3. 617, d. Athanasij Alex. Episc. de eodem. 3. 619
 Epistola Synodica contra Aëtium scripta. 3. 628, c
 Epistola Synodica de fide ad Iouinianum Imperatorem. 3. 661, d
 Epistola Imp. Valentiniani & Valentis ad plures Asiæ dioceses de consubstantiali. 3. 667
 Epistola Synodica Synodi in Illyrico habite, de fide. 3. 667, d
 Epistola Petri Alexandrini Episc. narrans quæ sub Lucio Arriano contigerunt Alexandria. 3. 687
 Epistola ad Ioannem Antiochiæ Episcopum. 4. 706, b
 Epistola Synodica Concilij Constantinop. 3. 714, c
 Epistola consolatoria merore affectis. 3. 902, c. 907, 908
 Epistolæ D. Pauli quo temporis ordine fuerint scriptæ. 3. 3
 Epistolæ diuersæ Constantini Imp. de Ecclesiæ cura. 3. 548, 560, 561, 562
 Epithetum virtutum animi Iacob quodnā erat, & quod nomen naturæ. 2. 45, b
 Erasistratus medicus vbi sedem animæ principalem collocet. 4. 546, b
 Equi qui fuerunt diuinum vehiculum. 1. 574, d
 Equi albi & nigri à Zacharia visi quid designabant. 2. 901, b. quid rufi & varij. *ibid.* c
 Equos à principe multiplicari quare prohibuerit Deus. 1. 178, a
 Error Idolorum cur laqueus vocetur. 2. 104, d
 Error Arrij & Eunomij refutatur. 2. 108, a
 Error maximè ridendus idololatrarum quis. 2. 15, a. & 16, b
 Error eorum qui dixerunt Prophetarum oracula esse obfcuritate operta vnde ortus sit. 2. 301, a
 Error Iudæorum, illorumque causa malorum. 2. 267, a
 Error eorum qui dicunt Christum nihil ex B. Virgine cepisse. 4. 35, a
 Error eorum qui quaternitatem in Deo admittunt. 4. 92, a
 Erroris operatio quam missurus est Deus quænam sit. 3. 388, d
 Esaias quo tempore prophetauit. 1. 386, c
 Esau cur Adom dictus sit. 2. 690, c. & 791, a
 Esebon quid erat. 2. 259, d
 Esus non polluit sed conscientia. 3. 159, d
 Eua cur ex latere Adæ formata. 1. 28, c
 Euagrius Episcopus à solo Paulino contra canones Ecclesiæ factus. 3. 736, d
 Euangelistæ opus quodnam sit. 3. 504, b
 Euangelium in quibus sit opertum. 2. 301, b
 Euangelium D. Ioannis qualem contineat Theologiam. 2. 532, d
 Euangelium proferre gentibus quis cultus sit. 3. 13, d
 Euangelium annuntiantibus permisit Deus de Euangelio viuere. 3. 162, a
 Euangelium à D. Paulo gratis euangelizatum. 3. 251, c
 Euangelium annuntiantes de eo viuere debent. 3. 391, b
 Euangelium gloriæ quodnam sit. 3. 466, a. b
 Euangelij confirmatio in quo sit. 3. 122, c
 Euangelij scopus quis sit. 3. 165, b
 Euangelij mysterium quomodo annuntiantum. 3. 320, c. illius communicatio quid sit. 3. 324, a
 Euangelij confirmatio quid sit. 3. 324, b
 Euangelij perfectum quodnam sit. 3. 325, c. illius præco à Deo electus. 3. 326, b
 Euangelij spes quænam sit. 3. 349, d
 Euangelij fructus & incrementum quid sit. 3. 344, c. eius passio quid sit. 3. 493, c
 Euangelij antiquitas. 3. 350, a
 Euangelio non credentes quid patientur. 3. 384

INDEX

- Eucharistiam carnem esse Domini nostri Iesu Christi. 4. 154, d
- Euchitæ hæretici & eorum error. 4. 242, c. & seqq.
- Euchites hæreticus quid de anima rationali censuerit. 4. 273, d
- Eudochia quid sit. 1. 417, c. 3. 332, a
- Eudoxij Episc. propter quid fuerit depositus. 3. 619, d. illius nouitates. 3. 625, a. quid de Eudomij opinione censebat. 3. 630, c. quomodo sedem Antiochenam inuaserit. 4. 234, d
- Eudoxus quorumnam fuerit legislator. 4. 609, c
- Euerfio prauæ ædificij quibus utilis. 1. 499, a
- Euemerus Tegeates quam de Deo opinionem habuerit. 4. 506, c
- Eugenius Tyrannus quomodo à Theodosio Imp. victus sit. 3. 738. & seqq.
- Euigilatio Dei quid sit. 2. 277, d
- Euilad Marodach quis erat. 2. 606, c
- Eulogius in cella conclusus quid agebat. 3. 681, a
- Eumianorum opinio de Dei vnitate per quid refuteretur. 3. 159
- Eunius Iasonis filius, vinum misit Achæis Troiam obsidentibus. 4. 494, c
- Eunomiani quid de Spiritu sancto censebant. 3. 224, d. quid de Verbo incarnato. 4. 176, b
- Eunomianorum secta vnde orta. 4. 236, c
- Eunomius quid de Aëtio in exilium pulso censebat. 3. 630, b
- Eunomius Salmosata ab Eusebio in exilium acto relictus. 3. 677, a. quid de vnigeniti diuinitate. 4. 52, d
- Eunomius Arrianus. 4. 235. illius hæresis. 236, d. quid de se dixerit. 4. 237, c. quid de Verbo incarnato censuerit. 4. 278, d
- Eunomij infania quibus verbis refuteretur. 2. 108, a
- Eunomij dementia quibus arguatur. 1. 725, a
- Eunomij fastus quibus verbis conuincendus, qui se iactitabat cognoscere essentiam diuinam. 2. 646, a. b
- Euolcius quod & à quo, & propter quid in exilium missus. 3. 677, d
- Euphratas quis erat. 3. 599
- Euphratio cuius loci Episc. 3. 606
- Euripides quid de homine censuerit. 4. 544, b
- Eusebianorum opinio de Christo qualis erat. 3. 544
- Eusebius Episc. Samosatensis propter quid maximè laudandus. 3. 636. quod & à quo in exilium missus. 3. 673. & seqq. ab exilio reuersus quid egerit. 3. 709, b. illius mors qualis fuerit. *ibid.* d
- Eusebius Nicomediensis quam sedem illegitimè inuaserit. 3. 565, b. qualis fuerit. 3. 366, a. de illius & sociorum consilio fraudulento aduersus S. Eustathium Episc. Antiochenum. 3. 568
- Eusebius monachus quando floruit. 3. 700, b. cuius discipulus fuerit. 3. 786. quam fuerit admirabilis. 3. 786, 787, 794. gregis curam suscepit. 3. 796, d. illius cibus. 3. 797, a. quomodo & quando cibus capiebat. 3. 797, a. eius vita. 3. 850, d
- Eusebius Emesinus hæreticus quid de Christo censuerit. 4. 172. & seqq.
- Eusebij Episc. Nicomediensis epistola ad Paulinum Episc. Tyri. 3. 538, c. quid de Christo censuerit. 3. 538, 539
- Eusebij Cæsariensis epistola de fide apud Nicæam exposita. 3. 552, d. 553
- Eusebonas Philosophus magni Eusebij discipulus. 3. 878, b
- Eustathius Episc. Antioch. quid de Verbo incarnato censuerit. 4. 37, b. quid de Christo post eius resurrectionem. 4. 90. & seqq. quid de passione Christi. 4. 156, b. & seqq. falsò accusatus. 3. 568, c
- Eustathij Episc. Sebastæ contra Eudoxium contentio. 3. 623, a
- Eutropius cuius loci Episc. 3. 606, b
- Eutyches & illius hæresis & gesta. 4. 246, c. & seqq.
- Eutychetæ quam hæresim profitebantur. 4. 193, b
- Eutychius monachus vbi emicuerit. 841, d
- Euzoius Arrianæ hæresis defensor. 3. 635, c. & 982, d
- Exacerbatio quid sit. 1. 780, d
- Exacionitæ quinam erant. 4. 237, d
- Examinatio ignea quid sit. 2. 177, b
- Excidium Hierosolymitanum quibus verbis prædictum. 2. 30, d
- Excidium Babylonicum quibus verbis prædictum. 2. 116, b
- Excessus superbix descriptio. 1. 434, d
- Excessus mentis quid sit. 3. 232, b
- Excusatur Iacob quod quatuor habuerit uxores. 1. 62, b
- Execratio quam lex affert declinantibus à Dei mandatis. 1. 883, c
- Exemplar artis quodnam sit. 4. 341, d
- Exemplum quod debemus sequi in calumniis sufferendis. 1. 544, c
- Exemplum castigationis diuinæ quodnam erat. 2. 844, b
- Exemplum Christianis imitandum. 3. 329, c
- Exercitatio pietatis quid sit. 3. 480, c
- Exercitus Babylonis cur dictus abyssus. 2. 441, c
- Exhortatio ad eos qui sunt à quibusdam iniuria affecti. 1. 420, d
- Exhortatio in quo differat à doctrina. 3. 481, c
- Exilium primum S. Athanasij. 3. 581, 582. secundum. 3. 586. tertium. 3. 601, c. quartum. 3. 643, c
- Exilium & reditus S. Liberij Papæ. 3. 610
- Expiatio vera animarum ex quo fiat. 2. 531, c
- Explicatio somnij Nabuchodonosoris. 2. 562, b. & seqq. 565
- Exploratores cur missi in terram promissionis. 1. 154, b
- Expoliatio corporis carnis quid sit. 3. 353, b
- Expositio benedictionum quibus Iacob benedixit filiis suis. 1. 72. & seqq.
- Expositio verborum Apostoli, omnes in Moyse baptizati sunt, in nube, & in mari, &c. 1. 93, b
- Expositio arboris & eius partium, in visione Nabuchodonosoris. 2. 597, 599
- Expositio visionis Regis Baltasar. 2. 614, c. d.

N O M I N V M E T R E R V M.

Expositio fidei ab Concilio apud Nicam Thraciz habito.	3. 615	Fames obsessa vrbe Hier. ul. quanta erat.	3. 277, c
Expositio visionis Danielis.	2. 627	Fames quam idololatriis Deus, minatur, quanta.	2. 776, d
Exprobratio Israëlitis à Deo facta.	2. 366, d.	Famis violentia quanta sit.	2. 296, d
& seqq.		Famuli Dei cur suppliciiis & calamitatibus ventur.	2. 307, d
Exsibilatio perpetua quid apud Ieremiam innuar.	2. 202, a	Fantasia rectè describitur.	2. 300, 301, a
Ezechias cur se dona missurum Sennacherib promiserit. 1. 354, d. cur Deum studens placare, tributum præbuit ex sacris pecuniis. 1. 355, a. cur fuerit reprehensus quòd ostendisset thesauros legatis Babyloniorum. 1. 357, b. cur eadem de eo dicta sint ac de Iosia cum essent dissimiles. 1. 360, c. eius virtus. 1. 388, d. eius exhortatio ad suos. 1. 390. quid fecerit accepta blasphemix epistola à Sennacherib missa. 1. 470, c. quid egerit victoria ab Assyriis reportata.	1. 500	Fanum Pythij Daphnæi à quo & quomodo exustum.	3. 645, c
Ezechix fides cur petra dicta sit.	2. 88, b	Farina hordeacea cur offerebatur à muliere de adulterio suspecta.	1. 145, a, d
Ezechiel qualis erat. 2. 193, c. quo tempore suam exorsus sit prophetiam. 2. 302, d. & 304. quot annis post Daniele. <i>ibid.</i> c. quales viderit reuelationes. <i>ibid.</i> d. quibusnam debebat suam dicere reuelationem. 2. 304, a. cuius fuerit. 2. 433, a. cur iussus sit capere duas virgas, & quæ nomina super eas inscripserit. 2. 506, b. cur sit iussus templi Dei ædificationem ostendere populo. 2. 525, d. cur duo viderit propitiatoria, cum Moyses iussus à Deo sit tantum vnum facere. 2. 526, b		Fastus Nabuchodonosoris exuperantia. 2. 602, b	2. 603

F

F ABER argentarius quid mysticè significet.	2. 171, a	Felicitas mundi quam despicienda sit. 1. 547, d	1. 539, d
Fabula quam commentus est Simon Magus. 4. 192, a		Felicitas à Deo Iudæis promissa cur non eis acciderit.	2. 498, d
Fabulæ Græcorum quales erant.	3. 201, b	Felicitas Constantini Magni Imp. quanta hinc erat.	3. 575
Fabulæ ineptæ & aniles quænam sint.	3. 480, b	Felicitas seruorum quanta sit.	4. 400, d
Fabulæ Iudaicæ quænam erant.	3. 510, b	Felicitas hominis in quo collocetur ab Epicuro.	4. 647, b
Fabulæ Græcorum quænam sint.	4. 77, a	Felicitatis humanæ fragilitas quanta sit. 2. 593, a	
Fabulæ de reditu animarum in corpora. 4. 652, 653		Felicitates malorum hominum miserix dicuntur.	1. 534, b
Fabulæ Poëtarum seu deliria de Chloto, Lachezi & Atropo.	4. 561, a	Felix qui Liberio in exilium missus ordinatus fuit Rom. Episc.	3. 610, c
Fabulæ de pœnis inferni.	4. 652	Felix Iuliani Apostatæ thesaurorum præpositus, quas impietatis suæ dederit pœnas. 3. 646, 647	
Fabularum hæreticarum compendium. 4. 187		Femora sponsæ quid allegoricè significant. 1. 1075	
Facies Ecclesiæ quæ sit.	1. 571, d	Femur percutere quorum sit proprium. 2. 228, b	
Facies admirantes quinam sint.	2. 46, b	Fenestræ cur dicantur excogitationes erroris. 2. 187, b	
Facies Dei quid sit, & quid eius posteriora. 2. 321, d. & 582, a		Fenestræ templi Salomonis quomodo erant constitutæ.	1. 305, c
Facies hominis cur non tegatur.	3. 183, b	Fenestræ templi Dei quales erant.	2. 522, c
Facies quatuor in singulis animalibus ab Ezechiele visis quid designent.	2. 310, a	Fera præ cæteris vitibus inimica quæ. 1. 721, b	
Facies Cherubim in templo Dei quot & quales erant.	2. 522, c	Feræ cur homines reuereantur, cur interdum contemnant.	1. 14, d
Fallaciæ officinæ.	4. 623, d	Feræ cur hominibus non obediant, cur aduersentur.	4. 375
Falsitas sibi nocet, veritas verò sibi nunquam. 4. 551, d		Ferculum quid designet.	1. 1038, c
Falx per aërem volans à Zacharia visa quid demonstret.	2. 898, d	Fermentum vetus de quo loquitur D. Paulus quid sit.	3. 142, a
Fama Theodosij monachi quanta fuerit. 3. 828, a		Fermenti nomine quid significetur.	1. 118, b
Fames cur inducta fuerit super Iudæos. 1. 819, a		Ferocitas per quid indicetur.	2. 85, d
Fames diuinæ doctrinæ quosnam premebat Davidis tempore. 1. 832, d		Ferrum in imagine somnij Nabuchod. quid significarit.	2. 567, a
		Festum mæssis primarum frugum, &c. quale sit. 1. 102, d	
		Festum apud Daphnem quot diebus & quomodo agebatur.	3. 648, a
		Festa falsis diis celebrata.	4. 583, b
		Ficus quas vidit Ieremias quid significant. 2. 213, d	

INDEX

- Ficus quo sensu Hierusalem significet. 2. 861, a
 Fides & cognitio Dei cur alæ dicantur. 2. 77, b
 Fides quid sit. 3. 372, c. & 445, a. 4. 479, a. il-
 lius effectus. *ibid.* & *seqq.* 451, 452
 Fides de Deo Trino quænam habenda. 3. 596,
 597. & *seqq.*
 Fides & gratia lege antiquiores. 3. 36, d. quid
 nobis tribuerint. 3. 39, c
 Fides cum Charitate à D. Paulo copulara. 3.
 321, a
 Fides Mosis quanta fuerit. 3. 449, 450
 Fides in Concilio apud Nicam Thraciæ habito
 exponitur. 3. 615, c
 Fides Constantini Imp. quanta & qualis erat.
 3. 573. & *seqq.*
 Fides ab Indis suscepta tempore Constantini
 Imp. Deo charissimi. 3. 570
 Fides Noë & Abraham quanta fuerit. 3.
 446, c. d
 Fides exposita à Concilio Nicæno. 3. 553. in eo-
 dem edita. 3. 554, d
 Fides nulla in paradiso. 3. 188, b
 Fides necessaria ad Dei cognitionem inuesti-
 gandam. 4. 540, a
 Fides qua re indigeat. 4. 479, b. in omnibus ne-
 cessaria. 4. 480, 481
 Fides quid sit secundum Epicurum. 4. 479, a
 Fides in quibus sit necessaria. 4. 477, a
 Fides omnibus res est quædam communis. 4.
 480, 481
 Fidei vis quanta sit. 2. 553, b
 Fidei qualis debeat vita coniungi. 3. 468, d
 Fidei partus quid requirat. 3. 508, c
 Fidei quidam effectus. 3. 465, a
 Fidei solum Ioviniano Imperatori missum.
 3. 663, c
 Fidei signum apud Iudæos. 1. 53, d
 Fidei opus quodnam sit. 3. 365, d. 385, b
 Fidei Catholicæ confessio ex Damaso ad Pauli-
 num. 3. 720, 721
 Fidei & prædicationis Evangelici sermonis ef-
 fectus. 2. 54, b
 Fidei signaculum quodnam erat. 3. 36, a
 Fidei ordo & quid eam præcedere debeat. 4.
 479, b
 Fidei medicamentum. 3. 30, a. b
 Fidei alumni quales sint. 2. 386, c
 Fidei Apostolicæ character. 3. 916
 Fidei fructus quis sit. 2. 33, b
 Fidem quænam debeant præcedere. 3. 84, a. b
 Fidem Poëtis adhibendam quis hortatus sit.
 4. 474, c. d
 Fiducia quam debemus habere in arte medica.
 2. 98, d
 Fiducia in Deum quantam vim habeat. 3. 739,
 d. 740
 Fiducia quam in Deum habemus à quo nobis
 data. 3. 222, b
 Fiduciam quid nobis præbeat apud Deum. 2.
 126, c
 Figura veri Iesu quæ. 1. 154, c
 Figura instaurationis humanæ naturæ. 1. 505, a
 Figura Ecclesiæ ex gentibus quæ. 1. 326, a
 Figura salutaris passionis quæ. 1. 597, c
 Figura veri legislatoris. 4. 42, b
 Figura veri sacerdotis & veri regis. 1. 852, c
 Figura victoriæ quam Christus debebat à dia-
 bolo reportare. 1. 500
 Figura ab Ezechiele visa quid significet. 2.
 312, b
 Figura. *vide* Typus.
 Figuræ noui & veteris testamenti quænam sint.
 3. 281, d
 Figuræ Christi patientis. 4. 135, b. c
 Filia Pharaonis vnde sciuerit Moysem esse He-
 bræum. 1. 78, b
 Filia Sion quid sit. 1. 688, d. 2. 6, b. quid signi-
 ficet. 2. 135, d
 Filia populi quæ sit. 2. 176, b
 Filia Hierusalem cur appelletur virgo. 2.
 201, c
 Filiam Iepthæ cur Dominus Deus permiserit
 mactari. 1. 218, d
 Filia gentium quænam erant. 2. 475, a
 Filia Iudæ quæ sint secundum Dauidem. 1.
 787, b. c
 Filia Lot excusantur à peccato. 1. 54, b
 Filia quæ gratiam Prophetiæ acceperunt. 2.
 759, b
 Filium Dei Deum esse probatur. 2. 180, b
 Filius Dei & eius imago in quo differant. 4. 90,
 c. à quibus creatura dictus. 4. 95, c. quid de
 eo nobis sit credendum. 4. 253, & *seqq.* quo-
 modo à mendacij patre sit vocatus. 4. 254, c.
 cur corpus humanum assumpserit. 4. 279, d.
 si cum factus fuerit caro mutabilis factus sit,
 quid sequatur. 4. 176, c. à quibus seruus Pa-
 tris sit dictus. 4. 238, c. & corpus & ani-
 mam cum corpore assumpsisse demonstra-
 tur. 4. 282, d. 284. & perfectam naturam hu-
 manam. 4. 285. quomodo nobis apparuerit.
 4. 640, c
 Filius Sacerdotis Iuliani Apost. quid pro Chri-
 sto pertulerit. 3. 647, 648
 Filius Ionadab filij Rechab quis ita vocetur. 2.
 237, b
 Filius dilectionis quis sit. 3. 345, d
 Filius primogenitus quis sit. 2. 150, a
 Filius perditionis quis sit. 3. 299, b. & 386, b
 Filius deformis cur pulcher videatur parenti-
 bus. 3. 899, a
 Filius centum annorum quis sit. 2. 141, a
 Filij Dei quinam dicti sint. 1. 501, c. 3. 63, c
 Filij Dei, de quibus mentionem fecit Moses,
 quinam erant. 1. 39, c
 Filij Dei ad filias hominum ingressi quinam
 erant. 4. 267, a
 Filij & Spiritus sancti existentie modum scire
 cupienti quid agendum. 4. 503, d
 Filij quomodo puniantur pro patribus illæso
 iure seruato. 1. 97, d
 Filij Lot quinam fuerint. 1. 730, b
 Filij Enac quinam sint. 1. 172, c
 Filij matris sponsæ quinam sint. 1. 1008, a. quo-
 modo contra sponsam pugnarint. *ibid.* b. c
 Filij Constantini M. Imp. quinam erant. 3.
 582, b
 Filij fæderis quinam erant. 2. 463, b
 Filij quomodo suis parentibus obedire debeant.
 3. 360, b. 3. 316, d. 317
 Filij Prophetarum quinam sint. 1. 336, c
 Filij carnis & filij promissionis quinam sint.
 3. 75, a
 Filij pestilentiarum quinam sint. 2. 680, d

N O M I N V M E T R E R V M.

- Filij Cedem quinam erant. 2. 435, b
 Filij & nepotes benedicti quinam sint. 2. 141, c
 Filios duos in Christo esse cur crediderint aliqui. 4. 73, c
 Finis perfectus pietatis quis sit. 1. 921, c
 Finis regni Iudaici quibus verbis significetur. 2. 210, a
 Finis bonorum definitio. 4. 645, d
 Finis hominis quomodo à Stoicis definiatur. 4. 647, a
 Finis præcepti quis sit. 3. 465, a
 Fines Israëliitarum quinam erant. 2. 787, c
 Fines rectæ doctrinæ quinam sint. 3. 512, a
 Firmamentum veritatis quodnam sit. 3. 477, d
 Flagitium filij à patre non castigatum fuit initium calamitatum domus patris. 1. 280, b
 Flagitia eorum qui vitam à lege alienam duxerunt. 2. 14
 Flavianus Pontifex Antiochenus. 3. 671, a. quomodo conuentus orthodoxorum agebat Antiochiæ. 3. 696, c. refutat Paulinum Arrianum. 3. 707, c. quid de Verbo incarnato censuerit. 4. 43, a. b. & 105, d. quomodo Episcopus Antioch. fuerit creatus. 3. 736, c. quid in episcopatu perpeffus sit. 3. 737. hæresis Arrianæ hostis. 3. 621, d. quid de passione Christi censuerit. 4. 167, b
Flos campi quis sit. 1. 1017, b
 Flumen Dei quodnam sit. 1. 642, c
 Flumina quæ è Paradiso terrestri fluunt. 1. 28, b
 Flumina Spiritus sancti quid imitentur. 1. 400, c
 Flumina benignitatis quibusnam indulgeant misericordiam. 1. 738, a
 Fluminum nomine quinam à Davide vocentur. 1. 772, d. & 1. 791, a
 Fluius Ægypti cur mutatus in sanguinem. 1. 87, d
 Fluius inundans quid figuratè sit. 2. 186, d
 Fœdus quod percussit Deus cum Abraham. 4. 641, c
 Fœmina cur dicatur immunda quæ sanguinis superfluitatem naturaliter excernit. 1. 129, b
 Fœnus quid sit secundum Dauidem. 1. 680, d
 Fœtus per quid augeatur & nutriatur. 1. 672, c
 Fœtus aspidum quis erat. 2. 66, b
 Fœtus peccati quales sint. 3. 924, d. 925, a
 Fœtus informis quinam sit. 4. 199, a
 Fons paradisi in quot flumina diuisus fuerit. 1. 575, b
 Fons qui ascendebat à terra & irrigabat vniuersam faciem terræ quid sit. 1. 24, d
 Fons apertus Domus Dauid quis sit. 2. 924, b
 Fons superbix quis sit. 2. 376, a
 Fons vitæ perennis quis sit. 2. 152, a
 Fons arteriarum corporis humani quis sit. 4. 344, b
 Fons signatus quis sit. 1. 1049, c
 Fons vitæ quinam sit. 1. 533, a
 Fontes Israëli quid denotent. 1. 659, a
 Fontes salutaris quinam sint. 2. 58, a
 Foramen in canticis quid denotet. 1. 105, a
 Foramen petræ quidnam sit. 2. 189, c
 Forma Dei quæ sit. 3. 331, b
 Forma & figura in quo differant. 3. 95, c
 Forma sacerdotis quænam sit. 3. 509, c
 Forma sepulchrorum antiquitatis. 2. 476, a
 Forma serui & forma Dei in Christo quid sit. 4. 29, b
 Forma. *vide* Typus.
 Formula fidei peruersa apud Nicam Thraciæ composita. 3. 615, d
 Fornax paupertatis quid sit. 2. 110, d
 Fornicatio ab Hebrais commissa quæ. 1. 829, d. quid sit secundum Dauidem. 1. 688, b
 Fornicatio Iudæorum omnium improbissima quæ sit. 2. 370, d. quàm execranda sit. 3. 312, d. quid & quotuplex sit. 320, c. quàm sit fugienda demonstratur. 4. 311, b
 Fornicationis domus quænam erat. 2. 371, c
 Fornicationis Spiritus quis sit. 2. 715, b
 Fortitudo Machabæorum quibus verbis prædicta. 1. 980, c
 Fortitudo Iudæorum cum quo comparetur. 2. 12, a
 Fortitudo illius qui gratia Dei custoditur quanta sit. 2. 890
 Fortitudo D. Pauli quænam erat. 3. 305, a
 Fortitudo quid sit. 4. 379, c. illius hostes. 4. 380
 Fortitudines agri quæ sint. 1. 1021, a
 Fragilitas felicitatis humanæ quanta sit. 2. 593, a
 Frater vxoris Aaron cur nobis indicatus. 2. 86, b
 Fratrem defuncti sine liberis, vxorem ducere nolentem cur Deus conspui iubet. 1. 181, d
 Fratres Ioseph an peccarint illum vendentes cum inseruierint voluntati diuinæ. 1. 68, d
 Fratres Christi quinam dicti sint. 1. 501, c
 Fratres Apostolorum quinam erant. 2. 144, a
 Fraudatio inter coniugatos matrimonio prohibita, quid sit. 4. 309, b
 Fraus in S. Athanasium structa. 3. 577, b
 Fructio honorum omnium vbi percipiatur. 1. 735, d
 Fructio iustorum immortalis. 2. 141, a
 Frumentius quis fuerit. 3. 570, 571
 Fructus quem recipiet qui à diuina spe pender, & qui vitam elegit mansuetam. 1. 535, c
 Fructus quem percipient qui pro pietate & iustitia sudores sustinuerunt. 1. 585, c
 Fructus diuini Spiritus, & fructus diaboli quinam sint. 1. 985, b
 Fructus qui ex perfectione virtutis percipitur. 1. 399, b
 Fructus peccati quis sit. 1. 880, c
 Fructus eius qui firmiter sperauit in Domino quis. 1. 408, a
 Fructus qui in sacrificiis offerebantur. 1. 590, c
 Fructus peccati quis. 1. 658, a
 Fructus spei in Deo collocatæ quis sit. 1. 816, d
 Fructus inobedientiæ. 2. 904, c
 Fructus pietatis qualis sit, & qualis impietatis. 2. 88, d
 Fructus quem de Dei timore percipimus quis sit. 2. 39, a
 Fructus qui ex nequitia colligitur quis sit. 2. 188, b
 Fructus iustitiæ quis & quantus sit. 2. 126, c
 Fructus peccati quis sit. 2. 160, a
 Fructus supplicij Iudæorum quis fuerit. 2. 280, c

I N D E X

Fructus lucis in quo sit. 3. 313, c
Fructus Euangelij quis sit. 3. 344, c
Fructus prædicatoris quis debeat esse. 3. 190, d
Fructus Spiritus quis sit. 3. 285, d
Fructus bonarum actionum quinam sint. 3. 512, d
Fructus quos ex infelicitate perceperit Celestiacus. 3. 921, a
Functio cuiuslibet partis corporis humani. 4. 383, 384
Fundamentum impietatis quod sit. 1. 442, d
Fundamentum omnium malorum, non inuocare Deum. 2. 723, d
Fundamentum Sionis quo lapide constet. 2. 83
Fundamentum & crepido Ecclesiæ. 2. 526, c
Fundamentum iniquitatis quodnam sit. 3. 19, b
Fundamentum verum omnium bonorum quodnam sit. 3. 94, b
Fundamentum pœnitentiæ quodnam sit. 3. 418, c, d
Fundamentum impietatis quodnam fuit. 2. 426, c
Fundamentum impietatis quodnam sit. 3. 469, a
Fundamentum Ecclesiæ. 3. 133, c, d
Fundamentum bonorum futurorum quodnam sit. 3. 490, a
Fundamenti signaculum quid sit. 3. 498, d
Fundamenta pietatis quæ sint. 1. 742, d
Funiculus coccineus quid repræsentet. 1. 1042, a
Funiculus maris quid sit. 2. 868, a
Fumus ab Aquilone veniens quis erat. 2. 66, c
Furor iræ quid sit. 1. 666, d
Furor Dei quis sit. 2. 143, b
Furtum à quo generetur. 3. 311, c

G

GABAONITÆ cur ad ligna cædenda & aquam ferendam damnati sint. 1. 202, b
 à quo sublatis. 1. 289, b
Gabriel Archangelus à Daniele visus. 2. 646, a
 658, c. quali forma. *ibid.* d. quid dixerit Danieli. 2. 658, c. 661, a. 665, c. 675, a. quomodo vocauit Christum. 2. 661, c
Gad cur prænuntiet Iacob pater, futuras ab incursionibus latronum insidias. 1. 76, a
Gainas magister militum Arrianus quid ab Imperatore petierit è diuinis templis sibi dari. 3. 744, quis id fieri posse negarit. *ib.* d. & 745, a
Galaad quid erat. 2. 176, b
Galatia quæ sit & quæ olim erat. 3. 505, b
Galea Christianorum quænam debeat esse. 3. 379, c
Galea salutis quænam sit. 3. 320, a
Galgala quid sit. 2. 716, a
Galgalus quid sit. 2. 741, a
Galilæi à Iuliano Apostata appellati quinam erant. 3. 643, a. 655, b
Gallia olim Galatia dicta. 3. 617, b
Gallus Iuliani Imp. frater quàm pius fuerit. 3. 637, d
Gastion gaber quid sit. 1. 311, d
Gaudium impiorum an sit verum gaudium. 2. 125, b
Gaudium quod recepit Darius videns Danielem viuere. 2. 623, d

Gaudium seruatoris nostri quodnam sit. 3. 453, c
Gaza quid erat. 2. 768, c. & 909, b, e
Gedeon cur Ephod sit vsus. 1. 217, a
Gedeoni cur sit dictum, *Vade in hac fortitudine tua, & liberabis Israël de manu Madian.* 1. 215, c
Gelasius Ep. Cæs. quid de passione Christi censuerit. 4. 167, d
Gemitus sanguinis quid sit. 2. 432, d
Genæ & labra in canticis quid denotent. 1. 1059, b
Generatio Enach quæ. 1. 154, d
Generatio filij à patre cælesti qualis sit. 3. 398
Genitura mundi à quo conscripta. 4. 502, a
Gens bellatrix quænam erat. 2. 59, c
Gens quæ erat, quæ ab Aquilone in expeditionem aduersus Babylonios venit. 2. 265, c
Gens Saba quid sit. 1. 311, d
Gens antiqua apud Ieremiam quæ sit. 2. 166, b
Gens nulla quæ non audierit Euangelij doctrinam. 3. 112, c
Gens per quam cæteræ ad pietatis consortium vocatæ sunt. 4. 454, b
Gentium salus quo psalmo prædicatur. 1. 797
Gentium symbolum quidnam sit. 2. 42, b
Gentium viæ quænam erant. 2. 179, c
Gentium robur per quid repræsentatum. 1. 720, c
Gentium princeps quis sit. 2. 469, c
Gentium mare amarum à quo dulce redditum. 2. 130, b
Gentium conuersio quibus verbis prædicta. 2. 198, a
Gentium filia quænam erant. 2. 475, a
Gentium leo quis sit. 2. 473, b
Gentes secundum quid sint natæ. 3. 282, b
Gentes de quarum euentis prædixit Isaias, quæ erant. 2. 70, b
Gentes in Deum credituras quibus verbis fuerit prædictum. 1. 640, b
Gentes olim mendicantes quas nunc possideant diuitias. 1. 839, b
Gentes cur decebat salutem consequi. 2. 500
Gentes cur desertum dictæ fuerint. 1. 503, c
Gentes à quo dignæ factæ sint vt bona reciperent. 3. 81, b
Gentes super quod fundamentum ab Apostolo sint fundatæ. 3. 271, c
Gentes per quid receperint Dei promissiones. 3. 304, a
Gentiles quæ & quæta ausi sint in Christianos, accepta à Iuliano Apost. potestate. 3. 640, c. & seqq.
Gentes extraneæ cur permultæ habitarent cum Israëlitis. 1. 210, c
Gentes quæ pœnas ab Ægypto debebant exigere quæ erant. 2. 474, c
Gentes quænam erant nationes ita dictæ Davidis tempore. 1. 776, a
Gentes quæ erant in circuitu Hierusalem. 2. 762, c
Gentes cur canes fuerint vocatæ. 1. 476. cur pauperes nominatæ. 1. 479, b
Gentes Ægyptiis auxilium dantes quænam erant. 2. 463, b
Genus Dei quodnam sit. 4. 637, b
Genus Domini secundum carnem quibus sit commune, & quibus proprium. 2. 112, a

N O M I N V M E T I R E R V M.

Genus Sadoe quod & quale erat.	2. 528, a	Græcorum fabulæ quales erant.	3. 201, b
Genus Seth cur separatum à genere Caini.	1. 40, a	Græcorum opiniones de diis.	3. 178, 179
Genus humanum cuius sit natura simile.	2. 99, d	Græcorum fabulæ quænam sint.	4. 77, a
Genus armorum spiritualiter acceptum quodnam sit.	2. 129, b	Græcorum legislator quis fuerit.	4. 611, b
Genera diuini cultus quot sint.	3. 13, d	Grammatica describitur, & illius vtilitas ostenditur.	4. 362, d. 363
Geon quis sic vocetur.	1. 297, a. quid erat 2. 152, e	Grando quàm Deus Aegyptiis misit, quid fecerit.	1. 822, b
Geometria quinam fuerint primi inuentores.	4. 467, d	Gratia Dei quid agat in homine.	2. 941, d
Georgius Laodiceus quandonam graecolens hæreseos virus euouerit.	3. 631, a	Gratia Spiritus sancti per quid indicatur.	1027, a
Gerara cuiusnam sint prouinciæ.	1. 376, b	Gratia diuina ex quibusnam hauiatur fontibus.	1. 735, d
Geth quid erat.	2. 782, c	Gratia Spiritus sancti quàm doctrinam doceat homines.	1. 807, d
Giezi cur iussus nemini benedicere, & sibi benedicientibus non respondere cum missus est vt suscitaret puerum.	1. 340, d	Gratia diuina cur quosdam aliquando deserat ad tempus.	1. 880, d
Gigantes à sacra Scriptura dicti quinam sint.	1. 40, d	Gratia & fides lege antiquiores.	3. 36, d
Gladius Dei quis sit.	2. 82, a	Gratia quomodo sese gerat erga peccatores.	3. 223, b
Gladius Domini quis dictus fuit.	2. 255, c	Gratia quodnam regnum habeat.	3. 45, a
Gladius num ad victoriam comedit? quid hoc significet.	1. 266, b	Gratia quam D. Paulus acceperat qualis erat.	3. 111, b
Gladius flammens quo eiectioni sunt Adam & Eua, an verus fuerit ignis.	1. 36, c	Gratia per quid detur.	3. 96, a. qua mensura detur. <i>ibid.</i>
Gladius Spiritus sancti quis sit.	3. 320, a	Gratia quomodo detur iis qui sanctissimo baptismo digni habentur.	3. 179, d
Gladius malignus quis sit.	1. 962, c	Gratia quænam olim erat videre filios filiorum.	1. 922, d
Gloria Dei scopus nostrarum actionum debet esse.	3. 170, d	Gratia sacrosancti baptismatis quid donet.	2. 230, c
Gloria Domini implebit omnem terram, quid sit.	1. 154, d	Gratia spiritualis quibusnam olim euidenter dabatur.	3. 177, c
Gloria quomodo à Christo accepta cum esset Deus.	3. 399, a	Gratia quomodo recipi possit.	1. 653, c
Gloria cur sit mulieribus comam nutrire.	3. 173, c	Gratiæ Apostolicæ proprium.	1. 583, c
Gloria D. Pauli quænam erat.	3. 306, c	Gratiæ pro quibus sint Deo agendæ.	3. 314, d
Gloria magna gratis prædicare.	3. 163	Gratiæ Deo agendæ, in omnibus, omni tempore, &c.	3. 380, d
Gloria nostra quid sit.	3. 214, c	Gratiæ necessitas quanta sit.	1. 516, b
Gloriæ mater quæ sit.	1. 980, d	Gratiæ diuinæ bases quænam fuerunt.	2. 526, c
Gloriæ spes & diuitiæ quænam sint.	3. 350, b. c	Gratiarum actio pro quibus Deo offeratur.	3. 470, a
Gloriam Domini nuda facie specularantes quinam sint.	3. 225, c	Gratianus Imp. & eius pietas.	3. 705, b. c. quomodo interemptus fuerit.
Gloriatio D. Pauli quænam erat.	3. 203, a	Grex diuinus, scilicet Christiani, per quid factus sit.	3. 722, d
Gloriatio Iudæorum quæ & de qua re erat, & quando cessauit.	3. 33, b	Greges captarum & tonfarum quinam sint.	3. 312, a
Gloriari secundum carnem quid sit.	3. 253, b	S. Gregorius Nazianz. quid de Verbo incarnato censuerit.	4. 403, d. quid de Christi humanitate post resurrectionem.
Gloriandum non esse de donis alienis.	1. 38, b	quid de Christi passione.	4. 163, c
Gnosteorum opinio de Christo.	4. 88, b	S. Gregorius Nyssenus quid de Verbo incarnato censuerit.	4. 42. quid de incarnatione Verbi diuini.
Godolias quis erat.	2. 243, b. 244, b. à quo cum suis fuerit interfectus.	4. 99, c. post illius resurrectionem.	100. quid de Christi.
Gog quid sit.	2. 509, b. per quem cognitionem salutarem recepit.	2. 512, a. quarum gentium fuerit Rex.	4. 164, c
Gomor quid sit.	2. 529, c	Gomor quid sit.	4. 193, b
Gortheni quam hæresim profitebantur.	4. 193, b	Gortholia cur suos etiam nepotes à medio sustulerit.	1. 348, b
Gortholia cur suos etiam nepotes à medio sustulerit.	1. 348, b	Gothi vndenam hæresim Arianam contraxerint.	3. 704, c
Gothorum Ecclesia à S. Ioanne Chryostomo reformata.	3. 743, a	Gradus iniquitatis postremus quis sit.	3. 21, b
Gradus iniquitatis postremus quis sit.	3. 21, b	Græci quomodo Deum orabant.	3. 172, c. quid ad bellum processuri immolabant.
Græci quomodo Deum orabant.	3. 172, c. quid ad bellum processuri immolabant.	4. 589, b. quo honore afficiebant Herculem.	4. 595
Græci quomodo Deum orabant.	3. 172, c. quid ad bellum processuri immolabant.	4. 589, b. quo honore afficiebant Herculem.	4. 595
Græcorum dij quinam erant.	4. 507, a. 514, c	Græcorum fabulæ quales erant.	3. 201, b

- dederit. 1. 578, a, b
 Guttae quid nomine dicebatur apud Iudaeos. 1. 446, b
 Gymnasium in Hierosolymis ab Antiocho aedificatum. 2. 647, d
- H
- H**ABITVS qui imponebatur idolis quis & qualis erat. 2. 422, a
 Hadrach quid sit. 2. 909, a
 Haereditas. *vide* Haereditas.
 Haeresis multorum de Christo. 3. 975, d. 976, a. b. 978, b
 Haeresis à Noëto Smyrnaeo renouata in quo consistebat. 4. 228, a
 Haeresis Arrianae insignes antistites. 3. 711, d
 Haeresis Arriana vnde coeperit. 3. 522, 523. illius fautores. 3. 669, b
 Haeresis Audianorum qualis erat. 3. 669, 670, b. c. qualis erat. 3. 671, c
 Haeresis Simoniaca qualis erat. 3. 497, a
 Haeresis Ebionis qualis erat. 4. 188, d
 Haeresis Macedonica qualis. 3. 587, d
 Haereses omnes circa Christum quibus verbis ab Apostolo expugnentur. 3. 330, 331
 Haereses quae erant apud Corinthios quales. 3. 174, c
 Haereses aduersus incarnationem Verbi diuini. 4. 278
 Haeretici omnes quid suum habeant. 4. 3, d
 Haeretici anathemate damnati quinam erant ante Theodoretum tempus. 3. 536, c
 Haeretici qui aduersus Christum pugnarunt quinam fuerint. 3. 330, 331
 Haeretici qui dixerunt animae substantiam esse bonam corporis temperaturam. 4. 273
 Haeretici à D. Paulo accusati quinam sint. 3. 326, b. c
 Haeretici quomodo & quando fugiendi. 3. 514, d. 515, a. quomodo dignoscantur. 3. 486, b
 Haeretici qui fuerunt Apostolorum tempore. 4. 215, d. & *seqq.*
 Haeretici qui humanitatem Christi aperte negauerunt. 4. 52, c. & qui Christum esse dumtaxat hominem praedicauerunt. *ibid.* c
 Haeticorum Ecclesiae cur filiae appellatae. 1. 1017, d
 Haeticorum blasphemiae quibus verbis denudanda. 2. 229, d
 Halassij vita & qualitates. 3. 868, d. & *seqq.* vipera dormiens ab eo calcata quid egerit. 3. 870, a
 Hamaxobij quinam nuncupentur. 1. 584, a
 Harmonius quid de Virginis conceptione & partu censeat. 3. 1024, a. à quo confutatus sit. 4. 209, b
 Harmonius poeta. 3. 700, d
 Harmostae quinam erant. 4. 396, a
 Hebdomada hebdomadam quenam erat. 2. 411, b
 Hebdomades septuaginta concisae quid sint. 2. 658. & *seqq.*
 Hebraei vnde sic denominati. 1. 48, c. à quo. 2. 537, c. cur iussi sint altare ex lapidibus non factis aedificare. 1. 99, d. cur iussi sint ab Aegyptiis auferre quae mutuo ab illis acceperant. 1. 822, c. cur à Deo iussi mutuo ab Aegyptiis petere vasa aurea, &c. 1. 89, b. cur illis ad fugam praeparatis praeeperit Deus, celebrare festum Paschae. *ibid.* c. quibus armis pugnantibus aduersus Amalec. 1. 94, d. quomodo numerabant annum. 2. 662, a
 Hebraeorum stultitia quae. 1. 824, d
 Hebraeis cur prohibitum fuerit terram serere anno septimo. 1. 138, a
 Hecate quibus dominabatur. 4. 517, b
 Hecataeus in quo posuerit vltimum bonum. 4. 645, c
 Helena Constantini Imp. mater, quam curam circa Dei templi structuram impenderit. 3. 563, d. & *seqq.*
 Heli ex qua erat familia. 1. 233, a. cum suos filios monuisset vt conueniebat, cur poenas pro eis luerit. 1. 233, d
 Hemina olei quid significabat. 1. 128, a
 Heracleon haereticus cuius discipulus fuerit. 4. 201, b
 Heraclides quid de stellis censuerit. 4. 530, b. quid de luna. 4. 531, a
 Heraclitus Ephesius quid de solis magnitudine censeat. 4. 480, a. hortatus est ductum fidei sequi. 4. 478, d. quid de rerum principio censuerit. 4. 486, d. quid de iis qui in bello moriuntur. 4. 600, b. illius dictum admiratione dignum. *ibid.* quid de animae beatitudine. 4. 645, b. quid de infidelibus. 4. 476, c. quid de anima. 4. 545, c. quid de vniuerso. 4. 529, a. quid de materia. *ibid.* quid de solis magnitudine. 4. 531, a
 Herbas non esculentas cur Deus iusserit germinare. 1. 11, a
 Herba festa cui decem celebrabantur. 4. 583, b
 Hercules Alcmenae & Amphitryonis filius, à quibus pro Deo fuerit habitus. 4. 510, d. & 594, b
 Haereditas Dei quae. 1. 519, c
 Haereditas vera quae sit. 1. 631, a
 Haereditas, quam possidebant sacerdotes quae erat. 2. 531, a. vbi sita. 2. 535, b
 Haereditas quam Deus spreuit. 1. 713, a
 Hermas vnus ex Messalianae haeresis principibus. 3. 670, c. 4. 243, d. cuius discipulus fuerit. 4. 214, c
 Hermogenes qualis erat. 3. 326, c
 Hermogenes haereticus, & qualis fuerit illius haeresis. 4. 207, d
 Herodes alienigena ex paterna origine qualis, & qualis ex materna fuerit. 4. 22, b
 Herophilus vbi sedem animae principalem esse dicat. 4. 546, b
 Hesiodus Dei veri penitus ignarus. 4. 490, c. quid de Oceano & Tethyde censuerit. *ibid.* quandonam floruerit. 4. 494. quam de Deo opinionem habuerit. 4. 506, d
 Hiems in Canticis quodnam tempus significet. 1. 1027, c
 Hieremias Propheta quoruplici gratia erat praeditus. 2. 147, a. à quo rege magno fuerit affectus honore. 2. 798, a
 Hiericho vrbs cur anathema dicta sit. 1. 200, c. eam instantanti cur sit maledictum. 1. 201, a
 Hieroboam si festum Iuda fecerit in Bethel, cur dicitur, *in festo quod finxit ex corde suo.* 1. 317, b. illius domus per quem deleta. 1. 323, b. eius

N O M I N V M E T R E R V M.

- impietas. 1. 374, b. c. eius internecio. 1. 376, a. quot annis regnauerit. 2. 766, b
- Hieroboam filius Ioas regis Israël. 2. 704, b
- Hieroboam filius Nabath. 2. 702, c
- Hierophantes quis erat apud Græcos. 4. 482, b
- Hierusalem cur lebes dicta sit. 1. 628, d. cur fuerit dicta Selmon. 1. 655, d. à quo idolis sit completa. 2. 644. cur dicta Ælia. 2. 31, a. cur comparata terebintho & quercui. *ibid.* à Babyloniis obsessæ quinam in auxilium uenerint. 2. 239, c. cur eam Deus ab Antiocho tam scelerato homine capi permiserit. 2. 648, b. per quem primò post reditum è Babylone, fuerit ædificata. 2. 535, d. cur & quando dicta fuit soror Sodoma. 1. 321, a
- Hierusalem quomodo capta fuerit obsidione à Dauide cum antè euerfa fuisset. 1. 209, a. quomodo antè vocabatur. *ib.* b. cur posita in medio gentium. 2. 331, a. cur dicta virtus. 2. 678, c. quandonam florebat. 2. 6, c. sub quo rege fuerit capta primò, sub quo secundò, sub quo tertio. 2. 304, a. b. quandonam fuerit deserta. 2. 85, c. quo sensu dicatur cælum. 2. 91, d
- S. Hilarius Episc. quid de Verbo incarnato, & de Christi naturis censuerit. 4. 106, d. & *seqq.* quid de eius resurrectione. 4. 108, b. c
- Hin quiderat apud Iudæos. 2. 328, c. & 530, a
- Hinnuli capreæ quinam sint. 1. 1043, c
- Hipatus quis & qualis erat. 3. 904, c
- Hippasus Metapontinus quid de vniuerso censuerit. 4. 529, a. quid de rerum principio censuerit. 4. 486, d. quid de anima censuerit. 4. 545, c
- Hippocrates ubi vim animæ principalem collocet. 4. 546, b
- S. Hippolytus Episc. & Martyr quid de Verbo incarnato censuerit. 4. 36, b. quid de Christi humanitate. 4. 88, & *seqq.* quid de Christi passione. 4. 155, d
- Hircanus quis, & à quo occisus fuerit. 2. 662, b
- Hircus pro quo offerebatur. 1. 117, b. 4. 137, b. à quibus pro Deo fuerit habitus. 4. 521, c
- Hirci quinam sint. 2. 266, b
- Hirci duo oblati, quorum alter mactabatur, alter verò dimittebatur, quid figurabant. 4. 136, c. cur duo sacrificabantur, & cuius typus erant. 1. 130, c. d
- Historia monastica. 3. 757. & *seqq.*
- Historia Theodoretì à quo tempore incipiat. 3. 522, a
- Historia de Ruth cur scripta sit. 1. 224, b
- Hædi quid in scriptura significant. 1011, a
- Homerus quandonam floruerit. 4. 494, b. quam de Deo opinionem habuerit. 4. 506, d. quid de homine censuerit. 4. 544, a. quid de Deo uero sciuerit. 4. 490, c. quid de Oceano & Tethyde censuerit. *ibid.*
- Homicidium Iudæorum quibus armis fuerit commissum. 1. 622, c
- Homicidium qui imprudens commiserat cur iussus fugere. 1. 101, a
- Homo quomodo sit filius Dei. 3. 405, c. quomodo imago Dei. 1. 19, & 23, b. solus est imago Dei inter omnes creaturas. 1. 21, a. quomodo factus minor Angelis. 1. 426, c. in quo imago Dei. 3. 172, d. Homo carnalis quis sit. 3. 56, d. homo animalis quis sit. 3. 131, b. & quis spiritalis. *ibid.* homo cui Deo & à quibus immolabatur. 4. 589, b. cur non maiori & ampliori corpore sit praeditus. 4. 373, a. cur omni armatura naturali destitutus fuerit creatus. 4. 358. à quo disciplinam moralem didicerit, & à quo discretionem boni & mali acceperit. 4. 669, d. homo temperatus secundum Platonem quis sit. 4. 665, a. cur bestias formidet. 1. 13, d. à quo formatus sit. 4. 271, a. à quibus dictus sit ab Angelis formatus. *ibid.* à quibus dictus sit Deus omnium. 4. 204, b. homo pestilens quis sit. 1. 400, a. homo diuina spe munitus qualis sit. 1. 917, a. homo qui die Sabbati ligna collegerat cur lapidatus. 1. 155, d. homo Dei amore imbutus quid possit. 4. 690, a. homo Deo confidens cui comparetur. 2. 199, a. homo peccati quis sit. 3. 386, b. homo nullus iustus qui inimicis suis imprecatur. 1. 498, d. homo iniquus cum leone comparatus. 1. 435, b. homo quomodo sese gerere debeat cum peccantibus proximis. 3. 286, c. homo quis superior sit suis inimicis. 1. 473, b. homo nullus Deo quam par est gloriam reddit. 3. 27, d. homo uetus quid sit. 3. 46, b. & 310, c. homo iustus qua re non satietur. 1. 411, c. homo nouus in quo perfectè induatur. 3. 358, d. homo spiritalis quis dicatur. 3. 194, b. homo qui in matre Sion natus est quis sit. 1. 744, d. homo uirtutis studiosus quo sensu possit lætari malitiæ operarios suppliciis affici. 1. 620, a. homo hominum primogenitus quis sit. 1. 755, a. homo quis dicendus hinc beatus. 1. 549, d. & 733, c. 735, d. homo ut uerè felix sit qualis debeat esse secundum Aristot. 4. 646, d. cur morti obnoxius. 4. 132. homo felix quis dicendus. 1. 824, c
- Homini definitio quænam sit. 4. 72, a
- Homines pij quomodo Deum quærant. 2. 552, a
- Hominiibus, quibus adest Deus, omnia præter illum contemnenda. 3. 903, d
- Homines Deum posse imitari. 4. 663, a. b
- Homines si æquales essent dignitate & cæteris quid fieret. 4. 572, a
- Homines maligni quinam propriè sint. 3. 20, d
- Homines cur à diabolo impugnari Deus permiserit. 4. 525, b
- Homines quinam sint qui non possunt dicere uerè: *Confitebor tibi in toto corde meo.* 1. 428, c
- Homines antiqui quare tam diu uixerint. 1. 41, b
- Homines quinam dicantur mundi. 1. 123, d
- Homines sanæ mentis non lædi præuis seruiendo dominis. 4. 405, b. & *seqq.* cur pleriq; Dei prouidentiam accusent. 4. 560. ad quid sapientes, & ad quid ignorantes. 2. 163, a
- Homines pœnitentiã uacui nullam à iustis uilitatem accipient. 2. 362, d
- Homines tam aspergentes quàm aspersi cur dicebantur immundi vsque ad uesperam. 1. 158, d
- Homines omnes quo iure Dei sint serui. 1. 901, d. quibus liceat Canticum Cant. legere, quibus uerò non. 1. 995, b. unde editi secundum poëtas. 4. 543, d
- Homines Christi quinam sint. 3. 199, b
- Homines uidentur propter impietatis exupe-

INDEX

- rantiam, salutem cupere. 2. 376, d. à quo fuerint morte affecti. 3. 298, c
 Homines pestilentes quinam sint. 2. 23, c
 Homines post resurrectionem visuri sunt filium hominis venientem in nubibus cæli. 4. 182, d
 Homines qui dicunt bonum malum & malum bonum quinam sint. 2. 24
 Homines quinam præcipuè sint execrabiles. 1. 498, d
 Homines & volentes & nolentes labi. 3. 970, b
 Homines naturaliter cognoscere malum. 4. 291, c
 Homines posse ad exitum perducere promissiones diuinas. 2. 517, c
 Homines beneuoli Deo quinam sint. 1. 869, d
 Homines carnales quinam sint. 3. 131, d
 Homines quo sensu sint Christi fratres. 1. 478, b
 Homines quantum differentes sint in diuinis dogmatibus. 3. 1008, b. c
 Homines mortui & viuentes quinam erant. 1. 865, b
 Homines primi resurrecturi quinam sunt. 3. 377, b. c
 Homines Dei quinam verè dicantur. 3. 488, a. quinam dicantur à Dauide beati. 1. 513, c. d. 1. 519, c
 Homines miracula diuina præ cæteris cernentes quinam sint. 1. 836, b. si æqualiter essent diuites quid inde sequeretur. 4. 384, d
 Homines beati quinam dicendi. 1. 879, b. & 921, c
 Homines verè fideles qui. 1. 399, a
 Homines, qui per diuinum iter incedere elegerunt, quid deceat. 1. 513, a. b
 Homines quomodo sint Christi. 3. 136, b
 Hominum cur tanta diluuiò fuerit deleta multitudo. 1. 41, c
 Hominum salus ex quo solùm pendeat. 2. 874, c
 Hominum mores quales sint. 4. 676
 Hominum mentes cur dictæ sint aquæ. 1. 575, a
 Hominum impiorum dicta de Deo quæ. 1. 435, d
 Hominum peccata quomodo credebantur ab antiquis in inferno castigari. 4. 652
 Hominum stultitia quanta sit. 3. 186, a
 Hominibus quid agendum vt Deus in eos non ferat sententiam. 3. 176, d
 Honor piorum hominum quis. 1. 633, a
 Honor quem natura humana suscepit à Deo quis. 1. 427
 Honor idolis ab Israëlitis exhibitus qualis erat. 2. 159, d
 Honor quem filij debent suis parentibus qualis sit. 3. 316, d. 317
 Honorius Imp. Theodosij filius quomodo certamina gladiatoria Romæ sustulerit. 3. 741, a
 Hormisda præcipuè apud Persas nobilitatis. 3. 752, c. & seqq.
 Hortus conclusus quis sit. 1. 1049, b
 Hortus nucis quid sit. 1. 1070, b
 Hortus ebrius quid sit. 2. 127, a. & quid hortus Christi. *ibid.*
 Hostis cuius loci erat Episc. 3. 606, c
 Hospes D. Pauli quis erat. 3. 118, d
 Hostes Israëlitarum quinam fuere. 2. 302, d. 303. cur appellati sint heredes. 2. 175, c
 Hostia & oblatio Christianorum quænam sit. 3. 312, c
 Hostia viuens, sancta & Deo placens quænam sit. 3. 94, d
 Hostia à Christo oblata. 4. 19, d
 Hostiæ rationales quæ sint. 1. 783, a. & 870, a
 Humanus dies quid sit. 3. 137, a
 Humanitas post Verbi incarnationem nullibi à diuinitate fuit separata. 4. 288, b
 Humanitas Domini quanta sit. 2. 157, d
 Humilitas Christi. 3. 935, b. quanta fuerit. 3. 329, d. 4. 43, a. quibus verbis demonstretur. 2. 117, d
 Humilitas insignis D. Pauli. 3. 138, c. qualis erat. 3. 259, c
 Hyacinthia festa à quibus agebantur. 3. 941, c. 4. 597, c
 Hydroparastatæ quinam & quales erant. 4. 208, b
 Hyænx spelunca quid sit. 2. 187, b
 Hymenæus qualis erat. 3. 326, c
 Hymnus beneficia à Deo in Iudæos collata enarrans. 1. 861, b
 Hymnus omnibus hominibus congruens quis sit. 1. 870, c
 Hymnus puerorum in fornacem missorum expositus. 2. 884. & seqq.
 Hymnus à S. Paulo SS. Trinitati oblatus. 468, a
 Hymnus oblatus ab iis qui salutem à Deo consecuti sunt. 1. 872, d
 Hyperides orator quid de rebus obscuris dixerit. 4. 581, a
 Hypocritis diu latere non potest. 3. 501, c
 Hypostasis diuina quid sit. 4. 6, a
 Hypostasis quomodo differat à substantia. 4. 4. d. 5, a
 Hypostasis vnâ esse Patrem, Filium & Spiritum sanctum quis docuerit. 4. 223, d
 Hypostases diuinæ. 3. 595, d. quibus verbis fuerint expressæ in rerum creatione. 1. 16, a
 Hyrcani quibus cibus canesalebant. 4. 615, b

I

I A C O B cur à Deo dilectus, & Esau odio habitus. 2. 932, d. 3. 76, b. quid ex timore patris sui iurauerit. 1. 65, a. cur dixerit Laban, *Benedixit te Dominus ob pedem meum.* 1. 63, b. cur virgas decorticas bibentibus ouibus apposuerit. *ibid.* c. cur noluerit committere Benjamin Rubeno. 1. 69, d. quare sepeliri mandarit corpus suum in Chebrō. 1. 71, a. quodnam epithetum habebat. 2. 45, b. num mentitus est cum dixit, *ego sum Esau primogenitus tuus.* 1. 59, d. cur tantas sit adeptus benedictiones. 1. 60, d. cur inunxerit lapidem. 1. 61, c. cur quatuor haberit vxores. 1. 61, d. quomodo dicatur filiis benedixisse, cum nonnullis maledixerit. 1. 72, b
 Iacobus quomodo frater Domini; cuius erat filius. 3. 196, b. & 268, a
 Iacobus Eremita cuius erat. 3. 764, d. illius cibus. 3. 765, a. vestes. *ibid.* illius miracula. 3. 766. illius mortificationes quales erant. 3. 767, b. vis eius orationis. 3. 771, b. purpura & diademate cinctus cuiusnam apparuerit. *ibid.* d
 Iacobus monachus Maronis monachi discipu-

N O M I N V M E T R E R V M.

- Ius, & eius vita. 3. 854, c. & *seqq.* eius ci-
bus. 3. 849, b. eius miracula. 3. 860. cum
quo bellum gesserit. 3. 861, a. illius visio. 3.
862, d. 863, c. diabolus sibi astantem fuga-
uit. 3. 866, a
- Iacobus Nisibis Episc. quali fuerit vitâ. 3. 632,
633
- Iacobus & Ioannes cur filij Boanerges dicti. 1.
502, a
- Iannes & Iambres quinamerant. 3. 501, b
- Iana sanctorum in templo Dei quæ erat. 2.
523, a
- Iapetus à quibus pro Deo habitus. 4. 512
- Iarib quid erat. 2. 719, b
- Iba Episcopus. 3. 981
- Iberi quando & à quo fide fuerint imbuti. 3.
571, c
- Idèritas personarum SS. Trinitatis quibus ver-
bis fuerit expressa in rerum creatione. 1. 15,
d. illarum hypostaseon numerus. 1. 16, a
- Identitas Verbi diuini cum patre demonstratur.
3. 397
- Idioma Hebræorum & Syrorum quodnam sit.
2. 680, c
- Idioma Græcum quadruplex cur barbarum di-
catur. 4. 556, d
- Idioma linguarum quodnam antiquius. 1. 47, d
- Idiomata sacræ Scripturæ cur sit optas nouisse.
2. 377, d
- Idiota quis sit. 3. 191, a. 192, a
- Idololatræ cur piratis comparati. 2. 721, c
- Idololatrarum stultitia quare maximè ridenda.
2. 15, a. & 16, b. 510, a
- Idololatrarum stupiditas quanta sit. 2. 107, b. c
- Idololatria Israëlitarum, & quid adorabant. 2.
326, c
- Idololatria prisca Romanorum qualis erat. 3.
18, d
- Idolum propriè quid sit. 2. 727, a. quomodo
differat à similitudine. 1. 96, c
- Idolum Ammonitarum quodnam erat. 2. 864, b.
- Moabitarum. 2. 67, a
- Idola antiquitatis quomodo ornabantur à suis.
2. 422, a. à quo suum esse habeant. 2. 96, b
- Idola quæ gentes adorabant qualia erant. 4.
643, d. & 644, a. quomodo nuncupentur
passim in sacra Scriptura. 1. 531, d. quot &
qualia adorabant Israëlità. 2. 371, d
- Idola quæ coluit Salomon. 1. 313, b. & 314, b
- Idola vbique terrarum existentia à quo Imp.
destrueta. 3. 732, d. 733. cur cedris Libani
comparata. 1. 502, d
- Idolorum delubra quomodo ab Ieremia vo-
centur. 2. 265, d
- Idolorum cultus non carnis, sed animæ sunt
propria. 3. 285, c
- Idolorum sacerdotes capita sua radebant. 2.
528, b
- Idolorum delubra quo nomine in canticis desi-
gnentur. 1. 992, a
- Idolorum sacerdotes à quo fuerint occisi. 1.
779, & 795, d
- Idolorum cultus vnde sit exortus. 3. 167, c
- Idolorum fana à S. Ioan. Chrysostomo deleta.
3. 742, c
- Idolorum delubra cur appellata sint syluæ. 1.
504, b
- Idolorum imbecillitas per quid cognoscatur?
2. 102, a
- Idumæa quibus erat septa. 2. 792, d
- Idumæi à quo originem duxerint. 1. 730, b. à
quo & quibus noti facti sint. 2. 259, d. à quo
parente orti. 2. 791, a. cur erant superbi. 2.
792, c. quonam animo erant affecti erga Iu-
dæos. 2. 493, d. de qua re gloriabantur &
quomodo disputabant. 2. 281, c. cur nun-
quam viam sapientiæ agnouerint. *ibid.* d
- Iebusæi cur feriendi in pugione. 1. 268, d. qui-
nam ita dicti. 2. 910, a
- Iechouias quot annis regnarit. 2. 307, c. à quo
& carcere fuerit liberatus. 2. 275, c. in quam
calamitatem incidit. 2. 209, d. quantum
regnauerit. 2. 393, a. illius scelera. *ibid.*
- Iechoniæ captiuitas vrbs Hier. quanta fuerit.
2. 303, d. eius filij cur meritò fuerint suppli-
cio affecti. 1. 238, c
- Iecoris corporis humani quænam sit functio.
4. 344, d
- Ieddidi, quid significet. 1. 279, c
- Iehu cur statim atque vnctus fuit sit iussus
fugere. 1. 345, d. dux erat multitudinis. 1.
346, c. cur non sit mentitus cum interfectu-
rus sacerdotes idolorum dixit se multum ser-
uiturum Baal. 1. 347, d
- Ieiunantes propter quid lætari debeant. 2.
507, c
- Ieiunium verum quodnam sit. 3. 785, c
- Ieiunium quartum, quintum, septimum & de-
cimum quodnam sit. 2. 907, b. c
- Ieiunium obseruandum & sanctificandum. 2.
751, b. quibus facile, & quibus molestum. 3.
133, a. quare sit honorandum. 3. 148, d
- Ieiunij effectus quis sit. 2. 554, a
- Iepht hæ filia cur mactata fuerit. 1. 218, d
- Ieremias qualis erat. 2. 202, c. à quo percussus
sit. 2. 203, c. cur laudet Deum priusquam
dici, qua natus est, maledicat. 2. 205, a. quem
in carcerem fuerit detrusus. 2. 239, d. 240, a.
b. è carcere à Nabufardan eductus cui fuerit
traditus. 2. 243, b. cur scripserit lamentatio-
nes. 2. 286, d
- Ieremiæ vaticinia quis scriptis excipiebat. 2.
237, d. à quo igni tradita. 2. 238, a. & per quem
iussu Dei rescripta. *ibid.*
- Ieremiæ prophetia quibus & à quo fuerit lecta.
2. 276, b
- Ieroboam vbinam collocarit vitulam. 2. 257, b
- Iesus Christus cur noster Deus sit. 4. 124, d. cur
Emmanuel sit dictus. 4. 709, a
- Iesus Dominus in quo solùm possit dici. 3. 178,
c. cur dictus sit Christus. 3. 1032, d. Rex est
ante sæcula. 3. 1033, b. mediator noui testa-
menti. 3. 457, c. quomodo à Deo factus. 4.
157, a. b. *vide* Christus.
- Iesus magnus sacerdos quoniam timore sit per-
cussus audita comminatione diuina. 2. 878,
d. cuius erat filius. 2. 879, a
- Iesus filius Iosedec quomodo typus Christi. 2.
893, d
- Iesus Naue cur reliquerit gentes vt tentaret
Israëlem. 1. 212, b. ex miraculo apud Iorda-
nem edito apparuit vir à Deo dilectus: sic
Iesus Noster, &c. 1. 197, b. cur idem ei di-
ctum est à Deo, ac fuerat Mosi: *Solue sal-*

INDEX

- ccamentum, &c.* 1. 200, b
- Iezabel quomodo suo viro vsa sit. 2. 776, a
- Iezrael quis erat. 2. 706, c
- S. Ignatius Martyr quid de humanitate Christi post resurrectionem censuerit. 4. 33, c. & 86, b. quid de Christi passione. 4. 154, d
- Ignauia pastorum nullam habitura excusationem. 2. 487, d
- Ignis quibus Deus erat. 3. 751, c
- Ignis quid fecerit Aegyptiis. 1. 822, a
- Ignis purgatorius probatur. 3. 134, a
- Ignis Spiritus sancti quoruplex sit vis. 1. 503, b
- Ignis ab Ecclesia in diuinum tabernaculum illatus quis. 1. 1074, c
- Ignis quem in Canticis designet. 1. 987, b
- Ignis alienus quomodo intelligendus. 1. 122, b
- Ignis fulgurans quid futuri prænuntiabat Iudæis. 2. 309, b
- Ignis Simonis Magi qualis erat. 4. 192, b
- Ignis proprietates & vires quæ & quot sint. 1. 786, b
- Ignobilitas vera quænam sit. 3. 127, b
- Ignominia non respicienda, sed ex ea procedens beneficium. 3. 15, b
- Ignominia cuius vitij sit extremum supplicium. 3. 19, d
- Ignorantia Dei quænam sit. 3. 203, d
- Illusiones aquarum cur iter vocentur. 1. 772, d
- Illuminatio vultus quid sit. 1. 563, a
- Imbecillitas idolorum antiquitatis quæ. 1. 863, b
- Imbecillitas vera quænam sit. 3. 127, b
- Imago Dei quænam sit. 3. 226, d
- Imago Dei in hominibus quid sit. 1. 16, d. & seqq. in quod consistat. 1. 22, d
- Imago Dei si semper non fuit, ergo neque Deus semper fuit. 3. 530, a
- In quo suo prototypo similis. 3. 532, a
- Imago Dei, & eius filius, in quo differant. 4. 90, c
- Imago quam Deus ostendit in somnis Nabuchod. qualis erat, & quid significabat. 2. 573, a
- Imago summi erga nos amoris Dei. 2. 712, a
- Imago Antichristi quænam sit. 2. 687, c
- Imago viua eandem habet naturam cum suo exemplari. 3. 346, b
- Imago zeli quænam sit. 2. 340, a
- Imago figuras, sed non res habet. 2. 564, b
- Imagines masculinæ quænam sint. 2. 370, b
- Immensitas Dei per quid probeatur. 1. 443, d
- Immortalitas quomodo Deo conueniat, & quomodo creaturis quibusdam. 4. 145, a
- Immortalitas animæ rationalis quibus verbis clarè probeatur. 2. 280, b
- Immortalitas quomodo accipiat a Christo cum sit immortalis. 1. 450, a
- Immortalitas per quid naturæ humanæ data. 1. 431, d
- Immutabilitas toti Trinitati communis. 4. 6, c
- Immutabilitas Christi probatur in Euangelio. 4. 177, d
- Immundus quis dicatur super anima. 1. 143, d
- Imperatoris & sacerdotis differentia. 3. 729, c
- Imperatores qui se Deos esse existimarunt, & sibi templa erexerunt quinam sint. 4. 605, c
- Imperatores qui legem Euangelicam oppugnarunt. 4. 611, d. & seqq.
- Imperatores à Romanis in deorum numero colati. 4. 511, d
- Imperium omnium primum quodnam fuit. 2. 563, a
- Imperium Atheniense à quo euersum fuerit. 4. 604, c
- Imperium Romanum quo tempore floruerit. 2. 13, d
- Imperium diaboli & mortis, à quo & quomodo destructum. 4. 131
- Imperium hominibus in bruta & belluas commissum Dei prouidentiam demonstrat. 4. 364. & seqq.
- Imperium Romanum per quid à Daniele significetur. 3. 387, a
- Impetus assiduus peccati quid efficiat. 1. 884, d
- Impietas vnde procedat. 2. 341, b
- Impietas orbis à quo sublata fuerit. 2. 54, b
- Impietas quanta fuerit commissà aduersus & sancta & Christianos, Iuliano permittente. 3. 641
- Impietas summa Iudæorum quæ. 2. 124, a. & 164, a
- Impietas cuiam congruè compareretur. 2. 72, b
- Impietas Abessalonis quæ & quanta fuerit. 1. 420, 421, 422
- Impietas Baltasaris regis quanta fuerit. 2. 607, 608
- Impietas Sennacherib, & eius effectus. 1. 442
- Impietas Hieroboam quæ. 1. 374, b. c
- Impietas domus Iacob quænam sit. 2. 811, a
- Impietas Manassis quænam fuerit. 2. 862, d
- Impietas decem tribuum Israëlitarum. 1. 376, d
- Impietas omnium crudelissima & improbissima Iudæorum. 2. 370, d. 371
- Impietas Antiochi qualis fuerit. 2. 644
- Impietatis causa quæ. 1. 603, c
- Impietatis caput quodnam sit. 2. 899, c
- Impietatis impetus quibus verbis repellantur. 1. 633, c
- Impietatis materia quæ sit. 2. 337, d
- Impietatis fundamentum quodnam fuerit. 2. 426, c. illius extremus terminus. 2. 427, a
- Impietatis fundamentum quodnam sit. 1. 442, d. 3. 469, a
- Impietatis Iudæorum auctores quinam fuerint. 2. 187, c
- Impietates commissæ sub Lucio Arriano. 3. 687, 688. & seqq.
- Impudentia quorum sit propria. 3. 334, d
- Inauris super nares quid sit. 1. 991, d
- Inauris naso iniecta quid moraliter significet. 2. 368, d. cur auribus adhibita. 2. 369, a
- Incantatoribus Aegypti cur permissum sit eadem facere quæ Moses fecit. 1. 86, d
- Incarnatio Christi probatur. 3. 397. & seqq. quomodo intelligenda. 4. 716, a. & seqq. per quem psalmum prædicatur. 1. 425, d. quomodo facta sit. 3. 1091. & seqq. an differat ab vnione. 4. 67. quid de ea credendum sit. 4. 278, b. & seqq.
- Incarnatio & salutaris aduentus Verbi Dei quo psalmo prædictus. 1. 649. quibus prædicatur verbis. 2. 856, c. quantum sit donum hominibus, & illius erga eos amoris argumentum. 4. 442. & seqq. à quo dicta sit nobis omnino inutilis. 4. 247, a
- Incarnationis diuinæ scopus quis fuerit. 3. 512, c
- Incarna-

N O M I N V M E T R E R V M.

Incarnationis mysterium à quo imperfectum fuerit dictum.	3. 706, d	Innocentes cur eadem pertulere.	2. 227, c
Inclinationes ad deteriora à quo prius suscipiantur.	3. 299, a	Inobedientiæ fructus quis sit.	2. 904, c
Incolatus quis sit.	1. 911, a	Inquinamentum spiritus & carnis quodnam sit.	3. 236, d
Incompositi quinam sint.	3. 21, a	Insania idololatrarum quæ sit.	2. 15, a. 16, b
Incorruptio quomodo accipiatur à Christo, cum sit incorruptibilis.	1. 450, a	Insidias quas moliti sunt Idumæi contra Israël.	2. 494, b
Incredulitas Iudæorum à Deo reprehenditur.	2. 225, d	Insidiæ contra S. Athanasium instructæ.	3. 576, 577
Incredulitas seu perfidia Hebræorum quanta erat.	1. 827, c. d	Inipientes quinam sint.	3. 21, a
Incrementum Euangelij quodnam sit.	3. 344, c	Instabilitas impiorum.	1. 440, d
Increpatio hominis spiritualis quam vim habeat in diabolum.	3. 320, b	Instituta & leges spiritus sequentes quid colligent.	3. 287, c
Index amoris quid sit.	1. 97, d	Instrumentum orationis in homine quodnam sit.	4. 341, c
Indicium clarissimum aduentus Domini nostri.	1. 73, c	Instrumenta quibus debemus Deum celebrare quæ sint.	1. 517, b
Indicium veræ amicitie quodnam sit.	3. 97, b	Instrumenta quibus Deus iussit sacerdotes uti, quæ.	1. 723, d
Indicia passionis futuræ Christi.	1. 568, b. c	Instrumenta ferri quomodo nulla fuerint audita dum templum Salomonis ædificaretur.	1. 306, a
Indigentia scientiæ quanta sit.	2. 100, c	Insufflatio trina Eliæ quid mysticè significet.	1. 326, c
Indigentia naturæ humanæ quanta sit.	3. 41, d	Insultationes Pontificum, Scribarum & Phariseorum describuntur.	1. 477
Indorum fides tempore Constantini Imp.	3. 570.	Insultus futuri contra Ecclesiam per quem psalmum prædicti.	1. 573, c
à quo eam acceperint.	3. 571, a. c.	Intellectus à quibus dictus sit pars diuina.	4. 547, c. d
<i>Induimini Dominum Iesum Christum</i> , quid sit.	3. 102, c	Intelligentia Ecclesiæ quæ sit.	1. 1004, d
Induratio Pharaonis quomodo intelligenda.	1. 81, b. vnde orta.	Intelligentia præcepti, <i>non apparebis in conspectu Domini Dei tui vacuus.</i>	1. 102, c
Infans Davidis recens natus cum morti à Deo fuerit traditus.	1. 279, b	Intelligentia præcepti, <i>non erunt tibi dy alieni</i> , præter me.	1. 96, b
Infelicitas illius qui omnibus vult fieri sublimior.	2. 853, d	Intemperantia quam periculosa.	1. 607, c
Infelicitatem extremam esse hinc nullius rei inopiam pati.	4. 426, a	Intemperantia & iniquitas.	4. 312, a
Infelices quinam dicendi sint.	4. 569, d	Intentio Rachel subripietis idola sui patris.	1. 64, b
Infideles cur graues corde nominentur.	1. 412, a. & 413, a	Interitus operatorum iniquitatis quo psalmo prædictus.	1. 695
Infirmitas quæ reperiri possit in Christo.	4. 158, a	Interitus Gog quid gentes docuerit.	2. 518, b
Ingenitum nullo vocabulo exprimi posse.	3. 534, b	Internecio quam comminatur Deus Iudæis in Ægypto de gentibus.	2. 249, c
Ingeniti duo & duo æterni à quo dicti.	4. 212, b	Interpretatio peruersa Iudæorum de prophetia Malachiæ.	2. 824
Ingluuius quantum attulerit malum Esaii.	3. 456	Interpretatio benedictionis Iacob.	1. 59, d
Ingressus Dei qui sint.	1. 658, c	Interpretationes multæ istius nominis <i>Pascha</i> .	1. 89, d
Inimici Christi quinam potissimum sint.	1. 850, b	Interrogatio quæ vitæ rationem ab Iona reposcunt nautæ.	2. 801, b
Inimici communes quinam sint.	1. 623, c	Interrogatio Abrahami ad Deum, qua videtur hæsitasse in fide.	1. 51, a
Inimici nequissimi aduersus Deum pugnantes qui sint.	1. 680, a	Inuasio Medorum & Persarum in Babylonem quibus verbis prædicta.	2. 413, c
Inimici Davidis qui ei videbantur amici quinam erant.	1. 498, a	Inuentor primus psalterij & citharæ.	1. 40, a
Iniquitatis postremus gradus quis sit.	3. 21, b	Inventores veritatis secundum Apollinis Pythij opinionem quales fuerint.	4. 472, a. b
Iniquitatis exuperantia maxima.	2. 348, d	Inuidia iniquè viuentium.	1. 859, a
Iniquitatis fundamentum quodnam sit.	3. 19, b	Inuidia quid & quodnam scelus sit.	2. 620, a
Iniquitates tribus Iudæ quæ.	2. 770, d. 771	Inuidia quid sit.	3. 20, c
Iniquitates suas non videns solet alios irridere.	1. 420	Inuidia qua ardet diabolus, puerum nobis natum spectans.	2. 43, b
Iniquitates populi quibus verbis redarguantur à Deo per Prophetam.	2. 125, d	Inuisibilia Dei quænam sint.	3. 18, a
Initians, initiatus, & initiata quid significant.	1. 180, d	Ioab quare inuisus erat Dauidi.	1. 287, a. cur occiderit Abennerem.
Initium malitiæ ab Israëlitis commissæ.	2. 366, d	cur post hanc nefariam eadem non fuerit occisus.	1. 268, a
Initium malorum quodnam sit.	2. 369, d	cur cum ad Deum confugisset, à Salomone fuerit occisus.	1. 299, d
Initium pudoris quid sit.	2. 404, b	Ioachaz quis erat.	2. 307, a. & 545, d
Initium verum bonorum quodnam sit.	4. 654, d	Ioachim quis & qualis fuerit.	2. 547, d. quam
Initium doctrinæ Danielis quodnam fuit.	2. 561, c		
Initium apostasiæ Iudæorum.	2. 152, b		
Iniuria quotuplex in Davidis peccato.	1. 595, a		
Iniuriâ affectis Deus semper est vindex.	1. 423, a		
Iniurias patiēter ferre quodnam sit bonum.	3. 98, d. 99		
Iniustitia iuncta cum potētia quid efficiat.	1. 901, b		
Innocentiæ testimoniū quodnam erat olim.	1. 492, c		

INDEX

- impietatem commiserit. 2. 238. post quem regnarit. 2. 208. ubi fuerit occisus. 2. 393, b
- Ioanān quis erat, & cur voluerit clam interficere Ismaēlem. 2. 244, c
- Ioannes & Iacobus cur filij tonitru dicti sint à Domino. 1. 502, a
- Ioannes Baptista cui apparuerit. 3. 863, b
- Ioannes Episc. Hierosol. quid vtilitatis vrbi attulerit. 3. 747, 749. & seqq.
- S. Ioānes Chrysof. quid de Christi resurrectione & eius humanitate censuerit. 4. 102. & seqq. quid de Christi passione. 4. 168, b. & seqq. quid de Verbo incarnato. 4. 44. quomodo electus & Episc. factus. 3. 741, c. illius libertas in vitiis reprehendendis. 3. 742, b
- Ioannes monachus, & eius vita. 3. 871, a
- Ioannes Aegyptius, & illius prädictiones. 3. 738, c
- Ioannis Hierosol. reliquiarum trāslatio. 3. 748, c
- Ioannis Baptistæ corpus Sebaſte à quibus fuerit combustum. 3. 641, c
- Iob vnde traxerit originem. 1. 65, d. strenuus virtutis athleta. 3. 905, a
- Iobad cur sic dictus cūm antea vocaretur Iothor & Raguel. 1. 209, c
- Iodae quis & qualis fuerit. 2. 222, c
- Iodae sacerdos fecit testamentum inter Dominum & inter populum, vt esset in populum Domini, quid illud sit. 1. 349, c
- Iodsec quis erat. 2. 879, a
- Ioel Propheta quāenam prädixerit. 2. 747, d. cuius erat filius. 2. 748, b
- Ionadab filius Rechab quis sit. 1. 347, c. cur nominatus prudens cūm malum dederit consilium. 1. 279, d
- Ionas cuius filius erat. 2. 799, a. quo fugerit. *ibid.* illius responsio ad nautas. 2. 601. in ventre ceti cuius typus erat. 2. 803. cur super mare ascenderit. 1. 947, b. illius votum. 2. 804, d
- Jonathan volens irruere in hostes, cur signum dederit armigero. 1. 243, d. volens significare Dauidi infidias patris, cur per tela & iacula id fecerit. 1. 252, b. quomodo liberatus ab anathemate. 1. 244, b
- Jonathan percussit stationem alienigenarum, & c. quomodo id sit intelligendum. 1. 242, d
- Ioram à quibus fuerit victus. 1. 383, b. cur regnarit super Israhēlem, cūm non esset regis filius. 1. 336, b
- Iosaphat in quo errauerit. 1. 382, b. quomodo vicerit suos hostes. 1. 854, a
- Ioseph Patriarcha cui visus est. 3. 863, c. cur de suis ossibus mandatum dederit. 3. 449, d. cur fratris prærogatiuam primogenituræ tulerit. 1. 362, c. cur inuisus fratribus. 1. 66, a. cur dicatur vir bene fortunatus. 67, d. cur se duriorē præbuerit statim visis suis fratribus. 1. 69, a. cur secundum ex eis & non primogenitum recludi mandarit. *ibid.* b. ad quid fabulam scyphi commentus sit. 1. 70, b. cur non tanto tempore patrem fecerit certiorē de sua seruitute. 1. 68, b. cur patri carissimus erat. 4. 409, d. quomodo à suis fratribus fuerit exceptus. 4. 410. illius castitas. 4. 411, 412, 413. cur terram & pecora Aegyptiorum Pharaoni comparauerit. 1. 70, d
- Iosue cur dedit sortes terræ quibusdam trans Iordanem vt fecerat Moses citra, & quid mysticè hoc significet. 1. 203, c. cūm aliis terram distribueret, cur sibi nihil retinuerit. 1. 204, d
- Iosias Rex, cuius filius, & quanta fuerit eius pietas. 2. 863, a. quid fecerit aduersus idololatriā. 359, b. cur de eo eadem dicta sint ac de Ezechia cūm dissimiles essent. 1. 360, c. à quo fuerit interfectus. 2. 251, b. cur sanctificationem Leuitis indixerit, cūm arca esset in sancto sanctorum. 392, a
- Iosia regis prädictio quo psalmo contineatur. 1. 945, d
- Iosia regis pietas quāta fuerit. 1. 779, a. & 795, d
- Iosia regis pater & autis qui & quales erant. 2. 146, b. illius filij. *ibid.*
- Iouianus quomodo Imp. electus fuerit. 3. 660
- Iouiani Imp. optimi qualis fuerit mors. 3. 664, d
- Iouinus Episc. Pergensis hæreticus. 3. 678, a
- Ir quid erat. 2. 598, a
- Ira Dei quid sit. 1. 506, a. 2. 688, b. quām metuenda. 2. 838, a. vnde reueletur, & cur appelletur supplicium. 3. 17, b. c
- Ira natura quæ sit. 1. 666, d
- Ira mensura quæ sit. 3. 311, b
- S. Irenæus martyr quid de humanitate Christi post resurrectionem censuerit. 4. 86, c. S. Polycarpi auditor. 4. 33, b. quid de Christo censuerit. 4. 34, c. quid de passione Christi. 4. 155. quas excoluerit & illuminarit gētes. 4. 189, b
- S. Irenæi doctrina & fides, & quid de B. Virgine crediderit. 3. 980, a. b
- Irrisio labiorum quid sit. 2. 83, a
- Isaac cur non sit indignatus cūm à Iacob deceptus est. 1. 59, c. fame oppressus cur impeditus Deo in Aegyptum proficisci. 1. 58, c. cur voluerit dare benedictionem Esaū. *ibid.* d
- Isaac monachus Constantinop. quid Valentij Imp. Deo bellum inferenti dixerit. 3. 703, c
- Isaias cur cælum & terram contestetur. 2. 3, a. quo tempore inceperit prophetare. 2. 12, b
- Ischyas quis erat. 3. 592, b
- Isdigerdes quis & qualis erat. 3. 751, b
- Isidorus Cyri Episc. 3. 789, b
- Isidorus hæretic⁹ filius Basilidis hæretici. 4. 196, a
- Ismael cur domo paterna eiectus. 1. 55, a
- Ismaelitæ qua re gloriabantur, & quomodo disputabant. 2. 281, c. cur nunquam sapientia viam nouerint. *ibid.* d
- Isocrates quid de rebus futuris cēsuerit. 4. 581, a
- Israhēl per quem liberatus ab idolis. 1. 348, a
- Israhēl cur zelo motus, cūm pietatem prætulisset cognationi, fuerit superatus. 1. 223, a. cur rapuerit ex virginibus quæ choros ducebant in Silo, vt vxores duceret. 1. 224, a
- Israhēlem adorasse ad summitatem virgæ suæ quid sit. 1. 71, b
- Israhēl cur non habebat ferrum. 1. 243, c
- Israhēlitæ quomodo, quo auxilio & quo duce vincebant. 1. 212, b. à quibus didicerint idololatriam. 4. 584, b. cur maledictionibus & benedictionibus subiecti. 1. 182, c. cur suspenderūt sua organa è salicibus Babylone. 1. 561, d. cur donorū fidei non fuerint participes. 3. 81, b. c. cur non omnes ceperint vrbes, sed multæ gētes habitarent cū eis. 1. 250, c. quoties captiui fuere. 2. 302, d. cur à Deo Babyloniis venierunt. 2. 110, c. cur non receperint terram & locum, quem Deus illis promiserat. 1. 195, d.

N O M I N V M E T R E R V M.

- & 206, b. quot ab Angelo occisi. 1. 295, c. cut
tot passi sint in Ægypto. 1. 8, a
- Israëlitarum reditus ex captiuitate Babyl. quo
plasma præditus. 1. 723
- Israëlitarum vicini in circuitu incolentes quin-
nam erant. 1. 564, c
- Israëlitarum fines quinam erant. 2. 787, c
- Israëlitis cur pœnas Deus reliquerit. 2. 363, a
- Israëlitis quare in perpetuum sit prohibitum
habitare cum Moabitis & Ammonitis. 1. 180, a
- Israëlitas circumcidi secundo quid sit. 1. 198, b.
cur cultris lapideis. 1. 199, b
- Itabyrius quid sit. 2. 717, b
- Iubilatio quid sit. 1. 753, a. & 779, c
- Iubilæi nomen quid significet. 1. 138, b
- Iubilus quid sit. 1. 577, d
- Iubilæum quid erat apud Iudæos. 2. 305, b
- Iuda cur principatum acceperit. 1. 363, a
- Iudæ mercedis & venditionis prædictio. 2. 918, c
- Iudæ proditori Christus dedit suum pretiosum
corpus & sanguinem. 3. 175, c. illi compa-
ratur is qui indignè corpus illud, & sangui-
nem sumit. 3. 176, b
- Iudæa quoties, & à quibus fuerit capta. 2. 6, a
- Iudæi propter quid gloriabantur. 3. 25, c. per
quid iussi sint iurare. 2. 160, b. propter quid
seruitutem sustinuerint. 2. 519, a. quoniam
crediderint in Christum Apostolorum præ-
dicatione. 2. 926, b. quare ab hostibus victi
sint. 2. 252, d. propter quem fuerint à Deo
humiliati. 1. 388, c. per quid ab aliis distin-
guebantur. 2. 398, a. b. cur triginta nouem
plagas inferebant delinquentibus. 1. 181, c.
cur torrentes appellentur. 1. 853, c. cur bobus
comparentur. 2. 3, d. cur Babylone detenti,
polliciti sint se Deum hymnis celebraturos
post reditum, & non oblaturus sacrificia. 1.
669, a. quomodo & quando Dei legem cor-
ruperint. 2. 10, c. tempore captiuitatis quem
habuerint principem. 2. 225, c. salute, sua
sponte priuati sunt. 3. 83, d. quoties fuere ca-
ptiui. 2. 302, d. quid de Daniele & eius scri-
ptis censuerint. 2. 543, a. quomodo cæci erant.
2. 305, a. cur tauri pingues fuerint vocati. 1.
476. & 660, c. quibusnam inimicis obini-
quitatem suam fuerint traditi. 2. 173, c. mul-
ti ex eis qui Christum crucifixerunt salutem
sunt consecuti. 2. 125, a
- Iudæorum calamitates in quo psalmo prædi-
ctæ. 1. 621. & seqq.
- Iudæorum Principes quosnam David vocet
Deos. 1. 727, b
- Iudæorum incredulitas & scelus quibus verbis
prædicta. 3. 85, c. illorum effectus. 3. 87, d
- Iudæorum refugium quodnam fuerit. 1. 760, a
- Iudæorum contumacia quæ. 2. 174, c
- Iudæorum adulescentia quæ sit. 2. 149, d
- Iudæorum superbia quibus retunditur. 2. 76, b
- Iudæorum improbitas quibus verbis conuin-
cenda. 2. 219, d
- Iudæorum inscitia quàm deploranda. 4. 496, a
- Iudæorum iniquitates quænam erant. 2. 771
- Iudæorum mos cum precarentur. 2. 522, b
- Iudæorum futura in Deum pietas quibus ver-
bis prædicetur. 2. 379, a
- Iudæorum exuperans libido. 2. 415
- Iudæorum substantiã quinã dirripuerint. 1. 844, b
- Iudæorum afflictiones cur guttæ furoris dictæ
sint. 2. 246, d
- Iudæorum ingrati animi labes. 2. 139, a. & 154, c
- Iudæorum dispersio à quo prædicta. 4. 639, c
- Iudæorum fortitudo cur comparètur cum sti-
pula stuppæ. 2. 12, a
- Iudæorum hallucinatio quæ. 2. 816, a
- Iudæorum cōtradictio in Iesum Christum. 1. 461, d
- Iudæis curâ Dei destitutis quid acciderit. 1. 725, d
- Iudæis credenda quænam erant. 3. 83
- Iudicis sententia à quibus rebus debeat esse pu-
ra. 1. 445, d
- Iudicis regulã quæ. 1. 379, d
- Iudices inferni quinam erant secundum Plato-
nem. 4. 649, 658, b
- Iudices colorum & figurarũ quinã sint. 2. 300, a
- Iudices viarum Domini quinam sint. 638, d. 639
- Iudicum liber cur sic dictus. 1. 208, b
- Iudicium Dei quo psalmo prædicetur. 1. 69, c
- Iudicium extremum quomodo iustè fiet. 4. 296,
b. & seqq.
- Iudicium quo patefacta fuit Salomonis sapien-
tia. 1. 303, a
- Iudiciũ futurũ quo psalmo prædictũ sit. 1. 583, b
- Iudicium quomodo debeat reddi iniustis. 1. 517, c
- Iudiciũ Dei num sit expers misericordia. 2. 138, a
- Iudicium futurum quàm timendum. 3. 384,
quando fiet. 2. 639, d
- Iudicium diuinum quomodo nobis sit confide-
randum. 3. 412, d. 413, a
- Iudicia oris Dei quæ sint. 1. 817, b. & 886, d.
quare dicantur abyssum imitari. 1. 532, b
- Iudicia Ecclesiast. quomodo fieri debeant. 3. 607, b
- Iugum seruitutis quodnam erat. 3. 282, d
- Iugum Babylonicum quomodo appelleret à
Ieremia. 2. 220, c
- Iugum super gētes positum quodnam erat. 2. 42, d
- Iulianus Apostata cur diu suam occuluerit im-
pietatem. 3. 638, b. reuocat Episcopos qui in
exilium missi fuerant. 3. 639. quas leges ad-
uersus Christianos tulerit. 3. 643, a
- Iulianus monachus. 3. 699
- Iulianus Sabbas monachus seu eremita, & eius
vita. 3. 772, d. & seqq. eius cibus & potus.
3. 773, b. 774, a. b. quid Acacio & Asterio re-
spondit interrogantibus, cur tantum tolera-
ret laborem libenter. 3. 781, a. illius miracu-
la. 3. 782. & seqq.
- Iulianus-auunculus Iuliani Apostatæ quas suæ
impietatis pœnas dederit. 3. 646
- Iuliani Apostatæ cedes qualis fuerit. 3. 657, d. 658
- Iuliani Apostatæ pueritia qualis fuerit. 3. 637
- Iuliani Apostatæ expeditio in Persas. 3. 654, d
- Iuliani sententia in D. Athanasium. 3. 643, c
- Iuliani impietate patefacta quænam acciderint.
3. 640, c
- S. Iuliani Sabæ prophetia qualis erat. 3. 657, a. b
- Iumenta coire facere cum alterius generis ani-
mantibus, cur Iudæis prohibitum. 1. 134, c
- Iumenta quinam à Dauide ita sint dicti. 1. 838, b
- Iupiter ab Antiocho adoratus quis erat. 2. 688, c
- Iupiter & Iuno à quibus pro diis habiti sint.
4. 510, d
- Iupiter quomodo vocabatur ab Ægyptiis. 2. 254, b
- Iouis oracula & vbierant. 4. 623, d
- Iouis delubrum à quo & quomodo deletum
fuerit. 3. 733, c. d. 734

INDEX

- Iuramentum Dei quale sit.** 2. 249, c
Iuramentum mendax quale malum. 2. 907, a
Iurare per Deum cur lex iubeat. 1. 171, b
Iurare cum mendacio quale peccatū sit. 2. 942, b
Ius quomodo seruatur illæsum, cum filij ple-
ctuntur pro patribus. 1. 97, d
Iurifuradi violatio quodnā crimen sit. 2. 899, b
Iustificatiōes Dei an differant ab eius præce-
ptis. 2. 397, b
Iustificatiōes culturæ quænam erant. 3. 433, b
Iustina vxor Valentiniāni, quas struxerit infi-
dias contra D. Ambrosium. 3. 723
Iustitia Dei quæ sit. 1. 777, a. 3. 82, b. quibus-
 nam reueletur. 3. 15, d. per quid temperetur.
 3. 16, b. quomodo manifestata sit. 3. 31, d. per
 quid eā fruuantur homines 3. 32, a
Iustitia quomodo repugnet peccato. 3. 49, b
Iustitia secundū carnem quænam sit. 3. 34, c.
Iustitia ex fide quodnam donum sit. *ibid.* d
Iustitia, & illius effectus proprius. 1. 468, c
Iustitia à barbaris obseruata. 4. 670
Iustitiæ testimonium quodnam erat. 3. 36, a
Iustitiæ arma quænam sint. 3. 235, b
Iustitiæ fructus quis & quantus sit. 2. 126, c
Iustitiæ fontem iniustum nominare quodnam
malum sit. 4. 431, b
Iustitiæ studium quod non sit infrugiferum,
etiam si fructus eius in præsentī vita nullus
appareat. 4. 424, a. *et seqq.*
Iustitiæ principium quod sit. 1. 737, d
Iustum persequimini iussū, quid sit. 1. 177, c
Iuuentulæ tympanistriæ quæ dicantur. 1. 658, d
Iuuentinus quid pro Christo perpeffus sit. 3.
 649, 650
- L**
- LABORES pro virtute suscepti quo animo**
ferendi. 3. 332, a
Labores omnes cuius gratia suscipiātur. 4. 394, d
Laborum consuetudo facilitatem parit. 4. 386, d
Lacedæmonij à quo leges acceperint. 4. 609, a.
 quid immolabant Marti. 4. 589, b
Laconica à quo deuastata. 4. 604
Lacrymarum vallis quæ. 1. 734, a
Lacrymas effundere quorum sit. 1. 932, c
Lachis vrbs à quo expugnata sit. 2. 812, a
Lactucæ agrestes, quas iussit Deus comedi cum
agno Paschali, quid significant. 1. 90, b
Lacus miseræ quid sit. 1. 549, b
Lacus sine aqua, de quo vincti emissi sunt, quid
sit. 2. 911, d
Latamini gentes cum populo eius, &c. quid hoc
sit. 1. 188, a
Latitia Angelorum de hominum salute qualis
sit. 3. 404, d
Latitia vera quænam sit, & quinam ea fruē-
tur. 2. 125, c
Latitia Nabuchodonosoris post suam calami-
tatem. 2. 605, c
Lamech quos interfecerit. 1. 37, d
Lamentatio quorum sit indicium. 2. 286, d. pro-
 pter quid sit iucundissima. 2. 319, d
Lamentationes quorum sint. 2. 4, b
Lamentationes calamitatum Iudæorum. 2. 195
Lápades Ezechielis quid futuri indicabāt. 2. 311, c
Lampine quid sit. 1. 258, a
Lamprocles cuius filius erat. 4. 673, b
- Lapis angularis quis sit.** 2. 83, c. 3. 302, c
Lapis quæ reprobaerunt Iudæi quis sit. 4. 876, b
Lapis, cū sit expersanime, cur omnia à Deo dicta
audiuisse dicatur: vt testatur Iosue. 1. 207, d
Lapis excisus sine manibus quis sit. 2. 565, d
Lapis quo percussa est Imago somnij regis Na-
buchod. quid mysticè significabat. 2. 565, a. b
Lapis stanneus quis sit. 2. 898, b
Lapis Lydius quid possit. 4. 680, a
Lapides 12. quos Iesus Naue poni iussit in Ior-
dane, quid designabant. 1. 197, d
Lapides igniti quid mysticè significant. 2. 454, b
Laqueus cur dicatur error ab idololatriæ com-
missus. 2. 104, d
Laquei mortis quinam sint. 1. 455, c
Largitio veritatis vnde effluat. 1. 735, d
Latebra Dæmonum quænam erat ante fidei
propagationem. 2. 54, a
Later templi Salomonis quid erat. 1. 307, b
Laterculum quid sit. 1. 288, d
Latitudo & longitudo lecti Og quanta erat. 1.
 940, a
Latitudo templi Salomonis quæ. 1. 304, d
Latona quid significet allegoricè. 4. 515, c
Latro vituli cur quintuplum iussus soluere, &
ouis latro quadruplum. 1. 101, d
Latus piscis à quibus pro Deo cultus. 4. 521, d
Laudare Deum quis debeat. 1. 932, c
Laus quantum noceat. 4. 426, c. d
Laudes de humanitate Christi quæ. 1. 568, a
Laudes Martyrum quantæ. 4. 600
Laudes trium puerorum in fornacem missorum
quæ sint. 2. 576, a
Laudes quas Theodosius Imp. de D. Ambrosio
protulit. 3. 727, d
Leæna à Daniele in somniis visa quid designa-
bat. 2. 627, d
Lebadia quodnam oraculum habebat. 4. 624, a
Lectus sponsæ quis sit. 1. 1016, b
Lectulus sponsi quid designet. 1. 1037, c
Lectum sponsæ ambientes quinam sint. 1. 1038, a
Legislatio quædam paterna quomodo à filiis
obseruata sit. 2. 236, d
Legislator Græcorum quis fuerit. 4. 611, b
Legislator primus Italiæ & Siciliæ quis fuerit.
 4. 608, c
Legislator cur post septennium præcepit Deu-
teronomium legi Israëlitis. 1. 187, a
Lignum cedrinum quid repræsentet. 1. 128, a
Lenitate in aliis docendis cur vtendum. 3. 513, d
Leo gentium quis sit. 2. 473, b
Leo à quibus pro Deo cultus. 4. 521, d
Leones cur non ausi sint ad Danielem accedere.
 1. 13, c. 4. 375, d
Leones & pastores quid tropicè significant. 2.
 916, b
Leonium cubilia quid significant. 1. 1046, c
Leocorion quid erat. 4. 597, a
Leontius quis & cuius erat. 3. 600, b
Leontij Episc. Antiocheni versutia. 3. 621, c
Leontopolitæ quodnam brutum pro Deo ha-
buerunt. 4. 521, d
Lepram inesse vestimentis quomodo intelli-
gendum. 1. 127, b
Leprosus omninò cur vocetur mundus. 1. 126,
 b. cur iubetur aperto esse capite, & vestes
 dissutas habere. 1. 127, a

N O M I N V M E T R E R V M.

Letoius Melitinenſis Eccl. Antifteſ. 3. 670, d.	Legis Euangelicæ viſ quanta ſemper fuerit.
quis erat. 3. 842, d	4. 611, d
Leuitæ quæ pauci numero. 1. 141, b	Legi quænam ſint annexa. 3. 37, b
Leuitæ quibus muſices vtebantur inſtrumentis.	Legem obſeruantes quid adepti ſint. 2. 369, c
1. 338, d	Legem Moſaicam deſoſam quis compererit.
Leuitæ populi ſclerum participes quomodo	2. 306, b
punitabantur. 2. 528, a	Leges diuinæ quænam virtutis officia iubeant.
Leuitæ cur iuſſi à viceſimo quinto anno vſque	1. 898, d
ad quinquageſimum miniſtrare. 1. 148, c	Leges de nuptiis cur ſacerdotibus potiſſimum
Leuitis quid ſit prohibitum. 1. 212, a	præſcripſerit Deus. 1. 135, b
Leuitarum officia quæ, & quæ ſacerdotum	Leges à Iuliano Apoſtata aduerſus Chriſtianos
erant. 1. 42, b	lata. 3. 643, a
Lex cur data. 3. 23, d	Leges Maſſagetarum quales erant. 4. 615, a
Lex naturæ vbi ſcripta ſit. 3. 24, a	Leges diuinæ deſpicientes in quem morbum
Lex diuina elementis & temporibus data. 4. 538	incidant. 1. 883, c
Lex diuina cur iuſſit reges non vti multis equis.	Leges amicitie qui ſeruare volunt, quid agant.
1. 274, c	3. 936, a
Lex diuina in minimis & maximis an vim parem	Leges quas tradere debent ij, quibus obtigit
habeat. 1. 31, c. in quo ſit illius differetia. 1. 32, a	munus tradendæ doctriinæ diuinæ. 3. 518,
Lex quam Deus Iſraëlitis dederat de aliis gen-	519, 520
tibus, quæ. 1. 203, a	Leges crudeliſſimæ & inhumanitate plenæ. 4.
Lex Chriſti quomodo vocetur. 3. 286, d	617, 618
Lex Euangelica cum lege Moſaica confertur.	Legum diuinarum ſpecies quot. 1. 463, c
4. 289, a	Libanus niuem ſemper habet. 2. 201, d. quid
Lex Euangelica quibus illata, & à quibus acce-	mysticè ſignificet. 1. 987, a. & 1046, a. b
pta. 4. 610, b. à quibus oppugnata. 4. 611, d.	Liber regnorum cur non prius fuerit ſcriptus.
& ſeqq.	1. 354, a
Lex peccati quænam ſit. 3. 207, b	Liber Paralipomenon quando ſcriptus. 1. 364. à
Lex quomodo & quando fuerit à Iudæis corru-	quibus fuerit ſcriptus. 1. 371, d
pta. 2. 10, c	Liber quintus legiſlatoris cur dictus Deutero-
Lex quando finem accepit. 3. 42, c	nomium. 1. 166, b
Lex diuina omnes ad iuſtitie ſupplicium ducit,	Liber rectus quiſnam ſit. 1. 264, a
contra miſericordia. 4. 281, c	Liber vitæ & mortis quis ſit. 2. 632, d
Lex quomodo contineat benedictiones & ma-	Liber Iudicum, cur ſic appellatus. 1. 208, b
ledictiones. 2. 277, b	Liber quis proprie ſit. 3. 152, d
Lex quem oſtenderit. 3. 336, a	Libri ſacri à quo fuerint reſtituti. 1. 985, a
Lex quibusnam execrationem attulerit. 3. 275, d.	Liberorum procreationem quis docuerit pro-
ad quid & quomodo lata. 3. 276, a. ex ea viuen-	hibendam & vitandam. 4. 675, b
tes qua re ſint priuati. 3. 283, b	Liberatio Iſraëlitarum à captiuitate quid ad-
Lex diuina quid de ſeruis ſtatueraſ. 2. 235, c	umbret. 1. 645, a
Lex quæ iracundie ſententias irritat, à quo la-	Liberatio populi à ſeruitute diaboli quibus
ta. 3. 728, d	verbis à Deo promiſſa. 2. 264, c
Lex cur à Deo lata ſit. 3. 30, d. quid inferat pec-	Liberius Epicoſopus cur exilio multatus. 3. 605, c
cantibus. 3. 35, c	Liberij Papæ & Conſtantij Imp. Dialogus Ro-
Lex naturalis, ſcripta, & ſpiritus vitæ. 1. 463, c	mæ. 3. 607. illius exilium. 3. 609, e
Lex cur iubet iurare per Deum. 1. 171, b. cur	Libertas vbinam ſit. 3. 225, a
perhibeat connubia contrahi cum alienige-	Libertas in hominibus. 1. 184, d
nis finitimis. <i>ibid.</i> c	Libertas arbitrij naturæ humanæ. 1. 83, d
Lex contra Arrianos, quam ab Imperatore ob-	Libertas animæ rationalis probatur. 4. 548
tinuit Amphilochius Iconij Epicoſ. 3. 725, c	Libertas in Chriſto Ieſu habita quænam ſit. 3.
Lex non operatur peccatum ſed accuſat. 3. 52, b	269, b. 282, d
Lex antiqua cur ceſſauerit. 3. 428, a	Libertatem per quid conſecuti ſint homines. 1.
Lex lata de lepra quæ ſit. 1. 125, d	429, b
Lex ſi ſufficeret ad acquirendam iuſtitiam, quid	Libertates quas à Spiritu ſancti gratia per ſi-
inde eueniret. 3. 272, b. quid quærat. 3. 274, b	dem in Chriſtum recepimus. 3. 60, b
Lex de matrimonio. 4. 620. de ira. 4. 621, a. de	Libertus quis ſit. 3. 152, c
iuramento. <i>ibid.</i> b	Libertum arbitrium. 3. 240, b. & 328, d. clare
Lex Chriſtianis obſeruanda quæ ſit. 2. 405, a	probatur. 3. 77, 78, 79. 2. 500, & 501, a. qui-
Lex præcipiens ſenes maſtare, & homines co-	bus verbis à Dauide oſtendatur. 1. 780, d
medere quorum erat. 4. 615, a	Libertum arbitrium quibus verbis rectè demon-
Lex quibus ſit ſuperuacanea. 3. 286, a	ſtretur. 1. 705, d. 4. 542, c. & 543
Lex matrimonij quandonam ſtatuta ſit. 3. 51, c	Libertum arbitrium in homine. 4. 269, c
Lex præcipiens canes ali carne humana, & ho-	Libertum arbitrium voluntatis per quid Deus
mines viuos cum mortuis ſepeliri, quorum	oſtendat. 317, d
erat. 4. 615, b	Libertum animi arbitriū in quo oſtendatur. 3. 95
Legis ſcopus quis ſit. 3. 465, c	Libertū mentis arbitrium vbiq; regnare. 4. 417, d
Legis plenitudo in quo ſit. 3. 101, d	Libero abitrio quo pacto cedat Deus. 2. 823, b

- Libero arbitrio homines præditos esse. 3. 28, b
 Libido Iudæorum quam horrenda. 2. 415
 Libidinis appetitus à quo incipiat, augetur, nutriatur, & conseruetur. 4. 672, a
 Libyes quinam olim erant. 3. 921, c
 Lignum vitæ & lignum scientiæ boni & mali quo sensu accipienda. 1. 26, b, cur Adæ prohibitum. 1. 36, b
 Lignum, quod aquam dulcem reddidit in Mirra, quale erat. 1. 92, d
 Ligna Domini quæ sint. 1. 811, c
 Ligna imputribilia vndenam habita. 1. 113, c
 Ligna non dolata quæ. 1. 312, c
 Limnæus & eius vita. 3. 868, d
 Lingua quænam antiquior. 1. 47, d
 Lingua dolosa quæ sit. 1. 601, d
 Lingua Hebraica vnde dicta. 1. 48, c
 Lingua quo ligari soleat. 1. 599, a
 Lingua Hebraicæ initium. 1. 48, a
 Lingua cur dati sint duo parietes. 1. 953, c
 Lingua Angelorum quales sint. 3. 185, b
Lilium cornuallium quis nominetur. 1.
 Lilium cur in scriptura sæpius nominetur. 2. 745, d
 Linus D. Petro successit. 3. 506, d
 Linus poëta quo tempore viguerit. 4. 494, d
 Litteræ Damasi Papæ & Occidentalium Episcoporum ad Illyricos Episc. de Concilio Ariminensi. 3. 617, c
 Litteræ à quibus primò inuentæ, & à quo in Græciam delatæ. 4. 467, d
 Lis inter peccatricem animam & suum corpus. 4. 432, 433
 Litium & contentionum Magistra quæ sit. 3. 102, c
 Liturgia mystica à sacerdotibus noui testamenti peragitur. 3. 431, c
 Liturgiâ celebratâ primi Christiani diuites & pauperes communiter comedere solebant. 3. 173, d
 Liturgiæ mysticæ exordium quodnam sit. 3. 1031, b
 Locrenses à quo leges acceperint. 4. 608, d
 Loca Deo dedicata quænam olim erant. 2. 93, d
 Locusta & Bruchus Ægyptiis missi quid fecerint. 1. 822, b
 Locustæ quænam habeant arma. 2. 754, b
 Loide quænam erat. 3. 492, c
 Longinus quid de anima censuerit. 4. 547, b
 Longitudo templi Salomonis quæ. 1. 304, d
 Longitudo & latitudo tabernaculi Hierosolymitani. 1. 107, a
 Loqui in Christo quid sit. 3. 259, a
 Loth cur non accusatus quod filiabus se miscuerit. 1. 54, b
Lucerna Dei priusquam instructa esset, quomodo sit intelligendum. 1. 235, b
 Lucerna quid sit secundum Dauidem. 1. 898, a
 Lucifer metropolita insularum Sardinia cur exilio multatus. 3. 605, c
 Lucifer cur ita dictus sit. 2. 64, a
 Lucius cuius loci erat Episc. 3. 606, b
 Lucius lupus & insidiator ouium non pastor. 3. 677, a, illius scelestum facinus. 3. 685, d
 Lucrum quod procedit ab exercitatione virtutum. 3. 488, b
 Lucrum spei quodnam sit. 1. 476, d
 Lucri turpis sectator quis sit. 3. 476, d
 Luctus quosnam occupabit. 2. 355, d
 Luctus eorum qui non crediderunt quantus erit. 4. 657
 Luith quid sit. 2. 67, c
 Lumbos præcingere quid sit. 2. 432, d
 Lumbos succingere quid sit. 3. 319, c
 Lumbos tenere quid sit. 2. 840, d
 Lumen magnum gentium quodnam sit. 42, b
 Lumen est substantia. 1. 8, a
 Lumen Israël quodnam erat. 2. 49, d
Lumen luna erit sicut lumen solis, quid sit. 2. 86, d
 Lumen Ecclesiæ quodnam sit. 2. 132, c
 Lumen multiplex an habuerint elementa. 2. 86, d
 Limina domorum Hebræorum cur sanguine mactatæ pecudis vngi iusserit Deus in Ægypto. 1. 90, a, quid mysticè significant. *ibid.* d
 Luminatibus creatis quid factum sit priori luce. 1. 11, c
 Luna qualis sit secundum Philosophos. 4. 530, c. & *seqq.* à quo dea dicta. 4. 213, c
 Lunæ qualitates quæ sint. 1. 912, c
 Lupanar in canticis quid designet. 1. 992, a
 Lupanar Iudæorum quodnam erat. 2. 374, a
 Lupus à quibus pro Deo habitus. 4. 521, d
 Lupi apud Isaiam quinam sint. 2. 142, a
 Lutum facis quid sit. 1. 549, b
 Lux à quo arbor dicta bonos fructus ferens. 4. 212, b
 Lux veritatis quænam tenebras fugarit. 4. 632, a
 Lux veræ pietatis vbique splendet. 2. 618, c
 Lux perpetua in futura vita. 4. 328, d
 Lux diuina quanta sit. 1. 808, b
 Lucis fructus in quo sit. 3. 313, c
 Lybia quodnam habebat oraculum. 4. 623, d
 Lycopolitæ quodnam brutum pro Deo coluerint. 4. 521, c
 Lycurgus quorumnam fuerit legislator. 4. 611, b, quibusnam dederit leges. 4. 609, a
 Lydda quid sit. 3. 538, a
 Lyfander quodnam imperium euerterit. 4. 604, b

M

- M** A C A R I V S Episc. Hierosol. qui Arrij impietatem debellauit. 3. 562, b
 Macedoniani hæretici & eorum deliria. 4. 238, c
 Macedonius Critophagus monachus, & eius vita. 3. 834, cur Guba sit dictus. *ibid.* d, eius ciuis qualis erat. 3. 835, a, eius miracula. 3. 837, 838
 Macedonius vir profus ignarus, sed Deo charissimus iustam Imperatoris iram quomodo represserit. 3. 731, 732
 Macedonius & illius hæresis. 3. 587, d
 Machabæi à qua tribu orti sint. 2. 385, c
 Machabæorum fortitudo quibus verbis prædicta. 1. 980, c, per quem psalmum prædicta. 1. 562, b
 Machabæorum virtus quæ. 1. 716, d
 Machabæorum tempore quis regnabat. 2. 666, d
 Machinæ quibus antiqui utebantur in mœnibus euertendis. 1. 691, a

N O M I N V M E T R E R V M.

- Machinatio dolosa in Euphratam, & Vincen-
tium apud Antiochiam. 3. 598
- Machir quid significet. 1. 304, b
- Madian princeps à quo interfectus fit. 2. 735, a
- Magister militum quibus fit laudabilis. 3. 941, a
- Magister omnium malorum quis fit. 4. 120, c. d
- Magistri intemperantiæ quinam fuerint. 4. 312, a
- Magistrorum insipientium proprium quodnam fit. 2. 88, c
- Magistra diuinæ cognitionis quæ fit. 2. 334, a
- Magnetis natura quænam fit. 4. 542, a
- Magnitudo diuinæ dispensationis in nos quam inexplicabilis. 3. 345, c
- Magnitudo diuina quibus verbis declaretur. 3. 305, d
- Magnitudo exuperans potentiam diuinam in quo videatur. 3. 296, d
- Magnus comes impietate illustris. 3. 689, b. eius crudelitas & fraus. *ibid.* d. & 689, & *seqq.*
- Magi apud Persas quinam erant. 3. 752, a
- Magog quid fit. 2. 509, b
- Mailymas monachus, & eius vita. 3. 841, d. eius miracula. 3. 842
- Malachias quid Græcè significet. 2. 932, a. quæ de causa se dicat angelum. *ibid.* b
- Malchus monachus quando floruerit. 3. 700, c. ubi claruerit. 3. 841, d
- Maledictio ab Ieremia in diem qua natus est prolata. 2. 205, a
- Maledictio vatis, Deo nolente, quam vim habebat. 1. 160, d
- Maledictiones quas cõminatus est Deus Israëlitis cur plures quam benedictiones. 1. 184, c
- Malitia extrema per quid indicetur. 1. 767, a
- Malitia per quid indicetur. 2. 85, d. cuius rei fit opus. 2. 174, c. quid fit. 3. 20, c
- Malleus vniuersæ terræ quis erat. 2. 267, c
- Malum quid fit. 4. 550, a
- Malum omnium grauissimum quodnam sit. 1. 696, b
- Malum in bello omnium nocentissimum quodnam sit. 4. 399, b
- Malum non pro malo, sed bonum reddendum. 3. 380, c
- Malo punico quid intelligatur. 1. 104
- Mala quæ Pharaoni euentura erant prædicuntur. 2. 474, & *seqq.*
- Mala duo à Dei populo facta quæ. 2. 912, a
- Mala quæ Iudæis acciderunt statim atque iis omnibus priuati sunt, per quæ cultus legalis obibatur. 2. 919, b. c
- Mala quæ Deus permisit Iudæis infligi quæ sunt. 2. 363, a. b
- Mala quæ solent euenire prouidentiam diuinam destitutis. 2. 918, a
- Mala ab Antiocho patrata quæ. 2. 644
- Mala non facienda vt inde eueniant bona. 3. 29, a
- Mala quæ facturus sit Antichristus. 2. 637, 638
- Malorum inuectores quinam sint. 3. 21, a
- Malorum omnium fundamentum quodnam sit. 2. 723, d
- Malorum initium quodnam sit. 2. 369, d. radix quæ. 3. 487, c
- Malorum Davidis causa quæ. 1. 514, b
- Mammaram laxitas vnde fit. 2. 421, a
- Manaa quid fuerit. 2. 530, c
- Manaa libare alicui quid fit. 2. 570, c
- Manasses per quid cognouit Dominum ipsum esse verum Deum. 1. 391
- Manassis impietas quanta fuerit. 2. 862, d
- Mandatum Dei D. Paulo Corinthi datum quodnam sit. 3. 119, d
- Mandatum cur à Deo statutum fuerit. 3. 55, b
- Mandragoræ odor & vis quæ sint. 1. 1081, a
- Manè quid mysticè significet. 2. 114, b
- Manè* pro quo ponebatur apud Iudæos. 1. 763, b
- Manes hæreticus cuius erat. 4. 188, c. eius deliria & fabulæ. 4. 212. & *seqq.* quid de Christo crediderit. 3. 997, c. quid de Christi humanitate censuerit. 4. 52, c. 54, c. quid de nuptiis censuerit. 4. 304, c. quid de Verbo incarnato. 4. 278, c. quid de anima rationali. 4. 247, c
- Manetis hæretici quinam fuerint discipuli. 4. 214, c
- Manethos quorumnam deorum fabulas exposuerit. 4. 504, d
- Manichæorum opinio de Christo. 4. 7, a. & 98, b. eorum nugæ quænam sint. 4. 77, a
- Manna quæ vocatur ab Hebræis. 2. 276, c. quare dictum panis Angelorum. 1. 93, d. quare manna dictum. *ibid.* cur conseruatum in crastinum diem corrumpebatur. 1. 94, b. quare diebus sabbati non dabatur. *ibid.* c
- Manfuetudo Dei quid sit. 1. 762, d
- Manfuetudo Davidis quanta fuerit. 1. 282, c
- Manfuerudinis effectus qui sint. 1. 520, b. 1. 534, a
- Manus Dei quæ sint. 1. 16, b. c. 2. 109, b
- Manus excelsa quæ sit. 2. 25, b
- Manus Mosi cur reddita fuerit leprosa. 1. 80, d
- Manus hominis describitur. 4. 357, c. cur data homini. 4. 358, c. d
- Manus dextera sacerdotis antiquæ legis, cur vngebatur sanguine & oleo. 1. 122, a. & 128, b
- Manus extollere & orare, quorum erat proprium olim, & quorum nunc sit. 3. 472, a
- Manus remissas & soluta genua erigere quid sit. 1. 1012, b
- Manu quid sit intelligendum. 1. 1054, c
- Maozim quid sit. 3. 386, d. quid significet. 2. 689, c
- Marana reclusa & eius austeritas quanta fuerit. 3. 892, c. & *seqq.*
- Marcellus hæreticus. 3. 330, d. quid de Christo censuerit. 3. 976, a. 4. 224, a. cuius loci erat Episcopus. 3. 606, b
- Marcellus Apamenorum Episc. cuius idoli deleuerit templum. 3. 833, c
- Marcellus Galata & illius hæresis. 4. 224, a
- Marcianus monachus & eius vita. 3. 784, c. & *seqq.* illius cibus qualis erat. 3. 785, b. illius discipuli. 3. 785, d. illius miracula. 3. 787. quando floruerit. 3. 700, a
- Marcion hæreticus quid de Verbo incarnato censuerit. 4. 270, c. illius doctor & doctrina. 4. 219, c. & 501. illius opinio. 2. 798, c. quid de Deo. 1. 32, c. illius hæresis de Christo. 3. 975, d. 997, c. quid de humanitate Christi censuerit. 4. 52, c. 54, c
- Marcionistarum opinio de Christo. 4. 7, a

I N D E X

- Marcushæreticus quid de ouibus censuerit. 4. 264, d. cuius discipulus fuerit. 4. 201, b. magicam exercuit artem. *ibid.* d
- Marcus Arethufiorum Episc. quomodo fuerit ab impiis agitat. 3. 642
- Marci Euangelistæ magister quis erat. 3. 964, a
- Mare cur suos non audeat transire terminos. 4. 538, b
- Mare rubrum quomodo fuerit diuisum. 1. 939, b. cuius rei typus erat. 3. 166, c. quot sectionibus fuerit diuisum. 1. 92, c
- Mare amarum gentium à quo dulce redditum. 2. 130, b
- Mare in canticis quid designet. 1. 1038, d
- Mare prædari quinam debebant. 2. 55, d
- Maris Chalcedonius. 3. 581, b
- Mares monachus, & eius vita. 3. 853, c. eius victus qualis erat. 3. 854, a
- Mareotes quid sit. 3. 581, b
- Margarita ubi reperiatur. 2. 301, c
- Maria virgo. *vide* virgo.
- Maria soror Moïsi cur leprâ percussa. 1. 153, d
- Marianus monachus quando floruerit. 3. 700, b
- Marimoth quid sit. 2. 535, a
- Maritus quo amore suam vxorem debeat prosequi. 3. 315, 316
- Maro monachus, & eius vita admirabilis. 3. 845, d. quale donum gratiæ habuerit. 3. 846
- Marosas monachus. 3. 801, b
- Mars à quibus vt Deus cultus sit. 514
- Martyrum laudes & dignitas. 4. 600
- Martyrum nomina quibus notiora. 4. 606, d
- Masbothei quam hæresim profitebantur. 4. 193, b
- Masigath quid erat. 2. 256, a
- Massagerarum leges quales erant. 4. 615, a
- Mater eorum qui crediderint, quæ sit. 2. 11, b
- Mater pœnitentiæ quæ sit. 2. 334, b
- Mater sponsæ quænam sit. 1. 1008, b
- Mater gloriæ quænam sit. 1. 980, d
- Mater petulantix & litium quænam sit. 3. 102, c
- Mater beneficiæ quænam sit. 2. 909, d
- Mater Theodoretî vehementi morbo laborans à quo miraculosè sanata. 3. 825, d
- Mater mortis quænam sit. 4. 131, d
- Mater sponsi quænam sit. 1. 1040, a
- Mater bonæ valetudinis quænam sit. 4. 386, b
- Mater lætitiæ quæ sit. 1. 741, c
- Materia in somnio Regis Babylonis quotuplex erat. 2. 562, d
- Materia an in creatione fuerit subiecta. 4. 262. & *seqq.*
- Materia ex qua omnia facta sunt à quo iugiflua dicta. 4. 529, d
- Materia superbix & impietatis quænam sit. 337, d
- Materia à quo arbor dicta malos ferens fructus. 4. 212, b
- Mathan Baalis sacerdos à quo occisus. 1. 384, a
- Mattathiæ & filiorum victoria. 1. 562, b. & *seqq.*
- Matrimonium à Deo institutum demonstratur. 4. 307. licitum & legitimum ostenditur. 4. 308. quale donum sit. 3. 149, b
- Matrimonium Booz cum Ruth. 1. 227, & 228
- Matrix terræ quænam sit. 4. 437, d
- Mauia Sarracenorum regina & illius gesta. 3. 694, d
- Maximinus quid pro Christo perpeffus sit. 3. 649, 650
- Maximus Hieros. Episc. successor Macarij. 3. 624, c
- Maximus tyrannus quid Valentiniano iuniori significarit. 3. 724, a
- Medad cur vaticinatus est cum non esset de 70. sapientibus. 1. 152, b
- Mediator Dei & hominum, homo Christus. 3. 470, c. eiusdem nobiscum substantiæ. 3. 471, a
- Medicamentum fidei. 3. 30, a, b
- Medicina Christi, cum Adæ morbo comparata. 4. 133
- Medicina salutaris animæ malè se habentis quænam sit. 2. 751, c
- Medicina iniquitatum. 4. 312, d
- Medicinæ quis primus auctor credatur. 4. 467, d. à quo fuerit aucta. 4. 468, a
- Medicinæ salutare ex serpentibus conficiuntur. 4. 484, d
- Medicus animarum quomodo sese gerat erga eas. 4. 542, c
- Medici officium quodnam sit. 2. 342, b
- Mediolanense Concilium. 3. 604, d. & *seqq.*
- Meditatio in quibus fieri possit. 1. 900, b
- Medullata quæ erant. 1. 647, d
- Medi quales sibi fingant Deos. 4. 519, b
- Melchisedech vnde genus traxit. 1. 50, b. quid significet. 3. 423, d. in quo similis Christo. 3. 424. eius patrem & matrem & genus cur Scriptura non docuerit. 3. 424. cur dicatur sacerdotium. 3. 425, a. illi prædæ decimam obtulit Abraham. *ibid.* b. quorum sit sacerdos. 1. 852, a. quid acceperit à Deo quod illius charitate pulsus, idola colentes damnarit. 4. 691, d. quo sensu sit sine patre sine matre, &c. 4. 58, d. & *seqq.* quomodo non habeat initium dierum & vitæ finem. 4. 61, a. an fuerit sine genealogia. 3. 425, d
- Melchisedeciani quinam erant. 4. 221, c
- Melchol cur Dauidem irriferit. 1. 270, d
- Melchom quid erat. 2. 259, c. & 770, b. & 864, b
- Meletius ad Ecclesiam Antiochenam regendam accersitus qualis erat. 3. 546, d. 634, 635. propter quid expulsus. *ibid.* d. rediit. 639
- Meletij pietas & virtus. 3. 707, c. 708, a, b
- Meletiani hæretici in Ægypto, & eorum deliria. 4. 239, d
- Melissus quid de mundo censuerit. 4. 528, b
- Melito quid de Deo crediderit. 21, d
- Membranæ quas iussit Paulus Timotheum afferre quænam erant. 3. 505, d
- Memoria virtutis parentum quantum profit filiis. 1. 382, d
- Memphis quid erat. 2. 253, c
- Memphitæ quodnam brutum vt Deum coluerint. 4. 521, c
- Menander hæreticus cuias erat. 4. 193, c. eius falsa doctrina. *ibid.* quo tempore erat. 4. 216, c. quid de Christi humanitate censuerit. 4. 52, c
- Mendacium multiplex, sed simplex veritatis gratia. 4. 321, a
- Mendacium inter & veritatem quanta sit distantia. 2. 559, d

N O M I N V M E T R E R V M.

Mendaciumne est quod Deus dixerit Samueli : <i>dices, venio Deo sacrificatum.</i>	1. 247, b	fit laudabilis.	3. 941, a
Mendacij pater.	4. 696, b	Militis officium vel regula, quam sequi debet vt bene viuat.	1. 489, b
Mendacij officinæ.	4. 623, d	Milites quot Angeli manu perierint.	2. 50
Mendefij quodnam brutum vt Deum venerunt.	4. 521	Milites qui more canis bibent, cut solini acie descendere iussi sint.	1. 216, c
Mendici vitam eligere, dedecus esse.	3. 376, a	Milefiorum quis fuerit legislator.	4. 609, c
Menelaus quis erat.	2. 683, b	Militia cæli quænam sit.	2. 864, a
Menexenus Socratis filius.	4. 673, b	Minerua cuius vrbs erat custos.	4. 622, c
Mens sapiens & sobria quomodo regat.	3. 58, a	Mingens ad parietem, quid sit.	1. 316, b
Mens humana quomodo imitatur Deum in suis actionibus.	1. 18, c	Minister Dei quinam sit.	3. 371, d
Mens peccati rea non corpus.	3. 49, d	Minister sanctorum & tabernaculi veri quis sit. 3. 410, c. d	
Mens subdola cui iure comparetur.	1. 950, d	Ministri diuinæ vindictæ quinam erant.	2. 48, b
Mentis excessus quid sit.	3. 232, b	Ministri vocationis gentium qui.	1. 579, b
Mentis nostræ quanta sit infirmitas.	4. 439	Ministerij nomen quomodo quadrat Domino nostro Iesu Christo.	1. 195, a
Mentes hominum cur aquæ dictæ sint.	1. 575, a	Ministratio spiritus quænam sit.	3. 222, d. & 216, a
Mensa quæ panes propositionis excipiebat ab Ezechiele altare dicitur.	2. 522, d	Ministratio mortis quænam sit.	3. 222, d
Mensâ quid intellexit David.	1. 666, c	Minos quis erat.	4. 651, b. à quo se iactabat esse genitum.
Mensis quid sit & quomodo fiat.	1. 12, a. vnde sic dictus.	4. 329, a	1. 608, c
Mensis ex mense quid sit.	2. 144, b	Miraculum omnium maximum quodnam sit. 2. 54, b	
Mensis primus Iudæorum quis sit.	2. 886, a.	Miraculum Palladij monachi oratione patratum.	3. 811
quis vndecimus.	<i>ibid.</i> b	Miraculum fornacis Babylonicæ quantum fuerit.	4. 421, d
Mensura temporum cur fuerit constituta.	4. 328, c	Miracula à Christo facta.	4. 446
Mensura ad quam vsque de se sentire cuique liceat.	3. 95, d. 96	Miracula signo crucis patrata.	3. 822, a. 823, b. 837, d
Mensura regulæ qua mensus est nobis Deus, quænam sit.	3. 249, b	Miracula sub Moysæ facta.	2. 106, b
Mercator à latrone occisus Palladij monachi precibus resuscitatus.	3. 811	Miracula Iacobi Persæ.	3. 766. Iuliani Sabæ monachi. 3. 782. & seqq. Marciani monachi. 3. 787. Simeonis Prisci monachi. 3. 807, c. Macedonij Critophagi. 3. 837, 838. Iacobi monachi. 3. 860. alius Simeonis monachi. 3. 885
Merces quam Iudas de Christi venditione accepit, per quem prædicta sit.	2. 918, c	Miseria de miseria quænam sit.	2. 751, c
Merces quæ solebant afferri in Iudæam.	2. 446, 447	Miseria eorum qui Dei prouidentia & auxilio spoliantur.	2. 15, d
Merces seruorum qui obediunt suis dominis carnalibus propter Christum.	3. 360, c. d	Miseria in quam incidit Nabuchodonosor.	2. 603
Merces nulla pro mysteriis diuinis accipienda.	2. 612, a	Miseria Niniuitis euentura quanta.	2. 844, b
Merces omnium maxima quæ sit.	2. 121, d	Miseria destitutorum Dei prouidentia quanta sit.	2. 138, c
Merita, sibi æqualia recipient dona.	4. 282, c	Misericordia diuina quibusnam congruat.	2. 280, a. num sit expers iudicio. 2. 138, a. quorumnam fuerit consiliatrix.
Meson quorumnam fuerit legislator.	609, c	Misericordia saluamur, & lege seu iustitia con- demnamur.	4. 281, c
Messaë quid sit.	1. 348, d	Misericordia vnde scaturiat.	1. 735, c
Messaliani hæretici, & eorum deliria.	4. 242, c.	Misericordia quomodo temperanda, & non omnem placere Deo.	3. 1008, b
<i>& seqq.</i>		Misericordia commensuratur penitentia.	2. 720, d
Messalianorum hæresis auctores primi.	3. 670, b. c	Misericordia diuinæ causa.	2. 201, b
Messis labore & sudore libera quæ sit.	3. 287, c. d	Misericordia Domini in quo magis appareant.	2. 136, c
Messores Christi quinam sint.	2. 42, c	Misericordia fluente quosnam inundent.	1. 738, a
S. Methodius Episc. & Martyr, quid de Christo censuerit.	4. 37, b	Misericordiam Dei quo iure adipiscamur.	2. 874, d
Methymnæi quodnam ab oraculo responsum acceperint.	4. 631, a	Missio Apostolorum à Christo quibus verbis prædicta.	2. 143, d
Metrodidactos quis erat.	4. 644, c	<i>Mittam ante te vespas</i> , quid sibi vult.	1. 104, a
Metrodotus quid de sole & luna censuerit.	4. 530, c	Mitylenensium quis fuerit legislator.	4. 609, c
Metus quo percussus est Baltasar Rex quantus fuerit.	2. 609		
Metus quo Iesus filius Iodese & Zorobabel percussi erant, à quo sit excussus.	2. 879, c		
Michaël Archang. à Zacharia visus.	2. 887, a.		
cuius principis curam habebat.	2. 672, b.		
673			

INDEX

- Mna siue mina quid sit. 2. 529, c
- Mnesarchus Pythagoræ parens. 4. 474, a
- Moab cur dicatur violasse fœdus in Israël. 1. 335, a. cuiusnam fuerit filius. 1. 730, b. à quibus & propter quid eueri debebat. 2. 868, d. & 869
- Moab percussit Dominus & mensus est funiculo, &c.* quomodo id sit intelligendum. 1. 274, c
- Moabitæ cur Deum Iudæorum arguebant imbecillitatis. 2. 257, c. à quo genus ducant. 2. 66, d. illorum idolum quodnam erat. 2. 67, a. & 256, b
- Modestia Domini nostri quàm sæpè nobis ob oculos ponenda. 2. 606, a
- Modestus præfectus quomodo S. Basilium Cæsariensem tractarit. 3. 682
- Modus quo possumus lætari videntes malitiæ operarium supplicii affectum. 1. 620, a
- Modus quo concepit B. Virgo. 2. 36, d
- Modus quo nobis sit orandum. 3. 67
- Modus placandi Deum quo vsus est Dauid. 1. 830, d
- Modus resurrectionis qualis futurus. 3. 204, a, b
- Modus infirmitatis in Christo quis sit. 4. 158, a
- Modus quo ad Dei cognitionem peruenire possumus. 4. 508, 509
- Modus quo Dominus noster venit, & quo ad iudicium extremum sit venturus. 1. 589
- Modus quo Deus, & quo homines iudicant. 1. 18, b
- Modus pœnitentiæ vtilissimus. 2. 86, b
- Modus noui testamenti quis sit. 2. 50, b
- Modus loquendi Hebræorum & Syrorum quis sit. 2. 680, c
- Modus otij obseruandi diebus sabbati. 2. 127, d
- Modum existentiz Filij, & Spiritus sancti scire cupienti quid faciendum. 4. 503, d
- Modi piè viuendi quinam sint. 1. 489, a
- Modi quibus solent peccare homines qui sint. 1. 487, b
- Modi quibus solet hominibus nocere diabolus. 3. 889
- Mœnia Ierusalem quis erexerit. 2. 535, d
- Mœnia quibus machinis eueriebantur tempore Dauidis. 1. 691, a
- Mœror vehemens quibus verbis expressus. 958, c
- Mœror quo affectus est Daniel tanta præuidens mala suo populo euentura, quantus fuerit. 2. 648, c. d
- Mollia cedri quid mysticè innuant. 1. 987, a
- Moloch quid erat. 2. 781, d
- Monachi qui tempore Valentis Imp. claruerint. 3. 700, a. b
- Monile collo circumdatum quid moraliter significet. 2. 368, d
- Monoimus hæreticus ex qua scientia suam condidit hæresim. 4. 207, c
- Mons Dei quid sit. 1. 655, d
- Mons sanctus Dei quis sit. 2. 454, b
- Mons Domini quis & vbi manifestandus. 2. 819, b. c
- Mons Domini manifestus quis erat. 2. 486, d
- Mons ianctus quis sit. 2. 54, b
- Mons myrrhæ quis sit. 1. 1044
- Mons qui typū veteris testamenti gerebat. 1. 4, a
- Mons Sion quid designet. 1. 711, c
- Mons Sionis quinam. 1. 582, a
- Mons sanctus quis olim erat, & quis nunc sit. 1. 794, a
- Mons vmbrosus quis sit. 2. 856, c
- Mons exaratus quid significet. 2. 36, b
- Montes quid mysticè significant. 2. 99, b
- Montes acerbati quid significant. 2. 25, a
- Montes Boream expellentes, & ciuitatem incolumem custodientes quinam sint. 1. 580, c
- Montes ad Aquilonem quid significant. 2. 455, b
- Montes quinam dicti sint. 1. 791, a
- Montes super quos iacta fuerunt fundamenta pietatis. 1. 743, a
- Montes conuallium quinam sint. 1. 1031, d
- Montibus deserti quid intelligatur. 1. 696, c
- Montibus Bethel quid designetur. 1. 1024, a
- Montanus quam hæresim inchoauit. 4. 227, a
- Morbus quo diu laborauit Nabuchodonosor quis fuerit. 2. 469, a
- Mors & illius effectus. 4. 387, b. c
- Mors Christi quid nobis dederit. 2. 123, c
- Mors Christi quomodo appelletur ab Isaia. 2. 55, a
- Mors Christi voluntaria fuit. 2. 803, b
- Mors Christi superuacanea si lex ad acquirendam iustitiam sufficeret. 3. 272, b
- Mors Christi à quo prædicta. 3. 195, c
- Mors Christi cui deputetur. 4. 108, b
- Mors quorumnam sit pœna. 4. 118, a
- Mors Iouiniani Imperatoris optimi. 3. 664, c
- Mors pro pietate obita quomodo vocetur. 1. 867, b
- Mors à quo dicta sit bona. 4. 651, a
- Mors quomodo bona, & à quibus æstimetur mala. 4. 573
- Mors Iuliani Apostatæ qualis fuerit. 3. 657, d. 658
- Mors cur regnarit in eos qui nunquam peccauerunt. 3. 42, c
- Mors quomodo per misericordiam efficiatur. 1. 938, d
- Mortis Domini typus quis sit. 3. 45, d. & 147, d
- Mortis pater & mater quinam sint. 4. 131, d
- Mortis Domini nostri prædictio. 1. 446, & seqq. 1. 474, d
- Mortis typus quis sit. 3. 353, c
- Mortis dolor vnde proueniat. 3. 909, b
- Mortis tristitia per quid temperata. 2. 133, b
- Mortis natura vnde orta. 3. 207, b
- Mortis responsum quid sit. 3. 214, b
- Morsus hominum quinam sint. 825, d
- Morticina abominationum quænam erant. 2. 198, a
- Mortui in Domino non lugendi. 3. 1010, a
- Mortuorum sacrificia quænam erant. 1. 828, a
- Mortuorum primogenitus quis sit. 3. 198, d
- Mortuos lugere stulti esse. 1. 507, d
- Mos qui erat in bellis antiquis circa sepulchra. 2. 476, c
- Mos Prophetarum quis. 2. 4, b
- Mos agendi piorum. 1. 716, 717
- Mos agendi pastorum, agricolarum & nautarum. 4. 682, c. d
- Mos primorum Christianorum valde laudandus. 3. 173, d. 174, a
- Mos agendi eorum qui dilectionis diuinæ sti-

N O M I N V M E T R E R V M.

- stimulos admiserunt. 4.68;
 Mos Græcorum Deum orando quis erat. 3. 172, c
 Mos agendi diaboli quis sit. 3. 252, c
 Mos antiquorum in contrahendis matrimoniis & iuramentis. 1.56, c
 Mos Iudæorum cum precarentur quis erat. 2. 522, b
 Moses hominum quam diuersi. 4. 678
 Mofoch quid erat. 2. 476, d. & 509, b
 Motus perturbationum animi quomodo insit nobis. 3. 47, d
 Motus rotarum quas vidit Ezechiel quare voluntarius. 2. 312, d
 Moyſes quomodo fuerit cognitus à filia Pharaonis quòd eſſet Hebræus. 1. 78, b. cur uxorem alienigenam duxerit. *ibid.* c. quare fit iuſſus calceamentum ſoluere. 1. 79, c. cur manus eius reddita fuerit leproſa. 1. 80, d. cur exilis vocis & tardioris linguæ à Deo factus. 1. 81, a. cur Angelus voluerit illum interficere. 1. 85, b. quomodo fuerit Deus Aaronis. 1. 86, c. cur ob leue delictum iuſſus ſit procul aſpicere terram, &c. 1. 189, b. cur negarit ſe eſſe filium filix Pharaonis. 3. 450, a. quam magni fecerit improprium Chriſti. *ibid.* b. qua charitate erga Deum fuerit præditus. 4. 693, c. iuſſo à Deo vnum propitiatorium facere, cur Ezechiel duo viderit. 2. 526, b. cur in terram promiſſam non intrarit. 1. 828, d. quo cibo vixerit in monte Sinai. 4. 683, d. cur Deus Pharaonis à Deo ſit dictus. 4. 56, d. quofnam vocarit filios Dei. 1. 38, d. cur quibusdam fortes terræ distribuit, aliis verò Iofue. 1. 203, c. quomodo differat à Chriſto. 5. 408. cur iuſſus eſt conteſtari cælum & terram. 1. 187, b. cur iuſſus imponere manus ſuper Ieſum Naue. 1. 164, b. cur dictus accepit ſe mulierem Æthiopiſſam. 1. 152, d. quid nobis prophetarit. 1. 395, b. quomodo differat à Chriſto mediatore. 4. 57. b. cur focerum ſuum in Exodo vocarit Iethro, & in Numeris Zaquelem. 1. 150, a. cur tabulas contriuit. 1. 111, d. velamen ſuper faciem eius poſitum quid denotet. 1. 112, d
 Moſes monachus quomodo Pontifex factus. 3. 695, a. c. 700. c. monachus vbi claruerit. 3. 841, d
 Moſis virga quid ſignificabat. 3. 166, c
 Moſis præſtigiatores qui veritati aperte repugnabant. 3. 501, b
 Moſis facies cur glorificata ſit. 2. 57, d
 Moſe cur manus extendente Iſraël vincebat, & eas remittente vincebatur. 1. 94, d
 Mulcta maledicentis Deo, & nominantis nomen Domini. 1. 137, d
 Mulier cur ex homine formata ſit. 4. 553, c
 Mulier ſuſpecta de adulterio cur offerebat farinam hordeaceam. 1. 145, a. d
 Mulier quæ pepererat marem cur 40. dies impura erat, ſi verò fœminam 80. 1. 125, c
 Muſter cur de latere Adæ formata. 1. 28, c
 Mulier quæ ſit vt prophetizet. 1. 214, b
 Mulier non eſt viri opificium, ſed ex eius ſubſtantia. 3. 172, a
 Mulierem captiuam lugere proximos ſuos certo dierum numero, tum copulari cum eo qui
 eam bello ſubiugauerat, cur Deus præceperit. 1. 178, b
 Mulieres Corinthiorum nudo capite orabant, quædam docebant. 3. 171, c
 Mulieres Madianitarum viro copulatæ cur iubentur interfici. 1. 165, b
 Mulieres non excluduntur à viri beatitudine. 1. 399, c
 Mulieres decem cur dictæ ſunt coquere panes ſuos in clibano vno. 1. 138, d
 Mulieres alienigenæ quibus nupſit Salomoni quæ. 1. 313, a
 Mulieres Apoſtoliſ auxiliantes. 3. 161, d
 Mulieres quid ſuis maritis debeant, & quid eis ſint. 3. 148
 Mulieres ex ſe ſteriles quaſnam fœcundas efficit Deus. 1. 861, a
 Mulieres in Eccleſiis taceant. 3. 194, a. quomodo debeant eſſe viris ſubditæ. 3. 360, a
 Mulierum culpa, quæ ſuo viro vt mancipio vtuntur, quanta ſit. 2. 776, a
 Mulierum vitium maximum quòdnam ſit. 4. 620, a
 Mulieribus cur ſit gloria comam nutrire. 3. 173, c
 Multitudo vnguium quid myſticè ſignificet. 1. 987, a
 Multitudine atriorum quid Dauid ſignificet. 1. 783, a
 Mundus vnde originem cepit. 4. 529
 Mundi principes quinam ſint. 3. 318, d
 Mundi genitura à quo conſcripta. 4. 502, a
 Mundum eſſe genitum quis docuerit. 4. 192, b
 Munitiones diaboli quaenam ſint. 3. 247, d
 Mutatio diuinæ dexteræ quid ſit. 1. 702, a
 Mutatio virgæ in ſerpentem cur fuerit primum ſignum à Deo Pharaoni datum. 1. 80, b
 Munus quod habebant ſacerdotes. 1. 387, a
 Munus ſapientiæ Magiſtratibus ſecularibus, licet pietatis expertibus à Deo datur. 2. 619
 Munus proprium paſtoris quòdnam ſit. 2. 484, b
 Munera quaenam erant. 1. 898, d
 Munera & oblationes quæ debebant offerri Deo in ſua eccleſia, quibus verbis prædicantur. 2. 130
 Murmur populi Iſraëlitici. 1. 150, b
 Murus ignis quis ſit. 2. 890, c
 Muſæus poëta quo tempore vigerit. 4. 494, d
 Muſanus veritatis patronus. 4. 208, d
 Myrrha Chriſti quid erat. 1. 570, b. quid indicet. 1. 1014, d. quid myſticè ſignificet. 1. 1036
 Myrrone cuiusnam fuerit vxor. 4. 673, b
 Myſterium quid. 3. 206, c
 Myſterium reſurrectionis noſtræ in quo abſconſum. 3. 357, b
 Myſterium reſurrectionis Chriſti quibus verbis à Propheſia deſignetur. 2. 127, b
 Myſterium quod Lxx. vocarunt occultum. 1. 428, a
 Myſterium à ſæculis & generationibus abſconditum quòdnam erat. 3. 350, a
 Myſterium ſolis contemplantibus notum. 3. 91, a
 Myſterium eorum quæ acciderunt circa Phares & Zaram. 1. 66, d
 Myſterium voluntatis diuinæ quòdnam ſit. 3. 294, a

Myſterium Euangelij cum fiducia docendum. 3. 320, c
 Myſterium iniquitatis quid ſit. 3. 387, c
 Myſteria diuina quibusnam ſint obſcura, quibus verò non. 2. 301, b. c
 Myſteria occulta quis nos docuit. 3. 130, d. nullo pretio æſtimanda. 2. 612, a
 Myſteria gratiæ per quid adumbrata. 1. 521, b

N

NAAS Ammonita cur dexteros effodtebat oculos Iſraëliitarum. 1. 242, a
 Nabra quomodo differt à cithara. 1. 312, c
 Nabo quid erat. 2. 255, d
 Naboth à quibus & quomodo fuerit occiſus. 2. 706, a
 Nabuchodonſor, & eius poteſtas quomodo comparetur cum diabolo & eius poteſtate. 2. 469, 470, 471. quid minatus ſit Chaldæis ſuum ſomnium non explicantibus. 2. 557, c. ſe Deum eſſe putabat. 2. 570, c. quoties aggreſſus eſt Babylonios. 2. 116, b. cur magnus, magnis alis præditus, extenſione longus, dicatur. 2. 380, b. cuienam fuerit ſimilis. 2. 572, c. quomodo diuinum honorem vſurpare ſit opinatus. 2. 573, d. quid de Daniele cenſuerit. 2. 545, a. eius epiſtola ad ſuos ſubditos & omnes terram habitantes. 2. 590, 595. quomodo Deum placarit. *ibid.* a. quam conſtruxerit imaginem, & vt Deum adorari iuſſerit. 2. 467, a. morbus quo diu laborauit. 2. 469, a. quo tempore bellum mouit. 2. 822, b. cur ſimilis beſtiis eualeſcit. 2. 601, a. illius faſtus & arrogantia quanta fuerit. 2. 602, b. illius caſtigatio. 2. 602, d. illius reſipiſcentia. 2. 604. eius ſomnia de ſtatua. 2. 573. de arbore. 2. 597
 Nabuchodonſoris tempore quosnam habebant Prophetas Iudæi. 2. 17, a
 Nabuzardan quis erat. 1. 242, d
 Nadab filius Aaron cur occiſus fuerit. 1. 1074, c
 Nageb quid ſit. 2. 233, & 795, c. quid ſignificet. 2. 405, b
 Nahum Propheta ad quos ſit à Deo miſſus. 2. 835, d. cuius erat filius. 2. 836, b
 Naphta quid ſit. 2. 583, a
 Nardus quid ſit. 1. 1050, c
 Naſus ſponſæ quid ſit, & cui comparetur. 1. 1077, c
 Nathan cum eſſet Propheta, quomodo neſcuerit Dei voluntatem, & iuſſerit Dauidi vt ædificaret Dei domum. 1. 271, b. num moleſtè tulerit, quòd non fuiſſet ad conuiuium. 1. 296, d
 Nationes Ægyptiorum adiutrices quanam erant. 2. 463, a. b
 Natura diuina quare incircumſcripta. 1. 4, d. quibus verbis ſignificetur. 1. 170, c. rerum experienciã cognoscitur eſſe vnica. 2. 101, d. in Chriſto ferebat humanam. 2. 316, a. nec ab hominibus, nec ab Angelis videri poteſt. 4. 12, d
 Natura Trinitatis eſt impatiibilis, ergo & vnigeniti diuinitas. 3. 997, b
 Natura immortalis quibus rebus non indigeat. 1. 33.

Natura à Chriſto aſſumpta pro nobis oblata. 3. 997, a
 Natura vnigenita medium tenere inter ingentam & creatam. 3. 533, a. b
 Natura in qua facta eſt Chriſti paſſio. 3. 40, 41
 Natura Angelica ſexus diſcretione non indiget. 4. 522, c
 Natura Angelorum circumſcripta & corporum expers. 1. 5, a
 Natura humana quem honorem à Deo ſuſceperit. 1. 427. quàm inſtabilis & quibus ſit obnoxia. 3. 906, d. 907. in Chriſto cum eſt exaltata, Dominus & Chriſtus facta eſt. 4. 106, b. quomodo abſorpta non fuerit à diuina in Chriſto. 4. 77, b. poſt illius reſurrectiõnem integra remanſit. 4. 81. c. quid mutabitur in corporibus beatorum. *ibid.* d. quanam natura ſit inuiſibilis. 4. 83, a. formam naturæ retinebunt ſancti in gloria. 4. 83, d. quando erat pauper. 1. 680, c. propter quid dicatur pauper. 1. 431, a. cur multarum rerum indiga. 4. 571, a. per quid reſurgat & incorruptionem induat. 3. 294. d. à Verbo diuino perfectè aſſumpta demonſtratur. 4. 285, a. & à mortuis ſuſcitata. 4. 287, c. à quo gubernetur. 2. 396, c. ſi non fiat in Chriſto nulla facta ſalua. 4. 55, b. illius indigentia quanta ſit. 3. 41, d. illius vilitas quanta ſit. 1. 426, b
 Natura carnis ex quibus conſtet. 3. 204, d
 Natura aquæ quotuplex. 1. 10, a
 Natura non egens incremento quanam ſit. 4. 266, c
 Natura bonorum à quo diuiſa. 4. 567, c
 Natura aëris qualis ſit. 1. 9, a
 Natura humida quid ſit. 1. 809, 9
 Natura quam legem mortalibus impoſuerit. 4. 319
 Natura mortis à quo tradita. 3. 207, b
 Natura idolorum quanam ſit. 1. 727, a
 Natura aquarum cur ſalibus ſit ſanata. 1. 337, d
 Naturæ ſemen quodnam ſit. 4. 437, d
 Naturæ rationalis proprium. 1. 13, d
 Naturæ in Chriſto duæ. 3. 200, d
 Naturæ in Chriſto non diuidendæ, ſed diſtinguendæ. 4. 127, b
 Naturæ duæ quomodo ſint in Chriſto. 4. 67. & ſeqq.
 Naturæ Chriſti per quale ſacrificium figurantur. 4. 136, c
 Naturam diuinam vnam eſſe docet D. Paulus. 3. 62, d
 Naturam vnicaſſimam eſſe in Chriſto, & duos filios quinam aſſeruerunt. 3. 1017, b
 Naturarum in Chriſto existentium proprietates quanam opinione tollantur. 4. 179, b
 Naturas duas in Chriſto non duos neque homines neque filios eſſe. 4. 97, d
 Nauarchi quinam erant. 4. 396, a
 Nazaræi qui ſint, & quomodo à Deo vocentur. 2. 772, c
 Nazareni quinam ſint. 4. 219, b
 Neanthes cuias fuerit. 4. 468, c
 Neceſſitas Verbum diuinum fieri hominem quanta erat. 4. 48, d
 Neceſſitas à quo dicta ſit dæmon, iuſtitia, & prouidentia. 4. 562, d
 Neceſſi-

NOMINVM ET RERV M.

- Necessitate omnia fieri quinam dixerint. 4.
 562, d
 Necessitatibus Sanctorum communicare quid
 sit. 3. 98, a
 Nechao Pharao à quo fuerit interfectus. 2.
 251, b
 Nectarius quomodo electus & factus Episco-
 pus. 3. 717, c
 Negatio hominum de Deo an Deo noceat. 4.
 124, a
 Negotium sacerdotis quale sit. 2. 937, b. c
 Nemrod quis qualis fuerit. 2. 66, b
 Neophytus sit ne Episc. 3. 476, a
 Nephtholim quid significet. 2. 42, b
 Nepos sponsæ quis sit. 1. 1030, c. 1031, b
 Nepos Ægyptiacæ vrbs Episc. & eius error.
 4. 230
 Nepotes Apostolorum quinam sint. 2. 133, d
 Neptunus à quibus pro Deo habitus. 4. 512
 Nequitia quid sit. 3. 20, c. quem fructum pro-
 ducat. 1. 188, b
 Nero quomodo appellatus sit à D. Paulo. 3.
 506, b
 Nestor quorumnam fuerit legislator. 4. 609, c
 Nestorius & illius hæresis & gesta. 4. 244. &
seqq. vnde ortus. 4. 696, b. illius simulatio
 aduersus Christum & Ecclesiam. *ibid.* d. &
seqq. illius blasphemia contra B. Virginem.
 697, d
 Nex Danielis cui commissæ fuerat. 2. 559, a
 Nex crinium sponsæ quid sit. 1. 1078, c
 Nicææ Concilium propter quid iterum conuo-
 catum. 3. 623, d
 Nicolaitarum hæresis in quo consistat. 4. 226, c
 Nili inundationis causa non inquirenda. 4. 539
 Niniue ciuitas cuiusnam erat sedes regia. 2.
 58, d. quænam erat ciuitas. 2. 805, a. illius
 conuersio, 2. 806. cur leonum habitaculum
 à Propheta dicatur. 2. 842, c
 Niniuitarum perniciēs quod ad pristinam sint
 reuersi malitiam, à quo prædicta. 2. 835
 Nisibis vrbs vbi sita. 3. 764, d. in qua ditione
 erat. 3. 768, d. à quibus obsessa fuerit. 3. 632,
 b. c. & 770. & à quo & quomodo liberata.
 3. 633. & 771, c
 Nobilitas Ecclesiæ quibus verbis declaratur.
 2. 386, a
 Noctes & dies ad cuius vtilitatem crescant &
 decrescant. 1. 466, d
 Noë quomodo laborabat. 4. 401, d. cur non sit
 redargutus quod se inebriarit. 1. 44, d
 Noë verba quæ Deum dixisse asserit. 4. 497, a
 Noë charitas erga Deum quanta fuerit. 4.
 691, b. c
 Noëtus quam hæresim renouauerit. 4. 227, d
 Nomen Dei quibus sit maximè optabile. 1.
 603, a
Nomen meum Dominus non manifestauit eis. quid
 sit. 1. 86
 Nomen (*Christus*) quam naturam exprimat.
 4. 49, b
 Nomen beati qualis sit appellatio. 1. 398, d
 Nomen Domini Dei sui in vanum sumere quid
 sit. 1. 99, a
 Nomen nouum Deo seruentium quodnam sit.
 sit. 2. 140, b
 Nomen ministerij quomodo quadrat Domino
 B. Theod. Tom. IV.
- nostro Iesu Christo. 1. 195, a
 Nomina diuina seu Dei attributa quæ. 4. 257.
 & *seqq.* 260
 Nomina quænam sint in diuinis personis Tri-
 nitati non communia. 4. 6, b
 Nomina quibus affectus sit Christus, quæ sint.
 2. 916, c
 Notæ pastoris quænam sint. 3. 948, b
 Notitia quæ data est hominibus qualis sit. 4.
 439, d
 Nouacula ebria quid significet. 2. 35, c
 Nouatus qualis fuerit. 4. 228, d. quomodo fa-
 ctus & Episcopus & hæreticus. 4. 129
 Nouati arrogantia quibus verbis reprehenda-
 tur. 3. 259, a
 Nouatiani quid de pœnitentia credebant. 3. 281, a
 Nouatianorum opinio de Matrimonio 3. 156, c
 Nox quàm vtilis sit in hominibus. 4. 327, d. 328
 Nubes spirituales quinam dicantur. 1. 67,
 c. quid mysticè significet. 2. 22, b
 Nubes sub qua iter faciebant Israëlitz cuius rei
 typus erat. 3. 166, c
 Nugæ Manichæorum quæ sint. 4. 77, a
 Numen diuinum an simplex vel compositum.
 2. 278, d. quorum sit exper. 2. 132, b
 Numenius qualis erat. 4. 466, d. quid de ani-
 ma dixerit. 4. 547, b. quid de Deo. 4. 499, d.
 & *seqq.*
 Numerus denarius quid indicet, quid senarius,
 quid sexagenarius. 1. 1066, a. b
 Numerus SS Trinitatis quibus verbis doceat-
 ur. 4. 496, b
 Numerus Leuitarum cur minor fuerit. 1. 141, c
 Numerus populi Iuda iussu Dauidis recensiti.
 1. 73, a
Numerum anno. um tuorum cõplebo, quid sit. 1. 104, a
 Nuptiæ an accusandæ propter hæc, *in iniquita-
 tibus conceptus sum,* & c. 1. 596, b
 Nuptiæ an à Deo fuerint interdixtæ. 1. 33, c
 Nuptiæ secūdæ demonstrantur legitime. 4. 310, b
 Nuptiarum effectus. 1. 28, d
 Nuptias vitandas esse quis docuerit. 4. 675, b
- O
- O** B D V C T I O cicatricis quid sit. 233, d
 Obedientia Christi quid hominibus at-
 tulerit. 3. 43, d
 Obedientia Theodosij Imp. quàm admirabilis
 fuerit. 3. 726. & *seqq.*
 Obedientia quædam filiorum erga paternâ legif-
 lationē quàm admiranda sit. 2. 236, d. & 237, a
 Obiectiones Arrij & Eunomij aduersus Catho-
 licos. 4. 73, d
 Obitus Constantini M. Imp. 3. 183, a
 Obitus S. Athanasij & illius quis fuerit suc-
 cessor. 3. 184, c
 Oblatio & hostia nostra quænam sit. 3. 312, c
 Oblectatio gentium ex Iudæorum captiuitate.
 2. 284, b
 Obligatio, quam habent homines pro Deo pu-
 gnare, quanta sit. 4. 320
 Obliuio cur sterilitas dicatur. 1. 527, a
 Obliuisci in finem quid sit. 1. 441, a
 Obsecratio quid sit. 3. 469, d
 Observatio dierum quæ fiebat à lege quid erat,
 3. 279, c

INDEX

- Obseruatio legis cum illius transgressione comparata. 4. 133
 Obses nostræ resurrectionis quis sit. 3. 198, b
Obsterrices metuebant Deum, quid sit. 1. 78, a
 Occasio pœnitentiæ quænam nobis debeat esse. 2. 295, a
 Oceanus à quo deorum genitor sit dictus. 4. 490, d. à quibus pro Deo habitus. 512
 Ochozias filius Iorã à quo fuerit occisus. 1. 383, d
 Oculus animæ quis sit. 4. 662, b
 Oculus sublimis quis sit. 2. 23, c
 Oculus intellectus in quibus sit utilis, imò necessarius. 4. 477, b
 Oculum pro oculo, & dentem pro dente, &c. cur erui præcepit Deus. 1. 137
 Oculi colubæ quid mysticè significant. 1. 1075, c
Oculi amborum aperti sunt, quid per hoc significetur. 1. 29, d
 Oculorum sublimitas quænam sit. 2. 49, a
 Odisse proximum quo sensu possimus. 949, d
 Odollam quid sit. 2. 814, a
 Odor Mandragoræ quis sit. 1. 1081, a
 Odor cognitionis quid sit. 3. 220, c
 Oenomaus Cynicus quid de prouidentia Dei censuerit. 4. 561, c
 Oenomaus Cynicus quid de oraculis censuerit. 4. 631, d
 Oestrum quid sit. 2. 318, d. & 716, c
 Officinæ mendacij siue fallaciæ. 4. 623, d
 Officium Episcopi & presbyteri quale debeat esse. 3. 511, 512, a
 Officium iudicis quod. 1. 379, d
 Officium eorum quibus credita sunt Ecclesiæ gubernacula. 391, d
 Officium eorum qui benedictionem consequi volunt. 1. 147, d
 Officium studiosi virtutis. 1. 538, d
 Officiũ perfectissimæ virtutis quodnam sit. 3. 98, c
 Officium Christianorum erga proximum & eius infirmitates. 3. 109, d
 Officium veri pastoris quodnam sit. 1. 909, c
 Officium vrbis Deo consecratæ quodnam sit. 2. 168, a
 Officium prædicatoris quodnam sit. 3. 513, b
 Officium Leuitarum quod. 1. 222, a
 Officia sacerdotũ quæ, & quæ leuitarũ. 1. 142, b
 Og quis erat & quo lecto vtebatur. 1. 939, d. & 940, a
 Oida mulier quæ & qualis erat. 2. 306, b. illius propheta. *ibid.* c
 Oleum pontificale in antiqua lege ex quibus conficiebatur. 1. 931, c
Olfecit Deus odorem suauitatis, quid sit. 1. 43, c
 Oliua sterilis quosnam significet. 2. 861, b
 Oliuã fructiferã quid intelligatur. 1. 602, d
 Olla pro quo sumatur in sacris scripturis. 1. 628, c
 Olympius genere Romanus, & eius qualitates. 3. 800, a. cuius loci erat Episc. 3. 606, c
 Olympia festa à quibus agebantur. 3. 941, c
 Onias quis & qualis erat. 2. 683, b
 On quid erat. 2. 247, d. & 715, d
 Onager quis erat. 3. 599
 Onesimus quis & qualis erat. 3. 362, a
 Onesiphorus quis erat. 3. 971, a
 Onocentauri quid sint & cur ita dicti. 2. 92, a
 Oolla quid sit. 2. 421, c
 Operandum omnibus esse. 3. 375, c. d
 Operarius quiuis dignus est mercede sua. 3. 163, b
 Operatio erroris quam missurus est Deus, quænam sit. 3. 388, d
 Operatio spiritualis gratiæ quibus olim euidenter dabatur. 3. 177, c
 Opes & diuitiæ à quo suam habeant perfectiorem. 4. 379, c
 Opes & virtus quomodo contraria sint. 4. 378, d
 Ophiani seu Ophitæ hæretici, & eorum fabulæ seu deliria. 4. 204, b. & seqq.
 Ophni & Phinees cur à Deo morti sint traditi. 2. 550, a
 Opinio Arrianorum de Christo qualis sit. 3. 526, d. 527
 Opinio, quam habent de Deo qui impietate laborant, quæ sit. 1. 410, d
 Opinio eorum qui infidelitatis labe imbuuntur, qualis sit. 4. 465, a
 Opinio tollens Dei prouidentiam, quibus verbis refuteretur. 2. 866, b
 Opinio quam de se habebat Nabuchod. 2. 591, b
 Opiniones multorũ de imagine Dei in homine, Diodori. 1. 19, b. Theodori. *ib.* d. Origen. 1. 21, d
 Opiniones variæ de libro cãtici canticorũ. 1. 984
 Opiniones Arrij, Eunomij & Apollinaris circa Christum. 1. 450, a
 Opiniones multorum de vestibus pelliceis datis Adæ. Theodori. 1. 35, a. Origenis. *ibid.* c
 Opiniones Apostolorum de Christo ante eius passionem. 3. 11, b. c
 Opprobrium quid sit. 1. 886, d
 Opprobrium Iudæis ab Idumæis illatũ. 2. 497
 Opprobrium homini maximũ quod sit. 1. 615, c
 Opprobrium Dauidi grauium grauissimum quodnam erat. 1. 441, d
 Optimates Babyloniorum cur gigantes dicti sint. 2. 474, c
 Optimus Episc. quando floruit. 3. 701, c
 Opus fidei quodnam sit. 3. 365, d. 385, b
 Opus charitatis quid sit. 3. 373, c
 Opus Euangelistæ quodnam sit. 3. 504, b
 Opera à Christo facta quæ. 1. 835, c. d
 Opera diuina cur non tantũ admiranda, sed & laudanda & adoranda. 4. 539, c
 Opera omnia debent fieri in nomine Domini Iesu. 3. 359, d
 Opera mortua quænam sint. 3. 435, d
 Opera tenebrarum quænam sint. 3. 102, b
 Ora vestimenti quid erat. 1. 931, c
 Oraculum quod fertur editum fuisse de Lycurgo. 4. 609, a
 Oracula Prophetarum cur Iudæis fuere obscura. 2. 302, a. b
 Oracula quid responderint Iuliano aduersus Persas profecturo. 3. 654, d
 Oracula fallaciæ quænam & quot erant. 4. 623, d. quandonam muta facta sint. 4. 624, a
 Orandum pro regibus etiam impiis. 3. 470, a
 Oratio quid sit. 3. 469, d
 Oratio Salomonis admiratione digna. 1. 302, b
 Oratio Alexandri Constantinop. Episc. contra Arrium. 3. 559, a. b
 Oratio de diuina & sancta charitate. 4. 680
 Oratio iniqua quibus egeat. 4. 478, c
 Oratio quam Deo nobis conuenit facere, quando à diabolo laceffimur. 1. 441

N O M I N V M E T R E R V M.

- Orationis instrumentum in hominibus quodnam sit. 4. 341, c
- Orationi instare quid sit. 3. 97, d
- Orationes de Dei prouidentia. 4. 319. & seqq.
- Orationes & obsecrationes faciendæ pro regibus & in potestate constitutis. 2. 221, b
- Oratoria in honorem S. Michaëlis constructa Laodiceæ. 3. 355, c
- Ordinatio apud Isaiam quid significet. 2. 126, c
- Ordo Ecclesiæ ab Apostolo datus quis sit. 3. 193
- Ordo qualis sit in Angelis. 4. 403, c
- Ordo temporis quo D. Pauli epistolæ fuerunt scriptæ. 3. 3, a. & seqq.
- Ordines Ecclesiæ quinam sint. 3. 183, d
- Ordines cælestium quinam sint. 1. 806, d
- Organum inimici veritatis quod. 1. 29, b
- Organa Israëlitarum cur suspensa fuerint salicibus Babylone. 1. 561, d
- Orgia celebrantes quam impietatem committebant. 4. 482, b. à quo & vnde in Græciam allata. 4. 482, c. 491, c
- Oriens quis ita dictus. 2. 902, a. b
- Origenes quid de anima Christi censuerit. 4. 102, b. c
- Origo calamitatum domus regis Davidis, quæ fuerit. 1. 280, b
- Origo linguæ Hebraicæ. 1. 48, a
- Origo omnium rerum creatarum. 1. 3
- Origo Iobi quæ. 1. 65, d
- Ornatus quos Deus vituperet quinam sint. 2. 427, c
- Ornatus Iudæorum in captiuitate quis erat futurus. 2. 19
- Ornias cur occisus à Salomone. 1. 299, b
- Oronaim quid erat. 2. 256, b
- Oropus quodnam oraculum habebat. 4. 624, a
- Orpheus Odrysius quibus Ægyptiorum sacra tradiderit. 4. 502, c. qualia instituerit festa. 4. 482, c. quid de vero Deo didicerit. *ibid.*
- Orpheus poëtarum primus quantum præcesserit Troiana tempora. 4. 494, b
- Orpheus quid de malis disciplinis censuerit. 4. 478, b
- Orpheus quibusnam sanctissimos ritus & ceremonias attulerit. 4. 468, a
- Os bonis triturantis non alligabis*, quid sit. 1. 181, c
- Ossa agni Paschalis quinam conterant. 1. 91
- Ossa spiritalia animæ quænam sint. 2. 127, b
- Ossa corporis humani ex quo alantur. 4. 349, c
- Ossa S. Ioannis Baptistæ à quibus fuerint in ignem missa. 3. 641, c
- Ossium resurrectio in Ezechiele quid ostendat. 2. 744, b
- Osculum cantici canticorum quomodo intelligendum. 1. 1000, c
- Osee cur sit impulsus ad ducendam vxorem impudicam. 2. 705, c. & 706, b. cur iussus sit diligere mulierem adulteram & in sceleribus verstantem. 2. 712, a
- Ostis & Isis Ægyptiorum dij. 4. 506, d
- Osius Episcopus. 3. 590, b
- Osores Dei quinam sint. 3. 20, d
- Othoniel qui potest esse & frater Chaleb & filius Cenez, cum ipse sit filius Iephone. 1. 213, b
- Ouis in Ægypto immolata quid figurabat. 4. 136, c
- Oues occisionis quis pauperit. 2. 916, b
- Oues primogenitæ cur offerebantur. 1. 92, a
- Ozan cur plaga à Deo immissa fuerit occisus. 1. 269, d. propter quid luit pœnas. 1. 270, b
- Ozias Rex Iuda quotannis regnarit. 2. 766, b. cur lepra multatus sit. 3. 427, b. propter quid regno fuerit priuatus. 1. 387, b. cur factus sit leprosus. 1. 351, d
- Oziæ peccatum quodnam fuit. 2. 26, c

P

- P** A C O N D A S quorumnam fuerit legislator. 4. 609, c
- Phares quem populum denotabat. 1. 66, d
- Palladius Alexandrinæ regionis rector qualis. 3. 687, a
- Palladius monachus & eius vita admiranda. 3. 811. quando floruerit. 3. 700, b
- Pallium Christi quodnam sit. 4. 16, c. d
- Palmarum ciuitas quæ erat. 1. 388, b
- Palmites vineæ in psalmis quid repræsentent. 1. 720, d
- Pamphylia qua hæresi fuerit coinquinata. 3. 672, a
- Panathenæa festa à quibus agebantur. 3. 941, c. cui deæ celebrabantur. 4. 583, b
- Pandia festa cuiusnam Deo celebrabantur. 4. 583, b
- Panis supercælestis. 2. 538, b
- Panis & vinum quæ symbola sunt corporis & sanguinis Christi, post sacerdotis inuocationem seu sanctificationem sicut verum corpus & sanguis Christi. 4. 85
- Panis in mysteriorum institutione corpus Christi à Christo dictus. 4. 17, c
- Panis confectio Ezechieli iussa quid significabat. 2. 329, c
- Panis Angelorum quis sit. 1. 707, d. & panis cæli. 1. 708, a
- Panis à sacerdotibus fractus, est corpus Christi. 3. 168, c
- Panis desideriorum quis erat. 2. 669, b. c
- Parabola cardui & cedri quid significet. 1. 351, a
- Parabola hæc quomodo intelligenda, *ab iniquis egredietur delictum & manus mea erit super te.* 1. 255, d
- Parcæ quomodo dictæ & quid de illis antiquitas credebat. 4. 562, c
- Parcarum fabula reiicienda. 4. 275, d
- Pardi in canticis quid significant. 1. 1045, c
- Parentes quomodo filios suos educare debeant. 3. 317, a
- Parentibus non obedire quale sit malum. 3. 21, a
- Parietes cur duo dati sint linguæ. 1. 953, c
- Parmentides Eleates quid de rebus inuisibilibus censuerit. 4. 476, c. quid de anima. 4. 545, c. vbi sedem illius principalem collocet. 4. 546, b. cuius auditor fuerit. 4. 528, b. quid de rerum principio. 4. 487, a. quid de mundo. 4. 504, a. & 528, b
- Pars animæ quæ sit Dei imago. 4. 550, c
- Pars corporis humani quænam sit præstantissima. 4. 344, b
- Partes corporis imbecilliores, & tamen magis necessariæ quænam sint. 3. 183, a
- Partes terræ inferiores quomodo vocentur. 3. 307, c
- Partus fidei quid requirat. 3. 508, c

INDEX

- Pascha quid sit. 2. 670, a
 Pascha spirituale. 2. 538, b. quandonam fuerit statutum non more Iudæorum, ab omnibus Christianis vno eodémque die, semel in anno celebrandum. 3. 549, 551. quomodo à multis interpretetur. 1. 89, d. cur celebrare non poterant immundi superanima. 1. 148, d
 Paschor quis & qualis erat. 2. 203, c
 Paschor filius Melchizæ. 2. 205, c
 Passeres duo, qui in purificatione leprosi offerebantur, quid significant. 1. 127, d, & 130, c
 Passio quid sit. 4. 154, a
 Passio Domini nostri vbi prædicta sit. 1. 662. quo capite Isaia 2. 117. 2. 123. vt & passio Apostolorum *ibid.* b. pro omnibus fuit. 3. 471, b. cur testimonium dicta *ibid.* à Ieremia prædicta. 2. 297, d. 298, a. per quos visa sit tristis. 1. 771, d
 Passio Evangelij quid sit. 3. 493, c
 Passionis salutiferæ typus. 3. 449, c. 460, d
 Passiones si non fuissent in Christo quid accidisset. 4. 55, b
 Pastio pastorū Ecclesiæ qualis debeat esse. 1. 481
 Pastor bonus & verus quid debeat facere. 1. 909, c
 Pastor magnus ouium quis sit. 3. 461, b
 Pastor verus quis. 1. 481, c. d
 Pastor mularum regalium quiserat. 1. 494, c
 Pastor imperitus quis sit. 2. 920, a. d
 Pastoris boni officium quale sit. 3. 946, 947, 948
 Pastoris proprium munus quodnam sit. 2. 484, b
 Pastores quinam sint. 2. 170, a. & 181, d
 Pastores boni quid agere soleant. 2. 485, d
 Pastores & doctores à Deo missi quinam sint. 3. 308, d
 Pastorum ignauia quàm punienda. 2. 487, d
 Pastoribus obediendum. 3. 461, d
 Patachra quâ lingua & quid significet. 2. 41, a
 Pater quis propriè dicatur. 3. 305, a. vnde ortaita denominatio. *ibid.*
 Pater diuinus ab æterno fuit pater, ergo Filius ab æterno est. 3. 529
 Pater diuinus cur agricola dictus sit. 4. 39, a
 Pater & filius in diuinis duæ res sunt quæ separari non possunt. 3. 527, d
 Pater diuinus & illius attributa & proprietates. 4. 250. & *seqq.*
 Pater æternus quomodo vitam dedit suo filio. 4. 161, b
Pater pater, currus Israël & eques eius, quomodo id sit intelligendum. 1. 337, c
 Pater mortis quis sit. 4. 131, d
 Patres quomodo gerere suos filios debeant. 3. 360, b
 Paterfamilias quibus agitetur curis. 4. 399, d
 Pati pro Christo quodnam donum sit. 3. 1012, a
 Patientia quid operetur. 3. 40, a
 Patientia Dei per quid significetur in sacris Scripturis. 2. 96, a. quomodo à Propheta vocetur. 2. 47, c
 Patientia Dei abutentibus quid accidere solet. 1. 423
 Patientia Dei in nostra conuersione expectanda quanta sit. 3. 22, a. b
 Patientia Dauidis in tolerandis contumeliis & maledictionibus. 1. 544, c
 Patientia quàm nobis necessaria sit. 3. 453, b
 Patientia bonorum quomodo à Deo componitur. 1. 440, b
 Patientia in paupertate quantum vtilis. 4. 428, c
 Patientiam Dei non abutendum. 2. 602, a
 Patria Apostolorum quænam fuit. 2. 41, c
 Patriarcharum chorus quid de Deo censuerit. 4. 541, c
 Paulinus metropolita Galliarum cur exilio multatus. 3. 605, c
 Paulinus presbyter Eustathianorum princeps. 3. 640, a
 D. Paulus quo animo calamitates varias sustinuerit pro Ecclesia. 3. 349, c. cur suas semper epistolas incipiat à gratia sibi imposita. 3. 9, a. à quo fuerit electus. *ibid.* c. quot annis Ephesi versatus sit. 3. 291, c. an eis scripserit antequam eos vidisset. 3. 291, c. propter quid desiderabat mori, & propter quid viuere. 3. 327, c. cur misericordiam Dei consecutus sit. 3. 466, c. ad quid agendum fuerat à Christo missus. 3. 124, c. quo sensu voluerit esse anathema pro fratribus suis. 3. 73, a. de qua erat tribu. 3. 86, b. propter quid gloriabatur. 3. 111, d. illius charitas in Christum quanta erat. 3. 114, a. quare cum liber esset se seruum fecerit. 3. 164, c. vxorem nunquam duxit. 3. 338, 339. quomodo volebat honorari. 3. 136, c. propter quid nolebat è vita discedere. 3. 334, a. quid intelligat per remissas manus genua soluta, & c. 4. 125, d
 Paulus monachus quando floruit. 3. 700, a
 Paulus Episc. Constantinopol. quem Arriani sunt persecuti. 3. 587
 Paulus Samosatenus impius hæreticus. 3. 330, d. eius deliria. 4. 222, b. & *seqq.* quid de Christo censuerit. 4. 52, c
 D. Pauli quanta fuerit lætitia in aduersitatibus. 4. 441, c
 D. Pauli charitas in Christum quanta fuerit. 4. 685. & *seqq.*
 Pauli Samosateni hæresis circa Christum. 3. 976, a
 D. Paulum audiens quid audiat. 3. 518, a
 Pauper quis dicendus. 1. 797, d
 Pauperes quid habeant commune cum diuitibus. 4. 387
 Pauperes & ignaros cur Christus elegerit ad suam doctrinam prædicandam. 3. 127, c
 Pauperes quid debebant offerre. 1. 119, d
 Pauperes quomodo bona, & à quibus dicatur mala. 4. 573, a
 Paupertas vera quænam sit. 3. 127, b
 Paupertas D. Pauli quanta erat. 3. 254, d
 Paupertas Elisæ & eius vis. 1. 341, c. & aliorum Prophetarum. 1. 342
 Paupertas quomodo humanæ vitæ sit vtilis. 4. 377, b. & *seqq.* 381, b. quibus proficit. 4. 390, b
 Paupertas admirabilis, quam Dominus omnium nostrâ causâ suscepit. 1. 553, d
 Paupertatis fornax quæ sit. 2. 110, d
 Pax nostra quænam sit. 3. 301, a
 Pax Dei qualis & quanta sit. 3. 339, c
 Pax vera Christianorum quænam sit. 2. 339, b
 Pax cum Deo quomodo habenda. 3. 12, d
 Pax huic domui, quid per hoc significabant Apostoli. 3. 84, b
 Paxilli tabernaculi quinam sint. 2. 91, a
 Peccatoris ad iusticiam reuertentis præmiû. 2. 481

N O M I N V M E T R E R V M.

Peccatum quibus armis aduersus nos vtatur.	3. 48, a	Perfectio religiosa quomodo acquiratur.	1. 734, c
Peccatum non fit à lege sed accusatur.	3. 52, b.	Perfectio in quo consistat.	3. 242, b
à quo fit. <i>ibid.</i> & 56, b. quandonam operetur.	3. 59, a	Perfectio à quo detur.	3. 350, c
Peccatum Adæ nū tantam vim habuerit in homines, quantam habebit Christi passio.	3. 41, a	Perfectio legis Euangelicæ quantum superet, legis Mosaicæ perfectionem.	4. 289, a
Peccatum quid nobis inferat.	2. 779, b	Perfectionis vinculum quodnam sit.	3. 359, a
Peccatum Hierusalem quodnam sit.	2. 811, a	Perfectum Euangelij quid sit.	3. 315, c
Peccatum cuiusnam rei sit opus.	4. 559, a, b	Perfidia Iudæorum per infantes condemnatur.	1. 425, d
Peccatum quid Dei beneficentiæ attulerit.	3. 44, d. quodnam regnum habeat.	Pergamius quis erat.	3. 821, d
Peccatum quomodo facile fugiendum.	4. 453, b	Periculum comminationum diuinarum quomodo fugiendum.	2. 238, d
Peccatum non naturalem vim habere per quæ discendum.	1. 596, a	Pericula quæ Dauid mortem extremam & inferos nominauit.	1. 741, d
Peccatum quotuplicem habeat legis transgressionem.	1. 594. quādonam non impūtetur.	Peritius quid sit.	2. 886, b
3. 42, a. an à corpore, an ab anima, an ab his simul factum sit.	4. 118, b. & <i>seqq.</i> quid significet.	Pernicies vltima Iudæorum in quo psalmo prædicta sit.	1. 662
1. 115, d. quantum sit malum.	1. 125, b. vnde sit.	Persecutio in Perfide excitata, & qui in ea perpeffi sint martyrium.	3. 751
Peccatum omnium maximè detestabile quodnam sit.	4. 9, b	Persecutio Edessæ cur concitata.	3. 679, a
Peccatum quodnam sit grauissima dignum pœna.	1. 40, c. cur à Dauide spina dicatur.	Personæ SS. Trinitatis quibus verbis fuerint expressæ in rerum creatione.	1. 15, d
1. 314, b	3. 450, d	Personæ diuinæ quibus verbis demonstrantur.	1. 170, d
Peccati vulnera à quo contacta.	3. 160, d	Personæ Christi proprietates quædam.	4. 136, a
Peccati fructus quis sit.	1. 880, c. 2. 160, a	Personarum acceptio nulla in Deo.	3. 23, c
Peccati assiduus impetus quodnam detrimentum afferat.	1. 884, d	Perfarum reges quomodo vocentur.	2. 676, c
Peccati pœna quæ.	4. 132, b	Perturbationes carnis quomodo vincendæ.	3. 63
Peccati lex quæ sit.	3. 207, b	Perturbationes humanæ quomodo ferendæ & frangendæ.	3. 937, d
Peccata quorum nā sustulerit Christus.	3. 438, b	Perturbationes animi cur nos non inuitos nunc superent.	3. 60, a
Peccata sibi æqualia recipiēt supplicia.	4. 282, c	Pernuersitas diuina qua re nos spoliat.	2. 12, a
Peccata aliorum quomodo cernamus, & quomodo nostra.	1. 277, a	Pes dexter sacerdotis antiquæ legis, cur oleo & sanguine vngebatur.	1. 122, a. & 128, b
Peccata humana quænam sint.	1. 144, a	Pestis natura quænam sit.	2. 23, c
Peccata quomodo à Deo deleantur.	2. 834, c	Petra in canticis quid significet.	1. 1028, d
Peccatorum auctores quinam fuerint.	2. 113, b	Petra præter spem emittens aquam, cuius rei typuserat.	3. 166, d
Peccatorum reprehensio quantum sit utilis.	2. 365, a	P. Petrus cur bis errare à Deo permissus sit.	3. 947, a. quid sit pro Christo perpeffus.
Peccatorum remissio per quid solum accepta.	3. 32, b	2. 689, d	Petrus monachus Philosophus, & eius vita admirabilis.
Pectus quid sit.	2. 454, a	3. 819, d. & <i>seqq.</i> eius miracula.	3. 821, 822. & <i>seqq.</i>
Pecudes quæ comeduntur, cur non licebat immolari procul à tabernaculo.	1. 132, d. cur à Deo creatæ.	Petrus Ægyptius monachus pietatis lumen vbi emicuerit.	3. 841, d
1. 13, a. quid profint hominibus.	1. 14, a	Petrus Galata quando floruerit.	3. 700, c
Pecorum primogenita cur post octauum diem Deus offerri iussit.	1. 135, d	Petrus S. Athanasij successor.	3. 684, c. eiectus fuit.
Pectusculum sacerdotibus antiquæ legis à Deo attributum quodnam erat.	2. 936, d	<i>ibid.</i> d	D. Petri charitas in Deum quanta fuerit.
Pecunia pretij æstimationis viri, pecunia pretij æstimationis anime.	1. 350, a	687. & <i>seqq.</i>	S. Petri & S. Pauli sepulchra Romæ.
Pedagogi à Deo cū populo captiuo missi.	1. 647	3. 985, b	Petulantia mater quænam sit.
Pedes quandonam facti sint caput.	4. 103, d	3. 102, c	Phagarim quid sit.
Pelagius Laodic. Episc. à quo in exilium actus.	3. 673, a	2. 231, b	Phallagogia apud Græcos quid erat.
Pelopidas Bæotorum princeps.	4. 604, b	4. 482, b	Phantasia à Deo facta quid sit.
Pelta quid sit.	2. 445, c	2. 913, c. d	Pharao cur non ab initio fuerit punitus à Deo.
Pennæ Dei quæ sint.	1. 765, a	1. 80, a. an rem habuerit cum Sarra.	1. 49, a. & 50, a. persequens Israëlitas cuiusnam erat imago.
Pennæ colubæ quid mysticè significant.	1. 655, a	3. 66, d. quomodo erat à Deo castigandus.	2. 465, c. d. cuius superbiam sit imitatus.
Peratæ hæretici vnde sic dicti & eorum fabulæ.	4. 207	2. 473, b	Pharaonis improbitatis & indurationis causa.
Pherecydes Syrus Philosophus.	4. 466, c	3. 78, d	Pharaonis induratio quomodo intelligenda.
Peregrinationes ad sanctorum templa quomodo faciendæ.	4. 605, d	1. 81, b	Pharetra quid tropicè significet.
Perfectio virtutis à Platone ostenditur.	4. 665, d	2. 111, d	

I N D E X

- Pharmacum salutare morbis nos inuadentibus adhibendum. 3. 906, d
- Pharmacum Christi comparatum cum Adæ morbo. 4. 133
- Phæse qui comederunt sine benedictione per quem veniam sunt assecuti. 1. 390, a
- Phæse quid significet. 2. 226, c
- Phelmouni quid sit. 1. 343, b
- Pherecydas Pythagoræ magister. 4. 474, a
- Phialæ aromatis quid sint. 1. 1059, c
- Philammon poëta quò tempore vigerit. 4. 494, d
- Philemon quis & cuius erat. 3. 516, a
- Philemon comicus quid de iis qui fortunam Deum faciebant, dixerit. 4. 563, c
- Philippenses quam de D. Paulo curam habebant. 3. 340
- Philippus præfectus hæresis Arrianæ vindex & defensor. 3. 587, c
- Philippus Aridæus quis erat. 2. 643, b
- Philolaus quorumnam fuerit legislator. 4. 609, c
- Philolaus quid de sole & luna censuerit. 4. 530, c. quid de anima post peccatum. 4. 544, d
- Philosophia quodnam bonum sit. 4. 690, d
- Philosophiæ materia quænam sit. 4. 690, d
- Philosophi inter Græcos celeberrimi. 4. 466, c
- Philosophi qui sibi virtutem moralem paupertate compararunt. 4. 381, d
- Philosophorum Græcorum dogmata qualia sint. 4. 473, a. & seqq.
- Philosophorum controuersia de mundo. 4. 529
- Philotheus quis verè dicatur. 4. 691, a
- Phocensium quis fuerit legislator. 4. 609, c
- Phœbe quænam erat. 3. 5, a
- Phœnicum sacra à quo Græcis tradita. 4. 502, a
- Phœnicarum primi dij quinam erant. 4. 510, b. c
- Phorthommin quid sit. 2. 551, b
- Photinus hæreticus. 3. 330, d. qualis illius hæresis. 4. 224, b. quid de Christo censuerit. 3. 976, a. 4. 52, c
- Phua quis erat. 2. 702, d
- Phyhellus quis erat. 3. 326, c
- Pietas principis quàm sit utilis. 2. 571, b
- Pietas Salomonis quanta erat. 1. 373, c
- Pietas maiorum quantum proficit. 1. 382, c. d
- Pietas futura Iudæorum quibus verbis prædicatur. 2. 379, a
- Pietas Ezechia, & eius effectus. 1. 442, quæ erat. 1. 470, c. & seqq.
- Pietas Iouiani ad Imperium post Iulianū Apost. à militibus electi. 3. 660, d
- Pietas Danielis quanta fuerit. 2. 620, c. 622, a. b
- Pietas Regis Iosia quanta fuerit. 1. 779, a. & 795, d. 2. 863, a
- Pietas quomodo exercenda. 4. 662, c
- Pietatis fundamenta quæ sint. 1. 741, d
- Pietatis exercitatio quid sit. 3. 480, c
- Pietatis & impietatis fructus quis. 2. 88, d
- Pietatis præconium per quid confirmatum sit. 1. 432, d
- Pietatis lumina quædam. 3. 841, d
- Pietatis splendor & dignitas quibus verbis prædicantur. 2. 12, c
- Pietatis finis perfectus quis sit. 1. 921, c
- Pietatis lux qualis sit. 2. 618, c
- Pietatis effectus qui sint. 1. 468, d. & 520, b
- Pignus hæreditatis Christianorum quodnam sit. 3. 295, c
- Pignus resurrectionis quodnam sit. 3. 62, c
- Pili quid vtilitatis hominibus afferant. 4. 355, b. c
- Pindarus Lyricus quid de martyribus censuerit. 4. 599, c
- Pindarus Thebanus quid de Dei prouidentia censuerit. 4. 565, b
- Pinguedo animæ quæ sit. 1. 636, a
- Pinus in canticis quos designet. 1. 987, b
- Piscatores quos missurus erat Deus ad Iudæos quinam erant. 2. 197, c
- Pisces qui mundi dicuntur. 1. 123
- Pisces adglutinati quinam sint. 2. 459, b
- Pithon hæreticus & eius fabulæ. 4. 211, d
- Pittacus quorumnam fuerit legislator. 4. 609, c
- Placilla Imperatrix quàm pia & charitate plena fuerit. 3. 730. eius statua Antiochiæ. 3. 731
- Plaga Ægyptiis extrema quæ. 1. 822, b
- Plaga qua incantatores ipsi Ægyptij fuerunt afflicti. 1. 87, b
- Plaga insanabilis de qua loquitur Isaias, quæ erat. 2. 63, b
- Plagæ quæ acciderunt hostibus arcam possidentibus. 1. 236, & 237
- Plagæ Madian quot, & à quibus illatæ. 2. 51, b
- Plantas cur Deus ante luminaria creauit, & cur eis non benedixit. 1. 12, d
- Plato cur corpus hominis sepulchrum appellaret. 4. 544, c. quid de anima rationali censuerit. 4. 545, b. d. 547, d. quid de Dei prouidentia. 4. 565. & seqq. quid de rerum principiis docuerit. 4. 528, d. quid de materia. 529, b. quid de stellis. 530, b. quid de sole & luna *ibid.* c. quid de dæmonibus censuerit. 4. 525, c. quid de anima. *ibid.* vbi sedem animæ principalem esse affirmet. 4. 546, b. c. quid de homine è vita exeunte dixerit. 4. 647, c. & seqq. quid de felicitate censuerit. 4. 483, b. c. quid de poëtis dixerit, & quid de eis præceperit. 4. 474, d. quid de Dei imitatione censuerit. 4. 665. quid de anima rationali. 4. 297, b. & 272, d. quid de cælo. 4. 536. quid de mundi creatione dixerit. 4. 533. & seqq. illius error circa materiam. 4. 535, c. & seqq. quid de rerum principio censuerit. 4. 488. quid de Deo. 491, c. & seqq. 498. quid de Martyribus dixerit. 4. 601, 602, 603. quid de Deo qui fecit nos, & de nobis ipsis, nos sentire docuerit. 4. 549. quid de docentibus Deum esse malum censuerit. *ibid.* quid dixerit de anima rationali. 4. 550, c. cur non uerit fieri simulacra. 4. 519, c. quid contra ea dicat. *ibid.*
- Platonis dogmata de Deo. 4. 491. & seqq. 498. & seqq.
- Plausus quid sit. 1. 577, d
- Plenitudo Dei quænam sit. 3. 302, c
- Plenitudo diuinitatis quomodo habitet in Christo corporaliter. 3. 352
- Plenitudo temporum quænam est. 3. 294, b
- Plenitudo quæ in Christo inhabitat quænam sit. 3. 348, a
- Plenitudo legis quænam sit. 3. 101, d

N O M I N V M E T R E R V M.

Plotinus Philosophus quid de Deo censuerit.	4. 499. & <i>segg.</i>	censuerint.	4. 265, d
Plotinus quid de anima rationali censuerit.	4. 272, d	Poëtarum deliria.	4. 514. & <i>segg.</i>
Plotinus Philosophus quid de Dei prouidentia docuerit.	4. 573, a. d	Polemiani hæretici, & eorum error.	4. 241, b
Plotini doctrina de virtute & vitio.	4. 575, a. de iis quæ accidunt peccantibus.	Pollicitationes diuinas ad exitum perducere in hominibus situm est.	2. 517, c
Pluralitas Deorum redarguitur.	1. 750, d	Polyandrium quid sit.	2. 152, c
Plutarchus de anima scribens quid de illius exitu à corpore dixerit.	4. 654, b	Polychronius monachus & eius vita.	3. 871, d
Plutarchi laudes.	4. 624, b. illius testimonium & opinio de oraculis.	Polypi quid de anima censuerint.	4. 546, a
Pluto à quibus pro Deo habitus.	4. 512	Pontifex quo pacto debebat ingredi in sancta sanctorum.	1. 131, c
Pluuia voluntaria quid sit.	1. 653, c	Pontifex noster quo sensu sit Christus.	3. 1025, a
Pluuia benedictionis quænam erant.	2. 490, a	Pontifex solus ingrediens in sancta sanctorum quid figurabat.	3. 434, d
Pneumatomachi quinam erant.	4. 238, d	Pontificem quid deceat.	3. 415
Podisteres & hamulæ quid erant.	2. 275, b	Populus dictus filius Dei primogenitus quis sit.	2. 150, a
Pœna Adæ cur tam sæua fuerit.	1. 32, c	Populus cur Deo iubente recensetur.	1. 162, d
Pœna peccati à Deo illata, an peccato minor, an maior.	2. 99, a. b	Populus Iſraël quare castigatus omnis sit cum solus Achar furtum commisisset.	1. 201, b.
Pœna peccati quomodo à sacra Scriptura vocetur.	2. 900, a	per quem ad pietatem fuerit edoctus.	1. 391.
Pœna Leuitarum, qui scelerum populi participes fuerant.	2. 528, a	cur arca euersa fuerit à Deo percussus.	1. 238, b.
Pœna peccantium quænam sit.	3. 61, c	cur boui comparetur.	2. 3, d.
Pœna Ozia à Deo missa quæ sit.	2. 26, d	cur luerit supplicium cum Dauid illum numerasset.	1. 292, d.
Pœna à Deo iniuncta superbo pontifici aut iudici obtemperare nolenti.	1. 177, d	cur fuerit prohibitus à terra promissionis.	1. 189, b
Pœnæ quas impij luere tempore Iuliani Apost. 3. 641, d		Populus pauper quis dicendus sit.	2. 79, a
Pœnæ inferni à Platone relatæ.	4. 649, d. 650	Populus Iudaicus cuinam similis.	99, c
Pœnæ quas Deus minatur suâ potentia male vtentibus quales sint.	2. 942, b	Populus sæculi quisnam sit.	2. 441, d
Pœnæ quibus Pharao erat afficiendus à Deo.	2. 465, c. d	Populus erant adolēcentes & sacrificantes in excelsis, quomodo id sit intelligendum.	1. 301, b
Pœnæ quas Iudæis minatur Deus.	2. 40, d	Populus ambulans in tenebris & non in umbra mortis quis sit.	2. 42, b.
Pœnæ quas Deus minabatur Idumæis quæ sint.	2. 495, c. d	quis in umbra mortis ambulans.	<i>ibid.</i> d
Pœnas quare mox peccantibus infligebat Deus tempore Moysis.	1. 150, b	Populum Iſtaël cur Deus voluerit numerari.	1. 141, a
Pœnas cur Iudæis Deus reliquerit.	2. 363, a	Populi Ægyptorum adiutores quinam erant.	2. 463, b
Pœnas luentibus propter peccata non esse insultandum.	2. 494, b	Populi quinam sint qui dicantur Allophyli.	2. 437, c
Pœnitentia & pietas Theodosij Imp.	3. 727, 728, 729	Populus gentilis quare significatus per pullum.	1. 74, b
Pœnitentia quàm sit utilis ad salutem.	2. 362, d	Porphyrius propugnator factus impietatis.	4. 493, c.
Pœnitentia medicamentum esse iniquitatum demonstratur.	4. 313. & <i>segg.</i>	quid de dæmonibus censuerit.	4. 516, c.
Pœnitentia Esaü qualis fuerit.	3. 450	quid de diis antiquitatis.	4. 517, d.
Pœnitentiæ locus quomodo nobis à Deo detur.	2. 318, b	Iesu confessus sit.	4. 679, c.
Pœnitentiæ mater quæ sit.	2. 334, b	quid de oraculis docuerit.	4. 626, a.
Pœnitentiæ vires quæ.	2. 125, b	illius doctrina.	4. 471, d.
Pœnitentiæ modus valde utilis.	2. 86, b	Portæ & atria Dei quæ sint.	1. 795, b
Pœnitentiæ remediis, non hominibus confidendum.	2. 483, a	Portæ Sion quæ sint.	1. 432, c
Pœnitentiæ vis erga decreta diuina quæ sit.	2. 201, a	Portæ iustitiæ quænam sint.	1. 875, d
Pœnitentiam nostram à Deo expeti ipse iuramento confirmauit.	3. 949, b	Portæ æreæ quænam erant.	1. 834, d
Pœnitere in Deo quid sit.	1. 41, d. & 43, a	Portæ Ecclesiæ Dei semper patent.	2. 131, b
Pœnitere Deum quid sit.	1. 244, d. & 246, d	Portæ quibus machinis effringebantur antiquitus.	1. 691, a
Pœnituit Dominum, & miserus est eorum propter testamentum cum Abraham, &c. quid hoc significet.	1. 350, b	Portio Domini quæ sit.	2. 150, a
Poëtæ Græci & Philosophi quid de Angelis		Portio propria Christianorum quæ.	1. 956, c
		Possessio charitatis quanta sit.	3. 185
		Postes domorum Hebræorum cur iusserit Deus vngi sanguine pecudis mactatæ in Ægypto.	1. 90, a.
		quid mysticè significant.	<i>ibid.</i> d
		Postulatio quid sit.	3. 469, d
		Potentia Dei quæ sit.	1. 772, a
		Potentia diuina quàm sit magnatibus terræ timenda.	2. 860, a
		Potentia Christi quæ.	1. 568, d
		Potentia nostra à quibus prædicetur.	2. 121, c
		Potentia humana à quo habeatur.	1. 440, c

INDEX

- Potentia famulorum Christi à diabolo laudata. 3. 686, a. illius epistola continens quæ sub Lucio contigerunt. 3. 697
- Potentia Babyloniorum cui comparetur. 1. 687, a
- Potentia diuinæ maxima demonstratio quænam sit. 2. 115, b
- Potentia agri quænam sint. 1. 1021, a
- Potestas Dei quibus mensuretur. 2. 100, d. per quid gentibus cognita sit. 2. 797
- Potestas ad quid sit à Deo ordinata. 3. 100, d
- Potestas quam Porphyrius ait dæmonibus præsidere quænam sit. 4. 515, d. & seqq.
- Potestas herilis demonstratur humanæ vitæ utilis esse. 4. 392, c. & seqq.
- Potestas tenebrarum quæ sit. 3. 345, d
- Potestas iniquorum hominum vnde procedat. 3. 100, a
- Potestas aëris olim diabolo credita. 3. 298, c
- Potestates diuinæ an omnia comprehendant. 2. 311, a
- Potestates inuisibiles lætari propter pœnitentiam agentes, & agrè ferre peccantes. 3. 294, c
- Potestates inuisibiles Deum adorantes quænam sint. 4. 522, b
- Potius hæreticus & qualis fuerit eius hæresis. 4. 211, d
- Præceptor virtutis quis sit. 1. 876, a
- Præceptum Dei quidnam sit. 1. 9, b
- Præceptum cur Adamo datum. 3. 41, c. d. cur vnicum ei datum sit. 4. 453, a
- Præceptum à Deo Israëlitis datum de lege. 1. 704, a
- Præceptum quid efficit, & ad quid vtile. 1. 468, b
- Præcepti finis quis sit. 3. 465, a
- Præcepta hominum quænam sint. 3. 356, b
- Præcepta non bona quænam sint. 2. 400, b
- Præcepta quomodo eadem cum iustificationibus. 2. 397, b
- Præco Euangelij à Deo electus quis sit. 3. 326, b
- Præcones veritatis quinam sint. 2. 82, d
- Præconium pietatis per quid confirmatum sit. 1. 432, d
- Præconium Apostolorum qualem contineat doctrinam. 2. 518, c
- Præcursor noster quis sit. 3. 422, d
- Prædestinatio & in illam obiectionum responsiones. 3. 77, 78, 79
- Prædestinatio qua Deus suos prædestinavit. 3. 293, b. c. 295, a
- Prædicatio salutaris à quo prædicta. 2. 928, b
- Prædicatio Evangelica quomodo appellata sit. 1. 575, b
- Prædicatio salutaris cur dicta Dei virtus. 3. 15, c
- Prædicatio salutaris quid efficiat. 3. 151, c
- Prædicatio D. Pauli qualis erat. 3. 128
- Prædicatio Apostolorum quibus verbis prædicta. 2. 859, a
- Prædicationis sensus vnus, affectio autem diuersa. 3. 123, b
- Prædicationis diuinæ antiquitas. 3. 508, b
- Prædicationis virtus quæ sit. 2. 54, b
- Prædicationis Apostolorum prædictio & effectus. 2. 55, d
- Prædicatoris officium quodnam sit. 1. 501, d. 3. 513, b
- Prædicatoris fructus quis debeat esse. 3. 190, d
- Prædicare gratis quanta sit gloria. 3. 163, d
- Prædicare an baptizare vtrum præstantius sit. 3. 124, c
- Prædicare quæstus gratia quid sit. 3. 368, c
- Prædictio sessionis Saluatoris nostri super asinam. 2. 910, d
- Prædictio cuiusdam boni pædagogi impio cuiusdam facta. 3. 656, c
- Prædictio contra Amasiam sacerdotem Bethel. 2. 786, a
- Prædictio quam Dominus fecit Apostolis de desolatione Hierosolym. 2. 7, a
- Prædictio vastationis Iudæorum. 1. 407, a
- Prædictio mortis & resurrectionis Christi, & eorum salutis qui in vtramque credent. 1. 446. & seqq. 1. 474, d
- Prædictio euentus vrbs Hierusalem à Babylo-niis oblecta. 2. 241
- Prædictio crudelitatis Macedonum & impietatis Antiochi: pietatis & fortitudinis Machabæorum. 1. 562, b
- Prædictiones diuinæ quid impediatur quominus ad finem perueniant. 2. 763, b
- Prædictiones Annæ matris Samuelis. 1. 232
- Prædictiones de Tyro. 450. & seqq.
- Prædictiones diuinas in dubium reuocare quantum malum sit. 2. 853, a
- Præfatio qua subditi suum Regem salutabant, quænam erat. 2. 610, a
- Præfectus coquorum cur cùm esset Eunuchus vxorem haberet. 1. 68, a
- Præmium eorum qui Christum crucifixerunt quod. 1. 726, b
- Præmium iusti, qui scelera persequi instituerit: & peccatoris ad iustitiam reuertentis. 2. 480, 481
- Præmium quod proposuit Baltasar Rex explicanti scripturam in pariete scriptam, quale erat. 2. 609, b
- Præmia D. Pauli quænam erant. 3. 337, a
- Præmia bonorum quo psalmo prædicta. 1. 695
- Præpositio per quem an minus significet quàm illa ex quo. 3. 121, b. & 123, a
- Præputium quo sensu proderat. 3. 26
- Præputium carnis quodnam sit. 3. 353, d
- Præscientia Dei an nostris actionibus necessitatem afferat. 3. 69, a. quid sit propriè. 3. 79, c
- Præstigæ apud Carras post Iulianum Apost. deprehensa. 3. 658, d
- Prætorium quodnam erat D. Pauli tempore. 3. 325, c
- Praylius Episc. Hierosol. cui successerit. 3. 751, a
- Præcatio quàm necessaria sit. 1. 885, a
- Præcatio mentis quam vim habeat. 1. 409, c
- Præces à Dauide Deo oblata post duplex peccatum. 1. 418, b
- Prepon hæreticus & eius deliria. 2. 211, d
- Presbyteri olim Episcopi vocabantur. 3. 473, d. 509, b
- Priapus quare Veneris & Bacchi filius sit dictus. 4. 482, a. b
- Primitiæ carnis iustorum. 4. 155, d
- Primitiæ populi quæ erant. 1. 144, d
- Primitiæ dormientium quo sensu sit Christus. 4. 184, a
- Primitias quas iubentur edere sacerdotes. 1. 157, b

N O M I N V M E T R E R V M.

- Primogenitus mortuorum quis sit. 3. 198, d
 Primogenitus ex mortuis quare Christus dicatur. 4. 183, d
 Primogenitum mutilatum quare Moses prohibet offerri. 1. 177, a
 Primogenita populi quamobrem præcepit Deus recenseri. 1. 142, d
 Primogenita Ægypti cur à Deo interfecta. 1. 88, d
 Primogeniti olim ex lege duplicem in hereditate capiebant partem. 3. 457, d
 Princeps gentium quis sit. 1. 469, c
 Princeps exercitus Domini quis putandus sit. 1. 200, a
 Principes, potestates & rectores mundi quinam sint. 3. 318, d
 Principes cur apud patrem filio benedicentes, optârunt eum fieri patre clariorem. 1. 297, c
 Principes malos cur Deus permittat imperare. 3. 100, b
 Principes qui suggerebant regi ne combureret librum Ieremiæ quinam erant. 2. 238 b
 Principes malorum dæmonum quinam fuerint. 4. 517, a, b
 Principes aliquam legem prætergressi, quod animal debebant offerre. 1. 119, c
 Principes sæculi quinam erant. 3. 129, a, b
 Principibus quomodo obediendum. 3. 513, c
 Principatus vtilitas quænam sit. 3. 100, c
 Principium verborum Dei quod sit. 1. 907, b
 Principium omnium rerum quodnam sit. 4. 250. & seqq.
 Principium iustitiæ quodnam sit. 1. 737, d
 Principium calamitatum domus Davidis quod. 1. 280, b
 Principium naturale quodnam sit. 4. 485, & seqq.
 Principium scientiæ quodnam sit. 4. 478, b
 Principium sanitatis quodnam sit. 2. 157, d
 Principia rerum omnium quænam sint. 4. 528, d
 Probatio virtutis quibus sit. 1. 945, b
 Probatio quid operetur. 3. 40, a
 Probatio ignea quid sit. 2. 177, b
 Processiones SS. Trinitatis. 1. 19, a
 Procreationem liberorum quinam docuerint vitandam. 4. 675, b
 Prodicus hæreticus & illius deliria. 4. 197, b.
 quid de anima rationali censuerit. 4. 273, d.
 & 297, b. qualem dixerit esse communionem mysticam. 4. 312, d
 Prodigia quæ præcedent secundum Christi aduentum. 2. 759, d
 Proditio Iudæ à quo Propheta sit prædicta. 2. 918, c
 Proditionis Iudæ prædictio. 1. 609, c. eius mortis. 1. 610, a
 Promissio Dei quæ sit. 3. 295, c
 Promissio Dei legem ferens quæ. 1. 888, b. quomodo & quibus proficit. 3. 410, d
 Promissio Abraham facta per quem finem accepit. 3. 275, b
 Promissio Isaac facta quid contineat. 2. 314, c
 Promissio quibusnam benedictionem attulerit. 3. 275, d
 Promissionis species quædam. 1. 146, b
 Promissiones Dei quot sint. 3. 216, d
 Promissiones diuinæ & eorum efficacia. 4. 297, c
 Promissiones Deo factæ soluendæ. 2. 936, a
 Promissiones quas Deus fecit Patriarchis, Abraham, &c. 4. 10
 Promissiones Daudi à Deo factæ. 4. 20, c. d
 Promissis diuinis quomodo perfrui possimus. 2. 517, c
 Proœmium quo vsi sunt Propheta, quodnam sit. 2. 548, a
 Propheta quare vocabatur Videns. 1. 240, b
 Propheta cur congregato populo suam reipublicæ administrationem commemoret. 1. 242, b
 Propheta qua de causa dubitarit, cum Deus se daturum carnes promissit. 1. 151, d
 Propheta quomodo non dicendus crudelis qui omnes profus trucidabat, & reges crucifigebat. 1. 201, d
 Propheta contraria docens qua virtute edit miracula. 1. 175, c
 Propheta num crudelis fuerit duos quinquagenarios cum subditis igni cælesti tradens. 1. 336, a
 Prophetiæ proprium quodnam sit. 1. 395, b
 Prophetæ omnes quid de anima rationali censuerint. 4. 552
 Prophetæ veri & falsi comparatio. 2. 212, c
 Prophetæ quos Israëlita habuerunt, postquam redierunt ex captiuitate. 1. 691, c
 Prophetæ à quibus dicti sunt Angelorum ministri. 4. 192, d
 Prophetæ cur ænigmaticè iubeantur prophetare. 2. 380, a
 Prophetæ cur vtentes parabolis, diuinas proferrant prædictiones. 1. 331, c
 Prophetæ cur dicantur nubes 2. 895
 Prophetæ quibus sint similes. 2. 135, b
 Prophetæ Basilidis quinam erant. 4. 145, d
 Prophetarum quinam dicantur filij. 1. 336, c
 Prophetarum vaticinia cur obscura & Iudæis præsertim. 2. 302, a, b
 Prophetarum spiritus Prophetis subiectus quis sit. 3. 193, c
 Prophetarum paupertas quanta erat. 1. 342, d
 Prophetia cur obumbrata & obscura debebat esse. 2. 302, a
 Prophetia de gentium salute & de Iudæorum dispersione. 4. 639, c
 Prophetia Ezechielis quo tempore incepit. 2. 302, d. 304, b. quot annis post Danielelem. 2. 304, c
 Prophetia Hieremiæ filij Chelciæ. 2. 146, c. & 147, b
 Prophetia Nahum quas prædictiones contineat. 2. 836, a
 Prophetia Oldæ mulieris quæ sit. 2. 306, c
 Prophetia de idolorum euerfione. 4. 633, a, b. 634. & seqq.
 Prophetia Iuliani monachi. 3. 657
 Prophetiæ vtilitas quæ sit. 3. 192
 Prophetiæ quomodo appellabantur ab Israëlitis. 1. 346, d
 Propitiatio Christianorum quæ sit. 2. 526, b
 Propitiatorium quid erat. 3. 32, b. quodnam verum nunc sit *ibid.* c
 Propositiones quibus repugnabat Arrius. 3. 537
 Proprietas naturæ rationalis quæ. 1. 30, d

INDEX

- Proprietas ignis Spiritus sancti duplex. 1. 503, b
 Proprietates diuinæ quænam sint. 2. 518, c. quibus verbis significantur. 1. 170, c
 Proprietates charitatis. 3. 186, 187
 Proprietates animæ quænam sint. 4. 71, d
 Proprietates corporis quænam sint. 4. 72, a
 Proprium Dei quodnam sit. 2. 107, c. & 180, b
 Proprium iusti quodnam sit. 1. 968, b
 Proprium superbiorum quodnam sit. 1. 926, b
 Proprium Christi quàm magni fecerit Moses. 3. 450, b
 Proprium eorum qui rebus aduersis premuntur quodnam sit. 2. 253, d
 Proprium eorum qui admirantur res in deterius mutari. 2. 291, d
 Propugnacula argentea quid sint. 1. 1087, b
 Profelyti quinam ita vocabantur. 2. 62, d. & 119, d
 Proserpina ex quibus orta. 4. 524, b
 Profochthisma quid sit. 1. 335, b
 Profopœia qua Christus inducitur loquens diabolo & morti. 4. 449, 450
 Prosperitas mundana quàm periculosa. 2. 369, d
 Protagoras quid de Deo censuerit. 4. 505, a
 Protagoras de qua re anceps fuerit. 4. 561
 Protogenes in suis actionibus admirandus. 3. 681, a
 Prouerbia Salomonis quid complectantur. 1. 994, c
 Prouidentia demonstratur ex cælo, sole & stellis. 4. 319. & seqq. ex quatuor elementis. 4. 332
 Prouidentia diuina cur à quibusdam in dubium reuocetur. 2. 849, a. demonstratur ab imperio hominibus in bruta & belluas commisso. 4. 364. & seqq. & 275
 Prouidentia Dei erga homines per quem psalmum doceatur. 1. 424, d. quibus verbis indicetur. 1. 1013, b. quàm admiranda. 2. 569, d
 Prouidentia diuina in rebus regendis quàm admirabilis. 2. 546, d. nihil frustra administrat. 2. 549, a
 Prouidentia quam Deus habet de feris quæ 1. 812, c
 Prouidentia Dei à quibus negetur. 4. 571, c
 Prouidentia diuina ex manibus humanis & inuentis artibus demonstratur. 4. 353, b. & seqq.
 Prouidentia Dei, eius cultoribus abundè supeditatur. 1. 417, b
 Prouidentia ab antiquis credita in quo sita erat. 4. 562
 Prouidentia omni fruente quinam sint. 1. 536, c
 Prouidentia ab humani corporis fabrica demonstratur. 4. 340, d. & seqq.
 Prouidentia diuinæ omnia esse subiicienda. 3. 419, b.
Prouocabo vos propter non gentem & propter gentem, &c. quid hoc sit. 1. 187, d
 Prudentia quid sit. 4. 379, b
 Prudentia diuina cur nobis sit opus. 1. 884, c
 Prudentia carnis quid sit. 3. 61, c. 63, b
 Prurientes auribus quinam sint. 3. 504, a
 Psallere in corde quid sit. 3. 314, c
 Psalmus primus quam contineat doctrinam. 1. 398, b
 Psalmus Dei potentiam enarrans, & idolorum imbecillitatem irridens quis. 1. 861, b
 Psalmus in quo arguitur dementia Arrij, Eunomij & Apollinaris. 1. 450, a
 Psalmus qui continet iusti Dei iudicij prædictionem. 1. 695
 Psalmus qui Christi passionem, resurrectionem & gentium vocationem & totius orbis salutem prædicit. 1. 474, d
 Psalmi Dauidici decantabantur tempore Iuliani Apostatæ in Ecclesia. 3. 644, a
 Psalmi non sunt temporis ordine constituti. 3. 2, d
 Psalmi quos recitare debent homines qui in aliquam ceciderunt calamitatem. 1. 491, 493, 497
 Psalhytiani hæretici & eorum deliria. 4. 238, a
 Pseudo propheta contradicens Ezechieli quis erat. 2. 308, d
 Pseudopropheta cur vulpibus comparati sint. 2. 356, a
 Ptolemæus Lagi quis erat. 2. 643, a
 Ptolemæus Epiphanes dictus quis. 2. 678, b
 Ptolemæus Philopator quis. 2. 677, d
 Ptolemæus Philometor cui successit. 2. 683, c
 Ptolemæus hæreticus cuius discipulus fuerit. 4. 201, b
 Publica Diaconissa & eius diuina libertas. 3. 652, c
 Publius monachus, eius qualitates & vita. 3. 802, b. & seqq. quomodo suos discipulos regabat. 3. 803. illius institutum quale fuerit. 3. 803, 804
 Publius monachus quando floruerit. 3. 700, a
 Pudor nuditatis unde ortus. 1. 27, c
 Pudoris initium quodnam sit. 2. 404, b
 Pugna inter Philosophos & Historicos de natura hominis quanta fuerit. 4. 544. & seqq.
 Pugna quæ reperiebatur inter hæreticorum dogmata quanta erat. 3. 1024, c
 Pulchritudo Christi quæ. 1. 568, d
 Pulchritudo agri in quibus consistit. 1. 590, c
 Pulchritudo sponsi in quo consistat. 1. 998, d
 Pullos auicularum cur liceat reperienti capere, progenitores non liceat. 1. 178, d
 Punitio Ozæ quod conatus fuerit rapere sacerdotium. 1. 387, b
 Punitio serpentis quæ & cui proficit. 1. 30, b. c
 Punitio peccatorum immortalis. 2. 141, a
 Punitio eorum qui mandata paterna non obseruant. 2. 237, b
 Purgatio baptismi qua re solùm fieri possit. 1. 597, b
 Purgatio quæ Baptismo fit, quibus verbis à Propheta prædicatur. 2. 20, b
 Purgatorium probatur. 3. 134, c
 Puritas offerentibus victimas requisita. 1. 118, c
 Pusillanimes quinam sint. 3. 380, b
 Puteus iuramenti, puteus visionis, &c. cur ita dicti. 1. 26, c
 Pyliorum quis fuerit legislator. 4. 609, c
 Pyreum quid sit apud Persas. 3. 751, c
 Pythagoras Mnesarchi filius quid de rerum principio censuerit. 4. 489, c. quid de materia docuerit. 4. 529, b. quid de luna. 4. 531, a. quid de anima rationali censuerit. 4. 272, d. quam auctoritatem in suis discipulos habuerit. 4. 474. in quo vltimum bonum posuerit. 4. 645, c. à quibus fuerit circūcisus. 4. 467, a.

N O M I N V M E T R E R V M.

cuias erat. 4. 468, c. cur hominis corpus sepulchrum dixerit. 4. 544, c. quid de anima rationali censuerit. 4. 297, a. & 545, b. d
 Pythagoræ successores quid de anima docuerint. 4. 546, a
 Pythia festa cui Deo celebrabantur. 4. 583, b. à quibus celebrabantur. 3. 941, c
 Pythius vates quibus diuinos honores tribuerit. 4. 597, a. cuius vrbs erat custos. 4. 622, c. quid legibus suis de oraculo instituerit. 4. 626, d

Q

Q VÆSTIONES stultas & inutiles quam fugiendæ sint. 3. 514, d
 Qualitas corporum post resurrectionem quæ erit. 204, b. c
 Qualitas ligni vetiti & foliorum quibus se tegebant primi parentes. 1. 27, d
 Qualitates Deo conuenientes. 4. 124, b
 Qualitates animæ rationalis. 1. 25, b
 Qualitates humanitatis Verbi Dei. 2. 316, a
 Qualitates quas ieiunium attulit Danieli & sociis. 2. 555, a
 Qualitates lunæ quæ sint. 1. 912, c
 Qualitates Sidrach, Misach, & Abdenago. 2. 576, a
 Qualitates quas oportet habere eos qui uolunt habitare in tabernaculo Dei. 1. 445
 Qualitates sancti quænam debeant esse. 3. 341, c
 Quartadecimani quinam erant. 4. 228, b
 Quaternitatem in Deo admittentium error. 4. 92, a
 Questus animæ peccatricis aduersus suum corpus, & corporis aduersus suam animam. 4. 432. & seqq.
 Quies quotuplex reperiatur in scriptura. 3. 411, a
 Quies seruorum qualis sit. 4. 400, b
 Quibus apta sit & necessaria. 2. 324, c
 Quintianus cuius loci Episc. 3. 606, b

R

R A B meretrix propter quid seruata fuerit. 3. 450, d. quid ab exploratoribus receperit, & cuius sit figura. 1. 196, b. qua de causa habitauit cum Israëlitis cum esset extranea. 1. 200, d
 Raamoth quid erat. 2. 446, b
 Rabbath quid erat. 2. 259, c. 410, a. & 770, b
 Rachel cur sui patris idola subriperit. 1. 64, b. cur sterilis. 1. 58, a
 Rachelis sepulchrum ubi sit. 2. 227, b
 Radix omnium malorum quænam sit. 3. 487, c
 Radix amaritudinis quænam sit. 3. 456, a
 Radix neruorum corporis humani. 3. 356, a
 Radix de terra inaccessa quid sit. 2. 117, c
 Radix per quã fœtus nutritur & alitur. 1. 672, c
 Radix impietatis quæ sit. 1. 442, d
 Rama quid erat. 2. 227, b
 Ramnus quid sit. 1. 619, c
 Rapsaces quid cõtra sacerdotes facere uoluerit. 1. 602, a. quis erat. 3. 750, c. quid de Ezechia facinore censuerit. 2. 94, b. quomodo nominetur illius blasphemia, & quo sensu Deum sibi postulet auxiliari. 2. 95, a. b. quot tribus subiugarit. *ibid.*

Raptus D. Pauli in paradisum. 3. 255, c. d
 Ratio quærendi Dei quænam sit. 2. 867, d
 Ratio humana à quo obruatur. 2. 607, c
 Rationale quod pectori sacerdotis imponebatur, quid continebat. 1. 191, a
 Rationale pontificis quid significet. 1. 108, d. quid copulatum cum rationali. 1. 109, a
 Rebecca vnde certior fuerit, Iacob benedictionem esse consecuturum. 1. 59, b. quare sterilis. 1. 58, a. cur uoluerit scire sortes infantum quos in utero gerebat. *ibid.* b
 Reblatha quid sit. 2. 162, a
 Rechab ex qua tribu erat. 1. 362, b
 Reconciliatio diuina per quid nobis sit data. 2. 123, c
 Rectores huius mundi quinam sint. 3. 318, d
 Redemptio aquæ, redemptio superiorum & inferiorum quid sit. 1. 209, b
 Redemptio corporis nostri quid sit. 3. 66, c
 Reditus S. Athanasij ab exilio. 3. 583, c. & 600, c
 Regio uiuorum quæ sit. 1. 867, c
 Refugium Iudæorum quodnam fuit. 1. 760, a
 Refutatio opinionis tollentium Dei prouidentiam. 2. 866, b
 Regeneratio terrarum orbi per quid à Christo sit data. 2. 531, d
 Regina quid mysticè significet. 1. 1004, c
 Regina cæli quæ erat apud Iudæos. 2. 249, a
 Regina auro circumdata & variegata quæ sit. 2. 134, b
 Regina in canticis quid sint. 1. 1065, c
 Regio in qua maximam miraculorum partem operatus est Dominus, quæ. 2. 41, c
 Regnum Dei in quo sit. 1. 888, a. à quibus dictum sit terrenum. 4. 297, c. in quo positum. 3. 140, c. quinam illud non possidebunt. 3. 144, c
 Regnum Christi quibus uerbis prædicetur. 2. 412, a
 Regnum cælorum quibus promissum. 4. 661, a. quomodo consequendum. 2. 517, c
 Regnum Macedonicum cui assimilatum. 2. 163, c. cur hircus dictum sit. 2. 642, a
 Regnum Ephraim & Israël à quo deletum fuerit. 2. 911, d
 Regnum Dauidicum in quibus deserit. 1. 757, b
 Regnum in quo differat à tyrannide. 3. 47, c
 Regnum Romanum quare dictum fuerit ferum. 1. 407, a
 Regni Iudæici finis quibus uerbis denuntietur. 2. 210, a
 Regnatempore Arrij fide imbuta. 3. 663, a
 Regulæ mensura qua mensus est nobis Deus quænam sit. 3. 249, b
 Reliquiæ filiorum Israël quæ saluæ sicut, quæ. 2. 20, a
 Remedium quo vulnera nostra curare debemus. 1. 412, b
 Remedium nostris morbis aptum & salutare. 3. 906, d
 Remedium iis qui parentum mortem desunt. 3. 902, c. 907, 908
 Remedium commune malis omnibus quale sit. 3. 846, a
 Remissio cum condemnatione comparata. 4. 133
 Remuneratio obseruantium & non obseruan-

INDEX

- tium mandata paterna. 2. 237, b
- Remuneratio fiducia in Deo habentiū. 2. 243, c
- Remuneratio bonum operantium quanta erat. 3. 22, d. 23
- Remuneraciones quas Deus accommodat ad bonas vel malas hominum voluntates. 1. 459, a
- Renes quid denotent. 1. 422, d. quare significant cogitationes. 2. 185, b
- Rephan quid erat. 2. 781, d
- Reprehensio Arianorum ex libris Eustathij & Athanasij. 3. 542, d. 543
- Reprehensio eorum qui pœnitentiam nolunt agere, & eorum qui de sapientia efferuntur. 2. 24
- Reprehensio eorum qui volunt tollere prouidentiam. 2. 295, a
- Reprehensio eorum qui propter genus suum gloriantur. 2. 365, d
- Reptilia cur à Deo creata. 1. 13, a
- Requies promissa quibus denegetur. 3. 410
- Requies Dei quæ. 1. 781, b. c
- Requies quid sit. 1. 867, b
- Res Deo grata cum laudatur quæ sit. 1. 971, d
- Res sacras ludibrio habere quantum sit malum. 2. 613, c
- Res gestæ in Concilio Nicæno. 3. 540, 541
- Res cuique in afflictionibus considerandæ. 4. 685, a. 687
- Res quæ Dauid erat grauiū grauiſſima. 1. 441, d
- Res creatæ à quo initium ceperint secundum Platonem. 4. 534, c
- Res quæ cedebant in holocaustum, & quæ pro peccato mactabantur. 1. 117, a
- Res omnes quæ sunt, ad vtilitatem vniuersi fieri. 4. 570
- Res quæ prohibebantur offerri. 1. 118, a
- Res temporales cum æternis collatæ. 4. 687
- Res humanæ quàm sint instabiles. 3. 906, d
- Res de quibus locutus est Salomon. 1. 303, d
- Rerum diuinarum cognitio quodnam bonum sit. 4. 662, a
- Resina quid sit. 2. 252, b
- Resipiscentia Nabuchodonosoris. 2. 604
- Resistentes dexteræ Dei quinam sint. 1. 451, d
- Responsio I Chrysoſtomi Imperatori, & Gainæ iniusta petenti, facta. 3. 474
- Responsio Ionæ Prophetæ nautis eum interrogantibus facta quàm miranda. 2. 801
- Responsio quam fecit Daniel Regi Nab. 2. 561, d
- Responsum mortis quid sit. 3. 214, b
- Responsum Pythij Atheniensibus datum quodnam sit. 4. 629, a
- Respublica piorum quomodo sit à Dauide nominata. 1. 787, b. c
- Resurrectio Dei quid sit. 1. 9. 8, c
- Resurrectio Christi omnium hominum resurrectionem prædicat. 4. 140, c. cuiusnam deputetur. 4. 108, b. fuit in eius arbitrio. 2. 803, b. quibus verbis prædicta. 1. 84, b
- Resurrectio Christi & futura hominum clarè probatur. 3. 197
- Resurrectio futura mortuorum. 3. 338, a. quàm subito fiet. 3. 206, d. rationibus è natura desumptis probatur. 4. 424, b. & seqq. 3. 376, b. quomodo fiet. *ibid.* c. d. 3-7. à quibus hæreticis non admittebatur. 4. 293, 294. cur non à Iudæis credita. 2. 744, d. quare à Marcione reiecta sit. 217, a. quibus verbis prædicta. 2. 586, b. per quid demonstratur. 4. 141, d
- Resurrectio nostra quibus verbis à Christo promissa. 4. 451, b
- Resurrectio ossium ab Ezechiele relata quid ostendat. 2. 744, b
- Resurrectionis nostri saluatoris typus. 3. 449, c. illius prædictio. 1. 446. & seqq. illius virtus quænam sit. 3. 336, c
- Resurrectionis modus qualis futurus. 3. 204, a. b
- Resurrectionis pignus quodnam sit. 3. 62, c
- Resurrectionis participes quomodo fieri possimus. 3. 198, d
- Resurrectionis nostræ obses. 1. 198, b
- Resurrectionis spēs ubi recipiatur. 4. 293, a
- Resurrectionem communem qui repudiat, Christi resurrectionem, passionem, & incarnationem reicit & negat. 3. 499, a
- Reuelatio Dei ad Salomonem. 1. 301, d
- Reuelatio turpitudinis patris quid sit. 2. 415, c
- Reuocatio Israëlitarum ex captiuitate Babyl. quo psalmo prædicta. 1. 723
- Reuocationis Iudæorum è captiuitate quæ sit causa. 2. 228, d
- Rex sempiternus quis sit. 2. 507, d
- Rex primus Israëlitarū cur fuerit Saül. 1. 142, b
- Rex primus Assyriorum quis fuerit. 2. 166, b
- Rex Aquilonis quis erat. 2. 690, a
- Rex quem pietatis insignem vocat Isaias quis erat. 2. 71, a
- Regis Babylonici calamitas quæ. 2. 64
- Regem petente populo cur doluerit Deus. 1. 239, c
- Regum quodnam sit proprium. 1. 897, b
- Reges vniuersi quandonam sub Romanorum Imperio & à quo subacti sint. 4. 634, a
- Reges cur dicantur aquilæ in sacra scriptura. 2. 381, d
- Reges quidam crudelissimi cur à Deo permittantur regnare. 4. 404, b. c
- Reges Persici quomodo vocentur. 2. 676, b
- Rhadamanthus quis erat. 4. 649, d
- Rhea à quibus pro Dea habita. 4. 512
- Rhoilas Scytharum Dux à quo & quomodo occisus. 3. 749, d
- Rhoh quid sit. 2. 509, b
- Rhofus quid sit. 3. 826, d
- Risus immoderatus à Christianis vitandus. 3. 312, d
- Ritus quales Romani à Græcis didicerint. 4. 511, c
- Riui sacre doctrinæ quam vim habeant. 4. 592, b
- Riuuli diuina quarum referti qui sint. 1. 642, b
- Roboam quis erat. 2. 702, a. quibus tribubus imperauit. 2. 506, b
- Robur animi in Deum credentium quantum sit. 2. 817, a
- Robur diuinum per quid significetur. 4. 637, d
- Robur gētium per quid representatum. 1. 720, c
- Romanus monachus & eius viuendi mos qualis fuerit. 3. 830, a
- Romani quo honore Simonem magum affecerunt. 4. 191, d. cur claudi vocentur. 2. 91, c. cur feræ agrestes dicantur. 2. 122, c. quanti faciant Simeonem monachum. 3. 882, a
- Ros vitalis Spiritus sancti super quos fuerit effusus. 1. 932, b
- Rotulæ

N O M I N V M E T R E R V M.

- Rotulæ aurium quid significant. 1. 994, d
 Rubē cur à sua exciderit primogenitura. 1. 362, c
 Rubigo quodnam vitium significet. 2. 718, a
 Rubum ardere & non vri quid sit. 1. 79, b
 Ruth propter quid reliquerit parentes. 1. 224, d
- S**
- SABA quid erat. 2. 447, c
 Saba & Tharsis quid sint. 1. 679, b
 Sabaim quid sit. 2. 681, b
 Sabat quid sit. 2. 886, b
 Sabbas vnus ex Masselianæ hæresis principibus. 3. 670, c. 4. 243, d
 Sabbatifinus quid sit. 3. 412, a
 Sabbathum quo honore celebrandum sit. 2. 127, d
 Sabbathum ex sabbatho quid sit. 2. 144, b
 Sabbathum cur quietè honoratum. 1. 99, b. cur non alium Deus elegerit diem. *ibid.*
 Sabbathum transgredientibus, & illud obseruantibus quid promittat Deus. 2. 200, a
 Sabbatha à quibus obseruabantur & à quibus non. 2. 398, a. c
 Sabbatha delicata quænam sint. 2. 127, c
 Sabellius hæreticus. 3. 330, d. quam hæresim inchoarit. 4. 223, d. quot personas in Deo esse dixerit. 4. 51, c. quid de Christo censuerit. 3. 533, c
 Sabinus discip. B. Marcian quomodo suum corpus macerabat. 1. 793, d
 Sabir quid sit. 2. 681, b
 Sacerdos summus cum quibus ornamentis ingrediebatur in sancta sanctorum. 2. 454, a. quandonam ingrediebatur in sancta sanctorum. 1. 119, c. cur iussus sumere dextrum armum & pectusculum ex victimis pro salute oblaris. 1. 110, b
 Sacerdos quid debeat contemnere. 1. 191, b
 Sacerdos quis exurrexit secundum similitudinem Melchisedech. 3. 427, c
 Sacerdos vestibus sordidis indutus ab angelis spoliatus. 2. 894, a
 Sacerdos Iuliani Apostatæ quomodo ad fidem conuersus sit. 3. 648, d
 Sacerdos cur debeat esse homo, & quis sit legitimus. 3. 415, 416, a
 Sacerdos quid hominibus sit, & quod negotium illi datum sit. 2. 937, b. Angelus Dei est. *ibid.*
 Sacerdos iussus est pro seipso offerre & nullam cum filiis Israël partem accipere. 2. 529, a
 Sacerdos cum iureiurando factus quis. 3. 428, b
 Sacerdotis dignitate præditus quomodo debeat vitam agere. 2. 894, c
 Sacerdotes & Imperatoris differentia. 3. 729, c
 Sacerdotes Iudaici cur fuerint supplicij participes. 2. 408
 Sacerdotes antiquæ legis pro quibusnam sacrificia non offerebant. 3. 427, d
 Sacerdotes qualem vxorem debebant ducere. 2. 528, c. quando debebant abstinere à vino. *ibid.*
 Sacerdotes qui saluabuntur quales erunt, & quales qui damnabuntur. 2. 76, d
 Sacerdotes Iudæorum quo nomine vocentur à Propheta. 2. 18, b
 Sacerdotes quid & quomodo sacrificare debeat. Theod. Tom. IV.
- beant. 2. 934
 Sacerdotes antiquæ legis per quem iussu vitubis. 1. 338, d
 Sacerdotes quali veste uti debeant. 2. 528, a. eorum tonsura & coma. *ibid.* b
 Sacerdotes idolorum à quo fuerint occisi. 1. 779, & 795, d
 Sacerdotes Itraëitarum cur variè ornati. 1. 107, d
 Sacerdotes & pij viri in Babylonem adducti quinam erant. 2. 261, a
 Sacerdotes antiquæ legis quibus victimis manus imponebant. 1. 109, a
 Sacerdotes quas iubentur edere primitias. 1. 157, b
 Sacerdotum animam à Deo inebriari quid sit. 2. 227, b
 Sacerdotum collegium vbinam erat. 2. 756, b
 Sacerdotum delicta quibus verbis arguantur. 2. 933, d
 Sacerdotum delicta cur populo patefieri non debeant. 3. 552, c
 Sacerdotum officia & leuitarum in quo dissimilia erant. 1. 142, b. cur vrbes illis fuerunt concessæ in tribubus Iuda, Benjamin & Symeon. 1. 205, a. cur eis sortem & portionem terræ non dederit Deus. 2. 943, b. cur Deus eis præscripserit leges de nuptiis. 1. 135, b
 Sacerdotibus antiquæ legis cur & quando prohibitum erat vinum. 1. 122, c
 Sacerdotium à Iudæis venale factum, quot mala eis attulerit. 2. 917, a
 Sacerdotium Leuiticum cessauit, ut quod est secundum ordinem Melchisedech induceretur. 3. 426, b. c
 Sacerdotij forma quibus verbis recensetur. 2. 368, b. c
 Sacerdotij dignitas quanta sit. 3. 425, b
 Sacerdotij dignitas num habebatur electione an successione. 1. 303, b
 Sacramentum voluntatis diuinæ quodnam sit. 3. 294, a
 Sacra princeps materiæ. 4. 272, a
 Sacrario seruientes quæ de sacrario sunt edant. 3. 163, a
 Sacrificans cur manus imponebat super caput victimæ. 1. 119, b
 Sacrificium laudis & sacrificium beneficentiæ an placeant Deo. 3. 461, b
 Sacrificium mundum & incruentum vbi que oblaturi, quibus verbis prædicetur. 2. 935, a
 Sacrificium quo alia facta sunt inutilia. 3. 431, b
 Sacrificium rationale quod sit. 1. 870, a. 2. 234, d. 3. 439, c
 Sacrificium Deo gratum quod. 1. 599, c
 Sacrificium quod offerebatur pro leprosis. 1. 127, d. & 130, c
 Sacrificium secundum legem factum quomodo appellatum. 1. 109, d
 Sacrificium quomodo offerebatur pro peccato. 1. 116, a
 Sacrificium hircorum quid figurabat. 1. 130, c
 Sacrificia legalia quo capite Isaias exterminanda prædicat. 2. 110, b. cur Deo accepta, cum nullate prorsus egeat. 2. 549, b
 Sacrificia Cain qualia erant. 2. 729, c
 Sacrificia Iudæorum cur à Deo reiecta. 2. 7, c. d
 Sacrificia cur ab antiquis Deo oblata. 4. 392, c

- Sacrificia cur iussit Deus sale conspergi. 1. 118, c
 Sacrificia cur præcepit Deus sibi offerri. 1. 114, d
 Sacrificia mortuorum quænam erant. 1. 828, a
 Sæculum quomodo malum. 3. 265, a
 Sagitta Dei quænam sit. 2. 913, a
 Sagitta tropicè quid significet. 2. 111, d
 Sagittæ potentis quæ sint. 1. 910, d
 Sal quid designet. 1. 990, a
 Salamanes reclusus monachus, & eius vita. 3. 852, b. quomodo Antistes factus. *ibid.* d
 Salem quid sit. 2. 245, a
 Salem quid significet. 3. 423, d
 Salmanasar quis erat. 2. 422, d
 Salomon intravit sancta David patris sui, &c. quid hoc significet. 1. 308, a
 Salomon de quibus rebus sit locutus. 1. 305, d.
 cur non prius ædificauerit templum. 1. 304, c.
 cur Abiatharem priuarit pontificatu. 300, a.
 cur illius sapientia multiplicata super prudentes Ægypti. 1. 300, c. à quibus vestigal recipiebat. 1. 720, d. an reprehendendus quod fratrem occidit. 1. 299, b. cur occiderit Ioab qui ad Deum confugerat. *ibid.* d
 Salomonis pietas quanta erat. 1. 373, c
 Salomonis doctrina quot gradibus constet. 1. 994, d. à quo hanc acceperit. 1. 995, a
 Saltus insitus quid designet. 2. 916, b
 Saltus condensus quis sit. 2. 46, d
 Saluatoris assumptio quo psalmo prædicta. 1. 849
 Saluatoris nostri dispensationes intelligere cuiusnam sit. 1. 839, c
 Saluatoris nostri incarnatio quale sit hominibus bonum. 4. 442. & seqq.
 Saluatoris diuinitas quod impatibilis sit demonstratur. 4. 183, a. & seqq.
 Salus gentium futura quibus verbis prædicta. 3. 85, c. 4. 639, c. per quid data est hominibus. 2. 50, d
 Salus nationum per incarnationem Christi à quo prædicta. 2. 148, b
 Salus hominum ex quo solùm pendeat. 2. 874, c. per quid adumbrata. 736, a. quinam eam consequantur. 1. 737, d
 Salus orbis terræ per quem psalmum prædicta. 1. 424, d. & 649
 Salus per quid naturæ humanæ data. 1. 431, d
 Salutis caput quodnam sit. 2. 227, c
 Salutis vestimentum quodnam sit. 2. 134, a
 Salutis eorum, qui credent in mortem & resurrectionem Christi, prædictio. 1. 446, & seqq. 1. 474, d
 Salutis iter vbi reperiatur. 3. 228, a
 Salutis consiliatrix quæ sit. 2. 360, d
 Salustius Iuliani Apostata præfectus quid egerit pro Christianis. 3. 644, d
 Salutatio subditorum erga regem quæ olim erat. 2. 610, a
 Samaria vnde sic dicta. 2. 33, a quot tribubus imperabat. *ibid.* quot annis fuerit obsessa. 1. 354, d. quomodo nunc appelletur. 1. 38, d
 Samaritæ castigatio quanta futura à Propheta sit prædicta. 2. 811, b. c
 Samaritani vnde sic appellati. 1. 323, c
 Samson de qua tribu erat. 1. 75, c
 Samson quomodo dissolutè viuens spiritalem gratiam est assecutus. 219, d. cum esset Nazareus cur fauam mellis comedit qui in ore leonis mortui succreuerat. 1. 210, b. vnde tot vulpes est venatus. 1. 221, a. propter quid fuerit gratia priuatus. non & 316, 1. 325, a
 Samuel cum esset leuita, cur sit vsus Ephod, cum id soli sacerdoti esset attributum. 1. 233, c. quo munere sit à Deo donatus. 2. 544, c. quæ sua manu occiderit. 1. 368, c. cur altare ædificauerit cum iussisset Deus per legem in vno loco adorare. 239, a. cur non luerit penas propter filiorum scelera. *ibid.* b. an propheta sit propter pecuniam quam Saül in manu sua inuenit. 1. 240, a. an sacerdos, an leuita fuerit. 1. 231, a. postquam Saulem vixisset cur eum sit deosculatus. 1. 240, d. Saule vincto cur iussit tribus mittere sortes. 1. 241, d. cur à Deo iussus timuerit vngere Dauid. 1. 247, a. quare nesciebat electum. *ibid.* c
 Samueli, cum esset admodum inuenis, cur Deus apparuerit. 1. 235, c
 Sanchoniathon historicus cuius erat. 4. 493, d. quam historiam scripserit. 4. 494, a. quam Theologiam scripserit. 4. 501, d
 Sanctificatio Christi quæ sit. 1. 782, d
 Sanctimonia quid sit. 3. 457, c
 Sanctuarium Dei quodnam sit. 1. 731, a. & 757, b
 Sanctum seculare quodnam erat. 3. 433, b
 Sanctus sanctorum quis sit. 2. 659, c. 666, d
 Sancta sanctorum cur vulgo non licebat ingredi. 3. 434, c
 Sancti in gloria naturæ formam retinebunt. 4. 83, d. quales erunt in gloria, & quomodo fulgebunt. 4. 84, a. b. quomodo orandi sint. 4. 605, d
 Sanctorum corpora cuius conformia erunt in cælis. 3. 401, b. 4. 83, d. qualia erunt. 4. 84, a. b
 Sanguis Christi quid nobis profuerit. 2. 911, d. 912. in quo obsuerit Iudæis. 2. 9, c
 Sanguinis Christi symbola quodnam fiant verus Christi sanguis. 4. 85
 Sanguinis gemitus quid sit. 2. 432, d
 Sanguinem degustare cur prohibitum. 1. 444, a
 Sanit quid sit. 2. 443, d. quid significet. 1. 1040, a. b
 Sanitatis principium quod sit. 2. 157, d
 Sanitatum gratia qualis sit. 3. 180, c
 Sapere ad sobrietatem quid sit. 3. 95, d
 Sapientes quibus D. Paulus se dicit debitorem, quinam sint. 3. 14, d
 Sapientia Dei quis sit. 1. 772, a
 Sapientia diuina quotuplex sit. 3. 125, d
 Sapientia Salomonis cur multiplicata fuerit super omnes prudentes Ægypti. 1. 300, c
 Sapientiam crescere an corpori vel animæ conueniat. 4. 75, d
 Sapientia carnis quid sit. 3. 61, d
 Sapientia magistratibus licet impiis à Deo tradita. 2. 619, a
 Sapientia huius mundi quid sit apud Deum. 3. 135, c
 Sapientia quam domum sibi ædificauerit. 4. 42, c
 Sapientiam viam cur nunquam agnouerint Chanaanai, Idumæi & Imaëlitarum. 2. 281, d
 Sapores Persarum Rex. 3. 632, b. & 770, c
 Sara, cur sterilis. 1. 582, a

N O M I N V M E T R E R V M.

- Pharaone. 1. 49, a. an cum Abimelech. *ibid.*
d. peperit quia credidit. 3. 447, c
- Sarabara quid. 2. 577, c
- Sarafar quis erat. 2. 903, a
- Sardiea vrbs in quam Constantius Imp. iussit
Episcopos omnes conuenire, 3. 586, d. illius
synodus. 3. 588, b
- Satan Hebraicè quid significet. 1. 293, d
- Satrapæ quot fuere Dario. 2. 467, d
- Saturnilus hæreticus quem doctorem habuerit.
4. 193, d. illius doctrina. 194. quid se esse di-
xerit. *ibid.* d. quid de nuptiis censuerit. 4.
304, d
- Saturnus à quibus pro Deo habitus. 4. 512, à
quibus populis veneratus. 4. 516, a
- Saül cur fuerit primus Israelitarum Rex. 1. 242,
b. quomodo intelligendum, *filius anni erat*
cum ipse regnaret. *ibid.* c. quomodo bonus à
Deo nominatus. 1. 239, d. quid sit, *desit pro-*
phetare. 1. 241, c. cur Dauidi inuidens & valde
inensus, ei despondit filiam. 1. 250, d
- Saül dormiebat in Lampine, quid sit. 1. 258, a. cur
fuerit priuatus regno propter benignitatem,
qua vsus est erga Amalec. 1. 245, b
- Saül ingressus est in speluncam ad deponendum,
quomodo id sit intelligendum. 1. 255, a. om-
nibus reculantibus singulari certamine con-
gredi cum Goliath, cur id facere dehor-
tatur Dauidem. 1. 248, b. quomodo ignora-
uerit Dauidem. 1. 249, d. cur petiit præputia
& non capita. 1. 251, a. cum sustulisset Ga-
baonitas, cur post mortem illius castigatus
fuerit populus. 1. 289, b
- Saülis legati ad Dauidem & Samuelem missi
cur prophetarint. 1. 25, d
- Saülis cur multa à Samuële data sint signa. 1.
240, d. *Transmutauit ei Deus cor nouum:* quid
sit. 1. 241, b
- Saulem spiritus malus à Domino suffocabat, quo-
modo id sit intelligendum. 1. 247, d
- Scabellum Dei quid sit. 2. 524, c. & 290, a
- Scelus idololatrarum omnium improbissimum
quodnam erat. 2. 370, d
- Scelera hominum quomodo ab antiquis in in-
ferno castigari credantur. 4. 652
- Scientia quam sola natura diuina habet quæ sit.
1. 485, b. c
- Scientiæ principium quodnam sit. 4. 478, b
- Scientiæ basis & crepido quis sit. 4. 481, c
- Schisma ortum inter Meletianos. 4. 240, a
- Schismata quænam erant apud Corinthios. 3.
174, b
- Scientia quam Gentes de Domino acceperunt
quæ. 1. 860, a
- Scopas quis erat. 2. 679, b
- Scopus Eüangelij quis sit. 3. 165, b
- Scopus D. Pauli in suis laboribus quis erat. 3.
337, a
- Scopus Epistolæ ad Romanos vniuersus quis
sit. 3. 72, a
- Scopus diuinæ incarnationis quis fuerit. 3. 512, c
- Scopus idolorum à Rachel subreptorum. 1. 64, b
- Scopus omnium nostrarum actionum quis de-
beat esse. 3. 170, d
- Scopus legis quis sit. 3. 465, c
- Scopus incarnationis dominicæ quis fuerit. 3.
195
- Scriptura cur fortunæ meminerit. 1. 62, d. quomodo
modo idola nuncupet. 531, d. à quibus con-
temnatur. 4. 465, d. quomodo vocet sacer-
dotum principem. 2. 877, a
- Scripturæ sacræ documenta quàm vtilia. 4. 541, c
- Scripturæ sacræ idiomata nouisse cur sit opus.
377, a
- Scripturæ sacræ quomodo tractandæ. 1. 993, a
- Scripturæ in parietibus templi Dei quas imagi-
nes continebant. 2. 522, c
- Scripturas sacras quis nobis restituit. 1. 985, a
- Scybalum quid sit. 3. 336, a
- Scytharum lex quænam erat. 4. 615, b
- Secta Eleaticarum à quo initium fumpsit. 4.
527, d. à quo Stoicorum. 4. 529, a
- Sectator turpis lucri quis sit. 3. 476, d
- Sæculum quid sit. 3. 396, d. 397, a
- Secundinus hæreticus quid de Romanis censue-
rit. 4. 264, d
- Secundus & Thernas quinam erant. 3. 545, c
- Secundus Valentini hæresiarchæ discipulus, &
eius discipuli. 4. 290, a
- Sedecias Rex à quo reprehensus fuit de sua im-
pietate & crudelitate in Prophetam commif-
sus. 2. 240, d. illius calamitas. 2. 242, a. fu-
giens vbi fuerit captus. *ibid.* c. quas luerit
pœnas. 2. 242, d
- Sedes principalis animæ vbi sita. 4. 546
- Sedes doloris & iniquitatis quæ sit. 1. 778, c
- Seditio Iadæis euentura quibus verbis à Pro-
pheta prædicatur. 2. 17
- Seditio facta Antiochiæ quantum ciuibus attu-
tulerit malum. 3. 731
- Seelem quis erat. 2. 207, c
- Seir quid sit. 2. 73, d. & 436, b
- Seleucus Nicanor quis erat. 2. 643
- Semei cur non à Dauide, sed à Salomone fue-
rit punitus. 1. 298, d. quid fecerit & dixerit
contra Dauidem. 1. 544, c
- Semen nostri Domini Iesu Christi quod sit.
480, c
- Semen Abrahæ quinam sint. 3. 275, c
- Semen Dauidis æternum habet splendorem. 1.
463, a
- Semen Dauidis per quem in æternum maneat.
1. 755, c
- Semen naturæ quodnam sit. 4. 437, d
- Semen varium simul ferere quare prohibuit.
1. 179, b
- Semen Apostolorum quodnam sit. 2. 133, d
- Semen diaboli quodnam sit. 2. 472, b
- Semina ab Apostolis seminata quæ. 1. 838, a
- Seminifluus cur dicatur immundus. 1. 118, b
- Seminare terram in sale quid sit. 1. 217, c
- Sennacherib quis erat. 2. 703, a. 3. 750, c. cur
rebus inanimatis comparetur. 2. 49, c. cur
mortem effugerit. 1. 356, d. à quibus fuerit in-
terfectus. *ibid.*
- Sensuum fragilitas quanta sit. 453, b
- Sententia mortis in Adâ cur à Deo prolata. 1. 33, c
- Sententia Dei de Moabitibus & Ammonitis de-
lendis. 2. 868, d
- Sententia Dei in nos quomodo fugienda. 3. 176, d
- Sententia à Deo prolata super Tyrum & Sydo-
nem quæ. 2. 909, b
- Sententia in eos qui se de via virtutis ad vitij
viam contulerint. 2. 481, d

INDEX

- Separatio hominum post resurrectionem quomodo fiet. 3. 199, a
 Sephila quid sit. 2. 233, c
 Sepis quibus dominari ab antiquis credita sit. 4. 517, a
 Sepulchrum Mosis cur Deus iusserit occultari. 1. 819, a
 Sepulchrorum antiquitatis forma qualis erat. 2. 476, a
 Sepultura Christi quibus verbis, & à quo prædicta. 3. 195, d
 Seraphim cur tegebant facies suas, & pedes suos abscondebant. 2. 27, b
 Serapis idolum à quibus colebatur. 3. 689, d
 Seras quis erat. 3. 629, b
 Sermo noster qualis debeat semper esse. 3. 361, d
 Sermo malus quis sit. 3. 311, d
 Sermo sapientiae quis sit. 3. 180, a
 Sermo D. Pauli in quo erat. 3. 128, c
 Sermo inchoationis Christi quis sit. 3. 418, c
 Sermones nostri cui rei sint accommodandi. 3. 1009, a
 Sermones Booz cur admiratione digni. 1. 227, c
 Sermones de fide. 4. 464. de principio. 485. de Angelis qui dii vocabantur & de malis demonibus. 506. de materia & mundo. 526. de natura hominis. 542. de providentia Dei. 560. de sacrificiis. 581. de Martyribus. 591. de legibus. 607. de oraculis. 623. de fine & iudicio. 644. de virtute actiua. 661
 Serpens cur prudens nominatus. 1. 29, a. quomodo sit Euam allocutus, cum loquendi facultate careat. *ibid.* c. cur puniatur, cum fuerit diabolus qui deceptit. 1. 30, a. cur creatus. *ibid.* c. à quibus dicatur creatore melior. 4. 210, c
 Serpens æneus quid præfigurabat. 1. 159, d. cum passione Christi comparatus. 4. 137, a
 Seruatoris nostri lætitia quænam sit. 3. 453, c. illius dispensatio. 4. 278, b. & *seqq.*
 Seruire ad oculum quid sit. 3. 317, c
 Seruitus huius vitæ qualis sit. 3. 317, d
 Seruitus quænam maximè optanda. 1. 632
 Seruitus quomodo bona, & à quibus dicatur mala. 4. 573, a
 Seruitus humanæ vitæ vtilis esse demonstratur. 4. 392, c. & *seqq.*
 Seruitus quænam non sit reiicienda. 4. 417, c
 Seruitutis iugum quodnam erat. 3. 282, d
 Serui quomodo debeant obedire suis dominis. 3. 317, b. c
 Serui quomodo dominis carnalibus obedire debeant. 3. 360, b. c
 Sefach quid sit. 2. 216, a. & 272, d
 Sethiani hæretici & eorum deliria. 4. 204, b. & *seqq.*
 Severianus Episc. Gabal. quid de passione Christi censuerit. 4. 169, c. quid de natiuitate Christi censuerit. 4. 109, d
 Severitas cur Deo attributa, cum sit bonus. 1. 31, b
 Severus hæreticus. 4. 208, d
 Severus monachus quando floruerit. 3. 700, c
 Sexus fœmineus quibus creaturis omnino superuacaneus. 4. 522, c
 Siba qui de Miphiboseth falsa detulit ad regem. 3. 582, d
 Sicera quid sit propriè. 2. 23, a
 Sichima quid sit. 1. 627, d. 1. 841, a
 Signaculum fundamenti spes est resurrectionis. 3. 498, d
 Signaculum Apostolatus D. Pauli quodnam sit. 3. 161, b
 Significatio mystica velaminis super faciem Mosis positi. 1. 113, a
 Significatio præcepti, *Non immolabis super fermento sanguinem sacrificij mei.* 1. 103, b
 Signum circumcisionis quodnam erat. 3. 36, a
 Signum salutare quodnam sit. 2. 143, d
 Signum quod Christus eleuaturus est super gentes. 2. 55
 Signum fidei apud Iudæos quod. 1. 53, d
 Signum omnium maximum quodnam sit. 2. 33, d
 Signum quod Deus appofuit Caino. 1. 37, b
 Signum supremæ potentie non posse peccare. 4. 123
 Signum Dei potentie maximum quodnam sit. 3. 227, d
 Signa cælestia ad quid vtilia. 1. 12, b
 Silentium à quo oraculis impositum. 4. 632, c
 Siligo oblata quid fuerit. 2. 550, a
 Silo quid sit. 2. 172, a
 Siluanus quis erat. 3. 365, b
 Siluano Tarsensi quid contigerit Constantino-poli. 3. 626, 627
 Sim quid significet. 2. 463, d
 Similax quid sit. 2. 252, c
 Similitudo quomodo differat ab idolo. 1. 96, c
 Similitudo futuri iudicij. 3. 24, c
 Simon Cyrenæus à quo dictus sit pro Christo passionem sustinuisse. 4. 195, b
 Simon magus cuius erat, & cuius dogmatis auctor. 4. 188, c. cuius improbitatis minister. 4. 191. quo honore fuit à Romanis affectus, 4. 191, d. quam fabulam commentus sit. 4. 192, a. quem se dicebat esse. *ibid.* c
 Simeon hæreticus quid de Christi humanitate censuerit. 4. 52, c
 Simoniani quosnam Deos colebant. 4. 193, a
 Simulachrum à Moabitibus cultum quod erat. 1. 828, a
 Sinoch quid significet. 2. 222, d
 Sinus Dei quid sit. 1. 691, d
 Sion quid sit. 1. 432, c. & 743, b. qui sint ita dicti. 1. 582, c
 Sionim quid significet. 2. 228, c
 Sirenarum luctus quid sit. 2. 815, a
 Sirenæ, quinam erant ita dicti. 2. 62, b
 Sifan vicus ex quo ortus est B. Symeones monachus. 3. 877, b
 Sifoem facere ex coma capitis cur à Deo prohibitum. 1. 134, d
 Sitis Hebræorum quomodo fuerit à Deo expleta. 1. 823, a
 Sitis Israëlitarum Babyloni captiuorum cur comparetur ceruorum siti. 1. 557, c
 Societas inter corporis partes quanta sit. 3. 183, c
 Socrates quem habuerit præceptorem. 4. 489, d. quid de Deo vero censuerit. 492, b
 Socrates Philosophorum præstantissimus quam mulieres appellarit magistras. 4. 467, b
 quam artem exercuerit. 4. 469
 Socrates quo crimine fuerit accusatus. 4. 590, b

N O M I N V M E T R E R V M.

- Socrates quid de anima rationali & intellectu dixerit. 4. 550, b
- Socrates ad quam passionem erat proclivis. 4. 672, d. & seqq.
- Socratis vita à Porphyrio prodita. 4. 673, c
- Sol qualis sit secundum Philosophos. 4. 530, c. & seqq. à quo dictus sit Deus. 4. 213, c. cur suis orbatus sit radiis in morte Christi. 2. 3. b. cur aliquando nubibus tegatur & plus caloris nunc, nunc minus reddat. 4. 508, a. Sol iustitiæ quis sit. 1. 678, c. 4. 485, d
- Solem & Lunam quinam primò vt Deos coluerint. 4. 506, d
- Solem stant in celo & dixit vt habitet in caligine,* quid id significet. 1. 309, d
- Sollicitudo Dei erga homines. 1. 16, e. erga suas creaturas per quid ostendatur. 2. 88, b
- Solitudines eius qui iugum matrimonij elegit, & eius qui cælibatum, in quo differant. 3. 155, a
- Solitudo quam Deus Ægypto minatur qualis sit. 2. 460, b
- Solium Davidis per quid perenne sit. 1. 755, 756
- Solitudo Hierusalem propter quid erat inferenda. 2. 818, c. d
- Solon quorumnam fuerit legislator. 4. 609, d. quid de rebus absconsis censuerit. 4. 476, c. quid loquens de homine, Cræto dixerit. 4. 544, c
- Solstitium æstiuale & hyemale quid sit & quomodo fiat. 1. 11, d. & 12, a
- Somnus feruorum qualis sit. 4. 400, c. cur vocetur patientia. 1. 566, b
- Somno quid designetur. 1. 713, c
- Somnia Nabuchodonosoris de statua ex quintuplici materia. 2. 573. de arbore ingenti. 2. 597
- Somoron quid erat. 2. 33, a
- Soni species apud Iudæos quæ. 1. 149, b
- Sonitus in visione Ezechielis emissus quid declarer. 2. 313, d
- Sophæra quid sit. 1. 311, d
- Sophocles quid de Deo censuerit. 4. 590, a
- Sophonias quis erat. 2. 205, c. sub quo rege vaticinatus sit. 2. 863, a. quid prædicat. *ibid.* b
- Sophoniscus Socratis filius. 4. 673, b
- Sor quid sit. 2. 438, d. 4. 443. quid significet. 2. 206, a
- Soror iunior Iudæorum quæ erat. 2. 375, c
- Speculatores in sacra scriptura quinam sint. 2. 169, d
- Species diuitiarum quæ sint. 1. 882, b
- Species afflictionis Christi quæ. 2. 477, d
- Species diuinarum legum quot. 1. 463, c
- Species promissionis quæ. 1. 146, b
- Species donorum Spiritus sancti quæ sint. 3. 122, b
- Spes resurrectionis vnde oriatur. 4. 293, a
- Spes gloriæ quænam sit. 3. 350, c
- Spes salutis in quo posita sit. 3. 1008, b
- Spes Euangelij quænam sit. 3. 349, a
- Spes nulla in paradiso. 3. 188, c
- Spes quam debemus habere in Dei misericordia quæ. 1. 442, a
- Spes resurrectionis cur non à Iudæis seruata. 2. 744, d
- Spes Æthiopiæ quæ sit. 2. 463, d
- Spes duplex est. 3. 38, a
- Spes Assyriorum quæ erat agredientium Ezechiam. 1. 474, a
- Spei in Deo collocatæ effectus quis sit. 1. 534, d. & 816, d
- Spei lucrum quod. 1. 476, d
- Spem habentes in Christo quid tolerare debeant. 3. 366, a
- Spelunca latronum quænam sit. 2. 187, b
- Spicas nouas tostas comedere quare Iudæis à Deo prohibitum. 1. 136, a
- Spiritus sanctus Deus est. 3. 502, d. cur sub columbæ specie descenderit. 1. 1082, b. illius domus quæ. *ibid.* d. à quibus crucifixus dictus fuerit. 3. 595, c. à quibus hæreticis creatura dictus. 2. 24, c. quid de eo nobis sit credendum. 4. 257. & seqq. à quibus contristetur. 3. 312, a
- Spiritus sancti aduentus quibus verbis à Davide prædictus. 1. 661, b
- Spiritus Iesu quis sit. 3. 326, d
- Spiritus Christi quid sit secundum Arrianos & Eunomianos. 4. 185, c
- Spiritus reuelationis quis sit. 3. 296, b
- Spiritus compunctionis quis sit. 3. 88, a
- Spiritus mentis quis sit. 3. 310, d
- Spiritus fornicationis quis sit. 2. 715, b
- Spiritus Prophetarum subiectus Prophetis quis sit. 3. 193, c
- Spiritus malus percussit Säulem & prophetauit in media domo sua:* quis sensus. 1. 250, b
- Spiritus nouus quis sit. 2. 349, d
- Spiritus seruitutis quis sit. 3. 63, d
- Spiritus vehemens quis sit. 2. 56, c
- Spiritus qualisnam ferebatur super aquas. 1. 8, d
- Spiritus quibus extinguitur. 3. 97, c
- Spiritus nouus quis sit. 2. 391, c
- Spiritus inquinamentum quodnam sit. 3. 236, d
- Spiritus quinam ex Deo sit & quinam ex Antichristo. 4. 29, c
- Spiritus malus Saülis cur quiescebat cum psallebat David. 1. 248, a
- Spiritus sancti templum quodnam sit. 3. 146, d
- Spiritus sancti gratia quam doctrinam hominibus afferat. 1. 807, d
- Spiritus sancti dona. 3. 180, 181. dat vt vult, & ea vult quæ sunt vtilia. *ibid.* b
- Spiritus diuini efficacia quæ sit. 3. 39, c
- Spiritus ministratio quæ sit. 3. 222, d
- Spiritum sanctum esse extensionem extensionis quis docuerit. 4. 224, a
- Spirituum discretio donum est Spiritus sancti. 3. 193, a
- Splendor gloriæ quis sit. 3. 296, c
- Splendor pietatis quibus verbis prædictus. 2. 12, c
- Splendor pietatis nullibi obscuratur. 2. 618, c
- Splendor lilij quid concitet. 2. 746, a
- Spodiam quid sit. 2. 231, b
- Spolia Apostolis per Christum tradita cuius erant. 2. 42, d
- Sponsa diuina quæ sit. 1. 993, b. & quis sponsus. *ibid.* 1004, a. quo sensu & cur desideret à sponso osculum. 1. 998, d. 999, a. à quibus epistolas sponsi sui acceperit. *ibid.* b. cur à sponso appelletur columba. 1. 1026, b. c. cur dicatur ascendere sicut virgula fumi. 1. 1035, d. cur velit scire vbi pascat sponsus, & vbi cubet. 1. 1009, d. cur equæ com-

INDEX

- parata. 1. 1011, c. cur turturi comparata. 1. 1012, cur se nigram & formosam esse dicat. 1. 1007, b. c. quomodo non custodierit vineam suam. 1. 1009, c. cur etiam dicatur soror. 1. 1048, a. cur dicatur lilium. 1. 1018, a
- Sponsam è deserto ascendere quid sit. 1. 1035, d
- Sponsus cur dicatur pomum. 1. 1018, a. cur capreæ similis dicatur. 1. 1022, d. cur hinnulo ceruorum comparetur. 1. 1023, a. b. quomodo per fenestras respiciat. 1. 1025, a. cur candidus, cur rubicundus. 1. 1057, a. cur speciosus forma præ filiis hominum. 1. 1057, b. cur suam sponsam vocet columbam. 1. 1053, d. cur propinquam. *ibid.* cur sororem. 1. 1054, a. cur dicat sponsæ sequere gregum vestigia. 1. 1011, a
- Sponsi pulchritudo quæ sit. 1. 998, d
- Sponso deseruientes & sponsam ornantes quinam sint. 1. 994
- Sponsum respicere per fenestras & per cancellos quid sit. 1. 1025, a
- Stabilitas charitatis quanta sit. 3. 187, b
- Stagirites quid de anima rationali censuerit. 4. 545, b
- Stationes cur Israëlitis descripsit legislator. 1. 165, c
- Statua quam construi iussit Nabuchodonosor qualiserat. 2. 573, a
- Statuæ quæ pro diis habitæ fuerunt, à quibus factæ. 4. 518, d
- Status eorum, qui labem infidelitatis contraxerunt, qualis sit. 4. 465, a
- Stella quomodo differat à stella. 3.
- Stellæ quales sint secundum Philosophos. 4. 530
- Stellarum custodiæ quæ sint. 2. 282, c
- Stephanus Antiochenus Episc. cur depositus. 3. 600, b
- Stercus columbarum cui erat vsui. 1. 343, d
- Sterilitas terræ, quam Israëlitis Deus minatur. 2. 777, b
- Stigmata Domini quæ D. Paulus in corpore portabat quænam erant. 3. 289, b
- Stimulus mortis quid sit. 3. 207, b
- Stoici in quo sedem principalem animæ collocent. 4. 546, c. quid de separata anima censuerint. *ibid.* d. quid de Deo. 4. 504, a. 504, d. quid de vacuo docuerint. 4. 529, c. quid de anima. 4. 647, a
- Stoicorum sectæ princeps quis fuerit. 4. 529, a
- Stola Christi quænam sit. 4. 16, c. d
- Scraton quid de vacuo docuerit. 4. 529, c. ubi sedem principalem animæ collocet. 4. 546, b
- Structura fenestrarum templi Salomonis. 1. 305, c
- Strutiones quinam sint. 2. 182, a
- Struthocamelus quid sit. 2. 106, c
- Studium Domini nostri erga nos. 2. 709, b
- Studium hominum quandonam vanum sit. 1. 920, b
- Studium circa æstum quid sit. 2. 737, d
- Studium iustitiæ quàm frugiferum sit. 4. 424, a. & seqq.
- Studia Dei nostri quæ. 1. 1431, d
- Stultitia idololatrarum quanta sit. 2. 107, b. c
- Stultitia vera quænam sit. 3. 127, b
- Stultitia eius qui vult suum regnum iniustis cædibus augere. 2. 854, b. & eorum qui adorant idola manufacta. 2. 855, b
- Stultitia aulicorum quanta sit. 3. 186, a
- Stultitiæ ingens exuperantia. 2. 341, a
- Stupiditas Iudæorum quibus verbis deploratur. 2. 5, a. b
- Stupiditas lachrymis digna quæ sit. 2. 54, d
- Stupiditas idololatrarum quanta sit. 2. 855, b. c
- Stupor sponsæ. 1. 1000, d
- Stupor dentium quid sit. 2. 776, d
- Suarem ficus agrestes. 2. 221, d
- Subæratum numisma. 2. 373, b
- Subiectio quibusnam debeatur. 3. 314, d
- Sublimitas potentiæ diuinæ. 3. 227, d
- Sublimitas oculorum quæ sit. 2. 49, a
- Substantia SS. Trinitatis quibus verbis doceatur vna. 4. 496. quibus vna natura. 4. 497, a. quomodo differt ab hypostasi. 4. 4, d. 5. a
- Substantia Angelorum cur circumscripta. 1. 5, a
- Substantiæ diuinæ nomen quid significet. 4. 5, d
- Substantiæ quatuor ingenitæ à quibus dictæ sint. 4. 210, a
- Substantiam vnã & eandem esse in Patre & in Filio & in Spiritu sancto Galli semper crediderunt. 3. 667, a
- Suenes quis erat. 3. 753, b
- Sufficiencia nostra vnde sit. 3. 222, b
- Sufflatorium defecisse ab igne quid sit. 2. 417, b
- Summa bonorum quænam sit. 3. 946
- Summa bonorum operum quæ. 1. 523, d
- Superbia Nabuchodonosoris quanta fuerit. 2. 572, c. 573
- Superbia Corinthiorum de donis Dei acceptis. 3. 177, d
- Superbia qualis sit morbus. 3. 95, d
- Superbia iuncta cum arrogantia quid sit. 2. 787, a
- Superbia quantum detrimenti afferat hominibus. 2. 603
- Superbia alienigenarum qui arcam ceperant propter quid repressa sit. 2. 550, b
- Superbiæ materia quænam sit. 2. 337, d
- Superbiæ fons & via. 2. 376, a
- Superbiæ genus in Atticis quodnam sit. 4. 466
- Superbiæ vitio imbuti quid agere soleant. 2. 60, c
- Superborum proprium quodnam sit. 1. 926, b
- Supercilium Iudæorum quale. 3. 25, a. b
- Superhumera Pontificis quid representent. 1. 108, d. quid copulatum cum rationali. 1. 109, a
- Superioribus obediendum. 3. 99, d
- Supplicium quod minatus est Deus duce mala cogitatione vtentibus. 2. 361, a
- Supplicium Iudæis à Deo illatum quàm sit iustum & nimis leue. 2. 499
- Supplicium cur fuerit de humanitate sumptum. 1. 332, a
- Supplicium contra Mosem tyrannidem affectantium quodnam fuerit. 1. 793, d
- Supplicium cur intelligatur à Dauide per vinum. 1. 697, a
- Supplicium eorum qui nolunt cognoscere Deum quale sit. 3. 20, a
- Supplicium primi hominis vnde processit ex parte Dei. 1. 33, c
- Supplicium damnatorum quantum sit & erit. 3. 384, c

NOMINVM ET RERV M.

Supplicij Iudæorum fructus. 2. 280, c
 Suppliciorum genera in Christianos excogitata, quæ & quot. 4. 614, c
 Sufa quid erat. 2. 640, c
 Susceptio matutina Domini nostri quæ. 1. 475, a
 Sufurrones quinam sint. 3. 20, d
 Sycophantæ quid de Verbo diuino opinentur. 4. 91, b
 Sylua superbiæ Iudæorum quænam erat. 2. 268, a
 Symbolum gentium quodnam sit. 2. 42, b
 Symbolum fidei in Concilio Nicæno compositum. 3. 663, c
 Symbola mystica corporis Christi quænam sint. 4. 84. & 169.
 Symbola mystica corporis Christi post sacerdotis inuocationem sunt corpus & sanguis Christi. 4. 85, b
 Symbola corporis Christi quæ. 1. 852, d
 Symbola corporis Christi, quandonam sint symbola & quando verum corpus. 4. 85
 Symbola fidei in Concilio Nicæno allata, exposita, & examinata. 3. 553, 554
 Symeon quare non fuerit benedictus. 1. 123, b
 Symeones monachus & eius vita. 3. 806, & seq. 876, d. & 169. quot annos sine cibo transegerit. 3. 880, c. eius miracula. 3. 885. eius constantia & vlcus quod habebat. 3. 887. mons in quo sua patrauit miracula quis erat. 3. 807, c. cibus quem à Deo accepit qualis erat. 3. 810. quando floruerit. 3. 700, a, b
 Symeones vnus ex Messalianæ hæresis principibus. 3. 670, c. 4. 243, d
 Syneros hæreticus. 4. 211, d
 Synodica Damasi Papæ & Occidentalium Episcoporum ad Illyrici Episcopos scripta de Concilio Ariminensi. 3. 617
 Synodus Ariminensis, & eius epistolæ ad Constantium Imp. 3. 611. & seqq.
 Synodus Sardicensis. 3. 588, b
 Syrorum currus cur fuerint contracti. 1. 274, c

T

TABELLARIVS, à quo Ephesij receperunt Pauli Epistolam, quis erat. 3. 292, b
 Tabellarij qui sponsi epistolas ad sponsam tulerunt quinam fuerint. 1. 999, 1000
 Tabernaculum non manufactum quodnam sit. 3. 435, b
 Tabernaculum Dei, quid dicatur esse. 1. 630, d
 Tabernaculum à Domino, & non ab homine fixum, quodnam sit. 3. 430, d
 Tabernaculum Christi quodnam sit. 4. 177, a
 Tabernaculum David suscitandum quod ceciderat, quodnam erat. 4. 639, d. reedificandum. 2. 789, b
 Tabernaculum cur Deus sibi construi voluerit. 1. 104, d. illius longitudo & latitudo. 1. 107, a. cui rei simile *ibid.* b. cur Deus illud voluerit erigi prima die primi mensis. 1. 1114, a
 Tabernaculi interior pars cur fuerit vocata Sancta Sanctorum. 1. 106, b
 Tabernaculum Æthiopum & tabernacula Madian, & significent. 2. 858, a
 Tabernacula Cham quæ sint. 1. 711, a
 Tabernaculorum solemnitas quo die celebran-

da erat. 1. 136, d
 Tabulæ cur à Moyse fuerint contritæ. 1. 111, d
 Tapheth quid sit. 2. 174, a
 Taphnæs quid erat. 3. 247, b
 Targala vicus quidam. 3. 869, b
 Tatianus quid de nuptiis censuerit. 4. 304, d
 Tatianus cum fuisset S. Instini mart. discipulus, quomodo factus sit hæreticus. 4. 208, a
 Taurus à quibus pro Deo adoratus. 4. 521, c
 Taurus cornupeta quare à Deo iussus occidi. 1. 101, c
Tauri pingues obsederunt me, quid per tauros intelligendum. 1. 477, d
 Telemachus monachus quomodo & cur fuerit occisus. 3. 741, a, b
 Tela quibus vtitur diabolus aduersus homines. 3. 760, c
 Temperantia quid sit. 4. 379, b. illius hostes. 4. 380
 Temperantiæ quis sit typus. 1. 135, b
 Templum diuinum quodnam erat apud idololatras. 2. 266, a
 Templum Dei propriè quid sit. 2. 142, b
 Templum Dei propriè quodnā sit. 3. 135, b. & 386, c
 Templum Dei à quo profanatum. 2. 644
 Templum Dei maximum quodnam sit. 2. 281, d
 Templum Spiritus sancti quodnam sit. 3. 146, d
 Templum mundum Verbi diuini quodnam sit. 4. 38, b
 Templum vnicum cur vnicorni comparetur. 1. 714, b
 Templum in quod venit Christus, quodnam sit. 2. 941, a
 Templum Martyrum à Iuliano nondum Apostata constructum, cur collapsum sit. 3. 637
 Templum Antinoæ à quo constructum. 4. 597, c
 Templum Hierosolymitanum à quibus sit iussu reedificari. 2. 875, c. d. à quibus fuerit combustum. 1. 722, b. propter quid redactū fuerit in solitudinē. 2. 115, d. à quo ex Christianis fuerit extructum. 3. 562, 563. quot habebat contignationes. 1. 373, a. cur ædificatum fuerit non cæsis lapidibus. 1. 304, d. eius latitudo & longitudo. *ibid.* quare non versum ad orientem. 1. 305, c. structura fenestrarum illius. 1. 305, c. & parietum. *ibid.* illius columnæ quæ. 1. 307, b
 Templi Dei prædicta fuit ædificatio. 2. 519, c
 Tempia Dei quænam vera sint. 4. 643, d
 Tempia sacra cur dearentur. 2. 132, a
 Tempia à quibus Herculi condita. 4. 594, d
 Tempus quo Christus passurus erat à quo prædictus. 2. 928, c
 Tempus quo primò Deus locutus est hominibus per Angelum. 1. 4. a
 Tempus quo creati sunt Angeli. 1. 6, b
 Tempus captiuitatis Iudæorum quando explendum erat. 2. 650, c
 Tempus prioris captiuitatis Iudæorum quandonam sit completum. 2. 888, a
 Tempus opportunum quodnam sit secundum Davidis sententiam. 1. 515, a
 Tempus præcedens Dominicam incarnationem quomodo appelletur. 2. 79, d
 Tempus quo quisque Propheta suam docuerit prophetiam. 2. 701, b
 Tempus reconciliationis quodnam sit. 1. 664, d

I N D E X

- Tempus quo prophetauit Isaias. 1. 386, c
 Tempus nobis præfinitum propter quid con-
 rahatur. 2. 414, b
 Tempus quinam suo appetitu metiantur. 4.
 682, c
 Tenebræ quid sint. 1. 8, c. quam vtilitatem ho-
 minibus afferant. 4. 249, c. à quo materia
 dictæ. 4. 212, b
 Tenebræ in Christi morte à quo prædictæ. 2.
 928, a
 Tenebræ quæ erant in Ezechielis visione quid
 significant. 2. 314, a
 Tenebræ quas Deus misit Ægyptiis quales
 erant. 1. 821, a
 Tenebrarum effectus in hominibus. 1. 7, c
 Tenebras videntes in meridie quinam sint. 2.
 68, b
 Tenebras non esse substantiam. 1. 8, a
 Terentij Comitispietas. 3. 702, c
 Terminus impietatis extremus quis sit. 2.
 427, a
 Terra promissionis dicitur terra electa. 2. 159, a
 Terra propter quid deserta maneat. 2. 186, b
 Terra Cham quæ sit. 1. 820, b
 Terra Hebræis à Deo data quæ. 1. 823, b
 Terra omnis quandonam fuerit plena gloria
 Dei. 2. 27, c. d
 Terra cur concussa sit in morte Christi. 2. 3, b
 Terra à Deo Israëlitis promissa cur non eis fue-
 rit data. 1. 195, d. & 206, b
 Terra à quo dicta sit orbicularis finita, & c. 4.
 527, d. cur multis obnoxia defectibus. 4.
 508, d. à quibus pro Dea habitata sit. 4. 512
 Terra sabbathisabit, quid sit. 1. 139, b
 Terrigenæ quinam ita dicti sint. 1. 583, d
 Terram forte diuidi cur Deus mandarit. 1. 164, a
 Terror quo percussus est Daniel per suam vi-
 sionem quantus fuerit. 2. 638, d. & 671
 Terror quo percussus est Baltasar videns in pa-
 riete digitos scribentes. 2. 609
 Terror inertibus & otiosis iniiciendus. 4. 664, d
 Tesmophoria festa cui dex celebrabantur. 4.
 583, b
 Tessaresca decatitæ quinam erant. 4. 228, c
 Tesseram dicite quid sit. 1. 218, b
 Testamentum vetus in quo differat à nouo. 3.
 222, a
 Testamentum vetus quales habebat promissio-
 nes, & quales habeat nouum. 3. 432, a
 Testamentum nouum quibus verbis à Prophe-
 ta prædicatur. 2. 50, d
 Testamentum æternum quodnam sit. 3. 462, b
 Testamentum salis æternum quod. 1. 157, d. &
 375, b
 Testamentum Constantini Imp. quale fue-
 rit. 3. 582, b
 Testamenti veteris & noui vnicus auctor est. 4.
 290, c. & seqq.
 Testamenti veteris quæ sit figura, & quæ sit
 noui. 3. 281, d
 Testimonium Christi quodnam sit. 3. 122, b
 Testimonium iustitiæ quodnam erat. 3. 36, a
 Testimonium quid sit secundum eandem. 1. 704, d
 Testimonium conscientie nostræ quid nobis
 sit. 3. 214, c
 Testimonium quid efficiat & ad quid prosit. 1.
 468, c
 Testimonium quo conuincitur Arianorum
 blasphemia. 3. 401, b
 Testimonium quod Nabuchodonosor reddidit
 de Daniele. 596, d
 Testimonium innocentie quodnam erat olim.
 1. 492, c
 Testimonia quid sint. 1. 906, c
 Testes veteris testamenti quinam sint. 2. 105, c
 Thabor quid sit. 2. 253, b
 Thæman quid erat. 2. 260, b. & 437, b. & 856, c.
 quid significet. 2. 405, b
 Thalamus & cubicalus sponsi caelestis quis sit.
 1. 570, c
 Thalelaus Philosophus & monachus & vita
 eius admiranda. 3. 890, d. & seqq. bellum
 quod illi intulerunt dæmones. 3. 891, b
 Thales sapiens Græcus quid de rerum princi-
 pio censuerit. 4. 486, c
 Thales quid de materia censuerit. 4. 529, b.
 quid de stellis. 530, a. quid de anima ratio-
 nali docuerit. 4. 545, b
 Thales cuius fuerit. 4. 468, d
 Thamar cur ornata meretricio habitu socerum
 deceperit. 1. 66, b
 Thammuz quid erat. 2. 341, c
 Thammachar urbem cur Iosue cum esset prin-
 ceptus, à populo acceperit. 1. 204, d
 Thamyris poëta quo tempore vigerit. 4.
 494, d
 Thapheth quid erat. 2
 Tharsis & Saba quid sint. 1. 679, d. 2. 799. quæ-
 nam sit ciuitas. 1. 312, d. quænam sit natio.
 2. 511, d
 Thebanorum quis fuerit legislator. 4. 609, c
 Thecæ quid sit. 1. 321, b
 Thelathphalasar quis erat. 2. 703, a
 Themistocles quali virtute præditus erat. 3.
 942, a
 Theodoretus cur Ecclesiasticam historiam scri-
 pserit. 3. 521. quot annis docuerit. 3. 957, d.
 illius fides & doctrina. 3. 958, d. & seqq. 978,
 b. quot annis Episcopatum gesserit. 3. 989,
 b. quot libros composuerit. 3. 989, d. 997.
 illius doctrina de incarnatione verbi. 3. 1001.
 & seqq. quot millia hominum ad baptismum
 perduxerit. 3. 1026, c
 Theodorus Confessor quid pro fide Christiana
 passus sit & fecerit. 3. 645
 Theodorus Perinthus. 3. 577, c. eximia do-
 ctrina fuit. 3. 585, d
 Theodorus Cyrenæus quid de Deo censuerit.
 4. 506, c
 Theodorus Episc. Mopsuestiæ hereticarum
 cohortium debellator. 3. 754, d
 Theodosius Imp. idola vbique terrarum exitten-
 tia deleuit. 3. 733, a. b. illius visio in somnis.
 3. 739, a. illius obitus. 3. 740, d
 Theodosius magister militum quænam præcla-
 ra egerit facinora aduersus Christi inimicos.
 3. 710, b. illius somnium & quomodo Imper-
 ator fuerit electus. 3. 711, b. c. quid scripse-
 rit Valentiniano Iuniori. 3. 724, c
 Theodosius monachus & eius vita. 3. 826, d.
 illius fama quanta fuerit. 3. 828, a
 Theodosij Iunioris pietas. 3. 724, c
 Theodosij Imp. pietas, pœnitentia ^{fit} ^{4. 1. seqq.}
 valde admiranda. 3. 726, 727, 728, 729
 Theodotus

N O M I N V M E T R E R V M.

Theodotus Hierapolitanorum Antistes.	3. 789, b	Timor quàm utilis erudiendis.	4. 543, a
Theodotus monachus ex Armenia, & eius vita.	3. 804, d. & seqq.	Timor quem de viro vxor debet habere qualis sit.	3. 316, c
Theodotus Byzantinus à quo excommunicatus sit.	4. 220, c. & seqq.	Timor Iudæorum, vrbe ab hostibus obfessa, quantus erat.	2. 31, a
Theodotus Episc. Antiochiæ.	3. 750, d	Timoris Dei effectus.	1. 468, d
Theodotus hæreticus cuius discipulus fuerit.	4. 201, b. quid de Christo censuerit.	Timorem diuinum quinam habeant.	1. 968, b
Theodulus collega.	3. 590, d	Timotheus Alexandrinus. & eius absurdum facinus.	3. 713, a. discipulus Apollinaris Arriani.
Theodulus cuius loci erat Episc.	3. 606, c		3. 718, c
Theognis Nicænus quis & qualis erat.	3. 568, b	Timotheus S. Athanasij socius.	3. 580
Theognis Siculus quid de homine censuerit.	4. 544, b	Titanum vallis quæ sit.	1. 269, b
Theologia Græcica à quo composita.	4. 502, a	Titio quid sit.	2. 32, c
Theologia à quo primò conscripta.	4. 495, a	Titus ex qua gente erat.	3. 269, c
Theonas & Secundus quinam erant.	3. 545, c	Tleponemus cuius filius.	4. 494, c
Theophilus Alexandrinus Episc. quæ nã idolorum fana deleuerit.	3. 735. quid de Verbo incarnato censuerit.	Tolerantia D. Pauli & suorum.	3. 139
	4. 101, d. quid de Christi passione.	Tonitru cuius ministerio sit.	2. 270, d
	4. 167, c	Tõsura sacerdotum qualis debeat esse.	2. 528, b
Theotechnus monachus & eius vita.	3. 804, c. & seqq.	Topazius quid sit.	1. 902, a
		Topheth quid significet.	1. 359, d
Thes quid sit.	2. 520, b	Torques colli sponsæ quis sit.	1. 1047, b
Thesaurus Dei quis sit.	2. 267, c	Torques colli quid significet.	1. 991, d
Thesaurus iustitiæ à quo perfectus fiat.	4. 379, c	Torcular apud Isaiam quid significet.	2. 136, b
Thesaurus diuitiarum qua re constet.	4. 389, c	Torcularia quænam sint quæ nunc habemus.	2. 21, d
Thesaurus hominis opulentissimus quis sit.	4. 349, d	Torrens funiculorum quis sit.	2. 763, d
Thesauri Dei.	2. 180, c	Torrentes cur ita Iudæi dicantur.	1. 853, c
Thesauri ventorum.	1. 934, c	Torrentes iniquitatis quinam sint.	1. 455, b
Thesauri sapientiæ & scientiæ in quo sint absconditi.	3. 381, b	Traditiones obseruandæ sunt.	3. 389, b
Thesaurizare sibi fundamentum bonum.	3. 490, a	Tragœdia Marci Arethustorum Episc.	3. 642
Thesmophoria festa à quibus celebrabantur.	941, c	Traianus dux & eius pietas.	3. 700, b. quid dixerit Valenti Imp.
			3. 703, a
Thessalonica vrbs cur ab Imperatore fuerit cæsa.	3. 726, b	Tranquillitas animi in quo ab Abderite sit posita.	4. 645, a, b
Theclathphalasar quis erat.	2. 422, d	Transformatio quid sit.	4. 295, b
Thetys à quibus pro Dea habita sit.	4. 512	Transgressio iurifurandi reprehenditur.	235, d.
Thobel quid erat.	4. 476, d. & 509, b		
Thogarma domus quæ sit.	2. 510, a	Transgressio legum illius obseruatiõne comparata.	4. 133
Thogorma quid erat.	2. 445, d	Transgressio vnus quantum attulerit cæteris malum.	3. 49, d
Thomas hæreticus cuius fuerit discipulus.	4. 214, c	Translatio illegitima Eusebij Nicomed. ad sedem Constantinopolitanam.	3. 565
Thorax Christianorum quinam debeat esse.	3. 379, c	Transgressores legum primi cur sine venia puniendi.	1. 32, a
Thrace quales sibi fingant Deos.	4. 519, b	Transmigrationes animarum in alia corpora à quibus creditæ.	4. 651, b
Thronus Christi qualis futurus erat.	2. 44, c	Tribulatio quid operetur.	3. 40, a. tribulationes cur nobis patienter ferendæ.
Thronus Christi qualis vt Dei, & qualis vt pontificis.	3. 414, c, d		2. 326, b
Throni quinam sint.	3. 347, b	Tribus Iuda cum esset regia, quo pacto vincebat omnes numero.	1. 141, c
Thuribula eorum, qui sacrificauerant altari, cur Deus præcepit affigi.	1. 157, b	Tribus Iuda cur à Deo electa fuerit.	1. 714, a
Thus quid mysticè significet.	1. 1036. & 1044, a	Tribus quibus imperauit Roboam.	2. 506, b
Tiara quid sit.	2. 577. quid repræsentet.	Tribus decem cur Ephraim dicantur.	2. 227, a
	108, a	Tribus discretas esse cur statutum sit.	1. 165, d
Tibareni quam legem habbant.	4. 615, b	Tribus duodecim sub quo & quando diuisæ fuerint.	2. 326, b
Tibialia quid sint.	2. 577, c	Tribus quænam erat metropolis.	1. 191, d
Tigris & Euphrates vnde saturentur.	1. 28, b	Tribus quæ præ cæteris idolorum cultum magni fecerit.	1. 705, c
Tillima vicus olim impiete Marcionis contaminatus.	3. 868, d	Tribuum benedictiones quomodo intelligendæ.	1. 190, b
Timon Phlasius quid de rum principio censuerit.	4. 489, a	Tributum à quo fuerit primò Iudæis impostum.	2. 32, d
Timor quem debemus habere quis sit.	2. 39, a	Tributum cur principibus detur.	3. 101, a
		Triginta argentei à Iuda de Christi venditione accepti, per quem prædicti.	2. 918, c

INDEX

- SS. Trinitas demonstratur. 4. 259, 496, 497.
& seqq. 503. quibus verbis indicetur. 2. 27, c.
 an aucta vel diminuta fuerit per Verbi incarnationem. 3. 1016, c. quid de ea sit credendum. 3. 668. & 915, d. *& seqq.* 3. 1029. quibus verbis fuerit expressa in rerū creatione, quibus personæ, & illarum identitas. 1. 15, d. consubstantialis & æterna est. 3. 548, c. & 667, d
- SS. Trinitatis numerus in quo psalmo patefactus. 1. 591, a. eius mysterium quibus verbis aperitur. 1. 533, a
- SS. Trinitatis vnam esse deitatem Isaias ostendit. 2. 107, b. 108, a. illius æqualitas quibus verbis manifesta. 3. 10, a. illius mysterium cur nō à Deo manifestatū sit antiquis. 4. 496
- Tripudia publica Antiochiæ de morte Iuliani apostatæ. 3. 659, c
- Tristitia Cainan fuerit pœnitentia. 1. 37, a
- Tristitia mortis per quid temperata. 2. 133, b
- Tristitia secundū Deum quid operetur. 3. 238, b
- Triticum quid tropicè significet. 2. 135, b
- Troglitæ seu Troglodytæ quinā erant. 4. 237, d
- Trophimus quis & cuias erat. 3. 321, a
- Trophonij oraculum vbi erat. 4. 624, a
- Tuba magna quæ sit. 2. 82, c
- Tuba in sacra Scriptura quæ sit. 2. 169, d
- Tuba & tibia à quibus primò inuenta. 4. 467, d
- Tuba canere quibus datum erat apud Iudæos. 1. 149, c
- Tubæ Christianorum quæ sint. 1. 790, c
- Tubæ quibus Iudæi utebantur quales erant. 1. 790, b
- Tunicam indissolubilem Christi discernere quid sit. 3. 526, a, b
- Turbarum parens quænam sit. 4. 339, a
- Turpitudine patris quæ sit. 2. 415, c
- Turpitudinis patris revolutio quid sit. 2. 415, c
- Turres quinam nominentur. 1. 582, c
- Turtur sacrificatus quam generationem significabat. 1. 51, d
- Turturis viuendi mos quis sit. 1. 1012, c
- Tychicus quis erat. 3. 292, a. b. cuias erat. 3. 311, a
- Typus diuinitatis & humanitatis Christi. 1. 56, b. 4. 137, c
- Typus Iesu Christi quis. 1. 78, c. & 631, c. 3. 42, b
- Typus Christi patientis quis sit. 4. 135, b. c
- Typus mortis quis sit. 3. 353, c
- Typus salutaris passionis, quis. 1. 127, d. 3. 449, c
- Typus mortis Dominicæ quis erat. 3. 197, d
- Typus sanguinis Domini nostri quis. 1. 158, c
- Typus procurationis diuinæ in homines quis. 2. 744, c
- Typus sacerdotij Dominici. 1. 50, d
- Typus veritatis quis erat. 4. 56, d
- Typus temperantiæ quis. 1. 135, b
- Typus veteris testamenti quis. 1. 4, a
- Typus *vide* figura.
- Tyrannis in quo differat à regno. 3. 47, c
- Tyrannis diaboli per quid fuerit euerfa. 2. 79, d
- Tyreo in Concilio quid actum sit. 3. 579, c
- Tyrius quis erat. 3. 570, b
- Tyrus quid sit. 2. 438, d. à quibus fuerit oppugnata. 464, b. c
- Tyrus vnde. 2. 75, c
- V
- Vacca rufa quæ extra castra comburebatur quid figurabat. 1. 158, a. 4. 136, c
- Vacca Bafanitidis quænam erant. 2. 775, d
- Væ inuentum super contritione quid sit. 2. 181, b
- Valens Imp. quomodo in hæresim lapsus sit. 3. 672, a. quomodo virtute præstantes Episcopos in exilium egerit. *ibid.* d. quid contra S. Basilium Cæsariensem egerit. 3. 682, b. *& seqq.* illius conuersionis causa. 3. 683, c
- Valens Episc. propter quid fuerit depositus. 3. 619, d
- Valens & Vrsacius viperæ duæ ex aspide Ariana proditæ. 3. 595, c
- Valentis Imp. expeditio in Gothos & quomodo in ea pœnas luerit. 3. 704, a
- Valentini hæresiarchæ fabulæ & deliria. 4. 198. *& seqq.* quid de Deo censuerit. 4. 199. quid de Beatæ Virginis conceptione & partu. 3. 1024, a. quid de Christo. 533, c. quid de æonibus. 4. 264, d. quid de Verbo incarnato. 4. 278, b. quid de Christi humanitate. 4. 52, c. 54, c
- Valentini hæresis de Christo qualis. 3. 975, d. 997, c
- Valentinianus quomodo Imperator creatus, & eius qualitates. 3. 665, a
- Valentinianus Iuliani apostatæ tribunus propter quid in exilium actus. 3. 650, c. d
- Valentiniani & Valentis Imperatorum epistola ad plures *Africæ* *diceceses* de consubstantiali. 3. 667
- Valentiniani Imp. pium responsum. 3. 702, b
- Valentinianorum opinio de Christo. 4. 72, a. & 87, d
- Valitudinis bonæ mater quænam sit. 4. 386, b
- Vallis lacrymarum quæ sit. 1. 734, a
- Vallis Titanum quæ sit. 1. 269, b
- Valles quid mysticè significant. 2. 99, b
- Vallum inexpugnabile filiorum Ecclesiæ. 1. 574, a
- Vanitas quid sit. 1. 886, b. 3. 65, c
- Vararanes quis & qualis erat. 3. 750, b. 752, a
- Vas testaceum cur frangendum, si in illud aliquid immundi ceciderit. 1. 124, d
- Vasa iræ ad interitum comparata, quænam sint. 3. 79, a. b. & quæ vasa misericordiæ. *ibid.* c
- Vasa quædam sacra cur Deus iussit tegi hyacinthino, quædam verò purpureo amictu. 1. 143, b
- Vasa sacra Iudæorum cur tradi barbaris Deus permiserit. 2. 549, d
- Vasa sacra ludibrio habere, & iis in re profana vti quantum sit malum. 2. 613
- Vaticinatio cognitionis, quam de Deo habent gentes. 1. 640, b
- Vaticinatio proditiōis Iudæ. 1. 609, c. & eius mortis. 1. 610, a
- Vaticinium rabiei Iudæorum in Saluatorem, & gentium salutis. 1. 461, b
- Vbera sponsæ quænam sint. 1. 1005, d
- Vbera in canticis quæ significant. 1. 1043, b
- Vectes ferrei quina erant. 1. 834, d

NOMINVM ET RERVM.

- Vestigal cui & propter quid debeat, & in quo differat à tributo. 3. 101, b
- Velamen super faciem Moſis poſitum, quid denotet. 1. 112, d
- Velamen poſitum ſuper cor Iudæorum quodnam erat. 3. 224, b
- Velamina tabernaculi quibus coloribus tineta erant. 1. 107, c
- Vellus quod rorem ſuſcipiebat, quid ſignificabat. 1. 216, b
- Venatores quos ad Iudæos miſſurus erat Deus, quanam erant. 2. 197, c
- Venditio à Iuda de Chriſto facta à quo Propheeta prædicta. 2. 918, c
- Veneficium an carnis vel animæ ſit proprium. 3. 185, c
- Venter ceti quare dictus ſit infernus. 2. 803, a
- Ventriloqua quid ſit. 1. 259, c. & ſeqq. vndenam Sautem cognouerit. 1. 262, b
- Ventus ab Aquilone veniens quid futuri præſanciabat Iudæis. 2. 209, b
- Ventorum theſauri quanam ſint. 1. 934, c
- Venus qualis erat apud Iudæos & Græcos. 2. 249, a. à quibus pro Dea habita. 4. 511, b c
- Veniſpirituale quodnam ſit. 1. 567, c
- Verbum diuinum idem eſſe cum patre probatur. 3. 397 non in carnem conuerſum. 4. 707, d. quomodo caro factum. 4. 708. an ſumpta carne ſit factum patibile. 4. 117. & ſeqq. corpus aſſumpſiſſe demonſtratur. 4. 282, d. & animam cum corpore. 4. 284 & perfectam humanam naturam. 285. omnia creaffe à Platone dictum. 4. 534 b à quibus dictum ſit corporis naturam aſſumpſiſſe ad diuinitatis integumentum. 4. 279, d. ſi patibile fuiſſet, fuiſſet aliud à Patre. 4. 165, c. ſi nihil ex noſtra natura accepit quid inde ſequatur. 4. 27, b. c. humana carne indutum ſaluauit ſuam naturam. 31, a. à quo dictum ſit nihil humani ex B. Virgine ſumpſiſſe. 4. 246, d. à B. Virgine initium habere quis docuerit. 4. 698, a. Deus manens homo ſicut noſ factus eſt. 702, a. à quibus mortale credebatur. 4. 163, d. Deum eſſe & non carnem, etſi propriam ſibi fecerit carnem. 4. 110, d. nullum habere initium. 3. 596, b. vnicum & vnigenitum. *ibid.* quomodo factum ex muliere & quomodo non factum. 4. 38, a. b. quid agebat dum Chriſtus & pateretur, ſuſtineret, & vinceret. 4. 155, c. ſi creatura fuiſſet non corpus aſſumpſiſſet. 4. 92, b. vnus eſt ſubſtantix cum Deo. 4. 95, b. ſuſcepit quod noſtrum eſt, vt quod ſuum eſt nobis daret. 4. 96, d. cur voluerit aſſumere corpus. 4. 161, c. cum hominibus per vnum corpus inhabitat. 4. 162, a. cur homo factum ſit. 4. 35, d. caro factum non diuinitatis radios debilitauit. 4. 501, b
- Verbum caro factum eſt, quomodo intelligendum.* 4. 7. & ſeqq. 27, 28, 30, 31, 32. & ſeqq. & 178, c. carne paſſum dicentes quomodo interrogandi & conuincendi. 4. 184, d. homo factum per quid deſtruxerit peccatum. 3. 60, d. quid humana carne ſuſcepta fecerit. 2. 856, d
- Verbum Dei bonum quodnam ſit. 3. 419, d
- Verbum diuinum. *vide* Chriſtus. B. Theod. Tom. IV.
- Verbum efficiens non poſſe eſſe eiufdem naturæ cum iis quæ facta ſunt. 3. 528, a
- Verbum vitæ continentis quanam ſint. 3. 322, c
- Verbum abbreviatum quid ſit. 3. 80, c
- Verbum veritatis quodnam ſit. 3. 234, d
- Verbum crucis quibuſnam ſit virtus. 3. 7, b. quibus ſtultitia. *ibid.*
- Verbi diuini templum in quo ſe conſpiciendum præbuerit, quodnam fuerit. 4. 38, b
- Verba à Deo laudata quanam ſint. 2. 815, c
- Verba Dei non audire quid ſit. 2. 3, b
- Verba quibus reprehenduntur qui prouidentiam noſtri tollere volunt. 2. 295, a
- Verba Chriſti in cruce prolata *Deus meus, &c.* quomodo intelligenda. 4. 712, d. & ſeqq.
- Verba quibus oſtenduntur perſonæ Patris & Filij. 4. 640, c
- Verba nautarum Ionam in mare proiicientium. 2. 802, b
- Verba clarè probantia immortalitatem animæ. 2. 280, b
- Verba ambigua cur Deus dicat. 2. 317, d
- Verba iudicibus vtiliſſima quæ. 1. 379, d
- Verba à Iudæis prolata quibus Ieremias accuſatur mendacio. 2. 247, a
- Verba blaſphema ne quidem commemoranda. 2. 496, a
- Verba impietate plena Sennacherib. 1. 442, c
- Veritas Dei à quibus commutata in mendacium. 3. 19, b
- Veritas Euangelicorum dogmatum quid ſit piè viuere volentibus. 3. 1055, b
- Veritas quantum differat à mendacio. 2. 559, d
- Veritas cur coniuncta cum miſericordia. 1. 615, d
- Veritas Euangelica quibus confirmatur. 4. 580
- Veritatis charitas quæ ſit. 3. 388, c
- Veritatis columna & firmamentum. 3. 477, d
- Veritatis largitio vnde eſſuat. 1. 735, d
- Veritatis inimicus quis ſit. 3. 382, c
- Veritatis Euangelicæ ex gentilium philoſophia cognitio. 4. 464. & ſeqq.
- Veritatis fundamentum à nullo labefieri poſſe. 3. 498, d
- Veritatis hoſtis quis futurus. 2. 637, c
- Verſutia Leontij Episc. Antiocheni. 3. 621
- Vepæ quid à natura inſitum habeant. 4. 652, b
- Vestigia Chriſti quæ ſint. 1. 759, b
- Veſtimentum ſalutis quodnam ſit. 2. 134, a
- Veſtimenta cur non ſanctificari tantum, ſed & lauari voluerit Deus, quando Hebræi legem acceperunt. 1. 93, d
- Veſtis Chriſti quid erat. 1. 570, b
- Veſtis è duobus texta adulterata cur Iudæis prohibita. 1. 134, c
- Veſtibus pelliceis à Deo datis Adæ quid ſit intelligendum. 1. 34, d
- Vetus homo quid ſit. 3. 358, a
- Via virtus Dei quæ ſit. 1. 801, c
- Via qua peruenire poſſumus ad Dei cognitionem. 4. 540, a
- Via ſalutis in quibus inueniatur. 2. 28, a
- Via verè bona quanam ſit. 2. 169, b
- Via ſuperbiæ quæ ſit. 2. 376, a

I N D E X

- Via Dei quæ.* 1. 781, c
Via gentium quænam. 2. 179, c
Viarum ad Ierusalem indices. 4. 638, 639
Vicini Israëlitarum in circuitu incolentes quinam erant. 1. 564, c
Vicissitudines diuitiarum huius mundi. 1. 523, b
Victima quæ offerebatur pro Pontifice, & quæ pro vniuerso populo 1. 109, b
Victima quid prophetico sermone significet, 2. 864, d
Victima pro sacerdote oblata cur prorsus cremanda. 1. 120, d
Victimæ, quæ solebant offerri pro peccato, cur in loco holocaustorum offerebantur. 1. 121, a
Victimæ quæ olim offerebantur. 1. 590, c
Victimæ quibus manus imponebant sacerdotes. 1. 109, a
Victimæ à quibus debebant offerri. 1. 118, c
Victimas in tertium diem seruatas edere cur Iudæis prohibuit Deus. 1. 121, c
Victoria Christi quæ. 1. 568, d
Victoria à Deo de inimicis reportata per quid ostendatur. 2. 88, b
Victoria à quo data sit sanctis. 3. 760
Victoria quam Deo auxiliante, retulit Iosaphat. 1. 854, a
Victoria Abiæ quam retulit ex Hieroboam. 1. 375
Victoriæ quas reportauit Theodosius Imp. à quo prædictæ. 3. 738, c
Victoriam volenti de inimicis reportare quid sit agendum. 3. 99, b
Vigiliæ quid sint. 1. 701, a
Vilitas naturæ humanæ quanta sit. 1. 426, b
Vinculum perfectionis quodnam sit. 3. 359, a
Vindex mortis Naboth quis fuerit. 2. 706, c
Vinea Dei quid sit. 2. 21, 22
Vinea ex qua Christus ortum duxit quæ. 1. 721, 722
Vinea spiritalis vbinam suum afferat fructum. 1. 732, b
Vinea sponsæ data quænam sit. 1. 1009, a
Vinea in canticis quid mysticè significet. 1. 1088, b
Vineam diuerso semine serere cur prohibebatur Iudæis. 1. 134, c. & 179, b
Vinolentia quibus verbis ab Isaia reprehendatur. 2. 29, a
Vinum mixtum in mysteriorum institutione sanguis Christi à Christo dictum. 4. 17, c
Vinum quare sacerdotibus antiquæ legis interdictum. 1. 122, c
Vinum salutare vbinam conficiatur. 1. 732, b
Violentia famis quid patrare cogat. 2. 296, d. 297, b
Violatio iurisiurandi quodnam scelus sit. 2. 899, c
Vipera D. Pauli cur in ignem se se coniecerit. 1. 13, c
Viri 70. sapientes quare statim vt præfecti sunt prophetarunt, postea verò minimè. 1. 152, a
Viri quomodo suas vxores regere & amare debeant. 3. 360, a
Virga in serpentem mutata cur fuerit primum signum Pharaoni datum. 1. 80, b
Virga Moysi cuius rei typus erat. 3. 166, c
Virga Iesse quæ & vnde. 1. 850, d
Virga posita super collum gentium quæ erat. 2. 42, d
Virga roboris quid mysticè significet. 2. 393, d
Virgæ quas iussus est Ezechiel capere quid significabant. 2. 506, b. c
Virgæ quas Deus dicit se accepturum quid significent. 2. 917, c
Virgæ decorticatæ cur à Iacob ouibus bibentibus appositæ. 1. 63, c
Virgam exigentes quinam erant. 2. 43, a
B. Virgo Deipara. 4. 110, c. quo sensu sit hominipara. & quo Deipara, & quo filij mater, & quo ancilla. 3. 910, b. c. cur Dei genitrix dicta sit. 4. 709, a. sapientiæ est domus. 4. 42, c. à quo dicta sit Christipara tantum. 4. 245, cur Deipara dicta 3. 958, d. 959, a. alienos à pietate esse qui hoc nomen repudiant. *ibid.* a. 960, d. à quo dicta sit Christipara & non Deipara. 4. 697, c. quod Deipara dicenda sit. 4. 694
Virgo Israël quæ sit. 2. 779, a
Virgines quales contumelias perpessæ sint sub Lucio Ariano. 3. 687
Virginitas à quibus hæreticis fuerit lege sancita. 4. 304, c
Virilia habenti contrita aut excisa cur non licebat in Ecclesiam intrare. 1. 179, d
Virtus Dei quænam sit. 3. 15, a. c
Virtus à Deo quæritur non genus. 2. 122, a
Virtus dexteræ Dei quantum sit auxilium. 1. 471
Virtus maiorum nullis nisi eam æmulantibus prodest. 2. 209, c
Virtus resurrectionis Christi quænam sit. 3. 336, c
Virtus miraculi puerorum è fornace Babylonica liberatorum quanta fuerit. 4. 421, d
Virtus vt acquiratur quænam simul concurrere debent. 1. 537, c
Virtus quomodo rectè secundum Deum sit exercenda. 3. 494, c
Virtus prædicationis quæ sit. 2. 54, b
Virtus per paupertatem facilius acquiri, quàm per diuitias demonstratur. 4. 381
Virtus quibusnam lapidibus pretiosis sit comparata. 2. 900, a
Virtus quibus probetur. 1. 945, b
Virtus in quo perficiatur. 3. 67, d
Virtus Booz quanta erat. 1. 227, b
Virtus Dauidis in quo miranda. 1. 255
Virtus quodnam bonum sit. 4. 690, d
Virtutis proprium quodnam sit. 1. 490, d
Virtutis perfectissimæ officium quodnam sit. 3. 98, c
Virtutis quæ sit perfectio secundum Platonem. 4. 665, d
Virtutis dux & præceptor quis sit. 1. 876, a
Virtutis diuitiis quomodo fruendum sit. 1. 881, b
Virtutis cultores quomodo viuant. 4. 378, b
Virtutis species quæ & quot sint. 4. 379, a
Virtutis materia quænam sit. 4. 690, d
Virtutis partes quæ & quot. 1. 421
Virtute potentes quinam sint. 1. 976, d
Virtutes cælorum quænam sint. 1. 518, b
Virtutes cælorum quot sint. 1. 807, a

N O M I N V M E T R E R V M.

- Virtutes futuri sæculi quænam sint. 3. 420, a
 Virtutes quædam Constantini Imp. 3. 551, d
 Vis diuina per quid designata. 1. 909, a
 Vis virtutis & philosophiæ quanta sit. 4. 690, d
 Vis fidei quanta sit. 2. 553, b
 Vis ignis Spiritus sancti quæ & quotuplex. 1. 503, b
 Vis legum Apostolorum quanta fuerit. 4. 611, d
 Vis eorum qui gratiam Dei sunt secuti quanta sit. 3. 118, b
 Vis eius qui verè Deo confidit. 1. 381
 Vis phantasiæ & eius effectus. 2. 300, 301, a
 Vis aquæ benedictæ quanta sit. 3. 734, d
 Vis doctrinæ Christianæ quanta sit. 4. 558
 Vis dogmatum Christianorum quanta sit. 4. 556
 Vis sacræ doctrinæ quanta sit. 4. 592
 Vis principalis animæ vbi sita. 4. 546
 Vires pœnitentiæ quæ. 2. 125, b
 Vires quas Deus promittit Ieremiæ quænam sint. 2. 196, c
 Viscera Iesu Christi quænam sint. 3. 324, d
 Visio Dei quam vidit Ezechiel qualis sit. 2. 307, d. cur super aquas. 2. 308, b
 Visio Dei quam Salomon in somnis habuit. 1. 301, d
 Visio quam vidit Isaias quæ sit. 2. 2. c
 Visio Danielis quænam fuerit. 2. 626, c
 Visio Danielis secunda de ariete cornu petente, & de bestiis in conspectu eius non stantibus. 2. 640, 641
 Visio tertia Danielis quænam fuerit. 2. 670
 Visio quam Baltasar vidit in pariete dum epulabatur. 2. 608, c
 Visio Theodosij Imp. in somnis qualis fuerit. 3. 739, a. b
 Visiones quomodo appellabantur ab Israëlitis. 1. 346, d
 Visitatio quam Deus facturus erat Tyri quæ. 2. 76, b
 Visitationis dies quis sit. 2. 47, c
 Vita Dei quid sit. 3. 309, d
 Vita Apostolica quænam sit. 2. 79, a
 Vita per quid hominibus data. 1. 431, d
 Vita hominum quibus sit obnoxia. 3. 907
 Vita felix & beata quæ sit. 2. 93, b
 Vita qualis debeat coniungi fidei. 3. 468, d
 Vita Christianorum cum quo sit abscondita. 3. 357, a
 Vita cum morte comparata. 4. 133
 Vita bonis à Deo promissa qualis futura. 4. 298
 Vita secundum legem acta quid afferat. 1. 887, d
 Vita nullum finem habitura quibus à Christo promissa. 4. 661, a
 Vita antiquorum quare tam longa. 1. 41, b
 Vitæ conciliatrices quæ sint. 2. 397, b
 Vitam æternam consequi possumus sine perfectione. 3. 242, b
 Vitis Domini quænam fuit & quæ nunc sit. 2. 732, b
 Vitis cur Christus dictus sit. 4. 39, a
 Vitium vxorum maximum quodnam sit. 4. 620, a
 Vitiorum omnium magister & doctor quis sit. 4. 120, c. d
 Vitulus cur populo ab Aarone fuerit effectus. 1. 110, d
 Vitulus Libani quænam erat. 1. 502, d
 Vitulus qui nutriebatur pro Baal cur Deo fuerit oblat. 1. 216, a
 Vitra hyacintina cur fimbriis vestimentorum apponenda. 1. 156, a
 Viuorum regio quæ sit. 1. 867, c
 Viuere in otio, & aliorum munificentiam eligere, dedecus esse. 3. 376, a
 Viuere secundum carnem quid sit. 3. 63, a
 Vltio cur vertatur ebrietas. 2. 190, a
Vmbilicus tuus non est præcisus, quid hoc sit. 2. 366, b. c
 Umbra cælestium quænam sit. 3. 433, a
 Umbra sponsi quæ sit. 1. 1018, e
 Umbra mortis quid sit. 1. 565, c. 2. 779, d
 Umbra in canticis quid significant. 1. 1030, d
 Vinctio Christi qualis erat. 3. 401, b
 Vnguentum à quibus auibus fugiatur. 3. 220, d. quid mysticè significet. 1. 1001, a
 Vngues regis quænam sint. 2. 380, c
 Vngues ærei terribilis bestiæ à Daniele visæ in somnis quid designabant. 2. 635, b
 Vngues ferinos cur homo non receperit à natura. 4. 358
 Ungulæ diuisæ in animali sacrificando quid significant. 1. 123, b
 Vnigenitus Dei filius à quibus dictus sit seruus Patris. 4. 238, c. à quo dictus est alius à Verbo, & alius à Christo. 4. 278, b. c. corpus & animam cum corpore assumpsisse demonstratur. 4. 282, d. 284. & seqq. & perfectam humanam naturam. 4. 285
 Vnio naturæ diuinæ cum humana. 4. 136, a. an differat ab incarnatione. 4. 67. quomodo intelligenda. 4. 711. qualis sit demonstratur. 4. 179, b. & seqq.
 Vnitas substantiæ diuinæ quibus verbis demonstratur. 1. 170, d
 Vnitas hypostaseon SS. Trinitatis. 1. 19, a
 Vnitas Dei per quid à Dauide ostendatur. 1. 769, d
 Vnitas Ecclesiæ per quid probetur. 3. 121, e
 Vnitas Ecclesiæ quomodo vna & diuisa. 1. 580, d
 Vnitas naturæ diuinæ per quid cognoscatur. 2. 101, d
 Vocabula quibus vitur Deus vt inmensum idololatriæ studium explicet. 1. 992, b
 Vocatio gentium quo psalmo prædicatur. 1. 739
 Vocationis gentium vaticinatio. 1. 615
 Vocare cuius sit proprium & quorum sit obedi-re. 3. 283, d
 Vociferatio quid sit. 1. 496, a
 Volatus Seraphim quid significet. 2. 27, b
 Voluntaria quænam dicebantur. 1. 899, a
 Voluntas Dei à quibus sit. 1. 968, b
 Voluntas vna in Trinitate. 3. 70, b
 Voluntas quam habeat optionem. 1. 31, a
 Voluptas eorum qui dilectionis diuinæ stimulos admiserunt, quanta sit. 4. 683
 Voluptas à quo dicta sit animi tranquillitas. 4. 645, a. b
 Votum quid sit secundum Dauidem. 1. 631, d
Votum quicumque voverit, exoluat pretium voti sui Domino, quid hoc sit. 1. 140, b
 Votum esse soluendū citò Deus præcipit. 1. 180, d

I N D E X

Votum Ionæ quodnam fuit. 2. 804, b
 Vox maximè conueniens peccatoribus. 1. 418, c
 Vox alloquens Nabuchodonosorem è cælo
 quæ. 2. 602, d
 Vox appellata tonitru quæ sit. 1. 502, a
 Vox bellica quæ. 1. 496, a. lætantium. *ibid.*
 Vox turturis quid designet. 1. 1028, a
 Vox eius qui rectis vtitur cogitationibus quæ.
 1. 882, c
 Vox Pythagorica & eius vis. 4. 474
 Vrania quænam erat apud Græcos. 2. 249, a
 Vrbs in quam D. Athanasius fuit relegatus,
 quæ & qualis. 3. 582, a
 Vrbs palmarum quæ sit. 1. 209, d
 Vrbs Deo consecratæ officium quodnam sit. 2.
 168, a
 Vrbes quas Israëlita construxerunt Pharaoni
 quænam sint. 2. 247, d
 Vrbes omnes quare non ceperint Israëlita. 1.
 210, c
 Vrbes cur sacerdotibus concessæ in tribubus
 Iuda, Benjamin, & Simeon. 1. 205, a
 Vrsacius Episc. propter quid fuerit depositus.
 3. 619, d
 Vrsus à Daniele in somniis visus quid indica-
 bat. 2. 628, c
 Vrsio de qua loquitur D. Paulus quid sit. 4.
 310, b
 Vtilitas quam percipimus de timore Dei quæ
 sit. 2. 39, a
 Vtilitas spei in Deo collocatæ quæ sit. 1. 534, d
 Vtilitas quæ prouenit hominibus ex impiorum
 suppliciiis. 1. 436, d
 Vtilitas quæ ex scriptura à Deo inspirata profi-
 ciscitur. 3. 502, 503
 Vtilitas herbarum. 1. 11, a
 Vtilitas quam percipiunt, qui Deum sibi per-
 fugium faciunt. 1. 766, a, b
 Vtilitas quam Nabuchodonosor ex suis calami-
 tatibus percepit, quanta fuerit. 2. 604, c, d
 Vtilitas, quam perceperunt Iudæi ex suis sce-
 leribus, quæ sit. 2. 416, d
 Vtilitas hominibus proueniens ex 4. anni par-
 tibus quanta sit. 4. 330
 Vtilitas afflictionum & calamitatum quanta
 sit. 1. 275, d
 Vtilitas quæ à parentum doctrina proficiscit-
 ur. 2. 542
 Vtilitas quòd arca fuerit ab hostibus capta. 1.
 236, b
 Vtilitas, quam Israëlita perceperunt quòd
 vocassent in auxilium & Assyrios & Ægy-
 ptios. 2. 155, c
 Vtilitas quanta sit quæ oritur ex conferentia
 Dei beneficiorum cum nostris delictis. 2.
 379, c, d
 Vtilitas Grammaticæ quanta sit hominibus. 4. 363
 Vulnera corporis Christi quare post resurre-
 ctionem remanserint. 3. 1028, a
 Vulnera peccati à quo contegantur. 3. 450, d
 Vulpes vndenam tot sint à Samstone captæ. 1.
 221, a
 Vulpes paruulæ in canticis quid significant. 1.
 1029, d
 Vultures quid refugiant. 3. 220, d
 Vultus Ecclesiæ quis sit. 1. 571, d. & 1004, d
 Vxor Cain quæ. 1. 37, b

Vxor sacerdotis vidua relicta cui rursus con-
 iungi poterat. 2. 528, c
 Vxores Socratis quænam fuerint. 4. 673, b
 Vxores quam reuerentiam debeant suis mari-
 tis. 3. 315, a
 Vxores & filios Israëlitarum cur Deus permi-
 serit abduci in captiuitatem. 1. 264, c

X

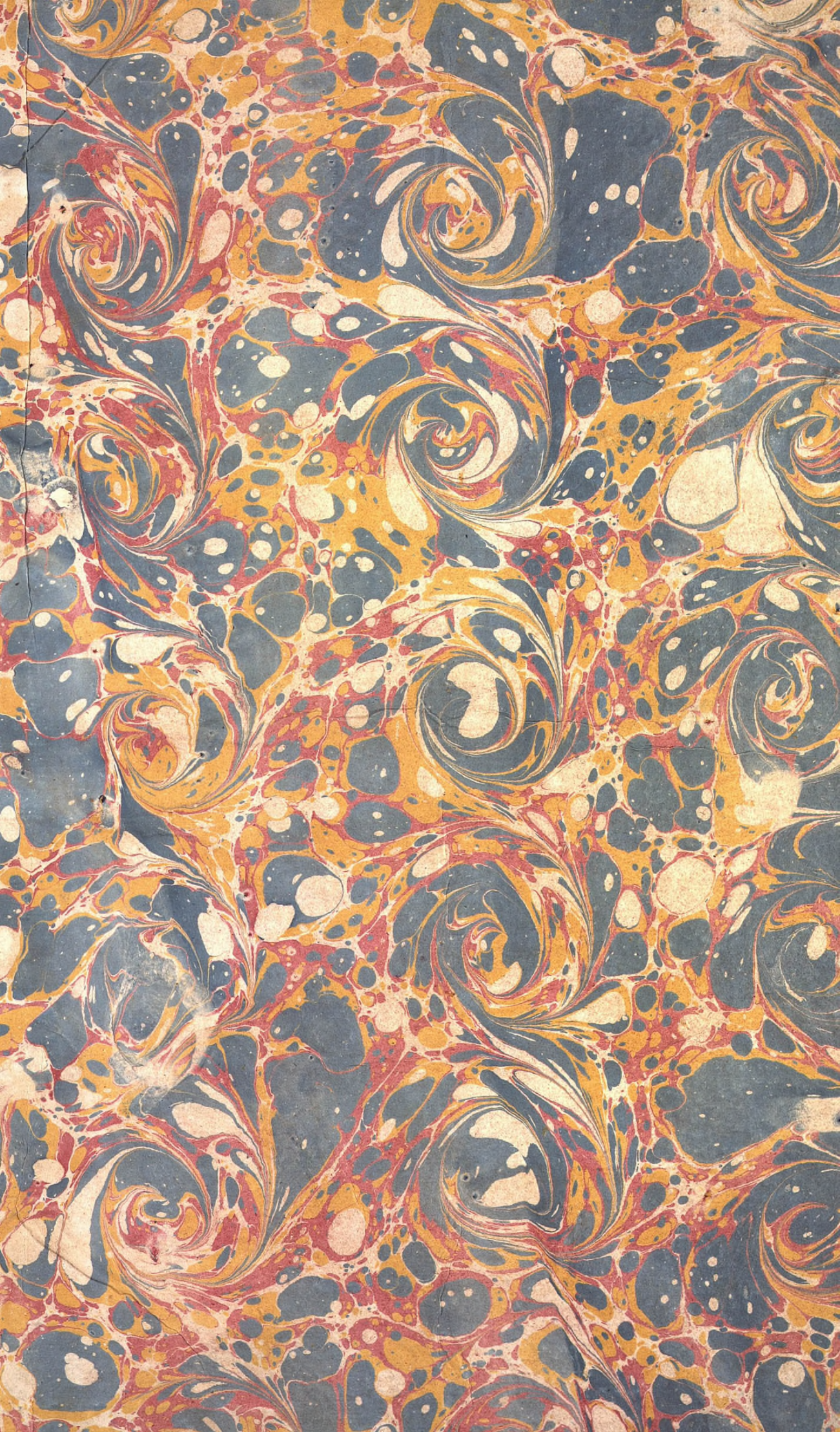
XANTHICVM quid sit. 2. 886, a
 Xanthippe cuiusnam fuerit vxor. 4. 673, b
 Xenocrates quid de anima censuerit. 4. 545, d.
 quid de separata. 456, c. quo nomine ma-
 teriam ex qua omnia facta sunt appella-
 uit. 4. 529, d
 Xenophanes cuius filius & cuius sectæ prin-
 ceptis. 4. 527, d. quid de vniuerso censuerit.
ibid. & 529, d. quid de stellis. 530, b. quid de
 sole & luna. 4. 530, c. quid de rerum princi-
 pio. 4. 486, d
 Xenophon quid de Socrate commemoret. 4.
 531, 532
 Xerxes quot annis regnarit. 2. 327, d

Y

YPHVL quis & qualis erat. 2. 422, a

Z

ZABVLON quid significet. 2. 42, a
 Zacharias Propheta quid sit vaticinatus.
 2. 883, b. quid iussus fuerit dicere. 2. 884, d.
 Angelum vidit. 2. 887, a
 Zacharias Ioannis Bapt. pater quid dixerit fi-
 lium in manus sumens. 2. 940, d
 Zachariæ quotnam fuere. 1. 386, b
 Zaleucus quibusnam leges tulerit. 4. 608, c
 Zambre Rex quomodo fuerit combustus. 1.
 323, c
 Zamolxis Thrax sapientiâ percelebris. 4. 468, d
 Zata quosnam denotabat populos. 1. 66, d
 Zebinas monachus & eius vita. 3. 871, d. & *seqq.*
 solitæ illius orationes quales erant. 3. 872, a.
 eius vigiliæ. 3. 873, a. radix quercûs quam
 suis noctu imponebat humeris quàm grauis
 erat. 3. 874, b. eius laborandi studium. 875, b
 Zelotes est Deus. 1. 97, a
 Zelus quid sit propriè. 2. 905, a
 Zelus Domini Sabaoth quid fecerit. 2. 97, b
 Zelus Valentiniæ, Iuliani Apostatæ tribuni,
 qualis erat. 3. 650, b, c
 Zelus quem Iudæi habebant Christum cruci
 affigentes, quis. 2. 123, d
 Zelus Phinees quis erat. 2. 706, a
 Zelus S. Chrysoctomi aduersus Marcionistas.
 3. 743, c
 Zelus pietatis cuiusdam scæminæ valde notan-
 dus. 3. 679, b
 Zelus D. Ambrosij Episc. Mediol. quàm ad-
 mirandus. 3. 726. & *seqq.*
 Zelus Marciani pro decretis Ecclesiasticis
 quantus fuerit. 3. 792, a
 Zeli imago quænam sit. 2. 340, a
 Zelum Asæ erga Deum & legem. 1. 377
 Zelum quo Dominus zelatus sit Hierusalem &

THEODORET
OPERA

TOM. . IV.

B
1
59